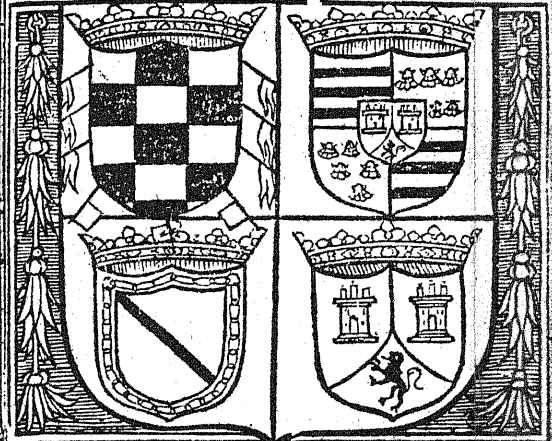

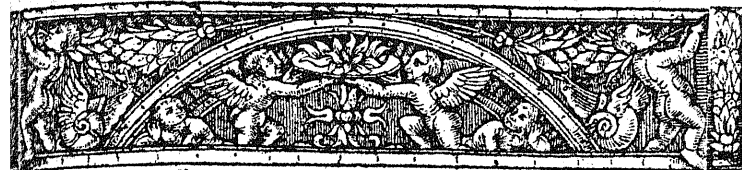
Oppositionū Liber

primus fernandū de Enzinas permulta scitu dignissima complectēs ac secūdo recognitus in quo que ad primū Tractatū Petri Hispani pertinent disputantur: cum nōnullis additionibus: recentius impeditus atq; sue integritati restitutus.

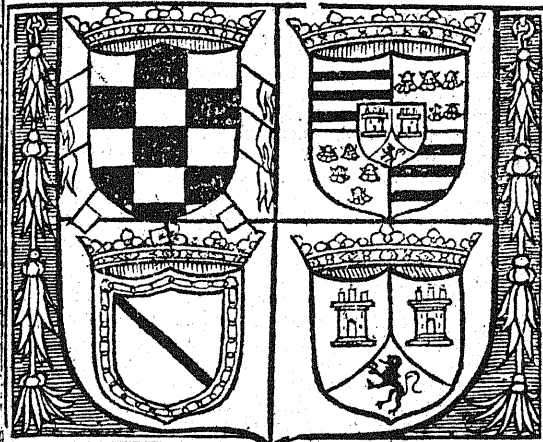
1 5 2 8

Oppositionū Liber

primus fernandandi de Enzinas permulta scitu dignissima complectēs ac secūdo recognitus: in quo que ad primū Tractatū Petri Hispani pertinent: disputantur: cum nōnullis additiōibz: recēter impellus atqz sue integritati restitutus.

1 5 2 8

Illustrissimo atque admodum reuerendo
 patri fratri Joanni A toleto nō minus proauorum splendo-
 re q̄ morum integritate doctrinaq; clarissimo patronoq; suo
 feri dinandus de Enzmas.

Jeronymus Ecclesiasticorum docto-

Illum omnium iudicio eloquentissimus ait illiberalis esse
 mi ac plane deieci in suspiciōdis muneribus officiosq; non
 quanto sed quantum deitur. Contra ingenti magnis annu-
 pensione expendere. Sic olim Araxerxes Persarum rex obli-
 tam cauis manibus a rustico aqua libenti animo promp-
 accipit. Ad hunc itaq; modum ne latius spaciemur in Jo-
 nes nobilissime ne a maiorū tuorum virtutibus degenerares iudicio gratissimog
 anuo accipere soles quecūq; tibi vel rustica offeruntur. Inter que et inepias
 quorū meas (quas tamen ipse non magni faceret) vulgo tamen non displicebant
 non minus prompta voluntate q̄ prompto paratissimoq; a me animo tibi dedica-
 bantur / suscepisti: vt me tua hac humanitate ne dicam indulgētia excitaueris: ma-
 sum ad maiora audendum / tuumq; denuo in meis publicis opellis patrocinio
 exposcendum. Nam cui ipse literarium hoc quantumcumq; munusculum libe-
 ritus dicarem q̄ literatorum omnium nobilissimo atq; nobilissimo: in doctrinā
 qui mira doctrina atq; tuo singulari ingenio / illud potes ab oblatantium si qui
 sunt eruditiores moribus defendere / nobilitatis prerogatiua reliquum rualales
 lozum in eruditionū radeq; vulgus arcere quominus in me dentem non exerceat.
 Cui iustus q̄ tibi Frederici a Toleto illustrissimi ducis de alna filio: apud quē pa-
 rens meus fraterq; educat: atq; ob id ego vel maxime hereditario iureperna ruit
 etiam si nulla alia tibi obsequendi causa intercedisset. Cui honestius incandens
 q̄ tibi viro omniū nobiliū humanissimo r lucidissimo: Cuius ope indistinctio
 tum non ignotis paratissima videntur. Hec igitur nostra opuscula sub tui nomina
 patrocinio in publicū prodire sinas: vt vulgo omnes intelligant quantum tibi me
 debere fatear / quantumq; tuo nomini tribuam illustrissimo. Quod nunc q̄ audace
 le satis tua tamē humanitate / fretus rursus implozo. sperans non in prospero in
 re presentē euentus / preferim vbi in alijs: factio periculo nō infeliciter (ni fallor) p-
 cesserit. Sunt autem qui sub tuo nomine in publicum exeunt de eminentioribus
 oppositiorum libri / quos successibus hōis scribēdo meis scholasticis non magna
 vigilantia excultos dederam: quos complurimū amicorum meorum efflagitatio-
 nibus scholasticorumq; precibus fatigatus temere implures e nido euolare sine
 non q̄ mihi alioqui imprompta setura ceco placerent / aut existimē ad tuum stoma-
 ehum facere: sed q̄ tempori in primis seruendum erat atq; nostre eam cui hec non
 admodum displicent. Quare illustrissime Joannes hec quantumcumq; sint in re
 sub tuo nomine inuulgari permittas dum maiora paramus: que perpetuo tuum
 nomen domusq; vestre amplitudinem predicent: atq; ab em iniurijs vindicent: ma-
 straq; sit ad re oblerantie perpetuum monumentum. Hec dum he nuge hominū
 bus placebunt nostri erga te animi pignora nostra etas habeat / que hylari incen-
 dāq; vt soles fronte suscipias velim. Vale illustrissime mi domine / meq; vt cepisti
 fone ex Bellonaca palestra literaria octauo kalendas Julij. Anno sexagesimo
 mo supra vicesimum.

Libri primi Caput primum. Fo. ij.

Incipit primus Liber oppo-
 sitionum. Ad. ferdinandi de En-
 zmas. Caput primum.

Vbementer

Va me contendebant ami-
 ci: ac familiares: et disci-
 puli quotidianis conui-
 rtijs efflagitabant: vt op-
 positiones propositionū
 exponibili ac relatiuo-
 rum (quib; me plus equo indulgisse per-
 hinc habebat: quarūq; pars non par-
 na r multuarie r nō publice edita in ma-
 nas eest) venerat absoluerē atq; iā diu
 ditas (prema manu imposuissē / ni
 si melioribus libris fuisset occupatus.
 posse est ppter hūmō operū editiones a
 studio Theologie / r mathematicarū de-
 monstrationibus vel parū distrabi. Nec
 eūcōsulare vellē adeo his disciplinis
 studij ac incubere: vt sine eorū / qui est su-
 periores scientias ad vngue callere non
 adicipit. Sentio nāq; hec sophisma:
 na bonū ac necessariū legisse: sed lecturas
 se ma. Hec dixerim qz motent mihi sto-
 machū quidā indocti obrectatores seu
 portius Blaterones (nō em aprins inue-
 gno nom) qui quū vix fabulā Phaeton-
 tas narrare / aut filios Niobes numera-
 re / aut tria carmina scabrosa ac metuen-
 ta ihū cōponere valeat: nugas esse oia
 ad que ingenij eorū peruenire nō valet
 quidē / ac si nephas esset eos aliquid
 agitare / arbitrantē pro suo capri So-
 phisma: r liberales Artes studio theo-
 logie ac imprenariū sciētiarū obesse. Sed
 quantum hi a vero exoribent vel ex hoc
 rō cōperrū erit q̄ nullū virū preclarū in
 gmo aut doctrina sublimē / aut iudicio
 hūm sapientē assignare valebūt / qui has
 vicias dyalecticas ignoraret. An ne p-
 ter Augustinū cuius logica multos de-
 cemille vulgus oīe affirmat. An r for-
 tale Aristotelē / aut Platonē quorū qui-
 ma milies eam commendat. An ne forte
 obicit Auerrois: aut Salensū: quē mul-
 tos medicos sue rēpēstatis solū ppter ca-
 prones dyalectice (quibus se imbutū ia-
 ceant) ad palenodie cārum vsq; perdu-
 ctū sepe gloriari nō puduit. Sed hec ali-

bi disputanda erūt. Proinciā igit hanc
 ad fastigiū perducēdi oppositiones im-
 pulsu amicorū suscepi. Tum q̄ sepe fides
 dederā me persecuturū. Tum etiā q̄ spe-
 rabā me nostra opera ac diligentia q̄ plu-
 rimos subleuaturū qui in ea re addiscen-
 dam etatē psumebāt ppter indigestā li-
 brozū quibus genium suum cōmittit
 lucubrationē studēt: nāq; hoc tpe multū
 quū primū tria argumenta libro quē le-
 gūt superaddūt / aut si quē alicubi fuisse
 deceptū falso indicāt nouum edere volū-
 men multo fortasse priore mectus: ac sic
 portērose librozū quēdam strues p̄furgūt
 vt vir in vita vel nouum sciētie volumina
 voluere queamus / nec plus in toto acer-
 uo q̄ in duob; bonis libris p̄tinet. Nos
 aut sic intēdimus scribere vt plura et no-
 bis inuenta q̄ ex officina aliozū (quēda
 modū in Syllogismis / secim) capiam?
 Quis ergo viderēt vt intelligi posse q̄
 in oppositionibus p̄positionū exponibili-
 lium et relatiuorū agitāda ac discutēda
 sunt nisi prius alias p̄pōnū cōmuniū op-
 positiones nobis fuerint notē r que a cō-
 muniter loquentibus dicuntur.

Ideo hoc opus in tres libros par-
 tar. In primo nāq; p̄positionū in qui-
 bus nec relatiuū nec signum exponibile
 sine cathogoreumaticū ponitur / oppōnes
 declarabimus recipientes que a viris in
 hac scientia eruditissimis dicunt: r que male
 expellentes / regulas alias cōplura com-
 munitibus dictis addentes. In secundo
 vero libro de oppositionibus relatiuū
 dicemus: r in Tertio Oppositiones pro-
 positionum Exponibili referabimus.

Deueniendo ad primū librum
 primo regulas cōditionesq; oēs que ad
 argumentū omni solutiones requiruntur
 p̄ponemus. Deinde contra leges op-
 positionum argumentabimur. Deueniē-
 do igitur ad primum ponitur talia diffi-
 nito oppositionis a cōmuniter loquen-
 tibus assignata. Opposito est p̄posi-
 tiones oppositē qualitatis: participātes
 vtroq; termino scōm cundē ordinē / repu-
 gnātes in veritate tñ / vel in falsitate tñ
 vel in vtroq; de forma acceptis terminū
 nozū cū ceteris cōditionibus. Dicit repu-
 gnantes in veritate tantū ppter contra-
 rias / r i falsitate tñ / ppter subcontrarias

et tertia videlicet repugnantes in veritate et falsitate propter contradictorias: hoc clarius patet ex legibus oppositionum.

Adverte tñ q̄ quibus scdm hanc diffinitionē subcontrarie dicant oppositae non tñ pprie opponunt postq̄ nō repugnant. Repugnare nāq̄ est cōstitūere copulatīnā impossibīlē. Et ex diffinitione claret subalternas minime oppositas fore: de quibus tñ etiā in hoc libro agitabitur. Quia qui cognoverit subalternas reliquas oēs oppositiones cognosceret: et qui ignoraverit: reliquas oēs ignorabit: vt postmodū ostendemus. Per terminū in diffinitione positū intellige extremā. Et hac data diffinitione oppositis appareret hūc terminū. Oppositio terminū pure collectivū esse: sed non est. Quia sicut pro duabus propositionibus non dicitur: vni pōt supponere: ita pro vna propositione: immo pro vno ente supponere pōt. Si em̄ hec ppositio non hō est animal scribat ex aliquo atramento taliter q̄ atramentū cuiusq̄ littere cū atramento alterius littere cōtinuet: tunc illa ppositio est vni ens: qm̄ vnum cōtinuū: illa ppositio est etiā oppositio qm̄ est due propositiones categorice repugnantes: est em̄ ipsamet et hec homo est aial: que due repugnant in veritate et falsitate.

¶ ponit in diffinitione cū ceteris conditionib⁹. Cū conditiones requirite ad hoc q̄ aliquae propositiones sint oppositae multae sunt. Atq̄ aliqui eas ad quatuor conditiones reducunt. Aliqui ad sex: aliqui em̄ ad tres. Nos aut̄ ponimus sex conditiones vt distinct⁹ oia cognoscant: quaz̄ prima est q̄ participant vtroq̄ termino scdm eandē ordinē. Ita q̄ subiectū vni⁹ sit synonymū cū subiecto alterius: et predicatū cum predicato: licet iste pponēs homo est aial et nullū aial est homo repugnent: nō tñ sunt oppositae: qz̄ repugnāt seruando synonymitātē et ordinē conuersionū: non tñ seruando synonymitātē interuicē oppositionū: hoc est illa copulatiua est impossibilia confyderādo eā cōponi ex antecedente et opposito cōsequētis vnius cōuersionis. Sed non confyderādo illā vt cōponit ex ppositionibus oppositis: sed illud quodāmodo consistit ad nōmē. **¶** Hec conditio vt q̄ extrema

sint synonyma nō debet intelligi quod omnes partes qm̄ iste opponunt. Quia homo est aial et nullus homo est aial: posito q̄ ly quidam sit pars extrema: extrema nō sunt synonyma. Et ideo hōte aliquis diceret q̄ sufficit extrema esse synonyma quo ad partes categoricas: sed hoc est falsum. Quia tunc tñ opponerent de modo enunciantis: et hoc est ois homo: et fortes non est hō q̄ dicitur negatur. Quare dico sufficere ad hoc q̄ aliqua extrema sint synonyma sicut in pposito q̄ sint synonyma quo ad oēs partes categoricas: et quo ad similitudinem variantia veritate vel falsitate ppositionū: illud sicut categorica ma dicit non variare veritatē aut falsitatem ppositionū q̄ sic se hz̄ q̄ ppositio in qua tale sicut categorica est pars extremi equale eide ppositioni in quo tale sicut categorica non esset pars: quo p̄z q̄ tenēs subiectū huīus parthysis et Rome vendit piper esse hoc tūm parthysis et Rome vendit non liquit p̄ter ponendo hanc conditionē: concedēdo illā opponi hūc de modo enunciantis parthysis vel rome nō vendit piper. Quia autem sit subiectū illius ppositionis: in questione de actibus sicut thego:ematicis videbitur.

¶ Scda conditio est q̄ participat in copulis: id est q̄ copulae sint synonymae hanc intelligo tam de copula principalis q̄ de minus principali seu implicatiua que est copula que applicatur alicui termino cū quo vni⁹ extremū p̄stituit. Exempla sunt clara: modos aut̄ copularis non opz̄ est synonymos: qz̄ iste p̄tradicū. Fortes possibit non est aial: fortes necessario est aial: si aut̄ supponeret modo ad partes copularis tunc dupliciter posset dici primū sufficere ad ppositiones oppositas q̄ participat in copulis: scdo et melius dicitur: p̄tradicū las participare virtualiter in totalibus copulis: nō sic q̄ copula vnius: copula alterius equiualeat: sed q̄ ppositio in qua vna copula ponit equiualeat vni pponē in qua copula alterius ponit vt iste equiualeat fortes necessario est aial: et fortes nō possibit non est aial: et iste etiā fortes possibit non est aial et fortes nō

est aial: quare virtualiter proponit iste fortes necessario est aial: et fortes possibit non est animal participat in copulis totalibus.

¶ Tertia conditio est q̄ sint oppositae qualitatē. Ita q̄ si copula principalis vni⁹ affirmet alteri⁹ neget dicitur: tñ copula principalis. Qm̄ copulas implicatiua opz̄ eodē modo manere in vtraq̄ oppositarū taliter q̄ si in vna affirmetur in alta affirmetur: et si in vna negetur in alta negetur: ratio huius est qz̄ si nō eodē modo maneret in vtraq̄: tales p̄tradicōes nō participat in extremis: vt p̄tradicōes non participat in extremis. Omnis hō qui nō est rationale est risibile et ois homo qui est rōnale nō est risibile.

¶ Quarta conditio est q̄ termini tenentur eque ample: eque appellatē et eque restricte: defectu cui⁹ solet dici has non vidit hominē et similes reliqua exēpla sunt clara.

¶ Quinta conditio est q̄ termini tenentur vniuoce et nō equiuoce: hoc est q̄ eide cōceptui cui terminus positus in affirmatiua subordinatur eidez termin⁹ cōrespondēs in negatiua subordinetur. Quia cuius iste nō opponuntur fortes est vtraq̄ partes fortes nō est vtraq̄ partes. Si vna p̄tratur a forte ex vna parte pontis et altera a plarone existēte ex altera parte pontis. Equiuocatio est in ly vtra quod includit relatiuū q̄ quidē in calu variatur vt patet in his equiuocis: fortes est ex altera parte pontis: fortes non est ex altera parte pontis in quibus vt patet ex casu relatiua non pro eadem parte referunt.

¶ Ultima conditio solet a cōmuni loquentibus ponit videtur q̄ defectu vniua maneant eodem modo in vtraq̄ oppositarū quo ad distribui vt nō distribui nisi fuerit relatiuū aut aīns relatiua q̄ si in vna distribuatur in altera nō distribuatur. Et p̄ter hanc conditio nem addit determinationē non posse distribui nisi a signo sibi immediato. Quia si in hac non asinus hōis currit ly hominis distribuatur: tñ in his duabus cōtradicōib⁹ asinus hominis: currit: non

asin⁹ hōis currit determinatio variaret: tur de hac regula et cōditioe mor disputabimus: reliquasq̄ particulas diffinitionis suo loco aperiemus.

¶ Iste sunt conditiones cōmuniter posite. Circa quas notem q̄ licet iste vocetur requirite nō tñ sic requirunt q̄ aliqua deficeret nō opponeretur: qz̄ sic loquēti nimis stricte loqui de oppositione et difficultas erit ad nomen: q̄ ppositis his duabus fortes nō vidit hōiem fortes hōiem vidit distinguere solent q̄ ille opponatur: vel de lege et sic concedit: vel de modo enunciantis et sic negant. **¶** Pro ppositione nāq̄ de modo enunciantis ppositio vocatur a cōmuni loquentibus ppositiones quibus lex et conditiones oēs cōpetunt: postq̄ igitur hoc in noie cōstitit et distinctione: vocabo deinceps cum vris in hac materia peritis ppositiones simpliciter oppositas pponēs participantes in extremis et oppositae qualitatē quib⁹ alia lex cōuenit: sicut simpliciter contrarias vocabo pponēs quibus lex cōtraria competit participatēs in extremis et oppositae qualitatē. Quare cōditioes alie posite solū ponuntur ex eo q̄ quando deficiunt sepe ratione illarū possunt dari ppositiones vere aut false.

¶ Circa has conditiones multa que nō sunt magni ponderis possunt dubitari. Primo vtrum iste conditiones iam posite requiratur et sufficiat ad hoc q̄ alie que ppositiones sint oppositae. Respondeo q̄ conditiones iste requirunt ad sententiam ante datam: sed non sufficiunt: istis nāq̄ homo oē aial est: et nō nullū aial est: nulla dictarum conditionū defecit et tamen nō opponuntur. Sed iste conditiones cum legibus oppositionum bene sufficiunt.

¶ Unde placet hic resumere leges oim oppositionū. Unde lex contrariarū est q̄ non possunt esse vere et possunt esse false d: forma acceptiois terminorum. Lex vero siue natura contradictoriarum talis est: q̄ nō possunt esse vere nec false de forma acceptiois terminorum. Lex subalternarum est q̄ vna inferat formam alteri et nō eōtra. **¶** In toto isto opere breuitati studēdo per pponēs formaliter ppositas: intellige de forma acceptiois terminorum atq̄ per formaliter inferre de for

tra acceptio terminorum ferre: hoc nisi addat formaliter tñ aut expresse oppositum dicatur. Quid autē requirat ad hoc qd alique ppōnes sint falsiforme: ad hoc qd aliiq sint falsi acceptio terminorum: si in syllogismis diffuse id tractatū est in pposito tñ qd maxime necessaria est materia: post cōditiones oppositionū ponetur. **Quibritur scō circa pditionē quartā** virtū iste opponantur de lege fortes vidit asinū fortes nullū asinum vidit. Sicut iste fortes qd hō fuit est alal for. qd fuit hō nō est alal. Ad hoc rñdeo primas ppōnes in facili casu posse in simili forma esse falsas. **Imo de materia.** Casu nō qd fortes hōna tñ et materia: rōnis autem animi separati videtur qd nūc primo collinuerit asinum r nil aliud vidit separata. Sicut forte ppōnes pnt dari vere de materia. Casu quo fortes nūc primo sit: entis materia r forma an hoc fuerit separata. Sed iste non pnt esse falsae nec ille prime vere. **Unde sit regula notāda:** oēs ppōnes in quibus ad hoc qd sint pcontrarioe solū deficit hoc videlicet qd terminus aliquis in affirmatiua potest supponere in negatiua non supponere et hoc vel ratione ampliationis seu appellationis seu restrictionis aut cuiusq; alterius cause opponunt subcontrarie. Oēs hō ppōnes in qb hoc solū deficit ad hoc qd legē pcontrarioe pceptent qd terminus aliq; in negatiua possit supponere i affirmatiua nō supponere opponunt pcontrarie. Ex qb reguli puz hēs fortes hoies vidit: for. nō vidit hoiem opponi subcontrarie: r hāce for. vidit hoies: r for. nullū hoies vidit: opponi pcontrarie. Ex qd puz aliq; opponi pcontrarie: qd nullū hnt pcontrarie. Sequitur pterea hāce qd hō est alal r hō nō est alal: si ly qd restringat pro marib; nō opponi pcontrarie et rāsimutatis qualitatibus: opponi subcontrarie. Claret vltra hās: vt ergo homo est alal r nullus hō est alal: cōtrarie: opponi. At hās: vt ergo hō non est alal et hō est alal: subcontrarie. At vltimus hanc: aliq; homo est alal: si ly aliquis restringat pro maribus posse habere cōtrariam. **Sed cōtra hāc regulā r dnubij solutionē replicatur.** Sequitur hās opponi: fortes cōm hoiem albū vidit: fortes nō vidit hominē albū: sed hoc est falsum: quia in facillimis casibus vere r falsae reperitur. Ad

hanc replicā respōdeo negādo sequens. Qm prima regula debet intelligi dūmodo terminus qui in affirmatiua tenetur magis ample nō distribuitur: r secunda regula: dūmodo terminus qui in negatiua tenetur magis ample: distribuitur: alio signo qd alij vt ergo. Quare pars hō nō opponi: ois hō est alal: qd hō nō est alal. Ex his igitur poteris intēre qd alij ppōnes sic se habeant qd in affirmatiua ponitur maior ampliatō qd in negatiua dūmodo termini magis amplii nō distribuitur in affirmatiua: opponi subcontrarie. Si vero in negatiua ponit maior ampliatō qd in affirmatiua r termini illius magis ample distribuitur vt vel supponant singulariter: opponitur contrarie. Iste regule ex ptoiorib; sequitur r ab eis suū fundamentū sumunt: quia vbi eorum superiores deficiūt: iste etiā deficiunt: quare iste nō cōtrariantur: ois homo nō nō albus: r ois homo nullū nō albus: qd ly magis ample stet terminus in negatiua qd in affirmatiua r distribuitur: r tamen quia stat supponere in affirmatiua in negatiua nō supponere: ideo nō sunt cōtrarie. **Etiam** post dicit qd licet totū pcontrarioe distribuitur in negatiua: tamen tenent terminus albus virtualiter supponit nō distribuitur: quia inferur ex ppositioe in qua nō distribuitur: optime sequit ois homo album fuit: ergo ois homo nullus non album fuit: quare ille nō cōtrariantur: esto qd appareant per vltimas regulas cōtrariari.

Anteq; reliqua psequamur: ex sepe tractando de contrariis: necessē est de cōtradictorijs ac subcontrarijs similes dicere: similiterr de subalternis. Quomōdū impossibile est aliq; contrarias calere exacte sine cōtradictorijs ac subcontrarijs: r cōtrarijs intelligentiā. Sicut enī cōtrarie r subcontrarie tali modo vident vt si aliq; ppōnes cōtrarie opponantur: cōtradictorie illarum erunt subcontrarie: r cōtrarie: si aliq; ppositioes non sint contrarie: nec etiam cōtradictorie illarum erunt subcontrarie: vt quia iste ois homo est animal: ois hō non est animal: sunt contrarie. Cōtradictoria prime: que est hec: homo non est animal: subcontrariarum cōtradictorie secunde: huic vq;

hōmo est animal. Quare nō ab re de subcontrarij oppositione quicq; particulariter dicitur: sed si aliqua difficultas in eis occurrerit: circa cōtradictorias atq; circa contrariarum difficultates mouebimus. Quoniam propter mutam connexionē idem erit tractare de vnīs aut de alijs. Ideo ponende sunt cōditiones ad quancūq; oppositionem in particulari.

Sit igitur prima conditio cōtradictoriarū. Ois particularitas in vna debet mutari in vniuersalitate in altera: et cōtra. Ex quo patet in cōueniens esse eandē particularitate manere in vtraq; cōtradictoriarum: siue eandē vniuersaliterem. per particularitate intelligo terminū supponentē determinare vel cōfutare sine in cōfegorem r particularē: r p vniuersaliterem terminū distributū sine sine cōfegorem vniuersalē: de quo post modū dicitur: exempla clara sunt. **Secunda cōditio est terminus supponēs distribuitur in ordine ad terminū stantem cōfute tñ in alia debet supponere dēterminare:** hoc sic patet. Capta hāc ppōne ois homo est animal: cuius cōtradictoria necessum est qd ly homo stet dēterminare: quia vel debet supponere distribuitur: hoc nō: qd est contra primā cōditionem: vel cōfute tñ: r hoc nō: quia darent similes vere: oportet igitur illum terminū supponere dēterminare r sic cōtradictoria illius erit hec: homo non est animal. **Tertia cōditio est terminus distribuitur in ordine ad terminū supponentē dēterminare debet stare in alia cōfute tanquam hoc simili mō pbabitur sicut cōditione pcedens.** Capta ista ppōne: ois hō est alal: inquirēdo vel ly homo debet supponere distribuitur: hoc nō per primas cōditionē: vel dēterminare: r hoc nō: quia darent similes: ergo cōfute qd erat ppositio. **Quarta cōditio** Terminus distribuitus in ordine ad duos terminos: quā vnus supponit cōfute r alter dēterminare d; stare in sua cōtradictoria mixta: tamen aduerendū est qd si distribuitur in ordine ad duos terminos: quomodo vnus sit dēterminare r secundus cōfute in sua cōtradictoria debet supponere mixtum: scilicet cōfute et dēterminare suppositione pronemēte a ly. C

vt cōtradictoria huius: ois hō r b asinus sunt animalia: est hec c. homo r quilibet asinus non sunt animalia in qua demota tñ qd primo ascendatur sub prima distributiua vq; sub illo termino asin: deinde maneat ille terminus hō qui in ascēsa stabat mixtum dēterminare. **Et si terminus distribuat in ordine ad duos terminos: quoz primus supponit pnter secundus dēterminare: talia terminus distribuitus d; stare dēterminare r cōfute supposito non mixta pronemēte a ly d: vt cōtradictoria istius: ois homo r asin: sunt b alalia debet esse hec d homo r quilibet asinus non sunt animalia in qua demota qd primo ascēdat vel descēdat sub plicato r de inde maneat in singularib; dēterminare ille terminus qd supponebat mixtum: hec cōditio pnt facile pbari capta ista ppōne ois homo r asin: sunt b animalia: qd vel cōtradictoria illius erit ista: homo et quilibet asinus non sunt animalia r hoc non: quia sunt falsae rebus vt nunc vel cōtradictoria illius erit hec a homo et quilibet asinus non sunt animalia r hoc non. Quia si capias loco illius termini asinus istum terminū ribile r sint duo homines ab sunt vere: restat igit illū terminus hō debere supponere mixtum r nō d; supponere mixtum pnter r dēterminare: quare debet supponere dēterminare et pnter. De hac cōditione longius differret argumento quodā. v. ca. r. viij. c. Qui hāc pditionē negāt eā ore: sed nō corde negāt: vt postmodum ostēderur. **Ultima cōditio** solet ab antiq; logicis addi: vt Terminus hās cōfute post signū speciale pnter d; supponere cōfute tñ post signū speciale vt pcontraria huius: reditur ad equitādū equ: d; esse hec: nō requirit ad equitādū equ: in qua ly equ: supponat pnter r nō distribuitur: ratio est: ut erit: qd si ly equus supponeret distribuitur: ambe essent vere quā affirmatiua vera est. vt postmodū pbabitur: r negatiua facile pbat: qm quib; alcēdens est vera sub illo termino equus qui distribuitur supponit: quare dicebant illi. m terminus equus debere supponere cōfute tñ: post qd sub illo termino equus licet ascendere disunctim r nō copulatiue. Hec cōditio sic posita ab antiq; ab aliquibus negatur: pterea qd dicunt in hac ppōne nō requiritur ad equitādū**

equus ly equus supponere distributive immobiliter et non confuse. Sed hoc de nomine est: quia possunt bene vocare distributive nem immobiliter confuse. De hac conditione tractabitur argumeto quarto, tertii capit.

Conditiones contrariarum tres communitur ponuntur: quarum prima est: quodlibet particularitas in una debet mutari in vniuersalitate: et alia non tamen e contra opz. Et quoque in inconueniens esse eandem particularitate manere in utraque: sed non inconueniens est eandem vniuersalitate manere in utraque: ut iste optime contrariatur. Omnis homo currit: et nullus homo currit. Sed non iste aliquid homo de curris est: aliquid homo de curris non est. **S**ecunda conditio est: quod terminus distribuitur in ordine ad terminum supponere confuse tamen in alia non debet supponere confuse tamen: sed debet supponere distributive vel determinate: ut contraria istius: ut cuiuslibet hominis aliquid asinus est asinus: non est hec: cuiuslibet hominis asinus non est asinus. **S**unt enim in facili casu simul vere: sed contraria illius erit ista: cuiuslibet hominis b. asinus non est asinus. Solent addere contra loquentes hanc conditionem: ut quod sint plures vniuersalitates: sed particularitates: sed non esse illas conditionem addendam esse: quia sunt contrarie. Omnis homo est b. animal: et homo non est animal: quia sunt propositiones oppositae et non sunt contrarie nec contradictorie: et tamen non sunt plures vniuersalitates: sed particularitates. Sed illa conditio solus fuit addita propter hoc: quia ex conditionibus iam positis iste est contrarie. Omnis homo est animal: homo non est animal: que tamen sunt contradictorie. Sed propter hoc non oportet addere illam conditionem si bene intelligat. Secunda. Unde debet intelligi sic: quod terminus distribuitur in ordine ad terminum supponentem confuse tamen debet supponere determinate si aliter manet eadem vniuersalitas in illis duabus propositionibus: aut si propositio talis qua supponit determinate non contradicat illi in qua stabat confuse. Si velis addere tertiam conditionem quam diximus non reuocare: tunc potest dicere has duas: omnis homo est animal: et homo non est animal: non esse contrarias de modo enunciationis: sed solum de lege: iam diximus propositiones illas simpliciter esse oppositas: sed quia illa existunt ad nomen: non facio magna via.

Conditiones subcontrariarum contradictorie sunt istae: sicut subcontrarie sunt contradictorie contrariarum. Quare prima conditio subcontrariarum oppositae contrariarum erit hec. Quilibet vniuersalitas in una debet mutari in particularitate in alia: non tamen oportet contra. Ita quod inconueniens est eandem vniuersalitate manere in utraque: non tamen eandem particularitatem: ut iste optime sunt subcontrarie. Aliquod homo currit: aliquid homo non currit: non tamen iste: aliquid homo currens est: aliquid homo nullum currens est.

Secunda conditio terminus distribuitur in ordine ad terminum supponentem determinate non debet supponere in alia determinate nec distributive vel potest quidem supponere confuse si aliter de maneat eadem particularitas vel si illa in qua supponat confuse non contradicat illi in qua terminus stat determinate: id dixerim propter has duas: omnis homo est animal: et homo non est animal: contradictorie sunt: sed subcontrariae huiusmodi omnis homo est animal: erit hec homo animal non est. Si velis addere tertiam conditionem: ut quod eandem maneat particularitas: addere si placet vnum modo dicam oppositum modo ad ea quod dicuntur in conditionibus contrariarum defectu huiusmodi conditionis iste proponens hominis quilibet asinus est b. asinus et hominis asinus non est asinus non sunt subcontrarie. Quod intelligatur quod contrarie sunt vna et subcontrarie particularitates: hoc dicitur cap. tertio.

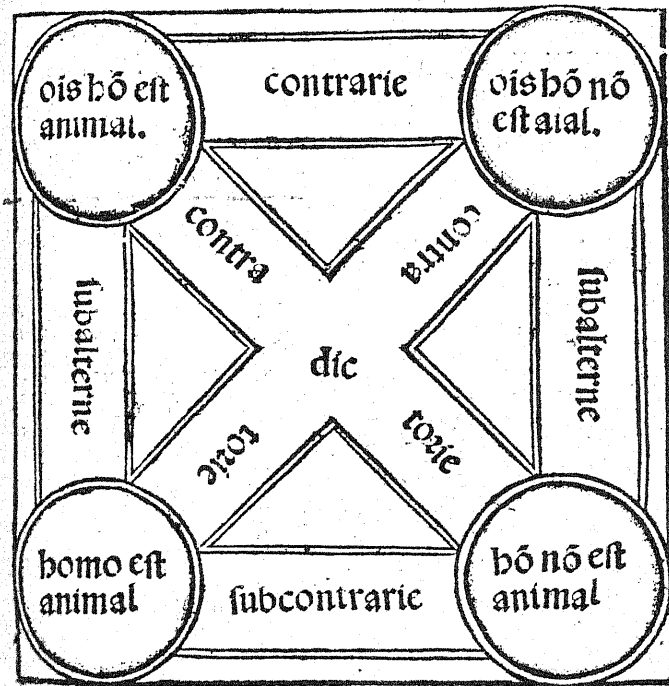
Conditiones subalternarum sunt due. Quarum prima est suppositio: utraque sit eiusdem qualitatis: et aliqua vniuersalitas formalis vel virtualis in subalternante debet mutari in particularitate in subalternata: et non e contra. Unde inconueniens est argumetur non distributo ad distributum. Exempla sunt clara.

Secunda conditio est quod terminus supponit confuse tamen in subalternata: talis terminus in subalternata non debet supponere determinate respectu terminus distributi: sed debet supponere confuse: ac si daretur arguere a confusa ad determinate respectu distributionis non licet. Sed ubi

contra: et sic nonnulli dicunt has esse subalternas omnis homo est animal et omnis homo est animal: et sic non oportet vniuersaliter primam conditionem esse: sed dicitur vbi libet postquam ad nomen existit. Oportet addere conditionem aliam videlicet quod sint plures vniuersalitates in subalternante: et hoc manifeste patet etiam ex prima conditione quam posuimus: sed iuxta dicta non oportet illam conditionem ponere: quia qui arguit a determinate ad confusam: arguit a subalternante ad subalternatam: sed dicitur vbi libet iuxta dicta. Sunt hic addende omnes conditiones que impediunt consequentiam aliquam esse bonam: quod ex materia praenata facile poteris scire: de his dico ultimo.

Omnes propositiones participantes in extremis eiusdem qualitatis sic habentes quod ab vna ad aliam valeat consequentia: sed non e contra se habere factam subalternans et subalternata. Sed quod propositiones equivalentes feruntur a posito: sit conditio ad hoc quod aliquae propositiones equivalentes sufficiat quod componantur ex extremis eodem modo supponentibus ceteris proprietatibus logicarum libere quatuor: quare lex sine natura erit quod vna non possit esse haec alia est: et sic nec est.

Consequenter communitur loquentes et quatuor propositionibus constituitur figuram in qua inueniuntur omnia genera oppositionum: ut capitis istis quatuor propositionibus: omnis homo est animal: omnis homo non est animal: homo est animal: homo non est animal: due prime sunt contrarie ultime subcontrarie. Prima et tertia secunda et quarta sunt subalterne: prima et quarta secunda et tertia contradictorie ut videre est in figura.

ad 200
nō est
dicitur
dicitur
dicitur
dicitur
dicitur

Cartuntur preterea nonnulli propositiones contrarias in propositiones contrarias de materia tantum et in contrarias de forma tantum et in contrarias de forma acceptiois terminoſi que ſimpliciter et ſine addito dicuntur contrarie. Simil modo partuntur propositiones oppoſitas et propositiones contradictorias et ſubcontrarias. Circa hanc diſiſionem poſſes dubitare vtrum queſtiones admodum daſe ſunt quatuor propositiones in quibus inueniebatur omne genus oppoſitiſis de forma acceptiois terminoſum ita poſſunt dari quatuor propositiones que conſtituant figuram oppoſitiſis de materia tamum ſic q̄ denatur ſubcontrarie de materia tantum et ſubalterne de materia tantum et. Uocatur autem propositiones contrarias de materia tantum que non poſſunt dari vere de materia ſed bene in ſimili forma: et tamen poſſunt eſſe falſe de materia: ſimilimodo diſiſines contradictorias de materia et alia membra. Ex quo patet hanc conſequentiam non valere. iſte propositiones ſunt contrarie de materia: ergo ſunt contrarie: quia virtualiter arguitur cum dictione includente negationem ab inferiori ad ſuum ſuperius ac ſi ſic argueretur. Non poſſunt eſſe vere de materia et. ergo non poſſunt eſſe vere in ſimili.

Secundo dubitatur. Utrum poſſunt dari propositiones aliquę contrarie de materia tantum et alie aliquę de forma tantum ſic p̄ non de materia nec de forma acceptiois terminoſi: ſimiles queſtiones poteris mouere in quacumq̄ oppoſitione.

Ad primum reſpondeo licet hoc facile eſt inuenire id tamen inuenitur in his quatuor propositionibus cuiuſlibet hominis b̄ aſinus cuiuſlibet rationalis quodlibet ridibile eſt cuiuſlibet hominis b̄ aſinus b̄ rationalis nullu ridibile eſt: cuiuſlibet hominis quilibet aſinus rationalis ridibile eſt: cuiuſlibet hominis quilibet aſinus rationalis ridibile non eſt: ubi idem inuenitur de materia quod in alijs inueniebatur de forma.

Poſſes etiam iquirere vtrum ſimilis figura poſſit inueniri de forma

tantum quod facile fieret iuxta dicta ſi eperes terminos ſynonimos. Sed hoc niſi ſa facio: quia non vtilis eſſe exiſtimo.

Ad ſecundum dubium reſpondeo deo primum facile eſſe dare poſſes queſtiones per poſſitio in poſſibilibus de materia. Sed ſecundu probatur de his duobus. Deus et omnis deus ſunt deus: et omnis deus non ſunt deus: q̄ non ſunt contrarie de materia: quia non poſſunt dari falſe de materia. Sed q̄ ſunt contrarie de forma patet: quia non poſſunt dari vere in ſimili forma et falſe poterit dari in ſimili forma et ille non ſunt contrarie de forma acceptiois terminoſum vt liquet. Quare relinquatur poſſe dari contrarias de forma tantum ad ſimiles queſtiones que in quacumq̄ oppoſitione mereri poſſunt: quia non nuntium conſeque ſunt et quia iuxta dicta facile inueniuntur per tranſeo.

Sed priuſq̄ aliquid de oppoſitionibus in particulari dicamus optimu erit cognoscere quid requiratur ad hoc q̄ propositiones aliquę ſint ſimiles forme. Unde ſolent communiter poni quatuor conditiones que etiam eodem poſſe ſunt in ſyllogiſimo multo latius. Quarum prima eſt q̄ ſint ſimilia quantitatis: et per ſimilem quantitatem intelliguntur communiter loquentes ſimilem acceptiois terminoſum. ita q̄ ſi ſubiectione vnus ſupponat diſtributiue: et alius ſupponat non ſunt eiſdem forme omnis homo eſt b̄ animal: et animal omnis homo eſt.

Secunda conditio eſt q̄ ſint ſimiles qualitates: ita q̄ ſemp inueniat eadem qualitas tam ex parte copule principalis q̄ ex parte copularu implicatiois. pone exempla ſi libet.

Per ſimilitudinem copularu intelligunt q̄ copule tam principales q̄ minores principales et etiam modi ſimilitudinis defectu huius conditionis iſte non ſunt ſimiles forme: ſortes poſſibiliter eſt currere et ſortes neceſſario eſt currere.

Poſſes hic iquirere quare iſte due ſortes bene legit et ſortes male legit ſunt eiſdem forme et non iſte for: ex poſ

ſimilitudine non currit: et ſortes velociter non currit: quia ly velociter ſplaret ad tot differentias temporum ſicut ly poſſibiliter et ex vnde prononiam: q̄ aliqui actus ſunt categoricoſi. variat ſititudinē forme: et ſint actus variates ſititudinē forme.

Ad hoc dubium reſpondeo q̄ ſunt ille prime ſunt eiſde forme: ita iſte due ſortes velociter non currit et ſortes poſſibiliter non currit: ſuppoſito q̄ ly velociter ampliet eodem modo ſicut ly poſſibiliter.

Contra hoc arguitur ſequitur ex hoc q̄ iſte due non eſſent contradictorie deus poſſibiliter non eſt creans: et omnis deus neceſſario eſt creans. Sed hoc eſt contra dicenda in capite modalium: et contra omnes: ergo reſponſio nulla. p̄na eſt manifeſta: et probatur ſequela: quia ex dicta ille erunt eiſdem forme deus velociter non eſt intelligens: omnis deus neceſſario eſt intelligens: ſuppoſito q̄ ly velociter ampliet eodem modo ſicut ly poſſibiliter: que ſunt vere.

Ad hoc reſpondeo negando ſequela: et ad probationē nego q̄ ille ſint eiſdem forme: ratio eſt: q̄ quatuor que ſunt ſi eiſdem forme cum qual: non tñ ambe cum ambabus: q̄ oportet ad hoc q̄ aliquę propositiones ſint eiſdem forme cum alijs duabus oppoſitis q̄ ſi in vna ponatur vnus modus: et in alia vnus vnus falſus: etiam oportet q̄ ſi in vna alia ponatur aliquis modus in alia ponatur vnus modus vltis: et per hoc p̄z diſcrimē: et ex hoc ſequenti conditioe parebit aliud quod prebeatur. Ultima conditio eſt q̄ ſint ſimiles ſitus. atq̄ intelligunt per ſimiles ſitus quatuor: vtz quales: ordo: nũerus et ſynonimitas. Per quorū intelligunt q̄ quorū reperitur vnus terminus in vnacumq̄ vel alius toties reperiat in alia.

Per ordinem intelligūt q̄ ſi in vna propoſitione in vna pars ſubiecti diſtributa precedat: in alia pars diſtributa precedere debet. Similiter ſi in vna propoſitione hypothetica prima pars fuerit affirmatiua in alia debet eſſe affirmatiua propter quod ceſare et cameltes non ſunt ſi nullis forme nec diſſimilis et variis.

Per numerum intelligūt q̄ tot termini ſi categoricoſi ſunt ſicut

goreumatici ſunt ſi vna ſicut i alia: ſit eadem correspondentia categoricoſi ad categoricoſi ſicut ſincathogoreumaticis ad ſincathogoreumaticis q̄ ſincathogoreumaticis ſunt ſimilis nature ad ſenſus ſuperius dictum: et p̄pter hoc iſte non ſunt eiſde forme: bunellus eſt hois: bunellus eſt homo: quia non eſt eadem correspondentia categoricoſi ad categoricoſi ma. Similiter iſte: quilibet homo currit et vterq̄ homo currit.

Per ſynonimitatem intelligūt q̄ ſi ſint aliqui termini ſynonimi aliquas ſynonimitate in vna debent eſſe eodem modo: ſynonimi etiam in alia: ita q̄ ſi in vna fuerint ſynonimi ſynonimitate eſſentiali: in alia debent eſſe ſynonimi ſi ſignificatione eſſentiali: et ſi accidētiſacci dētal: et quot fuerint termini in vna quo ad quęcūq̄ modū ſignificandi tot ſint in alia ſcđm eundē modū: et propter hoc iſte non ſunt eiſdem forme homo eſt ho: et ho eſt hoies. he ſunt additiones que cōſiter ſolent poni ad hoc q̄ aliquę ppōnes ſint ſi milis forme: ſed nos parū curamus de ſi ſimilitudine forme tantū: q̄ non arbitro: loſci eſſe cognoscere an p̄ne ſint formales tm an de materia. Similiter an alia que ppoſitiones ſint oppoſite de materia tantum an de forma tm. Sed ſi ſint de forma acceptiois terminoſum.

Quare deueniēdo ad ea que reſquiruntur ad hoc q̄ aliquę ppōnes ſint ſi milis acceptiois terminoſi dico breuiter requiri oēs conditiones que ad ſimilitudinē forme deſcripſi ſynonimitate extrinſeca: vt iſte ſunt eiſdem acceptiois terminoſi ho eſt ho et ho eſt alia. Et ſi gras qd̄ intelligo per ſynonimitate intrinſeca intelligo ſynonimitate q̄ non eſt varianda ſcđm diſiderationē ſubiectione materie: que admodum in oppoſitionibus ſynonimitas ſubiectione vnus cū ſubiectione alterius et pre dicat cū p̄dicato intrinſeca vocat: ita q̄ capiēdo in ſi acceptioe opz q̄ ſb̄m vnus ſemp ſit ſynonimū cū ſubiectione alterius et p̄dicatū cū p̄dicato: ea vocat intrinſeca ſine ſitus oppoſitiſis: ſed ſi q̄ inueniat inter ſb̄m et p̄dicatū ea vocat extrinſeca. et iſte ſunt eiſde forme acceptiois terminoſi ois ho eſt ho: et nullus ho eſt ho: q̄ libet aſin⁹ eſt currere: et null⁹ aſin⁹ eſt cur

rens. Sed est illis duabus primis iste non sunt eiusdem acceptio: ois asinus est currens: nullus leo est currens: et hoc patz qd sit synonimitas extrinseca. Unde non est aliud qd synonimitas variada in sibi acceptioe sedz subiecta materia: ex quo patz ptoe sedz subiecta materia: ex quo patz ptoe eandem esse seruanda synonimitate in conuersionibz et in oppositibz. ia dicta est qd sit synonimitas intrinseca in oppositibz et qd extrinseca. Sed in quersionibz synonimitas intrinseca est ea q inuenit iter sibi ueritate et predicatu quertentis: et inter predicatu quertentis et sibi conuertentis. Si q alia innuat ea extrinseca dicenda erit: variari pot in simili acceptioe terminoz.

Et q patz qd hec copulatiua ho est al: nullus as est ho duplr pot considerari vno modo in qua partes illius copulatiue sunt opposite et eo modo illa copulatiua non est impossibilis de forma acceptiois terminoz: quia non oportet considerari illo modo seruare synonimitate inter subiectum prime et predicatum secunde. Alio modo potest considerari inquantum secunda pars est contradictoria quertentis prime et in tali sensu repugnat de forma acceptiois terminoz: quia seruanda tunc semper est synonimitas inter subiectum prime et predicatum scde et inter predicatum prime et subiectum scde. Coma niter loquentes dicunt inter relatiuum et ans seruandam esse synonimitate: sed de hoc videbimus in secundo libro.

Dubitares fortasse quare iste due copulatiue non sint eiusdem forme. Quilibet asinus currit et asinus non currit et quilibet homo currit et homo non currit. supposito qd quilibet restringat pro maribus in affirmatiua scde copulatiue.

Ad hoc respondeo qd non sunt similes quantitates nec est similitudo acceptio: quia ratione acceptiois quam terminus habent in prima copulatiua non est possibile subiectum supponere in vna parte et negatiua in altera parte: sed ratione acceptiois quam habent termini in secunda copulatiua stat subiectum supponere in negatiua non supponere in affirmatiua. Si fortasse placet illas vocare similes forme dicas consequenter primas non esse contradictorias: et pro errore assignabile qd stat subiectum negatiue sup

ponere subiecto affirmatiue non supponente in simili acceptioe terminoz.

Dubitares fortasse vtrum propositiones in quibus ponuntur termini compleri sint eiusdem acceptiois cu positionibz in quibus non ponuntur termini compleri: de his recurre ad syllogismos ad tertium caput primi tractatus: nihilominus tamen ponam propositiones qd ibi posite sunt quarum pbationes ibi posite sunt: quarum prima est. Quodq termino completo dato cathogorematico potest dari vnus terminus incompleto secum conuertibilis. Quare sicut loco termini incompleti licet ponere terminum incompleto conuertibile cu termino: completo: sic loco termini incompleti licet ponere terminum completum: probationem ibi inuenies.

Secunda propositio nulla propositio est eiusdem forme cu alia si in vna ponantur termini includentes sicut cathogoremata variantia veritate aut falsitate propositionis signi: vtz vniuersale et in alia non: ista probata fuit ibide.

Tertia propositio loco termini incompleti non licet ponere terminum completum non acceptum vnice: ppter qd patet has non esse eiusdem forme: sicut ho et album non fuit homo / si ly a conuertatur cum isto termino in domo platonis homo vt quidam dicit capiendone non vnice illud completum: qd hoc dato sequit has duas contradictorias esse: album fuit homo et album non fuit ho posse esse veras in simili sic capiendone omne a fuit homo et a non fuit homo: quia casu quo platonis huiusf duos domos in quarum vna nullus homo fuisset: in alia vero fuisset homines ambe sunt vere: veritas affirmatiue manifesta est et veritas negatiue probatur: quum equaleat hinc in domo platonis homo non fuit homo: qd vera est capiendone subiectum diuersis acceptioibus: sed si illud aggregatum in domo platonis homo capiatur vnice acceptioibus: sunt eiusdem forme et sensus negatiue est ille datus: sed est hic aliquid in domo platonis homo non fuit homo. Similiter dices his duabz homo non est asial et asial est asial si ly a conuertatur cum hoc completo hois asinus. Et hec pro nunc

est pro similitudine acceptiois terminoz. Utetur semp isto vocabulo in simili forma pro simili acceptioe breuitatis suadendo et capiem terminos copleros sine conuertibiles cu terminis copleris loco terminoz incompletoz vel si no placet capiem terminos no ipositos et deinde iponem. p libito vt quertant cu termino aliquo coplero sine incompleto no includente sicut hego. variata veritate vel falsitate ppontis de pponibus copositis et terminis dininis dicem sicut in syllogismis: vtz ppones in quibus ponuntur termini supponetes p psonis sine capiatur coplete sen incompleto sunt eiusdem forme cum pponibus copositis ex terminis creaturari. Sed ppones coposite ex terminis includete supponetibus p essentia distriuanur coplete: seu accipiant coplete: qd aliter syllogismus no fit bonus ois essentia distriua est p: simili et essentia diuina ergo similes et parer capiendone terminos incompletoz: est eiusdem forme cu isto omnis homo est animal: risibile est homo: ergo risibile est animal: tunc iste non esset bonus qui tamen est in darij.

his bacterus confuse notatis de oppositibus in generali circa leges oppositionis ia dicras pono quatuor regulas p sequentibus magis deseruientes. Quarum prima est quales propo necessaria cuilibet propositioni impossibili contradicatur eo modo quo illa est necessaria vel impossibilis: ita qd si vna sit necessaria materia tm et alia impossibilis de materia tm: tales ppones participat lege contradictoriarum de lege et de materia tm. Si vero vna fuerit impossibilis de forma tm et alia similis modo necessaria: tales ppones participabit lege contradictoriarum: ita tm. Ac similis modo dicas de for: acceptiois terminoz: hec propo sic patet qm bene sequit: vna est impossibilis materia necessaria: ergo vna no pot esse vera et alia no pot esse falsa. Et quo patz illas non posse esse veras nec falsas: sic participat legei contradictoriarum.

Secunda propositio. quilibet propositio impossibilis participat lege con

tradictoriarum cu qualibet contingenti. hanc simili modo intellige sicut primam: vel taliter participat lege qualiter vna est impossibilis: et alia contingens: hec regula sic patet. Quia bene sequitur hec propositio est impossibilis: ergo non pot esse vera: et potest esse falsa: et alia est contingens ergo illa potest esse falsa: et sic ambe poterunt esse false et non vere: quare primus sequit illa participare lege contrariarum.

Tertia propositio: quilibet propositio necessaria cu qualz contingenti participat lege contrariarum hac proportio: naliter poteris probare sicut secundas.

Ultima regula: quilibet iposibilis est subalternans respectu cuiuslibz contingentis et necessaria. Hanc etia intellige sicut priores qua etia facillime probabis circa dicta. In his probationibus capio falsus non in rigor: sed capio p propositione in qua potest esse aliter quam per propositionem ppositam significatur et loquo: de propositionibus simpliciter impossibilibus vel necessariis.

his iaz dictis et notatis: videamus opz quid veritatis habeat vltima conditio oppositum que secundum antiquos ponebat: vtz qd determinatio accepta vnice dz eode modo manere in vtraqz oppositarum quo ad distribui vel no distribui. pro cuius declaratioe qd opinio videtur voluntaria: ponam primo rationes pro ipsa: et secundo ponam rationes contra ipsam: vt omnibus visis rationibus: de inde quod sanus est eligatur.

Primo igitur arguitur pro opinione. Si determinatio deberet in vna propositione distribui: in vna opposita non distribui sequeretur duo contradictoria fore vera: sed hoc est impossibile ergo opinio nulla. Sequela probatur: qd secundum taliter opinantes iste contradicerent. Quilibet asinus hominis est animal: et asinus cuiuslibet hois non est animal: tunc in veritate: ergo propositio. Sequela manifesta est: sed minor probatur. Affirmatiua rebus vt nunc est vera vt patz et negatiua sic probatur. Est propositio negatiua cuius subiectum non supponit: ergo vera: qna est nota et probatur ans: qd determinatio totalis non supponit probatur

ab contra
iaz

sequela
determinatio
totalis non supponit

ly cuiuslibet efficitur pars extremi: hoc totius cuiuslibet hominis determinatio et illud non supponit.

Secundo sic arguitur: sequitur ex eadem opinione duo contradictoria falsa: ergo conditio non est tenenda: se quela probatur. **Item** contradicitur homo differt ab ente quilibet homo non differt ab ente. Si ille terminus ente supponat in negatua determinate opposito modo ad suppositionem quam habebat in affirmatua: vane simul false: ergo positio consequentia est manifesta cum maiore: quia affirmatiua est falsa: negatiua falsitas sic probatur. Est vna positio negatiua cuius subiectum est predicatum supponunt pro eodem ergo est falsa. Aliis probatur: quod subiectum supponit pro homine et predicatum pro quolibet ente. Quolibet enim ente demonstrato hec est vera hoc est ab ente differens: sine hoc est differens ab ente: in qua ly ente supponit determinate. Sic enim debet fieri verificatio postquam ly ente supponit determinate. **Aliter** etiam probat falsitas negatiue in ista propositione. Nullus homo differt ab ente ly ente supponit determinate: quodlibet singularis est falsa ergo illa est falsa: pro quod sub termino stante determinate primo ascendendum vel descendendum est quod sub termino distributo. **Si** forte dicas quod supponit confuse quod in sua contradictoria distribuitur in ordine ad terminum supponit determinate: sequitur quod in hac non a homo differt ab ente: ly ente supponit determinate et sic illa erit falsa: et hec etiam est falsa. Ad hominem differt ab ente postquam predicatum non supponit ergo non potest vitare quin duo contradictoria sint simul falsa. **Item** sequitur aliquid terminum in aliqua propositione posse supponere: et in sua contradictoria non posse supponere hoc patet de predicato duarum propositionum assumptarum.

Tertio adhuc arguitur contra eandem partem et hoc sic. Alique propositiones in quibus contradicunt et non est potior ratio de vniuersali de alijs: ergo omnes in quibus determinatio manet eodem modo contradicunt. Antecedens probatur supposito quod loco distincti liceat semper ponere suam distinctionem atque hoc sup-

posito sic argumetur: iste contradicitur habet albedinem est ens et ois res habet albedinem non est ens: atque in his determinatione manet eodem modo: ergo positio Antecedens probatur iste contradicitur aliquid albi est ens: quodlibet album non est ens: et iste equivalent alij: ergo alie contradicunt: sic habentur propositiones.

Præterea ideo aliquod complexum dicitur accipi ergo quod valet ascensum sub toto et non sub partibus et totum aggregatum putatur terminus incompletus: quare oportet respicere ad totum inter contradicendum et non ad partes: quare sufficit partes eodem modo manere. Et ista sunt argumenta que persuadere propositionem determinationem debere eodem modo manere in vtriusque oppositarum.

Sed vti opinio opposita etiam cognoscatur pono rationes quibus ipsa munitur. Sit igitur prima ratio ad probandum determinationem debere manere opposito modo in vtriusque contradictoria. Si determinatio maneret eodem modo sequeretur quod ista contradicerent brunellus hominis currit: brunellus hominis non currit. Sed ille possunt esse vere: ergo positio sequela manifesta est: probatur minor. Pono casum quod brunellus possideatur ab aliquo hote: et ab aliquo non possideatur. Tunc affirmatiue veritas manifesta est: et negatiua probatur. Bene sequitur brunellus platonis non currit: plato est homo: ergo brunellus homo non currit: propterea patet ab inferiori ad superiorem negatiue sine distributione superiorum: posita consistit inferiorum. Præterea propositio sic probatur: currit: plato est homo: ergo brunellus hominis non currit: antecedens patet: quia volo platonem non possidere asinum. Præterea bene sequitur ly hominis supponit determinate et habet vnam singularem veram demonstrando hominem non habentem brunellum: ergo illa est vera.

Secundo contra eandem opinionem arguitur. Iste contradicitur sortes est differens ab homine: sortes non est differens ab homine: et tamen dicitur talis simul falsus si ly homine in vtriusque distribuitur: ergo determinatio non debet eodem

modo maneret in vtriusque oppositarum: minor probatur: affirmatiua est falsa et negatiua: falsitas probatur ly homine supponit distribuitur: et dabitur alique singularis falsus: ergo illa est falsa. Si forte assereris quod ly homine refrigitur a suo determinabili ita quod solus stat pro homine a quo differit sortes. Sequitur hanc esse veram sortes differt ab homine: quod est absurdum. Præterea aliter probatur falsitas illius propositionis bene sequitur sortes non differt ab homine: ergo sortes non differt a plato ne: patet consequentia a superiori ad inferius negatiue: cum distributione superiorum: nam ly homo et ly plato habet se sicut superius et inferius.

Tertio sic arguitur: alique propositiones in quibus determinatio diuersimode se habet contradicunt: et non est maior ratio de vna quam de alijs: ergo omnes in quibus determinatio diuersimode se habet contradicunt. maior patet: iste contradicitur homo habet caput: nullus homo habet caput et tamen determinatio in prima supponit determinate: et in secunda distribuitur: postquam signum negatiuum non impeditur: cadit in ipsam igitur propositum. Præterea huius propositioni: quilibet homo habens equum: equitat ipsum non potest dari aliqua contradictoria in qua determinatio manet eodem modo: ergo propositum. Antecedens patet in materia reatiuorum atque idem probabitur de ista. Quilibet asinus hominis est qui liber asinus ipsiusmet est. hec sunt argumenta que potest fieri ad probandum quod determinatio debeat manere diuersimode.

Pro solutione huius difficultatis hoc modo procedemus. **Primo** videndum opinionem communem. **Secundo** aliam opinionem defendemus. **Tertio** et vltimo ponemus opinionem sequentem: simul declarabimus quomodo oportet ascendere vel descendere sub determinatione accepta vniuersi.

Quantum ad primum. sciendum est primo hanc opinionem communem esse habere: aliqua fundamenta quorum prima est. **Nullum** signum potest agere in determinatione accepta vniuersi nisi et immedie addat. Cuius in hac propositione. Non homo currit ly homo non distribuit.

qua in ratione communi indicant ignoscunt. nisi velint dicere quod quodammodo in hac propositione. Nullus homo currit: ly homo distribuit et nulla pars illius terminus homo sic in hac propositione non asinus homo currit totum illud subiectum asinus hominis distribuit et nulla pars. Cuius tale aggregatum se habet terminus incompletus. Immo secundum sententiam aliquorum sub ordinat vni termino incompleto quod falsum esse auro ut in questione de acibus sine cathogo: eumatis dicitur.

Secundum fundamentum est quodlibet signum determinationi accepte vniuersi additum efficitur pars extremi. Et per hoc facile pro solutio argumentorum que fiebant contra hanc opinionem. Pro solutione primi. Notandum est ad hanc secundum: quod omnes opinionem dubium esse. Vtrum determinabile et determinatio in vno se restringat: nonnullis asserentibus affirmatiue partem. Sed quod facile esset respondere ad primum argumentum et ad secundum nec contra eos procedit: isti essent concessuri omnes has propositiones fortes est differens ab homine a quo differit sortes. Sortes videt esse alium quod sensus est fortes videt esse alium visum ab eo. Sed de hac opinione longius dicitur tractando nostram opinionem. Alij dicerent non mutuo se restringi: sic negent propositiones que secundum opinionem procedent concessurus: tunc isti responderent ad primum argumentum quod contra hanc opinionem habet negando hanc: brunellus homo non currit: et ad probationes negare consequentiam primam in qua arguebatur ab inferiori ad superius: quod arguitur a non supponere ad supponere ex parte totum subiecti: quod hoc totum brunellus homo: supponitur: hoc totum brunellus platonis non supponit. Et ad secundam probationem similit modo dices negando consequentiam esse expositionis propter eundem errorem. Sed ex illis premijs potest inferri vna in qua determinatio non accipere vniuersi: Et ad tertiam probationem simili modo dices non licere ascendere sub illo termino hominis nisi taliter faciendo quod non arguatur a non supponente ad supponens. Et si vis bene ascendere ponens constantiam hominum possideatur brunellum et ad

mos descende vel ascende: et sic non argues a non supponente ad supponens.

Ad secundum argumentum respondeo negatiua esse falsam: et ad probationem nego consequentia ista fortes non est differens ab homine: ergo fortes non est differens ab isto hoie: et sic de singulis: nec tenet per descensum nego a superiori ad inferius: quia committit vnus error ex parte totius aggregati: quia arguitur ab inferiori ad superius negatiue. nam differens ab homine et differens ab isto homine habet se sicut inferius et superius.

Ad tertia rationem negatur assens: et ad probationem negat quia caput distribuat in negatiua et hoc pars ex primo fundamento. Ad quarta rationem responderet hec opinio q habes instantia in materia relatiua: ita q opz in ppositionibus ubi ponunt relatiua q determinatione teneat diuersimode: et hoc q licitum est ascendere vel descendere sub determinatione virtualiter ascendendo vel descendendo sub determinatione ascenditur sub vno alio termino: vtz sub relatiua: et sic p3 quomodo posset hec opinio defendi.

Hunc dicendum est de alia opinione que aliquo modo defendari potest: vtz q determinatione bz manere diuersimode et hoc non bz intelligi vniter saliter. Quia contradicendo huic: ois ho albus currit no opz illum terminu albus distribuit: et opz intelligi de determinatione q est terminus substantiuus. et parentia huius opinionis est. qz semp licet ascendere vel descendere sub determinatione accepta vnica et quia hec opinio no mihi placet quum dicat has no contradicere. Omnis homo habens albedine est risibilis: et ho habes albedinem non est risibilis: ideo breuiter respondeo ad rationes quibus opinio precedes tuebatur: et que in principio contra hanc ponebantur.

Ad primam respondeo distinguendo q propositiones ibi posse non contradicere: vel si ly cuiuslibet est pars: et sic no contradicunt postq ille propositio nes non participant in extremis: vel ly cuiuslibet non est pars: et sic ille contradicunt. Et sic non procedit ratio.

Ad secundam rationem respon

deo negado sequela: et ad probationem negatur q propositiones ibi assumpte sint falsae: et ad probationem nego q negatiua est falsa: et ad probationem nego q assens bene supponat determinatione: debet fieri verificatio illo termino supponere de terminate. vnde: quis in hac ppositione ois homo est aial: verificacdo subiectu debet stare determinate no ssi in alijs: qz quado cōsp3 aliquis terminus aliquo modo supponit ratioe signi alicuius quod est pars extremi semper verificatio bz fieri cōfalsi signi: et ideo in hac ppositione fortes no differat ab ente: illud predicatu debet verificari illo termino ente supponente distributiue sicut etiā verificacdo subiectu huius: cuiuslibet hominis currit si ly cuiuslibet, sit pars extremi: debz verificari illo termino hominis supponere distributiue. Sed q ly cuiuslibet non esset pars debet fieri verificatio subiecto supponente determinate.

Ad aliam rationem qua probatur falsitas istius. quilibet homo no videtur ab ente: respondeo q no licet ascendere sub ly ente qz suppat determinatione quum prius ascendatur sub toto post q accipitur vnice: et hac precipue differtiam inter determinationem vnice acceptam et non vnice. hec opinio ponit: quia sub determinatione non accepta vnice semper licet ascendere sub partibus intermediare: sed sub determinatione vnice semp lz ascendere sub toto: no semper sub partibus nisi prius ascendatur sub toto.

Tertia ratio difficilis est contra hanc opinionem: et quis posset soluipere per illam tamē quia secundum hominem gandum esset propositiones assumptae esse contradictorias dimittitur hec opinio. relinquitur etiam opinio communi propter hoc: quia quero an nescitis propositiois. Quilibet assens hominis quilibet assens ipsiusmet est. contradicetia erit hec: no quilibet assens hominis quilibet assens ipsiusmet est. in qua ly hois distribuit. vel illa eadē in qua ly hois no distribuitur. non secundum: quia ambobus erunt vere in facili casu. nec primum: quia sic sequitur primum fundamentum esse falsum: vel das hanc pte contradictoria. Assensus cuiuslibet hominis assens ipsiusmet non est

est. sic queror vel ly cuiuslibet est pars vel non. Si ly cuiuslibet est pars: no participat in extremis. Si vero ly cuiuslibet non sit pars sequi fundamentu esse falsum: propter hoc relinquit opinio prima cum fundamentis suis.

Ideo ponitur tertia opinio no ista que vtraz opinionem trinet: dicēs de determinatione accepta vnica que non est pars relatiua: nec relatiua: posse eodem modo manere in vtraz contradictoriari et posse etiā diuersimode manere. et dimittere illa fundamenta prime opinionis: vnde hec ppositio assens hois currit: eodē modo dicitur huic: cuiuslibet assens hois no currit. Similiter huic: nullus assens hois currit: eodē modo dicitur huic: cuiuslibet assens hois non currit: quilibet istarū contradicet. Quilibet assens hois currit. similiter et hec: quilibet assens cuiuslibet hois currit: eodē modo dicitur huic: cuiuslibet non sit pars extremi: qz si esset pars sicut de rigore: et ille ppositiones non contradicunt postq non participant in extremis. Et hec opinio facile responderet ad rationes oēs. Nam ad rationes prime opinionis responderet sicut scda opinio: et ad rationes scde sicut prima: et de modo ascendendi descendendi dices sicut dicebat prima opinio. intellige hoc qz dicimus q determinatione non est assens relatiua nec relatiua: qz in illis oportet determinationem diuersimode manere: vt dicebat lib. ij.

Sed contra hanc opinionem sic arguitur: sequitur ex opinione duarum propositiones non equales eidē contradicere: hoc aut est impossibile: quia ad illud sequitur contradicere: ergo opinio nulla maior habet. Quonia vt dictu est: huic ppositioni Assens hois non currit: he propositiones contradicet. Quilibet assens hominis currit q nullo modo equialet hoc: qz qm casu posito q alicui homini currant: prima est vera: secunda falsa: quado ad huc ly cuiuslibet no sit pars extremi: falsitas scde probatur per determinationem copulatiua sub ly hominis post q descendendo sub determinationi singulorum illis in qua demonstrabis vnu ho-

minē no possidentē assens: est falsa. Ad hoc argumentu facile est respondere: enendo determinationem et de terminabile mutuo se restringere. Nam scdm illud iste equialetur: quilibet assensus hominis currit: quilibet assensus cuiuslibet hominis currit: supposito q ly cuiuslibet non sit pars.

Et scdm hunc modu sub determinatione accepta vnica in quacūqz ppositione: licet ascendere et descendere copulatiue et distinctiue postq descensum est sub subiecto: intelligi semp vno modo determinatio non sit antecedes relatiua reciproci. Sed qz scdm huc modu multe ppositiones que negantur a cōter loquentibus sunt concedende: concedēdas namqz est hec ppositio fortes est fortes differens ab hoie. Et hec consequentia non valeret: fortes est fortes differens ab homine: nego ista valeret: fortes est fortes comedens oīes carnes: ergo fortes est animal comedens oīes carnes: qm sensus assens est: fortes est fortes comedens oēs carnes que comeduntur a forte: et sensus consequens est: fortes est aial comedens oēs carnes que comeduntur ab animali: ex quo patet hanc consequentiam non valere: fortes est hoc aial comedens omnes carnes: et sic de singulis posita constantia: ergo fortes est aial comedens oēs carnes. Error est: qz determinatione non stat pro eodem: sed si vis bene ascendere opz q determinatione maneat eodē modo. Ita q sic ascendas fortes est hoc aial comedens omnes carnes que comeduntur ab animali posita constantia ergo fortes est aial comedens omnes carnes: sed isto modo respondēdo facile probatur has non equialere: quilibet assensus hominis currit: quilibet assensus cuiuslibet hominis currit.

Quare dico hanc assens esse bonam. Nicolaus habens omnē pecunia: ergo Nicolaus est aial habens omnē pecuniam: sed sensus consequentis est iste Nicolaus est aial habens omnē pecuniam habitā ab aiali: sed est hic Nicolaus est animal habens omnē pecuniam ab ipso habitam: vt ly ipso referat determinabile. et scdm hunc modum facile est rñdere ad

argumentū: qz scdm illū ille equivaleret vt facile est videre. Sed scdm aliū modū qui tenet determinationē et determinabile nō mutuo se restringere rīdeo adhuc illas equialere. Et ad pbationē nego qz ista sit falsa: quilibet asinus cuiuslibet hoīs currit. Et probationem nego qz dabitur vna descendēs falsa. Nam illa vbi demonstrat homo nō habēs asinum nō est sua descendēs: qz sic ascendēs do arguit a nō supponēte ad supponēs ex parte totius aggregari ex determinatione et determinabili: sed si bene vultis ascendere oportet sic ponere pstantis pro hoībns possidētibns. et sic piz quid respōdendū est ad argumentū. Et si contra hoc arguas: sequeret hanc psequentiā non valere. Cuiuslibet hoīs asinus currit: sortis est hō: ergo sortis asinus currit qz arguit a nō supponēte ad supponēs.

¶ Respondēdo qz non est inconueniens argumentari a non supponēte ad supponēs ex pre termini nō accepti vnicū acceptiōe. Sed inconueniēs esset argumentari ex parte extremi accepti vnicū.

¶ Sed contra hanc opinionē ad huc arguit sequit ex dictis has equialere: sortis differt ab hoīe et sortis differt ab hoīe supposito qz ly b faciat determinationē illam hoīe supponere determinationē: sed hoc est falsum quū scda sit vera et prima: falsa. Veritas scde piz qm dabit vna singularis vera sub ly hoīe: falsitas pūme manifesta est tenendo qz determinatio et determinabile non mutuo se restringent.

¶ Ad hoc respōdeo negādo illas non equialere: et ad pbationē dico qz hoc est falsa: sortis differt ab hoīe. Et dico qz non licet ascendere sub ly b hoīe immediate: qz sic argueret a superiori ad inferioris affirmatiue: sed verificatio: vt dictum est in solutione cuiusdā argumēti debet fieri ly hoīe stante distributiue. Et sic piz quid dicendū est scdm hanc opinionē. Sed fortasse quispiā diceret. Nōne potest dari aliqd signū faciens terminū qz vbi cuiqz ponat supponat determinate et liceat ascendere disunctiue: quo supposito sequitur has non equialere: sortis differt ab hoīe: et sortis differt ab hoīe: tamen contradicunt eidem: gila

tur. Ad hoc respōdeo qz illo supposito dicandū est determinatione illa scda esset non vnicū.

¶ Solet dubitari de veritate bīnominis: brunellus est asinus cuiuslibet hominis casu quo sortis possideat brunellum: supposito qz determinatio et determinabile se restringant. Et videtur illa propositio vera quoniam sensus verus est: vtz iste brunellus est asinus cuiuslibet hominis habentis ipm vt dictū est et qz illa sit falsa arguitur multis modis. Est vna propositio cuius determinatio non supponit: ergo totū non supponit: antecedens patet: qz hoc totū cuiuslibet hominis pro nullo supponit quū de nullo verū sit dicere hoc est quilibet homo. Ad hoc rīdēt in illo casu nullā propositiōnem esse veram nec verificatio debet fieri illo modo: sed sic hoc ē quilibet homo habens asinū. Contra hoc arguit: sequitur qz casu quo alii hoīes habent asinos illa esset falsa: sed hoc est falsum qz patet per singulares: ergo propositiōem nō patet qz determinatio non supponit quia hoc totum quilibet homo habens asinum non supponit.

¶ Ad hoc respondet qz non debet sic fieri verificatio: sed sic: hoc est quilibet homo ipm habens in qua ly ipm referat illum terminum asinus stantem determinationē.

¶ Contra hanc solutionē arguitur sequere qz ista esset falsa. brunellus est asinus cuiuslibet hoīs casu quo ebs hoīes possideat brunellū: sed hoc est falsum: ergo ppositū sequela pbat: est vna propositio cuius determinatio totalis non supponit: ergo totū non supponit. Prterea bene sequit brunellus est asinus cuiuslibet hoīs: ergo brunellus est asinus alicui qz est quilibet hō. Prterea sub illo termino cuiuslibet hominis nulla singularis est vera: ergo propositio illa est falsa. Qui tenet ad nō suppositionē determinationis totalis non tenet qui nō suppositionē totius extremi facile ad rationes rīdēt. Ad primā negaret vltimā psequentiā. Et ad scdam dicerent nō oportere loco cuiuslibet termini cōntrictibilia ponere reliquū. Ad tertiā dicerent qz postqz hoc totū cuiuslibet

hoīs nō supponit nō licet sub eo descendere. Sed qz hic modus rīdendi non placet postqz si determinatio nō supponit: determinabile etiā non supponit: qz determinabile solū stat pro illis suppositis pro quibus sua determinatio restringat. Prterea dat hec rīdō modū defendendi ista: brunellus est asinus vtriusqz hoīs casu quo vnū tm hō possideat brunellū qz est falsum. Alter rīdeo in casu quo vltimo posito ppositionē illā esse falsam: qz totalis determinatio non supponit. Neqz ex hoc inferas hanc copulatiuam esse pcedendā: brunellus est brunellus cuiuslibet hoīs et tm brunellus nō est asinus cuiuslibet hoīs: qz casu quo quilibet hō suū propriū asinū possideat determinationes ille supponit: qz dictū est qz sensus istū: Brunellus est asinus cuiuslibet hoīs est iste: brunellus ē asinus cuiuslibet hoīm habētis. et nō iste brunellus est asinus cuiuslibet hominis habētis asinum.

¶ Sed queres vtrū semper oportet qz determinatio nō supponit qz totū aggregatū non supponat. Ad hoc rīdeo ad nō oportere qz determinatio est pūme sine categorizemā: vt ista cōcedit ly oīs significat aliquat et totū predicatū supponit et tm determinatio totalis non supponit. Simit hoc totū aliquis hō potest supponere ly aliqd nō supponente: et sic patet de illo dubio. Cū tm hic minime dissimulandū censeo nōnullos reuocare determinationē et determinabile nō mutuo se restringere dicere in hac ppositionē brunellus hoīs nō currit sub ly hoīs nō esse descendendū disunctiue: sed solū copulatiue. Sed istos reor velle dicere determinationē acceptā vnicū dicitur modo debere tenere quoad distributiue vel nō distribuit: et nō audere illud dicere. Cōtra quos arguit: sequeret ex opinione nō ponēda esse sine categorizemā: nōnēre qz est ptra eos. Sequela pbat qm intellectus intelligit supposita huius termini hoīs: in hac ppositionē brunellus hoīs non currit accepti copulatiue sine signo: non est maior ratio qz tenet intelligat sine signo qz semper: ergo semper poterit intelligere sine signo: et per psequens nō oportet ponere acrus distributiue ad hoc qz copulatiue intelligat et nō aliter. Et sic piz de conditio-

ne vltima et ex psequēte de primo capite;

¶ Sequitur scdm Caput.

¶ In isto capite ponuntur regule magis particulares atqz nimium viles ad cognoscendū oppositionem ppositionū atqz ad cognoscendū qm suppositio confusa equialeret determinate: et distributio non distributio. Et ad instantum oppositionibus in quibus committitur aliquis error.

¶ Claratis conditionibus oppositionū in generali et conditionibus in particulari breuiter positis: que circa conditiones in generali poterat tractari. ponēde sunt regule particulariores ad cognoscendū oppositiones.

¶ Unde sit prima regula. Si datur alique ppositiones in quibus maneat eadē particularitas atqz vniuersalitas non opponunt tales ppositiones hec regula sic piz. Si maneat eadē particularitas non sunt pparie per primā conditionē atqz per idē nec contradictorie. Et si maneat eadē vniuersalitas non sunt subcōtrarie per idē nec contradictorie quare non opponunt rationes vniuersalitates poterūt dari false: et ratione particularitatis vere ex hac regula piz nullas duas ppositiones in quibus maneat aliquis terminus eodem signo incomplete distributive determinatus opponi. Omne namqz tale signum et vniuersalitem et particularitatem includit. hec regula sicut et omnes alie intelligitur dū modo nulla talū ppositionū sit formaliter necessaria vel formaliter impossibilis similiter etiā dū modo supposito non distributiue non equialeret distributiue aut confusa determinate et.

¶ Circa hanc regulā sequit scda que talis est. Omnes ppositiones in quibus duo errores committunt: quorū alter oppositus est cōditioni alicui cōtrariarū et alter oppositus est alicui cōditioni subcōtrariarū non opponunt hoc piz qz ratione vnius erroris poterunt dari vere et ratione alterius poterunt dari false.

ergo propositū ē per hoc p̄s has nō op-
poni. Quilibet hō ē homo quilibet ho-
mo et b homo sunt et homo : et quilibet
homo homo et nullus homo sunt.

¶ Tertia regula. Dēs propositio-
nes in quibus nulla alia cōditio deficit
ad hoc q̄ sint cōtradictorie nisi q̄ termi-
nus q̄ debet supponere p̄sue tm̄ sup-
ponat mixtū vel determinate sūt p̄ra-
rie. Sit si terminus determinate sūt p̄ra-
rie. Si r̄ si terminus determinate sūt
cōtrarie. At oēs propositiones q̄bus nulla
alia cōditio deficit ad hoc q̄ sint p̄radictio-
rie: nisi q̄ terminus q̄ debet supponere
determinate supponit p̄sue vel mixtū
ant qui debet supponere mixtū sūt
cōtrarie opponunt subcōtrarie. Exempla
pr̄mi vt. iste due propositiones. Omnis
homo b aial est: r homo nō est aial oppo-
nunt p̄rarie. Sit r̄ iste caput ois hō ha-
bet et q̄libet caput b homo nō habet q̄
ille terminus hō qui in negatina debe-
bat supponere mixtū supponit deter-
minate. Exēplū sc̄i vt iste due p̄positio-
nes: ois hō est aial r a homo non est aial
sunt subcōtrarie r sūt iste. Caput ois hō
habet r q̄libet caput hō non h̄z. Proba-
tur regula vniuersalr̄ r sūt a r b : p̄positio-
nes q̄n̄b̄ ad hoc q̄ sint cōtradictorie
nullus alius error cōmittatur nisi q̄ ter-
minus qui in b debet stare cōfuse sūt
determinate: sic igitur arguit sic. Si ille
p̄positiones nō sunt cōtrarie nec cōtra-
dictorie poterūt dari vere. Ponat inesse
q̄ sint vere: tūc capio p̄radictoria a / que
appellat c / in qua ille terminus q̄ dicitur
est in b / stare determinate est p̄sue. Ar-
guitur tam sic bene sequit b est verū: er-
go est verum: q̄ argumentū a b ad c est
validū postq̄ arguit a determinata ad
confusam. Tūc vtra est verū: et ex dictis
a est verū r sunt cōtradictorie: ergo p̄ra-
dictoria vera q̄ est impossibile relinqui-
tur igit a r b esse cōtraria q̄ erat p̄ban-
dum facilius hęc regula poterit probari
per regulā decimā q̄ vna istarū : videli-
cet in qua terminus supponit determi-
nate est subalternas respectu p̄radictio-
rie alterius: ergo ille sunt contrarie.

**¶ Sc̄da pars huius regule eodē
modo poterit deduci sicut prima deducē
do ex falsitate illius sequi duo subcōtra-**

ria falsa. Similr̄ etiā eandē poterit pro-
bare per regulā decimā: videlicet quādo
duarū propositionū aliqua est subalter-
nata respectu cōtradictorie alterius: ut
les propositiones sunt subcōtrarie.

¶ Quarta regula. Dēs p̄positio-
nes in quibus ad hoc q̄ opponant sūt
hoc deficit : q̄ terminus aliquis in affir-
mativa p̄t supponere in negatina non
supponente: hoc vel rōne ampliationis
vel appellationis vel restrictionis vel ali-
cuius alterius r in affirmativa nō dubi-
tuat opponunt subcōtrarie: vt iste homi-
nem cognosco et nō cognosco boie: q̄ si
solum deficit ad hoc q̄ opponant q̄ ter-
minus aliq̄s in negatina possit suppone-
re in affirmativa non supponere: tūc
talit terminus distribuat in negatina
opponunt p̄rarie vt iste due sunt p̄ra-
rie vterq̄ homo currit: nullus hō currit.
Ac iste subcōtrarie. homo currit r ne-
ter homo currit regula declarata est
perius in principio.

¶ Quinta regula. Omnes p̄posi-
tiones inferentes duas p̄rarias sunt cō-
trarie: r oēs propositiones que inferunt
ex duabus subcōtrariis sunt subcōtrarie
r oēs p̄positiones que inferūt duas con-
tradictorias: r aliqd̄ aliqd̄ in illis con-
tradictoriis nō sūt / sunt etiā p̄rarie. Hęc
regula quo ad oēs partes facillime pot
probari. Ex quo facile habebit oēs copu-
lativas quaz̄ due p̄tes p̄radicti seu cō-
trariant eē p̄rias p̄ q̄ p̄s has tm̄ hō est
aial r tm̄ hō nō est aial et p̄rarie oppo-
cum vltime exponētēs p̄rariant. Et per
hoc patet ad hoc q̄ alique p̄pones de co-
pularo diuisiue sumpto sūt p̄rarie sicut
cere vna parte alteri p̄rariant. Patet per
terea oēs diuisiuitas quarū alique par-
tes sunt subcōtrarie vel contradictorie
esse subcōtrarias.

**¶ Et ex hac p̄talia regula videli-
cer oēs propositiones quarū altera infer
cōtradictoria alterius : vt subalternata
aut cōtraria alterius sunt cōtrarie: oēs
p̄positiones quarū altera inferat cōtra-
dictoria alteri tanq̄ a subalternata et
a subcōtraria opponunt subcōtrarie.**

¶ Sexta regula. Si alique p̄posi-
tiones sint p̄rarie : contradictorie illarū

sunt subcōtrarie vt ois hō est aial : r nul-
lus homo est aial cuius cōtradictorie sc̄z
hō ē aial: r hō nō est aial sunt subcōtrarie
p̄ p̄rarie sic ostēdo: sint a. r b. p̄pones
cōtrarie. r sit c. cōtradictoria a. r b. cōtra-
dictoria b. tunc dico c. r b. esse subcōtra-
ria. Quod sic patet c. r b. p̄t esse vere et
nō possit esse false: ergo sunt subcōtrarie
cōsequētia est manifesta r pbatur ante
cedens q̄ a. r b. postq̄ sunt cōtrarie p̄t
esse false. Ponat igitur in esse c. sic arguit:
bene sequitur a. r b. sunt false: ergo c. r b.
sunt vere postq̄ sunt contradictorie illa
ram. Sed q̄ nō p̄t esse false c. et d. patet
sic q̄ postq̄ a. r b. sunt contrarie sit vt nō
p̄t esse vere. Quare copulativa cōposita
ex a. r b. erit impossibilis r ex cōsequenti
vniuersalia cōposita ex c. r d. cōtradictio-
ria a. r b. erit necessaria: r per p̄s nō po-
terit esse falsa quare nec c. r d. poterit eē
falle quod erat p̄bandū. Atq̄ fiet hinc
vt nos nō paricularē faciam? procelus
p̄s. p̄positionibus subcōtrariis postq̄ q̄
intereerit cōtrarias r subcōtrarias in-
teliget postq̄ sibi contradicunt.

¶ Septima regula: si alique p̄po-
sitiones sunt contrarie quelibet illarum
est subalternans respectu cōtradictorie
alterius: si nō quelibet illarum est sub-
alternans respectu cōtradictorie alteri?
Ille nō sunt contrarie: vt q̄ iste p̄pones.
Omnis hō est aial r ois homo nō est aial
sunt cōtrarie: ideo prima illarum est sub-
alternans respectu huius homo est aial
que est contradictoria secūde. Similiter
quia iste omnis homo est aial r homo nō
est aial nō sunt cōtrarie: ideo nulla illaz̄
est subalternans respectu cōtradictorie
alterius: hęc regula sic pbatur q̄ sint a. et
b. p̄positiones cōtrarie sit q̄ c. cōtradictio-
ria a. dico b. inferre c. r nō econuerso qm̄
si a. non inferret c. sequitur argumentū
quo arguitur a. b. ad c. nō esse bonū qua-
re sequitur b. posse dari verum c. existē-
tiallo. ponatur igitur i esse r arguitur
si bene sequitur b. est verū r c. est falsum
ergo est verum: patet p̄na quia c. contra-
dicta a. et quo habetur r a. et b. esse vera
que contraria posita sunt: duo igitur con-
traria sunt vera quod esse nequit: relin-
quitur ergo b. debere inferre c. Sed q̄ c.
nō inferat b. sic probatur. Quoniā bene

sequit a. r b. sunt contraria ergo possunt
esse falsa. ponatur igitur in esse q̄ ram a
q̄ b. sint falsa r arguitur sicut est falsum:
ergo c. nō est falsum. postq̄ contradicit
et vtra c. est verū q̄ b. positum est esse fal-
sum: ergo c. nō inferat b. quod erat proba-
dum. Similimodo pbabitur: q̄ si alique
propositiones nō sint cōtrarie nulla illaz̄
est subalternans cōtradictorie alteri.

¶ Octava regula. Si alique p̄po-
sitiones sint subcōtrarie quelibet illa-
rum est subalternata respectu contra-
dictorie alterius. Ut quia iste due homo
currit exyterq̄ homo nō currit: sunt sub-
contrarie: ideo prior subalternata est res-
pectu istius: alter homo currit que poste-
rior: contradicit. Hęc p̄positio ostēditur
sic: qm̄ dato opposito sequuntur subcō-
trarie false r cōtrarie vere: quod sic facile
deduco vniuersaliter: sint a. r b. subcōtra-
rarie sit q̄ c. cōtradictoria a. dico q̄ c. in-
fert b. r nō econuerso: quia a. c. ad b. est bo-
na consequentia qm̄ dato opposito q̄ sit
mala. c. posset esse verū b. existente falso
ponatur igitur in esse. Bene sequitur b
est falsum: igitur a. est verū quod est sub-
trarium eius. Tunc vtra a. est verum: et
c. positum est verum igitur duo: contra-
dictoria sunt vera. Potes etiam adducere
q̄ due subcōtrarie sunt false stante eadē
ypotesi. Qm̄ bene sequitur c. est ve-
rum ergo a est falsum: ergo duo subcō-
traria sunt falsa relinquo ergo probatur
q̄ in c. inferat b. sed q̄ b. non inferat c. sic
probo: bene sequitur a. r b. sunt subcō-
trarie: ergo p̄t esse vere. ponatur igitur
in esse: bene sequitur a. est verū: ergo c. est
falsum: r b. est verū: ergo consequentia
a. b. ad c. non valet: et per consequens b.
non inferat c. quod erat probandum. Pro-
portionabiliter ad hęc probabis q̄ si ali-
que propositiones nō sunt subcōtrarie
q̄ nulla illarum erat subalternata respe-
ctu cōtradictorie alterius.

¶ Nonā regula. Si alique propo-
sitiones contradicāt quecūq̄ p̄positio cō-
tradicens vni equiualeat alteri. Hęc regu-
la sic pbatur r sint a. r b. cōtradictorie.
Sit q̄ c. contradictoria a. dico q̄ b. r c. equi-
ualet qm̄ non potest dari vnum illorū
verum altero existente falso: q̄ dato op-
posito ponatur q̄ sit b. verum: r c. falsum

bene sequitur b est verum: c est falsum ergo a est verum quia contradicit a et tunc ultra b est verum: a est verum: ergo duo contradictoria sunt vera quod esse nequit. Et illo etiam poteris adducere a z c esse falsa quod est etiam impossibile.

Decima regula. Si alique propositiones se habeant sicut subalternans et subalternata. Contradictoria subalternate est contrarium subalternans. Et propositio contradicens subalternanti subcontrariatur subalternate. Et si alique propositiones fuerint equivalentes propositio contradicens uni contradicit alteri. **Exemplum** primi facile est quoniam quod iste cuiuslibet hominis quilibet asinus currit: et hominis quilibet asinus currit sunt subalterne. Ideo contradictoria subalternate que est secunda illarum videlicet cuiuslibet hominis b asinus non currit contrariatur prime que est subalternans et propter secundam partes regule contradictoria prime que est hec: hominis asinus non currit subcontrariatur secunde que erat subalternata. Exeplum tertium facile patet: iam probatur regula: primo quo ad prioris partes et sunt a z b propositiones quarum a sit subalternans: z b subalternata sit q. contradictoria b dico iam a z c contrariatur quia bene sequitur a z c non possunt esse vera z pnt esse falsa: ergo sunt contraria. Primum probatur quasi deur oppositum q a et c possunt esse vera: ponatur igitur q sunt vera. Tunc arguitur sic a est verum z c est verum: ergo b contradictorium c est falsum: ergo ab a ad b consequentia non est bona: per consequens a non est subalternans. Sed iam probatur q a et c possint esse falsa. Quia bene sequitur b est subalternatum respectu a ergo b potest esse verum a existente falso. Ponatur igitur in esse et arguitur sic b est verum: ergo c contradictorium eius est falsum z a est etiam falsum: ergo a z c sunt falsa quod sunt probandum. Secunda pars regule patet et simili modo poterit probari ad precedentem. **Tertie** partis demonstratio patet ex regula immediate precedentem. Ex qua z tercia parte huius patet oes propositiones equivalentes contradicere eidem quod sic patet. Sint a z b propositiones equivalentes z a contradicat c dico q b contradicit c quod sic patet quia si non poterit esse vere vel false: ponatur igitur

tur in esse q sint vere z arguitur sic b et c sunt vera: ergo a contradicere c est falsum: et per hanc non equivalet b vero quod est contra suppositum: relinquitur igitur oes propositiones equivalentes eidem contradicere.

Contra quod sic arguitur: ille due propositiones ois homo est homo: ois homo est equivalent positio una est inuicem conuertens alterius: scilicet non contradicit huic homo non est homo cui in prima contradicit: ergo regula falsa: hanc est notandum: pbatur autem quia in simili forma possunt dari verissime capiendo a homo ois currens est: et homo non est currens.

Ad hoc argumentum respondeo quod illa regula vix q oes propositiones equivalentes eidem contradicunt debet intelligi quod si aliqua propositio contradicat alicui propositioni propositio illi equivalet eidem contradicere secundum situm suum que talis propositio illi equivalet: modo dico quod ista propositio a homo ois homo est equivalet huic ois homo est secundum situm atque ordinem conuertionum liter vix q capiendo in simili forma faciamus q subiectum vniuersi sit synonymum cum predicato alterius: z secundum tale situm seu ordinem ista propositio a homo ois homo est huic homo non est homo. Et quod pbatur quod non nego q ille propositiones a homo ois currens est z homo non est currens: sunt eiusdem serie cum alijs quibus non seruatur similitudo: vix situs conuertionum quod opus est capiatur sensum per in simili forma quod seruatur similitudo situs q subiectum vniuersi? propositio sit synonymum cum predicato alterius ex quo patet hanc etiam non valere iste propositiones contradicunt secundum situm conuertionum: ergo non contradicunt quod virtualiter arguitur ab inferiori ad superius cum dictione includente negationem: ac si sic argueretur iste propositiones non pnt esse vere nec false de forma acceptiois terminorum secundum situm conuertionum: ergo iste propositio non possunt esse vere nec false de forma acceptiois terminorum: patet igitur ex his non oportere oes propositiones equivalentes contradicere eidem sicut in rigore. Sed opus quilibet propositio alteri equivalet contradicere sibi equivalentis contradicere secundum situm secundum quem alteri equivalet.

Et vltimis regulis facile potest patere documentum ad cognoscendum

batia duabus propositionibus quarum vnari ferri alia rta. ois propositio in qua ponit aliquid affirmatiua altera negatiua quomodo opponantur z hoc reducendo illas duas propositiones ad duas affirmatiuas neque documentum facilius propterea apparet quia veritas falsitatis negatiue multo difficilius quam affirmatiue cognoscitur: propositio igitur duabus propositionibus quarum vna est affirmatiua z altera negatiua sicut e contra dictioiu negatiue z comparatiua affirmatiue: quod si talis affirmatiua data contradictoria negatiue sit subalternans: tunc propositiones possint subcontrarie opponuntur per decimam regulam z in casu in quo affirmatiua est vera contradictoria negatiue existente falsa ille propositioes possint erunt vere: si vero affirmatiua fuerit subalternans contradictorie negatiue: tunc, ille propositiones opponuntur contrarie z erunt false in casu in quo contradictoria negatiue fuerit vera affirmatiua existente falsa si vero contradictoria negatiue z affirmatiua fuerint imperitantes tunc ille propositiones non opponuntur et in casu in quo affirmatiua fuerit vera contradictoria negatiue existente falsa erunt vere z in casu in quo contradictoria negatiue erit vera affirmatiua existente falsa ambe erunt false. Si vero contradictoria negatiue z affirmatiue equaluerint: tunc propositiones possint erunt contradictorie hoc documentum maxime seruit exercitatis et qui facile cognoscunt qualiter propositiones affirmatiue aut negatiue inter se habeant et quod idem est dicere de oppositione z de equaliteria duarum propositionum: ideo miscemus oes propositiones cum equaliteria propositionum. id est malorum intelligentia dicendorum vt tandem facile per conditiones datas cognoscatur que propositiones contradicant contrariatur aut aliqua lege opponantur sicut regulas ad cognoscendum quod supposito confusa equaliter determinate aut mixte z e contra.

Sit ergo prima regula. Si in aliqua propositione ponatur aliquis terminus non distributus: sic talis terminus non possit habere de forma acceptiois terminorum multa supposita: tunc talis suppositio termini non distributi distributio non equaliter. Ex quo patet istas duas equaliter ab alijs quod ois homo est: est currens: z ois alium quod ois homo est: est currens: ex qua pote

batia duabus propositionibus quarum vnari ferri alia rta. ois propositio in qua ponit aliquid terminus z propositio talis non potest verificari illo termino hinc talis supposita illi? supposito non distributiva distributiue z distributiva non distributiue equaliter vt ista propositio ois homo propter fontem rationale non est infert hanc. Ois homo propter fontem rationale non est verificari illo termino rationale hinc multa supposita z ideo idem est infert terminum rationale distributur in prima et ponere aut non distribuat. Et etiam iste equaliter per idem oes apud dei sunt duodecim capiendo ly oes collectiue z oes apostoli dei sunt duodecim capiendo secundum signum collectiue z primum distributiue.

Secunda regula. Suppositio confusa termini a quo incipienda est primo probatio determinata equaliter: vt iste equaliter a hois quilibet asinus? hois quilibet asinus est z hois quilibet asinus? hois quilibet asinus est. Sicut iste ois homo non ipem est differe ab hoie z ois homo non ipem est b differe ab hoie atque hinc etiam patet quod si fuerit aliqua confusa respectu alicuius distributiuis z vniuersi sit inchoanda probatio a tali confusa que a tali distributiue tunc supposito confusa respectu talis distributionis equaliter determinate: vt iste equaliter a hois quilibet asinus est asinus? z hois quilibet asinus? est asinus a. homo ois videns se est homo ois videns se est. Et hinc vniuersaliter patet supponere confusam alicuius relatiui respectu distributionis sui relatiui determinate equaliter a re z confusam determinatiuis respectu distributionis sui determinabilis determinate equaliter z e contra vt longius post modum suo loco dicetur.

Tertia regula suppositio confusa respectu termini non distributi aut respectu distributiuis inobis equaliter determinate supponere aut inobis voco terminum distributum sub quo non habet descendere copulatiue aut distributiue que est determinatio vnica. Quare sequitur has equaliter a psona cotingeret non est psona z psona ptingeret non est psona. Sicut istas a asinus? cuiuslibet hois est asinus? z asinus? cuiuslibet hois est b asinus? Et et iste a homo differt ab hoie et homo differt ab hoie: de his vltimis dicitur est aliquid difficultas sic patet quod si prima possit dari rta, scilicet falsa in parte esset reb? vt hinc sic hec est falsa a homo est differe ab hoie vt

ostendit oēs defecātes sub toto p̄dicato id ēt p̄terea sic p̄z qz bñ scāq̄ oē differēs ad hoīc est irrōnale vel infensitivū a hō est differēs ab hoīc: q̄ a hō est irrōnale, vel in sensitivū cōsistens est falsa v̄ manifestus est et nō maior: ergo minor hanc regulā intellige dūmodo sup̄pō cōfusa nō p̄one n̄iat ex signo speciali confusio.

Quarta regula suppositio confusa termini nō potētis habere nisi vnicum suppositū de forma acceptationis terminorū equaliter determinate hoc p̄z qz dicitur est talē equaliter distribuitur p̄ primas regulā q̄ inferi distributivā inferet etiā determinatā z̄ inferitur a determinata ergo equaliter determinate. **Exempla** cape eē prima regula.

Quinta regula suppositio confusa cuiuscūqz termini respectu distributivis nō potētis h̄re nisi vnicū suppositū de forma acceptiōis terminorū equaliter determinate v̄ iste equaliter. **Exēp** oīs hō est est currēs z̄ oē q̄oīs hō est est currēs.

Sexta regula si in aliqua p̄positione fuerit aliq̄s terminus supponēs cōfusa t̄m respectu alicuius distributivis z̄ talis ppō nō possit verificari tali termino distributo h̄ntē multa supposita aut tali supponēte cōfusa t̄m tunc sup̄pō confusa equaliter determinate iste regule terminant multū sequētibz. Propter hanc regulam iste equaliter oīs hō z̄ hō oē risibile ē: z̄ oīs hō z̄ hō oē risibile est capiēdo ly z̄ divisi ve v̄ postmodū dicitur. **Sic** iste a hoīs brunellus quibet asinus est z̄ hoīs brunellus quibet asinus est. **Et** iste regule sunt vniuersales ex quibz sequūtur alte regule in materia particularibus: z̄ primo sequūtur regule in obliquis: z̄ sic.

Septima regula in obliq̄s nūq̄ cōtradiccō determinatio distribuitur in ordine ad suū determinabile nec ecōtra. i. ad bene cōtradiccō nō oportet si determinabile distribuat q̄ supponat oppositō mō ad suā determinationē neqz opz ad ip̄as asp̄icere v̄ cōtradiccō huic ppōni hoīs quibet asinus est currēs nō opz q̄ ille terminus asinus supponat oppositō mō ad ly hoīs: s̄z ad p̄dicatū z̄ sic cōtradictoria illius erit: h̄c. Cuiuslibz hoīs b asinus nō est currēs. **Et** hoc q̄ r̄a dicit potest alijs verbis dici. Determinabile non respicit

suā determinationē nec ecōtra. Quare q̄ h̄c regulā sequit q̄ cōtradiccō huic p̄positioni. Cuiuslibz hoīs b asinus est asinus ly hoīs pure determinate b̄z supponere qz illa determinatio nō respicit tunc determinabile z̄ cā lyntus regule p̄t esse qz nūqz ascēdū vel descēdū sub determinabili quā p̄ ascēdā vel descēdā m̄tus sub determinationē si determinatio sit nō vnicā qd si fuerit vnicā nūqz sub determinationē ascēdū vel descēdū m̄tus p̄t sub toto ascēdā aut descēdā ascēdū p̄batio. Ascēdū p̄bativū in p̄posito voco ascēdū quo facile v̄tas p̄p̄nis dignoscitur. **Et** p̄bativū aut quo nō facile veritas elucidatur v̄ est oīs asinus distictus z̄ ascēdus in p̄pōnibz exp̄nibilibus. **Sic** etiā ascēdus z̄ descēdus determinationis z̄ determinabilis vnicū. **Et** ex h̄c regula sequūtur alie p̄positiones determinantes quarum prima sit.

Octava in ordine z̄ est talis idē est determinabile supponere cōfusa vel determinate respectu sue determinationis q̄nter cūqz supponētis ita sup̄pō determinata determinationis equaliter cōfusa z̄ editur respectu suū determinationis v̄ iste equaliter cuiuslibz hoīs asinus est asinus: z̄ cuiuslibz hoīs b asinus est asinus: **Et** militer z̄ iste cuiuslibz hoīs b asinus nō est hic asinus: z̄ cuiuslibz hoīs asinus nō est hic asinus: **Et** notat̄ respectu sue determinationis. **Quā** respectu aliorū terminorū distributorū nō opz talē suppositionē determinatā equaliter cōfusa: v̄ iste nō equaliter cuiuslibet hoīs asinus quilibz asinus est z̄ cuiuslibz hoīs b asinus quilibz asinus est ratio huius regule est sc̄a regula.

Nonā regula Suppositio confusa determinationis supponit determinate equaliter z̄ ecōtra respectu sue determinabilis v̄ iste equaliter a hoīs q̄z asinus est asinus: z̄ hoīs q̄z asinus est asinus. **Sic** nō pones exēplū in negatiua. Dicitur notat̄ respectu sui determinabilis qm̄ respectu aliorū terminorū nō opz illas equaliter v̄ iste nō equaliter a hoīs q̄z asinus est asinus est z̄ hoīs quibz asinus quibz asinus est ratio etiam huius est sc̄a regula.

Decima regula determinabile supponere singulariter suppositio confusa determinationis simpliciter equaliter deter-

minate v̄ iste equaliter a hoīs brunellus quilibet asinus est. **Sic** z̄ iste a hoīs brunellus non est asinus. **Et** ex regula poteris inferre q̄ determinabili supponente singulariter z̄ determinatione supponente distribuitū q̄cūqz sup̄pō p̄fusa p̄fusa in tali p̄pōne respectu determinationis distribuitū equaliter determinate: v̄ iste equaliter. **Cuiuslibet** hoīs brunellus est asinus z̄ cuiuslibet hoīs brunellus est b asinus quare p̄z hanc v̄tas p̄radicere cuiuslibet hoīs brunellus est asinus: z̄ a hoīs brunellus nō est asinus: h̄c regula sequitur ex sexta.

Sed nūc p̄tra h̄c regulā arguitur. Sequeretur has duas p̄positiones equaliter v̄z cuiuslibz hoīs z̄ hoīs brunellus quilibet asinus est z̄ cuiuslibz hoīs b hoīs brunellus quilibet asinus est: s̄z hoc est firmū: s̄z regula nulla. **Quā** est nota cū maior. **Sz** p̄bat̄ minor casu quo fortis z̄ plato copulatiu possideant brunellus qui sit oīs asinus z̄ nullus eorū possideat illi copulatiue p̄ta est vera z̄ secūda est falsa v̄ ostendunt singulares.

Ad hoc r̄ndeo negādo sequela. In regula h̄z instantia in p̄posito: sic debet intelligi regula. sup̄pō cōfusa determinationis totalis determinabili supponente singulariter equaliter determinate: t̄m si solū partialis determinatio supponit cōfusa t̄m illa cōfusa equaliter determinatione respectu terminorū positoy in alio extremo nō autē respectu alteri determinationis partialis v̄ iste equaliter cuiuslibet hoīs z̄ hoīs brunellus quilibz asinus est: z̄ cuiuslibet hoīs z̄ c hoīs brunellus quilibet asinus est.

Cōtra h̄c regulā postea repli catur apparētissime p̄bādo illā eē itaz̄ in p̄pōnibz de extrinseco r̄pore: v̄ iste apparet nō equaliter a hoīs brunellus in q̄z istū nullū asinus erit z̄ hoīs brunellus in q̄z istū nullū asinus erit: s̄z de his v̄t dicit̄ argumēto. vij. c. v.

Et supradictis regu facile habetis modū p̄radicēdi i p̄pōnibz in q̄b̄ de determinatione dno determinabilia ponū tur. **Uñ** si opz determinationē determinationē aliam vel determinabile aliū respicere z̄ nūqz

ppriū ita q̄ termini positi a p̄te subiecti terminos positos a parte p̄dicati respiciūt z̄ termini positi a parte p̄dicati terminos positos in subiecto respiciūt et in ordine ad illos distribunt̄ itaqz q̄cūqz determinatio in ordine ad oēs terminos p̄terq̄ sui determinabilis z̄ determinabile in ordine ad oēs terminos p̄terq̄ ad suā determinationē distribuit̄: quare facile crit oibus talibus cōtradicere. **Exēplū** gratia in p̄radictoria huius cuiuslibet hoīs b asinus cuiuslibet angeli asinus est. ille terminus hoīs b̄z supponere determinate postq̄ nō distribuit̄ nisi in ordine ad vnicū determinabile qd cōfusa t̄m supposit̄: et secūda determinatio v̄z hic terminus angeli cōfusa tantūm debet supponere postq̄ nō distribuit̄ in ordine ad suū determinabile: sed in ordine ad determinabile positum a parte subiecte ideo p̄radictoria p̄positionis assumpt̄ erit h̄c hominis quibz asinus angeli nullus asinus est. z̄ nō h̄c a hoīs quibet asinus b̄z angeli nullus asinus est. **Qz** si Gabriel sit oīs angelus z̄ possideat dno asinos quoz vnicū edicet fortis z̄ alterū plato qui sint oēs hoīs ambe sunt verē. **Et** si petas an habeat istā a hoīs quibet asinus angeli quibet asinus non est. **Respōdeo** q̄ sic: quis h̄c equaliter huic hoīs quilibet asinus angeli nullus asinus est p̄ secūda regulā. **Sic** modo dices p̄radictoria huius cuiuslibet hoīs asinus cuiuslibet angeli b asinus est fore hanc a hoīs quilibet asinus angeli nullus asinus est nec in affirmatiua incipiēda est probatio a prima determinatione: qz sic arguere a pluribz determinationis ad vnicā determinatāz̄ ex p̄te determinabilis v̄tūm qd supponit determinate in ordine ad primā determinationē. **Atqz** ex hoc patet non fore verū quod a nōnullis d̄z v̄z in h̄mōi p̄pōnibz p̄radicēdo oportere asp̄icere ad primū de determinabile et nō ad sc̄m: qz v̄t claret cōtradictoria huius cuiuslibet hoīs asinus cuiuslibet angeli b asinus est nō est h̄c hominis quibz asinus b̄z angeli nullū asinus est casu superiō p̄posito ab̄e sunt false. **Sz** de his inferiō aliqd̄ tāgem p̄portionabiliter dabis cōtradictoria huius cuiuslibet hoīs asinus b̄z angeli quibz asinus est: facies est ly hoīs cōfusa itaqz distribuit̄ in ordine ad terminum stantem determinatione. **Et**

ultimum determinabile quia distribuit in ordine ad primū stans cōfufe facies ipsū supponere determinate. Quare p̄t̄a dicitoria illi erit hec a hominis quilibet asinus cuiuslibet angeli b asinus nō est. Si mili modo dabis oibus p̄pōnib⁹ istis similib⁹ aspiciēdo in ordine ad q̄s terminos determinabile distribuit et ē d̄teriatōe.

Decima regula supposito cōfusa determinabili supponere determinare equaliter in affirmatiuis determinate vt iste equalēt a hoīs asin⁹ q̄libet asinus est ⁊ hoīs asinus quilibet asin⁹ est. Dicitur notāter in affirmatiuis qm̄ in negatiuis id nequaq̄ p̄tingit: vt iste due p̄positio nes nō equiualent a hoīs asin⁹ q̄libet asinus nō est ⁊ hoīs asin⁹ nullus asin⁹ est q̄libet nāq̄ hoīe p̄p̄uū asinū possidēte p̄ma est vera secunda existente falsa.

Aduerte tñ q̄ hec regula nō ab oibus cōferur vera. Sed tñ ab illis q̄ ad mittunt p̄io posse ascēdi sub determinabili q̄ sub determinatione: ⁊ hoc determinatione supponere cōfufe tñ ⁊ determinabili supponere determinate. Cuius ratio possit esse hec. Capta nāq̄ hac p̄pōne a hoīs asinus q̄libet asinus est non h̄ p̄io descēdere sub p̄dicato q̄ sub subiecto qm̄ ascēdēdo sic argueret a plurib⁹ determinatis ad vnā determinatā et p̄ illius determinabilis nec licet ascendere aut descēdere ascensu aut descēsu p̄batino sub determinatione qm̄ ipsa stat cōfufe tñ reliquū igitur est q̄ sub determinabili ascēdamus ⁊ descēdamus s̄m exigentiā sue p̄pōnitis in talibus ascēdētib⁹ seu descēdētib⁹ vt p̄z p̄ regulā p̄cedētē suppositio cōfusa equiualēbit determinatione nec econtra istā deductiones poteris hoc obijcere: ⁊ q̄ eadē ratione in hac p̄positione cuiuslibet hoīs b asinus non currit primo descēdēdū ē sub determinabili q̄ sub determinatione: qm̄ tale determinabile pluribus determinatis supponit respectu sue determinationis qm̄ talis determinatio nō respicit suū determinabile. Et ideo ascēdēdo sub determinatione nō argueret a p̄lib⁹ d̄teriatōe ad vnā determinationē respectu multitudinis. Alij vero qui nō cōsent eē descēdēdū sub determinabili a nōq̄ sub determinatione ponunt hanc regulam.

Suppositio determinata d̄teriatōe determinabilis d̄teriatōe supponere cōfufe tñ equaliter cōfufe tā i affirmatiua q̄ i negatiua ⁊ ratio hoīs est q̄ in hac p̄positione a hominis asinus quilibet asinus est nō p̄p̄ est ascēdēdū sub determinabili quoniam fuerit ascēsum sub p̄dicato: s̄m hoīs negāda esset hec cōsequētia a hominis asinus nō est asinus ⁊ quilibet homo est hoīs res: ergo foris asinus non est asinus nec dicerent illā esse in bocardo quā arguat a cōfusa ad determinationē virtualiter respectu determinabilis. Sed ex illis p̄missis inferēda est hec foris a asinus nō est asinus. Sed hanc r̄p̄sōsiōne nō p̄o bō dicerēt p̄terea loco terminū supponētis cōfufe tñ nō habentis nisi vnicūq̄ p̄positū non licere ponere terminū stans determinatione. Ex quo patet s̄m illū modus dicēdi cōtradictōe huic p̄positioni a hominis asinus nō est animal nō oportere ly animal supponere mixtim: s̄ p̄re determinatione. Alioz opinio fuit in huiusmodi p̄positionibus p̄fama determinatione equiualere determinatione vt iste equalent a hominis asinus non est asinus er hominis asinus non est asinus. p̄p̄o ratio non videtur mihi posse esse alia nisi q̄ quemadmodum in hac p̄positione a hominis quilibet asinus currit: non h̄ ascendere sub determinabili quin primo ascendatur disunctiue sub determinatione. Sic nec in ista a hominis asinus non est asinus non licitum est ascendere sub determinabili nec sub p̄dicato quin primo descendatur sub determinatione: nos autem medium harum opinionum defendimus videlicet primam opinionem ⁊ si alie possent eque bene tneri. Jam igitur ponantur regule in disunctis copulatis diuisiue sumptis ⁊ p̄io in vniuerso.

Sit ergo vndecima regula. Suppositio cōfusa partis disuncti nō stant cōfufe tñ respectu alterius partis equaliter determinate et econtra: vt iste equalent homo vel omnis asinus currit: notāter respectu alteri⁹ partis qm̄ respectu alioz terminoz nō opz illas equaliter vt iste nō equalent. Quilibet hoīs vel asin⁹ quilibet hoīs est ⁊ quilibet hoīs vel b asinus hoīs est. Dicitur signanter dūmodo d̄teriatōe

et nō supponat cōfufe tñ/qm̄ qñ totum disunctum supponit cōfufe tñ non opz q̄ si aliquis terminus stet cōfufe respectu alterius partis q̄ respectu eiusdem talis cōfusa equiualēat determinatione vt in hac p̄positione. Omne risibile omnis homo vel b homo est vltima pars disuncti stat cōfufe respectu prioris p̄is: ⁊ tñ talis p̄positio nō equiualēat h̄nc. Omne risibile oīs hoīs vel b hoīs est: q̄ casu q̄ soli s̄m duo homines. antecēdēs est v̄x ⁊ p̄is falsuz. S̄m hec est vera in eodē casu. Oē risibile oīs hoīs vel b hoīs nō est: hac existente falsa omne risibile oīs homo vel b homo nō est. p̄ter regula habet instantiam in relatione vt postea dicitur hec enim est vera a homo: vel omnis homo est alius homo et hec est falsa: homo vt omnis homo est alius homo.

Quoddecima regula. Suppositio cōfusa partis copulati diuisiue sumpti respectu alterius partis copulati equaliter determinate et econtra vt iste equalent. Oīs hoīs ⁊ b hoīs est aial ⁊ oīs hoīs et hoīs aial. S̄m et iste oīs hoīs ⁊ b homo non est hoīs. Oīs hoīs ⁊ homo nō est hoīs hec etiaq̄ regula habet instantiam in relatione vt secundo lib: o referemus.

Et his duab⁹ regulis facile poteris inferre vnā aliam videlicet pars copulati diuisiue sumpti aut disuncti nō distribuitur in ordine ad alteram partem eiusdem copulati aut disuncti. hoc est cōtradictōe p̄positioni de copulato diuisiue sumpti aut disuncto nō oportet respondere ad alā partē eiusdē copulati aut disuncti per quod patet cōtradictōiā huiusmodi et quilibet asinus est aial fore h̄c. Quilibet homo vel b asinus non est animal ⁊ suppono q̄ ly vel non accipitur cōfufe.

Deciatertia regula suppositio cōfusa partis copulati diuisiue sumpti alteri⁹ extremi vna ps nō supponit cōfufe tñ alia distribuitur equaliter determinatione in affirmatiuis vt iste equalēt. Oīs homo ⁊ asinus omne animal est ⁊ oīs homo ⁊ asinus omne aial est. Dicitur notāter qm̄ p̄dicari partes non sic se habent q̄ vna ps distribuat ⁊ alia supponat p̄tū h̄nc: sic nō equalēat: oīs hoīs ⁊ asin⁹ cuiuslibet hoīs asin⁹ ē ⁊ oīs hoīs ⁊ b asin⁹ cuiuslibet hoīs asin⁹ ē in s̄m nāq̄ sic capiēdo

Oīs homo ⁊ asinus cuiuslibet angeli aial est: ⁊ oīs hoīs et b asin⁹ cuiuslibet angeli aial est casu quo quibet hoīs a q̄libet angelo possideat ⁊ quibet angelus suū tñ asinū possideat. p̄ia est vera ⁊ scōa falsa. S̄m etiaq̄ iste nō equalēt. Quilibet homo et hoīs quilibet homo et homo est: ⁊ quilibet homo ⁊ b homo quilibet homo ⁊ homo est capie dō p̄imū copulatū diuisiue ⁊ secundū cōplerine si loquamur per primū terminū de totalibus ⁊ per reliquos de partibus: ⁊ fortes sit omnis homo prima est vera ⁊ secunda falsa.

Fortasse queres vtrū p̄positio nes iste vltime equalēat capiēdo vtrūq̄ copulatū diuisiue respondeo q̄ sic: q̄ qñ a parte extremi alterius ponitur ly ⁊ diuisiue captuz sufficit q̄ distribuat altera ps ad hoc q̄ equalent regula intelligit dūmodo equalēat altera ps copulati distribuat q̄ si non distribuat nō oportet supponere cōfusa alterius partis determinatione equaliter: vt iste nō equalēat a hoīs ⁊ a risibile. q̄s hoīs est ⁊ a hoīs et risibile q̄s hoīs est. S̄m necesse hoīs ⁊ a risibile oīs hoīs est ⁊ hoīs ⁊ risibile oīs hoīs est ⁊ h̄nc vltimā nō p̄o dari vna ⁊ a altera existēte falsa in terminis creaturaz: sed bñ in terminis diuinis in s̄m nāq̄ hec est v̄a essentia diuina ⁊ a p̄sona oīs p̄sona est hac existēte falsa. Essentia diuina ⁊ p̄sona oīs p̄sona ē. Et si cōtra hoc arguas: quia iste nō equalēat. Oīs essentia diuina ⁊ p̄sona oīs p̄sona est: ⁊ oīs essentia diuina ⁊ b persona/ oīs p̄sona est distribuēdo illi terminū essentia diuina in cōpletz: tñ oīs q̄ reguli iuber obseruātur: ergo dicta nulla. Ad hoc r̄sponderit illas p̄pōnes non equalēare capiēdo sic illud signū ⁊ ratio est q̄ distributio illa in cōpletz equalēat partī singularitati: ⁊ ideo iā nulla pars distribuitur complete quem admodum regulam intelligendam esse dicimus. Causa hui⁹ regule est quia huiusmodi p̄pōnes quales in regula proponuntur non possunt verificari terminis distributis habentibus multa supposita quare ille equalēat lent p̄terā regulā: vt ista p̄positio. Oīs homo ⁊ risibile omne animal est non p̄o verificari p̄dicato h̄nc multis suppositis.

Sed dubitabis circa hec vtrū

iste equalent qlibet homo z risibile alterum currens est z quilibet homo z risibile alteru currens est ad qd respondeo illas equalere si capiat ly alterz opposito mo ad ly vterqz. si hoc capiat vrvaleat tm sicut quotulibet duozu currenium aliqui tunc no equinaser vt postea dicitur in ca pite de copulariis dimissive sumpris.

Iste sunt regule quib9 poteris cognoscere qm supposito cofusa equaler deteriare z ecotra nec ptes gnaliores regulas esse arbitroz: erra propones in qb9 bus ponunt relativa z ppomb9 forma liter iposibilitib9 vt necessarijs. Qz postea dicit q in relatiuis stusa sepe equaler determinate in copularis coplerine sum pris z in alijs licet pro regula sit habedu nunq in copularis coplerine sumpris sup ponere confusam determinate equalere re erra relatiua. Sz sole iste mihi occur rerit q equaler. Ut vterqz ho alter ho z qlibet ho est z vterqz ho c alter ho z quilibet ho est. Sed iste non equalerunt. Quilibz ho altera medietas z quilibet medietas est et quilibet homo c altera medietas z quilibet medietas est si alique fuerint regule in sequentibus ponentur.

His igitur notatis restat nonnullas ponere regulas quibus modu ali que habeant instanti errorz cognoscentes que si cu exercitio iungantur facile qs poterit ppomb9 sibi ppositis istare pce da per errores cuiusqz errorz sua assigna do regulam.

Sit ergo prima. Si vis dare duas ppones oppositas simul veras in qb9 bus manet eade particularitas verificata affirmatiuam pro aliquibus suppositis talis termini particulariter existentis et non pro omnibus: et tunc ambe erut vere atqz hoc si facile poteris facere: da mul to plura supposita termino illi q in vtraqz piculariter stat qz alijs z verificata affirma tiua in aliquo casu atqz in eode casu ne cessus est negatiua fore vera qm pro illis suppositis q termin9 particulariter sup ponet hz z qb9 no significat affirmatiua ne gatiua erit vera atqz si hoc qd regula p ponit de materia no poterit fieri: tales p positioes no poterunt dari vere de ma re qre inqre an neid de forma acceptio nis teriozu querit fieri q si nequerit fieri

de forma acceptiois terminoz illens pote rari instari de forma acceptiois terminoz. Exeplu regule. Si ppositi hie duabz hz ois ho est: homo nullus homo est velis eas dare veras tuc qm subiectu particu laritari non potest habere plura suppo sita qz predicatu ille no poterunt dari ve re de materia: igitur inqre alijs duabus in simili forma in qb9 subiectu possit habe re plura supposita qz predicatu. Capitulo has ens ois ho est: z ens nullus ho est: tunc verificata affirmatiua qd fiet si locuz sit ois homo: tuc negatiua reperies ve ra redditur naqz vera p lapidib9 q simi entia z deo z alijs multis instibus.

Secunda rfa haud dubio no ille dico procedendu esse si tibi vne propo nitur ppones in quib9 ly vterqz incomple re distribues maneat in vtraqz dabis naq termino a ly vterqz determinato pla pta posita qz tria z verificabis affirmatiua p duobus tm suppositis: z tunc negatiua pro alijs duobus suppositis reddetur ve ra si id de materia non poterit fieri: in si mili acceptioe terminoz cura facienda. Ut si has duas velis dare veras: vterqz homo currit vterqz homo no currit: po no duas hoies currere: z sic affirmatiua verificatur z totide no currere: sic negati ua verificat. similiter si he due vtriqz a qdlibet b omnia c sunt z vtriqz a z qdlibet b non sunt c pponantur dabis multa supposita illi termino a et verificabis affirmatiua pro duobus tm suppositis: tuc negatiua erit etia vera p duob9 alijs suppositis idqz efficies si ponas ly a con uerti cu hoc termino ens z ly b cu illo ter mino homo et etia ly c ponas forte esse omnem hominem. Terminus acco mo dar9 his regulis erit ly ens. pro no sup ponimus ad vitate ppomis in qua ponitur ly vterqz sufficere qz detur due singu lares vere z idē requirit: ad vitate de ly alteru q non possunt dari due falso. Cui de his multo prolitius dicem9 in penul timo capite.

Tertia rfa si volueris etia dare duas ppones veras in quibus ly alteru signu oppositu ad ly vterqz manent: no deo simili mo pcedas qz affirmatiua p aliq z negatiua p alio verificado. Sed idē simili modo efficies no enim dabis mult

ta supposita illi termino: sed solu dabis duo: p alteroz tm affirmatiua verificata tuc negatiua erit vera: vt si iste propo nant alter ho currit z alter ho no currit: pono duos hoies quoz alter currat et alter quiescat z tunc postqz affirmatiua est vera p vno tm supposito illi9 termi no: h9: coperies negatiua vera. **Aliter hoc qd pponit regula potes facere: pro positis hmoi ppombus in quibus manet eade particularitas. Cape cotradictoria negatiua z verificata affirmatiua z cotradictoria negatiua existente falsa hoc aut facile facies qm ab illa affirma tiua ad cotradictoria negatiua arguit a no distributo ad distributu: z dando illi termino multo plura supposita qz alijs terminis tuc verificata affirmatiua altera vtz cotradictoria negatiua erit falsa: vt si has velis dare veras ho est aial et ho no est aial cape cotradictoria negati ua qz erit hec. Ois ho est aial z dabis hac vera ho est animal hac existere falsa ois ho est animal si capias i simili has ens est ho z ois ens est ho in quibus verificat ur pau: z ly ens hz multo plura suppo sita qz ille terminus ho: z sic dices has in simili forma captas cu alijs ee veras qz est homo z ens non est homo.**

Quarta regula. Si velis dare duas propositiones falsas in quib9 manet eade vniuersalitas: dato multo plura supposita termino tali i vtraqz distri buto qz alijs z falsifica negatiua tuc affirmatiua erit falsa. Exepli gratia si has velis dare falsas ho oē aial est. z ho nul lum animal est fier rebus vt nuc postqz qd regula iubet ibi inuenitur. **Simili no dabis ppones falsas i qb9s manet ly alter oppositu de ly vterqz: dabis na qz plura qz tria supposita z falsifica ne rita pro duob9 tm: z tuc affirmatiua est falsa: vt si has falsas velis dare. al ter ho currit: alter ho non currit pone duas hoies currere totidqz no currere z alterum est. **Et si ly vterqz in vtraqz manerit: non eodem modo procededu est. dato duo tantum supposita termi no in vtraqz determinato a ly vterqz p quozum altero tantu falsificetur negatiua: tunc affirmatiua erit falsa. vt iste due vterqz homo currit: et vterqz homo****

non currit sunt simul false: si tantu sim duo hoies quoz alter currat z alter no. **Aliter z facilius hoc regula pponit et fieri potes. Cape cotradictoria negatiua in qua talis termin9 no distribuit: z verificata ea dando tali termino multa plura supposita qz alijs et affirmatiua erit falsa. Exempla sunt clara iuxta mo dum prime regule.**

Quinta regula. Si velis dare duas propositiones veras in quib9 terminus distribuit in ordine ad terminu stare cofuse tm in alia supponit cofuse tm: dato multa supposita terminis illis qui staz cofuse hoc est termino stare cofuse tm z termino etia distributo qui in alia supponit cofuse tm. z tuc verificata affirmatiua negatiua erit vera sic enim tali termino daturus es multa supposita qz totu extremu i quo ponit cofusa stz z aliud in quo ponitur distributio ipsuz aspiciet habeat multa supposita. vocan tur multa supposita in distributione co pleta duo vel tria supposita. Et in incom pleta sicut est distributo pueniens a ly vterqz plura qz duo. Exepli gratia si has: duas velis dare veras: cuiusqz hois quilibet asinus z asinus: z hois a asin9 no est asin9: pone quilibet hoiem possi dere quilibet alinum in quo casu z affir matiua verificat z vtriqz illoz extremo rum multa habet supposita quare fit vt ambe sint vere. Similit si has duas velis dare veras. ois ho z asinus oia ani mala sunt: z quilibet ho z quilibet asinus aialia no sunt verificatur: es affir matiua dādo multa supposita illi termi no asino z illi termino aialia. Sed qz id de materia nequa qz pot fieri in simili ca pies sic: ois ho z asinus oia portatia lapide sunt: z quilibet ho z quilibet asin9 portatia lapide no sunt: z verificabis affir matiua si ponas forte esse oem hoies qui cu vno asino portet vnu lapide z cu alio aliu lapide z no sunt plura portatia lapidez in hoc casu: qz affirmatiua vera est z predicatu multa hz supposita z etiaz subiectu negatiua etia. erit vera. **Ratio quare negatiua inuenit sic vera est: qz soler coter dicit: de quocunqz termino supponere cofuse tm z habere multa supposita pot quiescere termin9 vere negati:**

que regula qñ totale extremū est cōfusa intelligitur: et itā qñ talis terminus h̄y multa supposita realiter et essentialiter distincta: q̄ hec negat a persona nō est dens. ¶ Ad vādum instantiā et maxime qñ huiusmodi error: cōmittit̄ inter duas partes copulati cōplexiue sumpti sume semp terminos synonymos vel cōuertibiles: aut p partibus alicuius supponētes: vt si has velles dare veras. Ois hō animal et quodlibet risibile est: et ois hō quodlibet animal et risibile nō est. Tunc cape duos terminos p partibus copulati q̄ pro partibus hoīs supponat: et totū cōficiet̄ hoīem: assumet̄ p̄ sic in simili. Ois hō medietas et quelibet medietas est: ois hō quelibet medietas et medietas nō est: pone solū esse forte vt tandē affirmatiua sit vera: et tūc negatiua erit vera. aliter sic idē potes efficere. propositis duabus ppositionibus i quibus dicitur error: cōmittit̄ si fueris exercitator: in affirmatiua dignoscēdis: cape cōtra dictoriā negatiue: aut si in negatiua cape contradictoriā affirmatiue: et tunc vi debis q̄ ad affirmatiua ad contradictoria negatiue ppositionis tibi pposite arguitur cōfusa ad determinatā respectu distributionis. Tūc facile dabis affirmatiua verā contradictoria negatiue existēte falsa sic notabis primo terminū ex parte cuius cōmittit̄ defectus et secūdo terminū distributū: et dabis illis duobus multa supposita: et tūc verificata affirmatiua contradictoria negatiue reperiet̄ falsa: vt si iste due proponant. Ois hō est aial et a hō nō est animal cape. contradictoriā huius a hō non est animal q̄ est hec ois homo est b animal: da hanc verā. Ois hō est aial hō termino homo et illo termino animal multa supposita habentibus: q̄d rebus vt nunc sit: et tūc hec erit falsa omnis homo ē b animal.

¶ **Sexta regula simili modo** faciendo sicut regula pcedēs iuber nisi q̄ falsifices negatiua: dabis duas ppositiones falsas in quibus terminus distributus in ordine ad terminū stantem de terminatē supponit determinatē. Similiter omnino eodē modo sicut superius sit dabis contradictoriā negatiue veram affirmatiua falsa qua arguit̄ a cōtra-

dictoria negatiue ad affirmatiua a suppositione confusa ad determinatam.

¶ **Septima regula. si velis dare** duas ppositiones veras in quibus cōmittit̄ hic error: vt q̄ terminus aliquis sit minus ample aut magis restricte: negatiua q̄ in affirmatiua: tūc fac illi terminū ratione minoris ampliationis quā habet supponere in affirmatiua: nō supponente in negatiua: et tunc affirmatiua verificata negatiua erit vera quia subiectū seu terminus ille nō supponet. Exēpli grā si vis has dare simul veras. Quilibet hō currit et vtēq̄ hō nō currit: fies tū esse vnū hominē et iam supponit ille terminus hō in affirmatiua: et negatiua nō supponit et verificata affirmatiua quod fiet si ille hō currat et tunc negatiua est vera: q̄ subiectū non supponit. Similiter si has velles dare veras fortes hō fuit et fortes non fuit hō cape in simili sic: fortes albū fuit et fortes non fuit albū: et dant vere ille tñ ppositio de materia dantur vere q̄: quod regula iuber p̄t inueniri. ponamus nāq̄ materiam et formā: fortis ante hoc tempore fuerat paratas: et tunc primo coniungi fortisq̄ efficere tunc ambe sunt vere. Sed q̄m ille de materia dantur vere accipere in simili forma quia termini accommodati ad facile in his instandum sunt termini connotatiui.

¶ **Octaua dissimili modo** dabis duas ppositiones falsas in quibus terminus affirmatiua stat minus ample q̄ in negatiua: facies nāq̄ talē terminū supponere in negatiua i affirmatiua: nō supponēte: et hoc rōne maioris ampliationis quā h̄y i negatiua: et tūc falsificata negatiua affirmatiua erit falsa. exēp̄ iuxta pcedentē regulā sunt factissima.

¶ **Nonā regula. si velis dare** duas pponēs veras in quibus distributio inclusa in termino incōplete distributa in ordine ad cōfusam inclusam incōplete tam supponit in alia. ppositione confusa tñ capto tali termino eterna eius particularitate et alterius: vt existens confusa tñ eterna vniuersalitate: et sic procede que ad modū in alijs fecisti: nunc aut in alijs pponē particularitas aliter

termini enervatur: qñ idē est q̄ talis terminus distribuat cōplete aut q̄ sic supponatur: et in hac ppositione vtēq̄ hō currit particularitas enervatur si tūc fuit duo hoīes q̄: si tñ sint duo hoīes: et si vtēq̄ hō currit quilibet hō currit: et si quilibet vtēq̄: p̄terea si ponas infinitas hoīes cōrretēs enervat vniuersalitates de ly vtēq̄ qñ tunc si vtēq̄ hō currit non opz q̄ quilibet: tūc enervatur vniuersalitates de ly vtēq̄ qñ multo plura q̄ duo h̄y supposita. Et tūc enervat particularitas qñ duo tñ. Et de ly alterum: tūc enervat vniuersalitates qñ duo tñ h̄y supposita: et de ly alterū tūc enervat particularitas qñ h̄y multo plura supposita q̄ duo et de ly oē qñ incōplete distribuit: tunc enervat vniuersalitates qñ nō est nisi vna species: et illius speciei sunt multa individua: et eius signi oppositi: vt aliquis tunc enervat vniuersalitates qñ h̄y multas species: et cuiuslibet earū est tñ vnū individū et tunc particularitas qñ h̄y solā vnā speciem et multa individua: et sicut dixisti de ly oē sic dicas de ly quilibet et quālibet. Et sicut de ly aliquis sic de ly aliquantū de ly aliquantū. his declaratis pcedes sic p regulas pcedētes: si velis dare aīe verum: et p̄ns falsum in hac consequentia. Omne aial oē coloratum est: ergo oē coloratum omne aial ē enervata particularitate de ly animal ponas multas esse species animalis de quarū quilibet sit vnū individū: et enervata vniuersalitate de ly coloratum si ponas oia illa esse colorata eodē colore: et sic habebis aīe verū: et p̄ns falsū. Simili modo pcedes si velis instare huic. Sortes vtēq̄ a et vtēq̄ b est: ergo fortes vtēq̄ b et vtēq̄ a est destrue particularitatez de ly a et hoc facias si des duo supposita: destrue vniuersalitatez de ly b et hoc hoīs si des illi multa supposita et verifi ca prima eodē modo secundū regulam pcedentē: et tunc altera erit falsa: et hoc nisi ponas ly a cōnerti cū hoc termino medietas: et ly b cū hoc termino pars: et simili modo sicut in his pcellisti instabis in alijs vt sequētibz exercitio cōperies. ¶ In ppositionibus modalibz simili modo sicut in alijs procedemus. Sed q̄ non sunt idē termini accommodati vtēq̄ quomā huiusmodi ppositiones homo

omne animal possibiliter est omnis hō omne animal est: impossibiles sūt: et vt possunt sine noua impositione verificari ideo ad sic instandum sit.

¶ **Decima regula. si velis instare** duabus ppositionibus de possibili in quibus idē error q̄ in ppositionibus de inesse cōmittit̄: vt q̄ maneat eadē particularitas vel aliquis alius defectus in ista illis ppositionibus deponendo ly possibiliter per pcedētes regulas: et aspice tūc in illo casu quot supposita habēt termini: postea ad instādū in ppositio nibus de possibili capias terminos qui nō habeant plura supposita mediāte copula de possibili q̄ alij habebūt median te copula de presenti. exēpli grā. Vis dare has duas ppositiones veras animal omnis hō possibiliter est: aial ois hō: im possibiliter est quācūq̄ carū reduc ad p positiones de presenti et habebis has aial ois hō est et animal ois hō non est q̄ casu quo fortes sit ois hō: et sint multa alia animalia ambe sunt simul vere. Tūc vt des q̄ ly hō nō h̄y nisi vnū suppositū: im ponat ergo ly a vt cōuertat cum hoc distincto fortes vel chimera et habebis has in simili forma que sūt vere animal omne a possibiliter est: et aial oē a im possibiliter est: et hec regula necessaria est.

¶ **Undecima regula ad instādū** ppositionibus ex magno acervo multitudinez terminorum compositis: que non maiorem habent difficultatem propter tantam multitudinem terminorum q̄ si essent i paucis: notabis semper terminum vel terminos ex parte cuius vt quorum committitur error: et ex illis terminis si potes duas compone ppositiones in quibus idem error cōmittit̄: et si ex illis duobus terminis non poteris cōponere ppositionem cape vnū alium terminū alterius extremi et effice duas in quibus idē error cōmittit̄: et tali bus instā: quod facile per regulas pcedētes potes facile et postea loco omnium aliorum terminorum qui superius ponunt pone aut ly pars cōmunicata: aut aliquem terminum taliter tamen q̄ in tali casu idem sit illos terminos ibi ponant nō itaq̄ extrema ppositionū ad paucos terminos redactarū cū extremi

priori conuertantur in tali casu. Expli-
gratia si proponant ille due ppositio-
nes. Quilibet homo et asinus quilibet ho-
mo et quodlibet ens sunt et quilibet homo et
quodlibet asinus quilibet ho- et ens no- snt
facile vides errorem esse ex parte illi- ter-
mini asinus et illi- termini ens: quare re-
liqui ponant superflue tunc igitur ex illis
duobus terminis has duas poteris ha-
bere a asinus quodlibet ens est: quilibet
asinus ens no- est in quibus idem error ad-
quate committitur: tunc has duas in sibi for-
mas facile dabis veras p regulas pceden-
tes sic capiendos: a. asinus quilibet asinus
est: quilibet asinus: asinus no- est: tunc alio-
ru loco terminos qui superflue ponunt
pone illi terminum pars comunicata: et
pone oes illos asinos i aliqua parte co-
municare: tunc habebis has veras: que-
libet pars comunicata: et asinus quilibet pars
cōdicata et quilibet asinus sunt et quilibet pars
cōmunicata et quilibet asinus quilibet pars
cōdicata et asinus no- sunt: et tunc quodlibet
extremu totale istaru a asinus quilibet asinus
est: quilibet asinus: asinus no- est: cu- extre-
mo totali vltimarū cōuertit. Idem namq-
est in hoc casu asinus et asinus: et quilibet
pars comunicata, et eodera. Simili modo si
proponerent ille cuiuslibet hois et cuius-
libet angeli quilibet asinus: et quilibet equus
asinus et quilibet leo sunt. Et cuiuslibet
hois et cuiuslibet angeli quilibet asinus et
equus quilibet asinus et quilibet leo no- sunt
stantim videbis esse errorem in illis ex pre-
yltime partis subiecti: vtz illi- termini
equus ad priorē partē predicati: vtz ad
illū terminum asinus: tunc ex illis termi-
nis compones has duas ppositiones.
Quilibet equus asinus: et a equus quilibet
asinus no- est: quilibet in sibi facile instabis
sic. Quilibet equus est equus et a equus quilibet
equus no- est ponendo multos equos quos
si ponas in materia cōdicare et ab oibus
hoibus possideri habebis has veras in
sibi forma cuiuslibet hois: et hois quilibet
materia equus: et quilibet equus: equus et quilibet ma-
teria equus sunt et reliq- vbi vides no- esse ma-
iorem difficultatē in illis caudatis pposi-
tionib- q- in duobus illis breuissimis
quas accepimus. Dicebat in regula q-
si ex illis duob- terminis si posses duas
ppositiones cōponere: ex illis duob-
terminis cu- vno termino alteri- extremi

cōponas: qm si iste due ppositiones pro-
ponant cuiuslibet hois quilibet equus:
et cuiuslibet alteri- hois quilibet equus:
et quilibet equus sunt: et cuiuslibet hois quilibet
equus: et cuiuslibet alteri- hois quilibet
asinus quilibet equus: et equus no- sunt ma-
nifestu est errorem fore inter duas partes
predicati et quā ex illis no- possit propo-
sitiō cōponi sine aliqua parte subiecti. Iō
assume illū terminū equus et habebis
has duas quilibet equus: equus: quilibet
equus est et quilibet equus quilibet equus
et equus no- est in quibus idem error com-
mittit q- in pcedentib-: et illis instabis
sic capiendos quilibet equus in medietate equi:
et quilibet medietas equi est: et quilibet equus
quelibet medietas equi est: et quilibet equus
no- est casu quo tm sit vnus equus at tūc
si ponas ipm a quolibet hoie possideri
habebis has in sibi cuiuslibet hois quilibet
equus et cuiuslibet alteri- hois quilibet
equus medietas et quilibet medietas
tas est et hec regula maxime hz verum
in ppositionib- de copulatis cōple-
re sumptis et qm termini possit superflui
sunt obliqui q- si ponent copulata de-
uisiue sumpta non pōt p regula instari:
q- no- pōt semp fieri q- subiecti ppositi-
onū cōpositaru ex terminis ex parte quo-
ru solū committit error cōuertat cū subie-
cto ppositionis de copulato dimine-
sumpto: et hec sufficiant diuise de hoc ca-
pite in quo succincte regule omnes ge-
nerales q- materia ppositionū pcedit
posite sunt. **Sequitur tertiu Caput.**

**In hoc capite ipinguande su-
breuiter aditiones cuiusq- ppositionis
et declarabimus qd p vniuersalitatē in-
telligatur quicq- per particularitatē po-
nen tunc breuiter nonnullē regulē ad
soluendū argumenta et ppositiones de
simplicibus extremis breuissimis quo-
terminis ppositiones aperiemus argu-
mentis communibus: et difficultates ca-
munes facile diluentur.**

**Am dictum su-
primo capite cōtrarias
esse vniuersales affir-
matiuam et negatiuam
eiusdē subiecti et eiusdē
predicati cū ceteris con-
ditionibus**

ditionibus: subcontrariasq- esse particu-
lares affirmatiuas et negatiuas eiusdē sub-
iecti et eiusdē predicati cū ceteris condi-
tionibus. Contradictoriasq- fore duas p-
positiones oppositae qualitatis quarū al-
tera est vniuersalis et altera est particula-
ris vel quarū vtraq- est singularis cū ce-
teris conditionibus loquuntur fuerimus
in prima cōditione cuiusq- ppositionis
de vniuersalitate ac particularitate: iō
secundū est v- conditiones ille manifeste
emadant quid per particularitatē et quid
per vniuersalitatē intelligat. Pro cuius
vniuersalitate aduerendum duplice esse
vniuersalitatē cathogorematicā vide-
licet et simpliciter distributivā et particu-
laritatem duplicē esse particularitatē. Vni-
uersalitas cathogorematica est terminus
simpliciter distributus et particula-
ris cathogorematica est terminus cō-
munitus no- distributus. Et quo sequitur
eandē terminū esse vniuersalitatē et par-
ticularitatē. Unde terminus qui incom-
plete distribuit potest quidē vocari vni-
uersalitas ex eo q- includit terminum di-
stributum: potest vocari particularitas
q- includit particularitatē quā admodū
ly aial in hac ppositione. Omne aial fuit
in archa. Hoc incomplete distributū.

**Sed vniuersalitas sincathego-
rematica est terminus sincathego-
rematicus qui si sit modus copule denota-
tur ratione illius in ppositione in qua
ponitur predicatū cōuenire subiecto pro
qualibet differentia rps per ipm impo-
rari vel remoueri. Si aut sit cōiunctio
denotatur in tali ppositione predica-
tum cuiuslibet cōiungibili cōpetere ad ve-
narēq- illius predicatū cuiuslibet iungi-
bili inherere vel sincathegoremata inclu-
dens modū copule vniuersalē vel cōiun-
ctionem vniuersalē vel terminū distribu-
tum. De copulis p- exemplū de ly ne-
cario de ly semper ly impossibilitate de
annuntiatione ly et diuisione capiti.**

**Particularitas autē sincathe-
gorematica est terminus sincathego-
rematicus qui si modus copule sit propo-
sitiō in qua ponitur denotatur reddi vera
pro aliqua differentia cōpositis quibus non
pro qualibet q- si cōiunctio fuerit pro-
positio in qua ponitur non denotatur red-**

di vera pro qualibet parte iungibili sed
sufficit pro vna tantū. Vel est terminus
sincathegorematicus includens modū
copule particularitē vel cōiunctionē par-
ticularem aut terminū indistributū. Ex-
emplum primi erit ly possibiliter. Exem-
plum secundi ly vel exemplū tertij ly cō-
tingenter.

**Unde notandū est ex his diffi-
nitionibus ly contingenter vniuersalita-
tem et particularitatē esse. Est em̄ primo
vniuersalitas quoniā includit ly et diu-
siue sumptū valet namq- ly cōtingenter
sicut possibiliter et possibiliter no- est et ly
contingenter particularitas: q- includit
ly possibiliter que est etiā particularitas
quare sequitur in neutra duaru opposi-
tarū ly ptingenter manere posse affirma-
tum aut negatū. Propter idē etiā vide-
tur terminū distributū a ly vterq- incom-
plete sumptū vniuersalitatē et particu-
laritatē esse. Est namq- primo particula-
ritas cathogorematica: q- ly homo non
distribuitur et est vniuersalitas: q- in eo
includitur ly et diuisiue sumptis. Equius
let namq- hec ppositio vterq- homo cur-
rit huic duorum hominū vnus homo et
alius homo currit.**

**Hic etiā patet ly forte particu-
laritatē esse: quoniā vel ly forte capitur
pro possibili et sic p- particularitatē est:
si etiā conuertat cū ly ptingenter idē pa-
tet. Si autē habeat sensum cōm- vtz ali-
cui dubiū est: tunc etiā particularitas est
postq- particularitatē cathogorematici-
cam includit. Dicunt namq- aliqui sensu
cum istius ppositionis (fortes forte do-
mit) esse: dubiū est q- fortes pcomit. Pro-
pter idē hanc quasi quilibet homo cur-
rit. Manet em̄ eadem particularitas qm
in illis virtualiter includit terminus ca-
thogorematicus. Nam sensus est vno
hōie vel paucioribus hominib- mediare
deemptis quilibet homo currit: et sensus
negatiue propositionaliter est dandus.
Sed queres quomodo descendendū esset
sub subiecto talium ppositionū respō-
deat per vnā copulatiuā in qua ly quasi
cadat sup totā copulatiuā et nullā par-
tem. Ad cuius copulatiue veritatē requi-
ratur q- quilibet pars sit vera deemptā
vna vel deemptis paucioribus.**

CDubitabis an ly vel cōplexiue sumptū similiter et ly et sit particularitas vel vniuersalitas. Ad qđ respondeo primo ly et cōplexiue sumptū non esse vniuersalitatē nec particularitatem stando in diffinitionibus: quare in vtraq; oppositū et affirmatū et negatū pōt manere equiualeat nāq; ppositio in qua ly et cōplexiue sumptū negatur vni in qua ly et affirmatū mō cetera sint paria. Iste nāq; equiualeat: sortes et plato currūt et nō fortes et plato non currunt: hoc autē in nulla vniuersalitate nec particularitate potest inueniri. Particularitas etēsi negata sit vniuersalitas et eōdē vniuersalitas negata sit particularitas. Sed de ly vel dico qđ qđ distribuit totū distinctū vel negatur ipm esse vniuersalitatē si autē hoc non sit est particularitas quēadmodū in hac ppositione homo vel asinus currit ly vel dicit esse particularitas: qđ sufficit in hac ppositione fieri verificationē pro vna parte. Sed in hac ppositione ois hō vel asinus currit si totū distinctū distribuat ly vel est vniuersalitas: qđ nō sufficit verificationē fieri pro vna parte.

Chis notatis de vniuersalitate et particularitate solēt logici ponere hęc regulā ois ppositio in qua ponit aliqua vniuersalitas et solū talis habet contrariā: et propter hoc dicit nonnulli. petrū hępanā per ppositionē vniuersalē intellexisse ppositionē in qua ponitur aliqua vniuersalitas: et per particularē ppositionem in qua ponit particularitas. Sed hęc regula quā nos posuimus nō est simpliciter intelligenda. Sed sic ois ppositio in qua ponit aliqua vniuersalitas varianda in vtraq; oppositū et solū talis habet contrariā. Notanter addidi varianda in vtraq; oppositū qm nec hęc ppositio sortes videns oē astrū est sortes: sortes qui nō est homo currit nec ista sortes est ois homo: et similes possunt habere contrariā de modo enunciandi. Addo notanter de modo enunciandi. Quoniā tenendo hanc falsam: sortes videns omne astrum est sortes. quando solū polium articum videt possit hanc habere de lege. Nullum astrum sortes videns est sortes et secūda haberet hanc sortes qui omnis homo est non currit. Sed de his quid di-

cedendum esset in primo capite fuit dicitur. Et tertia hanc sortes nō est homo quia predicata non sint synonyma. Sed quoniam res quomodo differunt iste sortes qui omnis homo est currit: et sortes qui est ois homo currit ridentur in prima ly ois non efficit partē extremā in scđam partē efficit hoc etiā dimisso posset dici primā hęc copulatiue in psequendo equiualeat: sortes currit: et ille ois homo est: et scđam huic sortes currit: et ille est ois homo: ratione huius hec est vera. pater qui est omnis psona est deus: et hec falsa: pater qui omnia persona est: est deus: hoc dixerim tenendo hanc veram: pater est ois persona. Si nāq; illa defendat falsa nō posset facilis assignari ratio quare hec sortes omne qđ est omnis homo est non habet contrariam. Sed hec sortes omne quod erit omnis homo est contrariā potest habere: predicatū namq; prime non potest pro pluribus verificari simul et hęc mel quare vicem gerit termini singularis ac ideo non refert qđ distribuatū vel maneat indistributū. At predicatū se cūde pro pluribus pōt verificari simul et semel quare distributionis potest contrariā habere: semper hec intelligo supposita veritate huius: Adā falsis ois homo quoniā si sustentet falsa nulla illarum habebit contrariā. Per hec que dicta sunt de vniuersalitate et particularitate cōditio prima contrariā et contradictoriā et etiā subcontrariā manifesta euadit.

CSed ante qđ argumēter contra dicta ponēde sunt alique regule que hęperius sunt omisse ad soluendū argumenta quarum prior sit. Non est veritas contradicere qđ toti ppositioni proponere vel auferre negationē. hęc regula a omnium loquentibus limitatur. Et primo in relatiuis. quando relatiuum ponitur in vna ppositione et anteceditur in altera vt vltime partes istarū copulatarum homo est: et ipemet est sortes: et homo est et non ipemet est sortes: et contradicunt: sed de his videbitur in secundō libro in materia relatiuorum recipiendorum argumento sexto.

CSecunda instantia addit quādo ponuntur infinite negationes cadentes super aliquam ppositionem

possibile est quāuis vna se moueret aut vna addereret non maneret contradictoria prior: sed quia hoc non est possibile naturaliter ideo non facio difficultatem circa huiusmodi ppositiones. Quoniam arbitrātes qđ quādoq; duo signa se impediunt in ppositione vniuersali terminus supra quem illa duo cadunt supponebant cōfuse tantum: vt in hac ppositione nullus homo nō est animal ly animal supponit confuse tantum. Quando vero se impediunt in ppositione particulari vel indefinita talis terminus supponit determinate: vt in hac ppositione non omnis homo est animal ly homo supponit determinate: videtur regulam non vniuersaliter esse veram: quia iste sunt vera homo nō est animal: et non a homo non est animal qđ veritas negatiue manifesta est et veritas affirmatiue probatur quia distribuitur subiectum et predicatum supponit confuse tantum. Sed isti aberrant: longe a vero quia regule sue non sunt verę hęc cōmunitis regula est infallibilis quomodo namq; quispiā cognoscat falsum esse qđ non omnis homo est animal quia verū est qđ omnis homo est animal. Quare dico possibile est duo signa se impedire in ppositione vniuersali re spectu alicuius termini: et talem terminū nō supponere confuse tm vt pty in hac nō. a hō non est aial in qua ly animal supponit determinate. Et etiā nō oportet qđ duo signa se impediunt in ppositione particulari qđ terminus supra quē illa duo signa cadunt supponat determinate: quia in hac non omnis homo est animal ly homo supponit confuse tantū.

CUnde ad cognoscendum quomodo supponit aliquis terminus supra quem duo cadunt signa quorū alterum negatiuum est oportet respicere contrariam illius ppositionis deponere signum negatiuum et tunc talis terminus supponit opposito modo ad ppositionem qua supponit in illa ppositione quam dicimus esse contradictoriā: vt capta hac ppositione nullum caput omne homo habet ad cognoscendum quomodo ly homo supponit capiamus contrariā que est hęc caput omnia homo habet: et quia ly homo di-

tribuitur in ordine ad duos terminos quorū vnus supponit determinate et alius cōfuse: ideo in hac nullum caput omnis homo habet ly hō opposito modo supponit: vt mixtum cōfuse determinate: quare illa equiualebit huic quodlibet caput c. homo non habet. Sed similitudo aspiciet in alijs ppositionibus. et per hoc patet quomodo intelligitur illa regula antiqua quicquid mobilitat immobilitatem immobilitatem mobilitatem: que sic debet intelligi quicquid distribuit non distribuit facit non distribuit supponere distribuit suppositionis opposita distributioni quā habebat in sua cōtradictoria. Et quo patet nullam harum consequentiarū valere nullū caput ois hō hz qđ ois hō hz caput: nec ista non omnis homo est b animal: ergo non ois homo est animal nec ista nullū animal omnis homo est: ergo non omnis homo est animal in prima arguitur a mixta ad determinatam in secūda: vero a confusa ad determinatam.

CSecunda regula: si petatur contraria alicuius ppositionis habentis contrariam omnes terminos ppositionis ppositi vniuersalis: facietiam vniuersalitatē priorē manere: et sic habebis contrariam exempla sunt clara.

CTertia regula si petata te subcontraria alicuius ppositionis habentis subcontrariā fac illā particularitatē manere: et reliquos terminos particularis: sic habebis subcontrariā et semp intelligo nō omnis alijs cōditionibus. Et quo pty eandē ppositionē multas posse hęc contrarias atq; eadē multas posse hęc subcontrarias: id qđ aristoteles dicit tātum vni vni oppositū primo de celo. de oppositione reali intelligit. vel si vis dicere cum alijs qđ intelligit de oppositione cōtradictoria. De qua dictū est nulli ppositioni duas nō equiuales cōtradicere posse: et hoc maxime intelligit qđ idē asserit primo periermentas. Nūc addo regulas que in materia ascensus et descensus ponunt ad soluendū argumenta quarū prior est. A quocūq; termino inchoāda est ascensus et descensus manifestatio veritatis in vna cōtradictoriā ab eodē inchoāda est in alia exempla sunt clara.

Secunda propositio a terminis supponendis determinare inchoari debet ascensus antequam sub termino distribuatur: hec propositio propter quod si ascendat sub termino distribuendo committit error: videlicet quod arguit a pluribus determinatis ad unam determinatam.

Tertia propositio prius est ascendenda sub determinatione non unica quam sub suo determinabili. hanc intellige excepto illo quod diximus capite secundo circa decimam regulam de hac a hominis assensus non est animal.

Quarta non est ascendendum vel descendendum prius sub relativo quam sub relativo. Sed de hac longius videbitur in relatiuis. Adde his octo regulas ascensus et descensus.

Quinta propositio non refert quod sunt due complere distributiones independentes ab una vel ab alia prius incipere probationem supposito quod non committat maior defectus incipiendo ab uno quam ab alio exempla sunt clara.

His igitur suppositis arguit primo et principaliter hec propositio aliquod aial est ois homo non habet hanc. contraria nullum aial est homo loquendo de contrariis de lege tantum ergo male dictum est: omnia est manifesta et probat antecedens supposita veritate huius pater est ois persona diuina cuius veritas manifesta est: quod sub toto illo ois persona dabit una singularis vera demonstrata essentia diuina: sic probat iam hoc supposito illas duas superius acceptas non contrariari de forma. Nam ille sunt similes fornic filius est ois pater et nullus filius est pater capiendo terminos incomplete et ambe sunt vere. Nam veritas negatiue manifesta est: et veritas affirmatiue probatur: dabitur una singularis vera sub toto predicato quod supponit determinare: ergo illa est vera: antecedens propter quod hec est vera: filius est illud ois pater: demonstrando essentia diuina. **S**i dicas, fore quod non licet demonstrare essentia diuina sub illo termino ois pater. **C**ontra hoc arguitur hec procedebat propter est ois persona diuina ex supposito et non video quam sub predicato licet demonstrare essentia diuina: ergo in

hac filius est ois pater licebit demonstrare essentiam diuinam.

Et confirmata ista ratio: dicitur alia qua propositio que non potest habere contraria et in ea ponit vniuersalitates mobilis: ergo regula superius posita est nulla omnia est nota et probat ante ista propositio habet vel non fuit aial est propositio in qua predicatum distribuatur compleret in non habet contraria: ergo propositio omnia est nota et probatur minor: quod maior manifesta est si aliam quam haberet maxime haberet aliquam istarum ois homo non est et fuit animal: ois homo non est et non fuit animal: nulla istarum habet quod de se manifestum est: sed quod non habeat primam pater: quod contradictoria eius. **S**orte raderet quod pater ista ois homo non est et fuit ois animal propositio quod ly non cadat in primam partem: hoc est manifeste falsum: quoniam casu quo fortes sit nunc cum multis hominibus et ante hoc fuisset ois animal ambe sunt vere. **A**nterimatur sebo sequeret ex conditionibus contrariarum has duas ois homo est vel non est animal: et ois homo non est vel est animal esse contrarias negatione semper cadente super primam copulam: sed hoc est falsum: ergo dicta nulla minor probat: maior pater: ex conditionibus illis repugnat veritas et falsitas de forma accipionis terminorum: quia una est forma liter impossibilis et alia formaliter necessitaria: ergo participant legem contrariarum: et non legem contrariarum.

Ad argumentum supposito quod signatque terminum supponentem pro deo distribuatur complete de quo postmodum dicitur: respondeo non admitiendo suppositionem illam: quod illa admittitur bene probatur quod intendit. **E**t quod ratio est quod probatur illa suppositio vera: respondeo negando quod in hac propositioe pater est ois persona liceat sub predicato demonstrare essentia diuina: quod cum ille terminus persona capitur in complete etiam illud totum ois persona debet capi incomplete et per consequens illud totum omnia persona pro nulla persona supponit ex quo pater hanc consequentiam non valere pater est aliquid quod est ois persona: ergo pater est ois persona: sed si vis de re equiualem illius dabit hanc partem

est persona que est ois persona. **E**t si contra hoc arguas sequeretur quod arguendo a superiori distributo ad inferiorem posita constantia inferioris omnia non valeret hoc est impossibile: ergo responsio nulla: sequela probatur quoniam non sequitur pater est ois datur filii: est: propter est ois filii.

Ad hoc respondeo negando sequela si intelligatur quod nullus alius error committatur. **E**t ad probationem respondeo quod quis ex parte partis predicati arguatur sicut dicitur in experte tori? arguitur a superiori ad inferiorem sine distributione superioris: quod hoc totum ois deus superius est ad ly omnis filius: et sic pater quomodo potest defendi falsitas istius pater est ois persona. **S**i arguas contra hoc sequitur ex dictis hanc partem esse formalem aliquod aial est ois homo: ergo aliquod aial ois homo est et e contrario: sed hoc est falsum: ergo dicta nulla: sequela pater quia si in aliquo casu possit instari maxime esset sic pater est ois persona: ergo pater ois persona est: sed isto modo non instatur: ergo non potest bene instari minor probatur: quia ille propositiones non participant in extremis.

Ad hanc replicam respondetur negando sequela: et ad probationem negatur antecedens: immo dico quod instatur facile pater est ois deus: ergo pater ois deus est: et e contrario consequentia est bona vniuersaliter nisi quando subiectum supponit confuse tantum: quia non sequitur a animal ois homo est ergo a aial est ois homo. **E**t si queratur quare magis in hac propositioe pater est ois persona ly omnis est pars extremi quam in hac pater est ois persona est: respondeo quod hoc ex voluntate logico: et ex communi modo loquendi assignatur solent enim ponere hanc regulam. Omne signum cuius virtus non est apta nata transire ultra terminum cuius immediate additur efficitur pars extremi: et sic sequitur ois signum post copulam efficiat partem extremi cuius virtus eius non est apta nata transire ultra terminum cuius immediate additur: et sic si aliquod signum distributum addatur predicato si tale predicatum precedat copulam non efficitur pars extremi: quia

apertum natum est tale signum, agere in copulam et in tempore per ipsam importatum et sic claret quid dicitur de his pater est ois filius et similibus est quis autem vellet admittere suppositum quod ibi suppositum est cogere ad concedendum hanc partem non valere pater est ois filius ergo pater est filius quem admodum ibi probatum est.

Ad primam confirmationem respondeo negando ante et ad probationem negatur minor et ad probationem minoris nego maioris: et dico quod habet ista omnis homo ois aial non est et fuit prima negatione cadente in primam partem vel hac ois homo nullum aial est vel non fuit negatioe hac cadente in totum que primae equiualeat.

Contra hanc solutionem arguitur illa propositio possunt esse vere in simili forma: ergo non sunt contrarie probatur antecedens si ly a conuertitur cum hoc termino in domo sortis existens iste sunt filius forme homo est vel non fuit et ois homo ois a non est et fuit et sic similes vere casu quo fortes non sit in aliqua domo sed fuisset i domo aliqua non pro illo tempore pro quo erat sibi propria sed pro tempore pro quo non fuisset sibi propria et non sit nec fuisset alius a forte neg aliquid aliud sit vel fuisset in domo. **T**unc veritas ista est vel non fuit a manifesta est sed veritas huius ois homo quodlibet a est et non fuit sic probatur quia sua contradictoria est hec homo a est vel non fuit quod falsa est ergo alia est vera: ante probatur veritas sit falsa bene sequitur homo a est vel non fuit ergo homo in domo sortis existens est vel non fuit: sed propter est falsum: ergo et ante quod si sequatur pater est impositione de ly a fuit falsitas omnia deducitur bene sequitur homo in domo sortis est vel non fuit que libet domus sortis est domus: ergo homo in domo est vel non fuit omnia est manifesta in quarta figura et omnia est falsum: ergo aliqua premittitur: et non minor et maior **A**lter etiam deducitur falsitas sic bene sequitur homo in domo sortis est vel non fuit: ergo in domo sortis homo est vel non fuit omnia manifesta est: quod nota et proba posita idem significant sed probatur falsitas consequentis: quia quilibet singularis est falsa sub illo termino in domo sortis hec enim est falsa in hac domo sortis

is homo est vel nominat quod se pater bene sequitur in hac domo fortis hō est vel nō fuit & hec domus est vel fuit fortis ergo in hac domo hō est vel nō fuit consequens est falsum manifeste ergo aliqua premissarū & nō minor ergo maior consequens est syllogismus expositivus.

Ad hanc replicā distinguo q̄ propōnes quas ibi assumis sint similes forme cū prioribus. Nam vel capis illuz terminū in domo fortis existēs vnice vel non vnice. Si scdm cōstat illas nō esse similes forme. Si vero capias vnice nego q̄ ille ppōnes sint vere hęc enim est falsa oīs hō quodlibet a nō est & fuit. Et ad pbationē nego q̄ sua cōtradictoria sit falsa et ad pbationē nego hanc p̄mā hō a est vel nō fuit: ergo hō in domo fortis est vel nō fuit: sed oportet hęc inferre homo aliquod in domo fortis existēs est vel nō fuit vt accipiat illud totum vnica acceptione modo hęc est vera homo aliquod in domo fortis existēs est vel nō fuit q̄ predicatum non supponit restringunt se namq̄ determinatio & determinabile p̄ eodem tempore & ad eundem.

Contra solutionē argumenti & hanc responsonem arguitur sequeretur hanc ppōnem hō est vel nō fuit in domo fortis existēs posse hanc habere pro cōtraria omnis homo in nulla domo fortis existēs est vel non fuit negatione cadēte super totum: sed hoc est falsū: quia in casu posito in replica ambe sunt vere. Si forte dicas sicut dicendum est: propositio nem illam non habere contrariam illam datā: quia ponitur a parte predicati terminus completus.

Contra hoc arguitur non committitur maior defectus in istis in quib⁹ ponitur terminus cōpletus q̄ in his hō est vel nō fuit aīa: & oīs hō nullū aīa est vel nō fuit in quibus ponitur terminus incompletus: ergo si ille sunt contrarie ille erunt etiam contrarie.

Ad hanc replicā supposito quod declaratum est in sillogismis nostris capite primo prime partis hanc esse negatīam homo est vel non fuit in domo fortis existēs hanc vero affirmatiuam quilibet hō in nulla domo fortis est vel nō fuit.

Respondeo has in quibus po-

nitur terminus completus nō esse cōtrarias qm̄ predicatū pro aliquo potest imponere in hac quilibet homo in nulla domo fortis existēs est vel nō fuit nō supponente in negatiua quare per regulam quando supposita poterunt esse veraces stat iam probare quod dixim⁹ hęc est vera fortis in domo fortis est vel fuit & hec falsa fortis est vel fuit in domo fortis existēs et debet fieri in affirmatiua verificatio sicut in prima illarum iam dictarū et in negatiua sicut in secunda quare in his predicatum poterit supponere in affirmatiua nō supponere in negatiua q̄ nō contingit si predicatū sit termin⁹ inplexus vel vnica acceptione acceptus. Et enī die aliquo verū est dicere q̄ alioquā a est vel fuit de eodem verus est dicere q̄ est vel fuit a sic patet discrimē inter hanc et alias. Posset etiaz aliter assignari rationem cum ista coincidentē videlicet q̄ predicatū in negatiua accipitur vnica acceptione in qua illa determinatio vnice equiualeat: ille nāq̄ equiualeat hō est vel nō fuit in domo fortis existēs & hō est vel nō fuit existēs in domo fortis sed in altera videlicet in affirmatiua predicatum nullo modo accipitur vnice & ratione huius contingit predicatū in vna posse imponere in altera nō supponere ex quo patet q̄ si predicatū in affirmatiua vnice acciperetur illas ppōnes cōtrariari & sic cōtraria huius hō est vel non fuit in domo fortis existēs est hęc quilibet hō nullus existēs in domo fortis est vel nō fuit. Et per hęc patet cōtrariā huius homo est vel nō fuit angeli aīa est hanc quilibet homo nullum aīa angeli est vel nō fuit: vel hanc quilibet homo quodlibet aīa angeli non est et fuit: & nō hęc quilibet homo cuiuslibet angeli quodlibet animal non est & fuit.

Ad secundā cōfirmationē respondeo illas nō esse cōtrarias de modo enūciatā di tñ nec de lege nec placet dicere q̄ aliqui dicūt nō oportere ad hoc q̄ aliqui sint contrarie q̄ possint esse falsę. Posset dicere illas esse cōtrarias de modo enūciatā di tñ & nō esse cōtrarias: sed multo melius est dicere vt p̄ q̄ nō sūt cōtrarie s; sūt cōtradictorie de lege, & lz videat q̄ manent eadē vniversality & vtraq̄ poterit dicere q̄ vniversality equalz p̄clarant.

Secundo principaliter arguitur hęc contradicūt inter hoc et hoc erit fortis inter hoc & hoc nō erit fortis: tamē dantur vere: ergo dicta nulla cōsequētia est manifesta cū maiore & pbatur minor: et volo q̄ per primū ly hoc demonstretur vnde dicitur: per secundū dies mercurij tunc volo q̄ fortis erit die lune nō antez die martis tūc veritas affirmatiue manifestā est & veritas negatiue pbatur bñ sequitur in aliquo tpe inter hoc et hoc nō erit fortis: ergo tpe inter hoc & hoc nō erit fortis: ergo quia in ly inter includitur tps et veritas aīris est manifesta. forte respondebis distinguēdo q̄ cōtradicant qz vel ly inter capitur aduersaliter & sic eadem manet particularitas ex parte tpsis indistincti in ly inter. Si vero ly inter capitur propositionaliter ille cōtradicunt & ad pbationē qua vbi pbare negatiue esse veram negatur p̄mā quia ly inter non includit tempus q̄ capitur p̄positionaliter.

Contra hoc arguitur ille p̄positiones sunt vere quomodo cūq̄ capitur ly inter ergo male dictum est: veritas affirmatiue manifesta est & veritas negatiue pbatur: bene sequitur in hac die martis non erit fortis & hec dies martis erit inter hoc & hoc: ergo inter hoc & hoc non erit fortis: consequentia tenet expositio: nec premissę sunt vere ergo & cōclusio.

Et cōfirmatur ista ratio iste cōtradicunt in sequana a sunt pisces: in sequana nō sunt pisces: tamen dantur similes vere: ergo cōclusio falsa: p̄mā est manifesta & probatur minor: qz affirmatiua vera est & veritas negatiue pbatur bene sequitur sequana aliqua entia nō sunt pisces: ergo in sequana nō sunt pisces patet cōsequētia: quia cōponitur aīa et existēs extremis eodem modo supponentibus cum cōsequēte: preterea bene sequit illi lapides non sunt pisces & isti lapides sunt in sequana: ergo in sequana nō sunt pisces aīa est verū: ergo & cōsequens.

Subcōfirmatur iste contradicunt homo currit & idem homo nō currit & tñ dantur simul vere: ergo lex contradictoria nullā: maior probatur quia ille op̄ponitur & nō nisi cōtradictorie: ergo cōtradictorie & minor: pbatur: quia iste sūt duob⁹ forme essentia diuina est pater et

eadem essentia diuina non est pater capendo ly essentia diuina complete & ly pater incomplete & sunt vere: veritas enim affirmatiue manifesta est veritas negatiue probatur quia sensus eius est aliqua eadem essentia diuina que est pater non est pater & ille est verus quia sub ly essentia diuina que est pater dabitur vna vera demonstrato filio similiter bene sequitur filius non est pater & filius est eadē essentia diuina que est pater ergo eadem essentia diuina q̄ est pater nō est pater.

Ad argumentum respondetur sicut responsum est vsq̄ ad replicā ad quā respondeo negando illam p̄mā nec est expositio: quia nō bene cōcluditur & error est quia illud qd se tenet ex parte medij in maiore nō se tenet ex parte minoris ex tremis: quare ex illis premissis inferres hęc in aliquo existēte inter hoc & hoc nō erit fortis que quidē cōclusio vera est.

Ad confirmationem respondent aliqui negando quod cōtradicat qz manet particularitas eadem ex parte subiectoꝝ dicunt enim sensum negatiue esse istum in sequana aliqua entia non sunt pisces sed hoc est falsum: quia postq̄ ille terminus entia includitur in ly sunt & ly sunt negatur sequitur etiaz q̄ participiū inclusum distribuitur quare respondeo concessa maiore negando minorem: & ad probationem concessa veritate affirmatiue negatur veritas negatiue & ad probationem primam facile est respondere quia subiectum vnias distributiue supponit & alterius non.

Ad secundā probationem negatur p̄mā quia arguitur ex parte minoris extremis: a non distributo ad distributum sed ex illis premissis potest inferre istam in sequana entia nō sunt pisces.

Contra hoc arguitur probādo veritatē illius negatiue bñ sequit in istis lapidibus non sunt pisces & isti lapides sunt in sequana: q̄ in sequana nō sunt pisces.

Fortassis respondebis negando consequentiam quia arguitur a non distributo ad distributum sed oportet inferre istā in sequana aliqua entia nō sunt pisces.

Contra hęc solutionē arguitur nō sequit illa cōclusio formaliter q̄ male

dicti est: pbatur ahs nō sequitur in istis piscibus nō sunt pisces et isti pisces sunt in sequana: ergo in sequana aliqua entia nō sunt pisces qm si in sequana solum essent pisces ahs esset verū et pns falsum. Aut capies sic in simili in istis piscib⁹ nō sunt pisces et isti pisces ludāt in sequana ergo in sequana aliqua ludat et nō sunt pisces. Quare ego respondeo ex his pmissis sequi hāc in aliquib⁹ existentibus in sequana nō sunt pisces quādamodū ex vltimis pmissis sequitur hoc: in aliquib⁹ ludētib⁹ in sequana nō sunt pisces. Sed de his dicimus in syllogismis plura alia que ibi tangūtur poteris hic applicare.

Ad subcōfirmationē supposita significatiōe de ly idem que nō est alia q̄ referre sūi antecedens restricte responderetur negando maiorem quia minor bene probatur. Et ad probationē dico illas ppositiones opponi subcontrarie de lege qm pnt dari vere et probatū est et non false.

Sed cōtra hoc arguitur sequētes istas pōnes hō nō currit et idē hō currit opponi etiā subcontrarie s̄ pns est falsus: ergo ppositum: sequela manifesta est cū non sit maior ratio de istis q̄ de alijs sed minor pbatur qz casu quo oēs hoies currat ambe sūt false falsitas negative manifesta et falsitas affirmatiue patet p sensum eius qui est ille idem homo qui non currit currit: et illa est falsa postq̄ subiectū nō supponit sequela etiam post pbari sic ille pōnes opponuntur et non cōtrarie: ergo opponuntur subcontrarie.

Ad hanc replicā respondetur negando sequelam et ad primam probationem: nego qz nō sit maior ratio de his q̄ de alijs immo est ratio maior quia in alijs non stabat subiectus non suppone re in affirmatiua supponere in negatiua sed bene econtrario stabat subiectum supponere in affirmatiua non supponere in negatiua quare per quartam regulam cum nō cōmittatur aliquis error ad hoc qz ille sint subcontrarie opponuntur subcontrarie: sed quia in his duabus homo non currit et idem homo currit stat subiectum non supponere in affirmatiua supponere in negatiua sequitur illas posse esse falsas per quartam regulam allegatam et quāuis maneat eadem parti-

cularitas nō propter hoc possunt esse vere quia affirmatiua est impossibilis materialiter: et per hoc patet quid dicens est ad secundam probationem: quidam dicit has essentia diuina est pater et eadē essentia diuina non est pater si relaxatiū referat completam particularitatem cōtra dicere si vero incompletas subcōfirmari quod est manifeste falsum.

Tertio principaliter arguitur iste cōtradictum ois hō est aial et hō nō est aial tamen dantur simul vere vel false: dicta nulla consequentia est nota cū maiore et probatur minor quia negatiua falsa est: et probatur falsitas affirmatiue nō sequitur ois hō est aial: et isti hoies sūt oēs hoies demōstrādo hoies existentes ergo iste homo est aial et iste hō est animal demōstrato antichristo a sic de singulis consequens est falsum et nō minor quia cōstātia est vera ergo maior. Et forte dices negando illam consequentiam esse descensum quia nō debet aliquid demōstrari in conclusione quod non fuerit demōstratum in constantia.

Contra hoc arguitur dupliciter primo sic illa consequētia est similis forme cum vna consequētia in qua demōstratur hoies nunc existentes in consequente: et illa in qua demōstratur oēs hoies nunc existētes est descēsus: ergo ista est bona: patet consequētia qz ois ois similis forme cū descēsu d̄z esse formale.

Secundo ad idem arguitur similitudo consequētia quā in principio secunda non esset descensus sequeretur qz nulla alia esset descensus consequens est falsus ergo et antecedens: sequela probatur qz si aliqua est maxime esset ista ois homo est aial: et isti hoies sūt oēs hoies: ergo iste homo est animal et iste homo est aial et sic de singulis: sed ista nō est descēsus ergo nulla: sequela est manifesta et probatur minor illa nō est formalis: ergo nō est descensus. Probatur antecedens nō sed r̄ in simili oē ens est ens et ista entia sūt ois entia: ergo hoc est ens est ens et hoc ens est ens demōstrando ois entia que nunc sunt tam in consequente q̄ in antecedente et demōstratur in vna singulari cōclusionis forte tunc post mortē forte antecedēs est verū et pns falsus: ergo pns

nō est bona. ahs pbatur quia scimus iā tempore in quo fortes est mortuus et maior et forma quid sit separate: tunc cōclusio est falsa: quia vna pars est falsa et maior est vera et minor etiā qz est vna affirmatiua cuius extremis supponunt eadē quod sic patet et sic illa constantia a formentur ista ppositio ista entia sunt omnia entia demōstrando ois entia que sit mortuo forte et sic illa b. Et arguo sic ista entia que demōstrantur in b: fuerunt illa entia q̄ demōstrantur in a: et ista entia q̄ demōstrantur in b: sunt eadē entia que ante hoc fuerunt: ergo illa entia que demōstrantur in b sunt illa entia q̄ demōstrantur in a: ergo si subiectū b supponit p omnib⁹ entibus et subiectū a supponit.

Cōfirmatur affirmatiua est nō et negatiua etiā: ergo ambe sunt vere veritas affirmatiue manifesta est: et veritas negatiue probat. bñ sequit̄ homo nō est istud animal homo non est istud animal et sic de singulis: ergo hō non est aial suppono tempore pstantiā pns est manifesta per ascensum et etiā ahs. forte respondētis negādo pns et dices qz arguitur a pluribus determinatis ad vnam determinatā respectu multitudinis.

Contra hoc arguitur: sequeret ad minus qz addēdo relatiuū idēntitatis valet consequentia: sed hoc est falsum: qz si sint infiniti hoies non sequitur homo non est hoc animal: et idēz homo non est hoc animal: sic de singulis: ergo homo non est animal. forte peritus responderet qz esto qz addatur relatiuū idēntitatis non vni dicitur error in cōsequētia: qz tempore ad huc arguitur a pluribus determinatis ad vnam determinatā: s̄z sp̄ ois prius accēdere sub termino stāte dēterminatē q̄ sub termino stāte distributiue.

Contra hoc arguitur aliqñ addēdo relatiuū idēntitatis termino supponenti determinate licet accēdere sub termino distribuere et quum non sit maior ratio in aliquibus q̄ in alijs sequitur qz semper licebit ascendere addendo relatiuū idēntitatis. consequentia est nota et probatur antecedens bene sequitur animal est iste homo: et idē aial est iste homo et sic de singulis: ergo aial omnis homo est et accēdit sub termino distribuere: qz ppositū.

In hoc tertio argumēto nō nūlla q̄ ad materiā ascēsus et descēsus hui⁹ et melius quo poterimus discutimus: et primo vtrum constantia sit ponenda eodem modo quo antiqui dicunt illam esse ponendam. secundo vtrum sit addenda in ascendētib⁹ et descendētib⁹ hec particula: et sic de singulis et tertiō ppositiōne cōfirmationis videbimus qm licet arguendo a pluribus determinatis ad vnam determinatam respectu multitudinis addere relatiuū idēntitatis.

Quātū ad primū quidā reprobent quendam qui asseruit constantiā esse ponendam p mediū antiquū esse probabile et ratio sua est vna de superioribus dicitis vltima videlicet ad quam rationem ipse postq̄ librum suum secundo impingere fecit addit intellegi sic postea illorū exponibiliū quorū questionē de signis collectiuis allegari auctorē hanc consequentiam negasse ista etiam que demōstrantur in b fuerūt ista entia que demōstrantur in a et ista entia que demōstrantur in b sunt eadē entia que ante hoc fuerūt: ergo ista entia que demōstrantur in b sunt ista entia que demōstrantur in a: et adducebat p istāntia hec etiā fuerūt hec etiā et hec entia sunt eadē hoc ens et hoc ens q̄ ante fuerunt: ergo hec entia sunt hoc ens et hoc ens et ponatur casus qz in maiore a pre subiecti et predicati demōstrant. maiorie et forme forte et platonis ex quibus p̄tib⁹ cōstābāt fortes et plarō et fortes nūc nō sit in hoc casu dat ahs v̄z et p̄sequēta falsus: ergo cōsequētia in qua fundō meam opinionem nulla est: hec ille. Dicit deinde duo contra ipsum occurrere. primum qz quādo consequentia quam adduxit pro instantia nō valeret nihil ad rē qz nec est in simili forma nec in simili acceptiōne terminorū: secūdo dicit qz consequentia quam adduxit pro instantia bona est et casu posito ahs est falsum: deinde probat illam consequentiā tenere de forma acceptiōnis terminorū et tam in terminis absolutis q̄ in notariis et hoc longissime conatur deducere. Sed miros de hoc doctore q̄ p̄nam illā non vidit nec pilo faciendam esse et que allegat de alio non credo alit̄ p̄ntē tūc sic instituisse: qz in illo casu minor est falsa: sed si illo modo

ille voluit procedere sic accepisset ista entia fuerunt hoc ens & hoc ens & ista entia sunt eadē entia que ante hoc fuerunt: ergo ista entia sunt hoc ens & hoc ens & manifestum est in illo casu antecedens eē verum & consequens falsum. Sed qm̄ istam recurrat ad primum q̄ ille consequentie non sunt eiusdem acceptiois terminoz: ideo aliter procedo probando consequentiam illam non valere primum per nullas regulā logicalem teneri: quia non illogice vt manifeste constat si eniz caperet pro medie hęc termini ista entia que demonstrantur in b nullum enim aliū potest sumere tunc deberet hanc concludere eadem entia que antea fuerunt / fuerunt hęc entia que demonstrant in a. nō videt q̄ nullo modo potest illa sua cōsequētia tenere: q̄ arguitur a termino q̄ stat respectu copule de p̄terito ad terminū qui stat mediante copula de presenti ex parte illius termini hęc entia que demonstrantur in a: propter id arguitur a supponēte ad non supponēte q̄ si hęc non sit contentis in simili acceptioe terminozū facile erit dare sic dicēdo ista entia que demonstrantur in b fuerunt ista alba que demonstrantur in a: ista entia q̄ demonstrantur in b sunt eadē entia que ante hoc fuerunt: ergo ista entia que demonstrantur in b sunt ista alba que demonstrantur in a si a sit ista p̄positio ista entia sunt & b: si velis sic eadē demonstrare fontes & plato per illam p̄positionem & nunc non sunt albi: sed bene ante hoc & semper per omnia pronomina demonstrantur sicut & plato: tūc nemo nō videt q̄ antecedens sit verum & consequens falsum: atq̄ hic manifeste patet consequentia non valere q̄ antez etiā nō valeat de forma seruādo suā synonymitātē. id etiāz probō: q̄ si b sit hęc p̄positio isti duo homines sunt & per illud p̄nomē demonstrāre in fontes & plato ex quibus volo q̄ ante hoc per trāsp̄ositionē materiāz & formārum sicut casu communi solent accidere guillermus & cicero fuissent compositi & nūc non sit guillermus: a sit hęc p̄positio isti quāto: hoies sunt & fontes & plato & cicero & guillermus demonstrantur per illud p̄nomē: sic in simili nō sequitur isti hoies q̄ demonstrant in b fuerunt isti hoies q̄ demonstrant in a: isti hoies q̄

demonstrant in b sunt idē hoies qui antea fuerunt: ergo isti hoies q̄ demonstrantur in b sunt isti hoies qui demonstrantur in a: primum p̄nomē huius sequētiē demonstrantur: & plato: & per secundū guillermus cicero: & fontes & plato: atq̄ in hoc casu facile patet veritas antecedētis. cū sit firmiter sequētiē. Similiter etiā de materia. antecedens est verum & consequens falsum.

Hęc cōtra hoc ipse aliquod inueniens poterit deducere id tamen videtur sic p̄bare. philosophi inquit maius impossibile reputaret q̄ hęc entia fuissent hęc entia: q̄ q̄ vna res in essentia sit tres in personis. hoc est falsum per ly hęc a p̄te subiecti & a p̄te predicati nō eadē ad quare demonstrat si vero per ly hęc demonstrat materias & formas fontes & plato: & per ly hęc a p̄te predicati demonstrat fontes & plato: philosophi id reputabūt impossibile quē admodū credūt vep̄ eē has materias & formas fuisse istos hoies & has mās & formas eē eadē materiāz & formas: & tamē hęc materiāz & formas non esse quēcumq̄ que sunt isti hoies.

Sed reputaret philosophi inueniens hęc entia fuisse hęc entia & hęc entia esse eadē entia q̄ antea fuerunt: hęc entia nō fuisse quēcumq̄ antea fuerunt hęc entia. p̄ter istā hoc argumētō nullū p̄bari posse.

Quare pro solutione omnifozū & aliozū argumētōzū que sunt postmodū circa hęc est notandū copulato complexiue capto terminū plurali numeri equare vt hęc p̄positio isti hoies currunt demonstrando per ly isti fontes et plato nem huic equaliter iste homo et iste homo currunt: et ista p̄positio homines currunt huic hō et alius hō vel hō & alii homo & alius homo &c. & sic de singulis currunt. hoc supposito. Rñdeo q̄ si mox arguendi per descensum sit bonus p̄modo huiusmodi constantiam antiquam: oportet q̄ talis constantia capiatur loco vnius p̄positionis de copulato complexiue sumpto ita q̄ hęc p̄positio isti hoies sunt omnes hoies capitur in cō huius iste homo & iste homo: sic de singulis sunt omnis homo et alius homo & hō et alius hō & alii hō: sic de singulis

Et per hec p̄ter quid respondēdū est ad totam replicē secunde negandū est enim q̄ in illo casu constantia sit vera quia huic equaliter hoc ens & hoc ens: sic de singulis sunt omnia entia que manifeste falsa est. Et per hoc etiam soluit prima replicē vnde negandū est q̄ sint eiusdem forme acceptiois terminoz: quia non seruat synonymitas debet: oportet enim p̄nomia posita in consequēte demonstrare eadez que in constantia demonstrantur seu q̄ sint synonymi cū terminis seculis i copulato complexiue sumpto posito virtualiter in subiecto p̄stariē q̄ hoc soluitur duo alia argumenta q̄ solent fieri quozum primum est non sequitur ois p̄p̄s ē p̄p̄s: & isti populi sūt omnes populi: ergo iste populus est populus & iste populus est populus: sic de singulis demonstro per pronomē constantie populū parrhysensem: Sādānsēm & eadē populos demonstro per pronomia cōsequētia: & tamen est descēsus: ergo di ca nulla p̄stā est nota & probatur maior quia casu quo populus parrhysensis disspargatur. antecedens est verum & consequens falsus de veritate maioris constantie veritas minoris probabit sicut antea.

Secundo arguitur non sequitur omnis homo non albus est homo: & isti homines nō albi sunt oēs homines non albi: ergo iste homo non albus est homo & sic de singulis demonstro in constantia omnes homines tam albos q̄ nigros & ista vna singulari demonstrō vnum illozū hoim alboz demonstrato: in p̄stātia tūc veritas antecedētis illius descēsus manifeste est cum falsitate sequētiē. Ad primum horū facile est dicere p̄stāz eē bonā q̄ capitur minor in sensu dicto videlicet loco huius copulati. hic populus & hic p̄p̄s: & sic de singulis sunt oēs populi in quozum sentia in casu ibidem posito constantia illa est falsa. Similiter modo dico ad secundū q̄ si minor capitur loco huius iste nō homo albus: & sic de singulis sunt omnes homines non albi. tunc consequentia est bona & non aliter: quia aliter p̄modo nō bene poneret p̄stātia p̄ terminū pluralis numeri cū in terminis his infinitis pluralis nō equaliter singulari geminato nisi negatio in totū copulati ferat.

Cōtra hec adhuc arguitur si deberer poni constantia quē admodū dictū est sequeretur q̄ soli hoies nō albi deberēt demonstrari ponēdo cōstātia descēdēdo sub subiecto p̄positiois p̄stūmpre. s; hoc est falsum: q̄ tūc sequeretur q̄ rebuz vt nunc non posset poni constantia ad descēdēdū sub tali termino qui esset p̄positio falsa hęc enim est falsa hic homo non albus & hic hō nō albus: & sic de singulis sunt omnes homines non albi. Rñdebia fortasse q̄ illa cōstātia deberet facere hęc sentum hic homo non albus & hic homo non albus: & sic de singulis sunt omnes homines quozū quilibet non est albus.

Cōtra hoc arguitur sequitur q̄ posito casu q̄ nō sint nisi decē hoies i modo & illi sint non albi & ex materia vnius & forma alterius fiat vnus albus tūc nō posset poni constantia sub ly homo nō albus in hac ois homo nō albus est homo quia illa eēt falsa: ad hoc respondēt solent q̄ oportet de necessitate dicere aut q̄ nō debet poni constantia illo modo aut q̄ vbi ponit constantia per p̄p̄nē falsā: sed hoc non oportet quia sub subiecto illius p̄p̄nōis ascēdēdo cōstātia d; esse hęc vel huic equaliter iste hō nō albus & hic hō nō albus: & sic de singulis sunt oia hō nō albus & hō nō abuz: & sic de singulis vt ly oia determinet totū copulati. Simili modo dices cōstātia descēdēdo sub subiecto huius ois homo possibiliter est fore hęc iste homo et iste homo: & sic de singulis possibiliter sunt omnia: homo & alius homo vel homo & alii homo: & sic de singulis vt cadat in totū ly oia vel da hanc isti hoies possibiliter sunt oēs hoies & defendēditate illi quē admodū capite vltimo huius libri defenderunt. Et sic patet q̄ nō oportet concedere de necessitate q̄ vniuersali existente vera constantia nō posset esse vera bene descēdēdo extra resleruas licet concedendum sit q̄ datur aliq̄ p̄p̄o sub qua nō potest descēdi quin sit falsa hoc p̄ter descēdēdo sub subiecto huius ois homo est non demonstratus q̄ sub illo subiecto non potest descēdi per singularia determinata sicut secundū hęc modum ponendi constantiaz sub subiecto huius omnis homo est alā nō fore: matr descēdet p̄ singularia d; termi

nata: quia non sequitur formaliter: omnis homo est animal et fortes et plato et cicero et guillemus sunt omnes homines: ergo fortes est animal et plato est animal et sic de singulis: quia in simili non sequitur omnis homo est animal et a et b et c et d et sic de singulis sunt oes homines: ergo a est animal et b est animal et sic de alijs: quod si sit a nomen discretum materie fortis et b forme eius: et materie platonis: et d forme eius: sit casus qd fortes et plato sunt omnes homines instarur. Sed hoc non est inconueniens in propositionibus insolubilibus: quia sicut altum modum etiam ponendi constantia nullum est inconueniens concedere hoc quod intererat ut patet in ppone hanc nulla propositio est singularis sub cuius subiecto nunquam potest fieri descensus nec ascensus quin illa propositio fiat falsa. similiter sub subiecto huiusmodi omnis propositio est vniuersalis non potest ascendere vel descendere quin fiat illa propositio falsa: et sic patet quomodo ponenda est constantia per mediu antiquu.

Alij solent aliter ponere constantiam et bene per vnam copulatiuam cuius prima pars est cathogica in qua ly et capitur diuisione in quo copulato quodlibet pro quo supponit terminus sub quo ascendimus demonstrat scda pars copulatiuam erit vna vniuersalis affirmatiua cuius subiectum est terminus sub quo ascenditur vel descenditur et predicatur est diuisum copositum erit singularibus demonstratibus omnia supposita pro quibus talis terminus supponit aut sit secunda pars exclusiua de terminis transpositis illius vniuersalis: et sicut hunc modum in quo est ascensus contrario valet descensus ut formaliter sequitur omnis homo currit et iste homo: et iste homo: et sic de alijs est homo et omnis homo est iste homo vel iste homo: et sic de alijs: ergo iste homo currit: et iste homo currit: et sic de singulis: et econuerso valet ascensus. sicut si caperes vnam exclusiuam pro scda parte illius copulatiue hanc vnam iste vel iste homo: et sic de alijs est homo: et sic de alijs postquam illa exclusiua et illa vniuersalis equiuocum silent.

Secundum hunc modum per singularia determinata recte possumus et ascendere et descendere ut formaliter sequitur omnis

homo currit et fortes et plato et sic de alijs est homo et omnia homo est fortes vel plato: et sic de alijs: ergo fortes currit et plato currit: et sic de alijs huiusmodi ponendi constantias est securior.

Sed contra hunc modum ponendi constantiam sicut contra modum coeque arguitur quod dicitur valeat hec propositio: et sic de alijs quod sicut modum coem in ascensu copulatiue et descensu diuisiue non est addenda hec enim consequentia non valet iste homo est albus et iste homo est albus: et isti homines sunt oes homines: ergo omnis homo est albus: si enim sint fortes et plato nunc oes homines et sint albi qui demum strent in subiecto ostentat quod in singularibus deinde nascatur cicero niger qui ex materia fortis et forma platonis fiat: alio est vterque et plura fallunt: quare patet quod quibus opus quod supposita numerant ad huc opus ponere hanc propositioem: et sic de singulis.

Secundum aliud modum non est tanta necessaria particula hec sed oportet quod non possumus semper demonstrare oia per quod terminus sub quo ascendimus vel descendimus supponit quod claret necessarium esse illam propositioem addit: magis necessarium sicut modum coeque ponendi constantiam. Quare sicut modum coeque in quibus quod particula sic de singulis in ascensu et descensu significat. Ad hoc videtur soler a nonnullis quod in ascensu copulatiuo quedam modum in hoc iste homo currit: iste homo currit: et sic de singulis: ergo et. valet tamen sicut nullus homo est quin ille currat: et hic iste homo currit vel iste homo currit et sic de alijs valet sicut vel aliquis homo est homo qui currit hic modus respondere prehenditur ab aliquibus qui multo plus respondent ad questum et non illud potest esse: quia si particula illa hoc valet sequeretur quod non ex solis ascendentes constantia inferret ascensum. similiter etiam quod non sole ascendentes inferrentur et propositione particula: imo quod vniuersaliter arguitur a synonymo ad synonymum que ratio satis apparet est. Et propter hanc rationem dicitur tale particula poni pro singularibus demonstratis in constantia et non enumeratis in ascendentes et descendentes: sed hoc est impossibile: quia tunc sequitur quod si numerentur omnia supposita termini sub quo ascendimus vel descendimus non oporteret addere illam

particulam: et sic de alijs quod tamen est impossibile: quod tunc si essent tamen duo homines iste ascensus esset bonus hic homo currit: hic homo currit: isti homines sunt oes homines: ergo omnis homo currit quod est manifeste falsum: quod facili casu posito potest dari nisi verum et plura fallum. Et dicatur forte quod quibus oes singulares numerentur oportet semper addere illam particulam.

Tunc quero quid significet illa particula: si nihil: illa consequentia nec est ascensus nec descensus: si aliquid dicitur illud quod quicquid dicitur probabitur ascensus non esse formalis consequentia. Et dicatur forte quod huiusmodi de singulis non est propositio: sed capitur loco huiusmodi: et sic de alijs tam enumeratis quam enumerandis.

Tunc non erit formalis consequentia: quia loco illius particule capta in simili forma aliam querantur valet sicut et sic de alijs tam amatis quam amandis. Et si forte dicas quod particula illa ponitur non solum pro suppositis pro quibus supponit ille terminus: sed pro omnibus pro qui ponitur supponere: hoc est manifeste falsum: tunc huiusmodi consequentia: ois homo est albus: isti homines sunt oes homines: ergo iste homo est animal: iste homo est animal et sic de singulis: modo et sic patet quod huiusmodi particula illa sic de singulis equiuocum valet vniuersaliter in vna parte inchoat vna singularia cuius subiectum est supponens pro antiquo: sicut semper ascendentes essent: false ascendendo sub subiecto huiusmodi ois homo est animal: imo impossibile cum illa particula: sic de singulis sit falsa et impossibile. Et si forte quis dicat quod illa particula et sic de singulis est quidam terminus equiuocus et quod oia supposita enumerantur ponit propter formam consequentia et valet tamen sicut singularia tam enumerata et quasi singularia omnia preter vnum enumerant valet tamen sicut illud vnum et denique quod non oia enumerantur pro omnibus illis que non enumerantur capitur.

Sed hoc quis possit apparenter dici in propositionibus vocalibus motamen in mente quod sic patet: quia ex illo sequitur quod nullus bonus ascensus copulatiue inueniretur in mente: quod vel illa particula et sic de singulis est in mente

equiuoca sicut in voce vel subordinatur vniuersaliter in voce vel subordinatur: bus que non demonstrantur sed sequitur manifestum esse bonum ascensum in mente copulatiue: et si aliquis esset maxime esset hic et homo currit: iste homo currit: et sic de singulis: et isti homines sunt oes homines: ergo omnis homo currit: casu quo sint tres homines: sed iste non est bonus vel saltu mentaliter sed subordinatur: quia ex dicto subordinatur ante propositioni prothetice copositae ex tribus ascendentes et constantia: sed illa consequentia non est bona: quod in facili casu dabitur ante verum et sequens falsum. Si vero dicitur propositio: quod subordinatur illa particula vniuersaliter termino equiuoco eodem modo significati sicut in voce hoc est impossibile: quod sic terminorum mentalium significatio variaret ad variationem casus: ut quod essent tres homines significaret sicut vna propositio prothetica copositae ex tribus cathogoricis: et quando duo sicut composita ex duabus et quasi infiniti copositae ex infinitis: et hec variatio nunquam fit in termino naturaliter proprie significante.

Quicquid ergo dicatur videtur non posse satisfieri argumentis nisi primo modo: et si aliqua esset ratio propter quam modo ponendi constantia per mediu antiquu non adhererem: hec est de particulatiua: et sic de alijs. Quare tenendo modum ponendi constantiam, scdam per copulatiua: id dicitur facile: est dicere: particula illa poni pro singularibus non enumeratis vniuersaliter oia enumerantur etiam esset formalis et bonus ascensus quibus non addat particula dicatur: ut optime sequitur hic homo currit: hic homo currit: et iste homo est homo: et iste homo est homo: ois homo est hic vel hic homo: ergo ois homo currit: et quo patet quod hec particula et sic de alijs equiuocum vniuersaliter copositae erit oibus singularibus quod non enumerantur et illi subordinantur. Et si contra hoc arguatur quia sequitur quod nullus potest naturaliter habere ascensum sub subiecto huiusmodi propositioem ois homo est animal capiendo illud terminum huiusmodi absolute: hoc est falsum ergo propositio sequenti patet quod in finire sunt ascendentes et descendentes sub subiecto huiusmodi propositioem quia ly et sic de alijs valet sicut copulatiua copositae ex oibus

illis et non potest haberi talis copulatio naturaliter. Sed probatur minus: quia se queritur quod non possemus indicare de veritate vel falsitate illius propositionis.

¶ Ad argumentum respondetur concedendo sequela et negando maiorem et ad eius probationem negat astra: quia multis alijs modis potest iudicari: similiter potest per hoc iudicari vera quod nulla singularis est falsa sub subiecto: et sic patet quid dicendum est de illa particula et sic de alijs et de modo ponendi constantiam deinceps brevitas causa quando non refertur ponemus constantiam per medium antiquum.

¶ Fortasse inquires in quo ascensu et descensu oportet addere hanc particulam: et sic de alijs: in quo non oportet et in quo oportet ponere constantiam.

¶ Respondeo quod ponendo per medium antiquum constantiam in nullo ascensu oportet ponatur hec particula et sic de singularibus: preterea in copulatio et copulatio: et in omni descensu oportet ponatur preterea in copulatio. Sed constantia in nullo ascensu oportet ponatur: sed bene in descensu copulatio oportet ponatur et non in aliquo alio addendo hanc particulam: et sic de alijs hec intelligit ascendendo sub termino posito in affirmativa: quia dices opposito modo ascendendo vel descendendo sub termino posito in negativa.

¶ Hinc pro tertio solutio in quo confirmationis difficultas agitanda: et vix quod sub termino distributo licet ascendere addendo termino supponendi determinatione relativum identitatis et quod id non licet, pro cuius solutione supposita significatione relativum identitatis pono vnam pro positione que sit hec. **¶** Quocumque ascendendo sub termino distributo et addendo relativum identitatis devenit ad aliquam ascendente in qua terminus cui additur relativum identitatis non potest pro pluribus supponere: sed virtutem est terminus singularis: tunc optime licet descendere, procedendo semper danda ascendentes sicut contra solent dari. **¶** Et quo inferunt correlativa aliqua quorum primum est quod sub subiecto huius omnis homo est et alia licet bene ascendere addendo relativum identitatis: quia in secunda ascendente predicatum singulariter supponit ut patet sic dicitur hic homo est

animal: et hic homo est idem animal: et de his illis ille terminus idem animal singulariter supponit pro homine qui in prima ascendente fuit demonstratus: quia valet sic sicut idem animal quod est hic homo.

¶ Sequitur scio quod regulariter procedendo non licet ascendere formaliter in aliqua negativa: quia quod terminus supponens determinate habuerit infinita supposita nunquam deveniendum erit ad ascendente aliquam in qua terminus cui additur relativum identitatis pro vno termino potest supponere: hoc est quod probat in confirmatione: et per hoc patet solutio ad ea que ibi tangebantur. **¶** Sed si tertium correlativum non licet in omnibus affirmativis ascendere sic addendo relativum identitatis et dando singulares sicut contra proceditur: hoc correlativum patet quod non in omnibus affirmativis invenit hoc quod suppositio posita dicit ut non sequitur asinum hic homo videtur et eundem asinum hic homo videtur: et sic de singularibus: ergo asinum omnis homo videtur: quia causa quo sunt infinita homines et infinita asini et primum homo videtur et omnes asinos preterea primum: et secundus omnes preterea primum: et tertius omnes preterea tertium: sic in infinitum antecedens est verum et consequens falsum et patet scienti explicare sensum, ascendente. Similiter non sequitur asinus istius hominis asinus est: et sic de singularibus: ergo asinus cuiuslibet hominis asinus est: quia causa quo sunt infinita homines et infinita asini: et primum homo possidet omnes de preterea primo: et secundus omnes de preterea secundo: et sic consequenter: et volo quod per hominis determinatio sit predicati instatur.

¶ Hinc declaro quare in quocumque horum correlativorum addidi hanc particulam procedendo sicut solet procedi communiter in danda ascendente: vix non repetendo copulatio infinita multo magis nec supposita semel demonstrata: iterum demonstrando ita quod non repetat bis eadem singularis: quia si non procedatur sicut communiter solet procedi: dico quod possunt aliquo modo capi ascendentes quod quodammodo deveniat in aliquam in qua pro vno termino potest solus supponere terminus sub quo fit ascensus: ut gratia exempli capta hac propositione asinum quilibet homo videtur

ascendatur taliter quod capiatur vna copulatio coposita ex omnibus ascendentes taliter quod oia supposita pro quibus ponitur constantia demonstrant de preterea primo que erit ex infinitis coposita deinde capiatur vna singularis in qua demonstrat primum homo et relativum refertur quicquid precessit seu pro illis denotet verificari deinde capiatur vna alia copulatio in qua oia homines demonstrant de preterea secundo deinde vna ascendens in qua demonstrat secundus homo et constantia copulatio ex his et precedentibus: et sic in infinitum ita quod post totam copulatio quilibet homo semper demonstrat particulariter: et sic manifestum est consequentia illa esse bonam et formalem nec instat in casu posito: quia illa est hegoica in qua demonstrat primum homo est falsa: quia sensus est eundem asinum que secundus homo et tertius et quartus et sic in finitum videtur primum homo videtur: que est falsa ex casu. **¶** Et hoc patet per similitudinem copulatio licet ascendere in propositionibus negativis quantum magis sunt infinita supposita si enim sunt infinita homines devenit ascendendo sub predicato huius homo non est animal ad vnam singularem falsam videtur ad illam in qua post copulatio in qua demonstrant omnes homines de preterea primo devenit ad primum. **¶** Et quo patet hoc modo licet ascendere in affirmativis et non in negativis: quia si dicat quod non potest oia supposita huius termini pars demonstrari in secundo quare postea in affirmativa demonstrant: ut patet ascendendo in hac parte quilibet pars procedit. **¶** In infinita supposita sicut ipsum potest in affirmativa demonstrari ut patet in exemplo eius quare si in affirmativa etiam id in negativa videtur. **¶** Et hic modus subtilis appareat magis in videtur falsum huius modum ponentem imaginari quod nunquam deveniendum est in hac propositione asinum quilibet homo videtur ad vnam singularem falsam ascendendo sub illo termino homo videtur: et tunc demonstrando primum homo videtur post copulatio illam in qua demonstrant omnes homines de preterea primo ut dicitur: sed talis singularis est vera: ergo male dicitur est: probat minor: quia capta hac singulari qua dicitur falsam eundem asinum quilibet homo videtur: quod dicitur refert illud relativum quod vel illud terminus asinum in prima

ascendente vel in secunda vel in tertia: et in quacumque refertur est falsa: quia non potest referre in ultima: cum non datur ultima, quare relinquitur facile falsum vix illud imaginari et adhuc sic imaginando sibi contradicere: quare posposito posita cum suis correlativis vniuersaliter est sustinenda.

¶ Quarto principaliter arguitur: iste contradicent ad equitandum requiritur equus et non ad equitandum re quiritur equus et datur simul vere: ergo licet contradicentum est nulla consequentia est de se manifesta cum maiore. Sed probatur minor: quia affirmativus est vera et etiam negativus: quia bene sequitur nullus equus ad equitandum requiritur: ergo non ad equitandum requiritur equus veritas antecedentis patet per ascendentes sub illo termino equus quocumque enim equo demonstrato iste equus non requiritur ad equitandum seu non ad equitandum requiritur cum equitatio possit fieri sine isto equo. forte respondetis sicut solet responderi negando maiorem et ad probationem negatur veritas negative: et ad probationes negatur consequentia illa: quia arguitur a distributione opposita suppositioni determinate ad distributionem opposita suppositioni confuse ut patet arguendo ex opposito ad oppositum: tunc enim arguere a suppositione confusa ad determinatam ut patet sic dicitur ad equitandum requiritur equus ergo equus ad equitandum requiritur.

¶ Contra hac solutionem arguitur consequentia hec valet: ergo male negata est: antecedens probatur hoc consequens est verum equus ad equitandum requiritur: quia bene sequitur brunellus ad equitandum requiritur: ergo equus ad equitandum requiritur: veritas antecedentis probatur: quia sub illo equitandum dabitur vna singularis vera demonstrando equitatonem, que cum brunello fit, que equitatio est ipsemet brunellus equus.

¶ Et confirmatur: iste contradicent: promitto tibi equum et non promitto tibi equum: datur simul false: ergo pospositum: consequentia est manifesta et probatur minor: et volo quod dicat tibi promitto tibi equum cum intentione dandi tibi equum non determinando me magis ad vnum quam ad

allu: hoc casu veritas affirmatiue manifesta: quia sufficit ad hoc qd illa affirmatiua sit vera qd factam promissionem que feratur in illu terminu equum: simili- luer illa solet concedi comunitur in hoc casu: quare si affirmatiua est vera negati- ua erit falsa: hec affirmatiua est falsa ergo ambe sunt false: minor: pbat: bene sequit: promitto tibi equu: ergo equum tibi promitto: r consequens est falsum vt patet: qd quelibet singularis e falsa sub illo termino equu demonstrato naq: bñ nullo hec est falsa bunnellu tibi pmitto hoc p: qd si istu equu tibi promittere se queretur qd ad implendu promissionem illam opz qd dem tibi istu equu. Sed hoc est manifeste falsum: igitur. forte dicit q ista consequentia no valet. pmitto tibi equu: ergo equu tibi promitto: qd arguitur a confusa. respectu specialis signi co- nati ad determinatam.

Contra hac solutionem argui- tur hec est falsa pmitto tibi equu: ergo male dicitur: probatur antecedes bene sequitur promitto tibi equu: ergo equu promittit tibi a me: r consequens est falsum vt patet igitur. forte dices conse- quentia non valere: qd arguitur a pnsa ad determinatam: r qd illa propositio no habet ista passina: sed habebit hanc: pro mittitur a me tibi equus. **C**ontra hoc arguitur hec est falsa promittitur a me tibi equus qd est vna affirmatiua cuius subiectu no supponit hoc naq: promissus a me pro nullo equo supponit: quia de nullo equo verificatur quare sequi- tur illam esse falsam.

Cin his argumentis tractabi- mus de signis specialiter confusis et ab oibus ponitur hoc signu requirit in quo quide includitur ly si quare virma- liter propositio in qua ponit illud signu requiritur equialet conditionali vt hec propositio: requirit ad equitadu equus hinc equales fit equitatio fit aliquo equo fit r hec requirit ad equitandu bunnellus hinc si equitatio fit bunnello fit r se- cundu hoc ite essent concedende ad chi- merizandu requiritur chimera similiter hec ad chimerezandum requirit equus. aliter posset dari sensus huic propositio- nis requirit ad equitadu equu r hoc

sic equitatio pot fieri cu equo r non pot fieri equitatio sine equo r scdm hoc: hec non esset concedenda ad chimerezandu requiritur chimera r quomodocunq: det- sensus sub terminis precedetibus ly re- quiritur opz prius ascendere r descendere qd illa propositio exponat: r io hec est concedenda ad equitandu requiritur bunnellus qd anteqs ad conditionale redita- tur opz prius sub illo termino equitandu qui precedit ly requirit ascendere. hec subiectu est hoc totu requisitu ad equita- dum qd pro nullo supponit cuz de nullo verificatur: ergo intentum.

C Sed queres vtrum formaliter sequatur ad equitanduz requirit equus ergo equus ad equitandum requiritur.

C Ad hoc respondeo qd non licet aliqui dicat q sic qd no sequit ad volendu requirit notitia: ergo notitia ad volendu requirit: similr no sequit ad volendu efficaciter sine: requirit volitio medietate ergo volitio medietate ad volendu efficaciter sine requirit. similiter no sequit in simili ad videndu requirit: qd quocunq: lumine dato in medio p qd ho vider eade notitia alio lumine existere poterat pbat.

C Sed contra hoc arguitur hec est falsa bunnellus ad equitandu requirit: ergo male concessa est. ans probat bñ sequit bunnellus ad equitandum requirit: ergo bunnellus requirit ad equitadu: pns est falsum vt piz ergo r ans: qd bñ sequatur vt qd arguitur a determinata ad cofusam.

C Ad hanc replicam respondeo negando antecedes r ad probatione negatur consequentia: r ad probatione consequentie. Respondeo qd licet appareat qd arguitur a confusa ad determinatam tamen virtualiter arguitur a non bunnello ad distributum: quia sensus con- sequentia est: non potest fieri equitatio sine bunnello: r potest fieri aliqua cu bunnello in qua manifestu est illu terminu equitatio distribui similiter arguitur a ter- mino mobili ad terminu immobile vir- tualiter positi in antecedente conditione. **C** Sed contra hec adhuc instat si dicta essent vera sequeret hanc fore conceden- dam requirit ad equitandu equus. Sed hoc est falsum: ergo propositio maior manifesta est ex dictis. Sed pbat minor: il- la propositio est affirmatiua de subiecto non supponere: ergo est falsa: ans patet quod pro nullo supponit cuz de nullo verificatur: ergo intentum.

C Ad hanc replicam respondeo co- cella sequela negando minore: r ad pba- tionem negatur pnsa r ratio est: qd illa non est pure categorica: qd equialet condi- tionali: vt diximus: r sic virtualiter nihil ponit esse. **C** Contra hoc arguitur sequeretur: tunc qd hec esset concedenda requisi- tum ad equitandum est equus. Sed hoc est falsum: ergo propositio sequela patet: qd equialet hinc requiritur ad equitan- dum equus cum componatur ex eisdem partibus eode modo supponentibus: im- mo hinc subordinat si teneamus verba abiectione complexa. Sed probat minor: du- pliter primo sic bene sequit requisitu ad equitandu est equus: r nullu requisitu ad equitandu est requisitu ad equitan- dum quum illud sit equus: ergo omne re- quisitu ad equitandu est equus r con- sequens est falsum cum nulla ascendens est vera r non minor: ergo maior est fal- sa r qd bene sequatur patet per exponen- tes seu sensum propositiois vniuersalis.

C Secundo probat eius falsitas bene sequit requisitu ad equitandu est equus: ergo hoc requisitu ad equitandu est equus vel hoc est sic de alijs sequens est falsum pro qualibet singulari: ergo r antecedes postq sequentia est descen- dens. **C** Pro solutione horz suppono signa pndentia dupliciter posse capi vno mo- do pure categorice: r sic non con- tendit. Sed sub illis licet ascendere. r de- scendere sicut sub quocunq: alio termino r capimur vniuersaliter sic qd aliquod si- gnum addit illis: vt sic dicendo aliqz re- quisitu ad equitandu est equus. aliqz capiat vt sunt signa pnsa: r tunc nullu

additur signu: tunc rideo ad formam ar- gumentu pcessa sequela r negando mino- rem: r ad prima probatione negatur con- sequentia: qd illa non est sua prima expo- nens. sed est hec aliqz requisitu ad equi- tandu est equus r dando illa exponente- quas inter arguendu bas arguis a termi- no qui est speciale signu cofusiu ad ipm non tale: similiter a termino supponere confuse ratione signi specialis ad ipsum non tale.

C Ad secunda probatione nega- tur sequentia nec arguitur per descensum qd sub signo speciali confusiu non licet descendere. Et ex his piz hanc fore nega- dam omne requisitu ad equitandu est re- quisitu ad equitandu. Sed adhuc arguit probando illa falsam bene sequit re- quiritur ad equitandu equus r nullu equus requirit ad equitandu: ergo equus non est equus pnsa tenet in fratesomoz: r pnsa est falsum: ergo aliqua premissaru r non minor ergo maior.

C Secundo arguitur hec propo- sitio: non requirit ad equitandu equus que est sua contradictoria est falsa: ergo il- la est vera pnsa est nota r probat ans bene sequitur nullus equus requiritur ad equitandu: ergo non requisitu ad equi- tandum est equus per conuersione r an- tecedens est verum: ergo r pnsa. **C** Si forte dicas q arguitur a distributione mo- bili ad immobile. **C** Contra hoc arguit illa propositio potest habere aliquam mu- tuo conuertente r no nisi illam: ergo ha- bet illam. **C** Ad prima horu patet ex vl- tima replica primi argumeti. Contra fri- sesomoz. **C** Et ad scdm respondet sicut responsum est ex ad probatione negatur minor: qd hec est sua mutuo conuertens: non requiritur equus ad equitandu.

C Circa confirmatione due sunt opiniones quaru prior cois est r scdm ea responderetur ad argumentu sicut respon- sum est vsq ad vltima replica ad quauel- dicendu est illam propositioe no habere passiuam vel neganda est vltima pnsa r di- ces q non opz esto qd huiusmodi propositio- nes affirmatiue sint vere qd veritas il- larum presupponat suppositione extre- moru qd extrema sunt. signa specialia co- fusiois. Et si queras quo opponunt iste

due promitto tibi equū & nullū equū tibi promitto. Rñdeo q̄ subcōtrariet̄ p̄z ex regula secunda secundi capituli.

Cetera est opinio Buridani tenentis hanc sequentia esse bonā p̄mitti tibi equū: ergo quēlibet equū tibi promitto & ad hoc q̄ sit aliqd̄ p̄missum vel p̄mittatur sufficit q̄ p̄missio cadat supra aliquā terminū qui supponat pro tali & sic vniuersaliter a proposito in qua terminus propriū appellat rationē ad p̄positionē in qua terminus non appellat propriā rationē sequentia est bona & vocatur terminus appellas propriā rationem in p̄posito terminus supra quē cadit terminus appellans: et q̄ hec d̄na sit bona promitto tibi equū: ergo quēlibet equū tibi promitto probat q̄ ad veritatē huius aliqd̄ equū tibi p̄mittit: sufficit q̄ p̄missio fiat mediāte isto termino equus v̄l mediāte suo casuali: & hoc p̄z ex argumēto q̄ si aliqd̄ equus p̄mittit cū sit maior ratio de vno q̄ de alio sequit̄ q̄ in tali casu quilibet equus p̄mittit: & per d̄na hec est vera quēlibet equū tibi promitto & tunc cōcedo q̄ hec est vera istū equū tibi promitto & q̄n̄ arguis in p̄bandō illā: q̄ tunc sequit̄ q̄ ad implendū istā p̄missionem requirit̄ q̄ ego dem tibi istū equū. Rñdeo negando q̄ hoc sequat̄: q̄ q̄n̄ istū equū tibi p̄miserim hoc t̄n̄ tui mediante p̄missione facta cū illo termino equus vel suo casuali cōtr̄ tento & propterea ad implendū illā p̄missionē factis est dare vñū equū quicūq̄ ille fuerit.

Ex hoc p̄z q̄ ad implendū p̄missionē hanc quēlibet equū tibi p̄mitti que sit mediāte hac non sufficit q̄ dem tibi vñū equum quicūq̄ fuerit ille sed requirit̄ q̄ quēlibet equū qui est vel erit tibi dabo.

Ex quo p̄z q̄ si p̄missio fiat sic quēlibet equū meū tibi promitto nō sufficit q̄ dem tibi quēlibet equū qui nūc est meū nec quēlibet equum qui aliquo tpe erit meus. Sed requirit̄ q̄ dem tibi quēlibet equū qui est vel erit meus. **E**t si dicas cōtr̄ crederet adimplerā p̄missionē si tibi darem quēlibet equū qui est meus nunc ergo non op̄z q̄ dem tibi quēlibet equū qui erit meus: preterea in p̄posito me quēlibet equū meum tibi p̄mitti ille terminus equū meū pro quolibet equo

qui pōt esse meus accipitur: ergo op̄z ad veritatē illius q̄ dem tibi omnē equum possibile postq̄ supponit ille terminus equus pro possibile.

Pro solutione barū replicarū notandū est ly p̄mitti ampliare ad quatuor differentias r̄pis imo ad 5. q̄ p̄missio potest super impossibile cadere et tunc stando in rigore hec p̄missio quēlibet equū tibi promitto nō potest adimpleri nisi omnē equū possibile dare platonī. Sed q̄ appropinquandū est modo communi loquēdi: ideo dico q̄ sufficit q̄ dem quēlibet equū qui est vel erit: hoc q̄ satisfaciamus modo communi q̄n̄a non de rigore.

Sed dubitabis vtrū si sic promittam tibi promitto tibi equū valentē centū scura sarissacerē si darē tibi vñū equū q̄ valebit hinc ad annū decez scura & nunc valet centū respondeo q̄ non satisfacis p̄missione. Sed oportet q̄ pro tempore pro quo illi das valeat centum scura. **C**ōtra hoc arguit sequeret q̄ ad implendū p̄missionē hanc promitto tibi centum ducatos existentes in archa mea oportet q̄ quando dem tibi illos q̄ sint in archa mea.

Ad hoc dubium rñdeo sicut dicrū est: & pro solutiōe replicē dico q̄ stando in cōmuni modo cōcipiendi op̄z asp̄icere ad intentionē promittētis: similiter dico q̄ q̄n̄ aliquis facit aliquā p̄missionem cum intentione p̄mittendi cum aliis quibus circumstantiis: et deinde nititur illam p̄missionē adimplere: et omittat circumstantiā aliquā illarum quibus facta p̄missio: tunc si omisso circumstantiā illius aliquid tollat rei p̄missio: res promissa minus valer̄ p̄pter omissionē circumstantiā: tunc nō reputat̄ p̄missio cōtr̄ adimplerā: si vero nihil tollat tunc indicat̄ adimplerā esto q̄ omittat illam circumstantiā & hinc p̄z q̄ in p̄missionibus cōmuniibus qui caute procedunt semper in p̄missione faciūt explicare circumstantiās oēs per hoc p̄z ad multa alia que circa hec possent adduci: et ex buridani opinione sequit̄ hanc copulatiuā esse possibilem sequit̄ hanc copulatiuā esse possibilem promittit platonī & tibi satisfaciet sue p̄missione dādo ei vñū turonū

patet si p̄missio fiat per hanc: fortes promittit platonī aliquid. **E**sequit̄ preterea q̄ hec sequentia non est bona quēlibet rem tibi dare q̄n̄a quidā concedat illi teneor tibi dare q̄n̄a quidā concedat illi esse bonam: q̄ in casu precedenti antecedens est verum & sequens est falsum: teneor non est verbū appellans p̄p̄tā dicitur quare non sequit̄ teneor tibi aliquid dare ergo quālibet rem teneor tibi dare. **E**sequit̄ preterea q̄ fortes t̄n̄ promittit turonū platonī & cicero mille aureos & tot p̄mittit fortes quot cicero platonī p̄z q̄ si p̄missio fortis fiat per hanc fortes p̄mittit platonī turonū & promissio ciceronis fit per hanc cicero p̄mittit mille aureos platonī tunc infinita vterq̄ p̄mittit quare tot vnus sicut alter. infinita similia poteris inferre que cuiusq̄ disputanti parebunt.

Quinto principaliter arguitur sic traditū Adam fuit oēs homo: adā non fuit omnis homo: & sunt simul vere ergo hec contradictoriū est nulla: consequentia est manifesta cum maiore: et probat̄ minor: q̄ veritas affirmatiue manifestā est: & probatur negatiua: bene sequitur: adam non fuit hic homo: & isti homines sunt oēs hoies: ergo adā non fuit oēs homo: cōsequentia tenet q̄ ascendit sub termino supponente determinate distinctiue.

Et cōfirmatur ista p̄positio fortes erit non albus est vera & falsa: ergo due contradictorie sunt vere vel false consequentia est manifesta & probatur antecedens & sic casus q̄ fortes q̄n̄a erit albus & q̄n̄a non erit albus veritas patet q̄ fortes in aliquo tempore erit non albus: ergo fortes erit non albus cōsequentiā patet a p̄positione explicante tempus ad p̄positionē in qua non explicatur sed probatur añs: q̄ fortes in hoc tpe erit non albus: ergo in aliquo tpe erit non albus veritas antecedentis est manifesta: ergo & consequentis sed probatur falsitas eiusdem bene sequit̄ fortes erit non albus: ergo fortes non erit albus ab affirmatiua ad negatiuam predicato variatōnes finitum et infinitum et consequens est falsum: ergo et antecedens.

Secundo sic hec est vera fortes erit al

bus: ergo hec est falsa fortes erit non albus quod patet: quia termini contradictoriū non possunt de eodem termino singulariter verificari.

In hoc argumento due difficultates cōmunes sunt agitande quarum vna ex alia dependet: primo in argumēto due sunt positiones circa veritatē huius adam fuit omnis homo totidēq̄ circa id qd̄ tangebatur in cōfirmatione.

Primus modus tenet determinationes copularū non restringere predicatum: & sic negat hanc adam fuit omnis homo: et adam in aliquo tēpore fuit omnis homo: immo hanc adā in hoc tēpore fuit omnis homo et negarent hanc consequentiā adam fuit in hoc tempore omnis homo: ergo adam in aliquo tempore fuit omnis homo et dicerent q̄ arguitur ab inferiore ad superius cum distributione superioris: et ex consequentiā concederent̄ isti q̄ fortes est in aliquo loco omnis homo: tamen fortes in nullo loco est omnis homo: et adam in nullo tempore fuit omnis homo: & tamen adā fuit in aliquo tempore omnis homo.

Sed hec opinio licet appareat probabilis q̄ defendit falsitatē huius adam fuit omnis homo tamen modus defendendi non videtur sustentabilis quod sic patet: quia predicatum restringitur a copula ad standū pro tempore per ipsam importato aliter nulla esset danda ratio quare in hac adam fuit omnis homo: ly homo potius supponit pro homine quā fuit in tempore preterito q̄ pro homine qui fuit in tempore presentis non enim apparet esse alia nisi quia copula restringit predicatum ad stādum in ordine ad tempus per ipsam importatum.

Quare tenendo determinationem copule esse determinationem terminorum sequentium copulas aliter defendendo falsitatem huius adam fuit omnis homo: et primo sicut dicunt aliqui hec consequentia non valet adam in aliquo tempore fuit omnis homo: ergo adam fuit omnis homo: quia in antecedente ille terminus homo distribuitur relative: et in consequente absolute. Sed in hac adam fuit omnis homo ante

teſſe aſcendatur ſub determinatione copule debemus copulariue deſcendere ſub predicato: hoc modo poteſt deſcendi falſitas illius. Aliter ⁊ forteſt melius dicitur deſcendendo falſitatem illius negando hanc Adam in aliquo tempore fuit omnis homo ⁊ ad probationem bene tequitur adam in hoc tempore fuit omnis homo ergo adam in aliquo tempore fuit omnis homo demonſtrando ipſe in quo fuit omnis homo: ꝓia tenet tum qꝫ virtualiter aguit per aſcenſum tum qꝫ arguitur ab inferiori ad ſuperius ex parte determinationis copule. Ad hanc replicam rñdeo negādo ꝓiam qꝫ ꝓꝫ arguēdo ex parte determinationis copule arguitur ab inferiore ad ſuperiꝫ tñ ex parte predicati arguitur ab inferiore ad ſuperius cū distributione ſuperioris qꝫ in hac adā in hoc tpe fuit ois homo: ly homo ſolū ſupponit ꝓo hoie qui in hoc tpe demonſtrato fuit. Sed in ꝓnte hoc adā in aliquo tpe fuit ois homo: ly homo ſupponit ꝓo quolibet homine exiſtente in tempore preterito.

Contra hunc ſcōm modum reſpondendi arguit: ſequeret qꝫ non licitū eſſet aſcendere ſub iſto termino hois in hac ꝓpoſitione hois quilibet aſſinus currit: qꝫ ſic aſcendendo arguit ab inferiore ad ſuperius cū distributione ſuperioris ex parte determinabilis. Ad hoc rñdeo negando ꝓiam nec eſt ſimile de iſta ⁊ altera: qꝫ hic determinatio facit vnū extremum cū determinabili: in hac vero adā in aliquo tpe fuit ois homo nō facit vnū extremū cū illo termino homo vñ ſi qñqꝫ ꝓtingeret qꝫ illa determinatio eſſet pars predicati ille error non impediret qꝫ nō distribuereſtur predicatū abſolure. Sed in ordine ad ſuā determinationē vt hec concederet adā fuit in aliquo tpe ois hō poſſes etiā dicere non eſſe ſimile de hac adam in aliquo tpe fuit ois hō et de hac hois quilibet aſſinus currit qꝫ in iſta ille terminus aſſinus relatiue diſtribuitur: in illa vero abſolure.

CSi queras quomodo aſcendamus hic adam in aliquo tpe fuit ois homo ſub illa determinatione copule. Reſpondeo qꝫ ſaliter qꝫ nō cōmittamus errorē dictū et hoc ſic adā in hoc tpe fuit

ois hō qui fuit. Vel adam in hoc tpe fuit ois hō qui fuit ergo adam in aliquo tpe fuit ois homo. Et ſi cōtra hoc arguas de inelle huius adā fuit ois homo qui fuit qñqꝫ fuit vera: ergo illa eſt vera. Ad hoc reſpondeo qꝫ nō debet dari per vnam de inelle. Sed ꝓ plures ratione termini diſtributi per has: vtz adā fuit iſte hō adā fuit hic homo quaz aliquo nunqꝫ iuerit vere. Et ſimilimodo ſicut dictum eſt de veritate huius adam fuit omnis homo: dicendum eſt de hac ſortes erit non albus vt parebit ad formam confirmationis reſpondendo.

CPosterioꝝ opinio defendit veritatem huius adā fuit ois hō ꝫ ponit hanc regulā dereminatio copule eſt determinatio nō vnica: predicati et ſubiecti vnica quare in hac ꝓpoſitione adā fuit ois homo nō licet deſcendere copulariue ſub predicato quin primo deſcendat ſub tpe importato per copulam ratio huius opinionis eſt ratio ad quā ſcōm opinionem precedentē reſpondebat. Et ſi fundamēto opinionis ꝓꝫ nulla harū ſequentiam valere adā fuit ois hō et abel fuit ois hō ergo abel eſt vel fuit adam ſimiliter nec iſta adam fuit ois homo: ergo adam ois homo qui fuit fuit: in prima ſubſtituitur ſub determinabili in ſcōa vero arguitur virtualiter a diſtributione relatiua ad ſolutam aut ſi manū a determinatione non vnica ad vnica ex parte tꝓle importati per copulam. Et ſi contra hoc arguas bene ſequit adam fuit ois homo: ergo ois homo qui fuit homo adā eſt vel fuit: per conuerſionē qꝫ illa poteſt conuerſi mutuo in aliquā ⁊ non niſi in illam: ergo conuerſitur in illam.

CAd hoc reſpondeo qꝫ in conuerſionibus dicitur ipam mutuo cōueniri hanc adā qui fuit ois hō eſt vel fuit adā. Circa hec poſſes optime adducere tres aut quatuor bonas difficultates. primā de cōtradictoria huius ſcōi contraria ois hō in b iſtanti fuit aial. **C**Secōda qꝫ ex diſcris manifeſte ſequit has cōtrariari quilibet aſſinus fuit cuiuſlibet hois quilibet aſſinus nullus aſſinus fuit cuiuſlibet hominis quilibet aſſinus ſicut dicunt omnes ⁊ id in ſyllogiſmis fuit improbatū. Sed quinto capite de his dicit. **C**Secundā

hanc poſſitionem aliter eſt reſpondendū ad formā confirmationis qꝫ ſcōm priorē

CUnde ad formam confirmationis reſpondendo ſecundū priorē poſſitionem nego hanc ſortes erit non albus quia vno termini cōtradictoriū nūqꝫ poſſunt verificari de eodem termino nec mediante copula de preſenti nec de preterito nec ꝓ ſubili nec imaginaria ⁊ ad ꝓbationē dupliciter poſſunt reſpondere vno modo negando conſequentiam ꝓiam ſicut negata eſt ſimilis ſuperius: ſed aliter ⁊ melius negatur antecedens conceſſa prima conſequentia: ⁊ ad ꝓbationē negatur hec ꝓia ſortes in aliquo tpe erit nō albus: ergo ſortes in aliquo tpe erit nō albus: et error: eſt idem qui ſuperiꝫ fuit aſſignatus arguitur enim ab inferiore: ad ſuperius cum diſtributione ſuperioris ex parte illius termini albus quia albus in hoc tpe ⁊ albus in tempore habet ſe ſicut ſuperius ⁊ inferius ſimiliter arguitur a ſuperiore ad inferius reſpectu totius predicati quia nō albus in hoc tpe ⁊ nō albus in tempore habent de illo modo. Et ſi cōtra hoc arguas de inelle illius erit vera: ergo illa eſt vera hec enim erit vera ſortes eſt nō albus ad hoc quidā reſponderet negando cōſequentiā. Sed oportet qꝫ ſua de inelle ſemper erit vera quia veritas illius eſt cognoscenda ſicut veritas negatiue de predicato finito. Sed hoc eſt manifeſte falſum quia tunc ſequitur qꝫ hec eſt falſa ſortes erit nō albus caſu quo ſortes per centum annos viuat ⁊ ſemper ſit niger ſimiliter qꝫ hec eſt falſa antichriſt⁹ erit nō aſſinus quare dico hanc ſortes ſuam de inelle ſortes eſt non hoc ens ſortes de monſtrādo vt in modalib⁹ dicitur. Atqꝫ ex hoc modo reſpondēdi pater nunqꝫ duos terminos cōtradictorios poſſe verificari de eodeꝝ termino ſingulariter tento nec etiā falſificari de aliquo termino ſupponēdo de quo poteſt terminus tranſcendens verificari mediāte tali copula. id dixerim quia licet quilibet harū negetur hō neceſſario eſt hō ⁊ hō neceſſario eſt nō hō id ꝓopterea accidit quia hec eſt falſa hō neceſſario eſt vnde ſi deus neceſſario eſt neceſſarium eſt ipſam eſſe creaturam vel nō creaturā circa quod poſſet inquiri de veri

tate huius deus neceſſario eſt creatura vel non creatura.

CSed cōtra hoc arguitur hec eſt vera pater eſt non pater: ergo duo termini cōtradictorios poſſunt verificari de eodem: probatur antecedens: quia ſub illo termino non pater dabitur vna ſingularis vera demonſtrata eſſentia diuina. Si dicas forte qꝫ non ſupponit ꝓo illa. Contra verificatur de illa: ergo ſupponit ꝫ illa conſequentia eſt manifeſta: probatur antecedens quia hec eſt vera hec eſſentia diuina eſt non pater quia ſub illo termino non pater dabo vnam ſingularem veram demonſtrando filium ⁊ nō poteſt negari qꝫ non ſupponat ille terminus non pater ꝓo filio quia ſuus terminus cōtradictorius nō ſupponebat ꝓo filio capto namqꝫ illum terminum pater ſolum ꝓo perſona patris incomplete.

CAd hoc poſſunt dari multe rationes quarum nulla videtur plene ſatis facere argumento. aliqui nunqꝫ cōcedit hanc pater eſt non pater ⁊ tunc negat hanc conſequentiam pater eſt non pater ergo pater non eſt pater: ſimiliter negant hanc ex conſequenti tantum pater eſt pater ⁊ dicunt nullam poſſe habere excluſiua illam vniuerſalem de terminis tranſpoſitis. Alij concedunt iſtam hec eſſentia eſt non pater demonſtrando eſſentiam diuinam ⁊ negant hanc pater eſt non pater: ſꝫ non reſpondent ad argumentum ſed diſſerunt ſolutionem.

CPoſſet tñ ad hoc argumentum vno de tribus modis dici quorū primus poſſet eſſe qꝫ cū natura termini iſiniti ſit vt nō ſupponat ꝫ aliquo ꝫ quo termin⁹ ſuus iſinit⁹ ſupponebat cū hic termin⁹ pater ſupponat tam ꝫ perſona patris qꝫ ꝫ eſſentia diuina hic terminus nō pater nec ꝫ patre nec ꝫ eſſentia ſupponit qꝫ nō pater valet tñ ſicut nō pater eſt hec eſſentia. Sed hic modus nō ſtat cū ſuperius dictis poſſet tunc necly pater necly nō pater verificarentur de filio.

CSed ſecundo modo ego reſpondeo qꝫ ſi aliqꝫ terminus ſupponēs ꝫ deo in cōplere capitur: qñ iſnificatur etiā terminus eiꝫ cōtradictorios in cōplere debeber capti. i. ſolū debet accipi ꝫ ſuppoſitis immediatis ⁊ deſcēdendo ſub illo termino

non licet essentia demonstrare si terminus
 contradictorius p essentia supponebat: et
 isto supposito ad formam replicare rideo di-
 stinguendo qd hec sit vera pater est no pa-
 ter vel capis ille terminus non pater vt est
 terminus contradictorius huius termini
 pater & sic nego antecedens qd incoplate
 capitur: ad pbatione respōdeo qd no li-
 cer descendēdo demonstrare essentia quia
 capitur ille terminus incoplate quibus sup-
 ponat p essentia non tñ licet demonstra-
 re essentia ascendēdo sub illo termino: qz
 capitur incoplate quēadmodū ascendēdo
 sub predicato huius pater est filius non
 licet demonstrare essentia si capiatur ter-
 mini incomplete si aut caperetur ille ter-
 minus no pater cōplete concedo illaz pa-
 ter est no pater. Sed illo modo capiēdo
 ille terminus no pater no est contradictorius
 illius termini pater qd equale huic ali-
 quid qd est no pater. Et si arguas qz be-
 ne sequitur pater est no pater ergo pater
 non est pater nego pñam qz ad hoc qz ab
 affirmatiua ad negatiua valeat pñā opz
 qd predicatur affirmatiue & negatiue sint
 termini contradictorius qd no cōtingit in
 proposito: nec est hoc sequitur hāc esset
 tam tñ pater est pater: qz in secula expo-
 nente debet subici contradictorius subiecti
 et debet capi incoplate qz si no caperetur
 incoplate subiecti tunc non esset secun-
 da exponēs illius: & isto modo video: mi-
 hi omnia posse saluari.

Aliter ad huc possem apparen-
 ter respōdere cōcedēdo qd ille terminus pa-
 ter verificatur de essentia diuina: similiter
 et ille terminus no pater: & negādo qd sup-
 ponat pro hac essentia diuina. Sed bene
 sequitur qd p aliqua re qd est hec essentia
 diuina supponit quare no lz demonstrare
 sub illo termino pater essentia diuinam.

Et si querās quid requiritur ad
 hoc qd aliquis terminus p hac essentia sup-
 ponat rideo qd sufficit & requiritur qd ve-
 rificetur de hac & ppō p ipsa reddat vera
 et ad hoc qd p aliquo aliq salis ppō red-
 datur vera requirit qd sit vera reflecten-
 do subiectū cū pdicato vt hec fili⁹ est non
 pater p filio redditur vera qz hec est ve-
 ra filius est fili⁹ qd no est pater. Sed hec es-
 sentia est no pater reddat vera p filio cuz
 hec sit vera hec essentia est filius qd no est

pater: sed no pro hac essentia hec em est
 falsa hec est hec essentia qd no est pater ca-
 piēdo illū terminū hec essentia incoplate
 et ratio quare hoc cōtingit est qz hie ter-
 minus no est pure singularis ab illis cum
 igitur dicim⁹ qd ly no pater no supponit
 p essentia: sequit qd no lz illa demonstrare
 sub illo termino no pater descendēdo.

Et si contra hoc arguas hec est
 falsa, hec essentia est no pater cū, ex illa se-
 quatur qd no sit pater ad hoc rideo qd no
 sequitur qd ipsa no sit pater. Sed qd aliqd
 qd est hec essentia no est pater: qz ista p-
 positio hec essentia est no pater no verificatur
 catur p hac essentia: & arguēdo a ppōne
 affirmatiua ad negatiua termino aliquo
 supponēte p essentia capto incoplate argu-
 gitur a non distributo ad distributum: qz
 hec ppō essentia est pī incoplate ad huc
 capiēdo huic equale aliqd qd est essentia
 est. pī: sed hec essentia no est no pī capiē-
 do subiectū incoplate: huic equale nū-
 hū qd est essentia est pater de materia.

Et hi duo modi sūt meliores quos ca-
 ca hoc argumentū potui imaginari: idē
 qd dixi de ly non pater dic de hoc ter-
 mino differens a patre.

Sed contra istos duos modos
 arguitur sequit qd hoc distinctū pater vt
 no pater no est: cōuertibile cū hoc termino
 ens: ergo male dicitur est sequela pbo: qz
 loco vni⁹ no lz ponere reliquū hec nūqz
 est ita ens est ois psona diuina et hec est
 falsa pater vel no pater est ois psona di-
 uina qd ppositū: qz prima sit vera est ma-
 nifesta sed falsitas secunde pbatur: quia
 distinctiua ad quam reducitur quilibet
 pars est falsa vt pater ex dictis.

Ad hanc replicā respondeo con-
 gando sequela & ad probationez nego qd
 loco vni⁹ no liceat ponere alteruz: de
 niqz distiguo hāc parer vel no pater ois
 persona est: qz vel capis distinctū no vni⁹
 et sic cōceditur qd no oporet qd cōnēat
 cum ly ens si vero capiatur vni⁹ ad huc
 distiguo vel totū distinctū accipitur in-
 complete & sic no cōnēritur cū illo termi-
 no ens nec est transcēdēs vel capitur cō-
 plete sic etiam capitur ille terminus ens &
 sic nego qd illa sit falsa: & ad probationem
 nego qd immediate debeat reduci ad dis-
 tinctiua. Sed oporet ascendere sub

oto distincto quod vni⁹ accipitur: & sic
 pater quomodo potest dēdi qd duo termi-
 ni contradictorius non possunt de se inui-
 cem verificari nec falsificari.

Et quo patet hanc consequen-
 tiam non valere fortes est & fuit no alb⁹:
 ergo fortes est no alb⁹ quia sensus an-
 tecedētis est fortes est aliquid quod non
 est: fuit albū similiter hec cōsequētia no
 valet fortes est no alb⁹ ergo fortes est
 vel fuit no alb⁹ qz sensus vni⁹ est for-
 tes est vel fuit quod no est vel fuit albū.
 Sed hec reducitur ad hanc distinctiua
 fortes est quod non est vel fuit alb⁹: vel
 fortes fuit quod non est vel fuit albū sup-
 posita resolutione subiecti: & negatiue qd
 inferitur ex huiusmodi ppositiōib⁹ de-
 bent esse de copula negata vt optime se-
 quitur: fortes est & fuit no alb⁹: ergo for-
 tes no est & fuit albū vt ly no cadat in to-
 tum. Sed no sequitur hec fortes no est et
 non fuit albū negatione priore cadēte
 in totum: & arguēdo a negatiua ad affir-
 matiua cauendum est ne arguatur ex
 parte modi copule a no distributo ad di-
 stributum vt non sequitur fortes possibiliter
 non est alb⁹ & fortes possibiliter est:
 ergo fortes possibiliter est non alb⁹: qz
 sensus cōclusiōis est fortes possibiliter
 est quod non pot esse albū. Sed ex illis
 hāc poteris inferre fortes possibiliter est
 quod non necessario est albū. Et sic pa-
 ter de hoc modo dicitur: sed contra illa in-
 statur sequitur ex opinione hanc copula
 tiam in casu esse cōcedēdā fortes sem-
 per erit non alb⁹ & fortes semp erit no
 niger & tñ nunqz erit no alb⁹ nec vni⁹
 erit no niger: tamen semper erit alb⁹
 vel niger cuius tamen partes implicare
 videntur: sequela tamen probatur qz ca-
 su quo fortes semp erit: & in aliquo tem-
 pore erit alb⁹ & i toto residuo niger tūc
 ista copulatiua patet quia veritas dua-
 rum ppositiōū partit⁹ parer ex opinione qz
 cum hec sit falsa fortes semp erit alb⁹:
 hec erit vera fortes semp erit non alb⁹
 abec pars etiam est vera fortes nunqz
 erit non alb⁹ qz predicatur no supponit
 pro forte postqz eius terminus contradi-
 ctoius mediante illa copula supponit &
 ista pars patet ex casu.

Ad hoc argumentum secundū

hactenus dicta videntur dicendum hanc
 copulatiua esse cōcedēdā. **Contra** hoc
 tñ arguitur. Sequeretur qd illo casu ista
 veniret concedēda: fortes in quolibz tpe
 erit no alb⁹ postqz illa sequitur ex p-
 ma parte copulatiue. **Sed** hoc est fal-
 suz: quia si fortes post hoc foret solus hec
 esset concedēda. Omnis hō in quolibz tē
 pore erit non alb⁹: sed hoc est impossibi-
 le qm sequeretur duo contraria esse vera
 quod sic patet iste sunt contrarie. Omnis
 homo in quolibz tpe erit no alb⁹ & nul-
 lus homo in aliquo tpe erit non alb⁹ &
 ambe sunt vere casu quo quilibz hō in aliq
 tēpore erit alb⁹ & in aliquo no. Veritas
 affirmatiue patet ex dictis qm hec in illo
 casu est concedēda omnis homo semper
 erit non alb⁹: veritas negatiue etiā pa-
 tet quia ly non alb⁹ non supponit pro
 homine postqz suus terminus fuit⁹ me-
 diante illa copula pro illo supponit.

Ad hoc argumentum facile est
 respondere secundum duos modos pro-
 babilis qui possunt imaginari circa veri-
 tatem huius deus necessario est non cre-
 ans de quibus videbitur in modalibus.
 Qui tenent namqz hanc veram deus ne-
 cessario est non creās dicitur sēu illi⁹ ēē istū
 de⁹ necessario est qd no necessario est cre-
 ans & ex cōsequēti cōcedēt. Omnis hō
 in quolibz tēpore erit non alb⁹ in casu
 argumenti: & ex consequēti hās non con-
 trariari. Omnis homo in quolibz tēpo-
 re erit non alb⁹ & nullus homo in aliq
 tempore erit non alb⁹: & pro errore assi-
 gnabant qd predicatum potest suppone-
 re in affirmatiua in negatiua non suppo-
 nente. **Similiter** qd plurib⁹ accipitur
 predicatum affirmatiue qz in negatiua
 qm ly non albū stat pro illo quod non
 in quolibz tēpore erit alb⁹ & in negati-
 ua pro illo quod nūqz erit albū: atqz hinc
 patet hanc consequentiam non valere:
 fortes semper erit non alb⁹: ergo fortes
 erit non alb⁹. **Similiter** nec illius af-
 firmatiue cōtrariari esse hanc fortes no
 erit alb⁹ sed erit hec fortes non erit qd
 non semper erit albū et sic patet de il-
 lo modo.

Sed secundum alium modum
 qui posset imaginari dicā illas pparari
 et negabo copulatiua prius positaz fore

cedenda & dicam qd sensus istius deus
necessario est nō creans & ampliatio pre
dicari debent contradictorio modo expli
cari ad hanc deus necessario est creans.

¶ Quia ista propositio deus necessario
est creans sic explicatur deus necessario
est quod est vel fuit vel erit vel potest esse
vel necessario est creans vt ly necessario
cadat in totū. Ideo ista propositio deus
necessario est nō creans explicatur sic de
necessario est nō creans quod est vel fuit
vel erit vel potest esse vel necessario est creans
vel ly non cadat in totum sequens &
ly necessario etiam similiter dicam qd sensus
istius fortes semper erit nō albus erit
fortes semper erit quod nō erit albus et
sensus istius. Omnis homo in quolibet
tempore erit nō albus erit hic: omnis hō
in quolibet tempore erit quod nō erit: al
bum atq; hoc dato concessio qd ppōnes p
posite cōtrarietur nego qd ambe sint ve
re qd affirmatio est falsa in illo casu.

¶ Sed contra hoc arguitur mul
tipliciter probando hanc esse veram
fortes semper erit non albus sine fortes in
quolibet tpe erit non albus. postq; illa
est negāda sequit̄ qd predicatū in illo
casu non supponit: sed hoc est falsum quia
tunc sequeret̄ hāc esse negandā illo casu
fortes semper erit album vel nō album:
sed hoc est falsum igitur sequela proba
tur: quia idem est dicere fortes semper erit
albus vel non albus: & fortes semper erit
albus: quia distinctum cuius vna pars
non supponit cōuertitur cum parte sup
ponente.

¶ Secundo arguitur probando
illam falsam fortes semper erit albus vel
nō albus bene sequitur fortes semper erit
albus vel non albus: ergo fortes semper
erit albus: vel fortes semper erit nō alb⁹
a ppōne de distincto ad distinctiuam: &
p̄ns est falsum ergo & antecedens.

¶ Tertio sic explicans illius pro
positionis est falsa iuxta dicta: ergo illa
ppō est falsa sequela probatur sic debet
explicari sensus eius rōne p̄dicari fortes
semper erit album quod erit albū vel nō
album quod erit album & per p̄ns sequit̄
illam propositionem esse falsam. ¶ Pre
terea arguitur hec est negāda fortes sem
per erit albus in illo casu ergo hec est cō

cedenda fortes semper erit non albus.
¶ Pro solutione istorum notan
dum est qd hec ppō fortes semper erit al
bus vel nō albus est distinguenda quia
vel ly semper cadit in totum distinctum
vel in quolibet partem: si secundam illa
est neganda vt clarē: si primū illa est cō
cedenda vt patet per ascendentes sub de
terminatōe copule. Et ad rationes quib
us niteris illam probare falsam.

¶ Ad primam respōdeo qd esto qd
vna pars distincti non supponat nō in
debet cōneri totum cum parte suppone
te quia accipitur illud totum vnice idco
aspiciendū est ad totum & non ad partes
quē admodū dicendū est de isto deus ne
cessario est creans vel non creans nūcra
men ly non albus in casu illo pro multis
supponit quia pro deo et anima.

¶ Ad secundam rationem nego
p̄nam quia illa ppō nō est immediata res
ducibilis ad distinctiuam: quia totū dis
tinctū supponit confusē tm̄ et accipitur
vnice quē admodū hęc oē alia est homo
vel brutus nō est immediate reducibilis
ad distinctiuam.

¶ Ad tertium dico qd nō bene ex
plicatur sensus quia debet explicari ra
tione totius & non ratione partium.

¶ Ad quartum respōdeo concedē
do non esse incoherens duos terminos
falsificari de eodem mediāte copula uni
uersali quem admodum non est incohe
rens duos terminos contrarios immed
iate falsificari de eodem mediāte copu
la vniuersali: vt quilibet istarum est fal
sa in facili casu fortes semper erit sanus
et fortes semper erit eger subiecto suppo
nente. Similiter etiam non est incohe
rens duos terminos cōtradictorios fal
sificari de eodem termino distributo vt
quolibet istarum est neganda omne ens
est creatura: et omne ens est non creatu
ra quānis hec sit concedenda omne ens
est creatura vel nō creatura. Et sic patet
qui dicendū est ad argumentū quimū.

¶ Secundus modus videlicet qui
hanc esse veram adam fuit omnis homo
tenet: diceret ad confirmationem duos
terminos contradictorios posse de eo

dem mediante copula includente tēpus
particulariter vel mediāte copula de ex
traneo tpe verificari & illi rīderent cōce
dēdo vitarē illius ppōnis capte in cōfir
matōe & ad improbatōem eius negatur
p̄ns: qd arguitur a nō distributo ad distri
butū et parte tps impositi p copulam
sed illa hanc inferes in aliquo tēpore nō
erit albus.

¶ Contra hāc opinionē tenentes
duos terminos p̄dicatos verificari de eodē
vni argumētū est multū apparet agnit̄
si hec est: falsa homo possibiliter est non
musicus: ergo male dictū est. cōsequētia
est manifesta & probat̄ an̄s. Bene sequit̄
hō possibiliter est non musicus: & nō musico
possibiliter est hō p̄ns est falsum & p̄ns ē ma
nifesta: ergo ppositū. falsitas consequen
tia probatur bene sequitur nō musicus
possibiliter est homo: ergo non tantum
musicus possibiliter est homo. consequē
tia tenet ab exponente ad propositionē
distinctiue exponibilem: & falsitas conse
quentiā probatur: quia hec tm̄ musicus
possibiliter est homo que est eius contra
dictoria est vera vt patet per veritatē hu
ius omnis homo possibiliter est musico
que est sua vniuersalis simile argumen
tam sicut de illa fecisti poteris facere ad
probandum falsitatem huius non albū
erit fortes in casu argumētū & falsitatē hu
ius non homo imaginarie est homo et
falsitatem huius homo est non albus si
ly est vniat p̄ o aliqua hora in cui⁹
prima medietate fortes sit alb⁹ & in alla sit
niger.

¶ Ad argumentū dicit̄ aliqui qd
oportet incidere in hanc distinctiuam
vel qd non est conuertibilitas inter exclu
sivam primi ordinis & vniuersales de ter
minis transpositis vel qd expositio exclu
sivarum non est vniuersaliter tenenda:
vel qd hic non est conuersio fortes possibi
ter est non musicus: ergo non musico pos
sibiliter est fortes & clarum est quodcūq;
horum esse falsum & vltimum non potest
dari: quia sicut hec conceditur secundū
illū modū dicendi fortes possibiliter est
non musicus. hec etiam debet cōcedi nō
musicum possibiliter est fortes.

¶ Quare respondeo concessa hāc
nō in usico possibiliter est hō nego hāc p̄nam

nō musico possibiliter est hō: & nō tm̄ musicus
possibiliter est hō nec an̄s & sc̄ba exponēs p̄ns
qd semper subiectū sc̄ba exponētis d̄z esse
p̄radictorius subiecto exclusive ad hunc
sensem qd p nullo p quo subiectū exclusi
ue supponat talis terminus supponat &
p quolibet alio quod non inuenit in sub
iecto antecedentis quare secundū expo
nens erit hec non musicum quod potest
esse possibiliter est homo aut hec nō mu
sicum possibiliter est homo supposito qd
contradictorio modo ad ampliatōem in
finitē ille terminus: qd hec opinio nō ne
gabit quin termini cōtradictorio modo
ad ampliatōem possent infinitari: & hoc
tenedo multum probabilis esset hec opi
nio qd pposita hac propositione quā conce
dit arist. in sensu diuino nō citharizantes
possibile est citharizare statim distingue
remus illa: qd vel termin⁹ ille citharizās
non negatur p̄radictorio modo ad am
pliatōem: sed capit̄ in sensu vulgaris: sic
eā pcedit arist. vel infinitari p̄radictorio
mō ad apliatōem: sic illa ē str: sic p̄z d̄
vtraq; opinio: vni tm̄ nō dissimilabo p̄ce
dēs vitarē hui⁹: adā fuit ois hō & dice
tes duos terminos p̄radictorios nō pos
se de eodē verificari nō cōsequēter loqui
vt ex iā dictis potest satis patere & p hoc
patet de difficultatibus q̄ circa ppōnes
de simplicibus extrinsecis possunt adduci.

¶ Ibi tñ notandū est circa termi
nos diuinos duplicē a nostris assignari
distributiōem: similiter & particulariza
tionem distributio completa dicitur ter
minus distributus sub quo licitū est de
scendere copulatiue ad quodlibet supposi
tum talis termini rā immediatū q̄ mediā
tum & distributio incompleta est termi
nus distributus sub quo non licitum est
ascendere seu descēdere ad oia supposita:
sed tm̄ ad immediata vt in hac ois essen
tia diuina est patet si distribuat̄ p̄tere: il
cet descendēdo demonstrare patrē filius
& spm̄ sanctū & essentia: si autē incomple
te solū essentia: quia essentia est supposi
tū immediatū. Sicut modo dices de parti
cularizatōe opla & icōplera. In hac p
pōne aliq̄s p̄r ē fill⁹ si ly p̄r particularizet
p̄tere: tūc ly d̄mōstrare suppositū inme
diatū: quod est patet et mediātū descēdē
do: sic concedet̄: qd per hāc solet explicā

ri aliquid quod est pater est filius. si vero incōplete solū decet descendere ad perso- nam patris z sic negatur ppositio ab ec- clesia. ¶ Nūc autē dico q̄ contradicendo oportet eandē servare distributionem z particularizationem ita q̄ si in affirmati- va distribuatur complete in negatiua cō- plete particularizetur: si incomplete in vna distribuatur in altera incomplete par- ticularizetur.

¶ Anū tñ maxime notādū credo q̄ annotabimus in syllogismis argumē- to vltimo contra barbara hoc vnum me inuenire in terminis supponentib⁹ im- mediate pro essentia q̄ idem est in affir- matiuis q̄ tales termini distribuuntur incomplete aut nō distribuuntur propter quod idē erit dicere omnis essentia diui- na est pater: essentia diuina est pater: et ex consequenti in propositionibus nega- tiuis idem erit q̄ tales termini incōple- te particularizentur aut q̄ complete di- stribuantur: ideo erit idem dicere essen- tia diuina non est p̄f capiendo illius termi- num essentia diuina incōplete z nulla es- sentia diuina est p̄f: et hoc p̄dicto q̄d ma- xime huic materie seruit fit vt arguendo a propositione affirmatiua in qua termi- nus supponens pro essentia incomplete particularizatur ad propositionem nega- tiuam in qua talis terminus incōplete particularizatur non valere p̄nam: q̄ vir- tualiter arguitur a non distributo ad di- stributū propter quod dictū est in confir- matione precedenti non sequitur essen- tia est non pater: ergo essentia nō est pa- ter capiendo incomplete similiter non se- quitur simili modo capiendo filius non est pater: z omnis filius est essentia diui- na: ergo essentia diuina non est pater ar- guitur nāq̄ iuxta dicta a non distribu- to ad distributū: sic patet de his.

¶ Alię parue difficultates q̄ omis- se sunt hoc capi. tertio de p̄ponib⁹ istū fa- cile ex dictis possent circa hec tractari. Velut si q̄s iponeret illā literā a ad signi- ficandū hoies depēdēt saliter q̄ nūq̄ accipere p̄ aliquo nisi pro illo q̄d demon- straret sub hoc termino homo in hac p̄- pōne ois homo oē a est: tūc iste contradi- cūt ois hō oē a est: hō a nō ē abe sunt vere/ h̄itas prius p̄z descēdēt sub illo

termino hō: z veritas negatiue probat- bene sequitur aliq̄s a aliquis homo non est: ergo aliquis homo aliquod a non est. n̄a patet z veritas antecēdētis p̄z per ascēdētē sub illo termino a. p̄terea si q̄s iponat h̄oliteram vt p̄uertat cur hoc cōplexo hois asinus: tūc vras istarū ter- bus vt nunc apparet vera oē a est asinus z a nō est asinus. h̄itas affirmatiue parz ascēdenti sub ly a: z veritas negatiue p̄- batur bene sequitur hois asinus non est asinus: ergo a non est asinus: z veritas an- tecedētis patet z cōsequētie bonitas cla- ret: quia arguitur a cōuertibilib⁹.

¶ Ad primū horū respōdere faci- le est si prius intelligatur significatio ab- lius termini a. vnde ille terminus a in ta- li impositione est relatiuum reciprocum conuertibile cum ly ipsummet: z tunc cōcedo affirmatiuā z nego negatiuā z ad probationem negatur concessa conse- quentia que est conuersio. nego antecē- dens: z ad probationem negatur supponitur falsum q̄ prius debeat descendī sub isto termino a q̄ sub ly homo. ly a enim vir- tualiter est relatiuum z sub relatiuo nō ascenditur anteq̄ sub antecēdētē. ¶ Ad aliud facile est dicere: quia quando vna q̄ ly a conuertatur cum hoc termino h̄o- minis asinus capiendū illud complete vnicē: et tunc nego negatiuam esse verā z ad probationem nego consequentiam: quia in antecedente capitur non vnicē subiectum et in predicato vnicē: sed hoc erit vērns sensus illius negatiue aliq̄s hois asinus nō ē asinus si hō velis ly a p̄uer- ti cum hoc complexo hominis asinus ca- piendo illud non vnicē: nego q̄ ille oppo- nantur: quia in affirmatiua de rigore ca- pitur subiectum vnicē z in negatiua et supposito non vnicē si bene velis contra- dictoriā affirmatiue dabis per proposi- tionem negatiuis aut hanc aliquod a non est asinus: z sic patet de his parua- argumentationibus.

¶ Sequitur caput quartum. **¶** In hoc capite cōtradictoriāz in quibus ponuntur signa incōplete di- stribuentia difficultates aperitur et etiam propositionibus de signo collecto- no quomodo sit contradicendum ap̄er- tur.

Restat p̄ cō- plemēto p̄pōnū cō- postaz ex simplici- bus extremis vt de signis icōplete di- stribuentibus inētio nē aliqua faciāmus z q̄ ab oib⁹ v̄e hac

matēria plite tractat breuius quo. pote- rim⁹ ipam expediremus

¶ Arguit igit̄ prius sic iste cōtrari- antē oē aial fuit in archa noe: z oē aial nō fuit in archa noe capiendo vtrūq̄ signum incōplete z dant verēz z rariū. nulla p̄se- quētia est manifesta: z maior videt nota: q̄z omittit manifest⁹ error in illis: h̄z p̄ba- tur minor: q̄ affirmatiua est vera cū eius sensus sit h̄ic: de quilibz specie aialis ali- q̄s aial fuit in archa noe z h̄itas negati- ue q̄ eundē sensus cōprobat. hec nāq̄ est ita de quibz specie aialis aliq̄s aial non fuit in archa noe.

¶ Pro solutione huius argumē- ti notandū est signū oē duplīter posse distribuere vno nāq̄ mō p̄plete z alio mō incōplete q̄d alijs vocabulis solet dici ly omne q̄nq̄z distribuere p̄ singulis genēz z q̄nq̄z p̄ snib⁹ singuloz. distribuere pro singulis genēz est distribuere p̄ oib⁹ indi- uiduis cuiusq̄ sp̄ci: z p̄ snibus singuloz est distribuere pro specieb⁹ indiuiduozū. ¶ Quōnulli cōtendūt nō ponēdā eē hanc distributionē p̄ snib⁹ singuloz distinctā a distributionē p̄ singulis genēz nā q̄n di- stribuit incōplete distribuit p̄ oib⁹ indi- uiduis: etiā q̄n distribuit cōplete: ergo idē est q̄n distribuat cōplete termin⁹ aut q̄ h̄cōplete distribuāt. p̄na videt nota z p̄- batur minor: q̄ q̄n distribuit terminus incōplete distribuit p̄ specieb⁹ z oēs sp̄ci- bus indiuiduis: q̄ distribuūt pro indiui- duis. ¶ Hec rō p̄cedit ex nō intelligētia nō em- bi termin⁹ distribui pro snib⁹ singuloz q̄ distribuāt p̄ sp̄ci: h̄z q̄ distribuūt p̄ indiuiduis talz q̄ nō h̄z ascēdere z descē- dere eo copulatiue ad oia supposita: h̄z nō p̄ terminos specificos determinate ac- ceptos copulatiue etiā q̄nq̄z h̄z ascēdere p̄ terminos specificos cōfute acceptos vt pa- tet in hac quibz homo oē animal est ascē- dēdo sub predicato. Cū in hac p̄pōne omē

aial fuit in archa noe: sic ascēditur homo fuit in archa noe: z leo fuit in archa noe: z sic de singulis. Sed hic modus p̄bandi non est formalis: q̄z instabit si loco de ly homo ponas h̄ic terminū chimera. q̄daz maxime stomachat in quēdā p̄terea: quia dicit hunc modum probādū non eē formalem. Sed immerito: quia ibi nō est synonymitas aliqua: si hic modus effet formalis etiāz arguendo ab inferiore ad superius effet consequētia formalis q̄d ipse negat z omnes cōmunit̄ loquen- tes quibz strodus oppositū sentiat. ¶ Ali- ter solet ascendī dicit̄ ascendendū esse copulatiue sub distīctiōe per singularia vaga ita q̄ demonstrabis oia indiuidua prime speciei sub distīctiōne. z quando veneris ad p̄mititū indiuiduū alterius speciei ipsum copulatiue demonstrabis ad oia indiuidua proprie speciei sub distī- ctōe z cōsequenter per singularia indiuidua aliarum specierum. exemplum claz est.

¶ Hic modus probādū z si fit bo- nus: credo tñ ipm nō esse formale: q̄ si in distīctiua in qua demonstrant indiuidua prime sp̄ci demonstrant̄ alia indiuidua aliaz specierum: tūc ille p̄ntē sunt eiusdē for- me z vna valeret z altera non: si dicas q̄ nō sunt eiusdē forme propterea q̄ requi- ritur vt seruet talis situs q̄ si in vna de- monstrēt homines in alia demonstrantur in eodem situ hoc nullam credo ha- bere apparentiā: q̄ illa non est synonymi- tas intrinseca: quia tunc dici posset hanc esse formale consequētiā fortes potest esse: ergo plato pōt esse: nec eēt h̄ec eiusdē forme fortes potest esse: ergo brunellus potest esse: q̄z dicere ē oportet seruare ta- lez sitū q̄ si in vna ponant̄ duo indiuidua eiusdēz speciei i alia etiā debeant poni.

¶ Alius est modus cōis ascēden- di et descendendi multo faciltor per sin- gularia indeterminata: id est singularia zando talem terminum sub quo ascen- dimus pro generibus singulorum ita q̄ sensus huius hoc animal fuit in archa noe demonstrato forte sit: de specie de qua est fortes aliquod animal fuit in archa noe: et hoc modo licet ascendere et de- scendere copulatiue / sub illo termino animal: et sic patet de modo ascenden- di sub termino distributis inter quos

primus & ultimus sunt veritatis mani-
festatiui. Sed quia solent huiusmodi
propositiones per sensum cognosci dubita-
tur verū hęc propositio omne animal fuit
in archa noe equiualeat huic de quali-
bet specie animalis aliquod animal fuit
in archa noe & arguitur sic per cōmunita-
dicta. Sed probatur quod non: quia in casu
cōmuni quod in archa noe fuisset de qualibz
specie animalis aliquod aial. tūc veritas
prioris cōstat: quod homo fuit in archa noe
& aliquis animalis fuit i archa noe: sic de
singulis. Sed posterioris falsitatem. pbo
pimo quod dabitur vna singulari falsa sub
illo termino species animalis demonstran-
do species hominum que nūc est de qua
nullum animal fuit in archa noe. pterea
ea sic arguitur bene sequitur de qualibz
specie animalis aliquod animal fuit in ar-
cha noe homines nunc existentes sunt
species humana: ergo de hominibus/
nunc existētibz aliquod animal fuit in
archa noe. pns est falsum & nō minor: er-
go maior: quod bene sequatur piz: quia est
in darū.

Propter hęc replicā multi di-
xerūt ppositionē illā non habere sensus
datū. Alij vero dixerūt illā esse falsam re-
bus vt nunc que quidē falsa est simplici-
ter loquendo. Sed nos loquimur de ani-
mali perfecto nō generabili ex cōmixtiōe
duorū specie differentiu ab eo aut ex pu-
refactiōe & de animali quō diu nō potest
viuere in aqua. Nonnulli concedentes il-
lā dicitur ly species debere capi scđe inten-
tionatē sic quod sensus huius de qualz spe-
cie animalis aliquod aial fuit in archa noe/
sit iste cuiuslibet termini specificici cōren-
sibilis sub ly aial in potentia propinqua
aliquod suppositū acruale vel potentia-
le fuit in archa noe. Sz hoc nimis discre-
pat a sensu cōi & quā id dicere temp ma-
neret eadē difficultas de specie huma-
nā quid eēt sim noiales. Quare aliū dicitur
spēm humanā esse collectionē oim hoim
mortuorū viuētū & futurorū & imaginant
spēm humanā eēt rē successinā quo nihil
impossibilis credi pot.

Quare aliter sicut in syllogismis
dictū ē arguēto. ū. 3 darū dico mltro fa-
cili q̄ postea dicit mltroq̄ veri? (mirorq̄

de oibz q̄ hęc difficultatē tractare cog-
nō attingisse) hęc terminū spēs hūana es-
nerti cū isto termino oēs hoies vel ois hō
capiēdo illō signū collectiue sic quod loco-
lins termini spēs hūana vbiq̄q̄ ponat
sz ponere hoc distictū oēs hoies vel ois
hō & ecōtra et ex p̄nti sequitur istū termi-
nū spēs aialis cōuerri cū isto distictio oēs
hoies vel oēs equi vel oēs asini: & sic de
singulis capiēdo ly oēs collectiue vel ois
homo vel ois equus vel ois asinus: & sic de
singulis. Et p hoc facile est respondere
ad dubiū tenēdo p̄te affirmatiua & ad im-
probationē negatā quod hęc sit falsa de qua
liber spēs aial aliq̄d aial fuit in archa noe.
Et ad pbationē nego quod datur vna singu-
laris falsa & quā dōmstrat collectionē ois
hoim q̄ nūc sunt: dico quod illa nō est singu-
laris quod ille terminus spēs humana nō
supponit pro collectiōe oim hoiz q̄ nunc
sunt mediāte illa copula quod nō significat
de eis hęc em est falsa isti hoies spēs aialis
sunt vel fuerūt demonstrādo per illū p
nomē hoies q̄ nūc sunt & sic dōz fieri vltima-
tis: quod autē illa sit falsa patet quod bene se-
quitur: iste spēs aialis sunt vel fuerūt: ergo
isti oēs hoies vel oēs equi vel asini: & sic
de singulis sunt vel fuerūt cū? cōsequen-
tia falsitas manifestata est. Si igitur que-
ras pro quo supponit ille terminus spēs
aialis rēdeo quod supponit solū mediāte
la copula p collectiōe oiz hoiz q̄ fuit & fue-
rūt & mediāte copula d p̄nti solū supponit
p collectiōe oim hoim q̄ sunt. Et nota quod
tenēdo istā verā adā fuit ois hō nō dōz sic
fieri significatio isti sunt vel fuerūt spēs ai-
lis: sed sic isti spēs aialis sunt vel fuerūt.
Et quod p̄z hęc p̄naz nō valere isti hoies
spēs hūana sunt: q̄ isti hoies spēs hūana
sunt vel fuerūt sicut nō sequit in ista ob-
ualēti isti oēs hoies sunt: q̄ isti oēs hoies
sunt vel fuerūt: sz arguat in p̄na dōz a
non amplio ad amplum hoc est vltima-
ter cū termino collectiue. Et quod p̄z hęc
p̄naz nō esse p̄uerione imo nec de maie-
ria valere isti hoies sunt vel fuerūt
species humana: ergo species sunt vel fue-
runt isti homines.

Ex quo adhuc infero hanc esse
concedendam isti sunt species huma-
na demonstrando per pronomen hoies
nunc actu existentes quū hūic vete q̄

valet istis sunt oēs hoies: nec descenden-
do sub illo termino species humana sz
demonstrare collectionē hoim que non
est nec fuit quod hinc prouenit vt ignozent
oēs quid esset spēs humana. Sic enīz
argumētabant: si species humana esset
collectio hominū vel ergo esset collectio
oimū hominū q̄ fuere vel oimū homi-
nū qui erunt vel collectio oim hominūz
qui sunt fuere & erūt nō tria vltima quia
sic sequerēt quod nulla esset species huma-
na & ex duobus vltimis quod ego nō fuisset
causā dē speciei cū Adā. Nec primū quod sic
sequerēt quod ante hoc non fuisset spēs hu-
mana quum non fuerūt hoies qui nunc
sunt. Similiē quod adam & sores: nō fue-
runt eiusdem speciei.

Respondeo ad hoc argumētū
faciliter ex dictis quod quā assumis illā dis-
tinctiōem vtz spēs humana est collectio
oimū hoim qui sunt vel fuerunt vel in
religiōe quod iste terminus spēs humana
cōuertat mediāte quacūq̄ copula cum
alio termino collectio oim hoiz qui sunt
aut cū isto termino collectio oim hoim
qui fuere & sic de alijs & in hoc sensu ne-
go illā propositionē. Sed dico quod mediā-
te quacūq̄ copula cōuertit cū hoc termi-
no oēs hoies: vel ois hō seu collectio oiz
hoim capiēdo illa signa collectiue. Aut
intellegitūq̄ illā propositionē quod ille ter-
minus spēs hūana cōuertat cū hoc ter-
mino collectio oim hoim qui sūt mediā-
te copula de p̄nti & cū hoc termino colle-
ctio oim hoim qui fuerunt mediante co-
pula de p̄terito nō ampliante & sic de
alijs. Itaq̄ hęc propositio sit cōcedenda
spēs hūana est oēs hoies qui nūc sunt &
collectio oim hominū q̄ fuerūt fuit spēs
hūana & in hoc sensu cōcedo p̄pōnē quā
alium & rēdeo quod dādū est primum me-
diāte copula de p̄nti & .iij. mediante co-
pula de futuro in sensu iam dicto nec ex
alio sequit quod infero. Clarus est enim quod
hęc est cōcedenda Adā & sores fuerunt
eiusdē speciei: quod Adam & sores fuerunt
eiusdem collectione oim hoim pura ex
collectione oim hoim qui fuerunt ante
hoc sicut & Adā. Verū est tñ quod si illa ppo-
sitiōe sit vniue & solū p instāti quod ista
propositio Adā & sores nō fuerūt eiusdē
speciei: esset cōcedēda sicut & hęc adā & sores

tes nō fuerūt: de numero oimū hoim:
nec ex dictis sequit aliud quod infero vtz
quod nulla est spēs hūana quod bñ sequit nūc
sunt oēs hoies: ergo nūc est spēs hūana
nec sequit quod nō fuit spēs hūana: immo
cōcedēda est hęc copulatiua in quolibet
instāti fuit spēs hūana & nulla spēs hu-
mana in quolz instāti fuit sicut hęc co-
pulatiua stat: i quolz instāti fuerūt oēs
hoies & oēs hoies nō in quolz instāti fue-
re. Et p hęc facile est rēdere ad scđam ra-
tionē quod volebat hęc pbare falsāz de qua
liber spēs aialis aliq̄d aial fuit in archa
noe negādo p̄nam factā ibi i darū sicut
argumēto in syllogismis iā allegato di-
ctū ē. & error: ē quod capis p medio hęc ter-
minū spēs aialis quod includit in hęc termi-
nū collectiua & stat talis terminus i maio-
re magis ample q̄ i minore quod est cōtra
quādā regulā syllogismorū vtz terminus
collectiuus i vtraq̄z pmissarū dōz teneri: eq̄
ample: ppter hoc dictū est hęc p̄naz nō
valere in capitu. de terminis collectiuis
omnes apostoli erunt duodecim: petrus
& paulus sunt: omnes apostoli dei: ergo
petrus & paulus erunt duodecim.

His igitur notatis respōdeo
ad formā argumētū primi p̄cipalis ne-
gādo maiorē: & si queras erro. ē dico esse
ex parte illius termini aial quod nullibi cō-
plete distribuitur & p̄natr manet eadem
particularitas i sensu. Sit etiaz manet
eadē vniuersalitas p̄natr vtz p̄ naz
regulā primi captis nō opponunt. Et si
queras p̄traria affirmatiue & sub cōtra-
riā & p̄traria erit negatiue hoc fa-
cile inuenies p hęc regulā. Cōpropositio
in quod distribuitur terminus incōplete pro
gnibz singulorū p̄traria p̄pōi q̄ terminus
cōplete distribuit. & sub p̄traria p̄pōi in
qua talis terminus nullo inō distribuit: sz
simp̄r particulari supponit. Intellego
semper dūmō aliudē nō comittat erro: q̄ e
cōtraria affirmatiue erit hęc oē aial nō
fuit i archa noe distribuēdo subiectum
illud cōplete & sub cōtraria hęc aial non
fuit in archa noe & p̄traria negatiue hęc
oē aial fuit i archa noe & sub p̄traria ne-
gatiue hęc aial fuit i archa noe. Sz nota-
ter dūmō aliudē nō cōmittat erro: quod cō-
traria hūic oē aial fuit in archa noe nō ē
hęc omne animal i archa noe non fuit.

Secunda regula propositioni in qua ponit signū distributivū p̄ gñibus singularibz p̄dicatū p̄pō in q̄ particularizata termin⁹ oppositio nō ē q̄ nō ē signū impositū ad id significandū ponamus ly aliq̄ ad id denotandū t̄ t̄c̄ contradicoria hui⁹ oē aīal fuit in archa noe est hec aīal qd̄ aīal nō fuit in archa noe capiendū ly aliq̄ vt dixim⁹: r̄ sensus illi⁹ negativē ē opposit⁹ s̄ntu affirmatiue hec vcz de ali qua spē aīalis qd̄ly aīal nō fuit in archa noe r̄ ascēdēdū ē sub illi⁹ p̄pōnis subiecto p̄ spēa distributas distinetive sic oīs aīal nō fuit in archa noe vel oīs leo nō fuit in archa noe sic d̄ singulari vt p̄ d̄icatio nō p̄bet vna p̄positio ad aliam.

Cōtra hoc arguitur ex sc̄da regula essent iste p̄rariē oē aīal est sanū r̄ oē aīal nō est sanū in negatiua capiendū si gnū p̄ gñibz singularibz r̄ in affirmatiua pro singulari generū s̄ hoc ē falsū: ergo p̄positiū minor p̄bat r̄ pono q̄ oīa aīalia s̄nt sana v̄itas affirmatiue manifesta est r̄ v̄itas negativē p̄bat multipliciter r̄ primo qz sensus ei⁹ ē hic: de qualz spē aīalis aliq̄ aīal nō ē sanū cui⁹ veritas ē manifesta ascēdēdo sub p̄dicato qz determinabile supponit cōfute s̄ntū.

Sc̄do sic bñ sequit̄ oē sanū oē aīal nō est: ergo oē aīal nō est sanū r̄ v̄itas aīalis manifesta ē ascēdēti copulatiue sub illo termino sanum qz suppono de qualz specie aīalis duo esse ad min⁹ indiuidua. **Sed sic arguo** r̄ suppono specie cō collectionē multoz indiuiduoz p̄z veritas affirmatiue casu quo forte sit oē aīal r̄ sit sanū r̄ v̄itas negativē p̄z in illo casu qz sensus est de qualibz specie animalis aliquid animal nō fuit in archa noe qui ē verus postq̄ ille terminus specie non supponit.

Ad hoc argumētū cōcessa maiore negat minor: r̄ ad p̄bationē cōcessa veritate affirmatiue nego negatiuam r̄ ad p̄mā p̄bationē distingo qz sit ille sensus illi⁹ p̄pōnis qz vel ly aīal stat cōfute respectu p̄dicati r̄ sic nō est ille sensus qz cuiusly termini incompleti distributi particularitas inclusa supponit determinare nisi ab alio signo p̄fūdāt. S̄ illa determinata suppositio respectu sue p̄bationis p̄fute equivalet vt p̄z

ex regula octava sc̄di capitis r̄ p̄ hoc bñ quid dicēdū ē ad sc̄dam p̄bationē qz hec gāda ē p̄na postq̄ arguit̄ a p̄fusa ad p̄e terminatā respectu multitudinis ex p̄e particularitatis incluse in termino incompleti distributo qz i hac oē sanū oē aīal nō est ille terminus aīal p̄fute supponit virtualit̄ qz immediate sequitur signū v̄uersale affirmatiuū. S̄ i hac oē aīal nō fuit in archa noe particularitas ibi inclusa ex dictis i solutio p̄p̄e rōnis determinate supponit respectu p̄dicati. multi solent assignare p̄ errore qz variat p̄batio sed hoc ē falsū. Quare pono hāc regulā sola variatio p̄bationis nūq̄ im̄pedit bonitatem cōsequētie nisi rōne talis variatiois committat aliquis error: atq̄ hoc sic p̄bo qz sc̄dm hoc arguēdo a determinata ad cōfusa nō valeret p̄na qz variatur p̄batio.

Aduerte si assignauerimus p̄ errore qz variat p̄batio hoc erit postq̄ erroz assignauerimus aut qñ error est manifest⁹. **Ad tertiā rōnez** suppositio nō est admittēda iuxta sup̄ dicta. S̄ i quis velit illā admittere poterit r̄ndere illas nō p̄rariari qz stat subiectū i affirmatiua supponere i negatiua nō supponere. **Circa** hec pōt queri quō se habet iste oē aīal oē coloratū ē r̄ oē coloratū oē aīal ē capiēdo i v̄traqz signū incompleti mit̄ r̄ in negatiua aut quō se habet oē aīal oē coloratū ē in ordine ad seipsum si p̄rio fiat p̄batio a subiecto r̄ talia p̄a p̄dicato idē em̄ est variare p̄bationē r̄ transmutare extrema seu partes.

Sed pro maiore declaratione nota qz nō pōt variari p̄batio in aliā p̄pōne ex p̄e duoz terminoz incompleti distributoz qñ duplex error committat̄ r̄ ideo qñ sic arguit̄ nō v̄z p̄na ab vna p̄positione ad aliā nec eōuerso vt si hec p̄positio oē aīal oē coloratū est p̄rio p̄bet ex p̄e hui⁹ termini aīal r̄ postmodū altera p̄mo p̄bet ex p̄e illi⁹ termini coloratū tūc virtualiter in antecedēte particularitas inclusa i ly aīal supponit determinate respectu distributionis p̄dicati r̄ particularitas illius termini coloratū in illo antecedente supponit cōfute respectu distributionis subiecti: r̄ in p̄te contrariū accidit qz postq̄ p̄ius probatio fit sub illo termino coloratū ac p̄ri

claritas illius termini supponit determinate respectu distributionis incluse in illo termino aīal: r̄ particularitas illius termini aīal supponit p̄fute t̄m respectu distributionis incluse in illo termino coloratū q̄re arguēdo ab illo ante ad dictū cōsequēs sic variandū p̄bationē arguit̄ a p̄fusa ad terminatā ex parte illius termini coloratū r̄ ex p̄te illi⁹ termini aīal a determinata ad cōfusam quare si eōuerso arguerem⁹ committeret idē error sed nō ex parte eozūdē terminoz primo qz argueret̄ a cōfusa ad determinatā ex parte illi⁹ termini aīal r̄ a determinata ad cōfusam ex p̄te illi⁹ termini coloratū. p̄o pono hic erroz argumētari a determinata ad cōfuzāz t̄q̄ erroz ē s̄z t̄q̄ im̄pedit̄ p̄nam esse inuēnū. **Atqz** ex hoc p̄z qz si in his distributionibus incompletis due p̄pōnes p̄pter variationē p̄bationis nō p̄rariant qz minime erūt sub cōtrarie r̄ si nō s̄nt sub cōtrarie etiā nec cōtrarie nec p̄radicōrie vt his duabus oē aīal oē coloratum est aliq̄ aīal aliq̄ coloratū nō est capiēdo ly aliq̄ cōtradiōrie nō ad ly oē r̄ oīa signa icōplete quibz fiat sic p̄batio qz in affirmatiua cōsequēter idēst p̄mo a ly aīal r̄ deinde a ly coloratū r̄ in negatiua p̄io a ly coloratū tūc ille nō s̄nt p̄radicōrie nec cōtrarie nec sub cōtrarie qz p̄tuali distributio incluse in sc̄do v̄z in ly aīal stabat respectu particularitatis incluse in ly coloratū supponētis p̄fute t̄m r̄ supponit cōfute em̄ in negatiua postq̄ est v̄timo p̄babilis sit distribueret ly coloratū seu sua v̄niuersalitas in ordine ad particularitatem incluse in illo termino aīal stantēz determinate qz est p̄mo p̄babilis q̄re duo s̄nt errozes p̄imus qz termin⁹ distributus i ordine ad terminū supponēt cōfute tantū supponit cōfute in altera: secundus qz terminus distribuit̄ in ordine ad terminū supponētē. determinate supponit determinate in altera et hec v̄niuersimodi p̄positiones non opponant̄ vt patet ex secunda regula hoc itēdē facilius patet capiēdo equales p̄batarum p̄positionum.

His notatis qz aliqñ magnus errorū p̄positionū captem⁹ r̄ magna qz p̄pōnē dicere semper probatio

nes ideo arithmetice litere deiceps modū probandi tibi significabant vbi ergo hoc erit elemētum idēst intellige ab illo esse inchoandam probationem r̄ secūdo probabilis terminus erit terminus super quem hoc. i. elemētuz erit r̄ tertio supra quem hoc. i. r̄ sic in infinitum.

Sed nō intēdo hic cōbinationes multiplicare quia duabus habitis vel tribz p̄positionibz facile erit reliquis instaurerit ergo prima cōbinationē qñ ex parte v̄niuz extremi ad aliud committit erroz.

i
ij
iij

omne animal omne coloratum

ij
iij

omne animal omne coloratum

Intellige copulas affirmatas quando loquemur in affirmatiuis quando in negatiuis intellige negatas. p̄mo ergo in affirmatiuis datur prima vera secundā falsa casu quo oīa animalia sint alba r̄ non sit alia species coloratorum q̄ alborū quia enuermus v̄niuersalitatē de ly coloratū r̄ particularitatem de ly animal r̄ eōtra casu quo solum sint homines r̄ quilibet suo colore coloratus r̄ nō sint alie species colorum q̄ illi quibus afficiuntur homines in eisdem casibus instaur p̄positionibus negatiuis nisi qz solum ponas de quolibet specie v̄nicum tantum indiuiduum in p̄iore casu r̄ in secundo qz de quolibet specie coloris tantum v̄nicam sit indiuiduum. Sollet etiam idē erroz committi inter duas partes copulatiuā complexiue sumpti gratia cuius videamus quō se habent iste.

ij
iij

Hic binarius oē aīal r̄ oē coloratum.

ij
iij

Hic binarius oē aīal r̄ oē coloratum.

In affirmatiuis datur prima vera si per ly hic demonstratur vnus homo r̄ vnus equus r̄ solum sint homo r̄ equus demonstrati inter aīalia r̄ quilibet eoz sit alb⁹ nec sit alia species coloris r̄ r̄āsmutatatis significatiōibus partū dabitur, secundā vera prima falsa r̄ in negatiuis i p̄mo casu hic dato prima est vera r̄ secundā falsa r̄ transmutando inpositiones partium secūda est vera p̄iore falsa: et per hec patet quid dicendū est de cōbinationibus in quibus ponitur ly aliquid qz in eisdēz casibus in quibus iste

Libri primi Caput quartum.

instan tur: alie etiā instan: in casu enim quo hec datur vera omne animal oē coloratū est hęc existente falsa: omne aial omne coloratū est in eodē hec ē falsa ali quod aial aliquod coloratū nō est & hec est vera: aliqđ aial aliquod coloratū non est poteris cōparare ppositiones in quibus cōmittit ly oē cū ly aliquod. Sed in illis nō maior ē difficultas qđ in istis. At qđ ex his facile est instari ppositionibus in quibꝫ isti errores cōmittunt qđ tūc qđ sunt longe qđ vel variat pbatio ex parte duoz terminoz quoz alter ponit a parte subiecti & alter a parte pdicant: tūc instabis iuxta ppōnes positas i prima cōbinatione si vero inter duas partes copulati cōplectine instabis iuxta dicta in scđa cōbinatione & vltima regula instandi vt ppositis his oē a & oē b / omne c et omne d sūt: oē a & omne b / oē c & omne d / sūt: tūc si cōmittat error ex parte de ly a & ly d: ita qđ probet prius ly a qđ ly d / in prima deinde prius ly d qđ ly a / tūc si ly a cōuertat cū hoc termino aial & ly d / cū ly coloratū / & reliqui termini cū isto termino pars cōcata & addas primo casu aialia oia in digito cōicare instat & econtrario in casu scđo si vero variatio pbatōnis fiat ex parte duoz terminoz postoz a parte subiecti ita qđ ly a in priore probeat ante ly b / & ly b in scđa ante ly a / tūc instabis. Iuxta dicta in scđa cōbinatione ponēs etiā eadē impositionem ex parte terminoz rōne quoz variat pbatō & sicut ponebas in scđa cōbinatione & eundē casum nisi qđ addas cōicare illa oia aialia i digito: tūc si ly a valeat sicut aial b / sicut coloratū c / sicut binariꝫ animalū d / sicut digitus instat & in casu secundo vcz trāponendo significaciones subiecti dat scđa pā priore existēte falsa. Et per hec quicqđ p qđ tūc qđ ignarꝫ sciet ad oca hmoi cōbinationes responderē / & sic parz de hoc signo omne & eius ptra dicitio quando incōplete distribuitur.

CProportionabiliter dicēdum est de ly quātūlibet sicut de ly oē & de ly aliquātū: sicut de ly aliqualē & aliquod vñ ly quātūlibet proportionale hz sensum ad oē qđ sensus huius quātūlibet aial currit si ly qđlibet cōplete capiat est iste / quodlibet qđ tūc currit: si vero ca-

piatur incōplete sicut in pposito est: tūc insubter specie aialis quāri aliqđ aial qđ tūc currit & descendēdū est sub tali termini no p species quātūtratis copulatiue postea cōstātia specterū quātūtratis qđ est hō quātꝫ sic aial pedale currit aial bipedale currit & sic de singulis: similis mō est ascendēdum sub subiecto huius qualislibet hō currit capiedō illud signū incōplete: vñ sic fiet p species coloraz ascendēdū hō albꝫ currit hō niger currit & sic de singulis speciebus coloris quibꝫ hō est coloratus & sensus huiꝫ qualislibet hō currit est: de qualibet specie hois qualislibet hō qualis currit & sensus huius signi aliqualis ē de aliqua specie hois calificati quilibet hō qualis currit: & hōis gnis incōplete acceptis opz cōtradictorie per signū oppositū & cōtrariari p signū cōpletū & subcontrariari p particulariatē cōpletā ceteris alijs paribus: vt cōtradictoria huius qualislibet hō currit hec est aliqualis hō nō currit & cōtraria hec qualislibet hō nō currit & cōtraria qualislibet cōplete cuius sensus est quilibet hō qualis nō currit & subcōtraria ē hec aliquis homo qualis nō currit. Et si queras quare subcōtraria illius non est hec hō currit: respondeo: qđ error est manifestus vcz qđ subiectū affirmatiue pot nō supponere subiecto negatiue supponente ex quo prius illas eē falsas casu quo quilibet hō currat & nullus sit qualis sequitur pterea qđ quātū isse nō sūt subcōtrarie qualislibet hō currit & homo nō currit: si qualitates trāspōnerent essent subcōtrarie sequit vltra has esse contrarias qualislibet homo currit et quilibet homo non currit & in qualitatibus trāspōsitis non opponerentur.

CHic est aduertendū in hac ppositione de qualibet specie coloraz ali quod coloratū currit duplices posse esse sensum vnus nāqꝫ vbi ly species determinat formale huius termini coloraz: alius vero in qua materiale: id est vnus in quo stat pro speciebus coloraz quibus corpora sunt affecta / aut pro speciebus corporū habentium colorem / si secundū si fortes & bunellū essent albi non dicerentur eiusdē specie coloraz: si vero pro formali determinet tunc dicendū est

formali

De op. ppo. ex terminis incōplete distri. Fo. xxxii.

forte & bunellū esse eiusdē specie coloraz ita dicitur hanc equiuocationē sic procedit vbi cūqꝫ terminus generis tm cōparatiuus ponit tunc in sensu seu explanatione ille terminus species determinat formale: vt sensus huius omne coloraz vnus currit si ly omne distribuat pro qđlibꝫ singulorꝫ est hic de qualibet specie coloraz aliqđ coloratū currit si ly omne distribuat p singulis generū est hic de quolibet individuo colorati aliqđ coloratū currit: vt ly spēs determinet formale istū termini coloratū qđ nō est terminus genericus absolutꝫ / vel aggregatū ex termino gñico absoluto et termino etiā gñico cōtrariario tūc pro materia ly determinat addo notanter et termino absoluto currit: vbi esset specificus / tūc p formali alteriꝫ dꝫ determinare vt capta hac de qualibet specie hois colorati hō coloratꝫ currit: ly spēs hęc terminū pro formali illius termini coloratū dꝫ determinare si enim p materiali determinaret: sensus nō videret aptus et hoc est verissimū in sensu illius signi oē. Sed qđ idē dicit in ly qualislibet non deberet descendere p spēs determinatas iō deinceps dico qđ in sensu de ly qualislibet dꝫ ly spēs determinat formale qualitatis & in ly quantum ly formale quantitarū & simili mō in ly quātūlibet nō esset descendēdū per species determinatas quantitatis & facile est in multis videre hic potes siles difficultates tangere circa hec signa sicut circa ly omne & eius signū oppositū: & qđ facile erit eadē oīno cōbinationes mouere nō modo hic qđ superfluum erit.

Sed solum hic aliqua tango in quibus differūt hoc signum qualislibet si ly oē arguit sic sequeret si dicta supins essent vera qđ hec pna nō valeret qualislibet hō qualislibet aial est ergo qualelibz aial qualislibet hō est sed hoc est falsum: ergo ppositū sequela est manifesta ex di ois qđ variat pbatio & cōmittunt duo errores licet probeatur minor quia non potest instari.

Ad hoc argumentū respondeo qđ cetera cedendo illā pnam esse bonā & formalem nec est simile de ly omne & qualislibet qđ ly qualislibet semper includit eadē species non aut ly omne.

CContra hanc solutionē arguit sequeret tunc hanc pnam esse formale qualislibet homo qualelibet aial erit craso qualelibet aial qualislibet hō erit: sed hoc est falsum: ergo dicta nulla: sequela manifesta est & pbat minor qđ in sili non sequit qualelibet quantū qualislibet hō erit: ergo qualislibet hō qualelibet quantum erit si em tm erunt fortes & plato sic se hñtes qđ tam fortes qđ plato erūt qñqꝫ quanti & qñqꝫ nō: sed fortes qñ erit quantum erit albus & quando non erit quantum niger / plato vero contrario quando erit quantum erit niger: et quādo nō erit qñtus albus / tunc veritas antis prius per sensum qđ albi qñtū qualislibet hō erit & nigrū qñtū qualislibet hō erit: sed falsitas cōsequētis est clara: qđ hec est falsa hō albꝫ qualelibet qñtum erit: qđ nec fortes qualelibet qñtū erit: qđ nec est falsa fortes qñtum nigrū erit: qđ nec plato eadē rōne qualelibet qñtum erit cū hec sit falsa plato qñtū album erit: quo fit vt nec qualislibet homo qualelibet qñtum erit.

Ad hanc replicā respondeo negando queclam concessa falsitate consequentia nec est simile in propositionibus de presente & futuro.

CContra hanc solutionē arguit hec pna qualislibet hō qualelibet aial est ergo qualelibet aial qualislibet hō est nō est formale: ergo male eam cōcedū: anis probat & suppono falsitatē huius: fortes qñtum nigrū erit in casu superius posito tunc sic argumētō: si ly a cōuertat cum hoc termino existens in a loco & fortes in a loco sit albus / sed in b loco niger et plato cōtrario in a loco sit niger & in b sit albus & non sūt plures hois nec plura & in simili non sequit qualelibet a qualislibet hō est ergo qualislibet hō qualelibet a est veritas antis prius qđ albi & qualislibet homo est & nigrum qualislibet hō est sed falsitas pñtis pater: qđ hec est falsa homo albus qualelibet a est si em sub ly homo albus demonstraueris fortem hec est falsa fortes qualelibet a est cum non sit nigrū a quia in a loco non est niger.

Ad hanc replicā respondeo qđ bene probatur iuxta dicta consequentia non esse formalem & in eodem casu huius consequentia instatur quod licet a qua-

libet homo est ergo qualelibet a quolibet homo est et nescio cur oēs pcedūt illū pnam que adhuc facilius poterit instaurari suppositio videlicet qd albu dicat cuius medietas aut minor qd medietas est alba et nigru pportionaliter atq tūc sic instabit qualelibet a qualilibet pars est/ergo qualilibet pars qualelibet a si ly a/conuertat cum hoc termino medietas superior fortis vel medietas inferior/2 medietas superior sit alba scdm se et qdlibet sui et medietas inferior nigra scdm se et qdlibet sui et quelz medietas fortis sit pars aliquoru hoim z in vno sit alba z in alio nigra: sed dubitabis vtrū in negatis valeat hic modus arguendi qualilibet homo qualez alia nō est/ergo qualelibet alia qualilibet hō nō est. Ad hoc rñdeo non esse formale z in similibus casibus instatur sicut superius.

CSicut superius multe fuerunt combinationes facte cum copularis in ly omne/hic similiter dubitabis vtrum sequat fortis qualelibet a/et qualelibet b est/ergo fortis qualelibet b/z qualelibet a/est.

CAd hoc rñdeo qd nō qd si ly a valeat sicut medietas superior vel inferior fortis: z ly b/sicut pars et voco albu cuius medietas aut minor: medietas sit alba: z nigru pportionaliter z medietas superior sit alba z medietas inferior sit nigra z nō sint plura corpora: añs est verū z pñs falsum z per hec iuxta superius dicta parēt oēs cōbinationes q in hac materia pñt fieri. Simili modo sicut de ly qualilibet dixisti dices de ly quantūlibet z instabis huc pñtie quantūlibet a/quantūlibet hō est:ergo quantūlibet hō quantūlibet a est/in pportionali casu: qd si in ceteris veritate harū nō per ascensum per spēs determinatas esse cognoscēdas sed tm per sensum: et qd ly spēs determinēt idē q in sensu de ly omne tunc facillime oibus his cōtrarijs instabit. nō facilio nō in entione vllam de ly vterqz qd cū includat ly et diuisione determinabimus de ipō quando agemus de copularis diuisione sumptis capitulo decimo.

CHunc tangendo materiā de signis collectiuis arguitur sic iste tunc cōtrarie omnes apostoli dei sunt duodecim: omnes apostoli dei nō sunt duodecim

z tamen nō possunt esse simul false: ergo lex nulla: consequētia liquet cum minore qz capio ly omnes collectiue et maius probatur: qz ille opponit et non cōtradicitorie nec subcontradicitorie: ergo cōtrarie qd non sint contradicitorie parēt qd ambe sunt particulares qd non sint subcontrarie parēt etiam: quia non possunt esse vere. **C**forte respondēbis negando maiore z ad probationē dices qd opponitur contradicitorie et si sint particulares nec vllū est incōueniens duas particulares aut indefinitas ptradice qm subiecto repugnat de forma acceptiōnis terminorū verificari de plurib⁹ simul nam clarum est qd hoc totum omnes hoies/nō potest vninoce z diuisim de pluribus simul z semel verificari qm bñ succellit.

CContra hanc solutionem sic arguitur affirmatiua habet aliquā cōtrariam z nō nisi datā igitur. Similiter negatiua habet aliquā subcōtrariam aut cōtrariam z non nisi illā: ergo habet illam. Sed dices forsā qd habet istā pro cōtraria affirmatiue omnes apostoli dei non sunt duodecim capiēdo ly omnes distributiue.

CContra hoc arguit ille propositioes possunt esse vere: ergo nō sunt cōtrarie antecedens probatur qm in simili possunt esse vere sic capiēdo omnes animi hominis sunt currentes: omnes animi hominis non sunt currentes casu sunt brunellus z fauellus currentes et fiat et materia vnus cum forma alterius b/astinus: z brunellus et b/astinū possideat vnus homo z fauellus z b/astinū possideat vnus alius homo/nullus tamen homo possideat brunellū et fauellū. Similiter in simili sic dabunt omnes duo apostoli dei sunt duodecim z omnes duo apostoli dei non sunt duodecim. Simili modo probabis qd subcōtraria huius omnes apostoli dei non sunt duodecim non sit hec apostoli dei sunt duodecim quoniā dābuntur simul false sic dicēdo omnes duo apostoli dei non sunt duodecim zc.

CIn hoc argumento tangit diuinitas quomodo quelibet oppositio poterit inueniri in propositionibus in quibus ponuntur signa collectiua. Pro cuius declaratione poteris resumere duas opi-

iones probabiliores in hac materia qd possunt in syllogismis capere de signis collectiuis quarum prima est. Circa modum ascendendi vel descendendi sub termino supponente p fusa copulatiua oportet ascendere copulatiua z sicut terminus categoricematicus determinatur a signis collectiuis sic etiam debet determinari totum copulatum in ascendente: vt in hac propositione omnes duo apostoli dei sunt duodecim sic ascendimus isti et isti sic de singulis duo apostoli dei sunt duodecim: vt ly duo determinet ad partem quālibet et totum quare propositio dicta est neganda: z secundum hanc opinionē a propositione in qua ponitur terminus signo collectiua ad preiacentem hoc est ad propositionem in qua talis terminus non distribuitur cōsequētia est bona in affirmatiuis intelligo.

CAlterā est opinio cōmunis que tenet esse ascendendum et descendendū sub huiusmodi terminis copulatiua z qd terminus sub quo ascenditur non debet in ascendentibus totum copulatum determinare sed solum copulatiua partes vt sic ascendendum est sub subiecto huius omnes duo apostoli dei sunt duodecim isti duo et isti duo/et sic de singulis sunt duodecim. Secundum hanc opinionem ex propositione de signo collectiua non sequitur propositio particularis nec ex propositione vniuersali propositio de signo collectiua vt non sequit omnes apostoli dei pauciores duodecim sunt duodecim: qd apōi dei pauciores duodecim sunt duodecim capiēdo in ante ly omnes collectiue. Similiter non sequitur singula duo sunt duo ergo omnia duo sunt duo capio in consequente ly omnia collectiua. Quandoqz tamen valent similes consequentię: sed quando valent aut quando non: statim dicetur.

CAliqui insequentēs hanc opinionem inferunt hos terminos conuertēdo. Omnes duo homines z omnes homines quod tamē vniuersaliter falsum est hec enim potest esse vera. Omnia a/sunt animalia hac existente falsa: omnia duo a/sunt animalia. Sic enim vnus lapis adco magnus. vt duo homines non valeant cum portare sed tres poterint por-

tare et portent et ly a conuertatur cum hoc termino portantia lapidem: prima est vera et secunda falsa: z volo qd portare partialiter non sit portare.

CSecundum ambas opiniones semper contradicendo propositioni de signo collectiua oportet terminum statim conuēse copulatiua manere in vtraqz cōtradicitoriarum. Ratio huius data est in argumēto quoniam non potest de pluribus simul et semel verificari talis terminus et sicut iste contradicant. Omnes homines currunt et omnes homines non currunt: ita ille omnes homines currunt et nulli omnes homines currunt capiēdo primum signum distributiue et secundū collectiue in vltimis. Atqz ex hoc patet non referre proponere vel postponere negationem signo collectiua. Sed ad assignandum contrarias propositionibus de terminis supponentibus cōfusa copulatiua sit propositio secundum priorem opinionem.

COmnis propositio affirmatiua in qua ponitur terminus supponens cōfusa copulatiua habet pro cōtraria propositionē in qua talis terminus supponit distributiue. Ut iste cōtrariatur omnes apostoli dei sunt duodecim: et nulli apostoli dei sunt duodecim et pro subcōtraria habebit vnā in qua talis terminus supponat p fusa imit iste optime subcōtrariatur oēs apostoli dei sunt duodecim. z a apostoli dei non sunt duodecim probat ppositio qm affirmatiua inferēt cōtradicitoria negatiue faciēdo sicut regule prima pars imbet: z affirmatiua inferēt ex cōtradicitoria negatiue in propositionibus vltimo capitis: ergo sunt cōtrarie prime propositiones prima cōtrarie: z secūda secunde erunt subcōtrarie.

CQuia opinio hec nō est cōmunis ideo deinceps insequemur secundam opinionem: z ideo secundū eam pono hanc conclusionem.

COmnis propositio in qua ponitur terminus supponens p fusa copulatiua si ex ea possit inferri ppositio in qua talis terminus supponit particulariter potest habere cōtraria: z si non potest inferri huiusmodi propositio non potest habere cōtraria ratione talie terminum.

CSi vero talis propositio possit inferri ab una in qua talis terminus supponat distributive pot habere subcontrariam ratione talis terminus si non pot inferri ab una tali non potest habere subcontrariam ratione talis.

Cunc alit propositio dicitur habere subcontrariam ratione alicuius termini quando propter non variatione eius in acceptione contradictoria alijs terminis contradicorio modo supponitur in negativa talis negatiua hmoi ppositio in subcontraria sit: dicitur hanc propositioe ois homo est aial posse habere cotraria ratione subiecti non aut rone predicti qz illo termino aial contradictorio modo supponere in negatiua aliqua pot dari negatiua que cotrariet huic vt patet. Exempus primi. ista/Omnes apostoli dei sunt duodecim non pot habere cotraria qm vt probatum est inter arguentis non pot inferre hac apostoli dei sunt duodecim. quare non habebit hanc nulli apostoli dei sunt duodecim. Similiter no habebit hac pro subcontraria apostoli dei no sunt duodecim: qm contradictoria huus non inferit illam. sicut hec ppositio/Oes apostoli dei oia duodecim sunt capiend p primu signu collectiue et scdm distributiue: si possit habere cotrariam ratione predicti qz vniuersalitas est. Non autem ha bebit vna ratione subiecti: vna inq in qua subiectu no supponat confuse copulatum: hoc patet qm si aliqua haberet maxime haberet hanc nulli apostoli dei sunt duodecim. Sz no habet illa qm facile dabunt vere capiend pro subiecto hunc terminu duo apostoli dei. Causa est qz ppositio ista no pot inferre hanc apostoli dei sunt duodecim. Sed illa ppositio pot habere subcontraria ratione illius hanc videlicet apostoli dei duodecim no sunt z nullam alia qm illa inferit a cotradic: oia illius negatiue. Optime nqz sequit. Oes apostoli dei oia duodecim sunt. ergo oes apostoli dei oia duodecim sunt in prima capiend signa distributiue: in scda no pot inferri collectiue et scdm distributiue. Hec regula facile pot pbari ex regulis. s. z. 6. pectus in principio secundi capituli.

CEt his primo sequit hanc pro-

positione oia apostoli dei oia duodecim sunt vtriusq signum collectiue capiend posse habere subcontrariam hanc videlicet apostoli dei duodecim non sunt: apostoli dei omnia duodecim non sunt oia apostoli dei duodecim non sunt capiend semper signa collectiue qm si distributiue caperentur non posset aliqua vtriusq habere. hoc correlariu piz qm ista propositio inferit a cotradic: ois illuz in qb terminus distributiue supponit. Sed illa ppositio no pot hre cotraria qm nulla ppositione pot inferri qua aliqz illoz terminozu supponit. particulariter.

CSequitur scdm hanc ppositionem oes apostoli dei duodecim no sunt cotraria posse habere ratione talis termini: non aut pot habere subcontraria rone talis termini sed bene rone predicti qd non distribuitur hoc scdm patet qz non inferit ab aliquo in qua ille terminus supponat distributiue z ideo non habebit hac pro subcontraria apostoli dei sunt duodecim: sed bene hanc omnes apostoli dei sunt duodecim capiend signu collectiue/scda pars pbatur postq ista ppositio inferit ex se hanc apostoli de duodecim non sunt poterit habere pro cotraria contradictoria illius.

CQueres hic fortasse quomodo grosso quodammodo et figura poterimus cognoscere aliqua ppositione posse inferre vna in qua talis terminus supponit confuse copulatum. z inferri ab vna in qua talis terminus supponit distributiue: respondet si non oino id ex actu sit vt postea videbit. sed ad facile cognoscend in pluribus scias qz ois ppositio affirmatiua in qua ponitur terminus supponens distributiue potest inferre vnam in qua ille terminus supponit confuse copulatum: dummodo in tali ppositione in qua terminus supponit distributiue non ponatur suppositio cofusa a parte alterius extremi: vt bene sequitur singuli apostoli dei omnia duodecim sunt. ergo oes apostoli dei oia duodecim sunt in antecedente vtriusq signa capio distributiue in consequente autem sicut volueris/similiter bene sequitur. Omnes apostoli dei sunt b/duodecim/ergo omnes apostoli dei sunt duodecim capio in antecedente illud

signum omnes distributiue z in pte collectiue: sed non sequitur. Omnes apostoli dei sunt duodecim: ergo omnes apostoli dei sunt duodecim capiend in antecedente distributiue z in consequente collectiue facile sic instabitur. Omnes duo apostoli dei sunt duo: ergo oes duo apostoli dei sunt duo. Addita est particula illa ex parte alterius extremi: qz si confusa ponatur: ex parte eiusd extremi bene valet consequentia vt bene sequit singuli apostoli dei homo sunt isti apostoli: ergo omnes apostoli z homo sunt isti apostoli.

CSecunda propositio: nulla affirmatiua in qua ponitur terminus supponens copulatum potest inferre vnam in qua ille terminus supponit particulariter sed ppositiones negatiue possunt inferre vnam in qua terminus sic supponens inuenitur in confusum vel determinatum altero extremo supponente determinate cofuse vt singulariter. prima pars facile patet volent exempla sumere: quia no sequitur oes duo apostoli dei omnia duodecim sunt: ergo duo apostoli dei oia duodecim sunt. Et secunda patet per primam ppositionem qm contradictorio modo fit ad primam: vt ex hac. Oes apostoli dei non sunt duodecim capiend istud signum oes collectiue poteris bene hanc inferre a apostoli dei non sunt duodecim z hanc apostoli dei duodecim non sunt vt patet arguendo ab opposito ad oppositum per primam ppositionem. Sed hanc non possumus inferre apostoli dei non sunt duodecim: quonia arguendo ab opposito ad oppositu predicatum supponeret confuse tantum disiunctum.

CEt his possum inferri regule ad cognoscendum quomodo opponitur ppositiones quando fit variatio signi collectiui in aliud signum.

CUnde fit prima regula quando completa distributiue posita in ppositioe affirmatiua z no respiciens confusam alterius extremi committatur in negatiuo in acceptiorem collectiuam si non committatur aliunde error: sunt cotrarie vt iste sunt cotrarie singuli apostoli dei oia curia sunt: z oes apoli dei no sunt curia.

CSecunda regula huic cotraria quando cuiusq dicitio collectiua in affirmatiua posita committatur in particula ritatem in negatiua dummodo particula sit laritas illa non supponat determinate respiciat distributionem alterius extremi erunt subcontrarie vt huic omnes apostoli dei sunt duodecim quicunq istaruz apostoli dei duodecim non sunt z a apostoli dei non sunt duodecim subcontrariatur no tamen hec apostoli dei no sunt duodecim. iste regule patet ex dictis atqz hinc clarer has non opponi cotrarie omnes duo apostoli dei sunt duodecim et nulli duo apostoli dei sunt duodecim capiend in affirmatiua signum collectiue et in negatiua distributiue.

CContra hoc arguitur sequeretur ex hoc has non opponi cotrarie omnes duo apostoli dei sunt z non fuerunt omnia duodecim z oes apostoli dei non sunt z fuerunt omnia duodecim capiend signu in vna collectiue z in altera distributiue sed hoc est falsum cum no possunt dari vere: ergo dicta nulla sequeta patet ex regulis.

CAd hoc respondeo negando sequelam: quia ille ppositioes includit duas cotrarias postq inferit quelibet vnam affirmatiua z vnam negatiua atqz ex hoc patet qz si loco de ly z l vtriusq poneret ly vel qz ille essent subcontrarie.

CContra hanc solutionem arguitur sequeretur tunc has opponi cotrarie: omnes duo apostoli dei sunt z no fuerunt albi z omnes duo apostoli dei fuerunt et non sunt albi capiend in pte signuz collectiue z in secunda distributiue. Sed hoc est falsum: ergo solutio nulla: sequa patet ex causa dicta qz quelibet istarum inferit vnam affirmatiua z vna negatiua: sed minor probatur qui iste in simili forma omnes duo apostoli dei sunt z non fuerunt portantes lapidem z omnes duo apostoli dei fuerunt z no sunt portantes lapidem datur vere casu quo omnes apostoli dei collectiue z simul vniuersum lapidem portent: que nulli duo portet: sed ante hoc volo singulos duos fuisse lapidem portauisse non autem omnes vnum portauisse.

CAd hanc replicam nego sequelam nec est simile de his z alijs quia est istarum quelibet affirmatiua z negati

in nequaquam contingit quoniam sub toto non licet immediate ascendere a minore ad maius: ut patet in hac propositione cuiuslibet hominis quilibet asinus currit.

¶ **Ex quo patet huius propositionis hominis asinus currit subiectum accipi vnicè quibus hominis asinus non currit non accipi vnicè. postquam subiecto affirmatiue licet ascendere aut descendere immediate: non autem sub subiecto negatiue. Sed ista consistunt ad nomen quod potest dicere quod quando obliquus procedit est determinationem vnicam quando vero sequitur est determinationem vnicam. Quis scit signum recti et recurri medietate terminatio vnicè accipitur ut in hac quilibet hominis asinus currit. Similiter si inter signum obliqui et obliquus medietate recurri ut cuiuslibet asinus hominis currit non vnicè: ut cum quod diceretur determinationem vnicam equalem non vnicè et sic loquuntur communiter loquentes. Et quando non erit difficultas sic loquentur quibus id cuius falsum esse videatur quoniam in mente non inuenitur precessio nec sequela illa quandoque nec quo ad modum concipiendi: tamen inuenitur determinatio vnicè et non vnicè in terminis igitur que non vnicè accipiuntur oportet prius ascendere sub determinationem quod sub determinabili atque sicut nec in alijs materijs dantur contradictoria vera aut falsa nec contraria vera ita nec in ista. Sed in argumentis presupponenda sunt regulæ quibus postea in capitulo secundum viles multum pro hac materia quod incipiunt a septima usque ad undecimam.**

¶ **Contra quod tamen primo et principaliter arguitur iste. contradicunt cuiuslibet hominis albi quilibet asinus fuit currens et hominis albi asinus non fuit currens et datur simul falsæ: ergo lex contradictoriarum nulla: consequentia est nota cum maiore approbatur minor: pono casum quod fortes nunc sit niger et possideat brunellus qui ante hoc cucurrerit ante hoc tamen fortes nunc albus et nihil possedit et non sit nec fuerint plures homines albi. Tunc veritas affirmatiue per propositionem bene sequitur. fortis quilibet asinus fuit currens: et fortes quilibet homo albus est vel fuit: ergo cuiuslibet ho-**

minis albi quilibet asinus fuit currens et premisse sunt vere: ergo conclusio que est affirmatiua quare sit negatiua esse falsam et affirmatiua est falsa igitur duo contradictoria sunt simul falsa: falsitas affirmatiue sic probatur quoniam sequitur cuiuslibet hominis albi quilibet asinus fuit currens ergo asinus quilibet asinus fuit currens: consequens est falsum / quia subiectum non supponit: de nullo enim verum est dicere quod est vel fuit asinus hominis albi sed quod bene sequatur patet quia ista consequentia est bona: cuiuslibet hominis quilibet asinus est currens: ergo asinus hominis est currens: ergo alia etiam valebit.

¶ **Ad hoc argumentum respondet concessa falsitate negatiue negando falsitatem affirmatiue. Et ad propositionem negatam consequentia nec est simile quod in propositionibus de presenti idem tempus adequate imponatur temper: non autem in propositionibus de preterito aut de futuro: sed copula pro cuius declaratione est notandum in terminis acceptis vnicè fringere determinationem determinabile pro eodem tempore et loco adequate ut ad veritatem huius propositionis asinus hominis albi fuit currens requiritur quod asinus possessus ab homine albo per tempore per quo erat homo albus fuisse currens et ratio huius est quod determinatio et determinabile reputantur vnicè terminis immo nonnulli volunt terminum vnicè acceptum vni simplici notitie subordinari. Sed id non denotatur quod terminus accipitur non vnicè vnde ad veritatem huius hominis albi asinus fuit currens sufficit quod homo qui est vel fuit albus possideat vel possiderit asinum et ille asinus cucurrerit et hoc sine possideat sine possiderit ipse quod est albus: vel quod est niger. Et ex hoc patet in propositionibus affirmatiuis determinatio nem non vnicè vnicè equalere et e contra et hoc nulla posita distributione ex parte determinationis aut determinabilis et copula non ampliatur sed in propositionibus de extrinseca copula id non contingit. Sed communiter dicitur in affirmatiuis vbi nulla ponitur distributio ex parte determinationis propositionis in qua ponitur determinatio vnicè inter re propositionem in qua ponitur deter-**

minatio non vnicè itaque ab vnicè ad non vnicè vniuersaliter. Quia est bona: ut bene sequitur asinus hominis fuit currens: ergo hominis asinus fuit currens.

¶ **Contra hoc arguitur sequeret quia consequentia esset bona. Quilibet asinus hominis fuit currens: ergo hominis quilibet asinus fuit currens: sed hoc est falsum: ergo dicta nulla. sequela patet sed probat minor: quod in simili non sequitur. Quilibet asinus hominis albi fuit currens: ergo hominis albi quilibet asinus fuit currens si fortes nunc sit niger et possideat brunellus qui nunc ante hoc fuisse currens et ante hoc fortes fuisse albus et possideret brunellus qui ante hoc fuit currens ante est verum et quia falsum immo de materia possit dari antecedens verum et consequens falsum. Si enim fortes ante hoc fuisse et possideret brunellus currente nunc autem non sit: sed ex immediate superiori fiat ex inferiori fiat cicerone et illi duo possideant copulam brunellus quiescentes. ante est verum et consequens falsum.**

¶ **Ad hanc replicam respondetur negando sequelam: quia intelligitur quod ab vnicè ad non vnicè vnicè valeat consequentia quando non ponitur distributio: et ideo hoc consequentia etiam non est formalis. non album hominis fuit currens: ergo hominis non album fuit currens volo quod non infinitè primam partem si brunellus esset niger et aliam fuisse albus et semper fuisse possessus a forte: sed quando fortes fuisse niger brunellus fuisse niger et non albus: et quod fortes fuisse albus brunellus etiam fuisse albus tunc capiendò sic in simili non albus nigri fuit albus: ergo nigri non albus fuit asinus. antecedens est verum et consequens falsum. Et si quis vtrū sequat vterque asinus albi fuit currens: ergo albi vterque asinus fuit currens capiendò in complere ly vterque.**

¶ **Ad hoc respondeo quod sic: quia non ponitur vniuersalitas categorica et parte determinabilis si quis autem supponeret sensum huius vterque asinus albi fuit currens forte hunc duorum aliorum quilibet asinus albi fuit currens. consequentia nihil valeret.**

¶ **Contra solutionem argumenti**

posset argumentari probando affirmatiuam falsam in illo casu sic subiectum non supponit et est pure affirmatiua: ergo est falsa: antecedens probatur: quia non est verificabilis de aliquo / demonstrato enim brunello hoc est falsa hoc est vel fuit hominis albi asinus.

¶ **Ad hanc replicam respondeo negando antecedens et ad probationem nego quod sic debeat fieri verificatio: sed si hoc hominis albi asinus est vel fuit. Unde per regulam habendam est quod verificatio terminum precedentis copulam faciendā esse ante copulam quare patet in hac propositione cuiuslibet hominis quilibet asinus inceptum esse asinus non sic faciendū esse hoc est vel immediate post hoc est hominis asinus. Sed sic hoc hominis asinus est vel immediate post hoc erit. ¶ Circa ista quod de restrictione determinationis et determinationis dicitur sunt possit dubitari vtrū determinatio restringat subiectum determinabile quando est terminus connotatiuus pro tempore pro quo formale talis terminus connotatiuus sibi inest volo dicere casu quo fortes post hoc possideat brunellus in aliquo tempore non tamen in tempore in quo erit albus hoc sit concedenda fortis album erit asinus.**

¶ **Ad hoc respondeo illam esse negandam nec valet hoc consequentia fortis brunellus erit asinus et brunellus erit album: ergo fortis album erit asinus: quod arguitur a non restricto ad restrictum ex parte de ly album: et hoc maxime ferretur in materia relatiuorum cum obliquis: et ibi dicemus quod si ly a imponat ad significandum asinum connotando quod possideatur in a loco et fortes possideat brunellus non in a loco: sed in ly tunc hoc est negatiua fortis a est asinus quia subiectum non supponit quod vellet oppositum huius dicere facile posset satisfieri: sed hoc credo multo verius: et hoc etiam supponetur et magis declarabitur in materia relatiuorum. Et si que in argumentis tribus sequentibus sanctus dicitur et dicitur cap. secundum pateant tamen vt claris omnia videantur in tribus argumentis sequentibus communia tangantur.**

¶ **Secundo principaliter arguitur contradicunt cuiuslibet hominis asinus est asinus: et hominis quilibet asinus**

ius non est asinus: et tamen dant simul false: ergo dicta nulla. consequentia est manifesta: cum maiore: quia non comittitur aliquis error: et minor probatur: quia casu quo quilibet homo habeat suum proprium asinum. utraque est falsa.

¶ Et confirmatur iste contradictio a hominis quilibet asinus est albus: et cuiuslibet hominis b asinus non est albus: et tamen dant simul vere: ergo dicta nulla. consequentia est manifesta: cum maiore: et minor: probatur: quia casu quo fortes habeat soium brunellum album: et plato faucellum nigrum ambe sunt vere. veritas affirmative patet: quia bene sequitur fortis quilibet asinus est albus: et fortes est a homo: ergo a hominis quilibet asinus est albus. preterea bene sequitur hominis quilibet asinus est albus: ergo a hominis quilibet asinus est albus a, determinatio ad confusam. Sed veritas negative probatur: quia asinus supponit determinare: et una ascendens est vera illa: verum in qua demonstrabitur faucellus: ergo illa propositio est vera. preterea bene sequitur cuiuslibet hominis faucellus non est albus: et faucellus est: ergo cuiuslibet hominis b asinus non est albus ab inferiore ad superius sine distributione superioris: et negative posita constantia inferioris.

¶ Ad argumentum respondeo negando maiorem quia descensus est quod determinatio distribuitur in affirmativa in ordine ad predicatum quod supponit determinare: et in altera supponit determinare: et contradictoria negative erit hec hominis quilibet asinus non est asinus.

¶ Et si contra hoc arguas quod committitur etiam error: dando illam: quia determinatio distribuitur in ordine ad determinabile quod supponit confuse tantum: quare non debet supponere confuse: sed potius mixtum: sic contradictoria illius erit hec hominis quilibet asinus non est asinus: et non hec a hominis quilibet asinus non est asinus.

¶ Ad hoc patet solutio ex sexta regula secundi capitis quando loquamur ibi de obliquis: unde omnes ibi posite sunt hic manibus habende. dictum namque est ibi determinationem non distri-

bui in ordine ad suum determinabile: quare inter contradicendum non oportet quod respiciat determinatio determinabile nec econtra: sed alios terminos: ideo supposito confuso determinabilis respectu determinationis: et supposito confuso determinationis respectu determinabilis equivalet determinare: et ideo iste equivalet: ut ibi dicitur est cuiuslibet hominis b asinus est b asinus: et cuiuslibet hominis asinus est b asinus: ut ibi dicitur est quare eidem contradicentur huic dare videlicet a hois quilibet asinus: non est b asinus.

¶ Ad id quod tangit vtrum hec sit contradictoria eius d hominis quilibet asinus non est asinus si illa apta iudicatur contradictoria eius est prioris equivalet: dicitur si apta iudicetur: quia quiveler dicere ly d superflue poni quippe cui non respiciat terminus ab ipso determinatus duas distributiones: quia determinatio est: et non respicit distributiones sui determinabilis recte diceret.

¶ Contra hoc arguitur si hec essent vera sequeretur contradictoria huius a hominis quilibet asinus quilibet asinus est esse quancumque istarum cuiuslibet hominis b asinus b asinus non est: cuiuslibet hominis asinus b asinus non est: hoc est factum: ergo propositum. sequela est manifesta: sed inio: probatur quia casu quo quilibet homo suum proprium habeat asinum: et nulli sint asini sine istis: dantur sic: falsitas negative manifesta est: sed falsitas affirmative probatur multipliciter primo sic a hominis quilibet asinus quilibet asinus est: ergo a hominis iste asinus quilibet asinus est: et a hominis iste asinus quilibet asinus est: et sic de singulis supposita constantia: et pns est falsus ergo: et antecedens.

¶ Forte respondebis quod non bene descendit: quod prius sub determinatione quod sub determinatione descendit.

¶ Contra hoc arguitur descendam prius sub determinatione distictum: et sic descendentes sunt false sub determinabile ista enim est falsa a istius hominis vel istius vel istius: sic de singulis iste asinus quilibet asinus est: et tamen recte descendit cum post descensum sub determinabile

habe sub determinabile descendit: ergo male dicitur est.

¶ Preterea arguitur aliqui licet sub determinabili descendere antequam sub determinatione: et non est maior ratio quod tunc: ergo nunc licitum est descendere: maior patet in hac cuiuslibet hominis quilibet asinus non est asinus.

¶ Secundo arguitur improbandum eandem bene sequitur a hominis quilibet asinus quilibet asinus est: ergo a hominis asinus quilibet asinus est a subalterante ad subalterantam cum arguas a distributo ad non distributum: et falsitas consequens patet per descensum sub determinabili quod supponit determinate.

¶ Tertio sic arguitur bene sequitur a hominis quilibet asinus quilibet asinus est: ergo asinus quilibet asinus est a restricto ad non restrictum affirmative: et sine distributione non restricti.

¶ Quarto sic sua contradictoria est vera: ergo illa est falsa. consequentia est manifesta: et probatur antecede. hec est sua contradictoria non a hominis quilibet asinus quilibet asinus est cuius veritas sic probatur bene sequitur non istius hominis quilibet asinus quilibet asinus est: non istius hominis quilibet asinus quilibet asinus est: sic de singulis: ergo non a hominis quilibet asinus quilibet asinus est per ascensum copulativum sub termino distributo: et antecedens quod est vera ut manifestum est: et consequens.

¶ Quinto sic arguitur bene sequitur a hominis quilibet asinus quilibet asinus est: ergo quilibet asinus hominis quilibet asinus est: et consequens est falsum: ergo et antecedens. consequentia patet per conversionem quia volo quod ly hominis in consequente sit determinatio distincta: sed falsitas consequens probatur per est sua contradictoria non quilibet asinus hominis quilibet asinus est: et hec est vera igitur: minor: probatur bene sequitur nullius hominis quilibet asinus quilibet asinus est: et non quilibet asinus hois quilibet asinus est: per conversionem: et veritas antis manifesta est: ergo consequens est verum.

¶ Ad primam rationem respondetur

sicut responsum est vsq ad replicam ad quam respondeo quod non ly ascendere distictum prius sub determinatione: et deinde sub determinabili distictum: quia sic probando arguitur a confusa ad determinatam ex parte determinationis: nam sicut iste equivalet a hominis brunellus quilibet asinus est hominis brunellus quilibet asinus est per decimam regulam secundi capitis ita iste istius vel istius hominis: sic de singulis brunellus quilibet asinus est: et a istius vel istius hominis: sic de singulis brunellus quilibet asinus est idem namque est determinabilis supponente singulariter determinationem confuse vel determinate supponere ut patet ex decima regula allegata de qua inferius adhuc dicitur. **¶ Ad aliud** in quo inquiris quando licet descendere sub determinabili immediate: respondeo quod si ad bonum descensum requiritur: quod contrario valeat ascensus non licet descendere sub determinabili determinationis non vnicum nisi quando equivalet determinationi non vnicum vnicum vnicum in hac cuiuslibet hominis quilibet asinus non est asinus. Si vero loquamur de descensu taliter quod aliquid sit bonum descensus non oportet quod econtra valeat ascensus. Similiter modo de ascensu tunc sicut in quacumque propositio affirmativa licet ascendere sub determinabili immediate sic in quacumque negativa licet descendere. Sed isti ascensus et descensus non sunt probati veritatis.

¶ Ad secundam replicam negatur consequentia quia arguitur a confusa ad determinatam ex parte determinationis: iste namque equivalet a hominis asinus quilibet asinus est: et hominis asinus quilibet asinus est: ut patet ex vndecima regula secundi capitis que talis est supposito confusa determinationis determinabilis supponente determinate equivalet in affirmativa determinare ut iste equivalet a hominis asinus quilibet asinus est: et hois asinus quilibet asinus est. Et per hec patet ad tertiam replicam. Nam arguitur a confusa ad determinatam ex parte determinatorum. Sed bene licet inferri hec a asinus quilibet asinus est.

¶ Ad quartam replicam respondeo

Negando antecedens. Et ad probationem nego pnam illam tenere per ascensum/ arguitur enim a pluribus determinatis ad vnam determinam ex parte predicati quod stat pluries determinate in antecedente respectu singularium termini distributi & in consequente stat determinate respectu illi termini distributi. Quia quia in contradictoria huius no a hois quilibet asinus quilibet asinus est predicatum distribuitur in ordine ad terminam supponentem confuse tantum fit vt illa supponat determinate. Quo fit vt hec pna no valeat nullis hominis quilibet asinus quilibet asinus est: ergo non a hominis quilibet asinus quilibet asinus est: & arguitur a confusa ad determinatam ex parte predicati. Quare patet hanc pnam no esse in celaret nullis hominis quilibet asinus quilibet asinus est: & omnis a homo est homo: ergo non a hominis quilibet asinus quilibet asinus est quia arguitur a confusa ad determinatam ex parte predicati.

Et per hec ptes solutio ad quintam etiam rone qm concedenda est prima consequentia & neganda est salutaris pntis. Et ad eius pbatione cocessa maior negatur minor & ad pbatione negat consequentia: qz arguitur a confusa ad determinatam ex parte predicati.

Ad confirmationem rñdetur concessa maior: negando minorem: & ad probationes nego q in illo casu sint fit vere imo in illo casu negatiua est falsa. Et ad primam probationem nego q licet sub determinabili illo & si supponat determinate descendit immediate distinetur: qz illa suppositio determinata equiualeat pluribus. Unde ille terminus comuniter dicitur supponere pluribus determinationis relatis ad singularia determinationis. Sed si querat quid est aliquid terminum supponere pluribus determinationis respectu alicuius respondeo q nihil aliud est q respectu talis termini supponere taliter q prius liceat descendere sub tali distributiōe q sub tali termino supponere pibus determinationis. Ex quo ptes possibile esse aliquid terminum supponere pluribus determinationis si suppositio talis termini non equiualeat confuse quin re

spectu vnius equiualeat confuse & respectu alterius determinate. Quo fit vt in illa ppone data cuiuslibet hominis b asinus no est asinus licet immediate descendere sub determinatione & non sub aliquo alio: esto q quida dicat q licet descendere sub predicato addedo relatiu idem determinabili supponere determinate: qz si quilibet homo quilibet asinum consideret & essent infiniti asini quilibet ascendens est vera hac existente falsa cutuqz ber hominis b asinus no est asinus: atqz in eodē casu esto q ascendat simul & semel sub determinatione & predicato addendo relatiu idem itas determinabili datur ascendentes vere illa existere falsa qm oppositum huius asserat idem: ex quo patet per idē falsum esse quod idē dicit in hac ppone cuiuslibet hois b asinus b asinus no est licere descendere sub determinatione addendo relatiu idem itas predicato & non determinabili vt inquit quis dicit tutius esse probare eam ex parte predicati immediate: patet quia casu quo sint infiniti asini & quilibet asinum vnicus qrum hō possidet ita q quilibet hō vnicus tm asinu possidet qlibet ascendens est vera & hec est falsa cuiuslibet hominis b asinus b asinus non est.

Et si contra hoc arguatur q descendendo sub determinatione in hac ppositione cuiuslibet hois b asinus no est asinus: arguitur a pibus determinationis respectu pni multitudinis ad vnam determinationem respectu multitudinis: ergo consequentia non valet.

Ad hanc replicam respondeo negando q arguatur a pluribus determinationis ad vnam determinationem: qz vt dictum est talis terminus pluribus determinationis supponit respectu talis determinationis. Sit ptes ex prima regula obliqua posita cap. scdo: q de terminatio no distribuit i ordine ad sua determinabile nec de terminabile in ordine ad sua determinatione. quare no arguitur a pluribus determinationis respectu partium multitudinis ad vnam determinationem respectu multitudinis.

Sed contra hec adhuc arguitur sm dicta capi. scs in vndecima regula et dicēda etiā argumento sequenti in hac

propositione a hois asinus no est asinus licet immediate descendere sub determinabili supponere determinate ergo in hac casu hois b asinus no est asinus licet immediate descendere sub determinabili supponere determinate quū no determinatio de vno q de alio.

Ad hoc rñdeo no esse simile qz in hac ppone cuiuslibet hois b asinus no est asinus determinabile supponit pluribus determinationis relatis in ordine ad suam determinationem distributā & vnicā i ordine ad predicatū. Et i hac ppone a hois asinus quilibet asinus ē determinabile supponit pluribus determinationis relatis ad singularia determinationis distinctum & vnicā in ordine ad predicatū quūqz non poterat descendere vt no descendere sub determinatione distinctum nec pot ascendere sub predicato: qz argueret a pluribus determinationis ad vnam determinationem ipm nāqz determinabile vnicā determinate respectu predicati supponit fit vt immediate ascendatur & descendatur sub determinabili aut si via no impedito qz in hac a hois asinus no est asinus descendens distinctum sub determinatione idē q idem est ascendere sub illo termino distinctum & non ascendere ideo prius sub determinabili dico esse ascendendum vel descendendum q sub determinatione.

Ad secundam probationem negat consequentia nec ille modus arguendi v3 sub determinabili si in poneret constantia re que dñ valeret pna vt bñ sequitur cuiuslibet hois brunellus non est aial & cuiuslibet hominis brunellus ē ergo cuiuslibet hominis b asinus non est animal.

Sed contra ista arguit affirmatiua in casu posito est falsa & negatiua ē vera ergo duo contradictoria sunt simul vera. Probatur maior qz si asinus supponit distributiue & dabit vna singularia falsa de nonstrādo asinu platonis ergo suppositio est falsa: nec valet dicere q licet ascendere sub illo anteq sub determinatione qz determinatio supponit cōfusa: quare no refert q ascendat sub eam no ascendatur. Aut si placet ascendere prius sub determinatione distinctum & descendere sub determinabili. Secundo sic patet sequitur a hominis quilibet asinus

est albus: fanellus ē asinus ergo fauculus est albus in darij.

Ad primū istozum rñdeo sicut responsum est vsq ad replicā ad quā dico q illa confusa equiualeat determinate vt ptes per quandā regulā posita secūdo capite q talis erat: non refert supponere confuse vel determinate determinationis respectu determinabilis quare opz prius ascendere distinctum sub ly hois q ascendat sub determinabili. Similiter si descendere prius sub determinabili at suerēt a confusa ad determinatā ex parte determinationis cui in singularibus equiualeat confusa determinationis determinate per regulam decimam.

Ad secundā replicā negatur consequentia: qz subsumitur sub determinabili determinationis non vnicā. Quasi ter autem oportet subsumere quēsto prima tertij fracturae prime partis syllogismozum te docebit.

Tertio principaliter arguitur iste contradictor caput omnis hō habet & quodlibet caput hō non h3 & in sunt si mul vere: ergo licet contradictoria nulla consequentia est manifesta & maior: pbatur quia nullus error comittitur: sed minor: pbatur: qz si oēs hoies idem haberent caput ambe sūt vere: veritas affirmatiue claret & veritas negatiue probat bene sequitur quodlibet caput homo no est habens: ergo quodlibet caput hō no est h3 consequentia ptes & veritas antecedentis probatur quodlibet caput hō no est hoc habens: & quodlibet caput hō non est hoc habens: sic de singulari: ergo quodlibet caput hō no est habens p ascensum: veritas antecedentis est manifesta p ascensum sub terminis positis a parte subiecti: similiter bñ sequit quodlibet caput quodlibet habens homo non est: ergo quodlibet caput homo non est habens. Ex ore respondebis illas no opponi contradictory qz ly hō in affirmatiua distribuit in ordine ad illi terminū habens q supponit confuse tantum: in negatiua supponit confuse tantum.

Contra hoc arguit sequetur sic q contradictoria illi affirmatiue esset hec qd3 caput. b. hō no h3: sed hoc ē falsum cū ambe sint falsae qm sequit illa affir

matnā nō posse habere aliquā contra-
dictoriā. Et confirmat hec propositio
hois. a. asinus non est aīal nō pōt habe-
re aliquā cōtradictoriā: ergo dicta nulla
anteceēs probat qz vel in p̄radictoria
illius predicatū supponet cōfufe tm̄: sic
contradictoria illius erit hec cuiuslibet
hois quilibet asinus est asinus: qd̄ ē cla-
re falsum: cū ambe casu quo quilibet hō
oēs asinos possideat sunt vere: vel in cō-
tradictoria illius ille termin⁹ supponet
determinate ⁊ hoc non: qz si quilibet hō
suū propriū asinū possideat ambe sunt
falsæ: qz negatiua falsa est: hec etiā cu-
iuslibet hois quilibet asinus est. b. asinus.
Si forte dixeris qz postq̄ illud predica-
tū distribuitur in ordine ad duos termi-
nos quoz primus supponit determinate
⁊ alter cōfufe qz nō d̄ supponere cōfufe
vel determinate. Sed potius mixtum et
sic contradictoria eius erit hec cuiuslibet
hominis quilibet asinus est. c. asinus.

Contra hoc arguitur vel i hac
propositioe cuiuslibet hois quilibet asi-
nus est. c. asinus ascendit prius sub pre-
dicato ⁊ sic in casu immediate preceden-
ti sunt ambe falsæ: v̄l prius sub subiecto
⁊ sic ambe sunt vere in casu p̄iore.

Et subcōfirmat qz vel in p̄radictoria
huius a. hois asinus nō est aīal predica-
tū supponet confufe ⁊ sic casu quo quilibet
hō habeat suū propriū asinū ambe sunt
vere. v̄l determinate: ⁊ sic si sortes sit oīs
homo ⁊ oēs asinos possideat ambe sunt
falsæ falsitas negatiue patet p̄ descensū
dissunctiuū sub determinabili simitr̄ d̄n̄
sequit̄. a. hois asinus nō est aīal: ⁊ quilibet
homo est sortes: ergo sortes asinus non
est animal in bocardo ⁊ falsitas hui⁹ cu-
iuslibet hominis quilibet asinus est. b.
asinus: etiam est manifesta.

In hoc argumento t̄gitur cō-
munit difficultas quomodo d̄ suppo-
nere terminus distributus in ordine ad
duos quoz vnus supponit cōfufe tm̄ et
alius determinate. Ad qd̄ dicitur est con-
ditione quarta p̄radictoriarū illū termi-
nū mixtum supponere debere p̄fufe ⁊ de-
terminate: si distribuat in ordine ad duos
quoz prim⁹ supponit determinate ⁊ se-
cūdus p̄fufe quā suppositionē denotat
qz. c. Si nō distribuat in ordine ad duos

quoz primus supponit cōfufe ⁊ secūdo de-
terminate: sic talis termin⁹ distribuitur
supponit in p̄radictoria determinate
confufe: v̄l in hac p̄positione cuiuslibet ho-
minis d̄s asinus ē. c. asinus ly asin⁹ sup-
ponit p̄fufe in ordine ad ly hois. i. deno-
tat illū terminū hois in sua p̄radictoria
supposuisse determinate: primo descē-
dendū esse sub ly hois q̄ sub ipso ⁊ sup-
ponit determinate respectu determina-
bilis. i. denotat determinabile in sua cō-
tradictoria supposuisse p̄fufe ⁊ p̄io esse
ascēdēdū sub ipso dissunctiue q̄ sub ipso
terminabili v̄l in hac p̄pone cuiuslibet ho-
minis quilibet asin⁹ est. c. asinus ascēdēdo
sic progrediet p̄io sub determinatione
copulatiue ⁊ postea tollit suppositio cō-
fusa mixte cū tollat distributio respectu
cuius supponebat confufe: ⁊ deinde ma-
nebit pure determinate talis terminus
supponens mixtum ⁊ sub eo erit statim
ascēdēdū v̄l sic p̄gredietur in descensū
cuiuslibet hominis quilibet asinus ē. c.
asinus: isti homines sunt omnes homi-
nes: ergo istius hominis quilibet asin⁹
est. b. asinus: ⁊ sic de singulis.

Similiqz modo progredietur
in hac cuiuslibet hois quilibet asin⁹ est
b. asinus v̄l est ille termin⁹ supponens
mixtum supponat p̄fufe respectu deter-
minabilis opz prius sub determinabili
ascēdere: si enī prius sub determinatio-
ne q̄ sub determinabili ascēderet: cum
predicatu supponat determinate respectu
determinationis sequit̄ qz arguitur
a pluribus determinatis ad vnā determi-
natā quare sic ascēdit cuiuslibet hois iste
asinus ē. b. asinus ⁊ cuiuslibet hois iste
asinus est. b. asin⁹: ⁊ sic de singulis: ergo cu-
iuslibet hois quilibet asin⁹ ē b. asin⁹. nec
incōuenit pri⁹ sub determinabili q̄ sub
determinatione ascēdere ⁊ descēdere q̄
ponit mixtum denotat arans: v̄l facile
scias semp sic ascēdere supposito vno
quod iā dicitur est. **Q**uod a quocūqz ter-
mino a quo in vna cōtradictoriarū in-
cipit probatio in alia est etiam incipiēda.
nota semp sub quo termino in sua con-
tradictoria inchoatur probatio ⁊ ab eadē
debet inchoari in illa in qua ponit̄
suppositio mixta.

Nunc aut̄ declaro quōd cōmū-

alter loquētes inuestigarūt suppositio-
nem mixtā assumptis nāqz. iij. proposi-
tionibus a. hois a. asinus nō est rudibis
hois a. asinus nō est rudibilis: a ho-
minis asin⁹ nō est rudibilis ⁊ hois asi-
nus nō est rudibilis: inueniebāt neutra
alteri equialere: nāz casu quo quilibet hō
possidat asinum possideat: prima ⁊ tertia
sunt vere: secūda ⁊ quarta existētib⁹ fal-
sæ qz si quilibet hō oēs asinos possideat
prima ⁊ secūda sunt vere: ⁊ tertia ⁊ quar-
ta falsæ. cū igitur neutra alteri equia-
let sequit̄ cōtradictoriā vnus nō esse cō-
tradictoriā alterius: cum igitur cōtradi-
ctoria vnus sit hec cuiuslibet hois qui-
libet asinus est b. asin⁹: ⁊ quartæ hec cu-
iuslibet hominis quilibet asinus est asi-
nus sequit̄ neutra harū esse cōtradictoriā
secūde aut tertiæ quo fit vt in contra-
dictoria: secunde predicatū nequeat sup-
ponere confufe nec determinate: simili-
ter nec in cōtradictoria tertiæ: quare re-
linquitur ipsum debere supponere mix-
tum ad sensum dictum.

Multi nolentes ponere sup-
positionē mixtā verbo ponit in re ⁊ hoc
nil aliud est qz ponere ⁊ nō audere id cō-
ferri vt longius dicem⁹ capite octauo
in primo argumento principali vbi dis-
soluta hec materia tangetur.

Quidam creditit se effinxisse
modū quo defendat nō ponēdā esse sup-
positionē mixtam addendo relationem
identitatis termino qui. debebat suppo-
nere mixtum: sic pro cōtradictoria hui⁹
hois a. asinus non est animal hanc assi-
gnat cuiuslibet hominis quilibet asin⁹
ipsum b. aīal est in qua vt p̄z opz eo-
dem modo descēdere ⁊ ascēdere sicut in
alia. Sed hoc modo nō defendit: p̄posi-
tio cōtradictoria huius hominis a. asi-
nus nō fuit album: nō poterit assignare
alio modo qz si hanc det cuiuslibet hois
quilibet asinus fuit ipsum b. album
sunt alteri t̄c casu quo bunellus r̄po-
nēt niger fuisse possessus a quo-
dam homine: sed r̄pore quo fuit. albus
quillo fuisse possessus tunc falsitas ne-
gatiue p̄z ⁊ falsitas affirmatiue probat
suppositum non supponit. Similiter
primus cōtradictoria hominis a. asinus
quilibet angeli asinus non est si hanc

assignauerit cuiuslibet hominis quilibet
asinus ipsum b. angeli quilibet asi-
nus ē: quero ly ipsum b. quilibet refert qz
aut ly angeli aut ly hominis si ly angeli
tunc idem est qz ponatur aut non ⁊ am-
be facile dabuntur simul falsæ si ly hois
tunc claret affirmatiuā impossibilem qz
ly ipsum? determinat ly angeli cui nō pōt
cōpetere ⁊ quomodocūqz dicatur non re-
cre potest dici ⁊ si queratur cōtradictio-
ria huius homo ⁊ a. asinus nō sunt por-
taria lapidē clarū est qz nullā poterit as-
signare quare patet suppositionē mixtā
esse ponēdā. alias opinioniones circa hec
ponam argumento copulatozū allega-
to hic enim solum loquuntur sum de sup-
positione mixta vt que quinto argumē-
to dicuntur intelligantur.

Et per hec ad formā argumēti
respondeo negādo maiorē ⁊ error est qz
ille terminus homo qui distribuitur in
ordine ad ly habens in negatiua suppo-
nit confufe tantum quare cum ille ter-
minus in ordine ad duos distribuitur
quorum primus supponit determinate
⁊ secundus confufe tantum in sua cōtra-
dictoria mixtum supponit ille terminus
confuset ⁊ determinate quare contra-
dictoria illius erit hec: quodlibet caput c.
homo non habet.

Cōtra hanc solutionē arguitur
iste contradicit quodlibet caput homo
non habet ⁊ caput omnis homo habet:
ergo male dicitur est probatur antecē-
dens si d̄ r̄ci uerere maxime esset in ca-
su ibi posito qz quilibet homo vnus er
idem haberet caput. Sed in illo casu ne-
gatiua est falsa: ergo male dicitur est: po-
batur minor bene sequitur quodlibet ca-
put homo non habet: ergo quodlibet ca-
put ab homine non habetur ⁊ cōsequēs
est falsum vt patet: ergo ⁊ antecēdens: ⁊
cōsequentiā p̄z ab actiua ad passiuam.

Ad hanc replicam respondeo
negando antecēdēs quia vt patet ex re-
gula secūdi capitis ille opponunt sub cō-
trarietate: nego in illo casu qz negatiua sit
falsa: ⁊ ad probationem nego con-
fusiua: nec illa actiua h̄z passiuam v̄l nulla
propositio cuius subiectū supponit con-
fufe tm̄ aut cuius participium nō distri-

huitur si fuerit negatiua h3. passiuam z
nulis ppositio affirmatiua cuius partici-
pium supponit determinate aut distri-
buntur potest habere passiuam: ratio huius
est qz no est eadē denotatio in actiua et
passiua. Sed cōtra hanc solutiōnem ar-
guitur: hec est falsa caput ois hō habet:
ergo male cōcessa est antecedēs pbatur
bene sequit. caput ois hō h3 ergo caput
habet ois hō supposito qz ly ois non effi-
ciatur pars extrinseci z falsitas cōsequen-
tis patet qz falsitas huius caput habēs
est oimnis homo.

Ad hanc replicā respondeo ne-
gando aīre ad probationē nego p̄ham
qz arguit a consula ad determinatāz ex
parte de ly habēs inclusio in illud verbū
h3. Ex notatis in principio argumēt:
p̄z solutio ad confirmatiōem respondeo
enim sicut r̄sum est vsqz ad replicāz ad
quam r̄ideo vident qz prius sub prima
parte subiecti z postmodū descendit sub
predicato distancie ante qz ascendatur
sub secūda parte subiecti vt p̄z iuris di-
ctā in principio argumēt. Simili mō
ad subcōfirmatiōem respondēdū est con-
tradictoria illius nō fore aliquā datariū
sed forte hanc cuiuslibet hoīs quilibet as-
sinus est d asinus: in qua prius descendēdū
est sub determinabili: qz respectu illius
supponit cōfuse tantum predicatus z de-
inde opz descendere sub pdicato qz pure
determinate supponet: z d mō ascendēdi
in his dictū est in principio argumēt.

Notandū tñ est quod dictū est
caput secūdo: regula vndecima: nō nul-
los dicere a/hoīs asinus nō est aīal hūic
equivalere a/hoīs a/asinus nō est aīal:
aliū vero hūic: hominis asinus nō est aīal
mal rationes quoz ibi adducte sunt: dis-
tinctio ibi nec suppositionē illaz deter-
minabilis cōfuse: nec suppositionēz de-
terminatiōis determinate equinalere
rationēz virtutis opinionis ibi adducte
sunt. Et si cōtra hec arguas qz eadem
ratione in cōtradictoria huius z/hoī-
nis asinus quilibet asinus est predicatū
deberet supponere mixtum. Sed hoc est
falsum cum hec sit contradictoria eius
cuiuslibet hominis quilibet asinus as-
sinus non est: ergo male dictum est.

Ad hoc respondeo negādo ma-

iozem quia cōfusa determinatiōis in
affirmatiua equales determinate iura
regulam vndecimā quare illa hūic equi-
ualer: hominis asinus quilibet asinus
non aut in negatiuis vt dictū est quare
patet discrimen. Sed contra hoc quid
dicitur qz in hac propositione cuiuslibet
hoīs quilibet asinus est d asinus ē pri-
ascendēdū sub determinabili qz sub de-
terminatiōe arguo argumētū appa-
ri sequeret si hoc esset verū a suppositio-
ne determinata ad mixtā immo a distri-
buita ad mixtā non valere consequen-
tiam (ceteris alijs paribus intelligēdo)
sequens est cōtra omnia superiora dicta:
ergo z antecedens. Sequitur etiā vltimū
quod impossibile est: duas subcōfirmatōes
simul esse falsas vltimū probatur quia
ex illo patet primum iste due sunt sub-
contrarie cuiuslibet hominis z angeli quia
libet asinus d albū est: hominis z cuius-
libet angeli asinus albus nō est: nec
nec minima deficiat conditio z datur si-
mul false casu facili: videlicet qz sint duo
homines z duo angeli tantūz z prius
homo cum primo angelo possidet
nellū qui sit quodlibet albū z cū secūdo
angelo fauelliū secundus homo vero cū
primo angelo possidet fauelliū cū se-
cundo brunellū tunc falsitas negatiue
manifestā est: z falsitas affirmatiue pro-
batur quia est descendendum sub deter-
minabili z inuenietur vna descendens
falsa demonstrando fauelliū atqz ex hoc
patet primum quia nulla istarū con-
sequentiārum valer cuiuslibet hominis
z angeli quilibet asinus b/album est: ergo
cuiuslibet hominis z angeli quilibet as-
sinus d/album est: z cuiuslibet hominis
z angeli quilibet asinus quodlibet albū
est: ergo cuiuslibet hominis z angeli qui-
libet asinus d/album est.

Et de argumētum est multum
apparens ad quod tamē respondeo nūc
negando sequelam priorem intelligēdo
ceteris paribus: z quando illaz probas
quia in casu posito hec ē vera cuiuslibet
hominis z angeli quilibet asinus b/al-
bum est z hec est falsa cuiuslibet homi-
nis z angeli quilibet asinus d/album est
vt patet immediate descendenti sub de-
terminabili cōcedo qz in illo casu datur
antecedens

antecedens verum z consequens falsum
et dico qz quibus arguatur a determinata
ad cōfusam ex parte predicati tamen cō-
mittitur defectus ex parte secunde deter-
minatiōis quia virtualiter ex parte il-
lius arguitur a consula ad mixtam. vnde
cōsequens hūic equiualeat cuiuslibet
hominis z d angeli quilibet asinus d/al-
bum est: z per hec patet quid ad secundū
dicendum est: quia propositiones ibi as-
sumptę non sunt subcōfirmatę: quia prius
determinatiō que virtualiter distribuitur
in ordine ad terminū supponentem
mixtum determinate et cōfuse suppo-
nit in alia determinate quia affirmatiua
vt diximus equiualeat vni in qua deter-
minatiō secūda supponit mixtum. Sed
de his longius alibi declaratiōe inue-
nies vltimo capi. equipollentiāz.

Quarto principaliter arguitur
ille contradicunt cuiuslibet hominis as-
sinus cuiuslibet angeli b asinus est: homi-
nis quilibet asinus angeli nullus asinus
est: tamen sunt simul vere z simul false
ergo propositum maior patet quia nul-
lus error committitur z minor probatur
quia si fortes sit omnis homo qui duos
possidet asinos quorum alterum cōmu-
nem gabriel: alterū vero cōmunem Ra-
phael faciat ambe sunt simul vere veri-
tatis negatiue p̄z per singulares sub de-
terminatiōe prima que supponit deter-
minare z deinde sub determinabili. Sed
veritas affirmatiue probatur bene sequi-
tur cuiuslibet angeli b asinus cuiuslibet
hominis asinus est: ergo cuiuslibet ho-
minis asinus cuiuslibet angeli b asinus
est patet consequentiā: quia componuntur
propositiones ille ex terminis eodem
modo supponentibus: z veritas anteceden-
tis patet per singulares sub determi-
natiōe z deinde sub determinabili.

Et cōfirmatur ratio de ista ho-
minis quilibet asinus angeli quilibet
asinus est: quia vel habet pro contra-
dictoria hanc cuiuslibet hominis as-
sinus cuiuslibet angeli asinus non est et
hoc non quia ambe sunt simul vere: vel
habet hanc cuiuslibet hominis asinus
cuiuslibet angeli asinus nō est: z hoc nō
quia in eodem casu veritas affirmatiue
manifesta est z veritas negatiue proba-

tur bene sequitur cuiuslibet angeli as-
sinus cuiuslibet hominis b asinus nō est:
ergo cuiuslibet hominis b asinus cuius-
libet angeli asinus non est per conuer-
sionem: veritas antecedenti probatur
istius angeli a asinus cuiuslibet hoīs b
asinus nō est z sic de singulis: qz cuiuslibet an-
geli asinus cuiuslibet hoīs b asinus nō est.

Et confirmatur secūdo inqui-
rendo contradictoriā huius cuiuslibet
hoīs asinus b angeli quilibet asinus est:
quia vel erit hec hoīs quilibet asinus cu-
iuslibet angeli asinus non est z hoc non
quia casu quo fortes habeat vñ asinū
quē etiā possidet gabriel: z plato vnum
alterū quē etiā possidet raphael si non
sint alij hoīs ambe sunt false similiter si
quilibet homo z quilibet angelus omnes
asinos possideat ambe sunt vere nec ha-
bet istam a hoīs quilibet asinus cuiusli-
bet angeli asinus non est: qz in casu im-
mediate posito ambe sunt vere nec ha-
bet hanc hoīs quilibet asinus cuiuslibet
angeli b asinus nō est: qz in casu proprie
huius affirmatiōis ambe sunt false.

Ad omnia ista argumenta facil-
limū est r̄dere suppositiōes huius dictę sūe
capite scō in tertio correlario dicere re-
gule atqz ibi dicitū est quomodo dicendū
est de hōmī ppositiōibus. diximus em̄
semper opposito modo ad suppositionē
alterius termini a suo determinabili de-
terminatiōe supponere debere: z semp̄
determinabile opposito modo ad suppo-
sitiōē seu determinatiōes ac per hoc
patet ppositiōes in principio argumē-
ti positas nō contradicere immo nec op-
poni cū duo errores cōmittant vñ op-
positas vni conditioni p̄rariarū et alter
vni subcōfirmatiōis p̄rariarū illius
affirmatiue inra dicta est hec a hoīs qu-
libet asinus b angeli nullus asinus est.

Et si contra hoc arguas qz casu
quo gabriel sit ois angelus et possideat
duos asinos quoz alterū edicer fori z al-
terū platoni sunt ambe vere veritas ne-
gatiue est manifesta: sed veritas affirmati-
ue probat bene sequitur istius hoīs as-
sinus cuiuslibet angeli b asinus est: et sic
de singulis: ergo cuiuslibet hoīs asinus
cuiuslibet angeli b asinus est per ascen-

sum: et veritas cuiuslibet ascendens est manifesta: ergo et sequens verum est.

Ad hoc rñdeo negādo affirmatiuam et ad probationē nego consequentiam qz arguitur a pluribus determinatis ad vnā determinatā. Vt ex parte determinabilis vltimi. Et si dicas sequit qz illa propositio non posset probari aliquo modo per ascensum qz non pōt sub determinatione prima immediate ascendi nec sub aliquo determinabilium nec sub vltima: qz etiā sic ascendendo argueretur a pluribus determinatis ad vnā determinatam. &c.

Ad hoc dico qz sub scōa determinatione immediate debet fieri ascensus et nego qz committat ille error: qz scōm determinabile respectu scōe determinationis que est propria determinatio non supponit vnica determinata sed pluribz et vt diximus determinatio nō distribuit in ordine ad propūū determinabile.

Si contra hoc arguas qz sequeretur qd daret aliqua propositio que non posset per ascensum pbari sed sequens est falsum igit sequela probat: qz hec cuiuslibet hoīs b asinus cuiuslibet angeli b asinus est. non pōt probari qz nō primo sub aliquo determinabili nec sub prima determinatione qz arguit a pluribus determinatis ad vnica ex parte vltimi determinabilis: nec sub vltima qz idem error committeretur ex parte primi.

Ad hanc replicā rñdeo negādo sequelam ad probationē rñdeo qz sub prima determinatione est ascendendū et nego qz committat error ille qz suppositio determinabilis posita a parte pdicari equialet consue per quandā regulā capite secūdo posita que est hec supposito dederminata termini vltimo pbabilis cōfute equialet qz vltimū determinabile est terminus vltimo pbabilis in appositione assumpta per hanc regulā. Quādo multi termini ponunt in aliqua propositione et refert incipere pbationē ab vno vel ab alio tunc si nō est maior ratio qz incipiamus pbationē a primo qz a secundo a primo incipienda est pbatio quare sequitur has equialere: cuiuslibet hominis b asinus cuiuslibet angeli asinus est: et cuiuslibet hominis b asinus cuiuslibet angeli b asinus est: sicut per vltimā regulam contradicōne equialent que sunt ista: a hominis quilibet asinus angeli quilibet asinus est et hoīs quilibet asinus angeli quilibet asinus est.

Et si contra hoc arguas qz casu iam posito qz gabriel habeat duos asinos et cōicer vnum forti et alterū platonis prima est vera et scōa est falsa: ergo male dicitur est antecedens probat: qz scōe falsitas claret sed veritas prioris pbat multipliciter. Et primo sic bene sequit a hominis quilibet asinus b angeli quilibet asinus est: ergo a hoīs quilibet asinus angeli quilibet asinus est et veritas asinus manifesta est p̄ha patet qz arguitur a determinatione ad confusam.

Scōo sic bene sequit a hoīs quilibet asinus cuiuslibet angeli quilibet asinus est: ergo a hoīs quilibet asinus angeli quilibet asinus est a distributina ad non distributina seu a subalternata ad subalternatam.

Tertio sic bene sequitur a hoīs quilibet asinus gabrielis quilibet asinus est et gabriel est angelus: ergo a hoīs quilibet asinus angeli quilibet asinus est expositioe.

Quarto sic bene sequit a angeli quilibet asinus hoīs quilibet asinus est: ergo a hoīs quilibet asinus angeli quilibet asinus est p̄ha p̄z per cōuersionē veritas antecedentis patet ex modo iam dicto ascendendi.

Quinto sic cōtradictoria prima est falsa: ergo illa est vera asinus probat hec est sua p̄radictoria cuiuslibet hoīs b asinus cuiuslibet angeli b asinus non est: cuius falsitas probat bene sequit cuiuslibet hoīs b asinus cuiuslibet angeli b asinus nō est: qz cuiuslibet angeli b asinus cuiuslibet hoīs b asinus nō est: qz p̄uersionē termini em eodē nō supponit: sed falsitas consequētis est manifesta.

Ad primū hoīū respondeo negādo qz in illo casu p̄ma sit p̄az ad pbationē nego p̄nam qz lz arguat ex pte vltime determinationis a determinata ad confusam ex pte tñ p̄ime arguit a p̄fusa ad determinatā: qz p̄ntis suppositio p̄fusa p̄ue determinabilis equialet pbationē

Ad scōm s̄m mō dōm est qz ex parte p̄ime determinatiōis arguit a p̄fusa ad determinatā. **Ad tertiu s̄m mō:** s̄z ex illis p̄m illis poteris hāc inferre a hoīs quilibet asinus b angeli quilibet asinus est. **Ad quartū s̄m mō qz** arguit a p̄fusa ad determinatā ex parte de lz hoīs si vis bene inferre ex illo asine inferre hanc a hoīs quilibet asinus b angeli asinus est. **Ad quintū s̄m mō** dicendū est negādo asnz ad pbationē nego illā negatiuā esse falsam et ad pbationē nego p̄nam: qz arguit a confusa ad determinatā ex parte vltimi determinabilis: qz vt dicitur est asnz huic equialet cuiuslibet hoīs b asinus cuiuslibet angeli b asinus nō est et im̄p̄te vltimū illud determinabile stat determinate: s̄z si bene vis illam p̄positionem conuerrere: conuertere in hanc cuiuslibet angeli asinus cuiuslibet hoīs b asinus non est et sic p̄z de modo ascendendi et descendendi in illis.

Ter tñ tenet hāc p̄nam esse mu p̄m cuiuslibet hoīs b asinus cuiuslibet angeli b asinus nō est: ergo cuiuslibet angeli b asinus cuiuslibet hoīs b asinus nō est: ex p̄tri arguēdo ex opposito ad oppositū p̄ cuius declaratione dicit nō esse ascendendū et descendendū immediate in illa p̄pone sub vnica rñm determinatione: sed bene potest permitti immediate ascēsus et descēsus copulatiue sub qualz illarū determinationū faciēdo p̄ duas copulatiuas: quaz p̄ia cōponet ex oibz ascēdētibz et descēdētibz sub p̄ia ceteris eodē mō capz absqz additioe: relatiuū idētitatē determinabili alteri. et scōa p̄ponet ex oibz ascēdētibz et descēdētibz sub scōa ceteris paribus et absqz additione relatiuū idētitatis determinabili prime ita qz ubi cuiuslibet hoīs b asinus cuiuslibet angeli b asinus nō est: potest permitti descēsus hoc mō suppositis cōditiōibz: ergo s̄m hoīs asinus cuiuslibet angeli b asinus nō est: et itē hoīs asinus cuiuslibet angeli b asinus nō est: et sic de alijs: et cuiuslibet hoīs b asinus istius angeli b asinus nō est: et cuiuslibet hoīs b asinus istius angeli b asinus nō est: sic de singulis. Atqz isto mō pōt bñ dē defendi: sed qz hic modus ascēdēdi sub duobz terminis nō ē cōis: nō insequatur modū primo dictū. **Ex** dicitis p̄z solutio ad p̄firmationē p̄mā qz iuxta dicta p̄p̄ assumpra. hz scōam negatiuā p̄radictoria ex qz p̄bas qz nō nego qz in

illo casu sint ambegere negatiua em est falsa: et ad pbationē asinus negat p̄na: qz arguit a pluribus determinatis ad vnā determinatā et ex parte vltimi determinabilis sed p̄m op̄s ascendere sub vltima determinatione respectu cuius vltimū determinabile supponit pluribus determinationis seu confute.

Et per hec ad scōam confirmationē qz p̄p̄o ibi assumpta nullā ibi posttarū pōt habere vt ibi pbat: et error manifestissimus est: sed debet habere iuxta dictā vnā in qua determinatio supponat opposito mō ad vltimā determinationē: qz in ordine ad istā rñm distribuit et dederminabile vltimū opposito mō ad primā et sic p̄radictoria illius erit hec a hominis quilibet asinus cuiuslibet angeli b asinus non est.

Circa hanc p̄firmationē aduer tedū est qz nōnulli cū p̄poni posite in argumēto nō possint p̄radictoria asinusgnare dixerūt in h̄mō p̄ponibus scōm determinabile supponē primi inseq et sic iste equialet cuiuslibet hoīs asinus cuiuslibet angeli b asinus est et cuiuslibet hoīs asinus cuiuslibet angeli asinus est: et in determinationibus nō distributis et determinationibus nō distributis supponē prime determinationis insequit supponē scōe sed hoc ē inere volūtariū sine rōne imo sibi facile repugnat qz p̄radictoria huius a hoīs quilibet asinus b angeli quilibet asinus est: si hāc dēt cuiuslibet hoīs asinus cuiuslibet angeli asinus nō est si gabriel possideat duos asinos quū alter forzi et alter platonē cōicer et nō sint plura possidētia hāc s̄m si p̄o dēt hāc cuiuslibet hoīs b asinus cuiuslibet angeli asinus nō est abe sunt hē in eodē casu si p̄o hāc dēt cuiuslibet hoīs asinus cuiuslibet angeli asinus nō est illa scōz illos eq̄p̄oler p̄oi. Si p̄o hāc cuiuslibet hoīs b asinus cuiuslibet angeli asinus nō est illa equialet scōe p̄ illos qre ille modus nō hz apparet. **His** qz dimissis arguit p̄ ea q̄ dicta s̄m v̄z qz determinatio nō d̄z respicere suū determinabile nec determinabile suū determinationē argumēto s̄rudā: qz tūc scōm dicta p̄radictoria huius cuiuslibet hoīs asinus b angeli quilibet asinus videt esse hec a hoīs quilibet asinus cuiuslibet angeli b asinus non videt: sed hoc est falsum ergo &c. maior patet et minor probatur qz

casu quo sint duo hoies quoru quilibet habeat vnu asinu precise et sit vnus angelus dicitur vnu habens asinu qui a quolibet asino hominis videatur affirmativa patet etia veritas negatiue intelligenti primo sub qualibet parte predicati esse ascendendu q̄ sub aliquo alio termino.

Cad hoc argumentu quedā qui allerit illas esse contradicorias vnus capir: qz postq̄ determinatio subiecti distribuitur in ordine ad duas partes predicati quaru altera supponit cōfute tantū et altera determinat: sit vt contradicoria illius sit hec c hois quilibet asinus cuiuslibet angeli b asinu nō videt: sed iste q̄ est v̄sp̄sit non recte insperit dicta alterius: qz in illo casu nō sunt vere: qz ipe supponit in principio solutionis qz ly angeli sit determinatio huius totius asinu videt: et sic in casu affirmatiua est falsa qz Gabriel nō possidet nisi vnicū tantū asinū et ly angeli restringit solū ly videt et nō ly asinu quare sub ly asinu licet demonstrare aliquē asinū hois pio quo illa red dicitur falsa: sed dabunt vere casu quo quilibet hō habeat suū propriū asinū et quilibet asinus hois ab vno angelo possideatur a quilibet asinus se et quilibet alius videat et nō sint aliqui asini non posselli ab hoibus. Sc̄o postq̄ ly angeli est determinatio totius et nō illius termini asinū iuxta dicta horū p̄tingit q̄hos p̄i ascēdi sub ly asinū q̄ sub ly angeli p̄i in hac q̄libz asinū angeli quēz asinū videt: t̄c sequitur nō eē contradicoria illi h̄c c hois quilibet asinus cuiuslibet angeli b asinū non videt: qz si fortes sit ois homo possideat bunnellū et eūdē gabriel et fortes fanellū et eundē Raphael et quilibet istoz asinoz vnicū tantū leonē videat sic qz leonē quē vnus videt alter nō videat nō sit leo aliquis quin videat a bunnello vel fanello si illo de ly asinū ponas ly leonē ambe sunt falsæ: falsitas affirmatiue p̄i qz angeli ly videt restringit et nō ly leonē. Quare hec singularis erit falsa cuiuslibet hois asinus gabrielis quilibet leonē est videt qz sub ly leonē demonstrabo leonē quē nō videt asinus istius angeli. Et falsitas negatiue p̄i qz sub ly leonē opz p̄iua ascēdere quia determinate supponit et nō restringit ab aliquo quare p̄i contradicoria

illius fore hanc c hois quilibet asinus cuiuslibet angeli c asinū nō videt si quis diceret hic ad restrictionē huius tantus asinū videns sequi ly asinū restringi hoc sustentari posset et nō oporteret illam terminū mixtum supponere: sed hoc est cōtra illos in istis locis verū t̄n ad restrictionē totius sequat restrictio paritū videbitur argumēto vltimo.

Circa hec forte dubitabis vltio quomō opponunt iste due cuiuslibet hominis asinus cuiuslibet hominis asinus est et hominis quilibet asinus hominis quilibet asinus non est. Ad hoc respondeo subcontrarie: per regulam tertiam secundi capi. Et dabuntur vere de materia casu quo sint tres homines tantū et fortes possideat a et b asinos et plato et b. et c et cicero et et in eodem casu iste dabunt simul p̄: cuiuslibet hois asinū cuiuslibet alterius hois asinus est et hois quilibet asinus alteri hominis nullus asinus est. Sed de obliquis cum relativis longus erit processus in materia relativitū tractatu secundo.

Quinto p̄cipaliter arguitur. Iste contrariatur cuiuslibet hominis quilibet asinus est b asinus et cuiuslibet hominis asinus non est asinus. Et tamen dantur simul vere: ergo dicta nulla: maior patet quia nullus defectus committitur: et minor probatur: quoniam casu quo quilibet homo possideat omnes asinos ambe sunt vere: vt constat intelligēti significationē harum literarum. c. d.

Forte respondebis sicut respondendū est errorem esse y terminus distribuitur in ordine ad terminum stantem cōfute tantum stat mixtum.

Contra h̄c solutionem arguitur. Iste cōtrariatur cuiuslibet hominis quilibet asinus est c asinus: et cuiuslibet hominis asinus non est asinus et tamen terminus distribuitur in ordine ad terminum stantē cōfute tantū stat mixtum: ergo solutio nulla.

Ciboc argumentum inquit bonam difficultatē an vtz terminus distribuitur in ordine ad terminum stantem cōfute tantū. supponere potest mixtum. Unde respondeo ad formā argumenti q̄ quando aliquis terminus distribuitur

in ordine ad aliquē terminū: supponētē cōfute tantū p̄t in sua cōtraria mixtum supponere t̄iter tamen qz nō fiet cōfusa illius mixte respectu distributionis q̄ in alia supponebat cōfute tantū et ideo in prima p̄positionibus cōmittitur defectus qz determinabile distribuitur in ordine ad cōfutam predicatū mixtum supponit in negatiua cōfute. Sed in duabus p̄positionibus replice determinabile nō distribuitur in ordine ad cōfutam predicatū mixtum determinatā predictio hac nāqz cuiuslibet hominis quilibet asinus est c asinus: predicatū supponit cōfute respectu determinationis: et determinate respectu determinabilis quare in sua contraria poterit supponere determinabile cōfute sic patet discrimen. Quare patet qz licet hec cuiuslibet hois quilibet asinus est asinus: sit contraria huius: cuiuslibet hois asinus nō est asinus nō est tamen contraria huius a hominis quilibet asinus non est asinus.

Contra hanc solutionem arguitur h̄c p̄positioni cuiuslibet hois quilibet asinus hominis quilibet asinus est mixtum cōtrariatur in qua determinatio posita a parte subiecti aut determinabile supponat mixtum quacūqz mixta placuerit: ergo solutio nulla. Antecedens patet quia nec ista c hominis quilibet asinus cuiuslibet hominis nullus asinus est nec ista d hominis quilibet asinū cuiuslibet hois nullus asinus est nec ista cuiuslibet hois d asinus cuiuslibet hominis nullus asinus est nec ista cuiuslibet hominis c asinus cuiuslibet hois nullus asinus est illi cōtrariatur: ergo responsio nulla: antecedens probatur qm̄ casu quo quilibet homo habeat suū propriū asinū datur due p̄ime cum affirmatiua capta vere et dantur due alie vere cum affirmatiua capta casu quo sit vnus angelus tā vnus qui habeat duos asinos et cōmunicet vnus vni homini et alteri alteri et nō possideant aliud homines nec angeli et casus in similiti has cuiuslibet angeli quilibet asinus hois quilibet asinus est et cuiuslibet angeli d: asinus cuiuslibet hois nullus asinus est. Non sufficit dicere ad hoc argumentū qz terminus distribuitur in ordine ad cōfutam in affirmatiua non

debet supponere mixtum in negatiua et hoc maxime qm̄ in talibus p̄positionibus ponitur due determinationes qm̄ iste optime cōtrariatur cuiuslibet hois quilibet asinus cuiuslibet hois asinus est: et cuiuslibet hois c asinus cuiuslibet hois nullus asinus est. Et si vir doctus quidam asserat illas non contrariari.

Ciboc argumentum videtur probare nō posse terminū distributū in ordine ad cōfutam supponere mixtum aliqua mixta nihilominus id nō p̄batur. Et ad argumentū respōdeo qz hec p̄o cuiuslibet hois quilibet asinus hois quilibet asinū est nō p̄t habere contrariā in qua dicitur iminatio aut determinabile negatiue supponat suppositione mixta. Hoc sic patet qz si cōfusa mixte stet respectu determinationis error est manifestus. Si vero stet respectu determinabilis equialet cōfute. Unde suppositio mixta ista d hois quilibet asinus cuiuslibet hominis nullus asinus est equialet cōfute: equaliter nāqz illa p̄positio h̄c: a hominis quilibet asinus cuiuslibet hominis nullus asinus est hoc sic patet qz cōtradicit p̄positioni equialetit secide: hec enim secūda h̄c cōtradiat: cuiuslibet hominis asinus b angeli b asinus est: et prima h̄c: cuiuslibet hois asinus hois b asinus est: que per regulam decimā secūdi capitis equialet. Similiter suppositio mixta h̄c: a hois quilibet asinus cuiuslibet hominis quilibet asinus non est respectu determinationis equialet cōfute. Dicitur notāter respectu determinationis qm̄ respectu determinationis nō equalet cōfute illa mixta: semper suppono determinabile nō distribui in ordine ad suā determinationē nec e contra. Sed bene respectu determinationis positā a parte alteri? extremi. **C**Dico preterea eodē modo hanc cuiuslibet hominis d asinū cuiuslibet hominis quilibet asinus nō est equialere h̄c cuiuslibet hominis asinus cuiuslibet hois quilibet asinus nō est. Et p̄pter hoc hec nō est cōtraria p̄positioni assumptæ in replica sed quia suppositio determinabilis mixta in hac p̄pōne cuiuslibet hois c asinus cuiuslibet hois quilibet asinus nō est nō equalet mixte simpliciter s̄z supponit cōfute respectu determinationis determinate respectu determinabilis posita a pre

predicant: ideo nō contrariatur huic cuiuslibet hoīs quilibet asinus quilibet asinus est: sed bene huic cuiuslibet hoīs quilibet asinus cuiuslibet hoīs asinus est. Et his ergo habetur resolutio totius q̄ terminus distributus in ordine ad cōfusam potest in sua contraria supponere tali mixta suppositione q̄ determinata talis mixta sit respectu talis termini q̄ antea supponebat cōfufe non aut mixta enim cōfusa sit respectu talis termini: et hoc intelligitur dūmodo talis suppositio mixta non equivalet cōfufe.

¶ Contra hanc solutionem arguitur: sequitur ex solutione cōtrariā huius cuiuslibet hominis quilibet asinus angelus asinus non est nō posse hanc esse cuiuslibet hominis d̄ asinus cuiuslibet angeli quilibet asinus est: sed cōsequens est falsum: ergo et dicta: sequela probatur cōfusa mixta stat in affirmativa respectu determinabilis positi aperte p̄dicati quod antea supponebat cōfufe: ergo predicte nō cōtrariatur: et falsitas cōsequēns probatur qm̄ nō possit esse vere sed bñ false.

¶ Ad hanc replicam respondeo: cōcedendo sequela 2 negando falsitatem p̄ntis: et ad probationē nego q̄ nō possint dari vere: immo si quilibet homo possideat oēs asinos et quilibet angelus possideat etiam oēs asinos ambe sunt vere et mixta illa nō equivalet cōfufe nec etiam determinate vnde sit regula q̄ sola mixta cui cōfusa stat respectu determinabilis in affirmativa nō equivalet cōfufe nec determinate: in negativis equivalet cōfufe respectu determinationis talis determinabilis vt patet ex dictis: ex hac regula solvuntur infinita fere argumenta que circa hanc suppositionem mixtas possūt adduci tam in contrariis q̄ subalternis.

¶ Sed contra hanc solutionem arguitur in contraria huius omnis homo et homo omnis homo et homo sunt: non possunt illi termini supponere mixtim: ergo dicta nulla antedens p̄bat quia si aliquis possit capi pro contraria propositione dare i qua termini distributi supponerent mixtim maxime esset aliqua istarum c̄ homo et omnis homo c̄ homo et omnis homo non sunt: d̄ homo et omnis homo d̄ homo et omnis homo non sunt

sed nulla istarum est quia rebas vt mure sunt iste abe vere cū affirmativa assumpta. **¶ Ad hanc replicam respondetur:** concesso antecedente negando cōsequentiam et ratio est quia quacūq̄ mixta illi duo termini supponant semper cōmittitur error. Si enim vterq̄ illorum terminorum distributum supponat cōfufe determinate iam mixta secunde partis subiecti stat cōfufe respectu prime partis subiecti que ante supponebat cōfufe. Si vero vterq̄ supponat determinate et cōfufe mixta prime partis stat cōfufe respectu vltimi termini q̄ antea supponebat cōfufe non autem potest alter supponere cōfufe et determinate et altere terminare cōfufe: incepta enim esset: p̄ hoc enim est incepta vt dicitur in coplatis d̄ homo et quilibet homo c̄ homo et omnis homo non sunt: poterit tamen quilibet illozū supponere mixtim quāuis ambo non possunt. ista namq̄ homo et omnis homo quilibet homo et quilibet homo non sunt optime cōtrariatur illi supposito q̄ ly ḡ faciat ly hō supponere cōfufe respectu prime partis p̄dicati et respectu aliorum determinate. Similiter et hec quilibet homo et quilibet homo c̄ homo et quilibet homo non sunt et sicut de his dicimus dicere possumus de propositionibus in quarum vtraq̄ ponatur suppositio mixta.

¶ Sexto principaliter arguitur: iste contradicit cuiuslibet hominis b̄ asinus nō est animal: et hominis quilibet asinus est animal supposito vno quod est contra superius dicta argumento secundum sit: tamen non est impossibile videlicet q̄ in hac propositione cuiuslibet hominis b̄ asinus nō est albus prius dēcedatur sub determinabili disiunctive q̄ sub alio quo alio termino hoc igitur supposito q̄ nō est impossibile tunc claret illas propositiones contradicere. Et q̄ possunt esse vere sic probō et pono casum q̄ fortis habeat omnes asinos albos. Plato vero habeat aliquos asinos nigros tunc veritas affirmativa patet q̄ sub ly hominis d̄bitur vna singularis vera demonstratio fortis. Sed veritas negativa probatur quia ex supposito in hac propositione cuiuslibet hominis b̄ asinus nō est albus

mediate ascendendū est sub ly asinus disiunctive et datur aliqua singularis vera demonstratio asinum nigrum plarontis. **¶ Forte respondebitur apparet negando illo supposito illas propositiones contradicere sed contradictoria huius cuiuslibet hominis b̄ asinus nō est albus: erit hec a hominis quilibet asinus est albus.**

¶ Contra istam solutionem arguitur multipliciter. primo sic ille suppositio in illo casu sunt vere: ergo duo contradictoria sunt vera veritas negative probata est: sed veritas affirmativa p̄bat. bene sequitur hominis quilibet asinus est albus: ergo a hominis quilibet asinus est albus a determinata ad cōfusam: nec valet dicere q̄ variatur probatio q̄ semper arguēdo a determinata ad cōfusam variatur probatio. **¶ Preterea sic probatur bene sequitur fortis quilibet asinus est albus et fortis est a homo: ergo a hoīs quilibet asinus est albus.** **¶ Preterea sic arguitur si iste due essent cōtradictorie cuiuslibet hominis b̄ asinus nō est albus et a hominis quilibet asinus est albus sequeretur q̄ iste essent cōtrarie cuiuslibet hominis b̄ asinus non est albus et hominis quilibet asinus est albus: sed p̄bare sunt ita vere: ergo respositio nulla: sequela probatur per secundam regulam secundi capituli videlicet si aliquibus propositionibus non deficiat aliqua alia conditio ad hoc q̄ sint cōtradictorie nisi q̄ terminus qui in vna debet stare cōfufe iter determinate tales propositiones cōtrarie opponuntur. **¶ Preterea sic arguitur in casu illo posito conceditur affirmativa falsa et negativa etiā est falsa: ergo due cōtradictorie sunt falsae: falsitas negative p̄bat. primo sic bene sequitur cuiuslibet hominis b̄ asinus nō est albus: ergo cuiuslibet hominis asinus non est albus a determinata ad cōfusam et falsitas cōsequēns manifesta est: ergo illa est falsa. **¶ Secundo sic bene sequitur: cuiuslibet hominis b̄ asinus non est albus fortis est homo ergo fortis b̄ asinus non est albus consequentia patet in quarto prima conclusio est falsa ergo aliqua premissarum et non minor ergo maior.******

¶ Et confirmatur ista ratio eodē supposito iste sunt contrarie hominis q̄

libet asinus cuiuslibet angeli quodlibet album est: cuiuslibet hominis b̄ asinus cuiuslibet angeli nullum album est et tamen dantur simul vere ergo dicta nulla sequela est manifesta et maior patet quia nullus error cōmittitur et minor p̄bat et pono casum q̄ fortis possideat brunellum qui sit quodlibet album et a quilibet angelo possessum: plato vero fauelli nigrum tunc veritas affirmativa manifesta est et etiam negative et supposito q̄ d̄bitur vna ascendens vera sub ly asinum demonstrandū fauelli nigrum.

¶ Et subconfirmatur iste contradicitur cuiuslibet hoīs b̄ asinus est aial et hominis quilibet asinus non est animal tamen dantur aut simul vere aut falsae: ergo dicta nulla maior patet et minor p̄bat eodem supposito videlicet q̄ in affirmativa prius sit ascendens sub determinabili disiunctive casu quo quilibet homo suum propriū habet asinum falsitas affirmativa ex supposito manifesta est et negative manifestior.

¶ Si forsan dicas sicut antea contradicitur affirmative nō esse illam sed hanc a hoīs quilibet asinus nō est aial arguitur p̄ta hoc multipliciter sequeretur has equivalet cuiuslibet hoīs b̄ asinus est aial et cuiuslibet hoīs d̄ asinus est aial quū contradicat eidē. **¶ Preterea sic arguitur in casu posito ambe sunt vere et abe sunt falsae ergo nō contradicunt: primo q̄ ille sint vere patet q̄ i hoc casu negativa est vera et veritas affirmativa probatur prius sic bene sequitur cuiuslibet hoīs quilibet asinus est animal ergo cuiuslibet hominis b̄ asinus est animal antedecē est verū ergo et p̄na. et q̄ bene sequitur patet q̄ arguit a subalternate ad subalternatā. **¶ Secūdo sic bene sequitur hominis asinus est animal et nullus homo est homo quin illius asinus sit animal ergo cuiuslibet hominis b̄ asinus est animal et antedecē est verum ergo et consequens consequentia patet ab eponētibz. vniuersalis ad vniuersalem.****

¶ Hec argumenta sunt apparatus multū illo supposito q̄ d̄bitur p̄tas d̄bitur: ad admitendū est in illo admittit cēteo respondendū ad argumentum propositiones primas sumptas nō contradicere et

Inuenitur error q in negativa subiectuz virtualiter accipitur vnice p. cuius declaratio est aduerrendū illo supposito has duas equalere cuiuslibet hois b asinus nō est albus r asinus cuiuslibet hominis nō est albus r supposito q ly cuiuslibet nō sit pars qm in vtroq ab eisdem terminis incipitur pbario: hoc igitur cogito respondeo illo supposito contradictoria illius esse quācumq istarū quilibet asinus cuiuslibet hois est albus vel hac: a quilibet asinus hois est albus vel hac a hois quilibz asinus est albus capiēdo sōm vnice q̄uis determinatio precedat. Et ad improbationez nego q̄ illo casu illa sit vera capiēdo subiectū vnice. Et ad improbationē primā negatur cōsequētia r q̄uis arguat a determinata ad confulam: arguitur virtualiter et in nō vnica ad vnica capiēdo subiectū modo dicto. Ad aliam probatōnem negatur cōsequētia nec est expositioa s̄ bene ex illis premisis licere inferre illam si subiectuz caperetur nō vnice.

Ad tertiu q̄ inferz q̄ iste deberent esse cōtrarie hois quilibz asinus currit r cuiusly hois b asinus non currit: per regulā illam respondeo negando consequentiā quia cetera non sunt pars quia in affirmatiua virtualiter subiectū accipitur nō vnice r in negativa virtualiter vnice. Ad alias rationes quibus volebas pbare istas falsas: facile est iuxta dicta respondere. Et ad primā nego istā cōsequentiā cuiuslibet hois b asinus nō est albus ergo cuiuslibz hominis asinus nō est albus quia arguitur virtualiter a determinatione vnica ad non vnica r patet ex dictis. Et per idem patet solutio ad secundā quia illa consequentiā nō est in serio: submittitur em̄ sub determinatione vnica virtualiter. Et per hec facili patet ad cōfirmationē: nego enim illo supposito illas esse contrarias r error: est iam dictus q̄ subiectū negativē virtualiter accipitur vnice r affirmatiue nō vnice. Similes impugnationes possent fieri cōtra hec que in argumento: ad quos eodem modo respondeo. Et q̄uis credidi quandoq̄ hunc moduz meliorē esse quocunq̄ alto: apparet mihi nūc non esse ad equarum modum respondēdi: tum quia

nescio quare si supponatur q̄ in hac p̄positione cuiuslibz hominis b asinus nō est albus primo descendatur sub illo termino asinus accipitur ly hominis vnice in singularibus nō enim videtur illud sequi: manifestū est in hac cuiuslibz hois quilibet asinus est v̄ aial in eisdem descendendi sub ly asinus r tñ ly hois nō est determinatio vnica. Preterea si ly hominis in hac cuiuslibz hois b asinus est animal est determinatio vnica illo supposito sequeretur q̄ possit manere eodem modo in sua cōtradictoria sed hoc est falsum quū cōtradictoria huius nō sit hec: cuiuslibet hominis quilibet asinus nō est animal nec est hec quilibet asinus cuiuslibet hois nō est aial immo q̄ magis est nō potest habere aliquā cōtradictoriā in qua ly hois accipitur vnice i negativā q̄ maxime haberet istaz quilibet asinus hominis nō est aial. Quare aliter vicos errorem esse in istis primis in argumento assumptis q̄ in negativis ly asinus supponit particulariter cōplete et absolute atq̄ independentē r in affirmatiua supponit distributiue icōplete r de p̄dēder.

Pro cuius declaratione oportet supponere vnum q̄ dictum est in syllogisimus ca. primo primi tractatus: et dicitur in equipolentis distributionem completam independentē esse terminuz sub quo licet descendere copulatiue immediate vel terminū positi in propositione que infert aliquam propositionē in qua licet sub tali termino descendere immediate copulatiue. Et quo patet in hac p̄positione hominis quilibet asinus currit ly asinus distribui incomplete r nō complete iam dico q̄ sicut duplex est distributio: quedam completa quedaz incomplete et dependens: sic duplex est particularitas quedam completa quedam incomplete: terminus supponēs determinate complete est terminus sub quo licet immediate descendere distributiue in hac ergo p̄positione cuiuslibz hominis b asinus non est animal illo supposito ly asinus supponit determinate cōplete: et in hac hois q̄s asinus est albus supponit distributiue icōplete r de p̄dēder ille igit p̄ponēs nō p̄radicū: vniversaliter em̄ distributiue cōplete particularitaz cōpletur

diffinitioni incōplete distributio incōpleta cōtra dicit r hic modus respondēt est verissimus r in eum facile respondēbitur ad vltimā repliā tertij argumenti. Est em̄ tñ placet solutio prior: q̄uis mihi non placet tunc poterit ad subcōfirmationem respondere vt sequitur. Ad subcōfirmationem responderet illo supposito simili modo sicut ad argumentū scdm priorē modū. Unde subiectum illius affirmatiue virtualiter accipitur vnice illo supposito: tunc facile est dicere illas p̄positiones non contradicere postq̄ subiectū vnice accipitur vnice: alterius videlicet negativē non vnice: sed dico q̄ cōtradictoria illius erit hec: Quilibet asinus cuiuslibet hominis nō est animal supposito q̄ ly cuiuslibet non sit pars aut hec: quilibet asinus hominis non est animal similiter r hec a hominis quilibz asinus nō est animal capiēdo subiectū vnice sic q̄ sub toto ascendatur immediate copulatiue. Et ad improbationes oportet concedere illas equalere videlicet cuiuslibet hominis b asinus est animal et cuiuslibet hominis b asinus est aial illo supposito: sicut iste equaler: asinus cuiuslibet hominis est animal r asinus cuiuslibet hois est b animal: vt patet per regulam tertiam secundi capituli quod tamē falsum est: ideo verior est modus iaz dictus ad aliud quo vis probare veritatez affirmatiue negatur p̄sequētia: q̄ arguit a determinatione non vnica ad vnica. Ad aliud quo vis etiam probare veritatem affirmatiue nego consequentiā nec illa p̄positio debet probari per exponentes: quia non potest exponi ratio illius distributionis quum illa distributio non sit mobilis sed determinatiua vnice. Et per hoc possunt patere multe alie repliē que possent fieri contra hec.

Secundo principaliter arguo difficultatem quandam precedenti simili supponendo primo in hac p̄positione. Omne album in b instanti erit nigrum aut non erit nigrum prius ascendendum vel descendendum esse sub ly instanti q̄ sub aliquo alio termino. subiectum et predicatum restringi ad istandum pro illo quod erit albus r erit nigrum in instanti demonstrato ita q̄ in hac p̄

positione homo in hoc instanti erit albus / ly homo soluz supponat pro hoie quihoc instanti erit atq̄ illo supposito arguitur sic iste contradicū. Omne album in b instanti non erit animal: r album in quolibet instanti erit aial: r datur simul vere: ergo dicta nulla. consequentiā est manifesta r maior patet: quia nullus error cōmittitur r minor probatur r pono per casum q̄ homines semper erūt et in aliquo instanti erunt albi r in aliquo nigri: tūc veritas negativē patz: quia dabitur vna vera sub ly instanti demonstrādo instāz in quo homines non erūt albi r veritas affirmatiue p̄batur. Bene sequitur omnis homo in quolibet instanti erit aial r album est vel erit homo: ergo album in quolibet instanti erit aial: in datur. Preterea arguit sic sensus eius est verus: si illa est vera probatur antecedens: sensus est iste album quod est vel erit album in quolibet instanti erit animal: q̄ verus est. Si forte aliquis neger affirmatiuam dicatq̄ vna posse dari singularem falsam: demonstrādo sub determinatione copulatiue instans p̄sens hoc non soluit difficultatem: q̄ tunc addam restrictionem copulatiue sic dicendo omne album in b instanti quod erit non erit animal r album in quolibet instanti quod erit: erit albus r rediit eadē difficultas aut q̄ loq̄mur i vtroq̄ de istāi futuro supponit.

Et cōfirmatur eodē supposito tento iste contradicunt. omnis homo in b instanti erit albus r aliq̄ hō in nullo instanti erit albus r datur sit vere: ergo dicta nulla. vna est nota cū maiore r pbat minor: sit casus q̄ oēs homines qui erūt hinc ad centum annos erunt albi qui iam in immediate post hoc non erunt albi tunc veritas affirmatiue patz ex causa cā suppositione. Quia quum primo oporteat ascendere sub ly instanti dabitur vna singularis vera: veritas negativē probatur: quia dabitur vna singularis vera sub ly homo demonstrādo homines / qui post hoc erūt. preterea bene sequitur fortes in nullo instanti erit albus r fortes est vel erit homo: ergo homo in nullo instanti erit albus. In isto argumento primo ruidendū est ad formā argumentorum suppositionibus tentis deinde dicemus qd

veritatis cōtineat suppositū quod tres virtualiter includit ppositiōes quaz pma est q in ista ppositiōe omnis homo in b instanti erit albus prius ascendatur sub ly instāti disicite q sub alio termino. Secūda est q in hac ppositiōe homo in hoc instāti erit alia ly homo teneat p hoie q est vel erit in isto instāti. Tertis est q in ascēdētib⁹ ⁊ discedētib⁹ restringat sub lectū a singularibus determinatiōis copule: atq iste erit non cōtendit cū secundā vt ostēdetur quando de his suppositis agerur.

Cam igitur pro solutione argumenti suppositis admittis notādū est ex suppositiōe prima idē esse dicere omnis homo in b instanti erit albus ⁊ in instanti omnis homo erit albus postq p bantur eodem modo ⁊ eadē manet restrictio in vtrāq. qm illiq modo idē erit dicere omne albū in b instanti non erit animal ⁊ in instanti omne albū nō erit animalatq per hoc facile patz subiectū huius ppositiōis omne albū in b instanti non erit animal esse determinabile dēterminatiōis non vnice: quare illo supposito ad argumentum principale.

Circa hūc negando illas ppositiōes assumptas esse contradictorias et error est q in affirmatiua ly instanti est dēterminatio vnica subiecti: sic dēterminabile scilicet vt dēterminabile dēterminatiōis vnice in affirmatiua ⁊ in negatiua se habzvt dēterminabile dēterminatiōis non vnice. Et si contra hoc arguas probando negatiuam falsam in illo casu bene sequitur omne album in b instanti non erit animal ⁊ omnis homo est vel erit albus: ergo omnis homo in b instanti non erit animal in celarent.

Circa hūc negando illā cōsequentiā esse in celarent illo supposito: quia subsumitur sub dēterminabilis dēterminatiōis non vnice: sicut nec hec valet q dēcedēt equales. in aliquo instanti omne album non erit alia: omnis homo est vel erit albus: ergo in aliquo instanti omnis homo non erit animal. Et per ista patet has duas omne album in b instanti non erit animal ⁊ quolibet album in quolibet instanti erit alia non esse contrarias qm si ly instanti capiatur pro instanti qd

erit facile virtutiq veritas probatur in eis su posito qz tam negatiue veritas manifesta est ⁊ affirmatiue probatur. Bene sequitur omnis homo in quolibet instanti erit alia ⁊ omne album est vel erit homo ergo omne albū in quolibet instanti erit animal: ⁊ per ista patet quid dicēdū est illis suppositis tenitis ad cōfirmatiōē. Negandum est enim illas esse contradictorias: quoniam bene probatur veritas virtutiq ⁊ error est similis: subiectum est negatiue non vnice dēterminatiōis est dēterminabile quum ex supposito equitialeat huic in aliquo instanti omnis homo erit alb⁹: subiectūq negatiue est vnice.

Ex quo patz nullā istarū cōsequentiā valere. Omne albū in b instanti non erit alia: ergo omne album in aliquo instanti non erit alia. hoc patz ex dictis in solutione argumenti. Similiter non sequitur omnis homo in b instanti erit albus: ergo omnis homo in aliquo instanti erit albus: in vtrāq est arguit a dēterminatiōe non vnica ad vniam quemadmodum non sequitur hominis quilibet asinus: est albus: ergo quilibet asinus hominis est albus.

Sed contra hec arguitur sequeretur ex dictis has non equialere a hominis brunellus in quolibet instanti nullus asinus erit ⁊ hominis brunell⁹ in quolibet instanti nullus asinus erit: cōsequens est falsum ⁊ contra regulā decimā secūdi capitis: ergo opinio nulla. sequela probatur quia si brunellus in aliquo instanti ab aliquo homine possideatur: et in aliquo instanti ab alio alio possideatur sic q nunq in duobus instantibus a duobus hominibus possideatur ⁊ nullus erit homo qui non possidebit brunellū: tunc falsitas illius in q dēterminatio supponit dēterminatē clara est: sed veritas negatiue probatur. bene sequitur a hominis brunellus in isto instanti nullus asinus erit: sic de singulis: ergo a hominis brunellus in quolibet instanti nullus asinus erit: ⁊ veritas cuiuscūq ascendētis manifesta est: quocūq instanti demonstrato dabitur vna ascendens vera sub ly hominis demonstrando hominem qui in illo instanti nō possidebit brunellū: veritas etiā illi

facilius probabitur per falsitātē sue contradictorie q est hec cuiuscūq hois brunellus in b instanti b asinus erit: in qua ex supposito prius oportet ascendere sub ly instāti. Sed q hoc sit falsum primo potest patere per decimam regulā secūdi capitis que erat hec dēterminabilis supponente singulariter non refert dēterminationem supponere confuse vel dēterminare. Simili modo probabis has duas a hominis brunellus quilibet asinus in quolibet instanti erit ⁊ hois brunell⁹ quilibet asinus in quolibet instanti erit: non equialere quod videtur falsum et contra regulam iam allegatam.

Hec regula tacta est quodāmodo circa regulā illā capite secūdo atq pmissimus nos hic dēterminaturos: ⁊ suppositiōibus tenitis videt facile probari regulā illā esse falsam. Quare respondeo q qm videsatur probari modo suppositiōnem confusam non equialere dēterminare. id tamen non probatur quia qm illas duas ppositiōes cōcedamus non equialere id non est quia deficiat regula allegata. Sed quia in vna ly hominis est dēterminabile dēterminatiōis vnice videlicet in illa in quo supponit dēterminare ⁊ altera est dēterminabile dēterminatiōis non vnice: iste nāq equialent a hominis brunellus quilibet asinus brunellus in quolibet instanti non erit in quolibet instanti hominis brunellus quilibet asinus non erit: quare in illa ly instanti respectu subiecti dēterminatio nō vnica cōcedatur: in alia vnica ē.

Sed cōtra hāc solutionē arguitur probando illas equialere in illo casu hec est falsa a hominis brunellus in quolibet instanti nullus asinus erit: ergo dicitur nulla. cōsequētia est manifesta ⁊ probatur antecedens bene sequitur a hois brunellus in quolibet instanti nullus asinus erit ⁊ cuiuscūq hominis brunellus erit brunellus: ergo brunell⁹ in quolibet instanti nullus asinus erit. cōsequētia est bōcardo ⁊ cōsequens manifesta falsum in casu ⁊ non minor: ergo maior.

Secundo sic arguitur bene sequit a hois brunellus in quolibet instanti nullus asinus erit: ergo a hois brunellus nullus asinus in aliquo instanti erit: ⁊

cōsequēs est falsum quod sic patet. bene sequitur a hois brunellus nullus asinus in aliquo instanti erit: ergo a hominis brunellus nullus asinus erit. cōsequēs est falsum: qz sua pparadictoria est ⁊ que est hec cuiuscūq hois brunellus asinus erit.

Si forte dicās non esse illā suā contradictoriā: sed hāc forte cuiuscūq hominis brunellus b asinus in b instanti erit. arguitur sic illa ppositiō est vera: ergo ppositum. cōsequētia est manifestā ⁊ probatur antecedens dupliciter et primo sic. bene sequitur brunellus quilibet asinus in quolibet instanti quod erit erit ⁊ brunellus cuiuscūq hois brunell⁹ est vel erit: ergo cuiuscūq hominis brunellus b asinus in b instanti erit. cōsequētia tenet expositiōis: ⁊ veritas antecedētis est manifesta. quia loquo: semper de instanti futuro. Secūdo sic arguitur. Bene sequitur cuiuscūq hominis brunellus b asinus in quolibet instanti quod erit: erit: ergo cuiuscūq hominis brunellus b asinus in b instanti erit. cōsequētia patet a subalternatiue ad subalternatam et veritatē antecedētis omnino eodem modo probabis expositiōis sicut antea.

Hec argumenta videntur difficiilia contra dicta ⁊ maxime inquirunt errorem qui in illis committitur syllogismis quem in syllogismis assignauimus qm multi credant in illis non posse inueniri errorem nisi q potest dari antecedens verū ⁊ cōsequens falsum. Unde dico errorem esse in illo syllogismo de bōcardo qz subsumit virtualiter sub dēterminabili dēterminatiōis non vnice. Unde in hac a hominis brunell⁹ in quolibet instanti nullus asinus erit. hoc totaz hominis brunellus est dēterminabile dēterminatiōis non vnice respectu dēterminatiōis copule et in minore cuiuscūq hominis brunellus erit brunellus est dēterminabile dēterminatiōis vnice respectu copule. Si autem pro minore caperetur hec cuiuscūq hois brunell⁹ b asin⁹ in instanti erit recta est subsumptio. patz igitur mediā in negatiua vsq ⁊ maiore est dēterminabile dēterminatiōis non vnice et in affirmatiua que minor est: est dēterminabile dēterminatiōis vnice.

CSimili modo ad secundam im-
probationem respondēdū cenſeo. vnde
hec eſt concedēda a hominis bunnellus
nullus aſinus erit ⁊ ad improbatōne re-
ſpondeo ſicut rñſus eſt vltꝰ ad replicā ad
quā nego illā ſuā cōtradictōis eſſe verā
⁊ ad probatōne nego illā cōſequentiam
eſſe expoſitōis: error aſſignatus eſt in cō-
firmatione vltimi argumenti prime par-
tis ſyllogiſmōſi: arguitur nāqꝰ a termi-
no qui eſt determinabile determinatio-
nis vnice ad determinabile determina-
tionis non vnice ex parte minoris extre-
mitat: ſed ex illis premiſſis ſequitur hec
cuiuſlibet hominis bunnellus b aſinus
in aliquo inſtanti erit: aut hec/qui cuiuſ-
libet hominis bunnellus erit: aſinus in
inſtanti erit. Et per hec patet quid dicen-
dum eſt ad aliam replicam.

CSed cōtra ſolutionē arguitur
ſim hec dicta ſequeretur ex dictis has nō
contradicere a homo non erit aial ⁊ om-
nia homo erit b aial. cōſequeſ eſt falſum
quū illis repugnet vritas ⁊ falſitas ⁊ nō
opponant niſi contradicōie: ergo dicta
nulla: ſequela probatur: quia dictum eſt
has duas non eſſe contradicōrias a ho-
minis bunnellus nullus aſinus erit ⁊ cu-
iuſlibet hominis bunnellus b aſin⁹ erit:
ſed qꝰ conſequeſ ſit falſum patet: qꝰ illis
propoſitionibus repugnat veritas ⁊ fal-
ſitas de forma acceptionis terminorum.

CEt cōfirmatur cōtra dicta ſeqꝰ-
retur qꝰ in iſtius propoſitionis contradi-
cōria. Omnis homo in b inſtāti erit ani-
mal ly homo debet ſupponere mixtim
⁊ nō aliter cōſequeſ eſt falſum: ergo ſolu-
tio nulla. ſequela probatur: quia ex dictis
in ſolutiōe cōfirmatōis ly homo nō de-
bet ſupponere determinatōis: quia dabun-
tur falſe: nec conſuſe: quia rebus vñ nunc
eſſent vere. relinquitur ergo illi terminū
debere ſupponere mixtim. Sed falſitas
cōſequeſ probatur: quia tunc in iſtius
propoſitionis cōtradictōia omnis homo
in aliqꝰ inſtāti erit b animal opoteret: il-
lū terminum homo ſupponere mixtim:
ſed cōſequeſ eſt falſum: qꝰ bene poterit
ſupponere conſuſe: ergo ſolutio nulla p-
batur minor: qꝰ hec a homo in nullo in-
ſtāti erit animal illi opponit ⁊ nō niſi cō-
tradictōie: ergo opponit ⁊ contradicōie.

CAd replicā tentis ſuppoſitioni-
bus que in primo argumento ſuppoſite
ſunt opoter concedere ſequela: et qñ
queris quomodo opponitur reſpōdeō qꝰ
contrarie ⁊ dabuntur falſe ſi poſt hoc in
vno inſtanti fortes erit ois hōꝰ expoſt erit
cum multis nec mireris de his: qꝰ ſuppo-
ſitionibus tentis quas vt poſtea dicetur
tenebim⁹ eſſe falſas opoter hoc conce-
dere ⁊ cauſa quare ille nō contradicēt il-
lo tento qꝰ ſubiectū eſt determinabile re-
ſpectu copule determinationis vnice in
affirmatiua ⁊ in negatiua determinatio-
nis non vnice. Sed contradicōia illi⁹
erit hec d hō in nullo inſtāti erit aial vbi
enitabitur ille error: ſimiliter modo diceſ
ad confirmationē: ſed oppoſiti dicemus
huius ſim opinionem qua tenebim⁹ dic-
ta veritatem ſuppoſitionum.

CCōtra iſta dicta arguit ſequere
tur has contradicere eadē rōne oia alba
in inſtanti erunt b animalia ⁊ d alba in
nullo inſtanti erunt aialia: ſed hoc eſt fal-
ſum: ergo ſolutio nulla. ſequela maniſe-
ſta eſt: quia ſi iſte poſſunt eſſe vere: tunc
alie poſſent in ſimili forma eē vere ſubi-
cēdo omne a in aliquo inſtanti erit be
et d a in nullo inſtāti erit c. Si em̄ ly a cō-
uerſat cū ly binarius aborūt: ly c cuz ly
binarius aialitū tunc ille erunt vere in eo-
dē caſu in quo prime ⁊ eodē modo pba-
buntur. Quo ſit vt eadē rōne ille pſicāt.
Sed qꝰ ille non pſicāt rōne probatur: qꝰ
caſu quo fortes ⁊ plato ſoli erūt ⁊ fortes
in vno inſtanti erit albus ⁊ tunc plato e-
rit niger ⁊ plato in vno inſtanti erit al-
b⁹ ⁊ tunc fortes erit niger ita qꝰ nunqꝰ albi
erunt ſimul nec nigri: tunc veritas nega-
tiue maniſeſta eſt deſcendēt primo ſub
pſicator deide ſub ly albor demū ſub ly
inſtanti vbi inuenies ſubiectū non ſup-
ponere cuz in illo inſtanti illa aialia non
erunt iſta alba. veritas affirmatiue pro-
batur bene ſequitur omnia alba in ali-
quo inſtanti erūt iſta animalia: ergo om-
nia alba in aliquo inſtanti erunt b ani-
malia. conſequentia eſt maniſeſta ⁊ pro-
batur antecedens: bene ſequitur aliqua
alba in aliquo inſtanti erunt iſta anima-
lia ⁊ illa oia alba ſunt vel erūt: qꝰ oia alba
in aliqꝰ inſtāti erūt iſta aialia. pba eſt ma-
niſeſta pba maior: qꝰ minor maniſeſta eſt.

Bene ſequitur album ⁊ aliud album in
aliquo inſtāti erunt iſta animalia. ergo
alba in aliquo inſtanti erunt iſta aialia
conſequentia eſt maniſeſta qꝰ ſingulare
geniūatum equialet plurali probatur
antecedens. Bene ſequit fortes ⁊ aliud
album erunt iſta animalia et fortes eſt
aliquid album ergo albus ⁊ aliud albu
erunt iſta animalia.

CAd hanc replicam poterit vno
modo dici conceſſa ſequela negādo fal-
ſitatem conſequentia: ⁊ ad probatōne
negatur qꝰ affirmatiua ſit vera ⁊ ad pro-
batōne nego antecedens ⁊ ad probatio-
nem nego antecedens. Et ad probatio-
ne nego iſta cōſequeſiā albu ⁊ aliud al-
bum erūt iſta aialia ergo alba in aliquo
inſtāti erunt iſta animalia qꝰ ſingulare
geniūatum nō accipitur nunc vnice ſicut
capiebat in propoſitiōe illa de ſubiecto
pluralis numeri. Et reſtringit quelibet
pars ita ſed ſi bene vis argumētari opz
qꝰ cetera maneāt paria. Et ſi tunc argu-
mentaberis aliqua alba ⁊ aliud album
erunt iſta aialia ergo alba in iſto inſtāti
erunt animalia. Sed de his in copula
ſis cōpleſiue ſumptis. **C**Alter poſſem
dicere cōcedendo veritatē affirmatiue ⁊
negando veritatē negatiue ⁊ ad proba-
tōne que virtualiter ibi adducit nego
qꝰ hec ſit vera iſta alba in iſto inſtāti nō
erunt iſta aialia qꝰ ſuis hec ſit vera iſta
animalia in iſto inſtanti non erunt iſta
alba ⁊ verificatio ſubiecti ſic dꝰ fieri iſta
animalia iſta alba ſunt vel erunt ⁊ non
ſic iſta ſunt vel erunt alba.

CEt ſic patet quid dicendum eſt
de iſtis omnibus ſuppoſitionibus illis
veris. Sed qꝰ loquendo in rigore logi-
ce nō credo illas ſuppoſitiones eſſe ve-
ras ideo ſicut in principio promiſimus
ſupponere de ſunt. Et ideo denediō ad
primā ſuppoſitionem dico falſum eſſe in
iſta propoſitione omnia hō in b inſtanti
erūt aial primo eſſe ascendēdū vel deſce-
dēdū ſub ly inſtāti qꝰ ſub ly homo. pro
max declaratione eſt notādū determi-
nationem copule eſſe determinationes
ſubiecti ⁊ predicati. Quia quuz talis de-
terminatio reſtringat copulam opoter
etiam qꝰ determinet ⁊ reſtringat extre-
ma copule erit talis determinatio ſub-

jecti vnice determinatio quū iſz ſequit
⁊ predicati non vnica quū ipſum prece-
dat. quo ſit vt primus ſub determinatiōe
copule qꝰ ſub pſicator ⁊ primus ſub ſubie-
cto qꝰ ſub determinatiōe copule ſit aſce-
dēdū vel deſcendēdū. Et quē admodum
in hac propoſitione quū bet aſinus b ho-
minis currit primo eſt aſcendēdū ſub ly
aſinus ſiue ſub toto qꝰ ſub ly hois. Eodē
modo in hac quilibet hō in b inſtāti erit
aial. **C**Quod ſi qꝰ dicat nonne pōt dari
vñ ſignū denotans in hac quilibet aſi-
nus b hois erit curres primus aſcendēdū
eſſe ſub ly hominis qꝰ ſub ly aſinus. Et
vnum ſignū denotans qꝰ prima ſub ly
inſtanti in hac. Quilibet homo in b in-
ſtanti erit aial qꝰ ſub ly hō. qꝰ ſi poſſit da-
ri ſit b ⁊ tunc deducantur argumenta.

CAd hoc respondeo ſi tale ſignū
poſſet dari tunc iudicandū eſſet de illis
nō vt ſubiecta accipiunt vnice ſed vt ac-
cipiunt nō vnice ita qꝰ de hac qꝰ aſinus
b hois currit ſicut de hac hois quuz aſi-
nus currit qꝰ illi equialet et de hac ois
hō in b inſtanti erit aial ſicut de iſta in
aliquo inſtāti ois hō erit aial. Et ſic pꝰz
quid dicendū ſit de prima ſuppoſitione.
Et qd ad formā argumenti rñdendo de
rigore logices nō ſtādō i ſuppoſitione.

CSecundū ſuppoſitum erat qd
determinatio copule reſtringat ſubiectū
ita qꝰ in hac propoſitione hō in hoc inſtā-
ti erit aial ly hō ſupponat ſolū pro hōie
qui eſt in hoc inſtanti vel erit in hoc in-
ſtanti idqꝰ ſuppoſitū eſt qꝰ non eſſet im-
probabile dicere illū terminū hō ſolum
ſupponere pro hōie qui eſt vel erit: pro-
babilitatē eſt dicere ſuppoſiti illud eſſe
verū. Secūdū qd ad huc eſſet difficultas
vtrū talis determinatio copule qꝰ ſubie-
ctū eſt terminus pnotatiuus reſtringat
materiale vel reſtringat terminum pro
materiali ⁊ formali ſimul. volo dicere
virtū in hac propoſitione albu in hoc in-
ſtāti erit aial ly albu reſtringat pro illo
quod in hoc inſtāti erit tñ vt reſtringat
illū terminū pro illo quod in illo inſtāti
erit ⁊ pro eodēz habebit albedinem. Ad
hoc respondeo qꝰ vtroqꝰ modo pōt reſpō-
deri ⁊ ſi primo modo dicatur tūc hec eſt
concedenda album in hoc inſtanti erit
fortes ſi fortes in inſtanti demonſtratio

merit niger et postmodum erit albus. Si vero dicatur secundum in illo casu propositio illa est neganda quod subiectum non supponit restringit enim ly ab ad statum pro illo quod in hoc instanti erit album.

Tertium suppositum ideo positum est quod potuisset quicquid dicere in singularibus istius propositionis omnis homo in b instanti erit albus descendendo sub ly instanti non restringit subiectum singula resque illius esse has omnis homo qui est vel erit homo in hoc instanti erit albus et sic de singulis. et addit illa copula ad hoc quod termini teneatur eque ample et hoc non esset omnino improbabile quare ut argumentum deduceretur tertium suppositum fuit declaratum et sic per quid dicendum est ad argumentum suppositionis tertiae et quid illud non supponit de rigore logice.

Octavo principaliter arguitur iste sunt contrarie. Quilibet asinus fuit cuiuslibet hominis quilibet asinus et nullus asinus fuit cuiuslibet hominis quilibet asinus tamen dant simul vere ergo lex contrariarum nulla consequentia est manifesta et maior pars quod nullus error committitur sed minor probat quod pono casum quod solus brunellus fuisse asinus qui in vno instanti possessus fuisse ab vno homine et in alio instanti ab alio sic quod a quolibet homine in aliquo fuisse possessus et in nullo instanti fuisse possessus quolibet homine. Tunc veritas negatiue manifesta est quod hec est sua contradictoria alius asinus fuit cuiuslibet hominis quilibet asinus est falsa quod huic manifeste false equivalet alius asinus in aliquo instanti fuit cuiuslibet hominis quilibet asinus veritas affirmatiue probat bene sequitur. Quilibet asinus in aliquo instanti fuit cuiuslibet hominis quilibet asinus ergo quilibet asinus fuit cuiuslibet hominis quilibet asinus veritas antecedenter manifesta est quod bene sequitur quilibet asinus fuit istius hominis quilibet asinus sic de singulis ergo quilibet asinus fuit cuiuslibet hominis quilibet asinus per ascensum quia supponit ly cuiuslibet non esse partes extrinsecas hoc idem patet per ascensum primo sub ly asinus deinde sub ly hominis quod oportet ascendere prius sub ly hominis quod sub ly instanti quod ly instanti supponat p[ro]fusa t[er]m[in]o.

Et confirmatur iste sunt contrarie quilibet asinus in aliquo instanti a quolibet homine erit visus et nullus asinus in aliquo instanti a quolibet homine erit visus et possunt simul esse vere ergo lex nulla est: maior patet inducendo per conditiones contrariarum quod nulla videatur deficere: maior probatur casu quo esset vnus solus asinus in hora futura et in vno instanti ab aliquo homine videretur et in alio ab alio et sic consequenter per instantia taliter quod in nullo instanti videatur a pluribus hominibus tunc in tali casu quolibet illarum est vera: veritas affirmatiue liquet quod ly instanti supponat confuse t[er]m[in]o et veritas negatiue probat nam bene sequitur non iste asinus in aliquo instanti a quolibet homine erit visus nec iste asinus in aliquo instanti a quolibet homine erit visus ergo nullus asinus in aliquo instanti a quolibet homine erit visus: consequentia tenet per ascensum veritas prime singularis patet capiend[um] sua contradictoria vel capiend[um] singularis sub illo termino instanti et similiter illa propositio potest probari in principio capiend[um] sua contradictoria que est ista alius asinus in aliquo instanti a quolibet homine erit visus cuius falsitas clara est.

Confirmatur secundo: iste contrariant. Quilibet homo in aliquo loco super quolibet equum quodlibet equitas est et nullus homo in aliquo loco super quolibet equum quodlibet equitas est et datur simul vere ergo et c. consequentia est manifesta et probat minor quod si sit solus foras quod sit in multis locis et in vno loco equit super vnum equum et in alio super alium ita quod super quolibet equum equit et in nullo loco super duos tunc veritas affirmatiue manifesta est quia ly loco ita confuse t[er]m[in]o et veritas negatiue est manifestior quod volo quod ly loco sit pars predicati.

Ad argumentum responderet quidam eo modo quo responderet ad confirmationem: dicit enim propositiones in confirmatione assumptas opponi contrarie et concedit affirmatiuam et negatiuam.

Et ad primam probationem nesgat consequentiam et dicit defectum esse quod virtualiter arguit a confusa ad dicitur

minatam. Et dicit isto modo debere argumentari: non iste asinus in a instanti a quolibet homine est visus ergo nullus asinus in aliquo instanti a quolibet homine est visus. Et preterea dicit quod ista propositio ne alius asinus in aliquo instanti a quolibet homine est visus non licet descendere sub ly asinus quin ly instanti maneat confuse tantum sed quod falsitas istorum est ita clara non curio illa impugnare sed ostendo in eo repugnantiam: nam ultra subdit sequitur solutione ista consequentia non valet omnis asinus in aliquo instanti a quolibet homine erit visus et nullus asinus in aliquo instanti a quolibet homine erit visus ergo nullus asinus asinus erit: sed hoc non stat cum dicitur quod illa p[ro]p[os]itio sit syllogistica nam si alius asinus defectus committitur maxime esset quod terminus distributus in maiore in ordine ad terminum supponeret confuse t[er]m[in]o sicut in minore confuse tantum sed hoc non quod in minore supponat determinate in ordine ad terminum in ordine ad quem in maiore stabat confuse tantum cum hec minor: nullus asinus in aliquo instanti a quolibet homine erit visus: sed sua ratione huic equivalet nullus asinus in a instanti a quolibet homine est visus.

Quare communiter solet respōderi ad argumentum simili modo ad confirmationem et sub confirmationem negando propositiones propositas opponi contrarie dicitur quod deficit est quod terminus distributus affirmatiua v[er]o ly hominis in ordine ad terminum supponentem confuserantur puta ad determinationem copule in negatiua hac nullus asinus fuit cuiuslibet hominis quilibet asinus supponit confuse tantum. Sed contraria illius affirmatiue erit hec nullus asinus fuit hominis asinus aut hec nullus asinus in instanti fuit cuiuslibet hominis quilibet asinus in illo modo contraria huius quilibet asinus in aliquo instanti a quolibet homine fuit visus est hec nullus asinus in instanti a quolibet homine fuit visus.

Sed contra istam solutionem multipliciter arguuntur probando illud quod dicitur esse falsum et propositio de illa esse contrarias et in illo casu propositiones ille non sunt vere ergo dicta illa non probat quia quero vtrum ly

instanti restringit predicatum aut non. Non est dandum vltimum quod determinatio copule restringit extremam ut patet ex dictis in argumento precedenti. Similiter etiam si non restringit negatiua esset falsa: si vero dicitur quod restringat tunc sequitur ly instanti esse determinationem predicati non vnicuique. Quare sequitur p[ro]p[os]itio esse ascendendam et descendendam sub ipso quod sub predicato.

Preterea arguitur sic sequere tur duo contraria posse simul esse vera consequens est falsum et impossibile ergo et antecedens sequela probat iste sunt contrarie ut patet per eas regulas dictas quilibet asinus in b instanti fuit cuiuslibet hominis quodlibet aial et nullus asinus in a instanti fuit cuiuslibet hominis quodlibet aial tamen datur simul vere ergo propositio: p[ro]p[os]itio est manifeste probatur minor supposita veritate huius Adam fuit omnis homo quia casu quo brunellus fuisse a quolibet homine possessus in vno instanti tantum et in illo instanti nihil aliud fuisse possessum ab homine sed in vno alio fuisse vnus equus possessus tunc veritas affirmatiue manifesta est et veritas negatiue probatur quia ista est sua contradictoria alius asinus in a instanti fuit cuiuslibet hominis quodlibet animal que est manifeste falsa quia oportet nunc descendere primo sub ly hominis et sub ly animal quod sub ly instanti quia si non: hec esset falsa quilibet asinus fuit cuiuslibet hominis quodlibet animal in casu argumenti. Quod autem propositiones ille sint contrarie patet multipliciter. et primo quia terminus distributus in ordine ad terminum supponentem determinate supponit determinate alia. Preterea si non essent contrarie sequeretur quod darentur alique propositiones contradictorie in quarum aliqua alius terminus supponit confuse tantum: et si statet determinare tales propositiones non opponerentur consequens est contra regulam secundam secundi capituli ergo et antecedens sequela probatur iste sunt contrarie: brunellus in aliquo instanti fuit cuiuslibet hominis quodlibet animal: et in negatiua ly hominis et ly aial supponit confuse tantum et tamen si ly hominis aut ly aial supponeret determinare illo

propositiones non opponerent. ut patz si capias p negatiua hac bunellus no in a hñti fuit cuiusqz hois quodlz aial.

Propter hec argumenta que apparent mihi multos apparatus contra hec volo defendere nullas illarū propositionū ibi postas esse veras: et miro q nullus cōmunit loquentis viderit illa incōuenientia atqz hoc idēz tenuimus in quodā syllogismo secū de figure vbi probatū est illas eadem ratione qua hic opozit: has premias quilibet asinus fuit cuiuslibet hois quilibet asinus nullus asinus fuit cuiuslibet hois quilibet asinus esse indispositas in camestres pro cuius declaratione tenēdū est determinationē alicuius totius esse determinationē partū et determinationē restringē rē determinabile restringere etiā determinationē talis determinabilis. hoc igitur supposito capta hac ppositione quilibet asinus i aliquo instāti fuit cuiusqz hominis quilibet asinus piz ly instanti restringere totū predicatū est copule sit determinationē quare sequit etiaz esse determinationē nō vnica cuiusqz partis et sic est determinationē illius termini hois nō vnica cū ipius precedat quare patet nunqz esse prius ascendendū vel descendendū sub ly hois qz sub ly instanti quo fit vt cōfusa illi termini instāti determinate equiualeat respectu cuiusqz partis predicati et sic dicendū est de hac quilibet asinus in aliquo instāti a quolibet hoie ē vnus et de hac quilibet homo in aliquo loco sup quilibet equum quodlz equitas est. Et ex quo piz has equiuale re fortes in a loco sup quemlibet equū quodlibet equitans est fortes in aliquo loco sup quālibet equū quodlibet equitans est. patet pterea in prima illarū prius sub ly loco distinctiue esse ascēdē dū et descendendū qz sub ly equū cum sit determinatio non vnica illius termini et sic patet quid respondēdum est ad for mam argumentorum.

Sed contra hunc modum re spondendi arguit sequeret quācūqz ista rē esse negādā omne totū in aliqua ppositione est maius sua parte et omne totum in aliqua ppositione quilibet sua parte est maius sed hec est contra geo-

metras ergo opinio nulla: minor manifesta est sed sequela probat qz postqz ille terminus ppozitio ē determinatio pre dicari determinabit etiā illū terminū sua parte eritqz illius determinatio nō vnica quare cōfusa illius termini respectu illi termini sua parte determinate equiualebit et sic facile piz falsitas vtriusqz cum prius sub ly ppositione qz sub ly sua pre distributo oporteat descendere.

Ad hanc replicā respondeo cō cessis sequela negando minorē quia geometre non capiunt illā nisi in hoc sentia quodlibet totum quilibet sua parte in aliqua ppositione ē maius: in quo sentia est euidentis.

Contra hec arguitur et suppo no qz hec quilibet asinus i aliquo instāti fuit cuiuslibet hois quodlibet animal prius probet ratione predicati qz sub ly instanti sed si ly instāti determinate sup poneret prius sub ly instāti qz sub ly predicato vt piz ex regulis ascensūs: hoc possibile supposito qd admissum etiā est argumēto immediate pcedenti qz oppositū dictū sit: secūdū nostrū modū dicēdū arguit sic iste puzant quilibet asinus in b instanti fuit cuiuslibet hois quodlz animal et nullus asinus in a instāti fuit cuiuslibet hois quodlibet aial et sunt simul vere vt piz ex supposito: itā probate sunt qñ arguebamus contra opinio nem cōmūne ergo dicta nulla maior piz qz nullus error cōmittit. Tres terminus dictus in affirmatiua in ordine ad terminū supponit determinate ergo p sed dā regulā secūdi capitis ille erit piz.

Ad hanc replicā supposito illo qz qñis falsus est et cōtra solutiōnes nostras tñ possibile illo admissio nego maiorē et ad primam probationē dico in illis ppositionibus esse errorem qz ly instanti in affirmatiua ē determinatio non vnica cuiusqz partis predicati quia prius probat qz predicatus et qz quicūqz predicati pars et in negatiua ē determinatio vnica et si idem supponeres in his quilibet homo i b loco super quemlibet equum quodlibet equitans est et nullus homo in a loco super quemlibet equum quodlibet equitans est non estur con-

trarie: simili modo assignabis errorem. Ad scōdam pcedo antecēdēs et nego pnam quia cetera non sunt parta variatur em determinatio vnica in non vnica. Et sic patet quid dicendum est de multis alijs argumentis que circa cōtradictōrias determinatione accepta non vnica: dicēdū est et ex cōsequenti de omnibus cōtradictōrijs obliquoqz qz de ppositionibus quibus determinatio accipitur vnice: satis dictum est in primo capi.

Cōtra illa tñ que ibi dicta sunt possent argumentari probādo qz determinatio debeat manere non eodem modo in vtraqz contradictōriarum quia si sic se queretur has duas hoc differēs ab albo erit ens et hoc differēs ab albo non erit ens esse cōtradictōrias si in affirmatiua ille terminus albus supponeret distribuitur et in negatiua sub ly albo descenderetur et ascenderetur disiunctiue: sed hoc est falsum quum vtraqz sit vera casu quo fortes erit post hoc cum multis albio et nunqz erit albus: sed erit aliquod album quod nunqz erit cum forte et de pposito per pronomen demonstratiuū forte: tunc veritas affirmatiue manifeste probatur. Bene sequitur fortes erit ens et fortes est vel erit hoc differēs ab albo: ergo hoc differēs ab albo erit ens et veritas negatiue patet quia sub illo termino albo dabitur vna descēdēs vna p hidelicet illa, in qua demonstrabitur album quod non erit simul cum forte.

Ad hanc replicam facile est re spondere secundum diuersos modos de modo exponendi istius fortes est vel erit hoc differēs ab albo: quia secundum hunc modum neganda est consequentia illa ppositio: et secundum alium concedenda est consequentia et neganda minor. Sed de his in tertio libro in materia de differ.

Sequitur caput sextum.

In hoc capite sexto de hypote ses in gnali dōm est primoqz de cōditio nibus illatiuis de in puzarijs et rradictōrias assignabimus ipis cuiuslibet hypozitias atqz pmissiuis cōditionalibus.

Propositio hyp potetica sic diffinit a petro hypano est ppositio qz hz duas cathegozicas puzctas tanqz partes puzcipales sui. Et de hypotetica ab hypos qd

est sub et thesis positio quasi suppositio vel suppositiua loquuntur quia vna pars eius supponitur alteri.

Hanc diffinitionē sic quidā in telligit postqz quēdā aliū p discipulū suū magnis lacessit inuirijs. ppositio hypotetica est ppositio in qua puziunguntur due cathegozice vel plures ea rōne qua sunt cathegozice tanqz partes puzcipales sui formaliter vel equiualeter. Et clarū est istā esse hypoteticā copulatiuā. Si hō currit hō monet et sic. est. c. c. reprēhendit. d. et tñ nō puziungunt p ly et ptes cathegozice ergo dicta nulla. Quare sic diffiniēda est ppō hypotetica. Propō hypotetica est ppō in qua puziungunt ptes ppositiones vel plura cōplexa pponalia puziunctioē fm quā sunt pōnes per aliquā puziunctioē formāl vel equalēter. Et rārim ppō hypotetica diuidit a petro hypano in pponem conditionālē copulatiuam et disiunctiuam.

Propositio conditionalis sic ab eo diffinit est ppō in qua puziunguntur due cathegozice per hanc puziunctioē si: vt si fortes currit: fortes monet et illa cathegozica qz immedie sequit puziunctioē si vocat ans et reliqua pns hāc intellige ad sensum diffinitionis pponis hypoteticę.

Ad veritatē cōditionalis requiritur qz pna sit bona et ita statim inserte puzia hypano oēm cōditionālē verā esse necessariā et oēm falsam esse impossibilē. Et ad falsitatē cōditionalis sufficit et requiritur qz pna sit mala: vt si hō est. albu est.

Circa ista que pet. hypano. dicit nōnula sunt inquirenda: et primo de cōditionalibus agem: scō de copulatiuis et de disiunctiuis: et vltimo inquirem: qz si sint plures species ppositionū hypoteticę et si plures fuerint de eis agemqz.

Quantū ad primū notandū est ly si tripliciter posse teneri. Uno modo il latiuē alio modo pmissiue: tertio modo

additionem. in primis duobus sensibus propositiones iste sunt hypotice. in ultimo vero cathegouice de quibus in sequenti capite videbimus.

Quantum ad primum in quo videtur est de conditionibus illatibus dictum est iam ad veritatem harum propositionum requiri primum esse bonum et sufficere idem. Et ad bonitatem prout sufficit et requiritur quod secundum aliquam significationem auctoris vel propositionis et correspondens non possit ita esse sicut per ipsum signatur vel signi potest manente eadem significatione totali quin ita sit sicut per primum signatur vel signi potest hoc extra reflexionem hoc est dummodo primum non habeat non signum sicut est anneru nec tota primum se maleficat. primum potest in definitione cadit super totum sequens. Aliter ista primum non esset bona alibi currit ergo coloratum currit.

Particule relique faciles sunt quoniam de vel propositionis illi correspondentia propter primum quatuor antecedentia non sunt propositiones sed correspondent propositionibus ut si fortis curreret fortis esset albus.

Dicitur ultra non potest ita esse sicut per ipsum signatur vel signi potest et propter hanc primum si nulla positio est negativa aliqua propositio est negativa in qua quis non potest dari ita esse sicut signatur per primum quoniam ita sit sicut signatur per primum tam potest ita esse sicut quoniam significatur per primum quoniam non erit ita sicut tunc significabat per primum ut patet quoniam nulla propositio est simile dices de hac consequentia: omne ens est deus: ergo homo est asinus: similiter de ista: omne propositio est particularis: ergo aliqua est universalis: ex quo patet nullum antecedentiarum assumptum esse impossibile primum nullum tale possit esse verum. propositio enim possibilis non est tamen illa que potest esse vera: sed que significat realiter qualiter possibiliter est. secundum reflexionem quod de illis in insolubilibus. **Dicitur extra reflexionem** propter hanc primum: si hoc consequens non significat ita esse sicut est demonstratio semper consequens eiusdem primum que primum bona est: quod arguitur a synonymo ad synonymum et tamen ita est sicut significatur per primum. hec dixerim sequendo conditionem insolubilibus ut quod ex ergo sequatur

falsum: sed de his deo dicitur in insolubilibus. **Dicitur ulterius** dummodo consequentia non se maleficat propter hanc que demonstrat se. si hec conditionalis est bona consequentia homo est asinus que destruit suam bonitatem ut patet: quod ipsa est reflexiva et ad illam esse bona sequitur illam esse mala ut bene sequitur: si hec conditionalis est bona consequentia homo est asinus sed nullus homo est asinus: ergo hec conditionalis non est bona primum: consequentia tenet a tota conditionali cum destructione consequentis ad destructionem antecedentis de quo modo arguendi statim dicemus.

Des solent hic impugnare circa illam primum martinum magistri qui quodone tercia suarum propositionum dicit primum illam esse bona et antecedens esse impossibile quod significat hominem esse asinum copulativum cum significatione. Quia quoniam ante denotat primum esse bona debet denotare primum sequi ex antecedente quod non esset verum nisi asinus significaret illud quod consequens signatur. quare antecedens equivalet huic copulativo hec primum est bona et homo est asinus: et ex consequenti negaret primum iam factis: si hec conditionalis est bona primum homo est asinus: sed nullus homo est asinus: ergo est conditionalis non est bona primum. Et quidam qui suum modum defendit dicit debere intelligi regulam iam allegatam dummodo antecedentia eandem teneant significationem quoniam est asinus et quoniam est primum: modo ista propositio hec conditionalis non est bona primum non retinet significationem contradictoriam ad antecedens conditionalis assumptum quoniam non demonstret conditionaliter cuius ipsa est pars quare non habebit significationem aliam ab ea que ex significationibus partium patet. hic modus respondendi non enacnat difficultatem: quoniam difficultas in hoc est in ista primum est bona secundum hanc significationem homo est asinus. Si dicas asinus non habere aliam significationem quam que ex partium significationibus conurgit manifestum est in illa consequentia sit sola se maleficat ut facile est deducere. Si vero illud ante significet idem quod primum: tunc sequitur quod ista primum est aliqua primum est bona homo est asinus ante significaret idem quod sequens. Similiter in hac aliqua consequentia bona est: homo est asinus: prout capta ista primum nullum homo est asinus: ergo hec conditionalis non est bona

na consequentia in qua ly hec demonstrat totam conditionaliter cuius ipsa est pars vel illud primum significat idem quod ante vel non significat idem quod ante si secundum reddit difficultas de primum illa que se maleficat: si primum quero vel significat idem quod ante distinctionem vel copulativam si copulativam redit easdem difficultas: quod se maleficat: si distinctionem hoc esset: quod illud est primum: quod primum est consequentia ponit terminus signum consequentia esse bona vel non esse bona: tunc significat sub distinctione illud quod ante: sed hoc est falsum: quod tunc iste conditionaliter essent concedere: si deus est hec conditio nalis est mala primum: si deus est hec conditio nalis est bona primum. Si dicas quod preterea quod primum est propositio negativa signatur distinctum capio istam si nullus homo est asinus et hec conditionalis est hec: conditionalis est mala consequentia secundum hanc significationem de qua poteris difficultatem deducere: quod consequens copulativum debet significare illud quod antecedens postquam est propositio affirmativa tale consequens quare sequitur hac solutione minime vitari difficultatem talem.

Consequentia bona dividitur in consequentiam bonam materialem et in consequentiam bonam formalem: consequentia bona materialis est distincta tam consequentia formalis est consequentia que sic est bona quod ipsa et quelibet eiusdem forme cum ipsa est bona: consequentia de forma acceptionis terminorum bona est consequentia que sic est bona quod quelibet eiusdem acceptionis terminorum est bona: ex quo patet quod si aliqua consequentia est bona de forma acceptionis terminorum illa consequentia est formalis non tamen e contra si est formalis tenebit de forma acceptionis terminorum. Sed quere hic incidenter quare bene sequitur ista consequentia tenet de forma acceptionis terminorum: ergo tenet formaliter. Similiter bene sequitur iste propositiones sunt contradictorie de forma acceptionis terminorum: ergo iste propositiones sunt contradictorie de forma: ista tamen non valet iste propositiones sunt contradictorie de forma: ergo sunt contradictorie de forma acceptionis terminorum (distingno nunc formalitatem a formalitate acceptionis).

Ad hoc quod arguitur ab inferiori ad superioris affirmativam: bona est consequentia de forma acceptionis terminorum et bona primum habet se sicut inferioris et superioris. Et scilicet consequentia tenet: quod arguitur a superiori ad inferioris virtualiter negativum ex parte de ly potentia esse vera de forma acceptionis terminorum et potentia esse falsa de forma acceptionis terminorum: ante namque sensus est iste propositiones non potest esse vere: nec possunt esse falsae: de forma acceptionis terminorum et primum iste est: primum non possunt esse vere: nec potest esse falsae de forma: unde clare patet argumetari a superiori ad inferioris negativum: et in ultima primum arguitur a superiori ad inferioris affirmativum. Sed sensus namque ante est iste: iste propositiones potest esse falsae: de forma acceptionis terminorum et non possunt esse vere de forma acceptionis terminorum. Et sensus ante ista propositiones possunt esse falsae de forma et non possunt esse vere de forma ubi patet quod arguitur ex parte de ly potentia esse falsa de forma acceptionis terminorum ad ly potentia esse falsa de forma a superiori ad inferioris affirmativum.

Consequentia bona et formalis non sic diffinitur ab Strodo et Gaetano de Tyenis et Alexandro terminorum aliorum antiquis: sed dicitur consequentia formalis male esse illa cuius si sic esse sicut adquate significatur per antecedens intellegitur sic esse sicut per consequens adquate significatur intellegitur. Si quis enim (inquit) intellegat se esse hominem tunc intellegit se esse aial: et ideo dicit consequens esse de formalis intellectione aialis. Sed hec diffinitio nihil valet. non enim oportet si intelligat hominem currere intelligam animal currere: si dicas sicut ipsi glossat quod tripliciter aliquid dicitur esse intellectus alterius. Uno modo in essendo tantum: et sic superioris esse de intellectu inferioris. Secundo modo in consequendo tamen: et sic ista propositio nullus homo est asinus est de intellectu huius homo est animal. Tertio in essendo et consequendo: sic ista aial currit est de intellectu huius: hoc currit: tunc sufficit consequens esse de intellectu ante in essendo tamen aut in essendo.

do et significatio simul hec distinctio nulla est: quia quero quare vocantur animal currere esse de intellectu huiusmodi? hoc currere in essentia: aut quia res significata est prior in essentia et hoc non dicitur quia non potest vna intelligi sine altera: hoc nullo pacto: ergo nulla illarum est de intellectu alterius preterea hec preterea est formalis cuiuslibet hominis qui libet asinus? currere: risibile asinus non currere: ergo risibilis asinus non est hominis asinus: et in nullo sensu preterea est de intellectu asinus: preterea hec preterea est formalis cuiuslibet hominis asinus: ergo quodlibet est vel non est: et tamen preterea non est de intellectu formalis asinus. Preterea hec est formalis ovis homo est animal: omne risibile est non homo: ergo omne risibile animal non est ut facile dedurimus capite ultimo tertium tractat? syllogismus et in consequens non est de intellectu asinus ergo et. quare distinctio nes ille sunt relinquende multum sunt antique et non vere.

Sed dubitabis quare contra dicitur conditionalis nihil ponere in esse quum quolibet conditionalis inferat distinctio nam compositam ex consequente et oppositi ad asinus que aliquid ponit in esse: similiter ista conditionalis si tu non es homo tu es homo inferat hanc tu es homo.

Ad hoc respondeo quod non dicitur conditionalis nihil ponit in esse: quia nulla propositio ponentem aliquid in esse inferat: sed quia ad veritatem talis non requiritur asinus esse verum aut consequens aut antecedens aliquid ponere in esse aut consequens.

Pro maiori declaratione diffinitionis bone preterea sic contra eam argumentabor non sequitur si hec propositio est vera hoc est asinus: hoc est asinus: et tamen diffinitio venient illi: sed dicta nulla maior preterea: asinus possibile: et preterea impossibile: ergo consequentia non valet minor probatur: quia si posset ita esse sicut significat per preterea maxime esset si illa propositio homo est asinus imponeret ad significandum tamen sicut hoc est hoc sed hoc non: quia non manet eadem significatio antecedentis: et si termini sic posset imponi ad dandum antecedens verum et preterea falsum sequeretur hanc preteream non valere homo currere: ergo animal currere: quia si per animal deponatur a sua significacione et

imponatur ad significandum tantum sicut iste terminus lapis tunc antecedens est verum et consequens falsum.

Ad argumentum inquiri quomodo intelligenda est illa particula manente eadem significacione in diffinitione consequentie bone posita. hoc cuius declaratione norandum est quod dupliciter potest aliqua propositio sive aliquis terminus positus in propositione imponi ad significandum seu habere novam significacionem. Uno modo taliter quod propter illam novam impositionem terminorum ad huc supponatur pro eisdem et propositio illa vocalis eadem mentali subordine maneat quod semper significatio totius propositionis ex suarum partium significacione resultans ut capta ista propositione homo est nomen si quis illi terminum hoc imponit ad significandum asinos significatio totius propositionis eadem est que antea: quod quilibet terminus pro eodem supponit pro quo antea supponebat per hoc enim asinus impositionem post impositionem pro se supponit subordinatam: tunc eadem mentali ultimata illa propositio.

Alio modo potest imponi terminus alicuius propositionis ad significandum sic quod propter impositionem illam novam terminus non supponit pro illo pro quo antea supponebat: nec propositio illa mentalis eadem subordinatur: ut si quis istum terminum homo in ista propositione hoc est animal ad significandum lapides imponat: manifestum est quod propter tale impositionem ille terminus homo non supponit pro illo pro quo antea supponebat sed per aliam illamque propositioem alteri mentali subordinari. Atque isto modo concedendum est per novam impositionem hanc vocalem posse esse veram hoc est asinus et etiam qualis preterea bona posse esse mala et qualis mala posse esse bona. Et sic intelligitur illa particula posita in diffinitione manente eadem significacione. id est variata significacione terminorum per novam impositionem vel depositionem secundo modo factam: sed quis fiat impositio primo modo clarum est quod eadem manet significatio que surgit ex significatione terminorum et preterea hec sit possibilis hec est vera hoc est asinus nunquam tamen hoc potest esse asinus. id est nunquam mentalis cui ista propositio hoc est asinus nunc subordinatur: potest esse vera preterea mentalis cui illa

propositio hec propositio homo est asinus est vera sit possibilis.

Chiric intelligitis cur in propositionibus referentis solet addi hec particula secundum hanc significacionem nunquam tamen in alijs propositionibus sicut in ista homo est asinus et similibus additur per secundam hanc significacionem. Solemus enim dicere hec falsa secundum hanc significacionem que demonstrat se hec est impossibile secundum hanc significacionem: quia si non adideretur secundum hanc significacionem sequeretur secundam posse esse veram per novam impositionem primo modo et hoc sufficeret ad hoc quod illa sit possibilis clarum enim est quod si tota illa propositio imponere tur post hoc ad significandum tantum sicut homo est asinus et iam mentalis cui ipsa subordinabat antea se vera. Et adhuc ista impositione facta termini adhuc pro eisdem supponunt per quibus ante impositionem supponebant et significatio totius eadem que antea erat: consurgeret ex significacione partium eadem que antea erat. Sed hinc propositio in hoc est asinus non solemus addere sed hanc significacionem quia non potest illi terminum a significacione quam habet nova impositio. Secundo modo. id est quia illa alteri mentali subordinat.

Sed contra hec arguitur in casu posito in argumento videlicet quod propositio hec homo est asinus imponatur ad significandum tantum sicut homo est homo non datur asinus verum et preterea falsum ergo dicta nulla: asinus probatur in illo casu consequens verum ergo et. probatur asinus bene sequitur: hec propositio homo est asinus est consequens ergo preterea est propositio vera maior est antecedens consequentie propositio et minor est manifesta: ergo conclusio est vera cum consequentia sit expositoria.

Ad hanc replicam respondebis forte verum esse quod in illo casu non datur asinus verum et consequens falsum: sed quod datur ita esse sicut significatur per asinus quod non est ita sicut significatur per consequens.

Contra hanc solutionem arguitur consequens significat ita esse sicut est: ergo male dicitur est asinus probatur hec propositio homo est asinus significat ita esse si erit et illa est preterea: quod significat ita esse sicut est maior probatur hec propositio homo

est asinus est vera: ergo significat ita esse sicut est antecedens est manifestum: quia est asinus conditionalis sue consequentie de cuius bonitate argumentatur.

Ad hanc replicam respondeo bene probari quod in illo casu sit ita sicut per asinus significatur: concedo preterea quod non potest ita esse sicut significatur per asinus quin sit ita sicut significatur per preterea: sed poterit ita esse sicut significatur per asinus qui non erit ita sicut significatur nunc per preterea et hoc si post hoc imponatur illa propositio hoc est asinus ad significandum sicut hec hoc est hoc. Ex his patet quod preterea hec propositio hec est falsa quod demonstrat se non potest esse vera manente eadem significacione. id est non facta impositione que faciat ipsam alteri mentali subordinari tamen ipsa est possibilis: quia poterit ita esse sicut per eam nunc significatur ut dictum est prius.

Sed contra ista arguitur sequitur ex dictis hanc preteream non valere hec propositio hoc est asinus est vera et hec propositio significat hominem esse asinum: ergo hoc est asinus: sed preterea sit falsum: ergo et asinus sequela probatur: quia asinus est possibile et preterea impossibile poterit nunquam post hoc ita esse sicut significatur per asinus si illa propositio hoc est asinus manente significacione quam habet imponatur ad significandum sicut hoc est animal: sed quod preterea sit falsum probatur ille est modus probandi concedendas esse propositiones sic enim solemus argumentari hec est vera et hec significat hominem esse animal: ergo homo est animal.

Ad hoc respondet hieronymus pardo negando sequela et ad probationem dicit quod non est eadem propositio ante impositionem et post impositionem: sed hoc est falsum scriptura eadem est nec mutatur propter hoc quod aliter significat: et miror quod non ipse erit hec. sed causa quare falsus fuit: fuit quod creditur in casu posito in argumento ita esse sicut significatur per asinus quod non est ita sicut significatur per preterea cuius oppositum probatur esse: quare aliter dicitur esse concessa sequela negando falsitatem preterea et ad probationem negando illud esse bonum modum probatur sed sic oportet arguere hec est vera hoc est asinus: et hec ad eadem preterea significat hominem esse asinum: ergo hoc est asinus et hec preterea est bona: nec poterit ita esse sicut significat

hic per aha q: in illo casu minor est falsa et aduerse q: q:us ille modus pbadi sit bonus hic in no uale ita erit q: oē albus erit nigrū z hec ppō significabit ad equa te oē albu foie nigrū: ergo hec ppō erit uera: s; bene ualere t p̄a sic aperes p mi note hāc z hec ppō ad equate significabit qdlibet albu foie nigrū qñ ita erit q: qdlibet albus erit nigrū: sic patet quō intel ligende sunt particule oēs distinctionis bone p̄ne z quid ad ueritatē cōditionalis reqratur. Circa hec quereret aliq: quid ad ueritatē ppōnis in qua ponit ly nisi reqrit z sufficit: facte em nisi cōditionalē.

Ad hoc respondeo ad ppositio nis ueritatē in qua ponitur ly nisi idē re quiri qd ad ueritatē ppōnis sibi equiua lentis equiualet enim hec tu nō bene le ges nisi bñ studeris tu nō bene leges si tu nō bene studeris itaq: ly nisi tm̄ ualeat sicut si non: equiualet etiā ppositio illa ut dicunt cōmuniter loquentes hinc si tu bene leges: bene studeris.

Contra qd arguitur non sequi tur aliquod ens nunq̄ erit lapis nisi erit aliud creatum a lapide: ergo si aliqd ens erit lapis erit aliqd creatū aliud a lapide et tamen equiualet: ergo dicta nulla mi nor p̄cessa est: sed maior p̄batur: q: illius maioris cōditionalis que est p̄ns est ma nifeste falsa z dditionalis que est aha est uera hinc equiualet si nō erit aliud crea tum a lapide aliquod ens non erit lapis que uera est cum p̄ns sit necessarium.

Ad hoc facile respondebitur si intelligatur fundamentum quo dicitur has equiualet tu nō es homo nisi sis ra tionalis z si tu es homo tu es rationalis causa nāq: quare equiualet est prior per regulā huic equiualet tu non es hō si tu es rationalis z hec per regulā tertiā: sta tm̄ ponendā infert hāc si tu es hō tu es rōnalis mutuo q: arguit ex opposito cō sequentis ad oppositū aha: quare hec prior equiualet: tunc respondendo ad formā argumētū nego sequelā et nego q: equiualet q: nō capis cōtradictoriū con sequentis p̄me qd est oē ens erit lapis. Sed hinc equiualet iuxta dicta si oīe ens erit lapis erit aliqd aliud creatū a la pide ut p̄z i cōditionali q est antecedens ponēdo loco de ly nisi ly si nō: hinc p̄z hūc

modū arguēdi tu nō scis papam nō docē mire nisi tu scis asinus z si tu sis papam nō docē mire tu es asinus? si ly scis determi net ly papam nō docē mire tantū esse bo num: si uero totū sequens non ualere.

Hinc autē dicimus de modo ascēdēdi z descēdēdi sub terminis cōdi tionalibz p̄positis terminos p̄positos i ante dditionalis dicit mātan? supponere ut scribitur qd nō iprobabile est ch vt p̄st ea dicitur licet sub illis descendere copu latine ad supposita oia q talis terminus hz in tali dditionali: qz dices ly si amilla re nec argumentū qd sit vcz q ille equa leret: si hō currit hō currit: z si oia hō cur rit hō currit: cū termini supponēt eodem modo pbat modū dictū esse inuadid: qz licet termini vni? z termini alteri? oīno eodē modo supponāt hoc est i ordine ad totas cōditionales ut ipse inquit nō aūt in ordine ad partes simill argumētō pro baretur hanc oia hō currit sue p̄latēnt equiualet qz hūc est z q̄nis nō licet subsumere sub vniōi terminis: qz nō fed tur si hō albus est: albedo est: fortes ē hō albus: ergo si fortes est albedo est nō pro p̄te rea sequit nō inponere dditionale q̄nis tm̄ hoc sit p̄babile z ueritatē cōfō nuz q: tm̄ cōiter ē termini illos suppo nere eodez modo in cōditionali ac si in alijs ppōnibus ideo loquar cū cōiter lo quētibus dicendo terminos in conditio nali supponere eodem modo sicut in suis cathegoricis.

Pro modo ascēdēdi z descē dēdi sub illis aha oia vni notandū est q: nō loquimur de ascēsu z descēsu qd fit in or dine ad supposita cōrespondentia copu te ppōnis in qua ponitur: q: sic nullus est bonus ascēsus in cōditionali: sed loquimur de descēsu z ascēsu qd fit in ordine ad om nia supposito pio quibus terminus p̄st supponere.

Pono hanc regulam sub termi nis p̄positis in ante dditionalis si non di stribuantur licet ascendere oīno eodē mo do ac si distribuerētur: ita q licet ascende re z descēdere copulatiue ad oia supposi ta p quibus pōt supponere talis termi nus mediante copula aha. Si uero di stribuantur licet ascendere et descendere sub eo: ac si nō distribueretur et ualeat dī

hinc: et exempla sunt clara.

Aduerte tamen hanc cōsequen tiam nō ualere: selus tanti uiri auctorita te: s; oīis hō est aial hō est aial: q: si iste hō est aial oia hō est aial: uel si iste hō est aial oia hō est aial z sic de singulis possi bilibz. Cū aha sit necessariū qz a synoni mo ad synonymū arguitur: p̄ns uero im possible eo q: quelibet singularis est im possible. Nec ualeat etiā illo modo ascē dēdi nāq: p̄na non uidet bona. Si iste homo currit fortes currit: uel si iste homo currit fortes currit: z sic de alijs possibilibus: ergo si oia homo currit fortes currit cum aha sit necessariū: que est distinctio nāq: vna pars est necessaria: scz illa in qua demonstratur fortes: z p̄ns est im possible: in utraq: p̄suppono cōstantiā ueritatē pro possibilibus suppositis (ut ipse inquit) nec etiam sequitur sub termi nis nō distributis hic descensus copu latius si hō nō est aial nullus hō est aial: ergo si iste hō nō est aial nullus homo est aial: z sic singularis de possibilibus.

Secūda ppositio termini po sit in consequēte cōditionalis quo ad de scēsum immobiliter supponit quo uero ad ascēsum mobiliter: qz sub quocunq: copulatiue licet ascendere. per hec patet terminos p̄stos in antecedēte conditio nali si nō distribuantur apparere distri but z si distribuantur non distribui hinc patet qñ licet argumētari ab inferiori ad superius ex parte antecedentis z ex parte cōsequētis: qz nunq̄ ex parte antecē dētis licet: sed bene ex parte cōsequētis quā doq: aū licet ex parte aha: z consequen tis simul ut bene sequitur si fortes currit hō currit: q: si aial currit sub stātia currit.

Hinc ponāde sunt regule siue modi arguēdi qui tenent in cōditiona libz quorū prim? est hic: a tota cōditio nali affirmatiua cū p̄positō aha ad p̄ ditionem p̄ns est formalis p̄na ut forma liter sequitur si homo currit animal currit: ergo homo currit ergo aial currit.

Secundus modus a tota cōdi tionali affirmatiua cum destructione cō sequētis ad destructionē antecedētis ut formaliter sequit si homo currit animal

currit: sed nullus animal currit: ergo nul lus homo currit: z hic modus similita est cuius regule que solet poni: si aliqua cō sequentia est bona oppositū cōsequētis infert oppositū antecedētis. z si mala op positum consequentis non infert opposi tum antecedentis. Per destrūere antecē dens in p̄posito intelligo capere oppo situm antecedentis hinc patet non oportere q: a tota cōditionali cum destrūctio ne antecedētis ad destrūctiōē p̄ns ualere p̄nam ut nō sequitur si homo currit animal currit: sed nullus homo currit: ergo nullum aial currit. Etiam patet q: nō ualeat p̄na a tota cōditionali cum p̄posito ne cōsequētis ad p̄positiōē antecedētis atq: istūdoz modi arguēdi qui formales dicitur vocātur syllogismi hypotetici. Et his modis arguēdo oportet q: procedas capiēdo cōditionalē in sensu cō ditionali: quia si aliter procedas nō uale bit modus arguēdi ut non sequitur ne cessario fortes mouetur si fortes currit: s; fortes currit: ergo necessario fortes mouetur. si nāq: ly necessario determinetō tam conditionalem ita q: facit hunc sensum hec cōditionalis est necessaria for tes mouetur si fortes currit: in hoc sensu non ualeat consequentia: quia consequēs illius cōditionalis p̄st in antecedētē est fortes mouetur z non hoc totum for tes necessario mouetur: si uero ly necessa rio cadat solum super illud totum fortes mouetur: tunc p̄na est bona.

Tertius modus ab vna condi tionali ad cōditionalē q cōposita sit ex op positio consequētis prioris pro antecē dēte z opposito antecedentis pro consequē te z consequentia est mutua: ut formaliter z mutuo sequitur si homo currit animal currit: ergo si nullum animal currit nul lus homo currit: hec fundatur in hac regula: si aliqua consequentia est bona contra dictorium consequētis infert contra ditorium antecedētis.

Quartus modus a conditiona li ad vnam distinctiuam cōpositam ex consequente et opposito antecedentis: consequentia est formalis: ut formaliter sequitur si homo currit animal currit: ergo animal currit uel nullus homo currit: ratio huius est: qz si aliqua conse

quentia est bona oppositi antecedentis & consequens coponit distinctiua necessaria vt patet per quadam regulas bone consequentie: si ergo consequens est bona tunc consequens est necessarium in hoc modo arguendi si vero mala ans non potest verificari. hinc patet quedam regula consequentiaru si aliqua consequentia est bona oppositu consequentia repugnat: ante cedet: qz dato opposito qz copulatiua coposita ex opposito consequentis & antecedente bone consequentie esset possibilis tunc distinctiua sibi contradictoria que coposita est ex consequente & opposito antecedentis illius bone consequentia non esset necessaria: sed contingens quod est contra regulam positam: quia quu conditionalis illa necessaria sit per regulam dictam non potest esse talis distinctiua contingens: qz ex necessario non sequitur contingens.

Quartus modus a conditiona li affirmatiua & negatiua posita constantia existentie talis ad vnaqz propositione modalem composita in qua ly necessario cadit super totum consequentia est formali vt optime sequit. Si fortes currit fortes mouetur: & hoc propositio sic significans est: ergo necessario si fortes currit fortes mouetur.

Quintus modus a conditiona li affirmatiua ad alteram conditionale qz sic se habet qz antecedens conditionalis qz est consequens inferit ans valet pna ceretia paribus aut si consequens conditionalis qz est ans inferit pns conditionalis que est pns aut si vtrius. Exemplu primi: bene sequitur si hō currit animal currit: ergo si ois homo currit animal currit: similiter formaliter sequitur si homo currit omne animal currit: ergo si hō currit aial currit. Exemplum tertiu bene sequitur si homo currit animal currit: ergo si fortes currit substantia currit. Intellige regula sic qz eo modo quo ans vnus inferit ans alterius aut pns vnus inferit pns alterius eo modo conditionalis conditionale itaqz siformaliter ans consequentis inferret ans conditionalis que est ans conditionalis formaliter inferret conditionales: vt patet in primo exemplo & si materialiter: materialiter. Et hi sunt modi arguendi qui in conditionalibus contingit quibus posses adde-

re oēs modos arguendi & oēs reglas que in pntis solent poni quas apud Srodrū et eius cōmētorios apud qōs philosophiarum vulgus poteres inuenire vt gra cōtēpli. si aliqua pna est bona & ans est possibile pns nō est impossibile & si ans est necessariū pns est necessariū si consequens falsum ans falsum. Si aliquid stat cū antecedente stat cū consequente. Si aliquid repugnat consequenti repugnat antecedenti. Si aliquid sequitur ex consequente sequitur ex antecedente nō tñ eōtra. Si pna est cōcessa bona: & si concedas ans debes cōcedere pna si negas consequens debes negare antecedens bene respondendo. Si consequentia est scita bona & ans est scitum pns est scitum. Et si consequens est nescitum antecedens est nescitum. Et si consequens dubitatum antecedens non est scitum: si ans dubitatur: consequens nō est negandum. Et si assentis pna et assentis antecedenti oportet assentire consequenti. & si dissentis consequenti oportet dissentire antecedenti: & si antecedens est impossibile aut consequens necessarium consequentia est bona. de quibus & multis alijs partim in tractatu consequentiaru a multis logicis traditur: aut in principio summularū partim in insolubilibus in materia de scire & dubitare de quibus bene duce spero me diciturū: quare de illis nūc superfedemus.

Deuenientes ad modū contra dicendi. Notandū est qz cūcūqz pponit conditionali due assignatur contradictorie. Quarū prior per pponēz negationis toti conditionali datur vt huius contradictoria: si homo currit hō mouetur hec erit nō si homo currit homo mouetur: vt patet per regulā cōem nō est verius contradicere &c. qui modus nō placet. Petro mantuano viro aliquo ingenioso argumēto quodā victus & amatical: inquit em negationē nō posse negare ly si vt piz ex quadā regula grammaticali negatio nō potest negare nisi verbum vel partitium: quare dicit illam huic equialere si nullus homo currit nullus homo mouetur: atqz ex consequenti regulā illam cōmunissimā nō est verius contradicere &c. in hypoteticis falli: sed hic modus nō est apparens nec pbabilis. Unde dico qz ne-

latio potest negare qdēqz post se inuenit potest determinare cōiunctionē: vt piz qz qz qz vtrū deus sit & hō sit asinus rebondeat qz nō iā virtualiter negatio nec totū dicitur: & per pns ly & similiter hic ppositione non paritibus & rotae additur piper ly & negatur: si em non negaretur non ptradiceret huic paritibus orone venditur piper: hoc idē etiam patet in illo horatiū non te si rumparis (inquit) par eris in qua videtur ly si negari equitalereqz huic qz nō te rumpas non eris par & non huic (vt diceret matuan?) si te non rumpas non eris par vt patet: quia non statet sententia. sic em ille in lē 100 absentis rane pulli vituli pede presertim vbi effugit matri denarrat vt in gēs/belua cognatos illis erit illa rogare rana ne: nunc tandem sufflans si magna fuffit/ maior dimidio non tanto: cū magis atqz se magis inflaret non te si rumparis inquit/ par eris atqz hinc patet negationem posse in coniunctione agere.

Alter solet dari contradictoria per aduersatiū coposita ex ante & oppositu pntis vt contradictoria huius si fortes currit fortes non mouetur. Ad cuius aduersatiue veritatem non requiritur qz copulatiua ad quam reducitur sit vera: et ad falsitatem qz sit falsa: qz sic talis aduersatiua esset contingēs. Sed requiritur ad veritatem qz copulatiua ad quā ipsa reducitur sit possibilis: et ad falsitatem qz sit impossibilis per quod piz oem talē aduersatiuam esse impossibile vel necessariam sicut conditionalis cui contradicir: patet inde hanc esse impossibilem qz nō fortes currit/ fortes non mouetur: quia hec copulatiua ad quam reducitur fortes currit & fortes non mouetur est impossibilis & hanc esse necessariam qz nō fortes currit/ fortes non est albus: quia copulatiua ad quam reducitur est possibilis.

His igitur notatis dico sicut in alijs materijs in conditionalibus duos contradictorias non posse esse veras aut falsas nec duas contrarias veras: nec duas subcontrarias falsas. de modo autem dandi contrariam in argumento sequenti videbitur qz nūc qz ab aliquo dyalogo dicitur suū.

Arguntur igitur pzo iste cōtrariā tur si ois hō currit homo mouet: nō si hō currit homo mouet: tñ possunt esse hō in simili acceptione terminorū: ergo dicta nulla. maior patet: qz nulla deficit cōditio & ille ppositiones contrariantur quū quibz terminū nō distribuitur in vna distribuā in alia & manet etiā eadē vniuersalitas: sed mōr probat qz simili acceptione terminorū iste sunt vere si omne ens peccat asinus mouet: non si ens peccat alius mouetur: veritas affirmatiue piz: qz ans est impossibilis: veritas negatiue etiam piz per falsitatem sue ptradictorie qz hec est si ens peccat asinus mouet. Et confirmatur sequenter per regulas superius dictas has esse subcontrarias si homo currit homo mouet: nō si omnis homo currit homo mouet: sed hoc ē falsum quū in simili iste sunt simul falses: si ens peccat asinus mouetur: nō si omne ens peccat asinus mouetur. Si forte dixeris in his conditionalibus non oportere sumere cōtrarias & subcontrarias more categoricarum. immo quod magis est nulla illarū habere pna aut subcōtrariā.

Contra hoc arguū ppones ar gumēto sumptie opponit subcōtrarie: ppones in affirmatiue sumptie opponitur ptrarie & i primis manet eadem vltimas: & in scōis eadē picularitas: qd dicta nulla.

Argumentū hoc pulchrā diffi cultatē inquit de mō dādi ptrarias & subcōtrarias pponitū pditionalibus & cui de claratiōe nota vñ qd pna frōte videt eē mirabile vtz dari duas ppones in quibus nulla alia conditio deficit ad hoc qz sint contradictorie nisi qz eadem manet: vniuersalitas in vtraqz: tamen non opponit ptrarie: s; subcōtrarie. illas mō dantur due ppones i qd? nulla alia pditio deficit ad hoc qz sint ptradictorie nisi qz eadē manet picularitas in vtraqz: tñ ille opponunt ptrarie & nō subcōtrarie piz piz de pponib? argumētū & scdm d pponib? affirmatiōis. p cui? declaratiōe opz primo qz videamus vnde id pronentia non enim pronentia aliunde nisi qz distributio posita ex pte antist ad hōtate potit? qz ad falsitatem agit picularitas aut posita ex pte antist magis ad falsitatem qz ad hōtate agit: qz falsitas autist sine hypotisi

billitas magis agit ad veritatem quam pericula-
ritas cuiuscumque universalitas ad falsi-
tatem autem agit et pericula-ritas ad verita-
tem agit fit per plures causas habeat veri-
tatis propositio conditionalis in cuius ante
ponitur distributio in cuius non ponitur quo
fit ut a propositio in qua per aliqua ante-
cedens distribuitur ad propositum in qua ta-
lis pars non distribuitur non valet prohae-
bene universaliter eorum: quia arguitur a
proposito habente pauciores causas veritatis
ad propositum habentem plures non fit ut
propositio in cuius ante ponitur aliquis terminus
distribuitur sit subalternata respectu condi-
tionalis in cuius antecedente non distri-
buitur. Et inde fit per regulas secundi capi-
tis ut contradictoria conditionalis cuius di-
stribuitur per antecedens sit subcontraria
propositio conditionalis cuius terminus ali-
quis in antecedente distribuitur et contra-
dictoria conditionalis cuius antecedens termi-
nus distribuitur esse contraria conditionalis cu-
ius autem nullus terminus distribuitur sic igitur
ostensum est quod propositio in quibus eadem
manet universalitas erunt subcontrariae:
et si eadem manet particularitas erunt contra-
rariae: ut capitis huius duobus propositio-
nibus: si omne ens est asinus homo est equus
non si ens est asinus homo est equus sunt
subcontrariae quia contradictoriae negativae
sunt subalternatae affirmativae: et has si ens
est asinus homo est equus non si ovis ens
est asinus homo est equus esse contraria-
as cum affirmativa subalternans sit re-
spectu contradictoriae negativae. hic pa-
ter petrus mantuanum recte dixisse ut in
hac propositioe si animal currit homo cur-
rit ly alia distribuitur supponere: et per
hoc possunt patere regule ad cognoscen-
dum universaliter quando aliquae pro-
positiones opponantur contrariae vel sub-
contrariae vel contradictoriae: et ex conse-
quenti patebit quomodo oportet assigna-
re contrariam et subcontrariam pro-
positioni conditionali.

Unde fit prima regula omnes pro-
positiones quarum altera conditionalis
affirmativa est et altera conditionalis ne-
gativa et consequens affirmativa fuerit sub-
alternans respectu propositioe negativae ceteris
alijs paribus et pro antecedente erit pro et si pro
affirmativa fuerit subalternans respectu

propositioe negativae erit subcontraria. Et si o-
mnis unus fuerit consequenti alterius equi-
valens erunt contradictoriae: et si consequens con-
sequenti fuerit disparatum non opponuntur:
intelligo autem intracto et sicut semper in-
tellexi in isto opere dummodo nulla illarum
propositio sit impossibilis formaliter vel ne-
cessaria. Exemplum primum iste sunt contra-
rariae si homo currit ovis homo movetur non si
homo currit homo movetur. Exemplum se-
cundi iste sunt subcontrariae si homo currit
homo movetur non si homo currit ovis ho-
mo movetur. Exemplum tertium clarum est. Ex-
emplum quarti ut istae opponuntur si homo
currit ovis homo movetur non si homo
currit homo omne motus est facile namque
simili forma possunt esse vere vel false. per
consequens propositioe negativae intel-
lexi propositioe negativae que non sequitur imme-
diate ly si non addendo ei negationem pos-
sunt in principio ita quod huius propositioe
non si homo currit homo movetur ista pro-
positio homo movetur est consequens quod
si vellemus vocare huius propositioe
non si homo currit homo movetur consequens
et hoc non homo movetur et antecedens hoc
non homo currit et istius propositioe non si
homo currit omnis homo movetur vocare
consequens hoc totum non omnis homo
movetur: tunc eandem regulam alter ponam
clarior sic videlicet si aliquae propositioe-
nes conditionales quarum una est affir-
mativa et altera negativa sic se habeat
quod consequentia sunt contraria ille erunt
contrariae et si consequentia erit subcontra-
ria ille erunt subcontrariae: et si contra-
dictoriae contradictoriae: et si impertinentia im-
pertinentes exempla ponam sicut superius et
intelligo regulam dummodo antecedenti ni-
hil removeat nec aliquid addat nisi nega-
tio posita in principio vel dummodo an-
tecedentia sunt contradictoria capiendo
autem et prohae sicut diximus. et sic capiendum est
et consequens sit.

Secunda regula quam adnota-
to omnes propositioes conditionales quarum altera
affirmativa est et altera negativa sunt
antecedentia sunt contrariae erunt subcontrariae
et si autem eorum sunt subcontrariae erunt
contrariae tales propositioes et si contradictoriae
fuerint erunt contradictoriae quod si impertinentia
impertinentes exempla primum iste sunt sub-

contrariae si omnis homo currit homo cur-
rit non si homo currit hoc currit: quia autem pa-
ter est hoc ovis homo currit: antecedens
secundum hoc non homo currit: exemplum
secundi patet de his si homo currit homo mo-
vetur non si ovis homo currit homo movetur
quod negativae antecedens iuxta dicta est
hoc non omnis homo currit. exemplum
tertij manifestum est. exemplum quarti patet
de his que non opponuntur si ovis homo
est animal homo currit non si homo om-
ne animal est homo currit. he regule patent
et hoc ultima probata est in principio so-
lutionis argumenti. ex quo patet regula
ad datum facile contraria conditionalis
affirmativa. Quia vel vis dare contraria
respectu consequentis vel respectu anteced-
entis si primum muta particularitates pro-
positioe in universalitates et procedat per
regulas contrariae et contraria huius si ho-
mo currit omnis homo movetur erit hec pro-
positioe regulas non si homo currit homo
movetur: et contradictorio modo assigna-
bis subcontrarias et parte consequentis
vel subcontraria huius erit hec non si ho-
mo currit omnis homo omne motus est.

Et quo patet propositioe in qua
nulla ponitur universalitas in consequente
non posse habere contrariam et parte
consequentis quod si nulla ponatur particu-
laritas a parte consequentis non poterit
habere subcontrariam respectu eius. Si ve-
ro ex parte antecedentis inquiras con-
trariam tunc opposito modo procedas
ad regulas contrariae particularitates non
mutando in universalitates et veritates mu-
tando in particularitates et pro contra-
ria huius si homo currit homo movetur
hanc assignabis non si omnis homo cur-
rit homo movetur et pro subcontraria huius
non si omnis homo currit homo movetur:
hanc non si homo currit homo movetur
atque hinc patet quod si in antecedente alicuius
propositioe non ponitur universalitas
talem propositioe non posse ha-
bere subcontrariam ratione talis antecede-
ntis: et si non ponatur particularitas
non posse habere contrariam et parte ta-
lis antecedentis. Et quo sequitur oppo-
sito modo ad ea que dicta sunt in contra-
rijs et subcontrarijs et deinde ex parte autem
quia ut dictum est si aliquae propositioes con-

ditionales sunt contrariae oportet quod an-
tecedens unus non sit contrarius antecede-
nti alterius. Et his patet posse dari
aliquam propositioe conditionalem que
nullam habeat contrariam conditionalem
negativam ut patet de ista si omnis ho-
mo omne animal est homo est risibile: quia
illa non potest habere contrariam et parte
antecedentis quum non ponatur particu-
laritas nec ex parte consequentis quum
nullam habeat consequens universalita-
tem: et per hoc patet hanc si homo est ani-
mal omnis homo omne rationale est
nullam posse habere subcontrariam: quia
non ex parte antecedentis cum nulla po-
natur universalitas in ipso nec ex parte con-
sequentis: quia in ipso nulla ponitur particularitas.

Et si contra hoc arguas sequitur
ex dictis hanc si omnis homo omne ani-
mal est homo est risibile non posse habere
re contraria nec alteram ultimam capta pos-
se habere subcontraria: sed hoc est falsum
ergo dicta nulla minor patet: et contra-
ria illius hec est omnis homo omne ani-
mal est et nullus homo est risibilis.

Ad hoc respondeo quod non dicitur
est illam propositioe non posse habere
re contraria: sed dicitur est illa non posse
habere per contraria conditionalis negativam:
vnde dico qualiter propositioe conditionalis affir-
mativa posse habere contraria: et contraria cu-
iusque est una copulativa composita ex ante-
cedente et contradictoria consequentis: et
sic contraria propositioe illius erit hec om-
nis homo est omne animal et nullus ho-
mo est risibile. Probatur sic: namque talis
copulativa et talis conditionalis possunt
esse vere et quandoque possunt esse false: er-
go erunt contrariae: quum nunquam possunt esse
vere patet per regulam iam dictam si con-
ditionalis est vera oppositum consequen-
tis repugnat antecedenti: quum autem possunt
esse false patet quum conditionalis non sit
necessaria formaliter (semper enim seculum
minus propositioe simpliciter necessaria
et simpliciter impossibilis) poterit esse
falsa: quare impossibilis est: copulativa
autem cum contingens super poterit esse falsa.

Sed contra hoc arguitur sequitur
quod datur aliqua conditionalis que non po-
terit habere subcontrariam: sed hoc est
falsum: propositioe sequela probat de ista si

homo est alia ois asinus. oē currens est.
Ad hoc concedo q̄ inferitur vñ
 concedo q̄ nulla potest dari ppositio as-
 firmativa conditionalis quin illa habeat
 p̄taria: sed aliq̄ potest dari que nō ha-
 beat subcontraria: t̄ nulla conditionalis
 negatiua potest dari que nō habeat sub-
 contrariam: primo alique cōditionalem
 negatiuā possunt habere p̄o contraria:
 secundo ratiōales r̄ causales negatiuas
 quia ratiōnalis r̄ causalis negatiua (vt
 postmodo dicitur) subcontrariatur cō-
 ditionali.

**Contra regulas positas de mo-
 do dandi contrariam r̄ contradictoriam ar-
 guitur:** sequeretur ex regulis datis has
 esse subcontrarias si cuiuslibet hominis
 asinus est b asinus/equus est asinus nō
 si cuiuslibet hominis asinus est asinus/
 equus est asinus: sed hoc non cum non
 possint ille propositiones simul vere esse
 ergo male dictum est. sequela manifesta
 est r̄ veritas minoris apparet: quia non
 possunt simul eē vere in aliquo casu nec
 de materia nec de forma.

**Ad hoc respondeo concessa se-
 quela negando** minorem immo si parti-
 tione caperetur facile sic darentur si cuius-
 libet hominis anima est b/anima equi
 est asinus naturaliter loquendo: sed sim-
 pliciter loquendo difficile eēt vtiq̄ cap-
 piatur: ratio est: quia ad instādum sic nō
 oportet aliud agere q̄ capere sic termi-
 nos q̄ antecedēs affirmatiue fiat impos-
 sibile r̄ antecedens negatiue possibile: et
 tunc inuenitur instantia: r̄ quia difficile
 est inuenire hanc impossibilem cuiuslibet
 hominis asinus est b asinus hac existen-
 te possibili cuiuslibet hominis asinus est
 asinus sine hac existente contingente nō
 cuiuslibet hominis asinus est asinus: ideo
 difficile est dare illas veras si tamē p̄tari-
 ue capiat sic instatur si cuiuslibet ho-
 minis anima est b a equus est asinus: nō
 si cuiuslibet hominis anima est a: equus
 est asinus si enim ly a conuertatur cum
 hoc termino anima videns homines di-
 uersas habētes animas supponamutq̄
 ly videre non ampliari tunc prima con-
 ditionalis est vera: quia antecedens est
 impossibile r̄ secunda est falsa: quia con-
 tradictorie eius asus est possibile r̄ conse-

quens impossibile: dabitur etiā vere ca-
 piendo genitiuos possessiue sicut capitur
 capiendo in simili forma si cuiuslibet
 hominis asinus est b a cest d non si cu-
 iuslibet hois asinus est a cest: si ly a cō-
 uertatur cum hoc termino brunellus vi-
 dens multos homines vel fanellus vi-
 dens multos homines r̄ ly a cū hoc ter-
 mino hoies aut si maus numerus hois
 r̄ d cū hoc termino hoies possidētes bru-
 nellus vel fanellus tunc patet primā pposi-
 tionē esse verā q̄ nō potest in conditiona-
 li illa dari asus verū r̄ consequēs falsum
 r̄ c. secūda est etiā vera cū hęc est sua cō-
 tradictoria non sit bona consequentia si
 cuiuslibet hominis asinus est a cest.

**Contra ista possent multe repli-
 ce fieri** inquirendo quomodo opponantur
 propositiones in quibus similis erro-
 roz committitur que facilius multo q̄
 precedentes multe illarum instabuntur
 vt si quis inquireret quomodo se ha-
 bent iste si omnis homo est b animal ha-
 mo est asinus nō si omnia homo est ani-
 mal homo est asinus ad quod iuxta dicta
 facile est respondere propositiones huius-
 modi esse subcontrarias/que dabitur
 vere si loquamur per terminos antecede-
 ris de partialibus hominibus r̄ animalibus
 tantum r̄ t̄ perinde patet quo iste
 etiam facile dabitur vere si hominis q̄
 liber asinus est b asinus homo est asinus r̄
 non si hominis quilibet asinus est asinus
 homo est asinus. si em̄ loquamur de par-
 tialibus a sinis ambe sunt vere. Similiter
 modo applicari possunt oēs fere pposi-
 tiones que in alia materia applicantur
 ad propositum efficienturq̄ inuito diffi-
 ciliores: quia in alijs captis duabus ca-
 thegoricis sufficiebat dare ambas veras
 hic illud non sufficit: sed q̄ vnam efficias
 impossibilem et alteram contingentem
 quod satis difficile est in multis atq̄ hoc
 modo infinita argumēta. possunt hic fie-
 ri nam omnia que in alijs materijs vt si
 quis inquirat quomodo opponitur iste
 si quilibet homo r̄ hō b homo r̄ quilibet
 homo sunt homo est asinus non si quilibet
 homo r̄ hō hō est quilibet homo sunt hō est
 asinus: et sic de infinitis alijs que omnē
 difficultatē aliarum propositionum
 includunt. mirer̄ maxime q̄ nullus vnq̄

hypolecticōz hactenus nec minimus ver-
 bium de modo assignādi contrarias sub-
 contrarias vel conditionalibus scripserit
 hęc difficultatē r̄ ignotam vbi oia fo-
 p̄taria que in alijs materijs applicā-
 tur hic applicata multo maiore habeat
 difficultatē: r̄ q̄ docui modū quo oia fo-
 p̄taria applicent non enim oportet
 aliud agere q̄ captis duabus pposi-
 tionibus imperrinentibus aut subalter-
 natis aut equiualentibus alterā in an-
 tecedente affirmatiue alteram in an-
 tecedente negatiue locare r̄ capere quācū-
 q̄ aliā propositionē p̄o consequente et
 hoc nō tota difficultas est applicata vt
 capitis his quilibet hō r̄ c/asinus oia po-
 taria lapidē sunt quilibet hō r̄ asinus oia
 potaria lapidē sunt si conditionalibus
 modo dico applicare volueris tunc has
 formabis conditionales si quilibet homo et
 c/asinus oia potaria lapidē sunt hō est
 asinus: nō si quilibet homo r̄ asinus oia
 potaria lapidē sunt homo est asinus
 que per regulam quandā positam in ar-
 gumento hoc ille sunt subcontrarie r̄ ve-
 re dabunt si hanc quilibet homo r̄ c/asi-
 nus omnia potaria lapidē sunt im-
 possibilem effeceris hac existēte possibi-
 li quilibet homo r̄ asinus omnia potaria
 lapidē sunt ac tunc capiam in simili si
 quilibet anima r̄ c/homines oēs homi-
 nes partiales sunt homo est asinus nō
 si quilibet aia r̄ homines oēs homines
 partiales sunt homo est asinus ideo nō
 multiplicabo hic argumēta quia ea oia
 fere consimilem petunt difficultatē: non
 enim querunt nisi instantiā que danda
 est eodē modo sicut dictū est inuenitur
 inter istas propositiones multe diffi-
 cillime q̄ quādoq̄ vix potest fieri vt vnam
 vnam subalternarū impossibilem r̄ alte-
 ram possibilem inuentamus quando hoc
 contigerit quēdam modum in pposi-
 tionibus replicē contingit tensandum est
 aliter instare faciendū q̄ consequēs ha-
 beat eandē denotationē aut dependē-
 tiam ab antecedente sic propositiones
 sunt multuz difficiles velut si quis has
 duas petat veras si homo fuit animal
 homo est asinus nō si hō aial fuit hō est
 asinus q̄ sub cōtrarie iuxta dicta appa-
 ret esse in quibus difficile ē inuenire q̄
 dicitur. Sed si sic assigneretur si hō fuit

animal homo fuit asinus non si hō ani-
 mal fuit hō fuit asinus multo facili⁹ in-
 uenient huiusmodi propositiones vere.
 si enim ly a conuertat cū ly asinus homi-
 nis tunc tunc vere in simili si asinus
 fuit a rudibile fuit a/nō si asinus a fuit
 rudibile fuit a/ r̄ de his sufficit hęc di-
 xisse r̄ ad reliquas species p̄otericarū
 veniamus.

**Quātum ad articulum in quo
 de conditionalibus promissis agendū
 est.** primo notabimus quid ad veritatez
 conditionalis pmissiue requiratur r̄ suffi-
 ciat. secūdo quid ad adimplēdū promissum.
 tertio quid ad obligatiōē aliquaz
 qua quia sic est obligat⁹ q̄ ratione illi⁹
 cogat ad adimplēdū promissum. quarto
 r̄ vltimo soluemus multa argumēta
 que circa hęc solent fieri.

**De primo igitur dico ad veri-
 tatez conditionalis pmissiue sufficere r̄ re-
 quirī q̄ ita sit sicut p̄ eā significatur aut
 q̄ idē est sed clarius dicit q̄ nūq̄ ita sit
 sicut significat p̄ antecedēs quin ita sit
 sicut significat p̄ asus hoc itelligo extra
 reflexiuas r̄ semp sic procedat in insu-
 lubilibus videbit de illis vt ad veritatez
 huius si fuero episcopus te afficiam ma-
 gnis munerib⁹. requiritur q̄ q̄ fuerim
 episcopus te afficiā donis r̄ si dicas ergo
 idē requirit ad veritatez conditionalis il-
 larum quod ad veritatez conditionalis pro-
 missiue: ad quod p̄t respondere q̄ non
 idē requirit cū ad veritatez p̄positionis
 conditionalis illatue requirit q̄ nō pos-
 sit ita esse sicut significat p̄ asus quin ita
 sit r̄ c. ad veritatez vero conditionalis pro-
 missiue q̄ nō sit ita r̄ c. quare p̄t aliquas
 promissivas esse cōtingentes vt si vene-
 ris ad me dabo tibi equuz. aliquas esse
 necessarias vt si veneris ad me tibi decē
 scuta dabo vel nō dabo. aliquas esse im-
 possibiles vt si dens erit tibi decē scuta
 dabo r̄ nō dabo. ex his p̄t omnē talē cō-
 ditionalē cuius antecedens est simpliciter
 impossibile esse necessariā r̄ oēm etiā
 cuius consequens est necessarium patet
 p̄terea hanc si veneris ad me faciāz te
 asinum non esse impossibilez quia si nū-
 q̄ veneris ad me illa est vera: verum est
 tamen q̄ per hęc r̄ similes nemo possit
 obligari hinc p̄ falsum esse q̄ nōnulli**

Libri primi Caput sextum

dicunt q̄ si consequens est impossibile
et antecedens fuerit contingens q̄ talis
propositio est impossibilis. perius man-
tuanus idē iudicat de conditionalibus
promissis quod de illarum hoc tamē
contra communem modum est. Ex di-
ctis patet hanc copulatiuam esse possi-
bilem si intraueris religionem ego non
intrabo et si non intraueris ego intrabo
vtraz̄ conditionalis est vera si non in-
traueris tu ego intrabo.

**De secundo notandū est dupli-
cem esse obligationē seu promissionē:**
pr̄ habetur in li. titu. de verboz̄ obliga-
tione. quedā nāq̄ est non conditionata
v̄ promitto me tibi daturū canonicatū.
quedā est conditionata vt si quis dicat
si titius fuerit consul quinque aureos da-
bo tibi. ad implendū promissionem non
conditionatā sufficit q̄ ille qui promisit
faciat ita esse sicut per dictū vel proposi-
tionem sequentē formaliter vel virtua-
liter significatur v̄ ad veritatē hui⁹ p-
mitto tibi centū aureos requirit q̄ faciat
hanc esse veram do tibi centum aureos
quālla virtualiter sequitur lȳ promitto.

**Ad implendū vero promissio-
nem conditionatā que vsq̄ fit per condi-
tionālē cuius antecedēs impozat con-
ditionē qua mediante fit et consequens
promissionē que fit sub tali requirit q̄
qui sic promisit faciat taliter q̄ si detur
ita esse sicut significatur p̄ ans q̄ faciat
ita esse sicut per p̄ns significatur. omnia
ista intelligūt̄ extra reseruias: de ter-
tio notandū est q̄ per nullam obligatio-
nē qua aliquis obligat se sub aliquo cō-
ditione ad faciendū aliquid posita ad-
huc cōditione si per talē adimpletionez̄
frangat conditio seu ad talem adimple-
tionem sequatur cum vero vel veris cō-
ditionem non poni si autem ad hoc ad
quod obligatur impossibile fuerit aut si
id ad quod se obligat non potest adim-
pleri sine peccato mortali aut sine emi-
nente periculo mortis aut sine nota in-
famie nō potest cogi recte et iuridice ad
adimplendū illud primū ponitur pro-
pter hanc si non dederō tibi decē aureos
dabo tibi decē aureos que possibilis est
et tamen per eam nemo potest cogi. simi-
liter propter tales si non obligo me tibi**

dabo tibi decem scuta ego nā p̄ non te-
neo: propter illam obligationem adim-
plere quia sic sequitur q̄ nūc obligare
se et hoc sequitur q̄ non tenebitur da-
re aliquid quare ex hoc q̄ cōditio adim-
pletur sequitur ipsum non teneri.

**Ad daturū vltieris aut ad id ad
quod obligatur fuerit impossibile et p-
pter has et similes si venieris ad me. da-
bo tibi centum aureos et non dabo tibi
centum aureos que cōditionalis quāta
sit possibilis per eam tamen nemo obliga-
gatur cum ad impossibile nemo obliga-
tur verum est tamen q̄ quia non p-
fer per illam obligationem ad adimple-
dum promissum cogi fortasse tamen ad
aliquid soluendi qui sic se obligaret co-
geretur sed nos paruz̄ curamus de hoc
sufficit q̄ ad illud quod promittit non
teneatur.**

**Ad daturū vltieris aut si id ad quod
se obligat non possit adimpleri et vt si
promittam si dederis mihi centum au-
reos occidam. Si iulium non teneo
adimplere promissum esto q̄ cōditio ad
impleatur relique partiente notabilis
hinc facile clarēt. Similiter extra omnes
istos casus contingit aliquem non obli-
gari et hoc si adimplebit promissum
anteq̄ ponatur cōditio vt patet in hoc
casu si fortes promiserit cicero decem
aureos hac lege q̄ cicero dicet horas et
ipse dicet perendie horas et fortes det et
cras decem aureos tunc patet q̄ non te-
nebitur adimplere promissum quia vel
tenebitur ei dare anteq̄ ponatur cōdi-
tio vel post: non primum quia nō potest
iuridice cogi: nec secundum quia is ad
impletur quod promisit sub cōditione.
Et dicitur igitur in primo notabili et
alijs facile possunt solui omnes ratios
que possunt circa hec fieri q̄ sūnt sunt
et qui vtraz̄ sciet dissolueret: reliquas oēs
facile dissoluet.**

**Arguitur ergo primo sic argu-
mentis comunibus ille cōtradicitur: for-
tes erit liber for. cras non erit liber: et
tamē possunt esse vere ergo ppositū po-
bat minor et pono casum comunē vsq̄ q̄
cicero domin⁹ vocet ad se duos seruos
suoq̄ forte et platonēz̄ dicat: si p̄ns**

De oppositionibus cōditionalium. Fo. lvi.

ad pontē si primus cui obuiaueris cras
stina die fuerit seruus manebis seruus
si vero nō fuerit primus cui obuiaueris
seruus facio te liberū platonē etiā dicat
vāz̄ etiā ad pontē et si prim⁹ cui obuia-
ueris cras erit seruus facio te deinde li-
berū si vero non fuerit seruus manebis
tunc seruo? volo tūc q̄ exētes famuli
semper seruo? volo tūc q̄ exētes famuli
primi sibi iuridice occurrāt i ponte crasti-
na die tūc affirmatiua est vera et etiā ne-
gatiua: veritas illius affirmatiue probat
q̄ vel erit vera vel falsa: si vera sequit q̄
fortes erit seruo? et p̄ns ex cōditione q̄
primus cui obuiauerit fortes erit seruo?
at primus cui fortes obuiauerit erit plato
ergo plato erit seruo? at si plato erit ser-
uus fortes nō erit seruo? vt p̄z̄ cōditio
nem ergo fortes nō erit seruus quare si
erit seruo? nō erit seruo?. Si dicas illā esse
falsam simili modo deduces q̄ tūc sequi-
tur q̄ nō erit seruo? et cū platonē solū ob-
tinet sequit platonē nō obuiauerit seruo at
si plato non obuiauerit seruo plato erit
seruo? ergo plato erit seruo? at cōditio po-
sita est q̄ si plato erit seruo? fortes erit ser-
uus ergo fortes erit seruo? postq̄ p̄ditio
adimplet et nō erit seruo? ergo ppositūz̄.

**Et confirmatur eadē ratione:
illic cōtradicitur: sferdinandus erit cano-
nicus sferdinandus nō erit canonicus et
bant vere ergo ppositū minor probat et
fit casus q̄ si sferdinandus obuiauerit ar-
chiepo erit canonicus et si non occurre-
rit archiepiscopo nō erit canonicus. Joan-
nes vero si occurrerit canonicus non erit
archiepiscopus et si nō occurrerit canoni-
cus erit archiepiscopus et Joānes non ob-
uies alicui alteri q̄ sferdinādo tūc si di-
cas q̄ sferdinandus erit canonicus? sequit
et casu cū Joānes nō occurrat alteri ni-
si sferdinādo q̄ Joānes obuiauerit canoni-
co ex quo p̄ tertiā partē casus sequitur
Joāne nō futurū archiepiscopum at ex
hoc per secundam partem casus sequit
sferdinandum non fore canonicum
ergo si Joānes erit canonicus nō erit
canonicus. simili modo si quis dicat me
gatum esse veram deduces affirmati-
sam etiam esse veram.**

**Secundo arguitur volo q̄ for-
tes dicat berre non vrozate capio te in
vrozate si prima propositio quam profe-**

res post hoc erit vera et non aliter dicat
q̄ berre forti non vrozate capio te in vi-
rum si prima propositio quam post hoc
proferes erit vera et non aliter: proferat
q̄ fortes hanc berre non est vrozate mea et
berre hanc fortes non est vir meus tūc
quecūq̄ istarū Berre est vrozate fortis ber-
ta non est vrozate fortis facile probabitur
vera. Similiter modo poteris probare
q̄ fortes pertransibit pontē et fortes nō
pertransibit pontē sicut rei veritas q̄ for-
tes pertransibit pontem si prima propo-
sitiō quaz̄ post hoc proferet erit vera et
non aliter: proferatq̄ fortes istaz̄ fortes
non pertransibit pontem.

**Tertio possit argumentari si
fortes qui habeat auctoritatem imponē-
di imponat illam literaz̄ a hac conditio-
ne q̄ si ex propositioe in qua ponitur se-
quatur hominem esse affirmatiua illa litera
a significet hominem. Si vero nō sequi-
tur non significet et ponatur in ista pro-
positione fortes est. Secundum imposi-
tionem hanc tunc vtraz̄ istarū est vera
a significat fortes a non significat homi-
nes veritas vtriusq̄ probat quia quero
que illarū est vera. Si dicas q̄ affirmati-
ua sequitur ergo q̄ lȳ a significat homi-
nes et quum absolute sic significet sequi-
tur q̄ hec est vera fortes est a et ex conse-
quēti q̄ ex propositione in qua ponitur
non sequitur hominē esse affirmatiua. Quare
quū conditio non adimpleat sequit lȳ a
non significare. Si dicas ppter hoc lȳ a
nō significare sequitur ergo q̄ ista ē im-
possibilis fortes est a. Quare ex ea quod
liber sequitur quo fit vt conditio adim-
pleatur et ex consequēti lȳ a significare.
Potest confirmari si q̄ obligetur ad
obediendū fortij in quocūq̄ pcepto hac
cōditione et pceptū sit q̄ si dixerit fal-
sum damnabitur si solū veram saluabi-
tur. Et dicat hanc solam propositionēz̄
fortes condemnabitur tunc poterit de-
duci contra dicta videlicet q̄ for. dama-
nabitur et non damnabitur.**

**Pro solutione adequata isto-
rum argumentoz̄ seu cōuersionū (cōuer-
siones enim dicuntur latine). primo no-
tādū est non esse idē inno magnā esse
differentiā inter has duas. Cicero dicit
forti si prim⁹ cui obuiaueris fuerit liber**

eris liber & non aliter & platonem dicat si primus cui obuiaueris fuerit seruus? eris seruus & non aliter & fortes obuiet platonem & non aliter & inter hanc ita sit in re qd si primus cui fortis obuiauerit fuerit liber erit liber & non aliter & si primus cui plato obuiauerit fuerit seruus erit seruus & non aliter & reliquis particulis casus qm primus pot esse verum si, cicero illas propositiones pferat sed secundum est impossibile non esse idem ponere sic casus qd ita sit qd hoc est asinus aut qd aliqd dicat qd hoc est asinus qm secundum est possibile & primum impossibile & eodem modo non est idem ponere casum qd fortes dicat Berre capio te in viru eadem conditione cum reliquis particulis casus secundum argumentum aut qd ita sit in re qd fortes capiat in viru eadem si prima propositio quam pferat erit vera & non aliter & si prima propositio quam pferat erit falsa & non aliter & qd proferatur ista a non significat nec significabit homines quia secundus casus non est admittendus bene intelligendo videlicet qd nullus alius imponat ad significandum illam litteram a/ alia que in declaratione casuum dicuntur intelligendo. ¶ Secundum notandum est istorum casuum multos difficiles esse secundum ad hoc reflexus quia nesciunt que propositiones conditionales subiunctam repugnant & que non ideo volo inquirere ante solutionem argumenti qd conditionales subiunctam repugnant & que non pro quo sciendum est qd capris istis quatuor contradictorijs. Fortes cenat fortis non cenat. Plato cenat plato non cenat. Et ne decipiaris aduerte. 4. inferioribus equialere hoc ordine. prima equialet tertia scda quinq; et tertia quinq; equialet septima & quarta octaua vt patet per quandam regulam que etiam verum tenet in conditionalibus promissiuis sicut in conditionalibus illarum videlicet. ¶ Si aliqua conditionalis promissiuus est vera

binarium tam edicantes qm non edicantes vt patet per regulam quandam inueniendi binarios in quolibet numero. ¶ Cum numerus si par est hinc tot binarios quosdam inueniunt unitates in numero surgente ex vna eorum medietates in totum numerum excipiendo a tali numero medietate numeri primo capri intelligit hoc de numero hinc multos binarios. Et secundum hoc in quaternario sex sunt binarii bis enim quatuor sunt octo a quibus si subtrahas binarium qui est medietas quaternarii reliqua erunt sex & in senario erunt quindecim et in octonario 28. ¶ Si vero numerus fuerit impar quum non habeat medietatem cape medietatem numeri paris minoris eo p medietatem & multiplica numerum primo capri impar per medietatem talis paris & tot quot fuerint unitates in numero surgente ex multiplicatione tot erunt binarii in numero impari capto vt ternarium si multiplices p medietatem binarii surgent tria & sic tres binarii sunt in numero ternario & in quinario erunt decem septenario viginti vnum &c. ¶ Igitur in illis quatuor contradictorijs solum sex binarios inueniri quare sex conditionales inueniuntur. Aliasq; sex etiam inueniunt si sic transponas qd illud qd est pns fiat ans & illud qd est ans fiat pns qd si ab illis. 1. subtrahas. 4. (in quibus comparat eadem pps ad suam contradictoria) has vcz si fortis cenabit fortis non cenabit & si plato cenabit plato non cenabit alias duas que p transpositione antecedentiu & consequentiu possunt fieri de qb in proposito non loquimur reliquas istas octo qd ad positum maxie seruiet.

- 1 Si fortis cenabit plato cenabit
- 2 Si fortis non cenabit plato non cenabit
- 3 Si fortis cenabit plato non cenabit
- 4 Si fortis non cenabit plato cenabit
- 5 Si plato cenabit fortis cenabit
- 6 Si plato non cenabit fortis non cenabit
- 7 Si plato cenabit fortis non cenabit
- 8 Si plato non cenabit fortis cenabit

Et ne decipiaris aduerte. 4. superioribus equialere hoc ordine. prima equialet tertia scda quinq; et tertia quinq; equialet septima & quarta octaua vt patet per quandam regulam que etiam verum tenet in conditionalibus promissiuis sicut in conditionalibus illarum videlicet. ¶ Si aliqua conditionalis promissiuus est vera

conditionalis promissiuus coposita ex opposito consequentis pro antecedente & opposito antecedentis pro consequente est vera vt si hec vera est si fortis cenabit plato cenabit hec etiam est vera. Si plato non cenabit fortis non cenabit. & inter. 4. propositiones priores hoc inuenies q. 4. prime repugnant qm ex copulatiua coposita ex illis. 4. sequit contradicito. Qm vel fortis cenabit vel non cenabit. Si primum videlicet qd fortis cenabit ex priore sequitur qd plato cenabit et ex tertia qd plato non cenabit quare contradicito sequitur. Si vero des qd fortis non cenabit tuc ex scda sequitur qd plato non cenabit et ex quarta sequitur qd plato cenabit. Quatuor igitur priores repugnant & quatuor vltime his quatuor prioribus equialetur etia copulatiua coposita ex illis impossibilis est. ¶ Sed nulle tres repugnant vnde priores tres erunt vere si fortis post hoc non cenauerit nec plato et non in aliquo alio casu qm si fortis cenauerit & plato etiam tertia falsa est & si fortis tantu cenauerit prima falsa est vt copulatiua coposita scda falsa est. Quo fit vt copulatiua coposita ex illis tribus & ista vltimicus fortis cenabit vel plato cenabit impossibilis sit. ¶ Ex quo patet qd si quis poneret tibi casum per copulatiua coposita ex tribus prioribus qd in deberes admittere tale casum & respondere ex tali casu sequi qd nec fortis cenabit nec plato cenabit. Si vero poneret casum per copulatiua coposita ex tribus prioribus & hanc fortis cenabit non admittendus est qm talis copulatiua est impossibilis & propterea caure ad hec aduerte debes. ¶ Vnde dico qd prima duabus vltimis non repugnat casu nãq; qd fortis non cenat & plato cenat quelibet illarum vltim est vera. Unde si quis poneret casum per copulatiua coposita ex illis tribus admittere deberes & dicere qd ex illis sequimur qd fortis non cenabit et plato cenabit non in ea illa copulatiua admittere deberes qd fortis cenabit aut plato non cenabit. ¶ Tres vltime verificantur si fortis cenatur & platonem non cenatur. ¶ Vltima duabus primis non repugnat si enim ponas tam forte qd platonem cenatur tunc qualibet illarum est vera. Et sic patet qd ex copulatiua coposita ex

ultima & duabus primis sequit fortem & platonem cenatur. Quare si quis cum copulatiua coposita ex illis tribus supponeret fortem non cenatur aut platonem non admittendus esset casus. aduerte etiam qd capris duabus conditionalibus in quibus eadem propositio inferit ex duabus contradictorijs tunc tales due repugnant propositio sequentis. Et ideo si cum prima et quarta supponeret tibi qd plato non cenabit non admittis similiter conditionales si se haberes qd ans est eadem propositio & pns contradicitoie aut repugnates propositioes repugnant antecedenti vt prima & tertia suo antecedenti repugnant sicut de possibilitate & admissioe casuum dictum est in 4. primis sic et in. 4. vltimis atq; hinc fit vt idem sit ponere casum per copulatiua coposita ex duabus primis aut coposita ex quinta & sexta. Et idem est sit ponere per copulatiua coposita ex illis duabus vel. 4. vcz prima scda quinta & sexta. Quare in responsione ad casum si quis credat te captrur per multiplicatione conditionalium dicarum / si in casu assumperit duas equialetes vnicu earu tantu capere. Ex quo patet istud casum impossibile esse si primus cui obuiauerit fortis fuerit seruus manebit plato seruus & non aliter & si primus cui plato obuiauerit erit seruus non manebit plato seruus & c. fortis obuiauit platonem & non aliter. qd vt deductu est in argumento sequit contradicito. quid per non aliter intelligatur nemo reor qd ignoret. Aduerte qm ad positionem casuum qd qm nisi copule vniant pro eodem tpe poterit casus admitti vt in casu precedenti positu vt in argumento ponit possit dici qd fortis manebit seruus & plato qd obuiaert forti erit seruus. Sed post erit liber sed captiuntur casus illi qd dicimus esse impossibiles in hoc sensu si primus cui obuiaueris fuerit seruus post obuiaueris manebit liber ita qd illa particula post obuiaueris addas in antecedente cuiuslibet conditionalis casus. ¶ Per hec ad istam argumentum facile respondeo admittendo casum eo modo copositus est videlicet qd cicero dicat suis famulis et promittat illud non tam admittere casum si aliter poneretur videlicet qd ita esset in re sicut per illas conditionales significat cum reliquis particulis

conditionalis

qz in eo sensu deducit contradicatio vt piz
ex deductione argumētū. Posteo em casu
vt ponit ibi rideo qz nihil sequit ex tali
casu qm for. nō obligat propter talē pro-
missionē ad implendū promissum quum
ad implentiōē talis promissionis sequit
cum vero vel veris conditiōē non imple-
ri. Unde si vis ad formā rñdere pcedes qz
for. erit seruus cras. qz arguis ergo pri-
mus cui fortes obuiauerit erit seru? ne-
go pñam r nego qz illud sequatur ex casu
qz casus non est qz si prim? cui fortes ob-
uiauerit fuerit seruus fortes erit seruus
sed qz cicero dicat illā ppositionē r nō se-
quitur cicero dicit illam ergo ita erit. Et
si arguas cicero promittit hoc sub condi-
tione r conditio adimpletur ergo tenet
efficere ipsum liberum.

Ad hoc nego illā pñam sed opz
dicere conditio adimpletur et ex tali ad-
implentiōe non sequit cum vero vel ve-
ris talē conditiōē non impleri aut for-
tem obligari ad impossibile cū alijs par-
ticularis que ponunt in notabili ergo for-
tes tenetur adimplere.

Ad cōfirmationē rñdeo nō ad-
mittendo casum illa em copulativa com-
posita ex illis. +. conditionalibus repu-
gnat ppositioni huic seruandus obuia-
uit ioanni r nulli alteri quia ille conditio-
nales cum illa categorica constituunt
copulatiuam impossibilem.

Ad scōm argumētum facile est
respondere si dicat qz ppositiones ille
prolate habent aliam significatiōē sed
si ponatur casus de rigore videlicet ca-
piendo ppositionē illam in sensu com-
muni addendo particulas illas videli-
cet scōm significatiōem r.

Ad cōfirmationē rñdeo nō ad-
mittendo casum sed si poneretur qz con-
ueniret custos cum forte sic qz dicat ei cu-
stos si illam dixerit dimitter enim per-
transire r. ita qz conueniant tunc pote-
rit dici qz fortes non pertransibit pontē
nec propter talem conueniētiā tenetur
custos ipm dimittere pertransire quibus
eodindio adimpletur qz adimplentiōē
promissi sequitur conditiōē non adim-
pleri si tamen tali conueniētiā stante in-
ter custodem r forte fortes proferret hāc

fortes non pertransibit propter talē con-
ueniētiā tunc posset dici qz non adim-
pleretur conditio quia proferret falsum se-
tamen falsificans qz illa ppositio quā
proferret fortes ratione illius termini pro-
pter talem conueniētiā se falsificat r ita
esse sicut est significat falsificatiōē facie-
le est deducere.

Ad tertiu rñdeo casum duplici-
ter posse intelligi vno modo qz ita sit in
rei veritate qz si ex illa ppositione in-
qua ponitur illa litera a sequatur homi-
nem esse asinu illa litera a significat ho-
mines r si non qz non significat et qz po-
natur in ppositione dicta et tunc non
admittendus est casus quia vt patet ex
dictis copulatiua composita ex illis tri-
bus est impossibilis posset aliter etiam
dici admittendo casum in hoc etiam sen-
su procedendo r dicere qz ly a non signifi-
cabit r quando probas qz sic quia ex ppo-
sitione qua imponitur sequitur homi-
nem esse asinum nego quibus concedam
antecedens impossibile nec propter hoc
qz antecedens est impossibile consequētia
est bona quia se maleficat antecēdens
enim habet virtuales restrictionem sup-
ra se. Si vero casus intelligatur qz im-
positio: habeat voluntatem imponendi
si illa conditio adimpleatur tunc respon-
deo admittendo casum quia bene potest
proferre omnia alia et velle omnia illa
sed ex casu non sequitur qz significabit
quia conditio sub qua imponit est repu-
gnans alijsqz ponuntur et ad ipsam im-
pleri sequitur illam literam a non signifi-
ficare. Ad terminum autem qui imponi-
tur dependenter non sufficit conditio-
nem adimpleri: sed adhuc requiruntur
omnes particule fere que possint iunct ad
hoc qz aliquis obligetur dico fere qz non
est eadem obligatio in populo respectu
impositoris r in contractibus: sed de his
longius in insolubilibus dicetur.

Ad cōfirmationē huius respo-
deo qz fortes in eo casu nō obligatur ad
illi pcepto obediendū quum copulati-
ua composita ex illis duabus conditio-
nibus: r reliqua parte casus est impos-
sibilis procedēdo semper in cōmuni sen-
su quum ex pcepto sequitur impossi-
bile vt facile est deducere.

Et quēadmodū oia ista argu-
menta soluta sunt Antistropheontem sen-
conuersionē protagoze r Euathliū ado-
lescentis vt Zulus gellinus tradit) dissol-
uere poterimus. Verba autem Anli gela-
li hec sunt Euathlius adolescens elo-
quentie discende causariqz discendarū
cupidus fuit: is in disciplinam protago-
ze sese dedit daturumqz se promisit mer-
cedem grandē pecuniam quantā prota-
gozas petiuerat dimidinum dedit iam
tunc statim priuūqz diceret pepigitqz vt
reliquum dimidium daret quo primum
vie causam apud iudices vicisset. Postea
cum ditule a iudicis sectatorqz protago-
ze fuisset in studiosis faciēdie abunde pro-
mouisset causas tamē non reciperet tem-
pus longum iam transcurreret r face-
rid videretur ne reliquū mercedis da-
per caput cōsiliū protagozas vt ipse existi-
mabat astutum petere instituit ex pacto
mercedem: litem cum Euathlio contesta-
tur r cum ad iudices cōdicente consisten-
deqz cause gratia venissent tum protago-
zas osus est: disce inquit stultissime ado-
lescēs vtroqz id modo fore vt reddas qd
peto sine contra te pronunciatū fuerit si-
ne pro te nam si contra te lis data fuerit
merces mihi ex sententiā debebitur: qz
ego vicerō. Si vero secundū te indicatū
fuerit ex pacto debetur quia tu viceris.
Ad ea respondit Euathlius potui in-
quit tam ancipiti tue captioni esse ob-
uiam si verba ipse non facerem neqz alio
patrono vterer. Sed manus ista victoria
prolidium est quum te non in causa rñ-
sed in argumento quosqz isto vincam: di-
sce igitur tu quosqz sapientissime magis-
ter vtroqz modo fieri vt non reddā qd
petis sine contra me pronunciatum. fue-
rit sine pro me. Nam si iudices pro cau-
sa mea sentierint nihil tibi ex sententiā de-
bebitur quia vicerō: sin contra me nihil
ex pacto quia non vicerō. Tum indices
dubiosum inexplicabileqz esse qd vtrinqz
dicebatur rati ne sententiā sua in vtrū-
cunqz partem dicta esset ipsa sese rescin-
deret rem indicatam reliquerunt cau-
sam in diem longissimum distulerunt
sic ab adolescente discipulo magister elo-
quentie inclitus suo sibi argumento con-
iunctus est r captione veritate rēcōgita-

teqz frustratus est. Nulla in dialēctica
sua castigat factum iudicis qui propter
responsum inueniens rem inindicatam
dimiserunt nullūqz periculum erat: nec
sententiā seipsam rescindere posse in-
quit quum pcepto: non dolo malo vo-
luisset agere causas r proliram orationē
habet aduersus iudices credens se eis
persuasurū inueniam condēnandū fuisse
omnesqz sue rationes ad breuitatem re-
dacte: hec sunt non peto inquit iudices qz
me nō condēnētis: immo volo Euathliū
vincere vt iam virtute sententie r ratio-
ne pacti (non qz a sententiā appellem) sed
vt alij indices Euathlium condēnēt: ne-
qz enim vtrūqz ratione debere dico: sed
vel ex pacto vel ex sententiā. Ex senten-
tiā si pro me indicatum fuerit. Sin autē
contra me quod reor: sequentium iu-
dicum sententiā. Sed laurentius non
videbat se operam perdere r oleum: quo-
niam eadem Euathlium in ipsum con-
uertat r multo fortiora: vel enim senten-
tiā euathlium non absoluet iudices:
sed condēnabunt et tunc coram alijs iu-
dicibus vt pacti absoluetur. Si vero ab-
soluatur euathlium nihil debet virtute
sententiā quēadmodum et protago-
zas si pro se indicatum fuisset asserbat
virtute sententiā euathliū sibi soluturū.

Dicat etiā mihi laurentius si
pro euathlio indicatū fuisset et superius
fuisset illi iudices a quibus non liceret
appellare quomodo coram alijs iudici-
bus poterat protagozas ratione pacti
Euathlium damnare: nōne si Euathliū
absoluant: iudicant nihil ratione pacti
euathlium debere: quid enim aliud est
euathlium absolueret? Dirit etiam pcepto
prorem non dolo malo ageret causas im-
mo agit nam attractus ille quo euathliū
fuit obligatus vt reliquum mercedis sol-
ueret quo primum apud indices victo-
riam obrinuisset manifestam est in com-
muni modo obligationē intelligi de cau-
sa r lire que non ferretur super cōtractū
si de quacūqz em intelligeretur potuisset
statim est pactū r cōuentiōē protago-
zas Euathliū coram iudicibus cōuenire
quare dolo malo protagozas in euathliū
egit causam. Si queras quid dicendū
igitur est secundum dicta.

Ad hoc rideo Enathliū nō tenerit vir
ante cōtractus illis positus tunc solvere:
q̄ ad implētionē cōditionis tunc sequit̄
kōditionē non impleri aut enathlium
non fuisse obligatū & sic iudices bene se-
gerunt non iudicando; nisi enim se rescī-
dissent. potuissent tñ iudicare enathlium
non teneri tunc solvere adhuc dimidiū
pecunie & inhibere ne pthagozas frute
alius sine apud alios iudices p̄tra Ena-
thliū ageret cum; v̄ est ostensum) dolo
malō enathliū pthagozas agebat. hec
de Antistrophe & conversione dixisse
sufficiat plura in insolubilibus. De op-
positionibus istarū propositionū cōditio
nialium p̄missuarū dicea codē modo
sere sicut de oppositionibus istarū.

De copulatis & disiunctis.

Que alie species hypoteticarū
sunt copulativa & disiunctiva. Propō co-
pulative ē ppō hypotetica hñs plures
propositiones inq̄m ppōnes iunctas p̄
ly & formalit̄ vel equalit̄er. Hoc q̄ dicit̄
formaliter vel equalit̄er ē: ppter hāc
nec fortes currit nec plato disputat que
valet tñ sicut fortes nō currit & plato nō
disputat. ly nec em̄ in p̄ori & scō lo nō
eandem habet significationē. Proposi-
tio disiunctiva similitudo disiuncte vide-
licet per hoc complexū dicitur hypote-
tica habēs plures partes cōiunctas per
ly vel formaliter vel equalit̄er in vira-
q̄ significatione ponit tanq̄ ppōnes: q̄
ē cōiunctio cōiungat ppōnes nō in sen-
su in quo sunt ppōnes non erit propter
hoc ppositio copulativa v̄traq̄ istarū
propositionū duplex est quedā est affir-
mativa quedā vero negativa. veritates
negatiuarū cognoscende sunt per cōtra-
dictiones suas que affirmatiue erunt.

**Ad veritatē aut ppositionis copulati-
ve** non requirit̄ q̄ quelibet categorica
sit vera sed requirit̄ & sufficit q̄ quelibet
pars principalis sit vera. prima d̄: ppter
hanc copulativa hō est aial et si aīn? est
hō aīnno habet aīam. **Ad falsitatē ei?**
sufficit et requirit̄ q̄ altera eius pars sit
falsa. intelligo semp de partibus que ca-
piunt̄ h̄ q̄ copulativa & q̄ hñ? ppōnis
voies sunt aīn v̄ hominea & aīn sunt
aīn p̄una pars si cōsideret̄ v̄ copulati-
va est: est hec hoies sunt aīn vel hoies

& scōa est hec aīn sunt aīn. Si vero
plā in sensu disiunctivo prior para disti-
ctive est hec hoies sunt aīn. Et quo p̄
q̄ illa ppositio in sensu disiunctivo
picendo ly vel pro cōiunctione principalis
est falsa & in sensu copulativo est vera.

Ad possibilitatē copulatiue sufficit et
requirit̄ q̄ quelq̄ ei? para principalis sit
possibilis dum nō nō sint inter se partes
incōpossibiles. Ultimū addit̄ ppter hanc
fortes currit & fortes nō currit nō sufficit
q̄ qlibet categorica sit possibilis & nula
lacategorica alteri incōpossibilis quia
ista est impossibilis. Omnis hō est romē &
fortes est hō & fortes nō est romē & tñ que
libet categorica cuilibet alteri est cō-
possibilis q̄uis tñ non om̄s categorice
sunt cōpossibiles. sed nec id etiā sufficeret
v̄z q̄ oēs categorice sint cōpossibiles
q̄ ista deus est & si hō est albus hō currit
impossibilis est tñ oēs categorice sunt
incōpossibiles sed sufficit q̄ iam dicit̄ &
Ad impossibilitatē sufficit requirit̄ q̄
aliqua pars principalis sit impossibilis
vel q̄ aliqua partes repugnet̄ inter se: et
quū impossibilis cuilibet repugnat̄ sit v̄
cuilibet copulatiue impossibilis par-
tes sibiūncem repugnet̄. **Ad necessi-
tatē copulatiue** requirit̄ et sufficit quāq̄
partē esse necessariā; exempla clara sunt.

Ad cōingentia vero requirit̄ & sufficit
q̄ vna pars principalis sit p̄ingēs dūmō
nulli alteri repugnet̄. **Ad disiuncti-
tā** hō q̄ alicui disentiā vel q̄ ex ipsa copu-
lativa assentatur sequi falsum in po-
tētia propinqua. id dixerim propter hanc
omnis rex sedet & hic est rex tñ per ly
demonstratur homo quem sciam non fa-
dere & dubit̄ an sit rex & hanc entiam om-
nis rex sedet. & hinc patet q̄ ad hoc q̄ al-
qua copulativa sit dubia non sufficit et
requirit̄ quod quidā dicit̄ v̄z q̄ v̄tra-
q̄ pars sit dubia dūmodo vna pars al-
teri non repugnet̄ nec ex tota copulati-
va sciat̄ falsum sequi: quia hec copu-
lativa est dubia: plato dormit & deus est
tamen non conuenit ei quod dicebatur:
sed ad hoc q̄ aliqua copulativa sit dubia
sufficit & requirit̄ q̄ quelibet pars
sit dubia vel vna dubia & altera scita dū-
modo vna non repugnet̄ alteri nec ex to-
ta copulativa sciat̄ falsum sequi in po-
tētia propinqua. id v̄trūm est & dūmō

Propter hanc oēs rex sedet & hic est rex in
casu immediate posito. hinc patet quāq̄
copulativa sequatur debiliore partem si
vni parti copulatiue assentiam? & alterā
dubitremus totū dubitamus & si vni dis-
sentiam? vel dubitem? totū dissentiam?

Et per hoc facile potest patere quid de
disiunctiva dicendū est quū sequitur for-
tiores partem. **Ad veritatem disiun-**
ctive affirmatiue requiritur & sufficit al-
teram partem principalē esse veram. Et
ad falsitatē v̄traq̄ esse falsam & ad possi-
bilitatē alteram esse possibilem. **Ad ne-**
cessitatem alteram esse necessariā; vel q̄
partes repugnent̄ in falsitate v̄ hec est
necessaria fortes est coloratus. vel fortes
non est albus: quo fit v̄ sicut oīs copu-
lativa cōposita ex cōtrariis & contradic-
toris est impossibilis: sic oīs disiunctiva cōpo-
sita ex cōtrariis vel subcōtrariis vel ex cō-
sequēte & opposito aīnno bone p̄ne est ne-
cessaria. **Ad contingentia** sufficit & requi-
ritur q̄ vna pars sit cōiungens & altera
impossibilis vel q̄ v̄traq̄ sit contingens
dūmodo partes nō repugnet̄ in falsitate
Et ad hoc q̄ assentiam? disiunctive suf-
ficit q̄ altera pars sit scita vel q̄ sciat̄
partes repugnare in falsitate vel q̄ scia-
tur illam disiunctivā sequi in bona p̄na.

Ad hoc q̄ disiunctiva sit dubitāda suf-
ficit q̄ vna pars sit dubia & altera impos-
sibilis vel q̄ v̄traq̄ sit dubia dūmodo
partes nō repugnet̄ in falsitate & dūmo-
do nō sciat̄ illam sequi vero scito eē
tale oēs particule parent̄ ex his que di-
ca sunt de copulativa quia exempla po-
nes opposito modo: loquor hic semper de
parte principalē & suppono haberi appre-
hensivā: q̄ si quis assentiat parti disiun-
ctive nisi apprehendat disiunctivam nō
assentiet̄ totū: de copulativa negatiua op-
posito modo dicendū est q̄ de copulati-
va affirmatiua: sed cuiuslibz copulatiue
negatiue false oportet alterā partē esse
verā. Sed modus verissimus cognoscē
dū illarū veritates & falsitates erit: per
suas affirmatiuas: loquor extra reflecten-
tas quia de his alibi.

Contra hunc modum arguitur
ly econverso significare ad placitū vnde
sic fuit impossitum ad significandū ly eō-
verso v̄ significaret dependenter taliter
qualiter propositio cui adiungitur signi-
ficat & hoc ordine nō. **Sed** dubitatio
quare magis sensus istius omnis homo
est animal & econverso: est omnis homo
est animal et omne aial est homo q̄ om-
nis homo est animal & animal est homo
aut omnis homo est animal & animal om-
nis homo est.

Ad hoc respondeo q̄ ly eōner-
so non fuit ad placitum inpositum ad si-
gnificandum vnicam certam denotatio-
nem: sed ad significandū indeterminatā
conversionem propositiōis precedentis
talem videlicet qualem ex apprehensio-
ne terminorum aliqui apprehenderent
et sic per propositionem istam dicam v̄
potest apprehendere omnem hominē

econverso ppō est significās omne aīal est
hōiem veris illa tota ppositio equivalet
vni copulatiue: probatur minor illa p-
positio habet subiectū & predicatū & co-
pulam: ergo est categorica. **Præterea** ly
econverso est vnus simplex terminus: ergo
ly & nō cōtingit plures ppōnes. **Postea**
confirmari ratio de ista ppōne hic homo
est aial & sic de singularis que apparet esse
copulativa & tñ ly & nō cōiungit ppōnes

Ad argumentū duo sunt modū
respondendi prior cōis quem insequitur
Paulus veneris: alter est Antistheri: et
modus cōis diceret illaz ppōnem esse co-
pulative. Et ad probationē quaz proba-
tur illud esse plures respōderit q̄ nō ha-
bet subiectū & p̄dicatū tāq̄ partes prin-
cipales sui: illa enim oīs homo est aial eē
econverso huic subordinatur omnis ho-
mo: est aial & omne animal est homo. Et
per hoc patet ad secundā probationē q̄
ly econverso quis sit vnicus terminus? sim-
plex formaliter subordinatur tñ ppōni

Contra hunc modum arguitur
ly econverso in hac oīs homo est aial et
econverso nō significat oē aial esse hoies
ergo male dixerim est: antecedens patet
quia nō significat naturaliter nec ad pla-
citum q̄ nunq̄ fuit inpositū ad id signi-
ficandū ergo ille terminus nullo pacto
significat illud.

Ad hoc facile respondeo cōiter
ly econverso significare ad placitū vnde
sic fuit impossitum ad significandū ly eō-
verso v̄ significaret dependenter taliter
qualiter propositio cui adiungitur signi-
ficat & hoc ordine nō. **Sed** dubitatio
quare magis sensus istius omnis homo
est animal & econverso: est omnis homo
est animal et omne aial est homo q̄ om-
nis homo est animal & animal est homo
aut omnis homo est animal & animal om-
nis homo est.

Ad hoc respondeo q̄ ly eōner-
so non fuit ad placitum inpositum ad si-
gnificandum vnicam certam denotatio-
nem: sed ad significandū indeterminatā
conversionem propositiōis precedentis
talem videlicet qualem ex apprehensio-
ne terminorum aliqui apprehenderent
et sic per propositionem istam dicam v̄
potest apprehendere omnem hominē

esse animal et omne animal esse hominem et alius omnium hominum esse animal et animal omnium hominum esse: hoc secundum sermonem prehabitur. Ex dictis patet aliquam propositionem affirmativam fieri negativam sine nona impossibile et sine additione negationis illius: aliqua cathogorica fieri conditionalis. primus patet si prioris parti huius copulativae homo est animal et econverso addatur negatio ita: ly econverso fiet propositio negativa et antea erat propositio affirmativa: etiam facile patet sicut primum secundum.

Contra tamen aliter respondeo: negatio maioris argumenti ad probationem concederet illam propositionem equalem copulativae in consequendo et non significando quemadmodum propositiones exponibiles.

Contra hoc arguitur sequeretur quod daretur aliqua cathogorica que nullam haberet singularem: sed hoc est impossibile: ergo propositio sequela probatur quod hec omnia homo est animal et econverso si aliam quam habere singularem maxime haberet istam hic homo est animal et econverso: sed non habet illam quum predicata illarum non sint synonyma nec convertibilia: prioris namque predicatum est animal et econverso quod convertitur cum hoc animal et omne animal est homo: et posterioris predicatum est animal et econverso quod convertitur cum hoc animal et animal est iste homo.

Ad hanc replicam responderetur communiter concedendo sequelam quod tamen tanquam magnum inconueniens et tanquam inauditum quidam contra hanc opinionem inferunt: sed illud non est inconueniens in propositionibus in quibus ponuntur termini dependentes: quia hec omnia homo non ipsemet est animal vel homo est uniuersalis et tamen non habet ipsa aliqua singulari loquor: immediate quod mediate id est singulares illius bene possunt haberi. similitur secundum aliquos hec omnia homo non ipsemet est animal vel homo est uniuersalis et tamen non habet ipsa aliqua singulari loquor: immediate quod mediate id est singulares illius bene possunt haberi. similitur secundum aliquos hec omnia homo non ipsemet est animal vel homo est uniuersalis et tamen non habet ipsa aliqua singulari loquor: immediate quod mediate id est singulares illius bene possunt haberi.

has id falsum quia maxime haberet hoc hic homo est animal et econverso distinctum quod aut ly econverso dependet ab hac hic homo est animal: si non est sua singularis ut probatur: aut dependet ab hac omnis homo est animal et sic concedo quod est illa sua singularis. simile solet dici de secunda parte huius copulativae aliquis homo est et quilibet homo est ille relatio referente subiecti prioris partis quod aut descendendo sub subiecto prioris relationi refert singulares subiecti et sic non sunt singulares illius: aut refert sui antecedente coniter supponens et sic ille erunt singulares et idem dicimus secundo libro de hac quilibet homo habens equum equitas illum.

Contra hunc modum arguitur sequeretur quod propositio assumpta haberet conclusam de terminis transpositis sed hoc est falsum igitur. Ad hoc responderetur non oportere talem propositum habere conclusam de terminis transpositis quod ly econverso (si suas significatione retineat) sequi debet propositum et ideo non potest locari in propositionis principio ex quo per secundam hanc opinionem ly significatione sumptum posse coniungere cum propositum terminum sine cathogorematico nec hoc inconueniens est: quia ille de quo prius dictum asserat id nunquam accidere quod falsum est: quia in hac sortis fuit homo et erit ly et inquit sine cathogorematica: exclamatur veritatem ruere quod dicitur equinalere in consequendo et non in significando ly econverso: hoc huius omne animal est hoc distinctio: et illam brutalem (impudenter dicit) antepias offendere cui? ratio est dicitur (inquit) quare propositum illa hoc est animal rationale econverso potius hac inferre homo est animal rationale: et animal rationale est homo quod hac hoc est animal rationale et animal est homo si nihil sit cuius medio prioris illatio denotetur: si dicas quod ly econverso interueniente prioris relatione denotari et non posteriorem incidit inquiri in scyllam capiens et non responderet hoc. Antisibersed simili modo sicut responderet si quereretur ab eocur hec tamen homo est animal inferre hanc homo est animal et nihil non hoc est animal: non hoc homo est animal et non hoc est animal: diceret enim quod prior illatio sequitur quod copulativa illa convertibilis est cum illa cathogorica et sunt

Exponetes illius et non quod eodem modo adque et representet aut fortasse diceret quod distinctio bone sine patet quare illa sequitur et non scilicet scio hic statim clamaturam illo argumento exponere propositio nem exponibile suis exponentibus subordinari quod hic ingenue fatetur. Sed id coniter impugnatur sed tunc hic diceret quod prior illatio sequitur: quod antecedens et consequens sunt synonyma et cetera. Sed que tam a te cur hec sortis est albus inferat hanc sortis est res habens albedinem et non hanc sortis est res habens nigredinem? si dicas quod propterea quia denotant idem: tunc sequitur quod eidem subordinatur quod est falsum quare oportet te eandem rationem assignare. hec pluribus? egi non quod credam veriozem esse opinionem hanc altera sed quia mouet mihi stomachum nonnulli quibusdam ad pauca respicientes viros doctos quacumque leni causa committis assunt suam ignorantiam manifestates.

Ad confirmationem quid dicendum sit capiendum illam particulam et sic de alijs ut capitur in descensu: sed dicitur est argumentum tertio capitula tertij: si vero non capiatur sicut in descensu sed sicut quando dicitur: fortis fecit et plato et sic de alijs oportet inquirere de substantiis inclusio in ly alijs et secundum hoc dicendum est aliter propositum subordinari particulam illam.

Contra illud quod dicitur de possibilitate copulatiue possit deduci primum argumentum factum contra barbara in syllogismo sed contra id quod dicitur de possibilitate distinctiue arguitur sequeretur hanc distinctiua esse possibile omne animal est homo vel homo est animal et hoc est falsum cum quilibet pars sit impossibilis. de vltima patet si quod prior sit impossibile probatur est uniuersalis cuius una descendens est impossibilis: ergo et ipsa est impossibilis maior: patet et consequentia probatur quia descendens sequitur ex uniuersali et si consequens sit impossibile antecedens est impossibile. Et confirmatur aliqua distinctiua est necessaria cuius quilibet pars falsificabitur: ergo dicta nulla antecedens probatur de hac distinctiua hic homo est vel hic homo est: et sic de singulis in qua volo demonstratur omnes homines presentes et futuri

tunc aristotelice loquendo illa est necessaria cuius hec sit necessaria hoc est et hec inferat illam distinctiua sine constantia et quilibet cathogorica ut patet post hoc: erit falsa cum nullus homo propter durabit.

Et confirmatur secundo hec copulatiua solus animalis demonstratur et hoc est deus est possibile ut patet quia partes inter se non repugnant: secunda enim pars est necessaria et necessaria contingenti non repugnat et eadem causa intelligenti: ergo propositum antecedens probatur non potest secunda pars stare in veritate cuius secunda ergo est impossibile antecedens probatur quia dato oppositum sequitur quod hec est vera hoc est deus: et vltra per ly hoc deus demonstratur: et vltra ergo non solus animalis demonstratur.

Ad argumentum responderetur sequelam concedendo et negando maiorem et nego quod prima pars sit falsa et ad probationem nego consequentiam quia illa uniuersalis sola non inferit singulares sine constantia.

Pro declaratione tamen maiore hominum ponam propositiones communes quarum prior est aliqua propositio uniuersalis est contingens cuius quilibet singularis est impossibile ut patet de ista omne animal est homo si nullus sit homo et aliqua est contingens cuius quilibet singularis est necessaria ut patet de ista nullum animal est homo in eodem casu.

Secunda propositio quemadmodum non est possibile dare uniuersalem veram cuius aliqua singularis sit falsa nec falsam cuius omnes sunt vere. Sic etiam non est possibile quod aliqua sit necessaria cuius quilibet singularis est falsa neque aliqua falsam cuius quilibet singularis sit necessaria. Tertia propositio possibile est dare aliquam necessariam cuius quilibet singularis sit contingens. primus patet de ista omnia homo est animal aristotelice loquendo secundum de ista nullus homo est animal. Quarta propositio si scilicet propositio dicit non est possibile dare aliquam uniuersalem necessariam cuius quilibet singularis sit falsa: potest tamen dari aliquid uniuersalis necessaria cuius quilibet singularis sit falsa: et ista: ut patet per ista omnia homo est animal aristotelice loquendo: et scilicet propositio intelligitur: nunc extra re

serius qz in reflexione aliqua vris e falsa cuius quelibet singularis est vera vt quodam dicit et ponit exemplū de ista ois ppositio est falsa si sit cō sola sua singulari quod falsum est: qz si sola sit vnica singularis nō sit quelibet sua singularis est vera vt patet immo qd magis est nā potest esse quelibet singularis nisi sint in finite singularis. Sed his in insolubilibus semper em secludo insolubilia materiales imperrinētes odio enim habeo inculantibus materias.

Ad confirmationē primā nego antecedens et ad probationē nego qz quilibet pars falsificabitur qz nulla pars composita ex infinitis pot falsificari et qn id esset possibile q aliqua pars composita ex infinitis posset falsificari non oportet distinctiuam non esse necessariam nam hoc hic homo est et hic homo est et sic de singulis in qua demonstrant oēs homines pntes et futuri partiales et totales necessaria est et aliqua pars composita ex infinitis est falsificabilis ea videlicet in qua demonstrant omnes homines partiales vnus hominis totalis.

Ad secundam confirmationem nego qz illa copulativa sit impossibilis et ad probationē cōcesso qz illa pars nō pot stare simul in veritate cū secūda nō oportet qz ideo sit impossibilis quia qm nō potest illa copulativa esse vera qz si ipsa sit falsa est: tamen possibile erit quādoqz ita esse sicut ver eam nūc significatur qd sufficit ad eius possibilitatē. Hec tamen solus asinus demonstratur et hoc quod demonstratur est deus: simpliciter est impossibile quare patet hanc consequentiam nō valere hoc est deus: ergo hoc quod demonstratur est deus: ergo necessario enim vnus sequitur contingens: sed hec consequentia bona est: hec ppositio hoc est deus secundū hanc significationē est: ergo hoc quod demonstratur est deus. Vnde si alia argumta possent fieri cōtra ista et nonnulla apparentia in materia relatione: sed de illis videbimus in secundo libro maxim: in sexto argumento secundū capitū. Et essent etiā quēcuqz argumta que in quibus vnica materia sunt hic applicari vt si quibus haberet bonū argumta ad hanc rem et falsam proban-

dum ad equitandum requiritur equitas. Tunc si capias hanc copulatiuā ad equitandum requiritur equitas et deus est vel istam ad equitadū requiritur equitas: vel hō est asinus habebit eandē difficultatē.

Hunc autem videndum est de regulis que in hac materia solent cōmuniter poni. Unde prima regula est de tota copulativa ad quālibet eius partem principalem pna est bona dum nō arguatur in sensu copulatiue id additur qz nō sequitur fortes dubitat qz deus est et pa: pa dormit: ergo fortes dubitat qz deus est si dubitat cadat in totam copulatiuā si tamen solum cadat in partem partem tunc illa ppositio est copulativa et pna dicra est bona et sic cōmuniter tales ppositiones sunt distinguende.

Secunda regula a parte principi copulatiue affirmatiue ad totam copulatiuā nō oportet pnam valere quādoqz tamen tenet sed hoc solum in partibus vt homo currit: ergo homo currit et deus est: tunc tenet cōsequētia materialiter quando pars que est aīus quālibet partem copulatiue infert materialiter et tunc tenet formaliter quādo pars que est aīus infert quālibet partē formaliter: vt formaliter sequitur ois hō est aīus: ergo ois hō est aīus et homo est animal.

Tertia regula a copulatiua affirmatiua in sensu in quo est copulativa ad distinctiuā pna est formalis. Et quo paret a distinctiuā negatiua ad copulatiuā consequentiā esse bonam.

Quarta regula a copulatiua negatiua ad distinctiuā affirmatiuā cōpositam ex partibus cōtradictoriis partibus illius copulatiue consequentiā est muna et etiam a distinctiuā negatiua ad copulatiuā affirmatiuā cōpositā ex partibus illius distinctiuē consequentiā est muna ratio hō: un est quia antecedens est cōtradictorium consequentiā cōtradictorium vt statim videbitur.

Totidem regule ponuntur in distinctiuis. Quarum prima est a parte distinctiuē affirmatiue ad totam distinctiuam consequentiā est formalis intellectu semper in sensu distinctiuo.

Secunda regula a tota distinctiuā

ad aliquā partē non oportet pnam valere et si quibus valeat materialiter tūc vcz quā vnica pars distinctiuē principalis infert partē q est pna materialiter vt bene sequitur homo currit vel homo est asinus: ergo hō currit: qm qz formaliter et hoc quā vnica pars distinctiuē infert pte que est pnerit formaliter sequitur ois homo est aīus vel nō quodlibet est vel non est: ergo omnia homo est animal.

Tertia regula a tota distinctiuā ad destructionē vnus partis ad ppositiōne alterius cōsequētia est formalis atqz hypotheticus syllogismus vt formaliter sequitur homo currit vel baculus stat in angulo: sed nullus baculus stat in angulo: ergo homo currit. **Destruere aliquā** partē nihil aliud est qz capere cōtradictoriū talis partis et ponere aliquā partē nō est aliud qz capere illā in propria forma. **Notāter** dicitur a tota distinctiuā: qz si fortasse caperes pponēs de distinctio ex pmo non valeret cōsequētia: vt nō sequitur omne aīus est homo vel brutū: sed nō est animal est homo: ergo omne aīus est brutū. **Sic** nō sequitur fortes sit qz astra sint paria vel nulla astra sint paria: sed fortes nō fecit qz astra sunt paria: ergo nulla astra sunt paria si ly scio cadat in totā distinctiuā: si vero caderet in priorē pte bene argueret qz regulā: ppter illud cōdistinctiuē vni? partis ad ppositiōne alterius solui? argumentū cōe tu es asinus vel tu nō es asinus: sed tu nō es asinus: ergo tu es asinus: qz nō arguit per illā regulā qz nō ponit in pte pars distincta ab illa qz destruit: quia in consequēte distribuit prior pars vcz hec tu es asinus quā capiat cōtradictoria ei? pro minore. **Quare** q regulas illa ppositio tu es asinus que destruitur nō debet pōnī: sed bene alia. **Et** ideo debet poni ista in consequēte tu nō es asinus et oportet sic argumentari: tu es asinus vel tu non es asinus: sed tu non es asinus: ergo tu non es asinus.

Quarta regula arguendo a distinctiuā affirmatiua ad copulatiuā negatiuā cōpositā ex partibus cōtradictoriis: cōsequētia est muna. Ista regula ita posita est et patebit ex statim dicendis.

Jam dicendum est de modo cōtradictendi ppositionum copulatiue et dis-

inctiue. Unde ppositiōnis copulatiue due solent assignari cōtradictorie. Una per copulatiuam negatiuam que cōstruitur ex affirmatiua et negatiōne posita in capite vt cōtradictoria huius homo est animal et de? est: hec nō homo est aīus et deus est in qua negatio non negat ly et vtrū tamē negatio illa negat copulas categoricas. **Difficultas** est inter artifices. nonnulli cōter loquentiū tenēt qz non. **Joānes dōp** tenet qz sic vtriusque sunt argumta apparentia: sed quia materia illa pertinet ad act? sine categoricis matricos vtz ad eum locū differo: quia, si ne teneatur hoc sine illud nō diverso modo sentiunt de veritate et falsitate copulatiue. **Alio** modo solet assignari cōtradictoria affirmatiue copulatiue per disiuctiuam cōpositam ex partibus cōtradictoriis vt ppositiōnis iam dicte hec est cōtradictoria nullus homo est aīus vel null? de? est in q negatio illa nominalis vt cōter dicitur non cadit nisi sup categoricas. **Sed** hoc parum refert: qz si ita esset qz ly nullus caderet in ly vel: tūc hec erit sua cōtradictoria omnis homo non est animal vel nullus deus est.

Simili modo de distinctiuā solet dici: **Primo** nāqz cōtradictoriū ei per distinctiuam negatiuam quoniam non est verius cōtradictorie. **Secūdo** modo per copulatiuam affirmatiuam cōpositam ex partibus cōtradictoriis. **Atqz** hinc patet qz distinctiuā negatiua et copulatiua affirmatiua cōposita ex partibus cōtradictoriis equivalēt. **Et** sed vtrū tales ppositiōnes habeant cōtrarias vel subcontrarias et quomodo sunt illis assignande est difficultas. **Et** primo dico omnem ppositiōnem copulatiuā posse habere contrariam: et contraria illius erit copulatiua affirmatiua cōposita ex partibus cōtradictoriis vel contrariis: et quelibet distinctiuā affirmatiua posse habere subcontrariā: subcontrariāqz ei? erit distinctiuā cōposita ex partibus cōtradictoriis vel subcontrariis. **Prior** pars manifesta est: quia huiusmodi copulatiue inferunt duas contrarias si componantur ex duabus ppositiōnibus contrariis: ergo sequitur qz sunt contrarie: qz si componantur ex partibus cōtradictoriis etiam probabitur qz erunt cōtra-

re: qz ille ppones inferit duas cōtradi-
ctōias ad minus & aliquid vtra: s̄ sunt
contrarie. Omnia ista intelligo dūmodo
nulla illarū sit necessaria de forma acce-
ptionis terminorū in omnibus em̄ istis
secludo ppositiones simpliciter neces-
sarias & simpliciter impossibiles. Atq; hic
paret sufficere ad hoc q; aliquē copulati-
ne affirmatiue sint cōtrarie q; vna pars
contrarietur alteri aut cōtradictur dū-
modo reliqua pars non sit forma nec
saria: quia tunc si partes contradicerent
eēt cōtradictorie de lege: sed semper
hoc secludo. Simili modo ad hoc q; due
dissūctiue affirmatiue sint subcontrarie.
ops q; due partes contradicant aut sub-
contrariantur. Et iste regule possit fue-
runt secludo capite. Sed difficultas est
vtrū copulatiua affirmatiua habeat sub-
contrariā & dissūctiua affirmatiua p̄uā.

Ad hoc respondeo q; copulatiua
affirmatiua composita ex par tibus nō
potētib; hēre subcōtrariā nō p̄t hēre sub-
cōtrariā: s; si habeat aliquā partē q; pos-
sit habere subcontrariam illa potest ha-
bere subcontrariam. p̄ior: pars manife-
sta est: quia ista t̄m̄ omnis homo omne
animal est & ois deus omne ens est non
potest habere subcontrariā: q; non ratio-
ne de ly & q; est vniuersalitas: nec ratio-
ne alicuius alterius intelligo h̄c secun-
dā partē secludēdo ratiōales & causales
negatiuas de quibus nondū loquturū est
q; manifestum est ratiōalem negatiuā
& causale subcōtrariari copulatiue cū ra-
tionalis & causalis sint subalternates
respectu copulatiue. Secunda pars faci-
le potest p̄bari: q; si aliqua pars copu-
latiue p̄t habere subcōtrariam ipsa est
subalternata respectu alicuius: ergo tota
copulatiua habet subalternantē: q; sub-
alternata erit respectu illius copulatiue
vna alia copulatiua cōposita ex subalter-
nata partis potentis habere subcontra-
riā ex reliqua parte copulatiua aut que
potest habere subalternantē subcōtraria-
tur p̄dictorio subalternatis vt demonstra-
tus est regula sc̄ci capitis: ergo p̄positū.
Et ideo subcōtrariā talis copulatiue erit
dissūctiua composita ex subcōtrariā ta-
lis partis & cōtradictoria alterius: vt sub-
contrariā huius ois homo omne aial est

& hō est currēs erit hec aliquis hōmo aī
quod aial non est vel homo non est cur-
rens. simili modo dices de contraria re-
spectu dissūctiue q; dissūctiua cōposi-
ta ex partibus nō potētib; habere con-
trariā nō p̄t hēre p̄trariā: s; q; p̄ponit ex
aliqua pte h̄ntē p̄trariā p̄t hēre p̄trariā
vna copulatiua videlicet cōposita ex pte
cōtrariā talis partis & p̄radictoria alter-
rius. vt cōtrariā istius ois homo est aial
vel homo est aīnus est hec omnis homo
non est animal & nullus homo est aīrus.
Contra ista possent fieri multa argumē-
ta: q; vt declaratiū est quēdā difficultas
que ad aliam materiam pertinet potest
oprime huic applicari & multa in relati-
uis: sed de his in secundo libro.

Sed pro cōplēmto capitis du-
bitatur vtrum sint alie species hypothe-
ticarū ab his trib; scilicet copulatiua dis-
iunctiua & cōditionali. Ad hoc respondeo
q; si sub p̄dictoiali velim; p̄hēdere causa-
lē & rōnalē & sub copulatiua aduersatiua
h̄nt ei iter se quādā s̄tū r̄dine. causalis
nāq; & ratiōalis cōsequētē sunt & quē-
admodū copulatiua requirit ad sui veri-
tatē duarū partū veritatē ita aduersati-
ua ad sui veritatē p̄possibilitatē partū.
Si quis tamē aduersatiuāz poneret sub
cōditionali nō male diceret quū cōtradi-
cat cōditionali. Paulus tamen veteris
voluit causalē nō esse hypoteticā pariter
et iā nec aduersatiuā: sed hoc videtur fal-
sum nō em̄ videt qua rōne velit causales
nō esse p̄positiōes hypoteticas & cōditio-
nales esse. Una aut ratiōnū quā mouent
ad dicendū aduersatiuas non esse hypo-
teticas est q; possunt conuerti nā hec ap-
paret conuersio fortēs currit q̄nis non
mouet: ergo currens q̄nis nō mouetur
est fortēs. Et eadē ratiōne dicūt causalēs
temporales/locales esse cathegoricās: s; q;
ea ratio non cōcludit in oibus non em̄ vi-
det quare ly q̄nis nō posset cōiūgere du-
as p̄positiones. Similiter ly q; sic de
alijs. Ut sicū oibus conueniamus dico
q; quēadmodum ly si constituit p̄posi-
tionem cōditionalē & de cōditionato
extremo: ly & p̄positiōis copulatiuā
& de copulato & ly vel dissūctiua & de
dissūcto: sic ly ergo potest p̄positiōis
ratiōalem & de ratiōato extremo com-

mittere & ly quia causalem & de causato
extremo. & sic de alijs.

Pro declaratione istorū diuisi-
natur quid ad veritatem p̄positionis
causalis et de causato extremo ratio-
nalis et de ratiōato expletive seu ad-
uersatiue: et de aduersato extremo tem-
poralis et temporato localis: et de lo-
cato extremo requiratur et sufficiat. Et
quia communiter dicitur p̄positiones
de ablatiuo absoluto equialere condi-
tionali/ temporali/ & casuali. Dubita-
tur etiam quid ad veritatem istarum re-
quiratur et sufficiat & quomodo sit
contralendum omnibus istis & assignan-
dum contrarias/ subcontrarias & subal-
ternas. Ad hoc supposita diffinitione
p̄positionis ratiōalis: videlicet p̄posi-
tio hypotetica in qua coniunguntur p̄-
positiones plures per ly ergo ad sensum
deklaratum & supposita diffinitione ratiō-
nalis que p̄portionabiliter debet dari
dico ad veritatem p̄positionis ratiōalis
p̄mo requiri consequentiam esse bo-
nam & antecedens & consequens esse p̄-
positiones veras. Et ad veritatem de
ratiōato extremo que est p̄positio cau-
salem alterum extremum est ratiōnatus vt
homo est scribens: ergo est vigilans: re-
quiritur ratiōalem ad quam reducitur
alīe veras aut si manus cognosce per sup-
positionem extremorū quod idem est.
Ad veritatem p̄positionis causalis
illa duo que ad veritatem ratiōalis re-
quirebantur requiruntur & cū hoc q; ita
esse sicut significatur per antecedens sit
causa quare ita est sicut significatur per
consequens: quod in bono sensu intelli-
gendo nihil aliud est dicere q; in ante-
cedente ponatur aliqua terminus im-
petans causam propter quam predica-
tū consequentis conueniat subiecto:
ita hec est vera: quia homo est animal
ratiōale homo est risibile: hoc itelligo
ly quia dicit casualitatem perfectam:
quia si imperfectam non oportet q; con-
uenientia sit bona: quia tunc ly quia non
dicit illationis ista nāq; conceditur:
quia sol in cet aer est illuminatus: non ta-
men concederetur si ad illius veritates
conueneret consequentiā illam esse bonā.
Ad veritatem p̄positionis de causa

to extremo dicitur cōmuniter requi & sui
ficere q; reducatur ad causalem verā mo-
re aliarum vt ista est vera fortēs est risi-
bilis: quia ratiōnalis: q; ad hanc veram
reducitur: q; fortēs est ratiōnalis fortēs
est risibilis. Ad veritatem p̄positio-
nis aduersatiue requiritur partes esse cō-
possibiles: vt hec est vera fortēs currit q̄-
nis plato nō mouetur & hec est falsa q̄-
nis nullus homo mouetur fortēs mouetur.
Ad veritatem p̄positionis de aduer-
sato extremo requiritur q; extrema sup-
ponant pro eodem aut q; reducatur ad
aduersatiuā veram vt ista p̄positio for-
tēs q̄nis disputat currit. ad istam redu-
citur fortēs currit q̄nis fortēs disputat.
Ista tamen fortēs currit q̄nis plato dis-
putat possit distinguī penes hoc q; ly q̄-
nis possit coniungere illam p̄positionē
fortēs disputat cum ly currit tantum: et
sic cathegorica est aut cum illa p̄posi-
tione fortēs currit: sic est hypotetica.

Propōnes tēporales quidā re-
p̄nat omnes esse cathegoricās: sed non
video cur sicut i aduersatiuis datur vna
q; sit hypotetica idem in p̄positionib;
temporalibus et localibus non intēna-
tur: iste nāq; cur homo currit si habet pe-
des ipse mouetur non video cur non erit
hypotetica quum non habeat subiectus
nec predicatum. Et hoc argumentum
potest retorqueri in quendam hoc tenem-
tem et reprehendentem eodem argumē-
to paulum & alios quia tenebant aduer-
satiuas omnes esse cathegoricās iam di-
co veritatem p̄positionis temporalis
que est hypotetica cognoscendam esse p
copulatiuam ad quam reducitur et redu-
cendo tales p̄positiones ad copulati-
uam oportet fernare q; prima p̄positio
sequens aduerbium cum expressione tē-
poris sumatur pro prima parte copulati-
ue. Et pro secunda sumatur illa p̄posi-
tio ipsius temporalis cum relatiuo exp̄-
sionem t̄pis referente vt ista p̄positio
semper. Adam fuit quando. ena fuit: nō
debet reduci ad hanc copulatiuam sem-
per adam fuit et ena in aliquo tempore
fuit: sed ad hanc ena in aliquo tempo-
re fuit: et in omni eodē adam fuit: sed de
p̄positionibus temporalibus nega-
tiuis dupli possit dici: vno modo q; si ly

quodā non negetur q̄ veritas harū simi-
li modo cognoscēda est per copulativam
vt hec q̄ quilibz hō infinite velociter cur-
rit nullum animal mouet cognoscēda
est per hanc copulativā in aliquo tpe q̄li-
bet hō infinite velociter currit & in eodez
nullū aial mouet: r̄ isto mō diceret paul⁹
sed alij cōter loquētes oppositū dicerēt.
Dicerent enim tales propositiones in q̄-
bus negatur copula p̄positionis nō im-
mediate sequentis ly quando esse nega-
tiua: r̄ sequenti non per copulativā:
sed per disunctiuam cognoscētur: vt ista
p̄positio. Quādo redimera fuit nullus ho-
mo fuit ad hanc redimera nullo tpe chy-
mera fuit vel nullo eodem hō fuit. r̄ p̄m
hoc concedo q̄ dū celū r̄net non te ama-
bo. similiter dum antichristus predi-
cat contra Christum non male agit: r̄ si-
milis: sed ego potius malle(m vt capta
ista p̄positione: q̄ chymera pariet chy-
mera non habebit filios & similes) distin-
guere illas: quia ant capitur in sen-
su hypothetico: tunc quū ly dū nō ne-
getur ad copulativā affirmatiuā reducē-
de sunt: r̄ sic sunt false. si vero capiantur
in sensu cathetico ita q̄ subiectū ista
vltia sit ly chymera r̄ predicatū hōs filios
q̄n pariet tūc cōcedēde sunt ille p̄pōnes
& veritas eaz cognoscēda est penes tēpo-
ralē negatiuā: aut (vt dictū est) p̄ disun-
ctiuā negatiuā. Ex dictis p̄z ad quā copu-
latiuā sit reducēda ista Adam fuit anq̄
Abrahā fuit. Unde ad hāc reducēt abra-
hā fuit & ante quodlibet tempus in quo
abrahā fuit adā fuit capiēdo ly ante ad-
uerbiat̄ sic q̄ in ista ante quodlibet tē-
pus in quo abrahā fuit adam fuit prius
ascendatur & descendatur sub tēpore im-
porato in ly anq̄ sub ly tēpus. si em̄ ad
hāc reducēt vt qdā dicit abrahā in aliq̄
tpe fuit: r̄ quilibet tps an̄ illd in quo abra-
hā fuit adā fuit. tūc si adam et abrahā
ab eterno fuissent: viraq̄ istaz eēt cōcedē-
da adā fuit anteq̄ abrahā fuit: r̄ abrahā
fuit ateq̄ adā fuit. Si quis reducēt ad
hanc copulativā illā abrahā in aliquo tē-
pore fuit & adā ante illud fuit. Tūc opor-
teet cōcedere possibilem esse hanc copu-
latiuā adā fuit ateq̄ abrahā fuit & abra-
hā fuit anteq̄ adā fuit. Quare dicendūz
est vt dictū est. Aduerte t̄ q̄ si istas p̄pō-
nes fortes dūz de iuribz vigilanti r̄ iustice

velles pbare per suppositionē extremoz
& p̄ resolutionē more purarū cathetice
rū illas p̄cedēdas q̄ p̄z p̄ resolutionem
subiecti. Si velis dicere illas non esse ca-
thetice pbabiles nihil potest cōtra te
deduci. Aduerte q̄ quādoq̄ capitur ly
quādo & dū pro ly si in eo mō loquēdi
dū mula pariet accidē: nubila r̄. r̄ simi-
les: r̄ nunc indicandū est de illo sicut de
conditionalibus. Si illi nō sicut de p̄pōni-
bus de tēporato extremo & tēporali dūz
sit dicendū est de p̄pōnibus localibus
& locato extremo. Inueniunt hīc etiam
nōnulla aduerbia distributiua tēpore lo-
cū & nōnulla etiā distributiua tēpore in
tēpore nōne significātia.

Occasione cuius dubitat de ve-
ritate istius. Quoriscūq̄ fuisti parrhisi
fuisti homo casu cōi q̄ bis vel ter fuisti
parrhisi. Veritas illi p̄bat̄ m̄t̄ p̄p̄-
ter q̄ primo sic si illa esset falsa in illo casu
sequeretur q̄ esset impossibilis natura q̄
liter.

Secundo sic arguitur sensus
eius est verus: ergo illa est vera. s̄ns p̄ba-
tur sensus est quibuscūq̄ vicibus inter-
ruptis quibus fuisti parrhisi fuisti ho-
mo que vera apparet: quia istis duobus
temporibus fuisti homo: r̄ ista duo tēpo-
ra sunt omnes vices quibus fuisti parr-
hisi. ergo in quibuscūq̄ vicib⁹ dūz
fuisti parrhisi fuisti homo: sed falsitas
illius probatur argumento cōmuni sequi-
tur bene quibuscūq̄ vicibus fuisti parr-
hisi fuisti homo. sed bis fuisti parrhi-
si: ergo bis fuisti homo. **S**i forte alle-
respondeas ad hoc consequentiam illāz
nihil valere et errorem in illa esse q̄ nō ca-
pitur pro totali medio subiectum maiori-
ris subsumitur vt actualiter sub tēporali
vniice accepto & q̄ determinatio determi-
nans copulam minoris determinat co-
pulam concludentiē. Contra hoc arguit̄
subsumendo vt vis sic dicendo. Quoriscūq̄
conq̄ fuisti parrhisi fuisti homo aut
quibuscūq̄ vicibus quibus fuisti parr-
hisi fuisti homo duo vices sunt vices
quibus fuisti parrhisi: ergo duob⁹ vi-
cibus fuisti homo: cōclusio est falsa & nō
minor ergo maior.

Hoc argumento motus quidā
tenet illam propositionem esse falsā: q̄

non videt quomodo dissoluit illum syl-
logismū: sed omnes probant illā aliquo
modo verā. Et quod propter illud argu-
mentū illa non sit negāda: patet q̄ hec
est cōcedēda fortes duabus vicibus in
tēpore fuit homo quod sic patet. **S**i
sequitur fortes his duobus temporib⁹
fuit homo & ista duo tempora sunt due
vices interrupte: ergo fortes duabus vi-
cibus interruptis fuit homo. **S**i forte
dicat q̄ capitur illa p̄pōsio loco istī
fortes bis fuit homo cuius sensus non
est q̄ fortes duobus tēporibus interrup-
tis fuit hō: sed q̄ fortes in aliquo tēpo-
re fuit homo: r̄ fortes in aliquo tempore
post illud non fuit homo: r̄ iterum in ali-
quo tempore post illud fuit homo.

Contra hoc arguitur: quero in
s̄ns illogismo quo mouetur ad negādū
illam propositionē quibuscūq̄ vicibus
fuisti parrhisi fuisti hō due vices iter-
rupte sunt vices quibus fuisti parrhisi
ergo duabus vicibus interruptis fuisti
hō pro quo capis ly vices: q̄ vel capis
illam terminum due vices singarheto-
maticae in consequente vt dicit̄: r̄ vt
valeat tantū sicut ly bis & tunc sequitur
etiam in antecedente debere capi eodē
modo si consequentia valeat: sed nō pōt
capi ly due vices sicut cathetice
quā sit totale extremum: ergo postq̄ in
antecedente ly due vices capitur pro tē-
poribus in consequente etiam debet ca-
pi sic consequens erit verum: aut si nō
capitur eo modo cum termini in ante-
cedente & consequente capiantur equi-
uocē non valebit consequentia. Quare
patet ad illud argumentum non negā-
dam esse consequentiam.

Ad aliud in quo querebas quo
modo sunt assignande contrarie & cōtra-
dictorie in huiusmodi hypotheticis de tē-
porali & locali facile ē dicere iuxta dicta
de copulatiuis. De aduerbiis autem
quoniam conditionalibus negatiuis equi-
uocant̄. dicendum est omnino eodem
mō sicut de illis. Sed de rationali & cau-
sali dicendum est nūc quia de condi-
tionali dicunt̄ est iam & in modo contradi-
cendi non differunt iste ab alijs hypothe-
tice quādo per propositionem negatio-
nem contradicunt & non aliter: sed quāte-

runt quo ad contrarias & sub cōtrarietas
maxime propositioni rationali difficile
est assignare contrariam ex parte ante-
cedentis quoniam non sufficit in illis si-
cut in conditionalibus sufficiebat q̄ ma-
neat eadem particularitas. iste enim nō
sunt contrarie: quia aliquod animal est
rationale aliquod animal est risibile: nō
quia omne animal est rationale aliquod
animal est risibile. Similiter nec iste ani-
mal est rationale: ergo animal est risibi-
le non omne animal est rationale: ergo
animal est risibile: nec sufficit q̄ eadem
maneat vniuersalitas sicut i alijs cath-
eticis quia tunc iste essent contrarie oīa
homo omne rationale: ergo oīs homo
omne risibile est nō omnis homo est ra-
tionale: ergo omnis homo omne risibi-
le est vnde aurē id accidit & si non sit fa-
cile videre dico illud contingere ex eo q̄
ad veritates rationalis requiritur ante-
cedens esse verū & cōsequentiam esse bo-
nam. Quō ergo ex eo q̄ cōsequentia est
si maneat eadem vniuersalitas nō erūt
contrarie vt patet ex dictis in conditi-
onalibus. Si vero eadē maneat particu-
laritas eo q̄ ad veritates illarū requi-
ritur veritas antecedentis & particula-
ritas ad veritatem agat: sit vt si eadem
maneat particularitas non sint contrarie.
Quare dico nullam propositionem ra-
tionalem q̄tum est ex parte illius ratio-
ne antecedētis posse habere contrariāz
& eadem omnino ratione nec sub cōtra-
riam: q̄ si eadez maneat particularitas
in q̄tum consequente non erunt sub cō-
trarie: si vero eadem maneat vniuersali-
tas quā ad falsitatem illarū sufficit fal-
sitas antecedētis etiam non erunt sub
contrarie. relinquuntur ergo illā p̄pōsi-
tionem rationalem ratione ante cedē-
tis non posse habere cōtrariam aut sub
contrariam. rationale intelligit sine ca-
suerit affirmatiua sine negatiua de ne-
gatiua probatur est quia de alijs p̄pōsi-
tionibus non dubitandum est quin ra-
tionalis & causalis habeant contrarias
quoniam enim conditionalis affirmatiua
sit subalternata rationali & causalī sit vt
contradictoria conditionalis sit contra-
ria rationali & causalī vt contrarias hui⁹
homo currit ergo homo mouetur ē hec
non si homo currit hō mouetur. Similiter

hec illi equivalens: quis homo currit nullus homo mouetur. Similiter et hec homo currit et nullus homo mouetur.

Dixi notanter in regula illa ratione antecedentis quod quelibet propositio rationalis et causalis propter consequentis variationem non solum potest habere rationale sine causale negatiua in qua eadem maneat vniuersalitas ex parte consequentis pro contraria antecedente intacto. et pro subcontraria rationale vel causalem negatiua in qua eadem maneat particularitas. Item etiam potest habere pro contraria rationale affirmatiua sine causale compositionem ex eodem antecedente et opposito consequentis: prior pars probat quod contraria huius omnis homo currit ergo omnis homo mouetur: est hec non omnis homo currit ergo homo mouetur. Et sub contraria huius non omnis homo currit: ergo omnis homo omne motu est. posterior pars probatur quia ista propositio homo currit ergo homo mouetur: hanc habebit homo currit: ergo nullus homo mouetur. Quia quod ille possunt esse false in simili manifestum est et quod possunt esse vere sic probatur quod ex illis sequitur propositio impossibilis: formaliter bene sequitur homo currit: ergo homo mouetur: et homo currit: ergo nullus homo mouetur: igitur homo currit: ergo homo mouetur et nullus homo mouetur consequens est impossibile de forma acceptiois terminorum. Quare autem ratione consequentis propositio rationalis possit habere contrariam: et etiam subcontrariam et non ratione antecedentis facile patet ex dictis: sed queres fortasse utrum ratione antecedentis rationalis possit habere subcontrariam: et etiam idem inquires de causali.

Ad hoc respondeo quod rationalis habet bene sub contrariam causalem negatiuam ex eisde propositioibus: sed hoc non videtur et plus accidere ratione antecedentis quam ratione consequentis. Sed queres quam subcontrariam ista causalis affirmatiua possit habere: quia homo est rationale omnis homo omne risibile est: quia ut patet ex variatione terminorum antecedentis non potest nec ex parte consequentis quum non maneat eadem particularitas in consequenti. relinquitur ergo quod illa non possit habere sub

contrarias. Et sic patet de modo assignandi contrarias et sub contrarias in huiusmodi propositionibus. Et hinc sunt potest vna figura nimis magna que solet poni ab omnibus in hypotheticis in cuius vultu latere ponunt quingus hypotheticæ eadem dem categoricis compositionem quarum prima est causalis que est subalternans sequenti ut patet ex dictis et secunda est rationalis subalternans conditionalis et ratio conditionalis que et si subalternata sit precedenti imperinens est copulatiua et distinctiue sequentibus in alio latere a parte contradictorias hanc et statim ex regulis secundi capituli videlicet quod se habebunt affirmatiue et negatiue. Si affirmatiue erant disparate contradictoria vniueris erit disparata alteri. Si vero sese habebant sicut subalternans et subalternata contradictoria subalternans erit sub contraria subalternata et contradictoria subalternata erit contraria subalternans si vero fuerint equiualete contradictoria vniuers erit contradictoria alterius multo quam facilius per hoc iudicabitur quam per se suram longam illam que nihil aliud quam confusionem adducit.

Dubitatur iam quid dicendum est de propositionibus in quibus ponitur ablatiu absolute positi. Et quomodo in huiusmodi propositionibus sit contradicendum et sint assignande contrarie et causales oia dico huiusmodi propositiones sensus potest efficere pditionalē tēporalē et causales et sic quelibet propositio vocalis vel scripta est equiuoca: non facio hic difficultates vtrum ablatiuus absolutus inueniatur in mente quam probabile est dicere ablatiuus inueniri in mente: nec propter hoc propositio metralis est equiuoca quod daret vniuers ablatiuus quod tantummodo conditionaliter ex natura sua significaret: et alius quod tantummodo tēporaliter: sed de his longius in actibus sine categoricis. Dico igitur veritatem istarum capiendos illas in sensu conditionali sufficienter probari quod conditionalem ad quam reducitur et in sensu tēporali quod sensum tēporalem ut ista solent esse dies est hinc equiualete dum solucet dies est in sensu tēporali: et in sensu causali hinc: quod sol. lucet dies est. Quod autem ablatiuus negat contradictoria

modanda est propositio haud dissimili mododices de gerudijs. Et hoc patet hac propositio neutri oculum habendo in potes videre vera esse in sensu conditionali quod huic aduersariue equiualeat licet neutri oculum habeas tu potes videre.

De modo contradicendi in istis et hanc contrarias et sub contrarias satis patet ex dictis in alijscategoricis. Quod eodem modo oportet dare contrarias et sub contrarias et contradictorias in hoc tamē distentur ab alijs quod sufficit quod ablatiuus si in vna affirmet in alia negetur contradictoria istius forte currente tu mouetur est quecumque istarum non forte currente tu mouetur et forte non currente tu mouetur quum hec priori equiualeat.

Contra ista arguitur probando quod contraria vera et arguitur sic iste contrariatur omni homine currente nicolaus scribit nullo homine currente nicolaus scribit: tu postulantur simul vere igitur maior patet et minor probat iste in similibus forma sunt vere. Omnis substantia peccante nicolaus scribit nulla substantia peccante nicolaus scribit et tu sunt simul vere: veritas prioris manifesta est quod pcedo in sensu conditionali et hec est conditionalis ad quam reducitur si ois substantia peccante nicolaus scribit que vera est quod antecedens est impossibile. Et veritas negatiua probat quia conditionalis negatiua ad quam reducitur est vera hec videlicet non si substantia peccat nicolaus scribit cuius veritas manifesta est per falsitatem sue contradictorie.

Ad hoc arguendum respondeo negando quod vtraque illarum sit vera et dico affirmatiua esse falsam et ad probationem dico quod non de immediate reducitur ad conditionalem sed per veritas eius aut falsitas cognoscenda est per descensum sub substantia est deinde reducatur si libet ad conditionalem et inuenies sub substantia vnam singularem falsam in qua demonstrabitur nicolaus. Et isto modo facile est respondere.

Cum autem arguitur argumentis apparenti supponendo huiusmodi propositiones immediate reducendas ad conditionalem aut conditionalem

bus subordinari quod idem est: hoc supposito arguitur probando contrarias esse simul veras quam ista dicere propositioes contrariatur quum nihil deficiat ad contrarietatem: manet enim eadem vniuersalitas et tamen sunt simul vere capiendos in simili. Omnis substantia peccante nicolaus legit et nulla substantia peccante nicolaus legit: ut patet per conditionales ad quas immediate reducuntur.

Preterea arguitur illo supposito ille propositiones opponuntur et non nisi contrarie ergo opponuntur contrarie.

Hoc argumentum est pulcherrimum atque illo supposito bene probat illas propositiones non esse contrarias: et assignare errorem difficile esset nisi tam de modo contrariandi conditionalibus diceretur fuisset. Et ut patet ex dictis ibidem satis patet error vtriusque quod eadem manet vniuersalitas vniuersaliter in antecedente conditionalis. Quare ut patet ex ibidem dictis ille opponitur sub contrarie sicut propositioes quibus ipse equiualeat: iste enim sub contrarie opponitur si omnis homo currit nicolaus legit non si homo currit nicolaus legit: et per hoc patet has esse contrarias hoc supposito. Aliquo homine currente nicolaus legit. Aliquo homine currente nicolaus non legit si hec ad conditionalem negatiuam reducenda sit. Et iuxta ista possent applicari multe replicae que iam vise sunt in principio conditionalium.

Posses inquirere vtrum ista propositio omni homine currente nicolaus legit: posset habere contrariam. Ad hoc respondeo quod sequenda quum illa equiualeat huic. Si omnis homo currit nicolaus legit et illa habeat pro contraria ista non si omnis homo omne currentes est nicolaus legit: sit ut hec priori sit contraria. Sed queres vtrum illa in sensu rationali habeant contrariam supposito quod immediate reducatur ad rationale: respondeo quod non habebit contrariam rationalem negatiuam nec aliquam de ablatiuo absolute sed poterit habere vnam copulatiuam videlicet hanc omnis homo currit et nullus homo mouetur. Et ex his patet dari duas propositiones contrarias in quibus si eadem maneat vniuersalitas non erant contrarie et tamē propter mu-

rationem solam vniuersalitatuz impa-
ricularitates efficiuntur contrarie.

Sequitur caput septimum.

In hoc capite septimo de oppositio-
ne propositionum de conditionato extremo
dicemus rationabiliorē & faciliore &
fortasse veriore insequendo positio-
nem.

Conditionatus est plures termini cōiū-
cti p ly si vt fortes si est
plato. de modo cogno-
scendi veritate ppositio-
tionū ex huiusmodi ter-
minis copositurū nō pnciores fuerunt
opinionēs q̄ propositiones. ¶ Fuit opi-
nio buridani dicētis veritatē huiusmo-
di ppositio-
tionū cognoscendā esse ponēdo
loco r de ly si est ly existens ita q̄ hec est
falsa ois hō est aial ly est asinus quum
huic false equialear ois hō est existens
asinus neq̄ aliqua pōt esse ratio p ista
opiniōe nisi voluntas multiq̄ sunt tales
modi qui omnino sunt volūtarij. quare
oibus omissis dico ppositiōe de condi-
tionato extremo cognoscendā esse p condi-
tionale ad quā reducenda est & hoc me-
diare vel immediate. Sunt enim multe
propositiones vt statim dicet q̄ nō im-
mediate pnt reduci ad conditionale quē ad-
modū sunt multe ppositiones exponi-
biles que nō pnt exponi immediate. et
pro modo reducendi fm oēs huiusmodi
propositiones ad conditionale notandi
sunt in quacūq̄ ppositiōe de conditio-
nato extremo tres termini quoz vnus
vocat inferēs alter illat' alius terminus
cōcurrentis sive extraneus. Terminus cō-
currentis vocatur terminus qui non est
pars conditionati sed extraneus alius ad
conditionato vt in hac propositione fortes
est homo si est animal ille terminus for-
tes est extraneus seu concurrentis. Ter-
minus inferens vocatur terminus qui
sequitur immediate ly si terminus vero
illatus qui pars est conditionati & prece-
dit ly si. Et in reductione terminus con-
currentis debet esse extremum in antece-
dente & in consequente conditionalis ad
quā reducitur talis ppositio. Et termi-
nus inferēs debet esse aliud extremum

antecedentis & terminus illatus debet
esse aliud extraneū cōsequētia vt si redu-
cas hanc propositionē Fortes est homo
si est animal ad conditionale ad ista re-
duces si fortes est aial fortes ē hō. Et ad-
uerte q̄ copula pncipalis d̄z esse copula
cōsequētis & conditionati copula aial
vt hec ppositio fortes est albus si fuit
albus ad hanc reducenda est si fortes
fuit albus fortes est albus.

Sed pro maiore declaratione
istoz norandū est conditionatū esse du-
plex: quoddā nāq̄ esse acceptiuū vnica
acceptiōe: quoddā vero pluribus & di-
uersimode cognoscēda est veritas talij
propositiōnū de conditionato extremo.
Quā si conditionatū accipiat vnica ac-
ceptiōe vel totū singularizat vel totū d̄z
distribuitur vel totū confundit & sic de sin-
gulis acceptiōibus. Si vero conditiona-
tū accipiat pluribus acceptiōibus tūc
vel altera pars distribuitur vel nulla. Si
primū vel distribuat terminus illatus &
terminus inferēs vel terminus illat'. Si
vero nulla ponat distributio in conditio-
nato vel terminus inferēs supponit de-
terminatē & illat' cōfute vel e contra vel
supponit ambo determinatē aut ambo
cōfute aut totū determinatē: ista diuisi-
ōne declarabunt oēs ppositiones de
conditionato extremo quā fm multiplica-
tiōe mēbroz ponā ppositiones quā-
rū prima sit. ¶ Ad veritatē ppositiōis
in qua totū conditionatū distribuit fuit
fieri & requirit veritas cuiuslibz ascende-
tis. Et ad veritatē ppositiōis in qua
totū supponit determinatē requirit q̄
vna singularis sit vera: idē requirit in
qua totū stat p fute mediate hoc est post
descensum & ascensum sub terminis di-
stribuitur: atq̄ hunc p̄z hanc esse falsam
aliq̄ fortes si est fortes ois homo est.

Secunda ppositio ad verita-
tē ppositiōis de conditionato singulariza-
to requirit & sufficit q̄ extraneus nō repu-
gnet accipi p eodē vel pro eisdem ex par-
te sue significatiōis vt hec est vera chy-
mera est ille fortes si ē fortes demonstrā-
do per ly ille chymera immo demonstrā-
do etiam fortem: sed hec est neganda for-
tes est ille fortes si est fortes demonstrā-
to platone. Terminum non repugnat

ex parte sue significatiōis pro eodē ac-
cipi est eadem de materiali significare.
Quare illi termino chymera non repu-
gnat ex parte significatiōis supponere p
quolibet ente mundi. Thomas Barthas
quondā regēs mens vir doctus dicebat
ad veritatē huius ppositiōnū requiri
non repugnare extraneis supponere pro
eodē. i. opz ad veritatē illius q̄ extrema
possunt pro eodem: sic negabat istā chy-
mera est fortes si est fortes demonstrata
chymera. Et quā arguebat contra hoc hec
est vera chymera est fortes si est fortes er-
go habet aliquā descendētē veram sub
predicato & non nisi demonstrata chy-
mera ergo illa est vera.

Ad hoc videbatur bene distinguē-
do q̄ illa esset vera chymera est for. si est
for. q̄ vel illud conditionatū capit vnice
vel nō vnice si primū est falsa si scdm ve-
ra est sed nō est cognoscēda veritas illi
per ascensum sub toto sed per reductio-
nem ad conditionalem.

Tertia ppositio veritas pro-
positiōnū de conditionato extremo acce-
pto diuersis acceptiōibus cognoscēda
est per reductiōē ad conditionale facto
p̄ntis ascensu & descensu sub termino cō-
currente factaq̄ resolutione ex parte eius
si resolvable est: & reductio in talibus d̄z
fieri sicut dictū est in principio sub termi-
no inferente & illato insequēdo eodē opi-
niōe non opz descendere aut ascendere
sicut etiā dictū est in syllogismis nō lice-
re substatuere. Qui tñ ascenderet sub ter-
mino illato formalr ascēderet: q̄ virtuali-
ter sub termino posito in conditionalis cō-
sequente: qui vero descēderet non forma-
liter descēderet.

Sed circa hec notandum est in
ascensu & descensu sub termino concurrēte
nō solū demonstranda esse supposita q̄ ta-
lis terminus h̄z mediante copula illius
propositiōis sed etiā oia supposita p q̄b
pōt talis terminus supponere immo. que
talis terminus sigt. Tñ soler dici conditio-
nata nō ampliare sed amplū habere mo-
dum significandi: habere aut amplū mo-
dum significandi d̄z ille terminus q̄ pōt
supponere pro re que nō est mediare co-
pula de presenti: habent nāq̄ talē modū
amplū significandi conditionata vt faciant

terminos nō solū supponere p significa-
tis cōrepondentibus copule sue propo-
sitiōis sed etiā p oibus suis sigtis. nec
placet qd̄ quidā dicit opiniōe insequēda
cōem conditionata ampliare ad illa p q̄b
conditionalis formata reddidit vera q̄ sic
cedendū esset aliquā ppositiōe de con-
ditionato extremo esse ptingentē in qua
nō ponit copula implicatiōis qd̄ falsum
credet: hoc p̄z de ista oē aial est hō si est
asinus. que rebus vt nunc esset falsa et
vera esset si non esset asini quoniam nō
licet demonstrare sub ly animal descen-
dendo asinus postq̄ ly animal solū am-
pliatr ad illa pro quibus formata conditio-
nalis reddidit vera quidā credit hoc qd̄ est
dictū esse falsum solū propter hoc q̄ ne-
quirit dare terminū habentē amplū mo-
dum significandi extra ppositū qui non
ampliare sed hoc negaret: q̄ in hac pro-
positiōe fortes est incipiēs esse pōt ille
terminus incipiēs esse habere amplū
modū significandi (cū si fortes per primū
nō incipiat esse) est ccedenda & tñ ly inci-
piens esse nullū terminū ampliat q̄ non
seipm. sicut in hac ppositiōe fortes q̄
est fortes est mortuus ly mortuū suppo-
nit pro adā & tñ non ampliat cū nō a se &
habet amplū modū significandi dicit de
inde nō ampliare conditionata & inferē cō-
tra quēdā tanq̄ magnū incommeniens
qd̄ negaret hanc fortes & ois chymera si
est chymera quā ipm nō ccessurū sic pro-
bo: q̄ vel chymera supponit vel nō: si pri-
mum sequit' q̄ aut conditionatū h̄z amplū
modū significandi aut ampliat si non: se-
quitur illam esse falsam cum nulla pars
conditionati supponat. ¶ Qd̄ si dicat non
fo: e incommeniens nullā partē conditiona-
ti supponere & ppositiōe illā esse veram
tunc ille quē impugnat dicit idē & sic ma-
le ipm impugnat q̄ dicit talē ppositio-
nem nō esse pbanda per descensum quā
doquidē nō supponit terminus illatus.

Circa ista est dubiū quomodo
propositiones de conditionato extremo
cuius subiectū est terminus singularis
resolubilis reducenda sit ad conditiona-
lem respondēdo si subiectum fuerit termi-
nus connotatiuus mutandus est in ab-
solutū per resolutionē postq̄ iam est ab-
solutus si supponat pro re habente par-
tes oportet resolvere illud subiectum in

unum aliud qđ pro omnibus partibus illius rei quocūq; se habentibus supponat. Et q; talis terminus non datur/capitatur unū distinctū compositū ex infinitis partibus quarū prima demonstratorū & secunda demonstrat duas medietates tertia supponat pro tribus tertijs & sic in infinitū ita q; nulle detur partes quantificandę diuersarū denominationū quin pro illis supponat aliqua pars illi distincti. et hic modus securus est quibus tale distinctū non posset naturaliter dari sufficit q; sciamus modū quomodo rectissime possint reduci tales ppones.

Sed si velia habere modum quo valeas vti & quē intelligas capere istū terminum ista entia sic q; ly entia captatur ab solute & ly ista demonstrat entia que pnt esse res illa diuisibilis pro qua supponit terminus resolubilis: resoluendo igitur hunc modū dicendi/quelibet propositio de conditionato extremo accepto pluribus acceptationibus vel habet conditionatum a parte subiecti vel a parte predicati vel a parte vtriusq; extremi. Si primum debet conuerti & tunc si subiectum fuerit resolutum debet reduci. Si secundum debet reduci immediate subiecto singularizato et resoluto. Si tertium debent dari singulares ex parte talis conditionati et postea capere unum pronomen idem demonstrans et tunc reducat ad conditionalē ex parte secundi conditionati & sic patet quid dicendū erit secūdam hanc opinionem.

Aliam opinionē Hieronymus pardo infectatur que parum differt ab hac nisi in hoc quia dicit ponendam esse constantiā termini concurrentis ita q; propositionis huius chymera est homo si est animal per hanc copulatiuā cognoscenda est veritas chymera est et si chymera est animal chymera est homo. que opinio est satis probabilis tamē insequendo opinionem prius dictam quā deinceps infectabimur anteq; argumēta contra eam faciamus pono ordines cōmunes ad cognoscendū pro quo conditionatum supponit.

Quorū primus est omne conditionatū affirmatū cōpositū ex terminis synonymis vel conuertibilibus est transcē

dens et supra transcendens: vt fortes est fortes. dicitur autem supra transcendens quia supponit pro re que nō est mediante copula de presenti.

Intellige hanc regulam et sequentes vbi copule conditionati et principales sunt synonyme scilicet pro eadem temporibus differentia videntes atq; vbi non distribuatur aut restringatur terminus illatus ab aliquo signo quod non efficitur pars extremi.

Secundus quādo conditionatum affirmatum componitur ex termino superiore & inferiore si superior sit terminus illatus est transcendens et supra transcendens vt animal si est homo & vero inferior: fuerit terminus illatus: tunc supponit pro omni illo pro quo supponit terminus inferior: & pro omni illo pro quo non potest supponere terminus superior: vt hoc homo si est animal pro quo non potest supponere terminus superior: vt hoc homo si est animal pro quo non potest supponere terminus inferior.

Tertius quando conditionatū affirmatum non componitur ex terminis iam dictis videlicet nec conuertibilibus nec fin. nec se habentibus sicut superius & inferius: tunc vniuersaliter potest supponere pro omni illo pro quo non potest supponere terminus inferens & si terminus illatus non fuerit connotatiuus extrinsece quando supponit pro illo pro quo terminus illatus vt hic terminus hō si est chymera est supra transcendens: & hic terminus album si est dulce solum pro illo qđ non potest esse dulce supponit & homo si est asinus pro quolibet quod non potest esse asinus.

Hinc patet omne conditionatum affirmatū cuius terminus inferens nō supponit p re impossibili supponere p chymera reliquis impossibilibus. nullū autem conditionatū negatum supponere potest pro chymera nisi terminus inferens supponat pro ipsa: vnde nullū conditionatū negatū cōpositū ex terminis supponēribus solū pro creaturis potest pro aliquo supponere vt hic terminus homo si non est homo pro nullo potest supponere/semper intelligo dum modo huiusmodi conditionatorum termini inferentes non amplectent q; hoc conditionatū

homo si non est ens possibile pro quolibet qđ potest esse supponit oia ista patet per reductionē propositionū in quibus huiusmodi conditionata ponunt ad conditionalē non inferas hinc q; quidā infert conditionatū hoc fortes si est nō fortes pro forte supponere q; hec est falsa fortes est fortes si est non fortes vt patet subiectum sub termino concurrente. ca pio hic conditionatū negatū improprie pro conditionato cuius copula negat.

His igitur notatis scdm opinionē hanc pono istam cōclusionē. due ppositiones cōtradictorie non possunt esse vere: nec due sēte vere: nec due subcōtrarie falsę.

Contra quā conclusionē primo scilicet arguitur iste ptradidunt omne fortes si est fortes est ens & aliqđ fortes si est fortes non est ens & tamē dantur simul falsę ergo dicta nulla psequētia est manifesta cum maiore & minor probatur quia falsitas negatiue est manifesta sub toto conditionato ascendenti. Et falsitas affirmative pbat sic bene sequitur omne fortes si est fortes est ens: chymera si nō est chymera est fortes: si est fortes ergo chymera si non est chymera est ens. cōclusio est falsa ergo aliqua pmissarum non minor q; conditionalis ad quam referat est vera ergo maior. Si forte negauerit cōsequētia q; arguitur ex parte de ly ens a termino existēte respectu termini habētis ampliū modū significandi ad terminū non existēte respectu talis hoc falsum est q; stat in psequente respectu illius conditionati chymera si nō est chymera. Si forte dicas adhuc q; comittitur ille error: ex parte minoris extrinsece hoc falsum est q; ille terminus habet amplum modū significandi respectu sui. Si forte dixeris q; minor syllogismus facti est falsa q; subiectum nō supponit. Et propositio de conditionato extremo in quo terminus concurrens nō supponit non debet reduci ad conditionalē sed ois talis affirmatiua est falsa.

Contra hoc arguitur sequeret & hec esset falsa chymera est fortes si est fortes. Et affirmat: duo termini cōtradictorii possunt de eodem termino singulari verificari ergo duo ptradictoria pnt esse vera: psequētia est manifesta infra

dicta capite tertio argumento vltimo qđ casu quo fortes non sit albus hec est vera iste fortes si est fortes est non albū demonstrato forte & hoc etiam est vera iste fortes si est fortes est album vt patet ex dictis in notabilibus ergo dicta nulla.

Si forte dixeris q; nō incouenit q; duo termini cōtradictorii verificent de eodē in ppositionibus per quas nihil ponit inesse. Contra hoc arguitur hec est falsa iste fortes si est fortes est non albū ergo male responsum est aūs probat bene sequit iste fortes si est fortes est nō album ergo iste fortes si est fortes non est albū ab affirmatiua ad negatiuum predicato variato penes finitū & infinitū. Scđo sic bene sequit iste fortes si est fortes est nō albū ergo nō albū est iste fortes si est fortes per conuersionē. Sed falsitas pntis probat q; ex illa sequit ista non tantū album est iste fortes si est fortes q; illa est scđa exponens illius. Confirmat scđo supposito q; iste terminus fortes si est fortes conuertat cū isto termino imaginabile tunc sequeret ex dictis istas equiualetere fortes est fortes si est fortes: fortes fuit fortes. si est fortes: fortes erit fortes si est fortes. Sed hoc est falsum quā scđa sit falsa prima vera ergo dicta nulla sequela probat q; iste equalēter fortes est imaginabilis & for. fuit imaginabilis inter se & alia duabus vt patet ex supposito ergo & alie. Confirmat tertio eadē propositio est vera & falsa ergo duo cōtradictoria sunt vera sequela probatur capio hanc propositionem Gabriel est sue partes si sunt vnite. Si dicas q; illa est vera probat q; illa non est apta: ergo nō est vera aūs probat illa debet reduci ad istam conditionalē si Gabriel sunt partes vnite Gabriel sunt partes & ista est incongrua igit. Si dicas q; ly sunt debet mutari in ly est in reductione.

Contra hoc arguitur querēdo de supposito illius verbi sunt posito in conditionato vel supposito est Gabriel vel ly sue partes si primū illa est incongrua et inepta. Si scđm habetur q; illa de conditionato extremo debet reduci ad istam gabriel est sue partes si sue partes sunt vnite ergo in reductione talis propositionum terminus inferēs nō debet predicari de termino extraneo in antecē

ente conditionalis qd est contra dicta superiorum: iam probatur falsitas psequenti- tis communis modus dicendi tenet illam aptam igitur illa est apta.

¶ Pro solutione argumēti et primo confirmationis notandū est (id qd dicitur est) videlicet conditionata habere amplius modū significandi nō fore aliud qd facere terminū supponere pro quocunq; re quā ille terminus significat et quā nō datur extra conditionata terminus eodem modo amplius imponat tunc ly a ad si significandū eodem vtz qd habeat amplius modū significandi quē habet conditionatū et tunc ad argumētū dupliciter possit responderi primo negādo minorem quā subiectū non supponit et quā arguis quā tunc hec foret neganda chymera est fortes si est fortes nego pnam et dico qd ly chymera supponit: est qd sic verificabile: hoc a est chymera vt ly a ampliet vt dictū est et sic simili modo.

¶ Ad primā pfirmationē dico negando ens et ad pbationē nego qd in illo casu hec sit vera iste for. si est fortes est nō albu qd predicatū non supponit et verificatio modo predicto debet fieri mediante copula seu modo eundem habere amplius modum significandi.

¶ Et si contra hoc arguas huius ppositionis iste fortes si est fortes est nō album extremis nō repugnat supponere pro eodem. ex parte sue significationis quā idem significat ergo illa est vera vt patet ex ppositione scda.

¶ Ad hanc replicā rideo ppositionem illam intelligendā esse sic ad veritatem ppositionis de conditionato singularizato requirit extrema supponere pro eodē mediante copula habere talem amplius modū significandi qualē conditionatum. Tunc autē extrema pro eodē supponunt ibi quā non repugnat extrinsecus ex parte sue significationis supponere pro eodem: nunc autē illi termino non albu repugnat supponere pro forte quia finis terminus contradictorius supponit p illo.

¶ Ex his patet qd ly ens et nō chymera nō conueniunt. patet scdō verificationem non debere fieri mediante copula de imaginario quia tūc in hac ppositione homo est fortes si est fortes ly hō pro quoz

libet ente supponeret atq; ly non hō in hac nō hō est fortes si est fortes pro nullo supponeret et patet quid ad primā confirmationem dicendum est.

¶ Sed contra solutionem arguitur sic hec est concedēda chymera si non est chymera est fortes si est fortes ergo maledictū est/ asis pbat bñ sed forte si est fortes est chymera si non est chymera & chymera si nō est chymera est fortes si est fortes et veritas anteceditis patet p reductionē ad conditionālē hec est est vera si fortes si est fortes non est chymera fortes si est fortes est chymera. Si dixeris qd ante qd reducatur debet prius descendere/ etiam descendendo inuenitur quelibet singularis vera vt patet statim post descensum reducendo tales ppositiones ad conditionalem.

¶ Ad hanc replicam respondeo sicut responsum est vtz ad id quod dicit qd aliqua ascendens est vera quod nego quia tales ascendentes non sunt immediate reducēde ad conditionālē sed oportet resolvere tales terminos: vnde hec ppositio iste fortes si est fortes est chymera si non est chymera non debet immediate reduci ad conditionālē sed oportet illam terminum mutare in vnum ab solutum non habentem amplius modū significandi supponentē pro eodem pro quo ipse supponit.

¶ Ad secundam cōfirmationem non admitto suppositum mediante quacumq; copula si conditionatum accipiat diversis acceptionibus: quia vt patet hec ppositio fortes fuit fortes si est fortes reducitur ad conditionālē falsam. Si fortes est fortes: fortes fuit fortes si vero conditionatū accipiatur vni- ce et tunc cōcedo hanc veram fortes fuit aliquod fortes si est fortes nec illa reducenda est ad conditionālē sed probanda per ascensum sub predicato. Ex quo patet aliquā ppositionē in qua conditionatū accipit pro vni- ce nō inferre vnam in qua accipit diversis acceptionibus p hec facile est indicare quomodo se habeat iste fortes possibiliter est plato si est plato fortes necessario est plato si est plato fortes est plato si est plato nam si conditionata accipiatur vni- ce oīs ille sequit

malent et secundā hoc iste cōsequente va- lent. Et huiusmodi ppositiones per de- inesse statim cognoscende sunt. Si vero accipiantur diversis acceptionibus tales ppositiones modales sunt distinguende: quā si modus cadat in totū conditionata tunc virtualiter tale conditionatum accipit vni- ce veritas talis ppositio tunc cognoscenda est immediate per de- inesse. Posses etiam veritatem huius fortes possibiliter est fortes si est fortes reducere ad istam conditionalem possibiliter si fortes est fortes: fortes est fortes vt ly possibiliter determinet totum conditionatum: hanc tamen fortes est fortes si est ens non reducatur immediate. Sed post resolutionem bene poteris ad conditionalem reducere. **¶** Si vero modus cadat in vtriusq; partem conditionati tunc veritas talium ppositionum cognoscenda est per reductionem ad conditionālē ponendo modum in vtriusq; tam in antecedente qd in consequente vt illa ppositio plato necessario est fortes si est fortes ad istam conditionalem reducatur si plato necessario est for. plato necessario est for. Si vero ly necessario cadit in terminum illarum tunc debet poni in antecedente conditionalis. Et aduerte qd quando modus non cadit in totum conditionatum non oportet tales ppositiones cognoscendas esse per de inesse.

¶ Ad tertiam confirmationem facile est respondere quia aut sumitur ppositio ibi assumpta in sensu conditionati et tunc apta est: si vero in sensu conditionato sic nō est apta: quia vniuersaliter suppositum copule conditionati quando capiunt ppositio in sensu conditionato debet esse terminus cōcurrentis: quā vero terminus illatus est suppositū capitur ppositiones in sensu conditionati et sic capiuntur communiter pponēs de conditionato subiecto vt ista similes fortes si est coloratus est albus et in hoc sensu negatur communiter: si tamen ly albus esset suppositum copule conditionati cōcedenda esset et certe crederem pponēs de conditionato subiecto distinguendas esse per hoc qd terminus illatus reddat suppositum copule conditionati aut terminus cōcurrentis et in primo sensu sunt virtualiter conditiona-

les et in secundo de conditionato. propter hoc tamen argumentum quidam dimittit hanc viam et nouam effingit.

¶ Secūdo principaliter arguitur iste contradicant a creatura est hō si qd libet animal est et nō a creatura est homo si qdlibz aial est et sunt simul vere vel false in aliquo casu et maior clarē et minor probatur quia affirmatiua falsa est vt patet per reductionem ad conditionālē quare negatiua erit vera: ad affirmatiue veritas probatur multipliciter primo creatura est hō si qdlibz animal est ergo a creatura est hō si qdlibz animal est: a determinata ad confusam et veritas anteceditis manifesta est quia dabitur vna singularis vera sub termino cōcurrente demōstrato homine. Secundo sic oīs hō est hō si quodlibz aial est et oīs hō est creatura ergo a creatura est hō si quodlibz aial est in darapti et veritas premissarū est clara.

¶ Et cōfirmatur iste cōtradicant iste fortes si est fortes est ens ibi fortes si est fortes nō est ens demōstrādo chymera per vtriusq; pnomē et dātur falsē igitur: mi- nor probatur supposita scdā ppositione in principio posita falsitas negatiue ex illa ppositione est manifesta et falsitas pbatur affirmatiue bene sequitur iste fortes si est fortes est ens & iste fortes si est fortes est substantia vel accidens: et falsitas aītis pbat qd ex illa sequitur: iste fortes si est fortes est substantia vel iste fortes si est fortes est accidens et quodcumq; isto: si falsum facile probabitur et primo probō de puma parte quia eadē ratione de altera pbabitur qd si iste fortes si est fortes est substantia iste fortes si est fortes est hō vel burū vel planta vel angelus vel aīa vel deus et sic de singulis quoz quocunq; est falsum vt patet quia ista est falsa iste fortes si est fortes est homo cum extremis repugnet supponere pro eodem. **¶** Et sub confirmatur hec ppositio nō homo est for. si est for. est vera et falsa ergo duo contradictoria sunt vera cōsequentiā est manifesta et probatur antecedens quia illa ppositio est vera vt patet: capiendū ly non infinitanter et in eodem sensu est falsa quod sic patet bene sequitur nō homo est fortes si est fortes ergo fortes si est fortes est nō homo et falsitas pbat

quia ex illa per regulam philosophi primam secundi pharmentias sequitur hec fortes si est fortes non est hō que est falsa cum ad hanc falsam reducatur si fortes, est homo fortes non est homo.

Ad argumentum concedo maiorem et nego minorem: ad probationem nego affirmatiuam esse falsam nec illa reducenda est immediate ad conditionales. Sed probanda est primo per distinctionem ascensum sub illo termino creatura quia confusa illius termini equales determinate cum non sit respecta distributionis mobilis sed si supponas talem propositionem affirmatiuam reducendam esse immediate ad conditionalem apparet esse difficultas quia illa falsa est: ad prioris probationem nego consequentiam quia arguitur a determinata ad confusam ex parte termini positi in antecedente conditionalis: et in conditionalibus non valet ille modus arguendi: dictum est capite precedenti quia non sequitur nisi omnis pars est b pars homo est asinus. ergo si omnis pars est pars homo est asinus.

Ad secundam probationem nego consequentiam nam non licet subsumere in conditionalibus ut clarum est et proposito illa ex supposito virtualiter est pura conditionalis. **Confirmatio** argumentum difficile videtur nec melius credo posse responderi quam concedendo hanc iste fortes si est fortes est plato demonstrando per illud pronomen chymeram: et nego quod repugnet illi termino supponere per platone quāuis enim huius termino iste fortes si est fortes demonstrando fortem repugnet supponere pro platone non tamen si demonstraretur chymera: quāuis dum huius termino ista chymera quāuis ex parte acceptationis repugnet supponere pro platone non tamen ex parte sue significationis. **Contra hanc solutionem** arguitur sequitur hanc propositiones iste fortes si est fortes est gabriel esse veram eadem ratione demonstrando per ly iste chymeram sed hoc repugnat concessis ergo male dicitur est sequela est manifesta minor ante qd probatur quoniam bene sequitur iste fortes si est fortes est gabriel aut plato a est gabriel supposito quod ly a habeat virtutem ampliandi eodem modo sicut conditionalium: quod conse-

quens sit falsum videtur manifeste quod subiecto repugnat supponere pro illo quo supponit predicatum.

Secundo sic arguitur bene sed tur iste fortes si est fortes est plato ergo tantus plato est iste fortes si est fortes consequentis falsitas est manifesta quia aliquid non plato est iste fortes: si est fortes puta gabriel. **Ad primum:** istum consequenter respondendo ad dicta oportet negare consequentiam illam esse expositiorem quia ex particularibus proceditur quia termini conditionati supponetes per chymera non possunt singularizari quoniam niam tenentur sic ample sed conuertibiles sunt cum terminis cōib. **Ad secundum** consequenter oportet negare consequentiam quia arguitur a non distributo ad distributum ex parte totius subiecti quia ut dictum est hoc totum iste fortes si est fortes non est terminus singularis.

Sed contra hoc arguitur sequitur quod ista esset neganda iste fortes si a fortes est plato demonstrando per ly iste gabrielem sed hoc est contra dicta igitur: sequela probatur quia ly iste fortes si est fortes significat omnia entia mundi ergo non repugnat extrema supponere per eadem ex parte sue significationis antecedens probatur quia hoc totum iste fortes si est fortes demonstrando chymeram si significat omnia entia mundi ergo etiam iste terminus iste fortes si est fortes demonstrando gabrielem.

Ad hanc replicam consequenter respondeo negando sequelam et ad probationem nego antecedens et ad probationem antecedentis dico quod non est idem quod iste terminus iste fortes si est fortes demonstrando gabrielem de significatione totali significat gabrielem sed iste terminus iste fortes si est fortes demonstrando chymeram dictum est quod de significatione totali significat omnia entia mundi: quod admodum dicitur est de isto termino iste homo mediante copula de imaginario. Et hec sunt que possent apparenter dici circa argumentum que tamen non videntur plene satisfacere multis que circa hec possent adduci. **Ad secundam confirmationem** respondeo negando antecedens et ad probationem concessio quod illa propositio sit vera nego quod sit falsa in eodem sensu

in et ad probationem nego quod consequens sit falsum: et ad probationem distinguo istam consequentiam esse bonam fortes si est fortes est non homo ergo fortes si est fortes non est homo quia vel accipitur vice conditionatum et sic consequentia est bona: si vero accipiat non vice nego quod sit bona nec arguitur equaliter per regulam philosophi sed arguitur virtualiter ac si sic argueretur si fortes est non homo fortes est non homo ergo si fortes est homo fortes non est homo ut patet reduplicati tam antecedens quam consequens ad conditionalem. Quisdam credit propositiones de predicato infinito vel subiecto cognoscendas esse immediate per negationem quod quāuis sit verum de propositionibus de conditionato singularizato illud tamen non est verum in aliis vniuersaliter et maxime quando conditionatum accipitur non vice.

Tertio principaliter arguitur supponendo quamlibet propositionem de conditionato extremo immediate esse reducibilem ad conditionale antequam ascendatur sub aliquo termino nec fiat aliqua resolutio, (et hoc quāuis sit contra dicta non tamen est possibile) quo suppositio admisso arguitur sic iste contrariantur omnia homo est homo si est animal et nullus homo est homo si est animal et dantur similia vere in simili ergo lex contrarietatum nulla consequentia est manifesta et probatur minor: iste sunt similes forme omne ens est homo si est creatura nullum ens est homo si est creatura: et affirmatiua est vera quod immediate debet reduci ad conditionale istam ex supposito. Si omne ens est creatura omne ens est homo que bona consequentia est quoniam antecedens sit impossibile et veritas negatine probatur quod sua contradictoria est falsa que est aliquid ens est homo si est creatura que falsa est ut patet per conditionalem ad quam immediate debet reduci ex supposito quia falsa est illa: si aliquid ens est creatura aliquid ens est hō. preterea sequitur quod manifestus est illas opponi subcontrarie quoniam probate sunt vere et non possunt esse falsae si eas probando.

Et confirmatur supponendo aliis quo probabile est in hac propositio omne aial est

homo si est risibile descendendum esse sub termino illato et inferre ante qd reducatur ad conditionale quo supposito arguitur sic iste contradictorius aia si est aia est b hois aia. Aliqua aia non si est aia est hois aia et dantur simul falsae et probatur minor: quod maior apparet clare quod affirmatiua falsa est quum si sub ly hois demonstrauerit fortem tunc dabo vna falsam sub ly aia demonstrando platone hec enim est falsa aia platonis si est aia est fortis aia quum conditionalis ad quam reducitur sit falsa et falsitas negatine manifesta est. **Si forte dixerit quod committitur error** vtz quod aia distribuitur in vna in ordine ad ly hois supponens determinate et in alia supponit determinate.

Contra hoc arguitur in illo casu non datur falsae ergo male dicitur est ista est manifesta et probatur ante quod affirmatiua est vera quia ut breuiter concludatur hec est vera aia platonis si est aia platonis est aia fortis. Quod descendendo sub illo termino aia dabitur vna singularis vera demonstrando aiam platonis quā ille terminus aia supponat pro illo quod significat ut patet ex dictis in opinione quā defendimus. **Ad argumentum** responderi admittendo suppositum cum possibile sit et eo modo cognoscendo veritates propositio de conditionato extremo nego illas esse contrarias sed opponuntur subcontrarie quod conditionales ad quas ille immediate reducitur sunt subcontrarie iste namque si oēs ens est creatura omne ens est hō et non si ens est creatura ens est homo sunt simul vere: ut dicitur est in precedenti capitulo quod argumentum ille opponunt subcontrarie et iste prior hō est aliquid si est animal homo non est aliquid si est animal: hoc possibile dicas de illis sicut de conditionalibus et ideo recurrere ad locum allegatum et videbis errores illarum insequendo tamen nostrum modum propositiones ille sunt contrarie.

Nota tamen quod ex principijs huius doctoris prime nulla lege opponuntur manet enim eadem vniuersalitas ex parte assertis et consequentis et dantur falsae sic capiēdo si oīs dens est iustus omnis dens est pater cum altera capiēdo terminos omnes complete preter vltimum que sunt in simili cum alijs vere facile dantur vltime

etiam nulla lege opponitur quia dabis sic veras in simili si deus est iustus deus est pater no si omnis deus est iustus deus est pater ad hanc etiam credo ipsius voluisse reducere negatiam ultimam.

Ad confirmationem facile est dicere propositiones ibi assumptas opponi contradictorie quia vt bene pbatur non dantur false in illo casu vnde patet has equialere omne animal si est asinus b hominis asinus est omne animal si est asinus est hominis asinus iste no equialent illo supposito omnis homo si est homo est homo et a: et omnis homo si est homo est b homo et a sic patet in contradictoria huius terminu illarum mirum debere supponere. Possent circa hec multa tangi supposito q sub liber termino liceat ascendere et descendere et illo modo omnis propositio negatiua cuius terminus inferens vel illatus supponit consule tantus esset necessaria si conditionatus affirmetur. Preterea posses inquirere quomodo se habet iste omnes homines fortes si est fortes et omne for. si est fortes sunt et nulli hoies fortes si est fortes et omne fortes si est fortes sunt et similes de quibus superfedeo q non sunt difficiles nec sunt in vsu.

Sequitur caput octauum.

In hoc octauo capite de propositionibus copulatis complexine sumptis et de copulatis dicendum est.

Manc dicendum est de copulatis et qm ly et dupliciter potest capi vno modo complexine et alio modo diuisione: primo dicendum est de copulatis complexine sumptis postmodum de copulatis diuisione sumptis. tunc aut dicitur copulatum capi complexine quando predicatum denotatur competere toti et nulli parti: tunc diuisione quando predicatum cuilibet parti et non toti denotatur competere. differt etiam ly et captum copulatum ab ipso quando capitur diuisione quia erigit verbum pluralis numeri et non confundit terminu mediante se-

quentes sed ly et diuisione erigit terminu singularis numeri et confundit terminu mediate sequentem. Hinc inferitur omne propositione cuius predicatum sequitur copulam non fore distinguenda per hoc q capitur ly et complexine vel diuisione quia capitur de rigore complexine q no erigit copulam cum qua debet conuenire in numero. quando autem predicatu prece dit dicunt communiter fore distinguenda: sed hec omnia consistunt ad nomen quia ex consuetudine dependet. Antequam de contradictorijs in huiusmodi propositionibus dicamus: libet parum inquirere penes quid propositionis de copulato complexine sumpto est attendenda veritas. Ad quod multi respondent ad veritatem harum propositionu requiri debetam correspondentiam veritatis vnitatis extremi ad vnitates alterius formalis vel virtualis sic q vnitates vna predicati vni subiecti et altera alteri correspondeat. verbi gratia ad veritatem huius forte et michael sunt homo et angelus sufficit et requiritur q isti parti fortes aliqua vnitates correspondeat et isti parti michael aliqua conueniat. dicitur virtualis quia hec conceditur materia et forma sunt fortes: et a parte predicati nulle vnitates formaliter ponuntur sed solum virtualiter quia ibi includitur vtz in forte materia et forma. Ex his inferunt has esse concedendas fortes et plato sunt fortes: platoz fortes et plato sunt differetia a forte et platone. Sequitur preterea hanc esse negandam: fortes et plato sunt differetia a forte. de et hoc instans incipiunt esse necesse propositiones sunt immediate exponede sed prius iudicanda est earu veritas per correspondentiay vnitatu ad vnitates. Sequitur vltra ex hac opinioe hanc copulatinam esse possibile fortes et plato sunt ditiores guillelmo et nicolao et guillelmo et nicolao sunt ditiores forte et platone et hec licet quodammodo videatur aduersari modo communi in quo ipi fundat suu modu dicendi. dimissis tamen argumentis communitioibus.

Clarius sic argumetoz sequere tur hanc esse concedendam hec materia et forma necessario sunt ens et ens capite de ly necessario vt dicit necessitate pby-

sed hoc est falsum: ergo et ans. sequela patet: q vna vnitates predicati vni subiecti et altera alteri competere denotatur: sed probat minor: quia tunc hec esset concedenda etiam ea ratione hec materia et hec forma necessario sunt ens postq virtutaliter vna vnitates predicati vni subiecti et altera alteri competat ppretea em dixim q forte vera materia et forma sunt fortes: sed q hoc sit falsum p q tuc hec est vera forte necessario e ens et fortes et suus dignitas necessario sunt ens hoc sic patet q bene sequit hec materia et hec forma necessario sunt ens et hec materia et hec forma sunt fortes et hic dignitas g fortes et hic dignitas necessario sunt ens. ans est verum: ergo et ans nemo naturalr concederet q clare patet per sua de inesse.

Secundo sic vel ad veritate ha cu opponi requiritur et sufficit q quelibet vnitates predicati alicui competat vel q quelibet alicuius no vltimu: q tuc hec est facta fortes et plato sunt platoz fortes nec punit: q tuc hec propositio hec medietas et hec medietas contingenter sunt ens et ens esse vera et falsa qd est impossibile quia primo illa est falsa et demostro p primo ptonem medietate superioze fortis et per secundu inferioze: quia bene sequitur hec medietas et hec medietas ptingenter sunt et ans et ens: hec medietas et hec medietas possunt esse materia et anima rationalis: ergo materia et anima rationalis contingenter sunt ens et ens. consequens est falsum cu hec sit vera materia et anima rationalis necessario sut ens et ens ergo aliqua remissari: et no minor: ergo maior iam probatur veritas huius hec medietas et hec medietas contingenter sunt ens et ens: quia ex dictis sufficit quia libet vnitatem predicati alicui subiecti competere et hec sit cuius hec medietas contingenter sit ens: et hec etiam contingenter sit ens: quare sequitur ex opinioe illa esse necessariam et impossibile. Ideo relicta hac opinioe insequor opinioe communitatem que tenet veritatem harum propositionu more illarum cathegoricarum per suppositionem extremorum cognoscendam esse sic p omnia: propositio affirmatiua cuius subiectum et predicatum supponunt pro eodem supposito est ve-

ra extra instantias et: **Ad videndum pro quo copulatus** supponebat ponuntur ab omnibus communiter loquentibus alique regule quarum prima est. omne copulatum cuius quelibet pars principalis supponit supponit et si aliquid ps no supponat totu no supponit. hec regula habet instantia in materia de incipit et desinit et immediate quia hec est ha iste materie et iste forme immediate post hoc erit homo et homo: casu quo demonstramus duas materias et formas et quibz fiant (hota futura diuisa per partes proportionales) isti qualiter parte alii duo et duo homines: et hoc facile potest fieri per diuisiones materialium et. quare cum sit vera totum predicatum supponit: tamen nulla pars supponit: quoniam ponamus nullum esse nunc hominem nec futurum post hoc nisi ex materijs illis et formis componatur. simili casu quo fortes nuncq fuerit albus et niger: sed in aliquo instanti fuisset albus et in aliquo niger quelibz pars huius copulati albus et nigerum in hac propositione fortes fuit albus et nigrum supponit no supponere toto et volo q vniat ly fuit p instanti et ratio quare hoc accidit est quia in verificatione partium diuersa tempora vel instantia importantur p copulas: non autem in verificatione totius hoc contingit: sed vnitum et determinatum tempus copula erigit pro quo denotat totale copulatum quod predicatum subiecto competere. Secunda regula est omne copulatum cuius vna ps supponit p aliquo et alia vel alie pro eodem vel pro parte illius supponit pro eodem pro q illa pars vt hoc copulatum fortes et fortes pro forte supponit. similiter hoc fortes et materia atq hoc homo et no homo. **Tertia regula est omne copulatum** cuius vna pars supponit pro parte vel partibus alienius totius et alia pars vel alie partes supponit p parte vel partibus remanentibus que illud totum constitunt vel pro partibus que cum illa pro qua supponit prior pars totum constitunt supponit pro illo toto vt hoc totum medietas et medietas medietas inferior et due tercie inferior non homines

non homo supponit p forte in hoc vltimo negati one cadere super vltima parte & no super totu si em totu copulatu infirmitate ille terminus no supponeret pro forte cu terminus eius contradicatur p forte suppositio: iste regale sunt possit insequendo principia notaliu & habet etia instantia qn in verificatioe partiu diuersa instantia imponitur & in verificatioe totius vnicu tm per copula imponitur. Et his regulis patet hac ppositioe de rigore esse neganda hec ppositio est vniuersalis & indefinita hac demonstrata cuiuslibet hominis animus currit.

Chunc patet q ppositio de copulato coplerine sumpto non inferit ppositioe copulatiuam nec distinctiuam em sequitur fortes & plato portat lapide ergo fortes portat lapide vel plato portat lapide. Et si qras vtriu sequatur omnes homines currunt: ergo ois homo currit. respondeo q no: q casu quo fortes currunt ex medietate superiore fiat plato currere: & ex medietate inferiore fiat cicero quiescens. antecedens est verum & consequens falsum.

Circa hec solet ee questio de veritate harum propositionuz fortes & plato portant lapidem casu quo fortes & plato portant vnum lapidem quem nullus seorsum sufficit portare. **C**Secundo de veritate huius fortes & plato sciunt septem artes liberales casu quo fortes sciat quatuor/ plato tres. **C**Tertio de veritate huius ad & hoc instas presens sunt vel fuerunt. **C**Quarto de huius veritate isti pugnant contra se: isti pugnat vt vincat se similitur de his partes fortis componit forem: totum componitur ex omnibus suis partibus & similibus.

CAd primu solet responderi concedendo illud sophisma & ad quandam improbationem que solet fieri videlicet fortes & plato portant lapidem: ergo fortes portat lapide cuius salitas manifesta est: & probatur consequentia sic bene sequitur fortes portat aliquid & non nisi lapidem: ergo portat lapides. Si dicatur q portat medietate. Contra fortes portat aliquam medietatem & no est maior ratio de vna q de alia: ergo portat quali betur ex consequenti portat totum lapide.

dem.

CAd hoc solet responderi concedendo consequens videlicet q fortes portat lapidem de per accidens: & portare de per accidens non est aliud q cum auxilio alterius cause aliquid portare: portare per se est se solo sine auxilio specialiter impedire aliquid ne descendat per tempus & de portatione primo modo loquendo concedendum est q quilibet multa infinitum pondus portare: sed supposito q portare de per accidens non sit portare: tunc respondeo negando non sit portare aliquid portare cuius nihil potest per se quis quilibet faciat aliquid. Ex quo patet q in aliquo casu magis laborat vnus homo nihil portando q si ipse solus centus libras portaret.

CEd contra hoc solent committer argumentari propositionem concessam impugnando bene sequitur fortes & plato portant lapidem. ergo fortes & plato sunt portans lapidem & portans lapidem vel portans lapidem & portans lapidem & portans lapide & c. a. p. portans de termino pluralis numeri ad ppondende distinctio sibi correspondere si forte respondeas q no bene datur ppositio sibi correspondens. Sed oportet sic detur fortes & plato sunt portans & portans lapide in q ille terminus lapide determinet totu copulatu & nullu parte sicut euaz in propositione de termino pluralis numeri.

CContra hec arguitur hec est falsa fortes & plato sunt portans & portans lapide: ergo & hec fortes & plato sunt portans: ita lapidem. ans pbat est vna ppositio affirmatiua cuius p dicitur no supponit: q est falsa. ans probat: q nulla ps copulati supponit: q totu copulatu no supponit: ans patet hec ps portans lapide no supponit si dicas q no est ps copulati illud totu portans lapide. **C**Sequitur ac minus q erit ly portans & no supponit: cuer casu nulli eorum per se portet lapide: igitur.

CAd hoc respondeo sicut rasiu e vsq ad splicia ad qua rindeo negado ans ad pb atione negatur iteu ans pcedo in sensu in quo arguitur: dico q ly portans supponit. Sed non debet sic fieri verificatio hoc est portans: sed sic fortes est portans

ad aliove idē venoret queadmodu & hoc conceditur ethiopes sunt albi in dentibus & hec conceditur ethiopes sunt albi & albi in dentibus & c. ly albi supponit: & verificatio no bz fieri sine addito: quia dicitur fin quid ly album de ethiope. eodem qz portare cu alio est dicitu scdm quid intrinsecus pponibus no faciendū est verificatio sine addito: posses etia dicere q illud portare portans & portans lapidem non est copulatu. Sed quia pars illius videtur hoc totu portans & portans est copulatu: ideo respondet sicut ante postq est eadem questio hoc vel illud dicendo: sed de his in penultimo argumento huius capituli videbitur.

CAd dubium rñdetur committer ab oibus concedendo illa propositione in casu illo: & ratio est: qz sicut ad veritate huius fortes & plato habent. v. artes sufficit q vnus habeat duos & alter habeat tres sic ad veritatem huius fortes & plato sciunt septem artes liberales sufficit q fortes sciat tres & plato quatuor: aut q vnus sciat aliquas vel aliquas & q alter ceteras: atqz ex hoc non poteris inferre q fortes & plato sunt sciens septem artes liberales & sciens septem artes liberales: nec etiam q quilibet illorum sciat septem artes liberales: sed tm q fortes & plato sunt sciens & sciens septem artes liberales. **C**Et si ptra hoc arguas: quia tunc si in geometria non essent nisi septem propositiones & fortes sciret quatuor et platon tunc hoc esset concedenda: isti scit tunc geometriam sed consequens est falsum: ergo et antecedens. sequela probatur ex dictis: & etiam quia isti sciunt has septem propositiones: & iste septem sunt geometria: ergo isti sciunt geometriam: sed q consequens sit falsum patet: quia bene sequitur. isti sciunt geometriam: ergo isti sciunt geometriam. at geometria est tantum vna qualitas: ergo in istis duobus est vna qualitas quod naturaliter est impossibile.

CAd hoc responderet Paulus veniens ex mente hentisberi negando sequela nec est simile de hac & de alia: qz in hac capitur diuisiue copulatum vnde in ipsos quando verbum actum anime importans sequitur terminus singularis

numeri tale copulatum capitur diuisiue & fm eos negaretur consequentia qua probatur veritas illius: quia in antecedente capitur complerine conunctio inclusa in verbo & in consequente diuisiue capitur.

CAd argumentu tamen respondeatur communiter non oportere q propter hoc q conceditur sophisma prius positum debeat concedi hoc: & ratio est quia ad hoc q aliqui sciunt geometriam oportet q esset in aliquo subiecto cu sit vna qualitas et si tenerent q geometria est aggregatio ex omnibus propositionibus seu habitibus tunc concederent sequela non autem si teneamus q est tantu vnus habitus. Sed contra hoc arguitur imputando sophisma concessum: sequeretur q esset possibile q fortes & plato quado qz erunt doctiores q nunc sunt: et tamen tunc non scient plura q nunc. consequens est falsum: ergo & antecedens: falsitas consequentis manifesta est et probatur sequela: quia si fortes sciret artes quas plato & plato quas fortes: tunc pars est manifesta & secunda: qz fortes & plato no scient nisi septem artes liberales tunc sciunt eadem: ergo non scient plura q nunc. **C**Ad hoc follet committer dicit concedenda sequela: qz ad hoc q fortes & plato sunt doctiores q nunc: sunt sufficit q illorum quilibet sit doctior q nunc est.

CContra hoc arguitur sequere hanc fore possibilem: fortes & plato sunt doctiores forte & platone. sequens est falsum: ergo et ans. sequela probatur & volo q tam fortes q plato sciunt quatuor propositiones. sed materijs & formis transmutatis sicut guillemmus et cicero quorum quilibet sciat decem propositiones: bene sequit guillemmus & cicero sunt doctiores forte et platone et guillemmus et Cicero sunt fortes et plato: ergo fortes et plato sunt doctiores forte et platone veritas maioris manifesta est cum guillemmus sit doctior forte et cicero platone.

CPreterea arguitur sequeretur q fortes & plato erant fortiores q nunc sunt: & tamen fortes et plato non habebunt plures gradus fortitudinis.

CPreterea arguitur. hec est falsa fortes & plato non sciunt plura q nunc: ergo

male concessa est copulatiua. aſis probatur hec est vera fortes & plato sciunt plura q̄ nunc. ergo alia est falsa: pbatur antecedens nō ppter aliud cōcessa est hec p̄pō fortes & plato erūt doctores q̄ nūc sunt nisi q̄ q̄s erit doctor: q̄ nūc est: sed q̄libet istozū sciet plura q̄ nunc: ergo fortes & plato sciet plura q̄ nūc: q̄re hec est falsa fortes & plato nō sciet plura q̄ nūc.

¶ Propter has rōnes negamus possibile fore fortem & platonē fore doctores: q̄ nūc sunt & nō sciūt plura q̄ nūc: hoc ppter rōnē factā qua in illo casu nego q̄ fortes & plato sunt doctores q̄ nūc sunt: nec valet argumentū hoc. fortes & plato sunt doctores: & doctores q̄ nūc sunt: ergo fortes & plato sunt doctores: quia in ly doctores includit copulatiū negatiū cuius vltima exponēs sit hec fortes & plato nō sunt ita docti sicut erunt immo concedo q̄ fortes & plato sunt ita docti sicut erūt & tamen quilibet illorum erit doctor: q̄ nūc est. Unde dico q̄ ad hoc q̄ aliq̄ dicantur doctores vno tempore q̄ alio requiritur q̄ tota doctrina vnius temporis excedat totam doctrinam alterius temporis. similiter ad hoc q̄ aliqui sint doctores alijs requiritur q̄ tota doctrina illorum sit maior q̄ doctrina aliorum. Et quo patet hanc fore cōcedendam. fortes & plato sunt doctores q̄ erunt casu quo fortes sciat tres propositiones plato vero septem: sed post hoc fortes sciet septē & plato duas tantū. Simile dices requiri ad hoc q̄ aliqui alijs dicantur fortiores quare sequitur hanc fore concedendam leo & muſca sunt fortiores forte.

¶ Et si contra hoc arguas q̄ tunc hec copulatiua fore concedenda fortes est albiō: platonē & fortes est albiō: cicerone: & tamē plato & cicero sunt albiōes forte. consequens est contra communem modum loquendi: ergo et antecedens se quela patet quia si fortes habeat sex gradus albedinis & plato quatuor: toridēq̄ cicero: sic prime due partes copulatiue manifeste sunt: sed vltima pars patet: q̄ aggregatum ex albedine platonis & ciceronis est maius q̄ sit albedo fortis.

¶ Ad hanc replicā posset responderi concedendo consequē: & multa alia

que sequuntur. Sed aliter & melius p̄t responderi dicēdo nō fore simile de fortiore & albiō: & ad pbationē dico q̄ nō sufficit in hoc termino albiōes: esto q̄ sufficiat in hoc termino fortiores: esto q̄ sufficiat in hoc termino fortiores: & discrimen erit communis modus concipiēdi vel q̄ fortitudo vnius adiunat fortitudines alterius nō autē albedo vnius albedines alterius. posset em̄ dici q̄ aggregatū ex albedine ciceronis & platonis nō maius est albedine fortis: quia albedo platonis est ciceronis & sic facit vni nec possunt naturaliter. Solut hinc inferri hoc sophistica fore: cōcedendū minorē te & quolibet maiore te tu es maior si ly minor cadat in totū copulatiū: sed non si cadat tantū in primam partem copulati. Sed ad hanc solent argumentari impugnādo veritatē huius fortes & plato sciunt septem artes liberales in casu dubij positi. sic sequitur hanc fore cōcedendam fortes & plato sciunt aliquas p̄positiones: tamē dubitant eas dē: q̄s est falsus: ergo & aſis: se quela patet: q̄ si fortes sciat a: er dubitet b plato vero sciat b: & dubitet a: patet illi ber pars illius copulatiue & probabitur sicut p̄positio dubij. Sed q̄ aliquis sit falsum sic probatur: quia tunc concedendum esset q̄ fortes & plato scirent & nescirent easdem p̄positiones quod est impossibile.

¶ Ad hanc replicā cōmuniter rōndetur concedendo sequelam: & ad pbationē falsitatis er̄ negatur q̄ copulatiua secunda sit concedēda: & discrimen dicit esse: quia ly nescientes includit negationē cadentem super totum: non autem ly dubitant: sed hoc esse falsum: credo quia post q̄ dubitare est apprehendere p̄positionem & est non assentire nec dissentire: est terminus priuatiuus sicut ly nescire: quare sicut cōmuniter concedunt ly nescientes negationem includere cadentem super totum copulatiuum idēz cōfiteantur oportet de hoc termino dubitantes.

¶ Ad hec patz falsitas huius fortes: & plato sunt ceci casu quo tam fortes q̄ plato careant oculis: sed per transpositionem materiārum & formārum eorum fiat Guillermus et Cicero videntes: nec em̄ hoc ceca valet tantū sicut cecū cecū.

Sed sicut cecum & cecum non videntia in potētia propinqua &c. vel cecū & cecū: & cecū nō vidētia quid autē sit cecū vide apud Aristot. libro primo. Elenchor. per hanc etiam p̄z de veritate huius plures sunt non vidētes q̄ videntes si vnus hō tantū sit cecus & reliqui videntes. patet hinc consequentiā hanc esse bonā quam aliqui negat vterq̄ istoz est cecus ergo nenter istoz est vidēz: si quis tñ vellet cōcedere p̄positionē p̄positā casu iā dicto poterit pbabiliter dicere aliquos esse terminos includētes negationē nō cadentē in totū copulatiū. sed in partes & sic si queratur quē sint alia ceca: & dices q̄ sunt alia cecū & aliud cecū vel cecum & aliud cecū & aliud cecū sic de finibus. possibile enim optime diffiniuntur per singulares multiplicati diffinitionē. De tertio dubio dicit in diffictis capite decimo. ¶ Ad quartū videbis seculo libro: vltimo argumento in materia reciprocorum.

¶ Dubitabis forte de veritate huius materiā & forma fortis cōponunt forte. Ad quod respondeat illā esse verā. Et si arguas hec materia et hec forma fortis cōponūt forte & fortes est hec materia & hec forma ergo fortes cōponit forte & negat consequentiā q̄ nō concludit maior extremitas de minorē. Sz opz in forte hanc fortes est cōponentia forte. Et si contra hoc arguas probādo veritatem huius fortes cōponit forte sic: er forte cōponitur fortes. ergo fortes cōponit forte: & probatur antecedens ex ista materia & ista forma componitur fortes et hec materia & hec forma sūt fortes ergo er forte componit forte.

¶ Ad hoc respōdeo negādo priorem consequentiā nec recte arguitur a vltima ad actum. Sed si bene vis inferre infer hanc fortes est componēs forte v̄ ly cōponens absolutā numero.

¶ Hinc autēz his notatis pono hanc conclusionem q̄ non dantur cōtradictorie vere vel false in materia copulatiuum complexiue sumptorum nec conuēte vere nec sub contrarietate similiēz q̄ contradicendo non oportet q̄ ly & mutent in ly vel aut in aliquod signū. Sz vobis potest manere siue affirma

tum siue negatum siue in vna affirmatiuum & in altera: negatum quia nec vniuersalitas nec particularitas recipiat.

¶ Circa hec etiā aduerte partem copulati in ordine ad alterā partem copulati distribui quod in alijs non cōtinuit vt in sequentibus videbimus quare patet has non opponi cōtradictorie alijs quibus equus & omnis centaurs graditur: alijquis centaurs et ois equus nō gradiunt. Solut autem hic dubitari qua lege opponant p̄positiones i quibus copulati in vna p̄positione accipit vnice & in alia accipitur non vnice.

¶ Ad quod respondeo per hanc p̄positionē oēs p̄positiones de copulati i quibus ad hoc q̄ sint opposite nō cōmittitur alius error nisi q̄ i vna copulati cuius quelibet pars est in recto accipitur vnice & in altera non vnice opponitur. ¶ Et si p̄tra hoc arguas q̄ tunc ille opponeret cōtradictorie angelus & gabriel sunt angelus & oia angelus et gabriel non sunt angelus: sed cōsequē est falsum cum veritas affirmatiue luce manifestior sit & veritas negatiue patet quia subiectum nō supponit nisi p̄ duobus angelis. ¶ Ad hoc respondeo distinguendo maiorem q̄ vel in negatiua signuiz illud omnia absolutur a numero & sic ille opponitur cōtradictorie & negatiua est falsa: si vero signū illud non absolutur a numero tūc cōcedo q̄ ille nō opponitur cōtradictorie: sed cōmittit hic errorēz q̄ stat totūz subiectū in negatiua nō supponere ipso supponēte in affirmatiua quare per quādam regulāz postam superius in secundo & primo capite ille opponunt sub cōtrarie sed transpositis qualitatibus non opponerentur q̄ false essent solo gabriēle manente et veres sic capiēdo omnia: angelus & gabriel sunt binarius angeloz &c. sed ista omnia angelus & gabriel sunt angeli et omnia angelus & gabriel nō sunt angeli opponerentur contrarie.

¶ Addunt hic cōmuniter loquētes tanq̄ evidens non posse copulatiū complexiue sumptum determinari a signo singularis numeri: sed nescio quare id dicant nisi propterea quia est terminus pluralis numeri copulatiū complexiue

rite sumptum cum reddat suppositum verbo pluralis numeri: sed crederes posse etiam reddere suppositum verbo singularis numeri et ipsum quod non esse terminum pluralis numeri quod concedunt ipsi huiusmodi copulati pro vnicis re indistinctibili supponere quare tunc non video cur non possit determinari a signo singularis. ut patet de hoc copulato angelus et gabriel: gabriel et gabriel. Circa hec posent bene difficultates applicari sed de his in materia relativorum videbitur.

Arguitur igitur nunc contra propositionem positam argumentis communiibus difficultates communes declarando primo sic datur aliqua propositio cui non potest dari contradictoria ergo dicta nulla antecedens probat hec homo et quodlibet risibile sunt aialia non potest habere contradictoria quod maxime haberet istam quilibet homo et risibile non sunt aialia et hanc non habet quia iste que sunt similis forme homo et omnes afinus sunt aialia et quilibet homo et afinus non sunt aialia sunt vere. vel hanc quilibet homo et b. risibile non sunt aialia et hanc non habet quod si dicas quod nulla illarum habet nullas homo et omne risibile sunt aialia.

Contra hoc arguitur inquirere do quomodo ly risibile supponit vel supponit determinate et sic ambe sunt false vel confuse et sic ambe poterunt in simili forma esse vere et prius: si dicas quod supponit mixtum. Contra in simili forma ambe sunt vere: hec enim est vera homo et omnes afinus sunt animalia: et hec nullus homo et omnes afinus sunt aialia quod bene sequitur nulla aialia homo et omnes afinus sunt ergo nullus homo et omnes afinus sunt aialia: et veritas antecedentis manifesta est per falsitatem contradictorie. **Et confirmatur primo** hec a homo et quilibet afinus sunt. b. aialia non potest habere aliquam contrariam quod vel hanc quilibet homo et b. afinus non sunt aialia: et hoc non quod facilliter in simili forma dantur false: et contrarie opponuntur per quadam regulam contrarie opponuntur per quadam regulam superius positam: vel hanc quilibet homo et afinus non sunt animalia: et hoc non: quod dantur simul vere per eandem regulam. **Et confirmatur secundo** iste contradicant omnis homo et afinus omnia portantia lapides sunt: et homo et quilibet afinus portantia lapi-

dem non sunt et tamen dantur simul vere ergo dicta nulla consequentia est non et probat minus quod si fortes cum bunnello portet unum lapidem et idem homo cum fauello alterum lapidem et non sint plura animalia nec plura portantia lapidem ambe sunt vere. si respondeas forte negando maiore et dicas infra tertiam regulam secundam capitris illas opponi subcontrarie.

Contra hoc arguitur in illo casu affirmativa est falsa ergo male respondit sum est antecedens probat: bene sequitur omnis homo et afinus omnia portantia lapidem sunt supposita portantia ergo iste homo et afinus omnia portantia lapidem sunt et consequens est falsum ergo et antecedens: preterea sic arguo hec propositio non omnis homo et afinus omnia portantia lapidem sunt est contradictoria affirmative concessa et illa est falsa ergo male concessa est probat antecedens bene sequitur non iste homo et afinus omnia portantia lapidem sunt et sic de singulis: et isti homines sunt omnes homines: ergo non omnis homo et afinus omnia portantia lapidem sunt consequentia tenet et ascensum et veritas cuiusque singularis est manifesta.

In argumento inquitur diffinitas que argumento tertio in materia obliquorum agitata est et quia ibi probatum est ponendam esse suppositionem mixtam ideo supposita significatione illius sit re. c. que denotat terminum cui addit supponere confuse et determinate: confuse quidem in ordine ad primum terminum distributum et determinate in ordine ad secundum et debet sic ascendere et pariter propositio quod primo ascendat sub distributione respectu cuius supponit confuse et deinde maneat determinate terminus supponens mixtum quis est intelligibilis suppositio mixta sine duplici distributione ablata quod distributione respectu cuius supponit confuse manebit talis terminus supponens determinate respectu alterius distributionis: oppositam hanc impositionem ly d. facit namque terminum cui addit supponere determinate et confuse: determinate quidem respectu prioris distributionis et confuse respectu posterioris ita quod denotat prius esse ascendendum sub ultima distributione quod talis terminus

in sua contradictoria supponebat determinate et nunquam licet ascendere sub distributione respectu cuius supponit determinate quia sic argueretur a pluribus determinatis ad unam determinatam.

Adde ulterius quod quandoque sunt alie littere imponende quod quando terminus distribuitur in ordine ad tres quorum duo primi supponunt determinate et alius confuse oportet ponere suppositionem mixtam in tali termino denotantes terminum talem supponere duabus confusis et vna determinata sic quod contradictoria huiusmodi homo et afinus et quilibet equus sunt aialia est hec quilibet homo et quilibet afinus et g. equus non sunt aialia suppositio quod ly g. denotet illum terminum supponere duabus confusis respectu duarum primarum distributionum et vnicam determinatam ita quod ablata vna duarum primarum distributionum maneat vna confusa et vna determinata et ablatis ambabus primis maneat pure determinate ita quod sic ascendatur in illa propositione hic homo et quilibet afinus et c. equus non sunt aialia et sic de singulis supposita portantia ergo quilibet homo et quilibet afinus et g. equus non sunt aialia. et primo modo in singulari iterum sic ascendens hic homo et ly c. afinus et equus non sunt aialia et sic de singulis supposita constantia ergo hic homo et omnes afinus et c. equus non sunt aialia. **Simili modo** dicas quod quilibet terminus distribuitur in ordine ad tres quorum duo primi supponunt confuse et alius determinate et in sua contradictoria supponere duabus determinatis et vna confusa quam suppositionem si placet denotet ly h. et si distribuatur in ordine ad quatuor duo supponant confuse et duo determinate supponet in sua contradictoria talis terminus duabus confusis et duabus determinatis: confuse in ordine ad illos qui supponebant determinate: et determinate in ordine ad illos qui supponebant confuse hanc suppositionem denotat elementum quod volueris et sic procedes in infinitum.

Et adverte quod aliqui terminus supponere confuse in ordine ad aliquem alium non est nisi denotare illum terminum in sua contradictoria suppositum determinate vel quod primo esset probabilis quod idem est

et inde est quod semper ascendimus prius sub termino distributo et ordine ad quem mixta supponit confuse quod in contradictoriis ab eodem probatione incipere debemus.

Et potest patere regula ad facile assignandum contradictoria cuiuslibet propositioni in qua multe determinate et confuse adduntur. proposita est tali propositione considera quod probatio fit ea et qui terminus prius quive posterius probantur deinde cape vnam propositionem oppositam qualitatis et in qua terminus addas signa eadem probationem denotantia ut proposita hanc quilibet homo et homo et quilibet homo sunt cum tertius terminus sit prius probabilis et deinde indifferenter prius aut ultimus et secundus ultimo: dabis hanc ei pro contradictoria d. homo et quilibet quilibet homo et b. homo non sunt in quibus ab eodem terminis incipienda est probatio sicut in alia ut signa denotant. simili modo in alijs effectibus ut argumentis sequentibus dicetur et hinc est quod quando quod non addimus litteras sed supponimus aut convenimus cum respondente quod hec vel ea probatio fiat.

His suppositis respondeo ad formam argumenti negando antecedens et ad probationem negatur iterum antecedens et dico quod quilibet hanc potest habere: quilibet homo et c. afinus non sunt animalia et hanc nullus homo et quilibet afinus sunt animalia simili modo dicas ad confirmationem primam contradictoria eius forte hanc quilibet homo et b. afinus non sunt animalia aut hanc non a. homo et quilibet afinus sunt aialia. quomodo oportet ascendere et descendere in illis dictum est.

Contra hunc modum respondendi nonnulli addunt rationes aliquarum quarum prima est. si dicta essent vera sequeretur has contradicere a homo et afinus omnia portantia lapidem sunt: et quilibet homo et quilibet afinus. c. portantia lapidem non sunt sed hoc est falsum cum casu quo bunnellus cum vno boie portet unum lapidem et cum altero alterum lapidem et non sint plura portantia lapidem ambe sunt vere: ergo et opinio: sequela probatur iste due contradicunt leo et a. equus omnia portantia. lapi. sunt et quilibet leo et quilibet equus. c. portantia. lapi. non sunt ut patet

et opinione: ergo quilibet propositio equi-
ualens affirmatiue contradicit illi negati-
ue aut hec. a. equus & leo oia portaria
lapide sunt equiales affirmatiue qz no-
mina & verba trasposita ide significant
ergo ipsa contradicit negatiue: iste igitur
contradicitur a. equus & leo oia portaria la-
pi. sunt & quilibet leo & quilibet equus. c.
portaria. lapi. no sunt aut iste sunt eiusdes
forme cuz duabus primis vcz cu istis. a.
homo & asinus oia portaria. lapi. sunt & qui-
bet ho & quilibet asinus. c. portaria lapide
non sunt iste igitur contradicunt quod
erat probandum.

**Et confirmatur multo appa-
rens iste due metales contradicit ois ho
& ois ho. c. aialia sut & ho & a. ho oia aia-
lia non sunt si ly. c. denotet ly aialia sup-
ponere in ordine ad scdm confuse & in or-
dine ad primuz determinate sed hoc est
falsum cu in simili terminoz acceptione
poterunt dari vere ergo dicta nulla mi-
no: manifesta est qz iste erut eiusde acce-
ptionis terminoz ois ho & ois asinus. c.
portaria lapide no sunt & ho & a. asinus
no sunt portaria lapide supposito qz ly
c. confuse respectu illius termini asinus
stet & scdm hoc facile poterit dari vere
cu error sit manifestus. Sed probat tam
maior si ly. c. faceret illu terminu aialia
in ordine ad primu supponere confuse: et
in ordine ad scdm determinate illa affir-
matia contradiceret negatiue: sed in ta-
lisensu est synonyma cu altera cu syno-
nime semper significet ergo ille proposi-
tiones contradicit. preterea cu ille sint
mentales & in aliquo sensu contradicant
sequitur qz in quocuz sensu contradicet
postqz no equivoce significant metales
vltimate. ¶ Hec argumenta & alia que
hic adhuc apponā no interferimus (qz
comunia sunt) nisi ne videremur ieiune
procedere in hac materia: etiam qz me-
lus qz communiter solunt dissoluerentur.
¶ Ad quoz primu nego sequelam: & ad
probationē concedo antecedes & confe-
quens tunc qn vltra arguitur hec ergo. a.
equus & leo oia portaria lapidez sunt:
equiales huic affirmatiue leo & a. equus
oia portaria lapide sunt cōcedo seruādo
sūū transpositionis vcz qz semper capiē-
do in simili forma prima pars vnius sit**

secunda alterius & contra & tunc qn in
fers qz hec. a. equus & leo oia portaria
lapide sunt contradicatur huic quilibet leo
& quilibet equus. c. portaria lapide non
sunt concedo illud fm sūū fm quez des-
affirmatiue equiales contradicatio negati-
ue ita qz semper capiēdo in simili ac-
ceptioe prima pars subiecti affirmatiue
sit secūda subiecti negatiue & contra. ¶
tunc nego qz propositiones prius acce-
pte sint eiusde acceptiois cum his. qz
his patet has equialere quilibet equus
& quilibet leo. c. portaria lapide no sunt
quolibet leo & quilibet equus. c. portaria
lapide no sunt. ¶ Et per hoc pot patere
soluto ad cōfirmationē ad quā responde-
tur cōcedendo maiorē vcz qz illa proposi-
tio metalia contradicatur illi negatiue in
quocuz sensu capiat ly. c. dūmodo cōsī-
deretur sūū terminoz sicut dz vltima
taliter qz ille terminos in ordine ad quez
supponebat confuse capiat tanqz respon-
dēs illi termino qui in negatiua stat de-
terminare & ille in ordine ad quem capi-
tur determinate tanqz correspondēs illi
in ordine ad quem in negatiua suppone-
bat confuse & fm tale situm opinio con-
tradicitur si vero alio modo consideras
non opz illas propositiones contradicere
re & sic fm vnu sūū. copulata cōposita
ex illis duabz est impossibilis de forma ac-
ceptionis terminoz: & tunc qn capie in
simili illas duas dico qz non seruas sūū
debitu & qui dicitur ē quare ille no erit
eiusdes acceptiois terminoz. Per hec
patet has contradicere ho & quilibet as-
nus sunt animalia: & oia animalia quili-
bet ho & d. asinus non sunt & hoc seruā-
do situm conuersionum. ¶ Adhuc qui-
dam arguit capta hac mentali quilibet
homo & quilibet asinus. c. portaria la-
pidem no sunt: petēdo quare no contra-
dicant huic. a. ho & asinus oia portaria
lapide sunt & contradicit huic homo & a.
asinus oia portaria lapide sunt: qz ser-
uas qz ideo est qz p ly. c. denotatur qz pri-
mus terminus distributus in sua con-
tradictoria supponebat determinate.

**Contra hoc arguit: ibi nullus
terminus est primus nec secundus cu no
sit ordo localis nec etiā ordo ceptionis
si omnes illi concipiuntur simul. igitur.**

¶ Ad hoc

**Ad hoc rīdeo falsum imagina-
re qz ly. c. in mente denotat suppositionē
confusam in ordine ad primu & determinē
nata in ordine ad scdm aut eōtra. Sed
dico qz ly. c. est talis nature qz facit termi-
num supponere confuse in ordine ad illu
terminu homo sine sit primus sine no sit
primus & determinate in ordine ad illuz
terminu asinus & poterit dari vnu aliud
signū faciens terminu cui addit suppo-
nere determinate respectu illius termi-
ni homo & confuse respectu illius termi-
ni asinus & hanc significationē habet hu-
iusmodi actus in voce ex impositione et
in mente ex naturali significatione.**

**Adhuc arguit & capiat hec pro-
positio. a. omnia portaria lapide sunt &
vno qz ly. a. cōuertat cu vno copulato ha-
bente infinitas partes ita qz nec det pri-
ma nec vltima & vna supponat determi-
nate & alia confuse et sic in infinitu. tunc
quero quomodo in contradictoria illius
idei terminu portaria lapide debet sup-
ponere non enim valet ibi ponere ly. c.
aut ly. d.**

**Ad hoc rīdetur facile imponē-
dam esse literā infinitis confusis facien-
tem terminu illu supponere respectu om-
nim terminoz supponentiu determinate
et infinitis determinatis respectu
terminoz qui supponunt confuse.**

¶ Propter argumenta aliqua istorū qui
dam vult ponere suppositionē mixtā: sed
vult aliter illā ponit: dicit nāqz no posse
hūc tradici homo & ois asinus sunt ani-
malia sine ppositione negationis sic qz
contradictoria dicte ppositionis erit hec
nullus homo & ois asinus sunt aialia nisi
ab eo queras quomodo supponit ille ter-
minus asinus dicit qz no confuse nec de-
terminate nec mixtum: sed distributue
immobilis sic qz opz in illa ppone tradic-
torio no ascendere sua tradictoria ita qz
quomo sub ly ho opz ascendere copulatiue
& deinde sub ly asinus difunctione & vlti-
mo sub predicato. ¶ Sed qd hoc differt
suppone mixtā: conuenit est in re & non
adest in termino: qz nullus inquit patris
antiquoz huiusce suppositionis memi-
nit nec hāc difficultatē tractant. Sed si
no mouit aliqz maior hāc difficultatē/
nec mirum qz non absoluerit.

¶ Sed cā quere de hac difficultate non
meminerit fuit qz ipsi pusa vrebant tāqz
mixta: vñ notissimū erat scdm eos quāqz
pponem psequenter pbandū & sic pro cō-
tradictoria huius ho et ois asinus sunt
aialia/hāc assignabāt quilibet ho et asinus
no sunt aialia: quā no pbabāt sicut nūc
sed pnter sic qz primo sub ly ho ascendebāt
& descendebāt copulatiue no seruādo cōfu-
sam & deinde diffūctue sub ly asinus vltio
sub ly aialia & hoc no ly asinus no pure
confuse: sed mixtum & apud eos nondum
erant elementa hec. a. et b. Imposita ad
denotandum suppositiones

¶ Alius ppter argumentū primū addē-
do relatiuū idētitatis tradicit ne ponat
suppositionē mixtā: sed hoc impugnatiū
est argumento tertio obliquorum.

¶ Nunc autē arguit pbando aialia no cō-
tradice ho & ois asinus sunt aialia & qz
libet ho & a. asinus no sunt aialia qz veri-
tas affirmatiue manifesta est et veritas
negatiue pbatur. bene sequit oia aialia
ois ho & a. asinus no sunt ergo ois ho et. c.
asinus no sunt aialia. qna patet per puer-
sionē & veritas ascendētis puz ascendētis
sub ly aialia sub quo prius opz ascendere
vt patet ex denotatione illius elemēti. c.

**Ad hoc rīdeo concessa veritate
affirmatiue negando veritatē negatiue:
& ad probationē rīdeo qz si in psequente
ly. c. denotet qz ly asinus in sua tradic-
toria stabat determinate & ly aialia confuse
qz cōsequentiā est bona qz eandē retinet
denotationē in cōsequente puz in antecede-
te/si vero id non denotet: sed semp qz in
ordine ad primu supponat confuse & in or-
dine ad scdm determinate negāda est cō-
sequentiā qz arguit a termino distributo
in ordine ad terminu supponentē confuse
tm/ ad terminu distributu in ordine/ ad
terminu supponentē determinate. Et sic
arguedo ex opposito psequētis ad oppo-
sitiū autis arguit a pusa ad determinata
tam ex parte illius termini aialia. ¶ Et
si queras mutuo cōuertentem pntis erit
hec oia aialia ois ho et d. asinus no sunt
et mutuo conuertens antecedentis erit
hec omnis homo et d asinus non sunt
aialia qz vtrobiqz est eadem denotatio.
¶ Cui notabis suppositionē de ly. c. sup-
positioni de ly. d. equialere per solā di-
stributionū trasmutationē vt ille equi-**

valent ois homo r. d. asinus mō sunt ani-
malia et oia aialia ois homo et. c. asinus
non sunt: similiter iste ois homo et ois asi-
nus. d. portantia lapidē sunt et ois asin-
r. ois homo. c. portantia lapidē sunt hoc
autē p̄t̄ q̄ v̄t̄robis semp̄ manet eadē de-
notatio: v̄t̄ p̄t̄ in vltimo capite: p̄positi-
tionibus in quarū prima ille terminus
portantia lapidē supponebat confuse in
ordine ad illū terminū asinus/et in sc̄da
supponit confuse etiā ad illū ad illum
terminū asinus et determinate sicut an-
tea in ordine ad illū terminū hō per hec
patet solutio ad primā confirmationē.
¶ Ad 2̄m affirmationē sc̄dam r̄ideo sicut res-
pōsum est vsq̄ ad; replicā primā ad quā
r̄ideo negando an̄ r̄ ad probationē ne-
gat̄ p̄na. facilius est error arguit̄ em̄ a p̄na
sa ad determinatā et parte illi⁹ termini
asin⁹ r̄ respectu distrib̄ utriusq̄ predicari.

¶ Ad sc̄dam replicā nego mino-
rem r̄ ad probationē nego p̄nam q̄ simi-
li modo arguit̄ a confuse ad determina-
tam latenter ex parte predicati: quia in
hoc consequente non omnia homo r̄ asi-
nus omnia portantia lapidē sunt ly por-
tantia lapidē supponit determinatē q̄a
in sua contradictoria distribuitur in or-
dine ad terminū supponentē confuse tan-
tum: sed in hac ascendente non iste ho-
mo et asinus omnia portantia lapidē
sunt supponit confuse quia distribuitur
in ordine ad determinū supponentē de-
terminare in sua contradictoria: sed si be-
ne vis ascendere oportet te sic ascendere
non iste homo r̄ a asinus omnia portan-
tia lapidē sunt: et sic de singulis ergo r. c.
r̄ q̄uis ly a nihil facit circa illum termi-
num asinus: sed ratione signorū se impe-
diunt facit predicatū supponere de-
terminare. ¶ Sed contra hoc arguit̄ af-
firmatiuā improbando in casu posito be-
ne sequitur sua contraria est vera ergo
ipsa est falsa probat̄ antecedens sua con-
traria est hec nullus homo et asinus oia
portantia lapidē sunt: hec est vera vt
patet per falsitatem sue contradictorie r̄
etiā per ascensum.

¶ Si forte dicas sicut dicendum est qd
committer̄ error videlicet qd predicatum
quod distribuit̄ in affirmatiua in ordine
ad terminū supponentē confuse tan-

tum in negatiua supponit confuse tantū;
¶ Contra hoc arguit̄ hec non est
sua contraria ois homo et ois asinus. c.
portantia lapidē sunt r̄ tñ non comittit̄
ille error nec alius ergo dicat nulla con-
sequencia est nota cum maiore q̄ in illo
casu sunt vere: r̄ probat̄ minor quia iam
predicatū non supponit confuse.

¶ Si dicas forte qd supponit mixtum r̄ qd
est inconueniens qd terminus distribui-
tus in ordine ad terminū supponentē con-
fuse tñ in sua p̄traria supponat mixtum.

¶ Contra hoc arguit̄ hec p̄posi-
tio ois homo r̄ ois asinus. c. portantia la-
pidem non sunt bene p̄traria h̄nc affir-
matiuē ois homo r̄ asinus oia portantia
lapidē sunt r̄ tñ terminus distribuitus in
ordine ad terminū supponentē confuse
tantum in negatiua supponit mixtum er-
go responsio nulla.

¶ Ad hanc replicā respondeo sicut res-
pōsum est vsq̄ ad replicā ad quam r̄ideo qd
causa quare hec ois homo et ois asinus
d. portantia lapidē non sunt: nō est p̄tra-
ria illius affirmatiue q̄ terminus distri-
buitur vsq̄ ly portantia lapidē in ordine
ad ly asinus qui in affirmatiua suppone-
bat confuse in negatiua supponit confuse
respectu illius licet determinate supponat
respectu alterius non curo. Sed in
hac ois homo r̄ ois asinus. c. portantia la-
pidem non sunt: ille terminus portantia
lapidē non supponit confuse respectu illi⁹
termini asinus quare facile p̄t̄ discrimē
posses hic adducere que dicta sunt argu-
mento quarto obliquoꝝ circa cōtrariā
suppositione mixta.

¶ Dubitabis hic fortasse verū significati-
onib⁹ de ly. c. r. d. t̄t̄ris sit possibile qd in
eadē p̄pone ly. c. r. d. ponunt hoc est verū
hec sit apra. c. hō r̄ quilibet homo hō r. d.
homo sunt vel alia.

¶ Ad qd r̄ideo qd non qd tunc op-
posita denotaret: qd. c. denotat qd a p̄na
distributiōne oportet. primo incipe-
re r̄ d. qd ab vltima.

¶ Sed notes qd hec est satis apra cu-
iuslibet hois d. asinus vel cuiuslibet asin⁹
quolibet asinus vel cuiuslibet angeli. c.
asinus est: in qua ly. c. et ly. d. apre locant̄
cū indifferēs sit ab vltima parte subiecti
aut sub prima predicati p̄positionē illi

probare per doctrinam ipsius.

¶ Circa hec posset dubitari quom-
modo opponunt iste p̄positiones de ma-
teria ois homo r̄ asinus oia portantia la-
pidē sunt et a. homo et ois asinus nulla
portantia lapidē sunt ad qd r̄ideo illas
primo de materia posse esse falsas in fa-
cultate casu sed vere possunt si fortes cū
brunello poter̄ vñ lapidē et ex mate-
ria fortis casu forma brunelli fiat vnus
asinus qui nihil poter̄ r̄ ex inateria bru-
nelli cū forma fortis fiat etiā vnus homo
qui etiā nihil poter̄ sic qd fortes cum asi-
no facer̄ nec homo factus cum brunello
aliqui poter̄ si non sint plures hoies nec
plures asini nec plura portantia lapidē
sunt ambe vere et in eodē casu iste sunt
falsi homo r̄ ois asinus sunt portantia la-
pidē r̄ quilibet homo r̄ b. asinus nō sunt
portantia lapidē: similiter si illa que po-
ter̄bas portantia lapidē posuisses curre-
re capiēdo pro predicato hunc terminū
currentia fuissent vere: similiter iste vterq̄
hō r̄ alter asinus oia currentia sunt vterq̄
hō r̄ alter asinus nulla currentia sunt.

¶ Fortasse dubitabis qd incepimus lo-
qui de oppositionibus oppositis de ma-
teria quomō opponunt iste due cuiusli-
bet hominis r̄ hominis quilibet asinus
quolibet asinus est: r̄ hominis et cuiusli-
bet hois asinus asinus non est: ad hoc re-
spōdeo qd ille p̄positiones ponunt sub
cōtrarie de forma acceptiōis terminorū
per quandam regulam videlicet secun-
dam secundū capi. Et de materia etiam
ei possunt esse vere de materia casu quo
sint. 4. homines r̄ duo asini tantū vide-
licet. a. et b. r̄ primus homo possideat cū
secundo homine. s. r̄ cum tertio. b. et quar-
tus homo contrario modo cum secundo
homine b. r̄ cum tertio a. posses apparen-
ter impugnare veritatem affirmatiue in
illo casu quia bene sequit̄ cuiuslibet ho-
minis et hois quilibet asinus quilibet
asinus est r̄ quilibet asin⁹ hois r̄ cuiusli-
bet hominis quilibet asin⁹ est ergo qui-
libet asinus quilibet asinus est cōsequē-
tia est in barbara r̄ conclusio est falsa: er-
go aliqua p̄missarum et non minor: er-
go maior de his longe lateq̄ dictum est
in syllogismis nostris capi. 5. tracta. 2.
quare diuinit̄ un p̄mentia.

¶ Secōdo principaliter arguit̄ ean-
dem tangendo difficultatem hec p̄opo-
sitiō quilibet homo et b. asinus d. homo
r̄ quilibet asinus sunt: nullam potest ha-
bere contradictoria: ergo hactenus dic-
ta de suppositione mixta sunt. p̄-
batur antecedens quia si aliquam habe-
ret maxime haberet aliquam istarum d.
homo et quilibet asinus quilibet homo
r̄ d. asinus non sunt vel c. homo et quili-
bet asinus quilibet homo r̄ c. asinus nō
sunt: aut c. homo r̄ quilibet asinus quili-
bet homo r̄ d. asinus non sunt. Sed nul-
lam istarum habet ergo nullā habet ma-
ior patet quia non potest habere aliquā
in qua terminus homo non supponat
mixtum ergo oportet qd habeat aliquam
dictarū minor: tamen probat̄ qd non pōt
habere p̄positio illa pro cōtradictoria
vltimā qd vltima est incepta vt dictū est
argumēto precedēti qd in eadē cathego-
rica non possunt esse duo termini quorū
vnus supponat determinate r̄ confuse: r̄
alter confuse r̄ determinate: nec pōt ha-
bere p̄positio pro p̄radictoria primā qd
enim ille p̄pōnes non opponunt vt p̄t̄
qd duplex error comittit̄ terminus distri-
buitus in ordine ad duos quorū primus
supponit determinate r̄ secundus deter-
minare r̄ confuse sed determinate respe-
ctu illius in alia supponit mixtum quare
dabuntur simul falsē casu quo sint duo
hoies cōdicēs. in materia sic capiēdo in
simili. Quilibet homo r̄ b. risibile d. bina-
rius hominū et quilibet materia est: si sint
tñ duo hoies cōcantes in vna materia
que sit ois materia r̄ si transponas extre-
ma facile dabunt vere nec illa p̄positio
habet pro cōtradictoria secundā qd simi-
li modo non opponuntur: dabuntur em̄
simul falsē si sit vnicus asinus cum mul-
tis hominibus qd si esset vnicus homo
cum multis asinis sunt p̄positiones il-
le simul vere relinquuntur igitur illas mi-
nime opponi.

¶ Possēt cōfirmari argumentū
istud inquiredo cōtradictoriā hui⁹. Quili-
bet hō r̄ asinus c. hō et quilibet asinus
sunt: de qua fere est eadem difficultas et
vniuersaliter est bona difficultas quādo
ponitur vnus terminus supponens con-
fuse r̄ alter mixtum.

CPro solutione huius argumēti notandū est qd assignādo hūmōi ppositiōnibus p rradictōrias opz videre pūns quō probat ppositio illa r qui sint termini pūns probabiles r qui posterius. Et deinde oportebit assignare pro contradictōia tali ppositiōni vna in qua eade manet pbatō r si non fuerint litere impositae ad eandem pbatōnē denotandū imponet si lubet aut conuenias cum argnente aut rñdente in modo pbandi modo: vt piz in hac pppōne que capiebat in argumēdo. Quilibet hō r b: asinus d hō et quilibet asinus sunt primo oportebat ascendere sub scōa parte subiecti deinde sub vltima predicati. Et postmodū sub prima predicati r demum sub prima subiecti. Quapropter opz vt talis assignet pro contradictōia vt in ipsa eade maneat probatio. Erit igit hęc a hō r quilibet asinus quilibet hō r c: asinus non sunt. Et sic piz qd ly hō pūse debet supponere. Distribuit em in sua contradictōia in ordine ad duas determinatas. Quaprior erat scōa pars subiecti r scōa erit prima predicati. Prima em pars predicati supponebat determinate r pūse determinate in ordine ad ly hō confuse in ordine ad vltimam partē predicati. Quo si vtr quū vltima pars predicati distribuat in ordine ad confusam mixte pūne partis predicati et in ordine ad determinatā scōe partis vltimā illā partē supponere debere confuse r determinate. Erit igit ppositio data sua p rradictōia. Simili modo dices per hęc ad reliquas ppositiōnes similes qd p rradictōia istius. Quilibet hō/et asinus d hō et quilibet asinus sunt: hęc est d hō: dly asinus quilibet hō r b: asinus nō sunt qd vt piz nullus error cōmittit. Et sīr assignabis pro p rradictōia pppōnis capte in cōfirmatione iuxta dicta hanc/ hō et quilibet asinus quilibet hō r d: asinus non sunt.

CTertio principaliter sic argumētū iste sunt p rradictōie vterqz hō hō et quilibet homo est vterqz homo quilibet hō et nullus homo est et tamen dantur simul vere ergo p rradictōia maior patet quia capio ly vtrūqz vtrōiqz cōplere sed probatur minor: quia in simili forma iste due sunt vere vterqz homo medietas r quilibet medietas materie est vterqz hō que-

libet medietas/et medietas materie nō est casu quo sint duo hoies tantū qui cōmunicent in materia. Et cōfirmat iste contradictōie quilibet hō: r homo alter hō sunt hō r quilibet hō vterqz homo non sunt r dantur simul vere ergo dicta nulla maior patet qd nō cōmittit aliquis error cū ly alterū intet in ly vterqz. Sed minor probat qd iste sunt similes forme quilibet homo r homo alter binarius hominum sunt homo: r quilibet homo vterqz binarius hominū non sunt r sunt ambe vere casu quo tantū sint tres homines capio ly alterū opposito modo ad ly vterqz/ly vterqz incomplete.

CAd argumētū supposita significatione de ly vterqz qñ capitur cōplere r capite incōplere r etiā signi oppositū de quibus capite sequenti rñdeo negando maiorē qz minor bene probat r error facillimus est qz scōa pars predicati distribuitur in affirmatiua in ordine ad primam partem supponentē confuse tantū r in negatiua supponit confuse tantū.

CContra hanc solutionē arguit iste sunt cōtrarie vterqz hō alter homo: r quilibet homo est alter hō vterqz homo r quilibet hō non est capiedo ly alterum opposito modo ad ly vterqz incōplere: et ly vterqz a parte subiecti cōplere r cōmittitur idē error: ergo solutio nulla.

CScōo sic arguo iste cōtradicūt a hois asinus r a hois brunellus oēs asini sunt/ r cuiuslibet hois quilibet asinus/ et cuiuslibet hois brunellus/ asini nō sunt et tñ cōmittitur error: ex parte illius termini asini ergo dicta nulla.

CAd primū istorū rñdetur cōcessa minore negando maiorem vt piz ex dictis in scōo capite huius libri: vt dicitur has equialere vterqz homo alter homo r quilibet homo est r vterqz homo ceter homo r quilibet homo est.

CAd scōam replicā rñdeo iuxta dicta in regulis obliquoium capite secūdo concedendo maiorem r negando minorem quia confuse ille determinationū equialēt determinatis per regulas ibi dem p rradictōia nāqz hominis asinus r hominis brunellus oēs asini sunt: equialēt affirmatiue. Et per hoc patet hūc

hominis a asinus r hominis asinus quilibet asinus r quodlibet album sunt quālibet partes predicati debere supponere in sua contradictōia tribus confusis et unica determinata p rradictōie distribuntur in ordine ad tres terminos: vtrūqz supponentes determinate vterqz duas determinationes r vltimum determinabile r vnam confusam primi determinabilis.

CAd confirmationem respondeatur negando maiorem quia bene probatur ibi minor et dico errorem esse qd vniuersalitas inclusa in predicato que respicit confusam confuse tantum quare cōtradicōia eius erit hęc homo et quilibet homo b: vterqz homo nō sunt. in qua primo ascendendum est sub prima parte subiecti deinde sub predicato: cōtradicōia negatiue erit hęc quilibet homo et c: homo alter homo est. de his multo plura dicentur in copularis diuisione sumptis qñ materia huius signi vterqz: agitabitur.

CQuarto principaliter arguitur iste cōtradicunt hois quilibet asinus et hominis quilibet asinus sunt b: asini cuiuslibet hois asinus et cuiuslibet hominis asinus nō sunt asini: r tñ possunt dari simul vere ergo dicta nulla cōsequētia est nota r probatur minor: quia si loco secunde determinationis ponas hunc terminum angeli r ponas sortem duos possidere asinos quorum alterum tantū vni angelo: et alterum alteri cōmunicet ambe sunt vere. Et cōfirmatur: huic ppositiōni hominis r cuiuslibet angeli quilibet asinus est asinus nō potest assignari aliqua cōtradicōia ergo dicta nulla cōsequētia est manifesta r pbatur maior: quia si aliqua haberet maxime hanc cuiuslibet hois r b: angeli asinus nō est asinus sed nō hanc quia casu quo fortes cū gabriele tantū possideat brunellū r plato cum raphaelē: non autem fortes cū raphaelē ambe sūt falsē si forte dicas qd illi ppositiōni ppositio que assignata est p cōtradicōia solum opponitur contrarie per tertiam regulam secūdi capitis r qd in contradictōia illi debet ly angeli supponere mixtum r sic cōtradicōia illius erit hęc cuiuslibet hominis et c: angeli b: asinus non est asinus.

CContra hoc arguo sequitur tñc qd eadem ratione ly asinus debet supponere mixtum sicut etiā ly angeli. p rradictōia in obliquis termini p rradictōie vno extramō non respiciant termini p rradictōie a parte eiusdem extremi sed alterius: ergo ly angeli solū bz supponere determinate.

CAd quartum principale respondetur negando maiorem quia terminus distributus videlicet primus determinabile in ordine ad secundā determinationem supponentem confuse tantū r predictam supponens determinate in negatiua supponit confuse tantum r ideo opponitur sub cōtrarie. Sed debet supponere determinate r confuse quare hęc erit cōtradicōia sua cuiuslibet hois d: asinus et cuiuslibet hois asinus nō sunt asinus secundum determinabile non oportet qd supponat mixtum quia solum distribuitur in ordine ad primā determinationē que supponit determinate r predicatū qd supponit determinate quia ipsum nō distribuitur in ordine ad suam determinationem per regulam obliquoium cap. secūdo positam. r cōtradicōia negatiue ibi posite hęc est hominis quilibet asinus r b: hominis quilibet asinus sunt b: asini. que non equialent vt manifestū est hęc affirmatiue hominis quilibet asinus et hominis quilibet asinus sunt b: asini. in casu argumenti hęc est vera r illa est falsa: immo de materia ille non equialent quia si sit brunellus ex cuius duabz terminis superioribus fiat a asinus: r ex duabus inferioribus b: r ex prima r vltima c et fortes: possideat binarium ex a: et b: et plato ex b: r c: r cicerō ex c: a: hęc est vera illa falsa. Quid posses inquirere etiā vtrum de materia sequatur cuiuslibet hominis asinus r hominis quilibet asinus sunt b: asini: ergo cuiuslibet hominis asinus et b: hominis quilibet asinus sunt b: asinus: et multe similes sed quia questiones iste sunt inutiles in quibus tantum agitur de oppositione materiali ppositiōnum quia id non est logici inquirere immo nec respondere sed solum ad eum pertinet scire vtrum ex acceptione r modo terminoium ppositiōnes repugnent vel valeant consequentiā nō enim est logici scire vtrum sequatur hęc agens nā-

turale successine corrumpit istud passus ergo finitam proportionem habet istud agens sed resistentia huius passus similes 2c. sed phisici.

¶ Et si contra dicta arguas probando non fore hanc cuiuslibet hominis d: asinus et cuiuslibet hominis asinus non sunt asini contradictoria illius affirmatiue quia in casu argumenti hec affirmatiue est vera hominis quilibet asinus et angeli quilibet asinus sunt b asini et etiam illa negatiua quod sic proba quilibet ascendens est vera subpredicato hec enim est vera cuiuslibet hominis b asinus et cuiuslibet angeli asinus non sunt isti asini q: sub ly angeli quilibet ascendens est vera.

¶ Ad hoc respondeo q postq de scensum est sub predicato non licitum est ascendere sub secunda determinatione q: sic ascendendo argueretur a pluribus de terminatis 2c. ex parte primi determinationis: s; opz prius ascendere sub prima determinatione respectu cuius suum determinabile non stat pure determinate quoadmodu dictum est in hac cuiuslibet hominis asinus cuiuslibet angeli b asinus est prius sub ly angeli q: sub ly hominis esse ascendendum. **¶ Alterius** circa hec posset dubitare que sit contradictoria huius hominis quilibet asinus et hominis quilibet asinus sunt animalia et veru illa huius hominis quilibet asinus et b hominis quilibet asinus sunt aialia. de materia equiualeat. Respondeo q: contradictoria illius est hec cuiuslibet hominis b asinus et cuiuslibet hominis c asinus non sunt animalia que huius equiualeat ex dictis cuiuslibet hominis b asinus et cuiuslibet hominis b asinus non sunt animalia: sicut contradictorie illarum quia in vtraz a prima determinatione oportet incipere pbarionem quoadmodu dictus est has equiualeat cuiuslibet hominis b asinus cuiuslibet angeli b asinus est et cuiuslibet hominis b asinus cuiuslibet angeli asinus est propter eandem causam.

¶ Ad secundum dico quod si fortes possident binarium ex brunello et fauello: plato binarium ex grifello et brunello et cicero binarium ex grifello et brunello est vera secunda falsa. **¶ Ad confirmacionem** respondeo sicut rntum est vsq ad re-

pliam ad quam respondeo negando sequelam quia ly asinus non distribuitur in ordine ad duos terminos quia non distribuitur in ordine ad suam determinationem quia determinabile non distribuitur in ordine ad suam determinationem. Sed bene vna determinatio i ordine ad alteram si tamen velles q: supponat mixtum potest: sed id supfluu est. **¶ Ad aliud** patet quid dicendum est quia in obliquo solum dictum est q: determinatio non respicit suum determinabile: nec determinabile suam determinationem sed notandum est q: si a parte eiusdem extremi ponantur plures determinationes vel plura determinabilia. q: vnu no respiciat aliud.

¶ Quinto principaliter arguitur iste contradicant cuiuslibet hominis albi et cuiuslibet hominis nigri quilibet asinus albus et quilibet asinus niger sunt asini hominis albi et hominis nigri asini albus et asinus niger non sunt asini: id datur simul vere ergo dicta nulla maior manifesta est ex conditionibus et minor probatur et pono per casum q: sit fortis q: non sit albus et nihil possideat et ex medietates superiore ei? sicut plato sitq: solus ho albus et possideat brunellum album et ex medietate inferiori fiat fabian? niger quisi: omnis homo niger et possideat fauellum nigrum tunc veritas affirmatiue manifesta est: veritas negatiue pbaratur bene sequitur fortis asinus albus et asinus niger non sunt asini et fortis est homo albus et niger ergo hois albi et hominis nigri asinus albus et asinus niger non sunt asini: consequentia tenet exposito rie et maior manifesta est et minor ergo et conclusio: veritas maioris manifesta est q: est vna ppositio negatiua cuius subiectum no supponit fortis enim nec asinus album nec asinum nigrum possidet. **¶ Et confirmatur** iste contradicant hominis quilibet asinus et quilibet asinus sunt asini et cuiuslibet hominis b asinus et b asini no sunt asini et tamen dantur simul false ergo dicta nulla consequentia est nota et probatur minor: et pono q: fortis possideat brunellu et plato fauellum et no sunt plures asini falsitas affirmatiue manifesta est. Sed falsitas negatiue pbaratur quilibet descendens est falsa sub secunda

parte subiecti que pure determinate et independenter supponit cu no restringat a determinatione: deinde per descensum sub determinatione. **¶ Forte** respondetis sicut respondendu est distinguendo q: ille contradicant q: vel determinatio restringat totu copulatu et sic concedit vel primaz parte et sic negatur: error est manifest? q: secunda pars subiecti cofuse et determinate debet supponere et sic hec erit sua contradictoria cuiuslibet hois b asinus et c asinus non sunt animalia.

¶ Contra hoc arguo quod deter- minatio restringat totu copulatu et nulla parte no sunt contradictorie ergo ppositu pbaratur antecedes quia iste sunt similes forme hois quodlibet albus et quilibet nigrum sunt asini: altera et sunt simul false casu quo fortis possideat tihvni asinum album et vnu nigrum in quo casu falsitas negatiue manifesta est: sed falsitas affirmatiue patet q: hec est falsa fortis quodlibet album et quodlibet nigrum sunt asini illa est falsa q: sub illo termino albu dabantur multe descendentes false demonstrado parietes. **¶ Si** dicas forte q: ly album no supponit ibi pro pariete: probo q: si quia restringitur ex dictis totuz copulatum et nulla pars restringitur.

¶ In hoc argumento inquiritur bona difficultas videlicet de restrictione totius copulati partibus no restrictis et contra de restrictione partium toto copulato no restricto. pro cuius declaracione pono aliqua dicta quoru primum est. possibile est aliquem terminum restringere totu copulatu et nulla parte: similiter possibile est totu et quolibet parte restringi: similiter possibile est eandem determinationem restringere quolibet parte. **¶ Dico** secundo hanc propositionem hois asinus albus et asinus niger sunt asini si ly hois restringat totum copulatu posse, esse veram ipsam existentem falsa si ly hois restringat quolibet partem no totum: probatur quia si brunellus sit nec albus nec niger et possideatur a forte et ex medietate superiore eius fiat a asinus albus qui no possideatur a forte similiter ex altera medietate fiat b asinus niger qui etiaz non possideatur illa est vera si ly hois restringat totu copulatu ipsa existere falsa si qli

bet pars restringat q: sit falsa si pars al qua restringatur id manifestu est cu no supponeret. Sed q: q: totuz restringitur sit vera id patet hec est vera fortis a asinus albus et b asinus niger sunt asini cuius sensus hic est fortis aliqd vel aliqua quod vel que est vel sunt asinus albus et asinus niger sunt asini.

¶ Aduertendus est pro solutione confirmacionis q: capta hac propositione: nec fortis quodlibet album et quodlibet nigrum sunt aialia si ly fortis restringat totum copulatu et non partes casu quo fortis habet duos asinos quoru vnus sit albus et alter sit niger q: no licet demonstrare sub ly albus parietem. **¶ Et** si que as postq ille terminus no restringitur quid licitum est sub ly albus demonstrare.

¶ Ad hoc respondeo q: esto q: ly album non restringatur: sed quia totum copulatu cuius ly album est pars restringitur ideo sub illo termino bene ascendendo no licet demonstrare nisi illa supposita que demonstrata sub partibus illud vel illa pro quo vel quibus totuz compositu supponit reddunt. verbi gfa illud totum copulatu casu posito tm supponit pro asinis duobus videlicet albo et nigro possitiss a forte ideo descendendo sub partibus no licet sub ly albu nisi asinum albu et sub ly nigru asinu nigru demonstrare. Si quis dicere vellet non debere descendi sub partibus sed sub toto quia ex quo totum restringitur virtualiter totum copulatum vnice accipitur: non fugit difficultatem quia post descensum (no video) cur sub partibus non licet descendere: et tunc redit eadem difficultas pro quo videlicet supponant partes. **¶ His** suppositis respondeo ad formam argumenti concessa maiore negando minorem et ad probationes distinguo q: affirmatiua hec videlicet cuiuslibet hominis albi et cuiuslibet hominis nigri quilibet asinus albus et quilibet asinus niger sunt asini sit vera quia aut copulatu compositum ad pbarionem nego q: hec sit va fortis asinus albus et asinus niger no sunt asini et ad pbarionem respondeo q: sicut totu na

supponit et nego q nulla pars copulati
supponat quia ly asinus albus est prima
pars copulati & non hoc totum fortis asi-
nus albus et casu nam quis fortis nec
a nec b possideat ambos tam est aliqua
possidentia si vero totum illud hois albi
et hois nigri restringit qualibet partem
falsa est affirmatiua & negatiua est vera.

¶ Si vero hois albi restringat primam par-
tem determinabilis et ly hominis nigri
altera tunc affirmatiua est vera & nega-
tiua est falsa & pbatio non procedit quia
medium in maiore non est vnus termi-
nus in illo sensu.

¶ Et per hoc patet solutio ad con-
firmationem ad qua respondeo sicut re-
sponsum est vsq ad replica ad qua respo-
det scdm notabile: oportet enim dicere q
non licet sub illo termino alium deduce-
re ad ea supposita que demonstrata sub
partibus no consistunt illud vel illa pro
quo totum copulati supponit quia hoc
demonstrando sub partibus arguitur a sup-
ponente ad non supponens ex parte to-
tius copulati qui pro vno termino repu-
tatur cum vnica restrictione totum restrin-
gatur & per hoc facile potest patere quo-
modo opponitur iste propositiones inuti-
les que a multis capiuntur hominis qui-
libet asinus et quilibet asinus angeli qui-
bet asinus & quilibet asinus sunt cuiusli-
bet hominis b asinus & b asinus cuiusli-
bet angeli asinus & asinus non sunt quia
si totum copulati tam a parte subiecti q
a parte predicati restringatur ille pposi-
tiones contradictorie opponuntur nec opor-
ter aliqd determinabile mixtum suppone-
re q nullu in ordine ad suam determina-
tionem distribuitur. simile dixeris si quelibet
pars copulati ab illis determina-
tionibus restringat si aut no restringat totum
copulati q in pna pars illoz copulatoz
tuc ille ppones no opponuntur quibus di-
cat quida vbi alium reprehedit illas op-
poni subcontrarie. poterit namq dari si-
mul false in simili forma si pro predicato
capias angeli album & nigrum & for. possi-
deat brunellu q sit quodlibet album & pla-
to fauellu qui sit quodlibet nigrum & eos-
dem possideat gabriel tunc falsitas affir-
mative manifesta est & negatiue etiaz vt
patet ascendenti primo subtilissima parte
subiecti & deinde sub prima determina-

tionem & deinde consequenter q si trahuntur
extrema in eode casu sunt ambe vere & si
queras contradictonis illius propositionis
dico q erit ista cuiuslibet hois b asinus
& asinus cuiuslibet angeli asinus & asinus no sunt
quodlibet pars subiecti distribueret in ordi-
ne ad vtriusq determinationem. simili mo-
do etiam vltima pars predicati quarum
prima supponit determinate & scda sup-
ponit confuse tui. Et si queras quare nul-
lum determinabilium supponet mixtum
respondeo quia neutru illoz respicit suaz
determinationem vt sepe dictus est quare
in ordine ad vnicu tui terminu distribuit
vltimus inquires vtru hec hois quilibet
asinus angeli quilibet asinus est. inserat hanc
hois quilibet asinus & quilibet asinus ange-
li quilibet asinus & quilibet asinus est. sup-
posito q determinationes restringat totum
copulati. Ad quod respondeo q si for.
habeat duos asinos & comunicet vnum
asinu vni angelo & alterum alteri prima
est vera et scda est falsa. Ad huc inquires
vtru sequatur de materia hois quilibet asi-
nus & quilibet asinus angeli quilibet asinus
et quilibet asinus sunt. ergo angeli quilibet
asinus & quilibet asinus hois quilibet asinus
et quilibet asinus sunt. Ad qd respondeo
q no: q si ex mediate superiore brunelli
fiat a asinus: & ex inferiore b & tam brunel-
lus q a & b possideatur a for. & a possideat
tur ab vno angelo & b ab alio & brunellus
ab alio. ille qui possidet brunellu nullam
medietate possideat q: supponim? nunc
posse possideri totum no possidendo par-
tes tunc asus est verum & pns falsum.

¶ Ultimo arguitur tangendo mo-
dum possessionum iste contradicunt for-
tis & platonis quilibet asinus est animal
fortis & platonis quilibet asinus no est animal:
et sunt simul vere ergo propositum ma-
ior patet et minor probatur et sit casus q
fortes et plato possideant brunellum co-
pulative et nullu alium tunc veritas ne-
gatiue probatur quia subiectum no sup-
ponit quia ly asinus solum supponit pro
asino possessio a forte & platone copulati
sed nullus est talis quia fortes et plato
non copulati sed copulative possident
brunellum: ergo propositum: piererea ar-
guitur bene sequitur fortes possident bru-
nellum ergo plato non possidet patet co-
sequens quia si fortes possident fortes ha-

bet dominium: duo autem non possunt
sic habere equale dominium q quilibet
eorum per se habeat tantum dominium
sicut alter ergo propositum.

¶ In hoc argumento solum tan-
gitur difficultas de modo quo aliqui pos-
sunt possidere aliquam rem. Et primo di-
cunt de modo quo philosophi et commuiter
loquentes vtrantur ponentes casus com-
munes & postmodo quid fm rei veritate
dicendum est declarabimus. Quantum
ad primum supposita communi distinctio
ne inter possidere copulative & copulati.
Et supposito hoc qd nu qd apud aliquo
suppositam dubitatu fuit videlicet qd pos-
sibile sit multis eandem rem & eandem
copulatis & copulative possidere. Sit pri-
ma propositio aliqui possunt possidere
aliquid copulati & non copulative. hoc
patet: quia aliqui simul iuncti possunt ha-
bere potestatem super hac re: et nullus
per se: & hoc modo bona monasteriorum
bene reformatorum possidentur ab omni-
bus fratribus & a nullo illoz seorsum &
hinc fit vt no dicat meum est hoc: s; nostru.

¶ Secunda propositio aliqui pos-
sident copulative aliquid sic qd quilibet
illoruz iam copulati possideat hoc: pbatur
qd si aliqui possident copulative ali-
quid quilibet eozum habet potestate super
ea rez per pns omnes iuncti a fortiore ha-
debunt potestate qua rez copulati pos-
sident. Et ex hac adiuvante ratione ad
eam adducta sequitur qd si aliqui posside-
ant copulati aliquid & alius possideat
copulative aut copulati, illi simul iuncti
et illud possident copulati. Et hac fa-
cile sequitur tertia pp. non concededu
est forte aut aliquem alium possidere
aliquid quin omnes sue partes simul iun-
cte que ipsum constituunt possideant co-
pulative illud ides. vnde si fortes brunel-
lum possideat, dico qd sue quattuor quar-
teipsum possident & sue medietates im-
mo qd quilibet pars possidet copulative
cum aliqua alia: hec propositio probatur
quia si fortes possident brunellum sue me-
dietares possident brunellum: ergo ppo-
simum. pbatur antecedens: quia hec est co-
cedenda fortis brunellus est animal: & no
concedenda esset nisi sue due medietates
possiderent brunellum: nam bene sequit

fortis bru. est animal et fortes e iste due
medietates: ergo istarum duaru medie-
tatu brunellus est animal: ergo esset fal-
sa nisi due medietates possiderent bru-
nellum. si forte dicas ad hoc qd quis con-
cedatur hec istarum medietatu brunellus
est animal quado fortes possident brunel-
lum hoc non ideo est: quia iste medietas-
tes possident brunellum: sed quia ab ali-
quo quod est iste medietates possidentur
brunellus. nec hinc inferre vales qd iste
medietates possident brunellum: sed be-
ne qd sunt aliquod possidens brunellus.

¶ Contra hoc arguitur si istarum
medietatum brunellus est animal iste
medietates possident brunellu igitur: &
probatur antecedens: quia si istaruz me-
dietaum brunellus est animal brunellus
istarum medietatu est animal: & per consequens
iste medietates possident brunellum. pna
prior patet: qd a determinatione no vnica
ad vnica sine distributione determinabi-
lis & affirmatiue & sine ampliatione. pna
est bona vt patet ex capite quisto. Et quo
patet qd si a possideat bru. & b etiaz q me-
dietares b & a possident brunellu hoc patet:
quia ex hac medietas b possidet copula-
ti qd si copulati possideat sequitur se-
cunda propositio qd a & medietas b possi-
dent bru. & omnia que dicuntur a com-
muniter loquentibus in hac materia & ut
alijs hoc modo sunt intelligenda. si enim
hec non tenerentur multe regule syllo-
gismozum deficeret. & hec pna qua dixim?
quinto cap. syllogismozum esse bona cuiusli-
bet medietatis et alterius hominis quilibet
asinus quodlibet album est & vtriusq
quolibet asinus est: ergo nigrum est al-
bu no valeret. quia si sint tres asini quo-
rum brunellus sit quodlibet album et re-
liqui nigri: & sint tantum duo homines
for. & plato quoz quilibet fortis. album
possideat: sed medietas prima a fortis & tuc
platone primum asinum nigrum possi-
deat & medietas secunda eoz eodem pla-
tone secundum asinum nigrum & prima
medietas platonis cum toto forte primum
asinu nigrum: et medietas secunda pla-
tonis cum forte secundum nigrum / tuc
loquendo de quattuor illis medietatibus
illoz hominum. patet antecedens ed

verū & oīs fallum: si dicta nostra nō tene-
remus: sed tenēdo q̄ dicta in illo casu
minor: est falsa: q̄ hec est falsa prim⁹ as-
sumtis niger prime medietatis platonis et
fortis quilibet asinus est: q̄ ly asinus nō
supponit solū pro primo asino nigro: sed
etiā pro bunello q̄ sic p̄t̄y: q̄ b̄n̄. est isti
us medietatis & fortis asinus q̄ for. co-
pulative possidet bunel. & hec medietas
platonis copulativam euz plato possidet
ipsum: igit̄ hec medietas & for. possident
bunnellum: & ideo si tori casui adderes q̄
hec medietas cū primū asinū nigrū possi-
deat solū nō est admittēdus casus: & hec
sunt q̄ circa modū possidēdi aliquā: rē di-
c̄t̄ cōmuniter scribentes in hac materia
& facile respōderēt ad argumentū concessa
affirmativa negādo negativā & ad ei⁹
priorē p̄bationem dico q̄ h̄c nis capiat̄
ly & complexine sufficit ad veritatē illius q̄
illi duo possidēret copulativam. Sed iā di-
c̄t̄ est q̄ si duo possidēat aliq̄d copulati-
ve ipsi idē possidēt copulati. ad aliud di-
co q̄ si capiat̄ improprie possidere non
oportet q̄ si fortes possideat bunnū pla-
to possideat.

Sed quid dicendū est capiēdo
terminos p̄zie videre expedit pro quo
nota q̄ esse d̄m̄ alicuius rei sue p̄p̄iaria
r̄tiū seu esse meū vel habere ius in illa re
idē sibi volunt̄ q̄ d̄na non sunt lege na-
ture aut d̄na distincta: sed solū humana
iūre nature sunt oīa cōmunia oībus
quādamodū in statu innocētie cōmunis
v̄sus fuisset sine distinctione d̄nicū non
ad hūc sensum q̄ quicūq̄ oīa possidebat.
Sed q̄ quicūq̄ occupasset q̄d volebat: ne-
mo em̄ nisi sibi necessariū & q̄d primo sibi
occurrisset occupasset. He igit̄ possessio-
nes & d̄nicū distinctiones & p̄p̄ietates
iure humano fuerunt inuēte. **¶** Et ideo
proprietarius alicuius rei dicitur qui po-
test vti illa re sicut vult id est qui potest
exercere actus civiles & licitos circa illā
rē & in illa re vt hec domus est mea. i. ego
sum proprietarius dominus huius do-
mus: q̄ possūz ingredi illā: egredi/ res me-
as in illa ponere vendere donare locare
&c. s̄t̄r h̄c equus est me⁹ q̄ possū accō-
modare aut volnero locare vendere dona-
re ac dem̄z quācūq̄ actionē circa illam
rem licite exercere. **¶** Actiones quas licite

possumus exercere circa rem aliquam
sunt vsus rerum ad quos ordinātur ille
res: vt actiones q̄s possumus circa equū
exercere sunt equitare arare accōmoda-
re donare vendicare &c. **¶** Et huiusmo-
di actiones dicuntur civiles eo q̄ sunt cō-
formēs legib⁹. id est eo q̄ leges rep̄tāt
actiones equitare arare accōmodare &c.
licite posse a proprietario exerceri. **¶** H̄c
vt in iuris vel dominij vel proprietatis
habeat quis in aliquam rem quantum
actionis licite potest exercere in illam rē
atq̄ ex his manifeste patet non esse possi-
bile duos esse dominos et̄ lēz equi vel
asinū: quia dominium huius equi sic est
vnius q̄ non potest esse alterius. taliter
sunt distincta & appropriata domina. re-
rum vt appropriantur cum p̄fectioe do-
minij alicuius: immo ex natura disti-
ctionis et appropriatōnis rerum imp̄-
t̄at: vt ex d̄ctis facillimum est deducere
contradictionem q̄ et̄ idem rei duo sunt
proprietarij.

¶ Dico etiam q̄ sicut non est pos-
sibile duos esse eiuſdem rei dominos sic
nec est possibile q̄ duo possideant eandē
rem copulativam seu ex equo. primum vi-
ctum est: & secundū facile patet ex disti-
ctōe possessionis: nā possidere nō est aliq̄
q̄ corpore & aīa aliq̄ā rē cōformiter ad
ius detinere: & ideo possessio nō est nisi rei
corporalis detentio corporis & animi ius-
ris admittit̄ulo interuenire vt accipere
possessionē domus vel alicuius rei nihil
aliud est q̄ per actum corporale aut actū
circa domū vel aliam rem acquirere ius
in illa domo vel in illa re. patet igitur du-
os ex equo non posse eandē rē possidere:
qm̄ si penes p̄t̄ē vnius est ea res nō est
in potestate alteri⁹: p̄ t̄ic: igit̄ ex hoc p̄t̄
q̄ sicut nec duo d̄ni aut p̄p̄ietarij eiuſdē
rei p̄nt eē ita nec possessores ex equo seu
copulativam hec pluribus egi q̄ subiecta
materia possidebat vt intelligatur q̄ in
rei veritate multi talij casu sunt impos-
sibiles nisi improprie capiāt ly possidere.

¶ Sequitur caput nonum.
¶ In isto nono capite de propositionib⁹
de copulatis diuissime sumptis & diffici-
liter arguitur ad longum et etiam de ly vter-
q̄ & de propositionibus huiusmodi pro-
positionum.

Sedum nunc

est de copulatis diuissime
sumptis circa que infini-
ta sophismata possunt
adduci: & vt clarius oīa
cognoscant in tres pres-
p̄s caput parit̄. i. pu-
ma cōsa fundamēta ponem⁹ in sc̄ba de
ly vterq̄: q̄ in eo includit copulati diu-
sue sumptum dicit̄ in tertio & vltio qua-
liter p̄ponēs q̄ in alijs materijs tradunt̄
in hac multo difficiliore s̄t̄ declarabit̄
& hec copulata differit̄ a copulatis cōple-
xine sumptis vt dictū est q̄ ad veritatem
illius cuiuslibet parti oportet extremū cō-
parari: sed ad horū tori: similiter q̄ ista cō-
p̄lata exigūt pluralis numeri: illa v̄o sin-
gularia. similiter terminus cōis qui sequi-
tur mediate copulati diuissime sumptum
cōfundit̄. nisi aliūde aliter supponat̄. simi-
liter veritas p̄positionis de copulato di-
uissime sumpto nō est eodē modo cognos-
cenda sicut veritas p̄positionis de copu-
lato complexine sumptorū: vnde ad cogno-
scendū veritatē p̄positionū de copulato
s cōmuniter loquētibus hec regula ponit̄
tur. **¶** Veritas p̄positionis affirmatiue
de copulato diuissime sumpto cognoscēda
est p̄ veritatē p̄positionis copulatiue ad
quā reducūt̄ mediate vel immediate sic
q̄ si talis p̄positio reducāt̄ ad copulati-
uā verā talis p̄positio est vera: si ad cō-
p̄latiuam falsam talis p̄p̄d est falsa vt
fortes plato est homo est vera: q̄ hec cō-
p̄latiua fortes homo et plato est homo
est vera. dicitur mediate vel immediate
q̄ nō quelibet p̄positio potest immēdia-
te reduci ad copulatiuā vt patet d̄. his
omnis homo est & fuit entia homo fortes
& plato est. Sed in secūda p̄t̄is oportet
sub subiecto descendere in prima opozz
vnius sub subiecto ascendere & postmodū
subiectū resolvere. qui termini dicantur
resolubiles dicitur in modalibus. veruz
est tamen q̄ secūda assumptarij possēt
immediate reduci ad copulatiuam addē
do relatiuū idēritatis subiecto: sed tūc
est ipsam mediate reducere post descen-
sam sub subiecto.

¶ Circa p̄positiones de copula
copulata in reductione aduerte q̄ anq̄
reducantur omnes termini resolubiles

precedentes copulam resoluantur: si ter-
mini sequentes non mutentur: vt hec ga-
briel est & fuit intelligēs ad h̄p̄c reducūt̄ ga-
briel est intelligēs & gabriel fuit intelli-
gens. quandoq̄ p̄tingit in huiusmodi p̄-
positionibus predicata in reductione nō
manere in propria forma. sed addi aliq̄d
ad hoc q̄ termini teneantur eque ample
et hoc solum contingit quando additur
distributio predicato vel negatio infini-
tatis tenendo duos terminos contra-
dictorios non posse de eodem verificari.
¶ Sed circa hec dubitabis vtrum ly et
quando coniangit inter copulas possit
capi complexine.

¶ Ab hoc respōde negatiue q̄d sic
probo: quia tunc sequeretur esse verum
has contradicere fortes est & nō fuit ani-
mal fortes non est et fuit animal: in secū-
da negatione cadente in primam partēz
sed hoc est impossibile: ergo dicta nulla.
sequela probatur: q̄ q̄ ly & capitur com-
plexine in vtraz contradictoriarum po-
test manere affirmatum vt dictum est ca-
pite p̄cedēt̄. Sed probatur: quia si for-
tes sit et fuisset. tunc ambe sunt vere vel
falsae: quod sic patet: quia quacūq̄ rati-
one affirmatiua est vera negatiua est
vera et quacūq̄ ipsa est falsa negatiua
erit falsa. **¶** Propositioni in qua ponitur
copulatum diuissime sumptum contra-
dit̄ p̄positio in qua ponitur ly vel diu-
sue sumptum: vnde ly et diuissime sum-
ptum negatum equiualeat h̄c signo vel
affirmato et diuissime capio veritates p̄-
positionis de ly vel diuissime sumpto per
distinguitur ad quam mediate vel im-
mediate reducitur cognoscenda est. simi-
lig modo veritas p̄positionis de ly et
diuissime sumpto et negato cognoscenda
est per distinguitur cum ly et negatum
equiualeat ly vel diuissime sumpto. idem
dices de p̄positionibus de diuincto di-
uissime sumpto. Unde omnia talis verita-
tas per distinguitur ad quam mediate
vel immediate reducenda est cognoscē-
tur: et non per suppositionem extremo-
rum. dicitur mediate et cetera. propter
hanc omne animal est homo vel bunnū
in qua distinguitur supponit confuse tā-
tum: que non reducitur immediate.
¶ Sed p̄t̄is descendendū est sub distribū-

hinc et postea manerit determinate re-
ducatur. similiter propter has sortes al-
bum est vel non fuit que non reducuntur
nisi post factam resolutionem sub terminis
precedentibus quod dicitur quod impossibile est te-
nere quod ly vel teneatur diuisione in hac o-
e al est homo vel brutum et quod distinctum suppo-
nar est homo in ratione non inuenio apud ip-
sum illud in falsis sic probo huius propositioni ali-
quod animal quilibet homo et quodlibet brutum
non est capiendum ly et diuisione (supposito
quod sub oibus terminis prius descendatur
quod illa reducatur ad copulatiuam) aliqua
de distinctio contradicit et non nisi hec o-
e al est homo vel brutum ergo illa contra-
dit quare erit vera: et sic distinctum suppo-
nit confuse tamen quod illa tamen negatur ca-
pitur in sensu distinctio aut distinctio
supponente determinate.

His notatis pono reglas que
epositis secundo capite sequuntur ad
cognoscendum oppositionem in huiusmodi
propositionibus. Quarum prima sit / datis
duabus propositionibus de copulato extre-
mo affirmato quarum una est affirmatiua
et altera est negatiua si una pars vni⁹ op-
ponatur contrarie vel contradicte alteri
parti sibi correspondenti in altera opponi-
tur contrarie: si vero neutra pars alteri op-
ponatur aut quelibet pars parti sibi cor-
respondenti opponatur subcontrarie / tales
propositiones non opponuntur. exemplum
primum iste due homo et quilibet asinus est animal
homo et quilibet asinus est animal
et quilibet asinus non est animal etiam con-
trarie opponuntur. Hec regula quo ad
hanc partem facile probabitur: quia ille
due propositiones inferunt duas illas par-
tes que contrarie vel contradicte op-
ponuntur inferunt etiam aliquid ultra. i.
inferunt aliquid quod a nulla illarum in-
feruntur: sic intelligas in loco allegato: er-
go opponuntur contrarie per regulam
quintam secundo capite positam. exem-
plum secundum patet: quia iste omnis ho-
mo et omnis asinus animal est et omnis
homo et omnis asinus animal non est non
opponuntur et propter vltimum iste non
opponuntur homo et risibile est currens
et homo et risibile nullum currens est.

Et prima parte huius regule pa-

ret non esse inconueniens quod in vtraque
contrariarum maneat eadem particularitas si-
militer quod in vtraque subcontrariarum mane-
at eadem vniuersalitas hoc vltimum patet
in propositionibus de distinctio extremo.
iste namque homo vel omnis asinus est animal
vel nullus asinus est animal opponitur
subcontrarie. postquam contradicte illarum
opponitur contrarie. Et sic in propo-
sitionibus de distinctio extremo distinctio
ve copula regulam oppositam precedenti
pone videlicet. Omnis propositio de dis-
tinctio extremo vel distinctio copula cuius
vna pars vnius opponitur contradi-
ctorie vel subcontrarie parti sibi correspon-
denti in altera opponitur subcontra-
rie. si vero neutra pars alteri opponatur
aut quelibet pars sit contraria partis sibi
correspondenti in altera non oppo-
nuntur: exempla et ratio regule iuxta di-
cta in altera patent.

Tertia regula si dentur due pro-
positiones quarum vna est de copulato
et altera est de distinctio vel copulato ne-
gato et vna pars vnius contrariatur
vni parti alterius: altera alteri sibi cor-
respondenti / tales propositiones opponi-
tur contrarie quod si subcontrarie opponit
quelibet pars parti sibi correspondenti op-
ponuntur subcontrarie quod si contradicte
etiam contradicte erunt. ista regula est
manifesta: quia contradicte huius homo
et omnis asinus est animal non aliter
datur quod sic quilibet homo vel b asinus non
est animal: et subcontraria sic homo vel
asinus non est animal et contraria sic quilibet
homo vel quilibet asinus non est animal
manifesta etiam et facilis potest esse pro-
batio huius regule iuxta dicta: quare de-
terminari studendo ponitur alia.

Quarta regula si aliquae propo-
sitiones quarum vna est de copulato et al-
tera de distinctio seu de copulato negato
et vna pars vnius parti sibi correspon-
denti contradicit ille propositiones op-
ponuntur oppositione qua reliqua pars
vnius relique alterius opponitur: omnis
homo et asinus est animal / homo vel asinus
non est animal sunt subcontrarie et
prae due partes sunt contradicte et alie due sunt
subcontrarie: si sit ponas exempla de alijs op-
positionibus hoc patet quod si due prime par-

tes contradicunt et due secundae sub contra-
riant tales non possunt esse falsae quod altere
due subcontrarie vel due contradicte
sunt simul falsae et prae esse vere tales pro-
positiones ergo opponuntur sub contrarie:
simili modo probabis de alijs oppositio-
nibus.

Quinta regula si propositionum
quarum vna est de copulato et altera de dis-
tinctio seu de copulato negato parti sibi
correspondenti in altera vna pars non
opponatur tales propositiones non opponen-
tur quod si vna pars alteri non opponatur co-
trarie tales propositiones non opponen-
tur et si non contradicte non opponen-
tur contradicte et cetera sunt faci-
lia et sic regule exactius discutient in se-
quentibus. idem quod de propositione de
copulato et distinctio extremo diximus:
dicendum est de propositione de copulato
et distinctio copula. per partes in his. 5.
regulis intelleximus partes copulatiue
ad quam propositio de copulato est re-
ducenda. et addo hic.

Sexta regula suppositio vni⁹
partis copulati non respicit partem aliam: si-
militer nec suppositio distinctio vni⁹ par-
tis respicit alteram partem quare inter con-
tradicendum non oportet aspicere nisi ad alios
terminos. et ideo ille contradicit homo et omnis
asinus est animal quilibet homo et b asinus
non est animal. ratio huius regule est re-
gula secundi cap. suppositio confusa partis
copulati respectu alterius partis deter-
minare equiualet: similiter etiam suppositio
confusa partis distinctio respectu alterius
partis distinctio non supponente con-
fusa tantum determinate equiualet quare
hoc dicitur patet ex loco allegato et etiam
extra relativos dicitur est ut patet ex eo-
dem loco. Preterea est vna alia regula
habetur posita vbi suppositio confusa par-
tis copulati in affirmatiuis altero extre-
mo non sic habente quod vna pars distri-
buatur et altera supponat confuse tan-
quam equiualet determinare et contrario
vbi sic equiualet omnis homo et asinus
omne animal est omnis homo et b asinus o-
e al est et quo patet huius contradicere ali-
quis homo vel quilibet asinus b animal non est
regula hec quomodo intelligenda est lo-
colum dicto positum est. **H**is suppo-

fitis pono hanc conclusionem non dantur
in hac materia de contradictione vere
vel falsae aut due sub contrarie falsae aut
due contrarie vere.

Contra quam si primo arguo ar-
gumētis eorum iste contradicit parrhi-
sius et rome vendit piper: non parrhi-
sius et rome vendit piper et sunt simul vere ergo
dicta nulla: prae est manifesta et probab
minor quod affirmatiua est vera ut ceter
cedit et veritas negatiue patet bene sequit
non parrhi-⁹ et rome vendit hoc piper et
non parrhi-⁹ et rome vendit hoc piper
et sic de singulis supposita constant ergo
non parrhi-⁹ et rome vendit piper. prae
patet quod arguitur per ascensum et veritas
antecedentis est manifesta ergo confe-
quens est verum. Preterea bene sequit
nullum piper vendit parrhi-⁹ et rome
ergo non parrhi-⁹ et rome vendit piper
per se antecedens est verum ut patet ergo et
consequens postquam prae est conterio.

Et confirmat hec ratio eadem propositio
est vera et falsa ergo due contradicte
sunt vere consequentia est manifesta et pro-
batur ens quod hec albus et nigrum est fortes
et plato capiendum ly et diuisione est vera et
falsa in aliquo casu ergo propositum pro-
batur ens et pono quod fortes et plato sunt
albi et nigri veritas illius probat quod hec
est vera albus et nigrum est fortes et albus et
nigrum est plato et ad hanc copulatiua hec
reducit ergo illa est vera. Preterea for-
tes et plato est albus et nigrum ergo albus et
nigrum est fortes et plato sed illius falsi-
tas patet cum ad hanc copulatiuam fal-
sam reducatur videlicet albus est fortes
et plato et nigrum est fortes et plato.

Ad argumentum quod inquit
de veritate huius antiqui sophismatis
parrhi-⁹ et rome vendit piper respon-
deo concessa affirmatiua negando verita-
tem negatiue et ad primam probationem
negatur consequentia nec valet per ascen-
sum quia ille terminus supponit distri-
butione distributione opposita suppositio
confusa post signum speciale. quare
sub illo termino non licet copulatiue
ascendere sed potius distinctim.

Secundo respondeo quod arguitur
virtualiter a pluribus determinatis
respectu partium multitudinis ad vnam

determinatam respectu totius multitudine ex parte copulati negati quod distiunctio affirmato equaliter iste namque equivalent non parrhysius et rome venditur piper et parrhysius vel rome non venditur piper. Et simili modo respondebis ad secundam rationem vel quod arguitur a distributione mobili ad immobile vel quod arguitur a confusa ad determinatam ex parte totius distiuncti: ista namque est antecedens nullum piper venditur parrhysius et rome huic equaliter quodlibet piper parrhysius vel rome non venditur et consequens huic equaliter parrhysius vel rome non venditur piper.

Et hoc patet hanc consequentiam non valere parrhysius et rome venditur piper ergo piper venditur parrhysius et rome: quod arguitur a confusa ad determinatam sed conuertens illius (si tibi placeat) erit hec a piper parrhysius et rome venditur et conuertens negativus erit hec nullum a piper parrhysius et rome venditur et tunc negabis hanc consequentiam esse in celaret nullum piper venditur parrhysius et rome et omne a piper est piper ergo nullum a piper venditur parrhysius et rome.

Contra hoc arguitur hec consequentia est bona parrhysius et rome venditur piper ergo piper venditur parrhysius et rome: ergo male dictum est consequentiam illam non valere antecedens probatur et suppono opinionem invidiam que declarata est cap. tertio: argumento. 4. v. q. a. ppositio in qua aliquis terminus appellat propriam rationem ad ppositionem in qua non appellat sit bona consequentia ut bene sequitur cognoscere venientem: ergo quodlibet venientem cognoscere secundo suppono venditionem esse actum voluntatis quo quis vult vna re pro pecunia commutare atque hoc supposito arguitur sic bene sequitur parrhysius et rome venditur piper: ergo quodlibet piper parrhysius et rome venditur a termino appellante propriam rationem ad terminum non appellante: et sic vendere est actum anime interioris ex supposito significat.

Secundo adhuc arguitur affirmativam improbando hec parrhysius et rome venditur piper est vna ppositio

affirmativa cuius subiectum non supponitur: ergo illa est falsa antecedens probatur: quia subiectum est hoc totum parrhysius et rome ens venditum quod non supponitur. Ad hec duo non est difficile respondere: quod de secundo dicitur in materia actus sincathegoreumaticorum est subiectum hoc totum parrhysius vel rome venditum de quo ibi. Sed ad primum respondeo negando consequentiam illam parrhysius et rome venditur piper: ergo piper vel quodlibet piper venditur parrhysius et rome et dico non omnes terminos importantes actum anime interioris appellare sed totum illi appellat qui importat solus actum ad ipsam animam. Sed si vendere non importat actum anime interioris solus quia etiam importat actus exteriores propter hoc argumentum tamen quidam tenet quod de rigore hec est concedenda quodlibet piper parrhysius et rome venditur: sed hoc falsum est ut diximus: quia ly vendere non appellat propriam rationem.

Contra dicta arguitur si hec consequentia non valeret parrhysius et rome venditur piper: ergo piper venditur parrhysius et rome: maxime esset quod in hac ppositione parrhysius et rome vendit piper ly piper supponit confusum tamen sed hoc est falsum: ergo dicta nulla vna est manifesta et probatur minor: quod si ly et confunderetur queretur hanc esse concedendam parrhysius et rome piper non venditur casti quod in nullo alio loco vendat piper quod parrhysius et rome: sed hoc est falsum: ergo et maior probatur bene sequitur parrhysius et rome piper non est venditum: ergo parrhysius et rome piper non vendit et veritas antecedentis patet per falsitatem tunc contradictorie que est hec parrhysius vel rome quodlibet piper est venditum: similiter etiam patet per singulares sub predicato. Sed quod hoc sit falsum probatur bene sequitur parrhysius et rome piper non venditur: ergo parrhysius vel rome piper non venditur et consequens est falsum: ergo et antecedens. Secundo sic est copulativa ad quam ppositio illa reducitur parrhysius piper non venditur et rome piper non venditur cuius quilibet pars est falsa.

Ad hanc replicam respondeo negando minorem et ad probationem contra

de hanc fore concedendam parrhysius et rome piper non vendit et ad primam rationem qua probas id esse falsum nego consequentiam: quod arguitur a confusa ad determinatam ex parte de ly piper respectu distributionis predicati et similiter respondeo ad secundam probationem negando quod illa sit copulativa ad quam reducitur: quia committitur idem error. Sed hec est copulativa ad quam reducitur parrhysius a piper non venditur et rome a piper non venditur.

Contra hoc arguitur hec est falsa parrhysius et rome piper non venditur: ergo male concessa, est illa ppositio probaturam et addo casti quod quodlibet piper contra parrhysius venditur vendat rome et contra sua contradictoria est hec parrhysius et rome quodlibet piper venditur et est vera: ergo illa est falsa maior patet quod sunt oppositae qualitates quibus nihil deficit et a quod sit vera est manifestum.

Ad hanc replicam respondeo negando antecedens et ad probationem negatur maior non enim sunt contrarie: quod deficit secunda conditio. v. q. predicatum in negatiua quod distribuitur ordine ad terminum supponentem confusum tamen: v. q. illud terminum piper in affirmatiua supponit confusum tantum: sed contraria illius est hec parrhysius et rome omne piper omne venditum est aut. b. venditum est.

Contra hoc arguitur adhuc sequuntur ex dictis due contrarie vere consequens est falsum: ergo et antecedens sequela probatur iste sunt contrarie parrhysius et rome venditur omne piper non parrhysius vel rome venditur omne piper et tamen sunt simul vere supposito quod ly omne non efficiatur pars extremi: ergo ppositio maior manifesta est: quod nihil deficit illis ppositionibus ad contrariam tamen: sed probatur minor et pono quod nulli b. q. parrhysius et rome vendatur piper et quodlibet vendatur: tunc veritas negativae probatur: quia hec est falsa parrhysius vel rome venditur omne piper que est sua contradictoria cum quolibet pars distiunctae ad quod reducitur est falsa: hec est falsa parrhysius venditur omne piper: quia huic equaliter parrhysius vendit

est omne piper et hec est falsa: ut patet de scendenti sub illo termino venditum distiunctive et eodem modo probabis falsitatem alterius partis distiunctive. sed veritas affirmatiuae probatur: bene sequitur omne piper parrhysius et rome venditur: ergo parrhysius et rome venditur omne piper per conuertionem. termini supponunt omnino et eodem modo. Secundo sic quolibet ascendens est vera sub predicato quod distribuitur. Tertio sic equalitatem eius est hec parrhysius et rome a venditum omne piper est: quia componitur ex extremis eisdem quibus altera componitur et eodem modo supponentibus: ergo altera est vera: antecedens probatur: quia copulativa ad quam reducitur est vera.

Ad argumentum respondo negando sequelam et ad probationem nego maiorem quod ille sunt contrarie: bene enim probantur vere et dico erroris esse quod predicatum in affirmatiua distribuitur in ordine ad ly venditum quod includitur in verbo et supponit confusum tantum.

Argo ex hoc patet hanc consequentiam non valere: non parrhysius vel rome venditur omne piper: ergo non parrhysius et rome venditur omne piper: quia arguitur a confusa ad determinatam ex parte de ly piper nec hec videlicet parrhysius et rome venditur omne piper: ergo parrhysius vel rome venditur omne piper: similiter ex illo antecedente non sequitur hec: piper venditur parrhysius et rome: sed bene hec: piper parrhysius et rome venditur. Si fortasse velles probare ppositio nes illas iam dictas contrarias in illo casu non esse veras sic arguendo non parrhysius vel rome venditur omne piper: et parrhysius et rome venditur omne piper ergo parrhysius et rome venditum non est parrhysius vel rome venditum.

Ad hoc respondeo concedendo consequentiam et antecedens ut patet. Sed contra dicta sic arguitur sequitur ex dictis posse duas contradictorias esse veras vel falsas consequens est falsum: ergo et antecedens probatur sequela et sic arguo ex dictis iste contradictoriae in aliquo pago et parrhysius venditur omne piper: in quolibet pago vel parrhysius

omne venditum piper nō est. Sed am-
be sunt vere in illo casu iam dicto: ergo
propositū. forte dices illam non esse suā
contradictoriā: q: ly piper in affirmati-
ua distribuatur in ordine ad terminū
supponentem confuse tantum: z in hac
etiam supponit confuse tantū: sed q: hec
erit sua contradictoria in quolibet pa-
go vel parrhifus omne venditum. b. pi-
per non est.

¶ Contra hoc arguitur: ille pos-
sunt esse false: ergo hec non est contradi-
ctoria propositio. date probatur. sicut
z pono casum q: parrhifus omne piper
vendatur z quodlibet piper quod par-
rhifus venditur: in pagis etiam vendat
sic q: medietas piperis quod parrhifus
venditur vendat in vno pago et altera
medietas in altero pago non in vendat
in vno pago totū piper tunc falsitas af-
firmatiue manifesta est: z etiā huins in
quolibet pago vel parrhifus quodlibet
venditū. b. piper nō est: vt patet descen-
dēt sub ly piper qd supponit determinate.

¶ Ad hanc replicā respondetur
illius propositio nulla datā esse suā
contradictoriā: sed hāc forte: in quolibet
pago vel parrhifus quodlibet venditū
c. piper nō est: q: ly piper distribuit in ordi-
ne ad primā partē copulati que suppo-
nit determinate z i ordine ad ly venditū
quod supponit confuse tantū: in huius tamē
parrhifus z rome venditū omne piper con-
tradictoria: ly piper supponit determina-
te. quia non distribuatur nisi in ordine
ad ly venditum quod supponit confuse
tantum: nam partes copulatiū singu-
lariter supponunt.

¶ Contra hoc arguitur z pono oīa
sicut nunc se habent nisi q: idē piper par-
rhifus z rome vendat: tunc sic arguo ex
dictis sequitur hanc esse concedendam
parrhifus z rome omne ens venditū est
piper quod patet: quia quilibet ascen-
dens est vera sub illo determinabili qd
determinatur a toto copulato non erit
licet demonstrare sub illo termino ens
venditum nisi piper: quia non supponit
pro aliquo alio: nisi enim aliud vendi-
tur parrhifus z rome etiam sic facile pa-
babitur istum piper parrhifus z rome
venditū: ergo parrhifus z rome omne

venditum est piper: ab exclusiua primi
ordinis ad vniuersalem de terminis tra-
spositis. Tertio sic probatur bene sequi-
tur parrhifus z rome aliquid ens ven-
ditum est piper z nullum parrhifus et
rome ens venditum est parrhifus z rome
meens venditū quin illud sit piper: ergo
parrhifus z rome omne ens venditum
est piper consequentia patet per sensus
propositiois vniuersalis. Copulatiua ad
non sit concedēda: patet copulatiua ad
quāz reducitur est hec parrhifus omne
ens venditum ē piper z rome omne ens
venditum est piper que falsa est eius que
liber pars sit manifeste falsa: ergo pro-
positio illa est falsa. ¶ Patet etia bñ sequi-
tur parrhifus z rome omne ens vendi-
tum est piper: ergo parrhifus vel rome
omne ens venditum est piper et conse-
quens est falsum: vt patet: ergo z aña.

¶ Tertio sic probatur: ppositio
sequens: scilicet parrhifus vel rome ali-
quod ens venditum non est piper ē sua
contradictoria z illa est manifeste vera:
vt patet siue reducās illaz ad distinctiā
siue ascendās sub ly ens venditum: z hec
elstratio melior ad probandum propositi-
onem illam falsam.

**¶ Ad hāc replicam in qua inqui-
ritur difficultas hec:** videlicet vtrum in
hac propositioe parrhifus z rome oē
ens venditum est piper sit prius ascen-
dendum vel descendendum sub ly ens
venditum aut redcēdum illam propositi-
onem ad copulatiuam: ad quam re-
spondeo q: prius oportet reducere pro-
positioem ppositam ad copulatiuam
q: ascendatur sub ly ens venditum: z ra-
tio est: quia prius oportet probare pro-
positioem ex parte determinationis non
vniue q: ex parte determinabilis z quia
totum copulatiū est determinatio illius
termini ens venditum: ideo prius oportet
probare ex parte totius copulati et
deinde reducere illam ad copulatiuam:
z sic patet illā propositioē esse falsam.

¶ Et ad probationes quibus probatur
illa vera respondeo ad primam negādo
q: liceat ascendere prius sub determina-
bili q: sub determinatione. Sed hec re-
sponso non videtur vera: quia dicitur
semper sub determinabili determinatio

tio non vniue valere ascensum in affir-
matius non autē in negatiuis: quare si
propter hoc velles dicere q: licet ascende-
re sub ly ens venditū q: nis non liceat de-
scendere: tunc nego q: quilibet ens ascen-
dens sit vera: q: demonstrato pane qui
tantū venditur parrhifus hec est falsa
parrhifus z rome hoc ens venditum est
piper. z dico q: ly ens venditū nō suppo-
nit solum pro illo quod parrhifus et rome
venditur: quia sic rebns vt nunc hec
elset falsa parrhifus et rome omne ens
venditum est ens.

¶ Sed dico q: supponit indifferēter pro
illo q: parrhifus venditur et pro illo qd
rome venditur sicut in sua contradicto-
ria supponebat etiam pro quocunq: qd
parrhifus vendebatur z etiam pro quocunq:
quod rome verum est tamē q: in
hac omne ens venditum valli folet et fa-
lamance est vnum ly ens venditū so-
lum supponit pro illo quod venditur in
viroq: loco: quia accipitur vniue: z in sua
contradictoria pro eodem supponit: sed
non in hac valli folet et compluri omne
ens venditum est piper: supponit pro il-
lo quod in viroq: illorum locorum ven-
ditur: sed pro quocunq: quod compluri
venditur: z etiam pro quocunq: quod val-
li folet venditur.

**¶ Ad secundā probationē qua il-
lam propositioem probas nego** conse-
quentiā: q: virtualiter arguis a non vni-
ca ad vniue: sed quā habeat illa exclu-
siua vniuersalē z quā habeat illa vniue-
sali exclusiuam videbis in tertio libro
argumento primo secundi articuli exclu-
siuarum.

¶ Ad tertiā probationē nego con-
sequentiam: quia illa propositio non est
exponentiā prius ratione determinabili-
lis q: ratione determinatiōis: ideo re-
duc illam prius ad copulatiuam z deinde
de quālibet partem populatiue erpone.
¶ Sed contra concessioem huius con-
sequentie parrhifus z rome venditur pi-
per: ergo a piper venditū parrhifus z rome:
arguitur sic consequens est falsum
in casu vt patet: quia terminus inclusus
in ly venditur supponit determinate: er-
go dicta nulla. Si forte respondeas sicut
respondendum est negando consequen-

tiam illam: quia arguitur a confusa ad
determinatā ex parte illius termini ven-
ditur et q: hec erit sua conuertens: a pi-
per parrhifus et rome venditur. Contra
hoc arguitur si elset verum q: in hūc pro-
positione parrhifus et rome venditur pi-
per confundēretur terminus in ipso in-
clusus sequēretur hanc fore concedēdā
parrhifus z rome vendebatur b. piper ca-
su quo aliqd piper fuisset in aliquo tem-
pore venditum parrhifus: z idem piper
fuisset in alio tempore venditum rome:
ita q: nunc in eodem instanti idē piper
parrhifus et rome vendatur: sed hoc est
falsum: ergo dicta nulla sequela proba-
tur: quia pono ly b. ad denotandum q: il-
le terminus supponat determinate sic q:
immediate liceat sub ipso ascendere z de-
scendere distinctiue z aliqua descendēs
est vera: hec em est vera parrhifus z rome
vendebatur hoc piper: vt patet reducē-
ti ad copulatiuā: sed probatur minor q:
illa propositio sit falsa: sua contradicto-
ria que est hec a parrhifus vel rome nō
vendebatur piper: suppositio omne
fundat totum distinctum est vera: ergo
altera est falsa: probatur antecedens: ne
sequitur a parrhifus vel rome in ma-
lo instanti vendebatur piper: ergo a par-
rhifus vel rome non vendebatur piper:
z antecedens est verum vt patet ascen-
denti sub illo termino instanti: quia que
libet ascendēs est vera: ergo z sequens.

¶ Si forte dixeris propter hoc illam nō
esse suam contradictoriam: sed fore hanc
parrhifus vel rome non vendebatur pi-
per: sed hoc est manifeste falsum tum q:
error est manifestus tum etiam quia re-
bus se habentibus vt ante hoc se habue-
runt ambe sunt false.

**¶ Secōdo arguitur contra solutio-
nem:** non arguitur in hac consequentia
(parrhifus z rome venditur piper: ergo
a piper venditū parrhifus z rome) a con-
fusa ad determinatā ex parte de ly ven-
ditur: ergo male responsum est: antea-
cedens probatur: confusa de ly venditur re-
spectu copulati equiualeat determinate:
ergo propositum: antecedens probatur:
ly venditum est determinabile copulati
ergo per secundam regulam obliquorū
capi. secundo positā: confusa illius e que

ualet determinate: et e contra.

¶ Ad primum argumentū respon-deo propter hec que dicta sunt dicendo totum copulatam in negatiua nō debere supponere confuse nec determinate: sed mixtum: et sic hanc assignabis pro cōtradictoria parthifinus. d. vel rome non vendebatur piper in qua prius descendē dum est sub illo termino piper: et deinde totum distinctum manebit determinate et pro causa assignabis: quia illud copulatū respicit in affirmatiua duos terminos quorum primus supponit confuse tantum: tempus videlicet importati per copulā et secundus est ly piper q̄ supponit determinate hec solutio bene pōt defendari. Sed iuxta dicta circa penultimum argumentū obliquarū circa hanc et similes omnis homo in .b. instanti erit albus qui uellet dicere non oportere ponere suppositionem mixtam: quia non licet sub tempore importato per copulam descendere quousq̄ reducat̄ur hec a parthifinus vel rome in nullo instanti vendebatur piper: ad distinctiuam: ita q̄ prius probetur sub illo termino piper: et deinde reduc ad distinctiuam: quia cum non liceat descendere sub ly uenditum quousq̄ probetur ex parte distincti quod est determinatio illius termini uenditū: etiam non licet sub tempore importato per ly vendebatur descendere quin prius probetur ex parte distincti. dic vt libet dummodo consequenter loquaris.

¶ Ad secundum dic si uelis q̄ uerum est quod equiualeat confuse illa determinata: sed q̄ error est: quia arguitur a non unica ad unicam.

¶ Adhuc arguitur: hec est cōcedenda piper parthifinus et rome uendit: ergo male dictum est: antecedens probatur: hec est copulatiua ad quam reducitur: piper uenditur parthifinus et piper uenditur rome: hec est uera igitur.

¶ Si dicas oportere prius descendere distinctiue sub ly piper: deinde descendentes esse reducendas ad copulatiuā.

¶ Contra hoc arguitur: illa reducitur immediate ad hanc copulatiuam: piper uenditur parthifinus et idem piper uenditur rome: ergo immediate potest reduci.

¶ Ad hanc replicā respōdeo sicut responsum est vsq̄ ad replicam ad quam respondeo q̄ uerum est q̄ potest reduci ad illam immediate: sed propter hoc nō sequitur quin securius sit in hęc pōpōsitionibus immediate ascendere sub terminis precedentibus quibus possint immediate reduci ad copulatiuam cum ad ditione relatiui identitatis.

¶ Cōtra hoc arguitur sic: aliqua propositio de copulato diuisiue supra in qua aliq̄s terminus supponit determinate potest reduci ad copulatiuam et nō est maior ratio de vna q̄ de alia: ergo et que liber: sed consequens est falsum: ergo et antecedens probatur minor: et capio hanc propositiōem aliquod piper in isto loco et in isto loco et sic de singulis uenditur: in qua uolo q̄ in ly sic de singulis includatur copulatam compositum ex infinitis partibus: in quarum qualibet diuersus et diuersus locus demonstrabitur: tunc illa est falsa: vt patet descendenti sub illo termino piper: casu quo sint infiniti facci piperis et prius uendatur in quolibet locorum infinitorum dempto primo: secundus in omnibus locis dempto secundo: et sic in infinitum: et tamen hec copulatiua ad quam reducitur est uera aliq̄s piper in isto loco uendit et idē piper in isto: et sic de singulis.

¶ Hoc argumentū bene probat q̄ q̄n copulatam infinitas partes habet propositio de copulato nō possit reduci ad copulatiuā cū relatiuo idētitatis: sed tamen bene q̄n finitas partes importat bene pōt reduci cum additione: et ratio huius est: q̄ q̄n infinitas partes terminus importat non est ueniendū in copulatiua ad vnā pōsitionē in qua relatiuum pro vnica tm̄ re supponat: sed bene q̄n hęc finitas his tamē nō obstatibus sine copulatiua habeat partes finitas sine infinitas multo securi⁹ est sub quolibet termino mobiliter supponente descendere anteq̄m reducatur ad copulatiuā: et sic procedemus in argumentis sequētibus: et hec sufficiat adduxisse circa sophistica hoc antiquissimū circa q̄ multa impertinentia possent applicari: sed nos missa facimus omnia impertinentia: quia sciam per ab ipsis fugimus.

¶ Ad confirmationē facile est respondere negando antecedens: et ad probationē nego q̄ illa pōsitiō sit uera: imo nec est possibilis: et ad probationē nego q̄ ad illā copulatiuā reducatur: unde soler cōiter dici illam esse reducendā ad copulatiuā ratione prioris: q̄ regula est a primo signo incipiendā esse pōtationē: et ideo illa pōsitiō ad hanc copulatiuā reducitur albus est fortis et plato et nigrū est fortis et plato: et hoc est quod cōmunitur dici solet: sed q̄ scōm signū est eque principale sicut primum et cum utriq̄ sit ueritas falsitas non uideo cur non possit ratione secundi probari: et ideo dico q̄ potest ratione secundi reduci ad copulatiuam: sed hoc erit descendēdo primo sub ly albus et ly nigrum que supponunt determinate ne in reductione arguamus a pluribus determinatis ad vnā: unde hec pōsitiō hoc albus et nigrum sunt fortis et plato indifferenter tam ratione primi signi q̄ secūdi reduci potest ad copulatiuam et ratione cuiusq̄ reducatur inuenietur copulatiua falsa.

¶ Contra hoc arguitur: sequere q̄ aliqua propositio de copulato esset uera: tamen copulatiua non esset talis cōsequens est contra dicta ergo et antecedens sequela probatur: et capio hanc albus et currens et thieronymus et ferdi nandus sunt amici capiendū medium et complexiue et reliqua diuisiue: tunc illa est uera: casu quo ferdināndus et thieronymus currant et sint albi et amici: tunc ueritas illius probatur: quia hec est copulatiua ad quam reducitur: uidelicet albus et ferdinandus sunt amici et currens et thieronymus sunt amici est uera vt p̄t̄: igitur illa est uera: sed q̄ illa sit falsa patet: quia copulatiua ad quam reducitur ratione prime coniunctionis que diuisiue capitur est falsa: vt patet reducēti.

¶ Ad hanc replicam respondeo q̄ illa est falsa et non debet cognosci per reductionem ad copulatiuam: quia nunc copulatum complexiue capitur reddit suppositum uerbo postq̄ est pluralis numerus illa cognoscenda est per suppositionem subiecti et suppositio extremi per suppositionem partium.

¶ Secundo principaliter arguit

iste contradicunt hominis. a. albus albus et nigrum est cuiuslibet hominis quilibet asinus quodlibet albu vel quodlibet nigrum non est tamen dantur simul uere: ergo dicta nulla consequentia est nota et probatur antecedens: quia si fortis haberet duos asinos: quorum vnus sit albus et alter sit niger ueritas utriusq̄ manifesta est probanti.

¶ Ad hoc argumentum breuiter respondeo in huiusmodi propositionibus non solum inspiciendū esse ad partes copulati et ad alios terminos distinctos uerum et ad ly: unde oportet aspicere particularitates aliorum extremorum: quia ipsas respicit et etiam in hac hominis/a/asinus albus et nigrum est ly et respicit illum terminum hominis qui supponit determinate et illum terminum asinus qui supponit confuse tantum: ideo in sua contradictoria distinctum mixtum debet supponere eritq̄ hec contradictoria cuiuslibet hominis quilibet asinus quodlibet albu et vel quodlibet nigrum non est simili modo contradictoria huius homo uel a asinus omne animal est: est hec quilibet homo et quilibet asinus. g. animal nō est si duas confusas et determinatas denotet ly. g.

¶ Si contra hoc arguas: q̄ tunc in hac propositione quilibet homo uel asinus est b/animal/ly homo debet supponere mixtum et nō aliter: sed hoc est falsum cū hec sit sua contradictoria a homo et quilibet asinus non est animal.

¶ Ad hoc respondeo negando q̄ in pōsitione illa debeat supponere mixtum: quia suppositio confusa secūda partem respectu prime equiualeat determinate per quandam regulam iam positam.

¶ Et si contra hoc arguas: quia tunc in contradictoria huius homo et a asinus omne animal est/ly animal deberet supponere mixtum consequens est falsum/ergo et antecedens/sequela patet: quia ly animal distribuit in ordine ad duos terminos/ quorum primus supponit determinate/et secundus confuse: sed hoc est falsum quū ista est sua contradictoria. Quilibet homo et quilibet asinus animal non est/ quum non possint dari uere nec false de forma acceptionis terminorum.

Ad hoc rñdeo pcedēdo se quela negādo q̄ p̄ns sit falsum: immo ille dant simul vere sic dicēdo. Essentia diuina ⁊ a persona ois persona est: quilibet essentia diuina vel quibet p̄sona: p̄sona nō est.

Et si p̄ra hoc arguas: q̄ r̄nc esse non p̄traderent: quilibet homo ⁊ asinus cui insitibet angeli quilibet asinus est ⁊ hō ⁊ quilibet asinus angeli asinus nō est: sed hoc est falsum quum repugnat illis veritas et falsitas de forma exceptionis termino: igit̄ sequela probat: cōmittit̄ ibi idē error: videlicet q̄ termin⁹ distribut⁹ in ordine ad termin⁹ supponentem cōfute tm̄ supponit cōfute tm̄.

Ad hanc replicā rñdeo negādo sequela: ⁊ ad probationē nego q̄ mittat̄ ille error: q̄ p̄fusa illa equialet determinate per regulam vltimam secundi capituli iam hic resumptam.

Quibitabis forte an iste due sc̄s. a. homo homo ⁊ quilibet homo est ois homo: ois homo vel hō non est capiēdo ly ⁊ et ly vel diuifue: et suppositio q̄ prius debeat descēdi sub oibus terminis anteq̄ reducant̄ participat̄ legē p̄tradictoziā.

Quidam dyalecticos hec que sequunt̄ ponit: hoc dubiū mouet p̄pter quendā qui in decimo nono principali argumēto inuārit̄ deceptionū et nō disceptationū videt̄ tenere partē affirmatiuā difficultatis: sed iste pingui mufa nat⁹ more solito aberrat: nam capiēdo loco sc̄bi termini homo illum terminū materia: ⁊ posito q̄ oēs hoies habeāt eandē materiā numero ⁊ non sit alia materia ab illa instat̄ et sunt simul vere hec ille: miror̄ vbi hic habebat̄ mentē quidā aliū ⁊ inimicū inconsiderate carperet non bene aspiceret maxime: q̄ afflictū oēs defendere nituntur q̄s diceret hanc esse verā. a. hō materia ⁊ quilibet hō est: capiēdo ly et diuifue sicut̄ ip̄e capit. fortasse ip̄e hoc inspicies aut quia id calograpthorum vitio fuerat additum in secunda suorum librorū excursionē dicit q̄ rebus vt nunc viraq̄ est vera quāuis hoc minus in apparenter tamē non est vere dictum: quia ille non possunt esse vere nec false in terminis creaturarū ⁊ ille qui carpebatur non bene incutatur ab eo: q̄ vt patet supponit prius esse descēdendū sub oibus ter-

minis affirmatiue anteq̄ reducat̄ ad copulariā ⁊ sic prius descēdat̄ sub vltima parte predicat̄: et deinde sub vltima ac postmodo sub subiecto: et deinde op̄s q̄ reducat̄ ad copulariā: quare rebus vt nunc affirmatiua est falsa illo supposito ⁊ equialet huic in terminis creaturarū d. homo hō et quilibet homo est: ad hec huic equialet in terminis creaturarū hō homo ⁊ quilibet hō est que huic negatiue cōtradicit̄ ois homo ois hō vel homo nō est: hec prolixius egi propter aliquos qui non vident̄ tradē oculi prop̄: at festucam in alieno inspicit̄. Rādendo igit̄ ad dubiū dico illo supposito prop̄ositiones illas in terminis creaturarum repugnare: sed possunt esse vere in terminis diuinis sic capiēdo a persona essentia ⁊ quilibet persona est: quilibet p̄sona que libet essentia vel persona non est: sed de hōi prop̄ositionibus in quibus ascenditur sic anteq̄ ad copulariā reducant̄ videbitur tertio articulo.

De hoc signo vterq̄.

In hoc sc̄do articulo de hoc signo vterq̄ dicendū est: similiter de signo eius contradictozio q̄: q̄ non habet no men impositū vt̄tur sophiste hoc signo alterū: causa quare vterq̄ ad hunc locū delata est determinatio huius signi fuit: q̄ ly vterq̄ in sua expositione includit̄ hanc coniunctionem et diuifue tantam vt̄ videbitur statim.

Unde pro declaratione huius aduertendum est hoc signum vterq̄ dupliciter apud sophistas sumi vno modo capitur prout est signū distributiū cōplete pro quolibet duozū ⁊ sic sensus huius vterq̄ homo est animal est hic quilibet homo duozū est animal: aut si manū quodcunq̄ duozū hominū quilibet homo est animal: hoc modo licet mediante copula de presenti vterq̄ sit subalternans huius signi quilibet non tamen mediante quacunq̄ copula: non em̄ sequitur vterq̄ homo fuit currens: ergo omnis homo fuit currens si ly fuit vn̄iat̄ pro instanti q̄ si solum fuissent: fortē ⁊ plato simi ⁊ cūcurrissent ⁊ cicero fuisset solus ⁊ nō cūcurrisset antecedens est verum et consequens falsum et hac acceptatione vti sunt sophiste antiqui.

Alio modo accipitur hoc signū vterq̄ vt̄ distribuat̄ pro duozum quolibz et in hoc sensu incomplete capitur hoc signū ⁊ cōueniunt oēs in hoc q̄ ad veritatem prop̄ositionis in qua ponitur sufficit ⁊ requiritur q̄ dentur due ascēdentes vere et ad falsitatem q̄ non possint dari tunc descēdētes vere id intelligo: posita constantia q̄ talis termin⁹ supponat qm̄ si non supponat si fuerit affirmatiua est falsa et si negatiua vera: ⁊ ad hoc q̄ termin⁹ determinatus a tali signo supponat oportet q̄ duo habeat supposita: vn̄ de subiectum huius vterq̄ homo est currens sic debet verificari hoc est duozū hominum homo siue sic hoc alter homo est si sensus huius sit hoc est duozum hominum homo ⁊ hoc est quod cōmuniter dicitur q̄ sub termino determinato ab hoc signo vterq̄ licet descēdere et ascendere copulatiue sub distinctione. i. per distinctionem compositā ex copulatiuis: quāru quilibet copulatiua habet duas cathedra. Copositum huius dices de hoc signo alterum: videlicet q̄ ad veritatem prop̄ositionis in qua ponitur hoc signū sufficit: ⁊ requiritur q̄ nō dentur due singulares false: ⁊ ad falsitatem q̄ dentur due false. ⁊ in hoc sensu capiēdo istū signū antiqui logici dicebant sensum huius prop̄ositionis vterq̄ homo est currens esse aliquozū duozum hominum quilibet homo est currens: sed hoc non stat cūm his que dicta sunt: quia si ly homo caperetur absolute ⁊ duo homines tantuz currant hec est vera vterq̄ homo est currens: q̄ dantur due singulares vere ⁊ hec est falsa aliquozū duozum hominū quilibet homo est currens quia sub illo termino hominum nulla singularis est vera: q̄ maxime esset demonstrando illos duos homines currētes: sed illa est falsa: quia bene sequitur istozum duozū hominū quilibet homo est currens ⁊ iste quatuor medietates sunt isti homines: ergo istarum quatuor medietatum quilibet homo est currens: ⁊ p̄ns est falsum vt̄ patet: q̄ sub illo termino homo dabitur aliqua singularis falsa demonstrando medietatem. Quare p̄pter hoc dicitur cōmuniter supposito q̄ ad veritatem p̄pōnis in qua ponitur tale signū sufficiat ⁊ requiratur q̄ dentur due singulares vere: sensum huius

vterq̄ homo est currens esse hunc: duozū hominum vnus homo ⁊ alius hō est currens capiēdo ly ⁊ diuifue: sensumq̄ huius alter homo: currit capiēdo ly alterum contradictozio modo ad ly vterq̄ esse hunc. Quozūlibet duozum hominū quilibz homo vel quilibet alius homo currit: ⁊ quāuis in affirmatiuis ly vterq̄ possit explicari nō addendo istum terminū duozum in negatiuis autē id nequāq̄ possit fieri: hec enim est vera vterq̄ hō nō est currens si vnus tantū homo sit ⁊ hec est falsa vn̄ homo et alius homo nō est currens: quare sensus illius negatiue erit iste: duozū hominum vnus homo et alius homo nō est currens. Inquires fortasse quomodo se habet sensus datus ly vterq̄ ab antiquis ad sensum iam datum: respondeo q̄ in affirmatiuis est subalternas ⁊ in negatiuis etiā si nāq̄ ex materia platonis et forma sortis fiat plato ⁊ nō sint plures homines: hec est ver̄ vterq̄ homo est fortē vel plato secundū sensum iam datum et secunduz antiquos est falsa: deinceps semper procedemus secundum sensum vltimo datum nisi oppositum supponatur expresse.

Contra hunc modum exponendi fortasse argues: cōuertatur ly. a. cū hoc disiuncto fortes vel plato vel cicero: tunc hec est vera vtrumq̄. a. est animal: et hec est falsa duozum. a. vnus. a. ⁊ aliud. a. est animal: quia nulla ascēdens est vera sub ly duozum. a. quia nō supponit ly. a. pro duobus: hec enim est falsa: fortes ⁊ plato sunt. a. vt̄ patet ex impositioe. Ad hoc respondeo negando minorē: ⁊ ad probationē distinguo q̄ ly. a. supponat p̄ duobus. hominibus vel in singulari ⁊ sic concedo q̄ non supponat: vel ly. a. capitur in plurali sic dico q̄ supponit: vnde qui imponit in singulari aliquem terminuz cōmuniter diuifue. collectiue est consequenti ad significandum collectionem: supposito itozum possibile est impositū. Ex his patet propositionem in qua ponitur ly vterq̄ includere vniuersalitatem ⁊ particularitatem. Similiter etiā propositio nem in qua ponitur ly alter: vniuersalitatis in ly vterq̄ est ly ⁊ diuifue sumptis et particularitas est terminus cathedra reumaticus non distributus. Et in ly alterum particularitas est ly vel diuifue

Amptum: et vniuersalitas est terminus categoriarum distributus. Ex quo sequitur hec regula.

Nulle due propositiones opposite qualitates in quarum vtraque idem terminus determinatur a ly vterque vel a ly alterum opponitur: hec regula patet per primam regulam secundi capitis: quia manet in illis eadem vniuersalitas et particularitas quo fit vt iste vterque ho est currens: vterque homo non est currens: non opponantur et dantur simul vere si sint quatuor homines currentes: et false si tantus sint duo homines: quoru vnus currat et alter quiescat: atque hoc facile patet ex regulis instandi: hanc regulam intelligo si cur inultas alias sequeres et multas etiam precedentis quando neutra est impossibilis nec necessaria. **Fortasse inquires quod est signum contrarietatis huius signi vterque et quod signum subcontrarietatis.** Ad quod respondeo huius signi vterque incomplete capitis: sicut hic summus esse hoc signum vtriusque complete captum et subcontrarium: hoc signum alterum si capiatur per duorum aliquo ita quod iste sunt contrarie vterque homo est currens vterque homo non est currens: si ly vterque in vna capiatur complete. Ex quo sequitur quod hec propositio vterque homo est currens habet hanc pro contraria: quilibet homo non est currens. Et si contra hoc arguas: quia tunc huius propositionis vterque homo non est currens: hec esset contraria quilibet homo est currens: sed hoc est falsum: quia casu quo fortes si omnis homo sunt ambe vere.

Ad hoc respondeo negando sequelam: nec est simile de his et de alijs: quia in his fiat subiectum supponere in affirmatiua ipso non supponere in negatiua non autem in punitis: quare per quandam regulam primo et secundo capite postitas punitis sunt contrarie et non istis: ex quo facile habetur has duas vterque ho est currens et homo non est currens non opponi: sed has vterque homo non est currens et homo est currens subcontrarie opponi.

His declaratis pono regulas aliquas ad facile cognoscendam veritatem propositionum in quibus ponitur hoc signum vterque et eius contradictorium quarum sit prima regula. Omnis propositio

affirmatiua cuius vnus extremum totale determinatur a ly vterque et est vltimo probabile est formaliter impossibilis: vt hec est formaliter impossibilis: fortes vterque homo est: et ratio est facilis: quia sensus est: fortes est duorum hominum vnus homo et alius homo ex qua sequitur quod fortes sit homo et sit etiam alius homo quod est impossibile. dicebatur cuius totale extremum determinatur ab hoc signo vterque propter has fortes vtraque pars et vtraque pars est fortes vtriusque animal videt et similes: que non sunt impossibiles. dicitur vltimo probabile propter has vterque homo est animal.

Et ex hac regula patet omnem propositionem negatiuam cuius alterum extremum determinatur a ly alterum et est vltimo probabile esse necessariam.

Secunda regula: omnis propositio affirmatiua cuius extremum aliquod totale habet plura supposita quod duo et est vltimo probabile et determinatur a ly alterum est falsa: vt hec propositio fortes est alter homo sicut tres homines falsa est. Ex qua regula patet omnem propositionem negatiuam cuius alterum extremum determinatur a ly vterque et habet plura supposita quod duo si sit vltimo probabile esse veram.

Tertia regula: quando terminus determinatur a ly alterum non habet nisi duo supposita: tunc non refert ipsum determinari a ly alterum aut a nullo signo vt idem est dicere fortes est alter homo est et fortes est homo si solum sint duo homines: similiter idem alter homo non est currens et homo non est currens. Ex qua patet non referre terminum distribui complete aut determinari ab hoc signo vterque quod duo tamen habet supposita vt idem est dicere: vterque ho est currens et quibus ho est currens si non sint nisi duo hoies. Patet per terea hinc terminum determinatur a ly vterque: quando pauca habet supposita vniuersaliter reputatur: quando autem habet multa particularitatem: oppositum contingit in ly alterum. Quando enim duo habet supposita reputatur particularitatem: quando vero habet multa: reputatur vniuersaliter vt dicitur est circa regulas instandi.

Quarta regula: non refert terminum determinari a ly vterque vel a ly alterum quando tria habet tantum supposita: hoc patet: quia idem requirit ad veritatem vtriusque. Ad veritatem enim de ly vterque sufficit quod dentur due vere et ad veritates de ly alterum quod non dentur due false. Si terminus habet tria supposita et dantur due vere non dabitur due false quod si dentur due false non dabitur due vere. Quare idem erit terminus determinari a ly alterum aut a ly vterque si tantum tria habuerit supposita.

Ultima regula: omnis propositio cuius alterum extremum vel pars extremum determinatur ab hoc signo vterque vel a ly alterum et totale extremum non est vltimo probabile nec talis propositio apta nata est inferre vniam affirmatiuam in qua ly vterque est vltimo probabile vel inferri ex vna negatiua in qua ly alterum sit vltimo probabile est contingens nisi ratione alius impossibilis vel necessaria sit.

Hunc breuiter contra primam regulam arguitur: hec propositio est possibilis: fortes et plato sunt vtriusque hoies: ergo regula falsa: probatur antecedens: per no casus quod ex materia fortis et forma platonis efficitur Guillelmus. et ex forma fortis cum materia platonis efficitur Cicero: tunc illa est vera: quia sub ly homines dabitur due vere in prima singulari demonstrando forte et platonem: et in secundo Guillelmus et Cicero: quoniam hec est vera: fortes et plato sunt Guillelmus et Cicero: quare expositio facile probari poterit. **Et confirmatur:** hec est concedenda: hec essentia diuina vtraque persona est: quum sub ly persona dentur due ascendentes vere: ergo regula est falsa.

Ad argumentum respondeo negando in illo casu quod dentur due singulares vere sub illo termino hoies: non enim sunt ille due singulares: sed tantum est vna singularis postquam eadem sunt fortes et plato Cicero et Guillelmus. Unde ad bene ascendendum oportet sic ascendere fortes et plato sunt isti hoies et fortes et plato sunt isti alij hoies que scda singularis est falsa.

Contra hoc arguitur: hec est concedenda hic binarius vtriusque erit demon

strando per ly hic binarium ex materia et forma fortis in aliquo casu: ergo regula falsa: probatur antecedens: volo quod ly a conuertatur cum hoc distinctio fortes vel binarius ex materia et forma separatis et sit casus quod fortes aliquo tempore erit et aliquo tempore materia et forma eius manebunt separate: tunc hec est vera fortes hoc a erit demonstrando forte: etiam habebit vniam singularem veram demonstrando binarium ex materia et forma separatis: ergo dantur due singulares vere. **Et si forte dixeris eandem esse singularem in qua demonstratur fortes et in qua demonstratur binarius ex materia et forma separatis.**

Contra hoc arguo: fortes non est hic binarius ex materia et forma separatis: ergo hic binarius est alia singularis. **Fortis dices quod quoniam fortes non est hic binarius ex materia et forma separatis: tamen hic binarius erit: oportet quod non sint eadem supposita: mediante illa copula.** Contra hoc sic arguo sequeretur hanc esse negandam vterque homo imaginarie est animal: consequens est falsum vt per ergo responsio nulla: sequela patet quia non dantur due singulares vere in quibus demonstrantur duo supposita quorum subiectum vnus non supponat pro illo pro quo supponit subiectum alterius mediante illa copula.

Ad replicam facile est respondere dicendo quod in hac propositione fortes vtriusque a est non dantur due singulares vere quoniam sic debet dari. Fortes vtriusque a erit demonstrando fortem et fortes istud aliter a erit demonstrando binarium et illa singularis est falsa quod sensus est fortes istud aliud a: a forte erit. Ad id quod inferes post modum de hac vterque homo imaginarie est animal facile est respondere vt libet quod poteris dicere veritatem illius non cognoscendam esse per singulares postquam nullus terminus est singularis mediante illa copula. potest etiam si placet ea negare si teneas hanc falsam aliam ho a: forte imaginarie est: sicut hec est falsa homo imaginarie est non assuas.

Contra ista arguit si dicta essent vera sequeretur hanc esse concedendam vtriusque non aliquid currit casu quod fortes et plato sunt

nigri z currant z in casu communi ex trans-
 formatione materiaru z formaruz fiant
 Guillelmus z Cicero quozuz nullus cur-
 rat z sint albi. Sed hoc est contra aliqua
 dicta ergo dicta repugnat: sequela pba-
 tur bene sequitur istud no albus currit z
 istud aliud no albu currit vel istud aliud
 non album zc. ergo vtriusqz no album cur-
 rit. Veritas antecedentis patet quia per
 primum pronomen demostro fore: z per
 secundu platonē. Sed minor pbatuz sen-
 sus illius ppositionis est falsus ergo p-
 positio illa est falsa consequentia est ma-
 nifesta z probatur antecedens: sensus il-
 lius est iste aliquozuz duozuz non alborum
 vnum no album z aliud non album cur-
 rit. Et ille est falsus quoniam ly duozuz non
 alborum non supponat pro fore z plato
 ne ergo intentum.

Ad hanc replicam forsan respō
 debet cōcessa veritate illius ppositionis
 negando minorē z ad probationē distin-
 guo qd ille sit sensus illius vel ly duorum
 non alborum determinat totum copula-
 tum z sic nego vel vnam partem tantum
 et sic concedo qd sit sensus illius et ille est
 verus quia ly duozuz no alborum suppo-
 nit pro fore et guillelmo.

Contra hanc solutionem argui-
 tur sequeretuz casu quo oēs hoies pterer
 vnum tm essent albi hanc esse negandaz
 vterqz homo non albus no est animal: cō-
 sequens est falsum quia subiectum non
 habet nisi vnicum suppositū z est negati-
 ua: ergo z antecedēs sequela pbatuz qm
 sensus eius est falsus duozum hominum
 non alborum vnum non album et aliud
 non album no est animal que falsa est vt
 ptz reducēt illā ppōnē ad copulativaz.

Ad hanc replicā respōdeo ipaz
 bene probare non esse sensum illius illū
 sed debet esse iste vni⁹ hoies no albi z ali⁹
 hominis non albi et sic de singulis vnus
 homo non albus: et alius homo no albu
 non est animal capiendū primum z com-
 plexine et secundum diuisione: et similem
 sensum habebit hec propositio vtrumqz
 non album est aial z idem erit qd ille ter-
 minus determinet totum copulatum di-
 uisue capuz vel partem: causa: quare sic
 explicatur est quia. hec qn ponitur ter-
 minus pluralis infinitatus negatur ly z

complexine captum z ideo no est iste ter-
 minus non alba terminus pluralis cōs-
 respōdens huic singulari no albu postqz
 non equiale illi geminato.

Ad confirmationem respōdeo
 hanc ppositionem (hec essentia diuina
 vtraz persona esse veram z regulam
 pati instantiam in terminis diuina. Et
 quamuis illa concedatur: ista tamen di-
 ceretur impossibilis formaliter. Quilibet
 homo vtrumqz animal est. Si quis tam-
 en vellet dicere ppositionē illam cōfir-
 mationis esse falsam z dicere qd sic opor-
 tet ascendere hec essentia diuina ista per-
 sona est z hec essentia diuina ista alia per-
 sona est supposito qd ly alia dicat alietatē
 essentie z qd relatiuū inclusū in ly vterqz
 dicat alietatez essentie no oino in ipso
 quia ad nomen consistit. Contra pto-
 rem solutionē arguitur sequeretuz qd ar-
 guendo ab inferiore ad superiorem affirma-
 tiue in ly vterqz no valeret pna cōsequēs
 est falsus ergo ppositū minor manifesta
 est: z pbatuz sequela qd non sequitur hec
 essentia vtraz persona est ergo hec essen-
 tia vtrūqz ens est quia non dabuntur ve-
 re due singule res qz hec est heretica hec
 essentia aliud ens est cum aliud dicat es-
 sentie alietatem.

Ad hoc rōdeo qd cum ly vterqz
 non includat distributionē cathogore-
 maticam modi arguendi qd valent in ter-
 mino no distributo valēt cū terminis de-
 terminatis a ly vterqz z ideo nego seque-
 lam z ad pbationē nego qd pns sit falsus
 et ad pbationē nego qd illa sit sua singu-
 laris qz in singularibus no oportet qd ly
 aliud solum dicat alietatē essentie sed qd
 dicat in aliqua singulari alietatē psonē.
 adde igitur in singularibus aliqz signū
 ad faciendū qd ly aliud no dicat alietatez
 essentie. Alter z meli⁹ poteris dicere ne-
 gando sequela z ad pbationē concedo
 qd no sequitur sed hoc no fit qd arguitur
 ab infe. ad superius sed quia cetera non
 sunt paria relatiuum enim inclusum in
 antecedente dicit totam alietatem perso-
 ne et in consequente alietatem essentie.

His breuiter notatis deuenien-
 dum est ad oppositiones in propositioni-
 bus in quibus ponuntur hec signa et qd
 idem est loqui de oppositione z equialit-

ta in huiusmodi propositionibus com-
 parabo propositiones affirmativas inter
 se variādo probationem. Et dabo modū
 quo qui sciatur duabus tribusve conse-
 quentijs aut propositionibus apparen-
 ter oppositis istare reliquis ex dictis in
 secundo capite facile instr. Ante om-
 nia tamē pono hoc documentum nulle
 propositiones quarum vtraz est contin-
 gens in quibus variatio fit probationis
 inter duos terminos quozum vterqz de-
 terminat ab hoc signo vterqz: vel vterqz
 ab hoc signo alterum vel vnus ab signo:
 vterqz z alius ab hoc signo alterum equi-
 ualent: immo quod maius est si fuerint
 eiusdem qualitatis oēs tales sunt impi-
 nentes. Et ratio huius est quia non pos-
 set variari probatio inter duos terminos
 qui ab istis dictis signis deriuētuz quin
 duo errores committantur vtz argumē-
 tari a determinata ad cōfusam z a cōfusa
 ad determinatam postqz quilibet eorum
 e vniuersalitatem z particularitatem in-
 cludat: vt si capitis his duabus vtrumqz a
 vtrumqz b non est: z vtrumqz b z vtrūqz a
 est in quibus manifeste inter illos duos
 terminos pbatio variatur / committun-
 tur duo errores vnus ex parte antecede-
 tis ad plequēs: qz arguit a pna ad deter-
 minatam ex parte particularitatis inclu-
 se in ly b que in hac vtrūqz a vtrūqz b no
 est cōfusa tm supponit: qd sequitur media
 te signū determinans subiectū z equiva-
 let huic in qua cōfusa supponit a z aliud
 a b z aliud b non est z in hac vtrūqz b
 vtrūqz a non est supponit determinate:
 quippe cum huic equialeat b z aliud b
 a/ et aliud a non est. arguitur igitur a
 cōfusa ad determinatam ex parte de ly b
 z respectu vniuersalitatis include in ly a
 z ex parte de ly a arguitur a determina-
 ta ad cōfusam vt patet simili modo de-
 clarando quare e contra arguendo argui-
 tur a cōfusa ad determinatā ex parte de
 ly a sic dicēdo vtrūqz b vtrūqz a no est: er-
 go vtrūqz a vtrūqz b no est: quare vna no
 instr alterā nec e contra: sic sunt impi-
 nēs. simili modo declarabis in hac alte-
 rā a alterū b est: ergo alterū b alterū a est
 qd arguitur a cōfusa ad determinatam
 ex parte particularitatis include in ly b
 que est ly vel diuinue captum: z a deter-
 minata ad psum ex parte de ly vel in-

cluso in subiecto: atqz isti errores facillit-
 me intelliguntur: capiendū sensum pro-
 positionum.

Et ex hoc documento sequitur
 vnu aliud videlicet nulle due pponēs cō-
 tingētes oppositae qualitatis sic se habē-
 res qd quilibet terminus in vna distribu-
 tus ab his signis in altera ab oppositis
 distribuitur seu particularizatur in quib-
 us inter duos terminos quozum vterqz de-
 terminat signis determinatis variatio p-
 nis contingit opponitur: et ratio est
 quia in quibuscunqz duabus talibus p-
 positioibus duo committuntur errores
 quozum vnus oppositus est vni cōditio-
 ni contrariaruz z alter vni subcontrariaruz
 videlicet qd vniuersalitas respiciens in
 vna terminum supponentem cōfusa tm
 tum in altera accipitur cōfusa tm: etiaz
 alia vniuersalitas respiciens terminum
 supponentē determinate in altera acci-
 pitur determinate vt in his duabus al-
 terum animal alter homo est z vtrumqz
 aial vterqz homo non est si in affirmati-
 ua probatur illa propositio ratiōe primi
 termini z deinde ratione secundi z in ne-
 gatiua probatur primo ratione secundi
 z deinde ratione primi tunc vniuersali-
 tas include in subiecto huius alterū ani-
 mal alter homo est respicit particularita-
 tem predicati z in negatiua stat illa vni-
 uersalitas virtualiter cōfusa tm quū vl-
 timo descendatur sub tali termino. Simi-
 mili modo vniuersalitas include in predi-
 cato hui⁹ alterū aial alter homo est stat
 in ordine ad particularitatē subiecti que
 stat determinate z in negatiua talis vni-
 uersalitas mutatur in suppositionē de-
 terminatam quū sit terminus primo pro-
 babilis. Sic igitur patet quod in quibus-
 cunqz ppositionibus talibus in quib⁹ fit variatio
 iam dicta duos errores committi quozum
 alter oppositus est vni cōditioni contra-
 riaruz z alter subcontrariaruz: quare per di-
 cta in secundo capite no opponētuz. Et
 qd idē est loqui de equialentia sicut de
 oppositione comparando propositiones
 eiusdem qualitatis inter se deducere pos-
 semus omnes duas ppositiones contri-
 gentes in quibus variatio probationis
 sicut dictum est in propositione pceden-
 ti esse impertinētes discurrendo per simi-

gulas ppositiones: sed quia hic esset te- diotum nec multā pareret vilitate: ideo pcedā declarādo quomodo instabit om- nibus in vniuersali z deinde quilibet sci er et regulis iam dictis instare z primo procedo in ppositionibus in quib⁹ va- riatur pbatto ex parte termini positi in vno extremo ad terminū positi in alte- ro: z deinde quando comittitur error: in- ter duas pres extremi qm illis habitis reliqua omnia patebūt vt ostendā: atq; vt breuius expediāmus note Arithmeti ce superius posite ostēdet pbatones in huiusmodi terminis propositis ergo his duabus

Utrumq; a vtrumq; b

Utrumq; a vtrumq; b intellige in illis quando loquemur de affirmatiuis copu- las affirmatas z quādo in negatiuis co- pulas negatas: tunc in affirmatiuis in- uenies illas duas equialere: q; vtrq; est impossibilis per primam regulam et in negatiuis dabitur prima vera z secun- da falsa si ly a cōuertatur cū isto termino homo z ly b cum isto termino aial z trāsmu- tantis literarū significationibus secu- da est vera prima falsa. sic igitur patet quomodo in affirmatiuis cōmittendo er- re ex parte vnus extremi ad alterū non potest dari instantia: sed ppositiones il- le equialent: hoc propter impossibilita- tem earum. Unde si non totale predicatū determinaretur ab hoc signo vtrūq; sed vna pars tm taliter q; ille pponēs non sint impossibiles ille ppositiones inter se non mirro equialebant vt si has as- sumere placet.

Utrumq; a vtrumq; b z vtrumq; c est;

Utrumq; a vtrumq; b z vtrūq; c est qua- rum neutra est impossibilis: comittitur idem error: tunc c si ly a valeat sicut pars z ly b sicut medietas hois: z ly c sicut ps prima est falsa secunda vera z si ly a va- leat sicut ho et tam ly b q; ly c sicut pars prima est vera secunda falsa. Sic igitur patet quomodo instabitur in ppositio- nibus contingentibus tā in ppositioni- bus negatiuis q; affirmatiuis quādo fit variatio pbatōnis inter duos terminos

determinatos a ly vterq; quozq; altera parte subiecti z altera parte p̄dicati po- nitur.

Sed quādo variatur probatio inter duos terminos positos a parte eius- dem extremi dicendum est: pro cuius de- claratione capio has duas ppositiones:

Utrumq; a vtrumq; b z vtrūq; c est

Utrumq; a vtrumq; b z vtrūq; c est: in- tellige copulas in affirmatiuis affirma- tas z in negatiuis negatas z in affirma- tiuis dabitur prima vera secunda falsa: si ly a sicut homo: ly b sicut medietas ho- minis z ly c sicut pars valeat. q; si trāsmu- tes partiū p̄dicati significationes erit secu- da vera prima falsa z in negatiuis da- bitur prima vera secunda falsa si conuer- tatur ly a cum isto termino animal: z ly b medietas hois: z ly c euz isto termino pa- includens medietatem hois casu quo sit tm vnus homo z vnus asinus: q; si p̄di- cati trāsmutentur significationes literarū tunc inuenies secundam veram in illo ca- su prima falsa z in eisdem casibus si has duas assumpsisse.

Utrumq; a vtrumq; b z vtrūq; c est

Utrumq; a vtrumq; b z vtrūq; c est: in ne- gatiuis in eisdē casibus inuenies primā verā z secundā falsam z cetera in affirma- tiuis si ly a valeat sicut homo: ly b sicut medietas materie: z ly c sicut pars: tunc si duo homines sint cōmunicātes in ma- teria prima est vera secunda falsa q; si p̄- dicati trāsmutentur significata in eodē ca- su secūda est vā z prima falsa. Et sic quo- modocūq; fit variatio inter duos termi- nos determinatos a ly vterq; sine sint ter- mini positi a parte eiusdē extremi sine ex parte diuersorum instabitur. Atq; ex hoc claret non opus esse tractare de ppositio- nibus in quibus fit variatio inter duos terminos determinatos a ly alterum q; z vtrūq; ppositionib⁹ de ly vterq; qui em veritatē vnus ppositionis cog- noscit: cognosceret contradictoriam eius esse falsam. Et ideo qui cognouit in diuer- sis ppositionibus hanc esse veram.

Utrumq; a vtrumq; b nō ē hac exite sta

Utrumq; a vtrumq; b non est cognosceret facile contradictoriam primē que est hęc

Alterum a alterum b est esse falsam in il- lo casu hac exite vera.

Alterum a alterum b est que est contra- dictoria secunde. Similliq; modovidebis de omnibus alijs ista dicta in secundo capite z per hęc quicūq; quāsticūq; obru- singentū omnibus ppositionibus sine longis sine breuibus in quibus fiat va- riatio pbatōnis inter duos terminos de- terminatos a ly vterq; sine iter duos de- terminatos a ly alterz sciet instare iuxta regulā vtrūq; secundi capitis aspiciēdo solum terminos ex parte quozum cōmit- titur error: z loco aliozum terminozum po- nendo illū terminū pars cōcata aut alia- que aliū terminū rōne cuius idē sit illū terminū ibi poni vel non poni: esto exē- pli gratia proponant iste duē pponēs.

Utrumq; a z vtrūq; b vtrumq; c z vtrūq; d non sunt.

Utrumq; a z vtrūq; b vtrumq; c z vtrūq; d non sunt in quibus clarum est pro- bationē variari ex parte duozū termino- rū positozum a parte diuersozum extre- morum videlicet de ly b z ly c quare pz non maiorem esse difficultatez in istis q; in duabus primis que erant iste.

Utrumq; a vtrumq; b non est

Utrumq; a vtrumq; b nō est. Ideo si lo- co terminoz; ex pte quoz; nō variat pba- tio ponas ly ps cōmunicata ita q; tā ly a q; ly b cōuertatur cū isto termino ps cō- cata z ly c sicut aial z ly b sicut ho z sit idē casu q; sup⁹ q; sint solū duo hoies z vn⁹ asin⁹ inter aialia q; volo in aliqua pte cō- care: tūc p̄ia ē vā scda sta. Sili mō si trā- mutes significōes de ly b: sic dabitur scda vā p̄ia falsa: siliq; mō si pponantur due ppositiones.

Alterū a z vtrūq; b vtrūq; c z vtrūq; d nō sunt et

Utrūq; a z alterz b alterū c z alterz d sūt: Uides illas non opponi errorēz eē inter ly c z ly d qui ponitur a parte predicati quare instabis illis in casu posito supius in ppositionibus secūdis solū addēdo q; ly a valeat sicut pars cōcata z addēdo q; due medietates illius hois cōmunicēt in aliqua parte. Sed cōtra hęc arguit iux- ta dicta sequeretur has nō equialere.

Utrūq; a alterum b z alterz c est

Utrūq; a alterum b z alterz c est: sed hoc est falsum: ergo dicta nulla. sequela patet ex dictis: sed mior pbatō: quia nō potest dari vna vera altera falsa.

Ad hoc r̄ideo q; si subiecto ad- derez ly alterum iam institim⁹ postq; in- tuis contradictoriz in secundis ppositio- nibus institim⁹. Sed quia additur ly vtrumq; subiecto z dber verificatio sic- ri pro duobus partū difficilior est instā- re. Si tamen ly a conuertatur cum isto termino due tertie superiores fortis vel fortis z ly b cum isto termino tertie for- tis z ly c cum isto termino due tertie in- periores vel infe. fortis tūc prima est ve- ra secūda falsa q; si predicati partium si- gnificantes trāspolueris secūda est ve- ra prima falsa. Et sic patet de omnibus ppositionibus in quibus fit: tamuz va- riatio inter duos terminos quozum am- bo a ly vterq; vel ambo a ly alterum de- terminantur. Nunc autem videnduz est quando sit variatio. probat idē inter duos terminos quozū vnus a ly vterq; z alius a ly alterū determinatur que vt sa- cilius dignoscant capio pponēs p̄io ex pte diuersoz; extremoz; sintq; he prime.

Utrumq; a alterum b est

Utrumq; a alterum b est. Intelliges si- cut superius in affirmatiuis copulam af- firmatam et in negatiuis copulam nega- tam. Si tam ly a q; ly b conuertatur cum isto termino homo: sint tāru duo hoies prima ē vera secūda falsa est: secūda nō potest esse vera prima falsa: q; impossibi- lis est per regulam primam huius arti- culi: si fortasse adderetur vn⁹ termin⁹

taliter qd illam esse impossibilis posset dari
si altera exite falsa vt si has capiam?

Alterum a z vtrumq; b alterum c sunt

Alterum a z vtrumq; b alterum c snt da-
bitur secunda vera prima falsa si ly a va-
leat sicut pars comunicata ly b sicut pars
ly c sicut animal. Si sint duo hoies cum
vno asino comunicantes in aliqua pe-
te materie in negatiuis duarum primarum
assumptarum inuenies primam necessa-
riam quare in casu posito inuenies pri-
mam veram z secundam falsam: z pro-
pter id non potest dari secunda vera pri-
ma falsa. Si tamen adderes aliquid sicut prius
poterit dari vt si has assumeres.

Utrumq; a vtrumq; b z alteruz c no est

Utrumq; a vtrumq; b z alteruz c no est.
Si enim ly a conuertatur cum ly animal
z ly b cum ly pars comunicata z ly c cu
ly pars in casu prius posito dabitur pri-
ma falsa secunda vera. Sed contra dic-
ta arguitur sequeretur ex dictis has non
opponi contrarie vterq; homo alterum
animal est quilibet homo b aial non est:
sed hoc est falsum: ergo dicta nulla. seque-
la videtur manifesta est: sed maior patet
q non possunt esse vere iste de forma ac-
ceptionis terminorum.

Ad hoc argumentum rñdetur
negando sequela z quibus videatur q ma-
ner eade particularitas: non tñ manet q
negatiua contradicit vni ppositioni q in-
feritur ex affirmatiua illa vnde nota dñz
est hanc consequentiam esse bonā vterq;
homo alterum animal est: ergo a homo
quodlibet aial est siue quodlibet animal est
homo: z ratio quare illa consequētia va-
let non potest esse alia nisi quia hec ppo-
sitiō vterq; homo alterū aial est non po-
test verificari nisi predicato habente duo
supposita aequate vt ex quadam regu-
la superius posita facile poterit patere z
tunc subiectum debet necessariō habere
duo supposita ad minus z pro vtroq; sic
ri verificationem si vera sit illa: quare ne-
cessariū est eadē esse supposita subiecti z p-
dicari z vñ suppositū pdicari vni subie-
cti pplete z alterz alteri qre igit si vterq;

hō alterū aial est a hō qdlibet aial est. Im-
mo etiā sequitur hec a homo vtrūq; aial
est immo quod magis est si ly vtrumq;
positum a parte subiecti distribuatur cō-
plete sequitur hec a alter homo vtrumq;
animal: z sic patet has opponi contrarie
vterq; homo alterum animal est z quilibet
homo b alterum aial nō est similiter
illi etiā hec quilibz homo b aial non est:
immo si ly vterq; a parte subiecti capiat
complete hanc habebit etiam vterq; ho-
mo b alterum animal non est: sic patet
de huiusmodi propositionibus: quādo sit va-
riatio inter duos terminos quorum vñ
determinatur a ly vterq; z alter a ly al-
terz qñ ponuntur a parte eiusdē extremi.

At nunc vt omnia concludam
dicemus quando huiusmodi terminorū
a parte eiusdē extremi contingit varia-
tio: ideo sint iste propositiones.

Utrumq; a vtrumq; b z alterū c est

Utrumq; a vtrumq; b z alterū c est si af-
firmatiuis inuenitur prima vera scda fal-
sa casu quo sint tantum duo homines in
materie comunicantes quā pono eē om-
nē materiam z ly a puerū cum isto ter-
mino homo ly b cum isto termino medie-
tas hominis: z ly c cum isto termino me-
dietas materie z in eodem casu si ly a cō-
uertatur cū isto termino homo ly b sicut
pars z ly c sicut pars materie valeat da-
tur secunda vera prima existēte falsa. Et
in negatiuis si transponas literarū signi-
ficaciones inuenies secundā verā primā
falsā. Et prima est vera secūda falsa si ly
a conuertatur cum isto termino homo z
b ly b qd ly c cum isto termino medietas
fortis per hec patet de omnibus alijs cō-
binationibus que possunt circa hoc fieri
quod ista ppositio vtrumq; a alterum b et
vtrumq; c est: non differt a pcedentibz
nisi per solaz predicati partium transpo-
siciones. Et si contra hoc arguas: quia
ex dictis sequeret hanc pñam nō valere.

Utrumq; a alterum b z alteruz c est: b

Utrumq; a alterum b z alteruz c est: sed
hoc falsum quā non potest dari antecedēs
vterq; z sequens falsum: ergo dicta nulla

Ad hanc replicā respondeo se-
quelam concedendo: z ad probationem
dico q si ly a conuertatur cuz isto termi-
no homo z ly b cuz isto termino materia
z ly c cū isto termino forma z ponamus
q sint quatuor homines quorū duo cō-
municent in materia z alij duo in alia z
etiā duo cōmunicent in forma z alij duo
in alia z vtra hoc sit vna materia vnius
simi tunc antecedēs est verū z cōsequēs
falsum z p hec facile poteris instare qui-
busq; ppositionibus de quatuor termi-
nis in quibus idem hic error committit-
ur faciēdo sicut in alijs ppositioni-
bus capiēdo loco terminorū superflue
positum hunc terminus pars commu-
nicata vt si iste dñe proponatur.

Alterū a z vtrūq; b alterū c z alterū d sūt

Alterū a z vtrūq; b alterū c z alterū d sūt
vbi vides nō esse errorem nisi ex pte par-
tium eiusdē extremi vtz istius termini a
ad illū terminū b quare loco ly d qui sup-
sue ponit ponas ly pars comunicata et
pone duos homines tantum esse qui in
materie participant z illa sit ois mate-
ria tūc si ly a z ly b valeat sicut pars z ly
c sicut hō z ly d sicut pars comunicata
seu pars materie quod est idē: prima est
vera secūda falsa q si ly a valeat tantū
sicut medietas fortis z ly b rāstūdes z ly
c sicut homo z ly d sicut pars fortis. secū-
da ē vera prima falsa atq; hoc nō inra
dicta quicūq; vel ignarus quibuscūq; p-
positionibus et quatuor terminis facil-
lime instabit. Sed cōtra hactenus dic-
ta arguit sequeretur ex dictis has non
opponi vterq; homo quilibet homo z al-
ter homo est: quilibet homo hō z vterq;
homo nō est sed hoc est falsū igitur z c.
sequela patet qz capio ly et complexiue
sed probatur: minoz quia nō possunt ille
esse simul vere ergo ppositum.

Ad hoc respondeo negando q
sequatur qz nunc suppositio confusa se-
cunde partis predicat equiuale mixte
iste equiuale vterq; homo quilibet hō
z alter homo est z vterq; homo quilibet
homo z c/ alter homo est z hoc idem est
dictū cap. pced. z cap. secundo. in nulla
sunt alia qñ capitur ly z complexiue dixi

me inuenisse mixtam equiuale cōfuse
vnde autem id proneniat in hac z nō in
alijs credo q non sit nisi propterea quia
propositio nō pot verificari ratione pæ-
dicati vltime partis nisi toto predicato
duo tñ habente supposita z cum subie-
ctum nō nisi p duobus possit verificari.
fit vt idē sit vltimā partez respectu alte-
rius supponere cōfuse vel determinate
qz tūc eadē supposita impouit subie-
ctum z predicatū z propter idē sicut dixi-
mus hanc consequentiā esse bonaz vter-
q; homo alter hō est: ergo a homo quibz
homo est. hec etiam reor qest bona vter-
q; homo quilibet hō z alter hō est: ergo
a homo quilibet hō: z quilibet homo est.
quo fit vt iste contrarie opponant vter-
q; homo quilibet hō z alter hō est: z qui-
libet hō b hō: z hō nō est. atq; hinc pty
has premissas esse bene dispositas vtrū-
q; a quibz hō z alter hō est: z fortis hō et
hō est ad inferendū hanc fortis est a sed
nō ad inferendū hāc fortis vtrūq; a est.

Et circa has combinationes possit
aliquis dubitare quomodo se habet pro-
positio affirmatiua z ppositio negatiua
in quibus termini oēs ab eisdem signis
determinant ita q solum vna differt ab
alia p solā qualitātē aut solam probatio-
nis variationez verbi gratia quomodo
se habet iste dñe. Utrūq; a vtrumq; b z
vtrūq; c est. Utrūq; a vtrūq; b z vtrūq; c
non est videri q nullo modo opponan-
tur sed impertinenter se habeant quāz
possunt esse vere si omnes litere valeant
sicut ens z possunt esse falsæ si omnes va-
leant sicut hō z sint solum duo homines.

In oppositū arguitur ille pro-
positiones se habent sicut subalternās
z subalternata quia affirmatiua infert
formaliter negatiua z non econtrario.
Pro solutione istius respondeo omnes
propositiones sic se habētes q subiectū
affirmatiue determinatur a ly vtrūq; et
probatio manet eodē modo tam in affir-
matiua q in negatiua sic se habere q af-
firmatiua infert negatiua z non econ-
trario vt bene sequitur vtrūq; a vtrūq;
b z vtrūq; c est: ergo vtrūq; a vtrūq;
b z vtrūq; c non est probando vtrūq; eodē
modo. hoc sic probatur oppositum con-
sequentiā repugnat antecedenti quod

scipatet quia oppositū consequentis et antecedens inferunt vna propositiones formaliter impossibilem sillogistice: optime nescit sequi vtrūq; a vtrūq; b / et vtrūq; c est alterū a alterum b / et alterum c est: ergo alterum a vtrūq; a est. consequētia tenet per quintam regulam quinto errorū intrinsecō syllogismo oppositā.

CAtq; hinc patet quilibet propositionem istarum affirmatiuarū inferre negatiuam si subiectū affirmatiue determinet a ly vtrūq; supponatq; determinate subiectū negatiue ab eodem signo determinatū aut subiectum negatiue a ly alterum vt formaliter sequitur vtrūq; a vtrūq; b / et vtrūq; c est / ergo

vtrūq; a vtrūq; b / et vtrūq; c non est quia illud fiat variatio ex parte aliorū terminorū. dicitur notatū dūmodo supponat determinate q; nō sequi vtrūq; a vtrūq; b / et vtrūq; c est: ergo vtrūq; a vtrūq; b / et vtrūq; c non est. si enim ly a cōuertatur cum hoc termino homo: r ly b cū hoc termino medietas materie / r ly c cū hoc termino pars includens medietatē hominis / r sint tantū duo homines in a / materia que sit omnis materia cōmutantes antecedens est verum a consequens falsum. Et per hec patet quid dicēdū est de alijs que circa ista possunt tangi q; qñ vtrūq; extremū est completum nunq; affirmatiua inferre negatiuā vt nō sequitur vtrūq; a / et vtrūq; b / et vtrūq; c / et vtrūq; d sunt / ergo vtrūq; a / et vtrūq; b / et vtrūq; c / et vtrūq; d nō sunt. si enim ly a / et ly c sint fortes vel materia eius / r ly b / et ly d sint fortes vt forma eius antecedēs est verum / r consequens falsum quomodo docunq; antecedens et quomodo docunq; consequens probetur sed ex syllogismis hec sciuntur.

CContra hec que dicta sunt posset argumentari applicando propositiones obliquorū / et probando in illis posse contradictoria esse vera. Sed minima est difficultas vt si quis querat q; est contra ria huius vtrūq; hominis quilibet asinus alterius angeli quilibet asinus est sciat satisfacere si hęc assignaret vtrūq;

q; hominis quilibet asinus vtrūq; angeli quilibet asinus nō est capiēdo vtrum signū completē: at si postmō illius inuestiget subcontrariā. hanc assignabi alterius hominis asinus alterius hominis asinus nō est capiēdo ly alterūz pro signo pure particulari vt valeat scur dno rū aliquod. / r si querat an hec sit contradictoria illius: a alterius hominis asinus vtrūq; angeli asinus non est.

CAd hoc respondeo q; non quia si fortes / r gabriel possideant copulatiue tantum brunellū / r plato / r Raphael tantum fauellū sunt ambe vere si non sint plures angeli et sunt false si duo homines / r duo angeli possideant tantū brunellū / r alij duo homines / r alij duo angeli possideat solū fauellū / r nō sint nisi tantum quatuor angeli. infinitas similes propositiones poteris adducere in quibus nō est alia difficultas: r alias in quibus nulla penitus est ex inutili terminorū cōgerie velut si dixeris vtrūq; hominis / r vtrūq; angeli quilibet asinus vtrūq; albi / r alterius nigri quilibet asinus est alterius hominis / r alterius angeli asinus alterius albi / r vtrūq; nigri asinus non est variando ex parte dixerorū pro battonē: quibus nil facilius nisi propter exercitationis defectum confundaris.

CNonnulli faciunt difficultatē in hac consequentia vtrūq; hominis / r vtrūq; angeli vtrūq; asinus alter asinus est: ergo vtrūq; hominis / r vtrūq; angeli vtrūq; asinus alter asinus est primo probando consequenter vero alterā primo sub ly angeli deinde consequenter q; tamen est facillima quoniā si fortes cū duorum angelorum quolibet possideat a. / r. b. qui sint omnes asini copulatiue et plato cum aliorum duorum angelorum quolibet possidet a / r b. Et angelicū quibus possideat fortes a / r b / nō possideat plato nec e contra et non sint plures et tunc prima est vera / r secūda falsa / r per transpositionem obliquorū aut casus secūda erit vera prima falsa. multe alie similes consequentie circa hec possunt adduci et omnes sunt faciles quare de illis superfedeo.

CContra quandam regulam posita in qua dicebat nullas duas pposi

tionem opponi in quibus manet ly vterq; in cōplere. distributū in vtrūq; arguit sic ille contrariatur ab vtrūq; homine vtrūq; hō differet ab vtrūq; hoie vtrūq; hō nō differet / r in eadē manet particula ritas / r vniuersalitas: ergo regula falsa minor manifesta est et maior probatur quia non possunt dari vere.

CAd hoc respondeo q; quia ille propositioes nō possunt dari false in terminis creaturarū q; negatiua terminis supponentibus pro creaturis semp erit falsa: iste tñ sunt similes acceptiois ab vtrūq; persona vtrūq; persona est essentialiter differens ab vtrūq; pona vtrūq; persona nō est essentia differens capio illos terminos vt attribuantur creaturis / r deo si velles dicere illas nō esse eiusdē acceptiois tunc ille non instarent: sed tunc argue de his ab vtrūq; homine. vtrūq; homo est aial differens: ab vtrūq; hoie vtrūq; homo non est animal differens.

CCirca hec posset arguere q; spia ex dictis sequit hanc pñam nō valere ab vtrūq; homine vtrūq; animal differ: ergo vtrūq; aial ab vtrūq; hoie differ: sed hoc est falsū: ergo dicta nulla sequētia patet q; si sint duo homines cū vno alio tñ inter aialia aīa est verū / r pñs falsum minor probatur q; tunc sequere tur hanc pñam nō valere ab vtrūq; hoie vtrūq; aial nō differ: ergo vtrūq; aial ab vtrūq; homine nō differ. S; hoc est falsum cū non possit instari de forma acceptiois terminorum: ergo dicta nulla.

CAd hanc replicā rñdeo concedendo sequelam q; bene probat dari ibi antecedens verū / r pñs falsum similiter e contra pñā nō est formalis q; si trāsponas terminos in eodem casu antecedēs esset verum / r consequens falsum. quando probas falsitatem cōsequētis nego q; sequatur in negatiuis illā consequentiam nō valere immo est bona / r mutua causā credo quia in terminis creaturarum non possunt verificari tales propositiones extremis supponentibus / r ideo in terminis creaturarū hec consequētia est bona ab aliquo homine duorum aliquod animal duorū non differ: ergo ab vtrūq; homine vtrūq; hō nō differ. si tñ queramus illas esse eiusdē forme non

absolendo ly differens a numero tunc si ly a cū hoc termino fortes vel gabriel ly / b / sicut binarias ex gabriel / r forte vel gabriel. vel fortes sic instabitur ab vtrūq; a vtrūq; b non est ens differens ergo vtrūq; b: ab vtrūq; a non est ens differens / r si significaciones terminorū transponas instabitur e contrario.

CContra hanc solutionē priorē arguitur si ille consequentie valerent sequeret q; hec cōsequētia esset bona vtrūq; hō ab vtrūq; asino nō differet: ergo ab vtrūq; asino vtrūq; homo nō differet: s; hoc est falsum ergo / r. sequela patet q; eadē videt ratio in propositionibus de presenti / r futuro sed minor probat quia si fortes erit simul cū brunello / r fauello plato vero cū alijs duobus asinis: asini aut qui cum vno simul erunt nō erunt simul cum alio / r non sint nec erūt plures homines nec plures asini tunc antecedens est verum / r consequens falsum.

CAd hanc replicā respondeo negando sequelā nec est simile in propositionibus de presenti / r futuro q; propositiones de futuro capte possunt verificari terminis supponentibus pro creaturis nō tñ ille de presenti hinc pñz q; pñtis hec cōsequētia sit formalis alter homo ab altero asino differ: ergo ab altero asino alter homo differet: ergo ab altero asino alter hō differet.

CEx dictis facile possunt dissolui quedam parua dubia videlicet que sit contradictoria huius vtrūq; homo vel vterq; homo non est animal.

CAd hoc respondeo esse hęc alter homo / r alter homo est g animal supposito q; ly g / faciat illum terminum animal supponere duabus confusis quarum prima est respectu primi termini / r secunda respectu de ly / r vnica determinata ita q; in illa propositione oportet primo accedere sub prima parte isto modo iste homo et alter homo est animal / r sic de singulis: et hanc propositionem reduces ad hęc copulatiuam iste homo est animal / r alter homo est b / animal. / r si querat de veritate illius vtrūq; homo vel vtrūq; homo non est animal respondeo q; illa est vera: quia vna pars dicitur

etne ad quam reducetur est vera que est hec a / vterq; homo non est animal que vera est rebus vt nunc. Sed contra hoc arguitur bene sequitur sua contradictoria est vera que est hec non vterq; homo vel vterq; homo non est animal: ergo alia est falsa antecedens probatur bene sequitur nō vterq; homo vel fortis non est aial z sic de singulis ergo non vterq; homo vel vterq; homo nō est animal. Ad hoc facile respondebis negando consequentiam qz ascenditur sub termino distributo distributione opposita suppositioni cōsue z ideo sic arguēdo virtualiter arguitur a plurib; determinatis ex pre pdicari qd determinata sit respectu illi ad vnā determinatā.

Contra hoc arguitur probādo veritatem illius: bene sequitur nō vterq; homo vel vterq; homo est nō animal z vterq; hō: z vterq; hō est: ergo nō vterq; homo vel vterq; homo nō est animal. patet consequentia a negatiua ad affirmatiuam predicato variato penes finitum z infinitum posita constantia.

Ad hoc respondeo negādo cōsequentiā qz modus arguendi a negatiua ad affirmatiuā nō valet qñ predicatum affirmatiue supponit determinate aut mixtum subiecto supponente distributiue vt non sequitur non a homo est non animal: ergo nō a homo nō est animal sine omnis homo est b animal.

Circa ista dubitatur que sit cōtradictoria huius vterq; homo z nō vterq; homo ē animal, ad quod facile est respondere istam esse suam contradictoriam alter homo vel vterq; homo est animal. Si vero sicut nonnulli dicunt (quod tamen in difficultatis complexione sumptis impugnabitur) hec propositio vterq; hō z nō vterq; homo est animal equiualeat huic vterq; homo z non a / vterq; homo est animal z nō vterq; homo est animal sed si caperetur illa loco hui; vterq; homo est non vterq; homo est b animal in quo sensu quidam preter rigorē caput tūc contradictoria erit ista alter homo vel vterq; homo est c / animal. Quidam qui

existimat difficultimum esse dare contra dictoriam illius vult probare veras sic capiēdo vterq; angelus z nō vterq; hō est animal z aliam capiēdo istam vterq; q; angelus z nō vterq; homo est animal in hoc sensu vterq; angelus z nō a / vterq; q; homo est b / animal. z primum vterq; pro contradictorio de ly vterq; videlicet pro ly alterum capit z probat veritatem affirmatiue sic alter angelus vel iste hō est animal z sic d; singulis: ergo alter angelus vel vterq; homo est c / animal.

Ad quod facile est respondere q; arguitur a pluribus determinatis ad vnā determinatam. Deinde replicat inapparentissime inueniens iste equiualeat. Alter angelus vel vterq; homo ē c / animal z alter angelus vl vterq; homo est cam mal: ergo non inconuenit q; arguatur pluribus determinatis ad vnā determinatā quando determinata prime partis equiualeat cōfute vel vt ipse capit iste equiualeat vterq; asinus vel vterq; hō est b / animal z a vterq; asinus vl vterq; homo est b animal distribuendo ly asinus distinctiue hoc est distribuendo contradictorio modo ad ly vterq; z predicato habente mixtam suppositionem. Deinde subdit S; rādis est hec questio. Difficilis nimis nec pōt i propriū apparere qd dicēdū est nec credo senecā dixisse de isto argumēto si ei occurrisset subtilissimū esse cōtēnere q; dissoluere miror de hoc viro q; in alijs vir doct; eritit ppter hō facile argumētū hec effudit: sed deo mirari qz i facilliorib; plura suprema effudit. Argumentū em̄ nullū est q; vni nōq; ille equiualeat nō p; terea sequit q; non arguat a plurib; determinatis ad vnā determinatam ex parte predicari q; bene sequatur q; non inconueniat aliquid dō sub secunda parte arguere a plurib; determinatis ad vnā determinatā respectu prime q; suppositio determinata prime respectu distributionis scde est ualē determinate nō tñ probat neq; est verum suppositionez mixtam seu determinatam predicari equiualeare cōfute.

Certius articulus,

Ad tertium articulum deueniēdo z omnium quidem difficultissimū in quo de modo quo aliarū propositio

difficultates

difficultates multo hic fiat difficultiores agentis. Aduertendū est in alijs propositioibus errorem multipliciter contingere posse vno nāq; modo ex parte aliam extremi sic q; maneat eadem particularitas vel aliqd aliud zc. vel ex parte parium alicuius extremi vel ex parte vnius extremi in ordine ad alterum. exemplum primi vt iste. animal omnis homo est animal omnis homo non est. exemplum secūdi de his omnes homines homo er quilibet homo sunt homines quilibet homo z homo non sunt. exemplum tertij de his a / homo homo et quilibet homo est quilibet homo quilibet homo: et homo non est. et capio in his vltimis ly et complexine et quecūq; istarū possunt applicari et sunt propositiones difficultiores vt si quis inquirat applicando propositiones secundas z eas difficultiores efficiendo nunquid iste propositio vterq; homo et omnes boies homo: z quilibet homo est alter homo vel homines quilibet homo z homo non est capio de primū z vltimū z scdm complexiue op; ponuntur: vbi vides illas propositiones non tam facile efficiuntur. Difficilissimū est insari z qñq; inmo sep cōtingit q; in huiusmodi applicatione hōnes que antea non opponerant efficiant oppositē z maxime si dimitteres ly et in vtrāq; vt iste due a homo qdlibet risibile est z quilibet homo risibile non est. clā est q; nō opponunt z tamen si sic accipiās quilibet homo: et homo qdlibet risibile est hōmo vel quilibet homo risibile. vbi est clarē propositiones ex illis consergentes esse iam oppositas qz suppositio cōfusa scde partīs equiualeat determinate per quandam regulā superius positā: at si sic adūgeres homo z a homo qdlibet risibile est quilibet homo vel quilibet homo risibile non est faceres illas difficultiores et nō oppositas contrarie et dares illas veras sic essentia diuina et a: persona quilibet persona est z reliqua. Inueniuntur preterea propositiones multū difficiles in quibus variatur probatio ex parte predicati ad subiecti partes: de quibus vltimo argumento. Sed quia hec multo melius argumentis dignoscuntur.

Ideo primo sic arguo: probans de hac materia contradictoria vera aut

falsa: applicādo propositioes: in quibus ex parte vnius extremi cōmittitur error: iste opponuntur. a. z. b. omne. c. est. a. z. b. nullum. c. est z si possunt dari vere z false: ergo dicta nulla: p̄sa est nota z probat minor: q; si ly. a. et ly. b. cum isto termino ens z ly. c. cum isto termino p̄henir conuertatur ambe sunt vere: at si oēs termini cum isto termino hō ambe sunt false. Si dicas forte illas non opponi: q; eadem manet particularitas et parte terminorū cathegorematicorū subiecti z eadem vniuersalitas ex parte de ly. er.

Contra hoc arguitur: iste sunt contrarie: homo z quilibet asinus est animal hō z quilibet asin? nō est animal tamē cōtrariū idem error: ergo solutio nulla.

Ad hoc arguēdo rādes sicut responsum est: vsq; ad replicā ad quam rādeo q; q̄uis eundē errorem cōmitti apparet in secundis: ille tñ non impedit: q; vt ptz ex regula prima huius capituli ille propositioes sunt contrarie postq; due partes cōpulariue ad quā reduciuntur cōtrarie. Et ex eadē regula ptz has esse cōtrarias homo z quilibet asinus est aial: et homo z asinus non est aial. Quo fit vt si ly et in vtrāq; mutet in ly vel tales propositioes opponuntur subcontrarie: patet etiā ex regulis postiq; q; si ly z postū in affirmatiua mutet in negatiua in ly vel propositioes ille non opponunt: nam iste non opponuntur: homo z quilibet asinus est animal: z homo vel quilibet asinus non est animal: dabuntur em̄ vere sic dicēdo: ens z quilibet homo est aial: z ens vel quilibet homo nō est animal: z false per partium subiecti transmutationē: atq; hinc patet dari duas propositioes oppositas: z tamen per solā mutationē vniuersalitatē in particularitatem illas non amplius opponi sed iste: homo z quilibet asinus est animal: z homo vel asinus nō est animal opponuntur subcontrarie: vt ptz per regulā quandā huius capituli.

Sed cōtra solutiōē principālē arguif sequeret has non opponi: vterq; hō z alter homo omne currens est z vterq; homo z alter homo non est currens: hoc est falsum: quū non possunt dari vere: igitur: se quela tamen patet: q; eadē manet particularitas z vniuersalitas.

Ad hoc respondeo negando se

quela: r quis eade maneat particularitas tñ prima impossibilis est cū foamalr in ferat et se hāc: vterq̄ hō omne currēs est.

Contra hoc arguit: sequeret has opponi: vtrūq̄ ens r alter hō est cur rēa: vtrūq̄ ens r alter hō nō est currens.

Respondebis ad hoc oīno negando sequela: qz error est manifestus et nulla earū est impossibilis r in facillimo casu de materia dabuntur vere.

Contra hoc arguit: sequeret has non opponi contrarie: vterq̄ homo r alter homo est. b. currēs: vterq̄ homo r alter homo non est currens: sed hoc est falsum: quū prima sit impossibilis r etiā non pnt esse vere r falsē: ergo ppositū.

Ad hoc respondeo concessa sequela negando falsitatē pntis: r ad p̄bationē nego q̄ in prima sit impossibilis et etiam q̄ non possunt dari vere: immo si h. a. conuertat cū hoc termino pater vel gabriel: sic iste vero: vtrāq̄ psona r alterū. a. ē b. essentia diuina: r vtrāq̄ psona r alterū a nō ē essentia diuina: loquor tam de personis creatis q̄ increatis.

Contra ista arguit: sequeret ut hoc q̄ iste non essent p̄trarie: alterū. a. r quilibet. b. omne. c. est: r alterū. a. r vtrūq̄ b. non est. c. sed hoc est falsum quum non possint dari vere igitur.

Ad hoc respondeo cōcessa sequela negando illud esse falsum: immo in simili casu dabuntur ambe vere.

Contra hoc arguit: sequeret has etiā nō opponi: vterq̄ homo et alter homo currens est: r vterq̄ homo et alter homo non est currens: sed hoc est falsum quum non possint dari vere.

Ad hoc respondeo concedēdo qd̄ infer: r negando falsitatē pntis: qz si loco de hō homo capias illū terminū ens in facili casu dabis ambas veras.

Contra hoc arguit: sequeret has duas nō esse p̄trarias: hō r vterq̄ hō alterū currēs est: hō r quilibet hō. b. currens non est: sed hoc est falsum: quū non possint dari vere: ergo solutio nulla.

Ad hanc replicā respondeo negando sequela: nec est iste de his r p̄ce-

dentibus: qz in his iuxta dicta in secūda articulo vltime partes sunt contrarie: alia vero non. iste namq̄ sunt contrarie: vterq̄ homo alterum currens est: r quilibet homo. b. currens non est.

Contra hoc arguit: sequeret tunc istas non opponi contrarie: vterq̄ homo r alter homo alterū currens est: vterq̄ homo r quilibet homo. b. currens non est: sed hoc est falsum: igit. sequela p̄barur: qz due partes non sunt oppositē scdm̄ eundem ordinem: et manet eadem particularitas r vniuersalitas.

Ad hanc replicā respondeo cōcessa sequela negando falsitatē pntis: qz si pro primo termino capias h. enec duo hoies sint oēs hoies: quoz̄ alter tantum currat r vnus asinus etiam currat r non sint plura cūctia ambe sunt vere. Contra ista possēt argumētari p̄bando duas partes propositionū assumptarū oppositē contrarie p̄tā primā partē primē r secundam vltimē: r regulā tertis huius capituli esse falsam. Sed ad id r̄ndendū est sicut r̄idebitur argumēto cuidam facto contra regulam quādam p̄mū capituli excludimur.

Contra ista possēs replicare: in quirendo quomodo opponunt iste: ens r quodlibet a. aliud ens currit: ens et quilibet aliud ens homo currit: vterq̄ homo et alter alius homo non currit: quilibet homo et quilibet alius homo currit: vterq̄ homo et vterq̄ alius homo nō currit: de quibus quando ageitur de copularis vbi vltisue sumptis: in secundo libro dicitur.

Scdo principaliter arguit applicando p̄pōnes: in quibus error comittitur ex parte partū extremozū in copularis: iste sunt cōtradictorie. Quilibet homo r quilibet asinus homo r quilibet hō sunt quilibet hō r quilibet asinus quilibet homo et homo nō sunt: tamē dabuntur simul vere: ergo dicta nulla: maior patet ex dictis r probat̄ minor: qz capiēdo in simili forma sic: quilibet hō r quilibet hō quilibet pars r pars ē r alia: ambe sunt vere si solus sit sortes.

Ad hoc argumentū respondeo negando maiorē: qz bene probat̄ minor:

ab defectus est manifestus: qz terminus distributus in ordine ad terminū supponitē confuse tantū in affirmatiua supponit confuse tantū in negatiua: qui error inter illas partes copulati complexiue sump. in maxime impedit.

Contra hanc solutionē arguit: ad minus iste essent p̄trarie: homo r vterq̄ homo quilibet pars et pars est homo et quilibet homo pars et nulla pars est capiēdo primū copulatū diuisiue r scdm̄ complexiue sicut capitur semper in hoc argumēto: r tñ hoc est falsum: ergo solutio nulla: minor probatur: qz sic capiēdo: quilibet homo et vterq̄ homo quilibet pars materie r pars est sunt ambe vere: vt patet inueni.

Ad hanc replicā r̄ideo sicut resp̄sum est ad argumentū propter eundem errorē illas non esse cōtrarias: atqz in casu ibi posito ambe sunt simul vere: r in codē casu iste sunt vere: quilibet homo r vterq̄ hō quilibet pars materie et vtrāq̄ pars est r alia: immo esto q̄ dixisset sic: quilibet homo et vterq̄ alius homo r inueniēs ambas veras.

Contra hanc solutionē arguit: sequeret r hanc has non opponi p̄trarie quilibet homo et vterq̄ homo quilibet pars r altera pars est: r quilibet homo r quilibet homo pars r vtrāq̄ pars nō est: sed hoc est falsum: quū repugnet illis veritas de forma accep̄tionis terminozum: ergo dicta nulla: sequela patet: quia idē comittitur error.

Ad hanc replicā respondeo negando sequela: r quis appareat q̄ comittitur idem error: non in comittit: qz due vltime partes copulatiue ad quā ille propositiones reducuntur opponuntur contrarie: iste namq̄ vterq̄ homo quilibet pars r altera pars est: quilibet homo pars r vtrāq̄ pars non est: opponuntur contrarie: vt patet ex articulo precedenti. Sed iste due quilibet homo r quilibet homo quilibet pars et altera pars est: quilibet hō r quilibet homo pars r quilibet pars non est: non opponuntur et dabuntur vere sic dicēdo: quilibet homo et quilibet homo quilibet medietas hominis et altera medietas hois est si sortes sit omnis homo.

Si has propositiones scdm̄ totū loquaces rigorē probes facile dabunt vere sic capiēdo: quilibet homo r vtrūq̄ a. quilibet medietas r altera medietas est: quilibet casu q̄ solus sit sortes et ly. a. valeat sicut fortes vel medietas sortis: sed credo doctorē non sic cepisse: nam ad copulam reduci: in cuius secūda parte ly vterq̄ homo supponit determinate: vbi scēdum logice rigorē tam confuse in ordine ad predicatū vniuersalitatē: sed sic determinate iter: tunc ille sunt contrarie.

Contra hanc solutionē arguit: sequeret has non opponi: quilibet asinus r vterq̄ homo quilibet medietas r altera medietas est: r quilibet asinus vel quilibet homo medietas r vtrāq̄ medietas non est: sed hoc est falsum: quum repugnat illis veritas: ergo dicta nulla: cōsequentia tamen probatur: quia ille propositiones sic se habent q̄ vna est de copulato r altera est de distincto: et prima pars vnus non opponitur prime parti alterius: ergo ille non opponuntur.

Ad hanc replicā primo respondeo rationem illam quā vis probare illas non opponi nō esse validam: et quis fuit regula posita superius quod si due p̄pōnes vna de distincto et altera de copulato sic se habeat: qd̄ vna pars vnus vni parti alterius contradicit: et altera alteri non opponat q̄ ille nō opponit: non oportet id esse vniuersaliter verū: qñ vna pars includitur in altera: vnde optime sequitur: vterq̄ homo quilibet medietas et altera medietas est: quilibet asinus quilibet medietas et altera medietas est: ergo quilibet asinus est homo ex quo facile inferes q̄ si datur vere propositiones propositae dabuntur vere due et vltime partes que tamen sunt contrarie: immo vt patet ex dictis secundo articulo de propositione iam dicta. opponuntur iste contrarie: quilibet asinus r vterq̄ homo quilibet medietas r altera medietas est: quilibet asinus vel quilibet homo. b. medietas r. b. medietas non est. Sed ex dictis sequitur has (quilibet homo et vterq̄ homo vterq̄ homo et alter homo est: et quilibet homo et quilibet homo homo et alter homo non est) non opponi.

¶ Contra hoc arguitur: sequeretur has non opponi / quilibet homo et vterq; homo alterum .a. et alterum .b. est: et qui libet homo et quilibet homo vtrūq; .a. et

vtrūq; .b. non est: sed hoc est falsum / quā repugnet eis veritas / ergo dicta nulla.

¶ Ad hanc replicā rīdeo cōcessa sequela negando falsitatem consequentis: et ad probationem nego q̄ non possint dari vere / immo si ly .a. valeat tantum sicut tertia sortis et ly .b. sicut due tertie superiores sortis vel due inferiores et ly .c. sicut sortis vel due tertie superiores vel due inferiores sortis: tūc sic dicēdo / quilibet homo et vtrūq; .c. alterū .a. et alterū .b. est: facile instat. Et in eodē casu instatur his duabus similitudo p bando quodlibet .c. et vtrūq; aliud .c. alterum .a. et alterū .b. est: quilibet .c. et alterū aliud .c. vtrūq; .a. et vtrūq; .b. non est.

¶ Tertio principaliter arguitur applicando ppositiones: de quibus in principio notabilis dictum est hūc materie iste contradicit: homo et .a. homo omne aial est: quilibet hō vel quilibet hō aial non est: et tamē dantur simul vere facile sic dicendo essentia diuina et a psona ois psona est: et quilibet essentia diuina vel quilibet persona: persona non est.

¶ Ad hoc forte respondebis illas opponi subcontrarie per quandā regulam superius positam: quia prima pars vnus opponit contradictrarie prime alterius: et scda prime subcontrariatur secunde secunde.

¶ Contra solutionē hanc arguit: sequeretur tunc has quilibet homo et homo omne animal est: homo vel quilibet homo animal non est: opponi subcontrarie: sed hoc est falsum quā repugnet eis veritas et falsitas de forma acceptiois terminorū: ergo dicta nulla: sequela facile probaret: quia idē qd̄ in alijs inuenit.

¶ Ad hanc replicā sepe dictū est illas opponi contradictrarie: quia confusa istius: quilibet homo et homo omne animal est pro determinata reputatur.

¶ Contra hanc solutionē arguit:

sequeretur ex dictis has debere opponi contradictrarie: quilibet homo et homo ois homo et homo est: homo vel quilibet homo homo et nullus homo est: capio hūc primū captatū dimittue et scdm̄ comp̄plexiōem: nec scur etiam semper captā in hoc arguimento: sed hoc est falsum: ergo male obiectum est: sequela manifesta est in tra obiecta: et minor probatur: quia iste sunt similes forme: quilibet homo et pars ois pars et pars est: homo vel quilibet pars pars et nulla pars ē: que (casu quo sortis sit ois hō) sunt ambe vere: loquor de pre hois.

¶ Confirmatur in istis: quilibet homo et homo cuiuslibet angeli homo est: homo vel quilibet homo angeli nullus homo est: nō committit maior error: q̄ in prioribus et non opponunt: ergo solutio nulla: minor probat sic dicendo: quilibet homo et asinus / cuiuslibet angeli animal est: hō vel quilibet asinus angeli nullū animal est: casu quo quilibet hō a quolibet angelo possideatur et quilibet angelus habeat suum proprium asinum nullū inuicē habeat communē: ambe sunt vere. Idem poteris argumentari de illis: quilibet homo et asinus angeli quilibet aial est: et homo vel quilibet asinus cuiuslibet angeli animal non est: que in facili casu dantur simul vere.

¶ Et confirmatur secundo inquirendo quomodo opponuntur iste due: quilibet homo et homo alter homo est: homo vel quilibet homo vterq; homo non est.

¶ Ad argumentū responsum est vtrūq; ad vltimam replicam: ad quam respondeo q̄ bene probatur illas non opponi contradictrarie: sed opponitur subcontrarie: quia prima est de copulato et secūda de disiuncto: et prima pars vnus prime alterius contradicit: et secūda secunde subcontrariatur: nec suppositio confusa secūde partis subiecti equiuale determinare: quia vtrūq; patet vna pars predicti distribuitur: et altera supponit confusa tantum.

¶ Contra hanc solutionem arguitur: sequeretur istas duas non opponi contrarie: quilibet homo et altera pars ois pars et pars est: et hō vel vtrūq; pars nulla pars et pars est: sed hoc est falsum: quā repugnet eis veritas: q̄ dicta nulla.

¶ Ad hanc replicam concedo sequela et nego falsitatem consequentis quia dantur vere scdicendo in simili: quilibet hō altera medietas quibz medietas copulata est hō: vtrūq; vtra medietas medietas: et nulla medietas est. **¶** Circa ista quilibet querere quomodo se habent iste: quilibet homo et alter homo quilibet hō et alius homo est: quilibet homo vel quilibet homo hō et nullus alius hō est: quilibet homo et homo hō et quilibet et alius hō est: hō vel quilibet homo vel quilibet hō et nullus alius hō est: et similes: de quibus in relatiuis videbit. Similiter possumus inquirere de his: quilibz homo et quilibet homo vterq; hō et alter hō est: hō vtrūq; quilibet homo alter homo et vterq; hō non est: de quibus non est difficultas materia in alijs.

¶ Sed cōtra hoc arguitur: sequeretur has non opponi contrarie: vterq; hō et altera medietas quilibet medietas et medietas est: et alter homo vel vtrūq; medietas medietas et quilibet medietas nō est: sed hoc est falsum quoniam non possunt dari vere: ergo dicta nulla.

¶ Ad hanc replicam respōdeo cōcessa sequela negando falsitatem consequentis: et ad probationem dico q̄ si captamus sic vterq; homo et altera medietas materie quilibet medietas materie et medietas et dantur simul vere: casu quo sint duo homines comunicantes in a materia: que sit omnis materia.

¶ Sed cōtra hoc arguitur: sequeretur tunc has duas vterq; homo et altera medietas quilibet medietas et altera medietas est. Alter hō vel .b. vtrūq; medietas medietas et vtrūq; medietas non est: nō opponi contrarie: sed hoc est falsum quoniam repugnet eis veritas et nō falsitas ergo dicta nulla: volo q̄ in affirmatiua secūda pars subiecti iter confuse tantum sit q̄ in copulatiua ad quam reducatur etiam iter confuse tantum.

¶ Ad hanc replicā similitudō autem forte respondēdum: sicut ad quandā argumento precedētī sacram in qua idē rangebatur: ubi assignata est ratio. **¶** Cōtra hoc arguitur: sequeretur has: quilibz homo et vterq; homo quilibet medietas

et altera medietas est: quilibz homo vel alter homo medietas et vtrūq; medietas non est: probando primū de rigore et secundā reducendo immediate ad disiunctiua esse cōtrarias: sed hoc falsum esse apparet igitur. **¶** Cui forte cōcedas sequela et neges iuno: et arguitur sic: sequitur q̄ iste etis essent contrarie. d. vterq; hō et .d. vterq; hō quilibet medietas et altera medietas est: alter hō et alter hō medietas et vtrūq; medietas nō est: sed hoc est falsum ergo ppositū: sequela patet peridem et probatur minor: quia si capiatur p predicato hoc copulatiua materia et forma: et due sint tantū forme et due tantuz materie et comunicent duo homines in vna materia: et alij duo in alia: et alij duo in vna forma et alij duo in altera et c. ambe sunt vere.

¶ Ad hanc replicam respōdebis: sicut responsum est vtrūq; ad replicam: ad quam respondeo negando sequelas: nec idem est de his et de alijs: quia in prima illarum vna pars copulatiua supponebat distributiue: ratione cuius hec consequentia est bona: quilibz homo et vterq; homo quilibet medietas et altera medietas est: ergo quilibet homo et .b. vterq; homo quilibet medietas et altera medietas est: et hec p̄sa valeret si prima pars scaret determinate respectu predicati: sed in secūda mixtum supponit tam prima q̄ secūda pars quare in secūda error committitur: in primis vero virtutaliter nullus.

¶ Circa hec occurrit dubiū quomodo se habēt ppositiones omnes in hoc argumento posse si qualitates trāspōnas: verbi gratia: capio vltimas quero quomodo se habēt iste .d. vterq; homo et .d. altera medietas quilibet medietas et altera medietas non est: et alter homo vel vtrūq; medietas medietas et vtrūq; medietas est: et volo q̄ in affirmatiua secūda pars iter confuse tantuz respectu partium predicati. Ad hoc respondeo q̄ de maria sunt vere: et inuenies in omnibus alijs q̄ facile dantur vere et c. per hec patet solutio ad cōfirmationem et ad aliud quod circa confirmationem tangitur: ppositiones nāq; ibi assum pte subcontrarie opponuntur.

¶ Ad secundam confirmationem respondeo illas contradicere: q̄ iste equi

valent: quilibet homo et homo alter homo est: et quilibet homo z. b. homo alter homo est: ratio quare equivalet est: quia non potest prior verificari predicato habente plura supposita...

Quarto principaliter arguitur

iste contradictio: quodlibet. a. z quodlibet. b. c. et d. est. a. vel. b. quodlibet. c. z nullu. d. est: capiendum primum copulatum divisine z secundum complexione: sicut etiam argumentis precedentibus accepti et capiam...

ices ad hoc negando sequela: quia

no est idem q in negatiua ponatur ly vel aut ly et: si enim ponatur ly et: sufficit ad hoc q sint contrarie q aliquae partes sint contrarie: patet ex quadam regula...

iste no essent contrarie: quodlibet. a. z quodlibet. b. c. z alterum. d. est. a. vel. b. qdlib. c. et vtriusq. d. non est: sed hoc est falsum: quia repugnat eis veritas: sicut male rntum est.

Pro solutione argumenti adnerendum est q difficiles sunt huiusmodi ppositiones: in quibus sic sit variatio pbatoni: vnius partis subiecti ad vnam partem predicati: et vidimus argumentum precedentem de ppositionibus: in quibus fit variatio vnius partis subiecti indistincte ad vnam partem predicati distributa...

hinc ad formam argumenti sicut respondit est vsq ad replicam secundam: ad quam respondeo concessa sequela negando q ille non possunt esse vere: immo si tam ly. a. q. c. et. d. conuertatur cu hoc termino homo: et. b. cum hoc termino bi

terius hostium sunt ambe simul vere: et hinc facile poteris insitare propositio-nibus his si adderes ly vterqz aut ly alte rum pultre aut secunde parti. Et si contra hoc argueres. quia iste non opponitur:

quodlibet. a. et vtriusq. b. alterum. c. et alterum. d. est. a. vel. b. vtriusq. c. z vtriusq. d. non est: sed hoc est falsum cum no possit insari. Ad hoc respondeo q si primum vterqz capiatnr complete a parte subiecti si omnes termini conuertantur cu hoc termino fortes vel materia fortis sunt vere: nota hanc negatiua esse falsam: nisi ly. b. sit terminus vltimo probabilis: si vero capiatnr incomplete si tam ly. a. q. c. q. d. cum hoc termino homo: et ly. b. cum hoc termino homo vel binarias hominum conuertatur z sint tantu duo homines sunt ambe simul vere.

Contra solutionem argumenti datam inter arguendum et contra dicta arguitur: sequeretnr has esse contrarias: quodlibet. a. et quodlibet. b. c. et. d. est: et. a. et. b.

nullus. c. r. a. est: sed hoc est falsum: igitur male dictum est: sequela probatur ex solutione ibi data: et minor probatur: quia si ly. a. cum hoc termino materia et ly. c. etiam et ly. b. sicut homo z ly. d. sicut ens vel entia: et sint tantu due materie que cuiusqz hominis sint materia: ambe sunt vere. Ad hanc replicam respondeo negando sequela: quia in his nulle due partes sunt contrarie: quoniam enim vtraqz fit de copulato: tamen duo errores committuntur: ex parte prouum partium vnius: et ex parte secundarum alter: z huiusmodi ppositiones: in quibus ly et manet in vtraz: z sic committuntur duo errores: sed admodu difficiles: quia oportet ad quamlibet partem respicere.

Contra hanc solutionem arguitur: sequeretnr q ille que non differunt a iam dictis: nisi per hoc q additur vltime partem alterum videlicet quodlibet. a. c. et quodlibet. b. c. et alterum. d. est. a. z. b. qdlibet. c. et vtriusq. d. non est: non essent con

trarie: sed hoc est falsu cum non possint dari vere: igitur propositu. Ad hanc replicam respondeo negando sequela: nec est simile de his z de alijs: quia ratione huius signi alterum non possunt verificari probando eo modo negatiua: verum est tamen q si prius pbareretur quilibz partem negatiua q subiecti aliqua partem si ly. a. cu hoc termino fortes vel materia z ly. b. z ly. d. conuertantur z etiam ly. c. ambe sunt vere.

Ex his patet hanc consequentiam nullam: vtriusq. a. z vtriusq. b. c. z alteru. d. est: ergo vtriusq. a. z vtriusq. b. c. z. d. est: Quis vtriusqz illoru signoru capiatnr complete: qz si ly. a. cum hoc termino pater vel filius: et ly. b. etiam z ly. d. etiam sed ly. c. cu hoc termino essentia diuina: antecedens est verum z consequens falsum. Sed queretnr

iste opponatur: quodlibet. a. z quodlibet. b. c. et quodlibet. d. est. a. vel. b. qdlibet. c. et d. non est: ad hoc respondeo q ille opponuntur: nec possunt esse vere: ratio illi erroris cum non possit affirmatiua verificari de ly. a. z ly. b. habente multa supposita. Aduerte q quando aliqua nota additur q r. denotatur reducendam illam esse ad copulatiua ordine quo lra notat. Sequitur Caput decimum.

In hoc decimo capite agendum est de disiunctis complexiue sumptis: et inuestigabitur quomodo contradicendum est pponitibz ex talibz disiunctis coppositis.

Inc agendum est de disiunctis complexiue sumptis: quoru disiunctio a disiunctis diuinitate sumptis non est vsqz adeo nota quum de ea logicor multi decerent: nonnullis dicentibus no differre disiuncti diuinitate sumptis a disiuncto complexiue sumptis: alij dicentibz q solum qn accipitur vnicie accipit complexiue: alij consulendas doctoru aures indicant. His tamen omittis insequendo communiozem modum: dico tunc ly vel accipi complexiue quando denotatur aliterum extremu coppetere toti et no parti:

stos tunc capitur quando propositiones huiusmodi non cognoscuntur per distincti-
nam: quis distinctum supponat de terminis: sed potius plurimum quando capi-
tur distinctum complexiue licet descen-
dere immediate sub toto aut si diuersas
habeat acceptiones post descensum sub
partibus sub toto descendenduz est: atq;
veritas harum per extremorum supposi-
tiones iudicanda est. Unum tamen est no-
tandum: qd non refert dicere in propo-
sitionibus: que eque bene cognoscuntur per
suppositionem extremorum: nisi scilicet per re-
ductionem ad distinctiua distinctum capi
complexiue vel diuisione: vt in hac homo
vel omnis animus currit: poteris pro libi-
to dicere distinctum complexiue et diuisi-
ue capti. Sed vbi totum distinctum vnice
accipitur. tunc complexiue capitur et non
diuisione. **¶** Vnde patet qd distinctum diuisi-
sive supra in affirmatiuis non distinet a dis-
tincto complexiue sumpto accepto diuer-
sis acceptiombus in affirmatiuis: sed in
negatiuis autem maxime differre: hec em
est vera diuisione capiendū homo vel chy-
mera non est homo: et tamen complexi-
ue est falsa cum sensus sit: res que est ho-
mo vel chymera non est homo: veritas
illius non recte cognoscitur per reductio-
nem distinctiua. Sed bene posset ali-
quomodo et hoc supposita constantia parti-
tium. **¶** Pro cuius declaratioe pono hac
regulam. Omnia propositio de distincto
complexiue sumpto non distributo nec sin-
gularizato inferri et inferri ab vna disti-
ctiua supposita constantia partium: vt for-
maliter sequitur: fortes vel antichristus
non est homo: ergo fortes non est homo
vel antichristus non est homo: etiam e contra
opime sequitur: fortes non est homo vel
antichristus non est homo: et fortes vel antichristus
est: ergo fortes vel antichristus non est homo: ar-
guendo a propositione de distincto ad dis-
tinctinam non oportet ponere constantiam:
sed bene e contra et in affirmatiuis
nulla oportet ponere constantiam: sed de o-
tali: sicut si de distincto diuisione sumpto
esset: oportet iudicare. **¶** Dicebatur in re-
gula de distincto non distributo nec singu-
larizato: qd quando est singularizatum non re-
ducitur ad distinctiua: sed si sit de distri-
buto distincto propositio negatiua inferri
inferri a copulatiua: vt formaliter seq-

tur: ois ho vel chymera non est alitergo
ois homo non est aial et ois chymera non est
aial: e contra. Sed si fuerit propositio affir-
mativa de distincto distributo: tunc in-
ferri a copulatiua et etiam inferri ipsam
sed hoc est cu constantia partium: vt forma-
liter sequitur: ois homo est animal: ois
chymera est aial: qd ois chymera vel ho est
aial: similiter huius sequitur: ois chymera vel
ho est aial et chymera est et ho est: ois
chymera est animal et ois homo est aial:
qd hic loquimur de affirmatiuis: loquimur
de pure affirmatiuis.

¶ Contra regulam vltimo captam
poteris arguere: qd non sequitur: nullum al-
bum est incipiens esse et nullum album est
desinens esse: ergo nullum albus incipiens
vel desinens esse. **¶** Ad hoc facile dicitur:
omnes regulas has fore intelligendas:
diuino modo nullus error committatur: nuquam
tem arguitur a non amplo ad amplius. **¶** Si-
militer arguendo eutabis oes errores
qui impediunt consequente bonitate. Re-
gula etiam que in hac materia ponitur:
videlicet arguendo a parte distincti ad
totum: similimodo est intelligenda: que
intelligenda est in affirmatiuis: aut posi-
ta constantia si in negatiuis velis argu-
mentari et sine distributione et singulari-
zatione totius distincti oibus alijs ab-
tis que in alijs consequentijs solent im-
pedire. **¶** Ex his facile apparet omne dis-
tinctum complexiue sumptum cuius vna
pars non supponit: conuenit cu parte sup-
ponente. Argumento tamen vltimo terrij
capiti: si bene memineris: videmus id fore
intelligendum. diuino modo totum vnice ca-
piatur. **¶** His breuiter notatis p modo
contradiciendi in distinctis est notanda
distincta qd non distribuitur aut negari
esse particularitate: quare non potest in
vtraq; contradictoriarum manere eodem mo-
do: neq; habet coniunctionem impositam sibi
contradictoriae propositioni naq; in qua
ponitur ly vel complexiue sumptum non con-
tradicit propositio in qua ponit ly et complexi-
ue sumptum. ite naq; essent vere: fortes vt
materia e materia et fortes et materia non
sunt materia. Similiter ponit de distincto
complexiue supra non contradicit pro-
positio distincto diuisione sumpto. **¶** Ite naq; sunt
falsae: antichristus vel quibus ho non est ho: an-

habetus et ho est homo. Relinquit ergo
p regula vniuersali distinctum si in vna di-
stribuit in sua contradictoria non debere di-
stribui qd si in vna affirmat et non distribui-
tur in alia negabit vt contradictoria huius
antichristus vel ho non est ho: erit hec / non
antichristus vel ho non est ho: istius ho vel
ois animus non currit: non ho vel ois animus
non currit. **¶** Sicut contradictoria huius. ois ho
vel animus currit si ly ois cadat in totum
distinctum est hec: non ois ho vel animus cur-
rit: et nota signu illud vniuersale posse
cadere in totu distinctum: licet etiam potest
cadere in parte: hec dixerim propter pau-
ca videntur qui facillime omnibus et dis-
tinctum in hac propositioe ois homo vel ani-
mus est animus non posse distribui: cuius
rationes sunt tam faciles vt non placeat
has ponere. **¶** Posses circa hec dubitare
an contradicant iste duo: fortes vel fortes
currit / fortes vel fortes non currit: et vide-
tur primo illas non opponi. quia iste sunt
similis forme: fortes vel plato currit / for-
tes vel plato non currit: que tamen sunt ve:
similiter manet in vtraq; ly vel affirmati-
ua: altera parte videtur illas contradice-
re: qd sunt singulares opposite qualitates.
¶ Ad hoc respondeo illas esse con-
tradictorias nec accepte sunt similis ac-
ceptionis: qd subiectu prioru est terminus
diferens et posterio: uel est ois. **¶** Ex quo pa-
tet has fortes et fortes currit: fortes et for-
tes non currit: etiam non dicitur opponi.
¶ Contra hec ad huc posses arguere p ban-
do duas propositiones in quibus ly vel ma-
net in vtraq; inuariata contradicere: vt pa-
tet de his: fortes qui est homo vel animus
currit / fortes qd est homo vel animus non cur-
rit. Sed ad hoc facile est dicere non esse in
conueniens qd se tenet ex parte determinatio-
nis accepte vnice: aut est determinatio
vnice: et si arguas de his qd contradicunt dicitur
animus vel ois homo vterq; homo est ani-
mus vel homo alter homo non est: in quibus
bas tamen manet ly vel et.

¶ Ad hoc respondeo illud ideo ac-
cedere: quia altera est impossibilis forma
hinc et altera necessaria: materia singularis ar-
gumenta que nullam habent difficultatem facie-
li solues.

equales propositio in qua capit diuisione
sua propositioe in q ly et capit diuisione:
vt iste sunt prarie homo vel animus non
currit: quilibet homo et quilibet animus cur-
rit: intelligo nisi aliunde pueniat impe-
dimentum aliqd addidit q taliter capitur
qd non equales distinctio diuisione: qd qd id
accidit: tunc tales propositioes erunt con-
tradictorie: sicut his p hanc fortes vel pla-
to non est fortes capiendū ly vel complexiue
in qua ponatur vniuersalitas habere con-
trarietas. **¶** His notatis ponitur propositio
tunc hec: duo contradictorie non possunt esse
vere vel falsae: nec duae contrarie vere: nec
duae contradictorie falsae.

¶ Contra hoc arguitur primo ar-
gumento comuni iste contradicit: omnis
homo vel animus non est animal homo
non vel animus non est animal / signo om-
nis in negatiua cadente sup prioru pre-
ter datur simul vere: ergo lex contradicto-
riarum nulla consequentia est manifesta cum
maior et probat minor: quia negatiua est
vera: quia bene sequitur: omnis homo non
est animal vel animus non est animal et ho-
mo est et animus est: ergo ois homo vel
animus non est aial. et veritas affirmatiue
patet per ascensum sub illo termino ho-
mo. hec est est vera: fortes non vel animus
non est aial: quia ista que est sua contra-
dictoria fortes vel animus non est animal est
falsa vt manifeste constat. **¶** Forte respo-
debis ad hoc sic dicendū est illas non
contradice: qd ille terminus aial distri-
buebarur in ordine ad secundam partem dis-
tincti supponens vniuersalitate: et in ista ho non
vel animus non est aial supponit vniuersalitate.

¶ Contra hoc arguitur sequere
qd ille terminus animal stare in illa de-
terminare qd ille essent contradictorie: sed
hoc est falsum quia si brunellus sit omnis
animus ambe sunt falsae. **¶** Falsitas negati-
ue manifesta est: falsitas affirmatiue pa-
tet: quia hec est falsa fortes non vel animus
non est aial quod ex dictis ly aial suppo-
nat determinate et nulla singularis esset
vera sub illo termino animal.

¶ Ad hoc argumentum est vnus
modus respondendi vni que raderet sicut
ristum est inter arguendū negare ista esse
falsas ois ho vel animus non aial si brunellus
ho est ois animus et negare istam etiam

ois homo vel affinus nō est aial: ois affinus est brunellus: ergo ois homovcl brunellus non est aial: diceret. eim q arguitur a cōfusa ad determinatā ex parte totius diffūcti: qm in alicedēte dicit oportere prius dēcedere sub predicato q̄ sub toto diffūcto: q̄ nō potest prius dēcedi sub toto diffūcto quin prius dēcedatur sub ly affinus postq̄ diffūctū accipitur diversis acceptionibus. Et non potest prius dēcedi sub ly affinus q̄ sub illo termino animal: q̄ ille terminus stat cōfuse: ergo non potest prius dēcedi sub toto diffūcto q̄ sub illo termino animal: sic totius diffūctū supponit virtualiter p̄fufe: t̄m: non autē in p̄sequēte. Concedere preterea tenē. r̄ fm̄ hunc modū loco termini supponētis cōfufe t̄m non habentis nisi vnicū suppositū non licere ponere terminū supponētē determinatē: vt hęc est vera fm̄ ipsos ois homo vel affinus non est animal: r̄ hęc est falsa: omnis homo vel b affinus nō est animal: sed hęc modus respōdētī q̄uis sit cuiusdā docti logici: nō t̄m eū probō. Sequeret eim̄ primo dari duos terminos p̄uertibiles mediāte q̄cūq̄ copula taliter q̄ de q̄cūq̄ de q̄ affirmat vñ? affirmatur: reliquus: de q̄ quocūq̄ negabitur vnus negabitur r̄ reliquus: t̄m non licet loco vnus ponere aliū. hoc patet si ly a cōuertatur cū hoc diffūcto brunellus vel chymera: tunc isti duo termini a brunellus sunt huiusmodi: r̄ t̄m hęc est concedēda: ois homo vel a. non est aial: r̄ hęc neganda omnis homo vel brunellus non est animal.

Secundo arguit probādo hęc falsam ois homo vel affinus non est aial bene sequitur omnis homo vel affinus nō est aial: ergo ois homo vel a. iste vel iste vel iste affinus: r̄ sic b̄ singulis nō est aial: r̄ falsitas p̄sequētis p̄batur: bene sequitur omnis homo vel a. iste vel iste affinus non est aial: r̄ iste affinus non est: ergo ois hō vel iste non est aial. sequentia p̄t: q̄ d̄ diffūctū cuius vna pars non supponit cōuertit cū p̄e supponētē. Quā ergo huius rorius a. iste vel iste vna pars t̄m supponit sequitur totū debere cōverti cum illa parte. Quare isto modo dicendi omisso/ aut r̄ideo ad argumentū negādo aliquā d̄starū fore p̄radictoriā illius: sed p̄radicti

ctoria illius erit hec: homo nō vel q̄ affinus nō est animal: in qua ly aial mediū supponit cōfufe vñ r̄ determinatē. Cōfufe quidē in ordine ad totū diffūctū: q̄ totū diffūctū supponebat determinatē in aia: r̄ determinatē in ordine ad illius terminū affinus qui stabit p̄fufe. Et huius p̄positionis ois homo vel affinus non est animal veritas cognoscēda est per diffūctū ad quā redūcti supposita constantia partīs q̄ si affini non essent per veritatē huius ois homo non est aial cognoscēda esset r̄ si hoies non essent per veritatē illius a affinus non est aial cognoscēda esset. Nec aliter potest mediū cognoscēda postq̄ diffūctū accipitur diversis acceptionibus. Et non potest dēcedi sub toto quin prius sub prius quā nō potest sub predicato quin prius sub toto: q̄ totū diffūctū stat determinatē falsūdo ergo supponēs omnes/ non potest cognoscēda per dēcēsū vel ascēsū immediate: sed potius per reductionē ad diffūctinam modo dicto. Et si p̄tra hoc arguas: q̄ si brunellus sit ois affinus hęc est v̄a hō nō vel a affinus non est aial: vt cōstat r̄ veritas negativē probat. Bene sequit. Omne aial ois homo vel affinus nō est: ergo ois homo vel affinus nō est aial p̄ p̄uertionē. Si forte negaueris hęc p̄nāz dicēdo q̄ arguit a cōfusa ad determinatā ex parte totius diffūcti. Cōtra hoc arguit in p̄te totū diffūctū supponit p̄fufe: quia ly vel in hac p̄pōne ois hō vel affinus nō est aial sequit mediāte illō signū ois: q̄ p̄positū. C̄n hac replia inq̄rit quare cōter d̄q̄ in hac p̄positione oē aial ois homo vel affinus est diffūctū supponit p̄fufe: r̄ in hac ois homo vel affinus oē aial est supponit determinatē viso q̄ ly vel sequit mediāte signū distributivum in scēda sicut in prima.

Ad hoc respondeo q̄ quāntis in scēda ly vel sequatur mediāte: nō t̄m totū diffūctū sequitur mediāte signū vniuersale: sed immediate: q̄ totū diffūctū est hoc homo vel affinus: q̄ quidē sequit im mediāte signū vniuersale: nec p̄p̄terea d̄z distribuit: q̄ non cadit in totum: sed in hac omne animal omnis homo vel affinus est: hoc totum homo vel affinus sequitur mediāte signū vniuersale subiecti.

Contra has solutiones arguit: sequeret has equialere: omnis homo non vel affinus non est aial r̄ ois homo non vel b affinus non est animal: sed hoc est falsum: ergo dicta nulla: sequela probatur: quia hęc contradicunt homo vel affinus non est animal: minor: p̄batur quē ista omnia hō: o non vel affinus non est animal equialere hęc ois homo nō vel affinus non est animal postq̄ ille terminus distribuitur post signum p̄fufinum. Quare sequitur illas non equialere. propter hanc rationem tenet quidam in his propositiones non equialere r̄ ponit multas regulas ad cognoscendum quomodo supponit terminus super quē duo cadit signa se impedietia: dicit etiā illas nō equialere: ois homo nō vel affinus non est aial: r̄ ois homo nō vel b affinus non est animal: r̄ multa alia que est falsa cūcūq̄ constant intelligēt ea que dicta sunt superius de impedimēto duo rum signorum: quare cōcedo propositiones p̄positas equialere: r̄ ad rationes nam nego q̄ ille terminus affinus cōfundatur ibi: r̄ nego etiam q̄ in suis contradictoria confundatur: quia ly omnis nō est signum speciale confusionis vt dictū est q̄uis sit signum confusum.

Secundo principaliter arguit ille contradicunt omne animal b homo vel b brutum a animal non est homo vel brutum: tamen dantur simul vere: ergo dicta nulla. consequētia est nota cū maior r̄ minor probatur: q̄ si fortes sit omnis homo r̄ brunellus omne brutum: veritas affirmatiue manifestā est r̄ veritas negativē probatur per ascensum sub predicato. Si forte dixeris illam non esse suam contradictoriam: quia nō debet ly animal supponere cōfufe vel determinatē sed debet supponere duabus confusis in ordine ad duas partes diffūcti: r̄ vni ca determinata respectu totius diffūcti quod stabat confufe tantum.

Contra hoc arguitur. sequitur falsē q̄ in ista p̄pōne omne animal, ois homo vel b brutum est ly animal: deberet supponere confufe tantū: sed hoc est falsum quā in eodem casu ambe sunt simul vere: ergo dicta nulla.

Ad hoc forte respōdebis q̄ hec

erit sua contradictoria d animal homo non vel brutum est in quā ly animal supponit determinatē respectu totū diffūcti.

Contra hoc arguitur in illis cōmittitur idem defectus qui in alijs ex parte prime partis: diffūcti que distribuitur in ordine ad terminum supponētē determinatē in vna r̄ in hac suppositō dēterminatē: ergo nō sunt contradictorie. Si forte dixeris q̄ ille error non impedit: q̄ pars diffūcti non distribuitur in ordine ad aliā partē cū ille cōtradicit ois hō mo vel b homo currit. homo non vel hō mo currit.

Cōtra hoc arguitur: p̄positio nes ille possunt esse falsę: ergo ille error impedit. antecedens: probatur: iste sunt falsę. omnis homo omne rationale vel b r̄isibile est b homo rationale non vel r̄isibile est casu quo sint duo homines. Et confirmatur sequeret ex dictis has cē subcontrarias omne animal est b homo vel b brutum: animal homo non vel brutum est: sed hoc est falsū: ergo dicta nulla: mino: patet q̄ in casu posito ambe sunt falsę r̄ maior probatur: quia non videtur aliquis error committi. Forte dices q̄ ille terminus animal qui distribuitur in ordine ad terminum supponētē determinatē/ supponit determinatē.

Contra hanc solutiones arguitur: iste sunt subcontrarie omne animal est b homo vel b brutum: aial ois homo vel oē brutū nō est: r̄ t̄m idē error committit ergo dicta nulla. Forte respōdebis ad hoc sicut respondendum est negādo ista opponi et dabantur falsę casu quo nulla sit brutum: sed sunt multi homines.

Cōtra hoc arguitur iste propo sitiones oē aial est b homo vel b brutum r̄ aliquod aial omnis homo vel omne brutum nō est q̄ iam fuerunt affumpre capiēdo ly vel diuisiue sunt subcontrarie: ergo capiēdo etiam complexiue etiam sunt subcontrarie postq̄ non p̄mittitur aliq̄s error capiēdo ly vel diuisiue vt p̄p̄terine.

Ad hoc respōdetur q̄ q̄uis ca piatur ly vel diuisiue ille propositiones non sunt subcontrarie: q̄ iste omne animal est b animal vel b entitū animal

omne animal vel omne sensitivum non est sunt simul false.

Contra hanc solutionem arguitur: sequitur quod iste propositio omne animal est homo vel brutum aliquid animal omnis homo vel omne brutum non est: non essent subcontrarie capiendos vel vel complexine quoniam abesse sint false si multa sunt bruta et nullus sit homo: sed hoc est falsum: ergo male dictum: minor probatur ille propositiones capiendos vel vel divisive sunt subcontrarie et non committitur aliquis error: capiendos vel vel complexine quin committatur capiendos divisive: ergo etiam ille erunt subcontrarie. **Ad argumentum sufficiens rursus est versus ad replicam dicitur namque est in illis propositionibus contradicendo non solum aspiciendum esse ad partes distincti verum etiam ad totum. Et ad replicam de ista animal omnis homo vel brutum est. Rursus bene probatur illam non esse contradictoriam suam: sed hoc est contradictoria illi propositionis de animal de homo non vel brutum est in qua iam ly animal et ly homo supponit determinate et confuse: confuse ad ordine ad ultimam partem distincti: determinate in ordine ad totam: et iste erunt sue singulares animal homo non vel hoc brutum est: sic de singulis: et quoniam inquiri ibi vtrum hec sit sua contradictoria de animal homo non vel brutum est: respondeo quod in illo casu sunt ambe false capiendos in simili ut accepimus: et quando ibi arguitur quod error ille non impedit cuius pars distincti non respiciat partem distincti et determinata vnius partis respectu alterius equivalet confuse.**

Ad hoc dictum est regulam secundam capituli et in notabili capite precedenti in intelligendam esse toto distincto non supponente confuse tantum et extra relatiua. Et quo patet quod quibus contradictoria huius omnis homo vel risibile currit hec homo non risibile currit: huius tamen omnis homo omnis homo vel risibile est. non est hec homo a homo non vel risibile est: sed de his adhuc circa confirmationem. Dubitatur circa hoc vtrum sequatur omne animal a homo vel omne brutum est et omne animal omnis homo vel brutum est: ergo omne animal omnis homo vel omne brutum est.

Ad hoc respondeo quod non sequi

tur formaliter facile in terminis distincti inflatur. **Ad confirmationem** sufficienter responsus est versus ad ultimam replicam in qua agitur hec difficultas que bona est. unde accidit quod propositiones aliquae capiendos vel vel divisive sunt subcontrarie et eadem capiendos vel vel complexine non sunt subcontrarie: et capio exempli gratia has ab assumebantur omne animal homo vel brutum est aliquid animal omnis homo vel omne brutum non est quod capiendos vel vel divisive sunt subcontrarie et capiendos vel vel complexine non opponuntur.

Ad hoc respondeo quod ille in hoc ly vel capitur divisive sunt subcontrarie: quod ille equivalet duabus distinctis vel inferunt duas quarum una subcontraria est alterius: ultima namque huius distinctiue aliquid animal omnis homo non est vel aliquid animal omne brutum non est equivalet et prima ab hac inferunt omne animal est homo vel omne animal est brutum et manifestum est per regulam quintam secundam capituli illas esse subcontrarias cuius inferantur a duabus primis partibus que contradicunt et distinctiue includant aliquid vltra. Sed quoniam ly vel capitur complexine indicandus est de illis si cur de propositionibus pure categoricis quare error tollit illas esse subcontrarias: capiendos vel vel complexine et non capiendos divisive.

Contra hanc solutionem arguitur: iste sunt subcontrarie capiendos vel vel complexine hominis brunellus omne album vel omne nigrum est: et cuiuslibet hominis brunellus b album vel b nigrum non est: et committitur idem error: ergo solutio nulla. etiam ille sunt subcontrarie transpositis qualitatibus: igitur sic.

Ad hanc replicam respondeo illas subcontrarias riteque in illis committit idem error: quod in alijs quoniam vtriusque ex eadem regula obliquoque supposito determinata determinatio equivalet confuse.

Contra hanc solutionem arguitur: sequeretur eadem ratione has esse subcontrarias hominis brunellus in quolibet instanti b album vel b nigrum erit cuiuslibet hominis brunellus in instanti omne album vel omne nigrum non erit: si hoc est istius solutio nulla: sequela patet minor et

patet quod si brunellus erit quodlibet album et quodlibet nigrum et in quodlibet instanti ab vno homine fuisset possessus et a nullo in quolibet instanti ita quod in duobus instantibus non possideatur ab eo deus huius tunc falsitas vtriusque satis patet.

Ad hanc replicam facile patet solutio ex dictis argumentis penultimo obliquoque. Et quod difficultas non tangit materiam distinctiue sed potius materiam obliquoque quia idem oportet dicere quod de istis hominis brunellus in quolibet instanti b affinis erit et cuiuslibet hominis brunellus in b instanti quilibet affinis non erit. et de illis satis superque dicendum est in argumento allegato: ideo recurre illuc vbi videbis responsum.

Circa solutionem argumenti secundi et difficultate ibi facta in fine. duobus virtus pars distincti respiciat partem distincti quod idem est dictum an vniuersaliter supposito confusa distincti respectu alterius partis equivalet determinate de distinctis distinctiue sumptis atque in copulatis distinctiue sumptis. Ad quod respondeo vniuersaliter suppositione confusam partis distincti respectu alterius partis determinate equivalet distincto non supponenti confuse tantum: dicitur notate distincto non supponenti confuse tantum propter illud quod in argumento dicto factum est: istas vices non equivalere Omnis homo omnis homo vel b homo est et omnis homo omnis homo vel b homo est et per idem patet quod in contradictorijs istarum videlicet et quando distinctum supponit distributione opposita confuse suppositionem confusam non equivalet determinate vtriusque non equivalet de album de homo non vel homo est et de album homo non vel homo est idem omnino dicitur in distinctis distinctiue sumptis. Et ex consequenti patet non oportere ad dandum contradictoriam quod vna pars distincti et distribuat in ordine ad alteram partem sed bene in ordine ad alios terminos hec intelligo extra casum iam dictum et extra relatiua quoniam in relatiuis vtriusque in secundo libro supposito confusa partis distincti respectu alterius partis non equivalet determinate. **Contra hec quidam instat insolubiliter ut ait se**

queretur (inquit) has (essentia divina vel omnis essentia persona et omnis persona est omnis essentia divina et omnis persona est persona vel persona non est) esse contradictorias sed consequens est falsum quoniam veritates illarum (inquit) quilibet christiano nore sunt: ergo dicta. **Ad hanc replicam respondeo concedendo sequelam et ad probationem nego quod veritates note sunt cuiuslibet christiano imo falsitas negatine nota est cuiuslibet christiano quoniam copulatiue ad quam illa reducitur prima pars sit impossibilis.**

Tertio principaliter arguitur iste contradicere hominis affinis vel quilibet equus non erit: et de illis satis superque dicendum est in argumento allegato: ideo recurre illuc vbi videbis responsum.

Circa solutionem argumenti secundi et difficultate ibi facta in fine. duobus virtus pars distincti respiciat partem distincti quod idem est dictum an vniuersaliter supposito confusa distincti respectu alterius partis equivalet determinate de distinctis distinctiue sumptis atque in copulatis distinctiue sumptis. Ad quod respondeo vniuersaliter suppositione confusam partis distincti respectu alterius partis determinate equivalet distincto non supponenti confuse tantum: dicitur notate distincto non supponenti confuse tantum propter illud quod in argumento dicto factum est: istas vices non equivalere Omnis homo omnis homo vel b homo est et omnis homo omnis homo vel b homo est et per idem patet quod in contradictorijs istarum videlicet et quando distinctum supponit distributione opposita confuse suppositionem confusam non equivalet determinate vtriusque non equivalet de album de homo non vel homo est et de album homo non vel homo est idem omnino dicitur in distinctis distinctiue sumptis. Et ex consequenti patet non oportere ad dandum contradictoriam quod vna pars distincti et distribuat in ordine ad alteram partem sed bene in ordine ad alios terminos hec intelligo extra casum iam dictum et extra relatiua quoniam in relatiuis vtriusque in secundo libro supposito confusa partis distincti respectu alterius partis non equivalet determinate. **Contra hec quidam instat insolubiliter ut ait se**

queretur (inquit) has (essentia divina vel omnis essentia persona et omnis persona est omnis essentia divina et omnis persona est persona vel persona non est) esse contradictorias sed consequens est falsum quoniam veritates illarum (inquit) quilibet christiano nore sunt: ergo dicta. **Ad hanc replicam respondeo concedendo sequelam et ad probationem nego quod veritates note sunt cuiuslibet christiano imo falsitas negatine nota est cuiuslibet christiano quoniam copulatiue ad quam illa reducitur prima pars sit impossibilis.**

Tertio principaliter arguitur iste contradicere hominis affinis vel quilibet equus non erit: et de illis satis superque dicendum est in argumento allegato: ideo recurre illuc vbi videbis responsum.

Circa solutionem argumenti secundi et difficultate ibi facta in fine. duobus virtus pars distincti respiciat partem distincti quod idem est dictum an vniuersaliter supposito confusa distincti respectu alterius partis equivalet determinate de distinctis distinctiue sumptis atque in copulatis distinctiue sumptis. Ad quod respondeo vniuersaliter suppositione confusam partis distincti respectu alterius partis determinate equivalet distincto non supponenti confuse tantum: dicitur notate distincto non supponenti confuse tantum propter illud quod in argumento dicto factum est: istas vices non equivalere Omnis homo omnis homo vel b homo est et omnis homo omnis homo vel b homo est et per idem patet quod in contradictorijs istarum videlicet et quando distinctum supponit distributione opposita confuse suppositionem confusam non equivalet determinate vtriusque non equivalet de album de homo non vel homo est et de album homo non vel homo est idem omnino dicitur in distinctis distinctiue sumptis. Et ex consequenti patet non oportere ad dandum contradictoriam quod vna pars distincti et distribuat in ordine ad alteram partem sed bene in ordine ad alios terminos hec intelligo extra casum iam dictum et extra relatiua quoniam in relatiuis vtriusque in secundo libro supposito confusa partis distincti respectu alterius partis non equivalet determinate. **Contra hec quidam instat insolubiliter ut ait se**

fine probatur. bene sequitur ab aliquo ente istud differens non est ens & ab aliquo ente istud differens est ens: ergo ab aliquo ente istud differens vel istud differens non est ens. Cōsequētia patet a parte disuncti ad totum disunctum posita constantia partis disuncti.

Ad argumentum respondetur concessa veritate affirmative negando veritate negative & ad probationē negative nego consequentia qz in dña illa non debite ponitur constantia. Unde in hoc modo arguendi debet poni eodē modo constantia sicut arguēdo a negatiua ad affirmatiua predicato variato penes finitū & infinitū quare debet poni constantia sic cuiuslibet hominis quilibet asinus est vel eisdē hominis idē asinus est. Cōtra hanc solutionē arguit si dicta essent vera sequeretur hanc consequentia esse bonam cuiuslibet hominis quilibet asinus non currit: & hominis asinus est: ergo cuiuslibet hominis quilibet asinus vel quilibet equus non currit sed hoc est falsum igitur maledictū est sequela patet qz ponitur constantia recte postqz distribuitur pars disuncti in antecedente. Sed minor probatur quoniam casu quo quilibet equus currat & homines aliqui habeant asinos non currentes. Alij vero non possideant: asinus est verum & consequens falsum. veritas antecedentis manifesta est & falsitas consequentis patet qz sub ly hominis dabitur vna singularis falsa demonstrato homine non habente asinū.

Ad replicā respondeo negādo sequela qz non bene ponitur constantia sicut etiā si argueres a negatiua ad affirmatiua non poneres bene sicut ponis non enim sequitur cuiuslibet hominis quilibet asinus non est currēs & hominis asinus est: ergo cuiuslibet hominis quilibet asinus est non currentes: sed ad debite ponendum constantiam in vtraqz ponas sic cuiuslibet hominis quilibet asinus est vel eisdem asinus est & sic consequentia erit bona.

Contra hoc arguitur & suppono in affirmatiua a determinatione vnicā ad non vnicā sine distributione determinabilis & determinationis cōsequentiā esse mutua qm non ponit ampliatio vt

formaliter & mutuo sequit hominis asinus currit: ergo asinus hois currit hoc supposito quod dictū est cap. quinto iste cōtradicit cuiuslibet hois quilibet asinus vel quilibet leo non currit & hois asinus non vel quilibet leo non currit. & vtraqz in aliquo casu est falsa: ergo solutio nulla maior manifesta est minor probatur & pono qz quilibet leo currat & aliqui homines non possideant asinos & illi qz possident/possideant asinos non currentes: tunc falsitas negative patet qz dabit vna descendēs falsa sub ly hois demonstrando hominē non habentē asinū & falsitas affirmative pbat bene sequit hois asinus non vel quilibet leo non est currēs: ergo asinus hois non vel quilibet leo non est currēs cōsequētia piz ex supposito & falsitas cōsequētis probatur p veritatē sue contradictorie que est hec. quilibet asinus hois vel quilibet leo non est currēs. cuius pars veritas per ascēnsū sub prima parte disuncti qz quilibet singularis est vera.

Ad hanc replicā respondeo non admittēdo suppositū quod fit tanqz vniuersaliter verū postqz est in obliquo nec memini me intēsisse instantiam cōtra illud suppositū nisi in proposito quare notandū est argumētū. causam autē quare hoc accidat replica sequēs docet.

Contra hec arguitur sequeret tur duas contrarias posse simul esse veras cōsequens est falsum igitur: sequela probatur qz per quandā regulā secūdo articulo cap. prec. postqz contraria huius vterqz homo non vel leo non currit est hec: quilibet homo vel quilibet leo non currit: sed statim veritate cum priorē: casu quo sit tantum vnus homo & ipse non currat sed quilibet leo currat &c. veritas negative manifesta est: veritas affirmative probatur visa ista que est sua cōtradictoria alter homo vel quilibet leo non currit que est falsa cū prima pars illius disuncti non supponat & totū disunctum conuertatur cum parte supponente. & sic vt patet subiectum & predicatum pro eisdē supponunt quare est falsa.

Ad hanc replicāz simili modo oportet respondere sicut ad precedentiē qz fallit in disunctis regulā illa que in omnibus alijs habet verū videlicet qz a

propositione affirmatiua de termino in complete distributo ad propositionem particularem seu propositionem in qualis terminus non dō distribuitur cōsequētia non valet vt non sequit vterqz homo non vel quilibet leo non currit: ergo homo non vel quilibet leo non currit. Atqz propter hoc regula illa posita in capite precedenti videlicet qz propositioni in qua ponitur terminus incomplete distributus fuerit affirmatiua contrariatur proposito in qua talis terminus complete distribuitur fallit. ratio autē quare id accidat non est alia nisi qz in huiusmodi propositionibus quā prima pars disuncti possit supponere in vna in alia non supponere fit vt totale disunctū supponat pro aliquo in vna: pro quo non supponit in alia. Quare in hac consequentia vterqz homo non vel quilibet leo non currit: ergo ho non vel quilibet leo non currit: arguitur ab inferiori ad superius cū distributione superioris ex parte totius disuncti. Et hinc accidit quod dictū fuit in replica precedenti qz a determinatione non vnicā ad vnicā ex parte partium disiecti non valet consequentia. Et per hoc piz quare propositiones istius replicę non sunt cōtrarie. Error nāqz est qz stat totū disunctū supponere pro aliquo in negatiua pro quo non supponit in affirmatiua: cum hoc in negatiua non distribuitur totum disunctum.

Hinc est vt arguendo a minus amplo ad maius amplū ex parte partis disuncti distributi non valet consequentia quā ex parte totū disuncti quod distribuitur committitur error. Hinc patet etiam hanc consequentiam non valere fortes non vel quilibet leo non currit ergo homo non vel quilibet leo non currit. Ad affirmatiōē cōcessa veritate affirmative negat veritas negative: ad probationē nego qnam: non ens bene ponit constantia sed opz ponere sic constantiaz & a quolibet ente istud differens est.

Contra hoc arguitur in illo casu ana est falsus: ergo male rñsum est: antecedens probatur bene sequit ab aliquo ente fortes differēs non est ens: & fortes differēs: ergo ab aliquo ente aliquod differēs non est ens ab inferiorē ad superi?

sine distributione superioris posita constantia inferioris negative. si fortes dicat qz non bene ponat cōstantia inferioris. Cōtra hoc arguit: sequeretur qz hec pna non valeret ab aliquo lente fortes differēs: vel plato differēs non est ens & fortes differēs & plato differēs est: ergo ab aliquo ente aliqd differēs non ē ens: sed hoc est falsum: ergo solutio nulla sequela piz qz non est maior: rō qz hec valeat qz alia sed minor probat quia non potest dari antecedens verum & consequēs falsum.

Ad hanc replicā respondeo negādo sequela nec est simile de hac pna & de alia: qz in hac asinus est impossibile & non in alia: sed non valere pna illa si due partes disiecti essent conuertibiles. Ex quo piz qz si poneretur cōstantia pro disunctum qz illa consequentia non valeret. Cōtra hanc solutionem arguitur sequitur qz etiā hic modus arguendi esset bonus ab aliquo homine fortes differens vel plato differens non fuit ens: & fortes et plato fuit: ergo ab aliquo homine aliqd differens non fuit ens sed hoc est falsus: ergo solutio nulla sequela patet & minor probatur quia si fortes & plato ante hoc fuissent sed nūqz fuissent simul & fuisset aliquis homo qui non fuisset simul cum aliquo illorum antecedens est verum & consequens falsum. Cōtra forte dicas qz in propositionibus de preterito non tenet hic modus arguendi. Contra hoc arguo: in illa consequentia arguitur ab inferiorē ad superius sine distributione superioris & posita constantia inferioris. Cōtra inquitur quomodo oportet ponere constantiam arguendo ab inferiorē ad superius vnde dico qz quando arguitur ex hac parte determinabilis oportet ponere constantiam cum determinatione distributa: & ideo pone constantia in vltima cōsequentiā sic: a quolibet homine fortes differens et plato differens fuit. Ex hoc patet hanc consequentiam esse bonam hominis asinus currit & cuiuslibet hominis asinus est: ergo hominis animal currit.

Pro complemento illoz que circa disiecta possunt agitari dubitatur de veritate haruz: ad & antiphs fuerunt vel erunt. hec instantia sunt vel fuerunt

demonstrando per illud pronomen in-
stantis presens & aliquod preteritū: sed qd
simul de veritate illarū videbitur in in-
quisitione veritatis huius: hoc album &
hoc nigrū sunt vel fuerunt for. casu quo
fortes nunc primo sit albus & nūq̄ ante
hoc fuisse albus sed semp fuisse niger:
ideo dubitat de veritate illius: sic iam
posito. Et arguit ad vtrā p̄ partē t̄ u-
bi: nā primo q̄ illa sit vera patet expositio-
ne fortis & hoc nigrū sunt vel fuerunt
fortes: for. est hoc album: ergo hoc album
& hoc nigrū sunt vel fuerūt fortes. sim. li-
ter explicanti ampliatio nē vtriusq̄ par-
tis subiecti veritas est manifesta q̄ sensus
illius est qd est vel fuit hoc album &
qd est vel fuit hoc nigrū sunt vel fuerūt
for. sed falsitas illius probat illa propo-
sio est vna affirmativa cuius subiectus
pro nullo supponit/ergo ē falsa s̄ns pro-
batur q̄ de nullo verificatur: si enim de
aliquo verificaret maxime esset de forte
sed hec est falsa fortes est vel fuit hoc al-
bū & hoc nigrū. si dicas q̄ nō bene sit ve-
rificatio sed debet fieri for. hoc album
& hoc nigrum est vel fuit.

¶ **Cōtra hoc arguitur illa est fal-**
sa ergo solutio nulla antecedens probat
bene sequitur for. hoc albū & hoc nigrū
est vel fuit ego for. hoc albū & hoc nigrū
in aliquo instāri est vel fuit/ & p̄ns est fal-
sum v̄i patet per descendentes sub illo
termino instanti: igit. forte responde-
bis sicut nonnulli respondent q̄ nec dū
sit bene verificatio sed sic: for. hoc album
& hoc nigrū sunt vel fuerūt: sed arguitur
contra hoc: hec est falsa ergo enatio nū-
lla s̄ns probatur bene sequit for. hoc al-
bum & hoc nigrū sunt vel fuerūt: ergo for.
hoc albū & hoc nigrum in aliquibus in-
stantibus sunt vel fuerūt. & consequens
est falsū quia nulla singularis est vera
sub illo termino instanti: maxime em̄
esset demonstrando instantis preses & ali-
quod preteritum sed hec est falsa fortes
hoc album & hoc nigrum in instanti-
bus sunt vel fuerūt quia ex illa sequit-
ur q̄ hec instantia sunt vel fuerunt sed
hec est falsa hec instantia sunt vel fuerūt
cum hec sit distinctiva ad quam illa est
reducenda hec instantia sunt vel hec in-
stantia fuerunt.

¶ **Ad hoc dubium duos inuenio**
modos respondendi cōmunes quorum
nempe placet quare illis declaratio no-
strum ponemus. R̄spondent igitur ali-
qui ad dubium cōcedendo in casu posito
propositionē proposita & ad improbatio-
nem illius respondent verificationē esse
faciendam sicut fuit facta & cōcedunt ex
consequenti hanc fortes hoc albū & hoc
nigrū in istis instantibus sunt vel fuerūt
& q̄ hec instantia sunt vel fuerūt. & ad ar-
gumentū quo probas illa esse falsam qd
distinctiva ad quā reducitur est falsa: ne-
gant illa esse distinctiva ad quā reducitur.
sed dicunt reducendā esse ex parte
terminorū singulariū in copulato cōple-
xive sumpto sic: hoc instans est vel hoc
instans fuit demonstrando instans pre-
sens & hoc instā q̄ est vel hoc instans fuit
demonstrando preteritū que distincti-
ctiva est vera atq̄ deinceps concederet
q̄ adam & antichristus erunt vel fuerūt
& tamen adam & antichristus non erunt
vel fuerunt adam & antichristus.

¶ **Hec videtur repugnare suis**
dictis expresse v̄t patebit ex correlariis
que inferunt: ideo si hec opinio debet re-
fendi aliter oportet respondere. Conce-
do nāq̄ hanc s̄m modum illum dicendi
for. hoc albū & hoc nigrum in istis instā-
tibus sunt vel fuerūt demonstrando in-
stans p̄sens & preteritū: t̄ q̄n arguis q̄ illa
sit falsa q̄ ex illa sequit q̄ hec instantia
sunt vel fuerūt: nego q̄ hec sequat ex illa
sed ista sequit: ista instantia: instantia sunt
vel fuerūt: nec ex hac sequit q̄ hec instā-
tia sunt vel fuerūt. Et concedenda esset
hec propositio: adā & antichristus erunt
vel fuerunt: & hec neganda adam & anti-
christus erunt vel fuerunt.

¶ **Sed contra hunc modū argui-**
tur si modus ille reducēdi ad distinctivā
esset verus sequeretur hāc forte cōcedē-
dam: adam & antichristus erunt vel fue-
runt: sed hoc est falsū igitur & sequela
probat q̄ illa reducitur ad distinctivā verā
eo modo sicut hec ista instantia sunt vel
fuerunt: minor tamen probatur: q̄ sequit-
ur q̄ adā & antichristus erūt vel fuerūt
homines cū non erunt vel fuerunt non
homines qd tamen falsum est cū predi-
cā nō supponat pro illis q̄ cōcedas
hanc

hanc adā et antichristus erūt vel fuerūt
homines sequit q̄ etiā hec erit cōcedēda
in casu dubij fortes erūt vel erūt hoc albū/
et hoc nigrum.

¶ **Ad hoc forte r̄ndebūt illā non**
esse cōcedendam: sed bene istā fortes sunt
vel fuerunt hoc albū & hoc nigrū.

¶ **Hic modus nō placet p̄pter modū il-**
lum reducendi ad distinctivā qui nihil
valeret: reducunt em̄ ad copulativā & non
ad distinctivā h̄mōi propositiones ac sic
videt hanc: hoc album et hoc nigrū sunt
vel fuerunt partes fortis ad hanc redu-
cendam fore hoc albū est pars fortis vel
fuit: hoc nigrū fuit pars fortis vel est.

¶ **Ad hoc r̄ndrent q̄ ex parte co-**
pulari reducendo opz̄ servare cōrespon-
dentia v̄nitatis ad v̄nitatē & tempus ad
tempus. sed hoc nihil est q̄ vix poterit
bare ad quā tales propositiones reducā-
tur quin sequantur inconuenientia.

¶ **Et hoc modo dicendi inferūt hanc cō-**
sequentiā non valere aialia fuerūt alba
& nulla aialia fuerūt aialia quin illa fue-
runt alba: ergo oīa aialia fuerunt alba q̄
si fortes ante hoc fuerūt solus & albus cū
quo fuit bunellus & nunc nō sit bunel-
lus nec fortes: sed nunc primo sit plato
s̄ns verū & p̄ns falsum si queris quomo-
do exponet illa v̄niuersalis: dicent q̄ sic
nulla animalia: animalia sunt vel fuerūt
quin illa fuerint alba.

¶ **Atq̄ hinc p̄t hanc p̄nam non esse con-**
uersionē aialia sunt vel fuerunt alba: ergo
alba sunt vel fuerunt aialia quum illa
sequeantia non sit formalis. sed quia
hic modus dicendi non videt apparēs.

¶ **Ideo sc̄m alii modū antiquo**
rum sophistarū respondēt ad dubiū ne-
gando veritatē & propositionis propositę et
ad probationē primā nego p̄nam esse il-
logisimū expositoriū q̄ minor extremi-
tas non pro eodē vel eisdē denotat veri-
tatem. in minore em̄ pro. albo simpliciter
verificatur: & in conclusione pro albo qd
est vel fuit cū hoc nigro aut facilius dic
errorem esse q̄ subsumitur. sub parte ex-
tremi accepti v̄nice: q̄ sensus huius hoc
album & hoc nigrum sunt vel fuerūt for-
tes: aiant esse hāc: aliqua hoc albū & hoc
nigrum sunt vel fuerunt fortes. Simili-
modo r̄ndebis ad sc̄m p̄bationē dicē-

do q̄ non bene explicat ampliatio quan-
do em̄ alicuius erroris accepti v̄nice am-
pliatio est explicanda: non partiū sed to-
tius explicanda est ampliatio quare sic
est explicanda ampliatio aliqua que sunt
vel fuerunt hoc album & hoc nigrū: sunt
vel fuerunt fortes.

¶ **Ex hoc modo dicendi sequit hanc esse**
impossibile naturaliter hoc album & hoc
nigrū possibiliter sunt fortes per vtrūq̄
pronome demonstrando fortem.

¶ **Sequit preterea q̄ maxima multitu-**
do hoim erit & tñ non omes hoies erūt.

¶ **Sequit preterea q̄ oēs hoies current**
& tñ fortes non current & plato non current
hoc p̄t si copula v̄niat pro dimidia hora
vel instanti: & omes hoies currant plato
tñ non erit simul cum alio hoie sed lon-
go tempore post quiescet idēq̄ pone de
forte q̄ non erit cum aliquo sed longo
post tempore quiescet.

¶ **Sequitur preterea q̄ nulli homines**
sunt et tamen duo homines erunt & tres
homines erunt & quatuor & sic in infini-
tum tñ non oēs erunt intelligo capiēdo
ly oēs collectiue v̄niatēq̄ copula pro in-
stanti vel paruo tempore.

¶ **Sequitur preterea hanc copulativā**
esse concedendā: fortes & plato sunt albū
& nigrum & fortes & plato sunt albi & for-
tes & plato sunt nigri & nullus homo est
albus nec niger capiēdo terminos plu-
ralis numeri substantiue. hoc patet si ci-
cero habeat duas medietas quarū vna
sit alba & altera nigra & ex vna medietate
ciceronis sc̄m latitudinē fiat in alto
loco fortes nō coloratus et ex altera me-
diate fiat plato non coloratus sed hoc
vltimū cōcedēdū est sc̄m quēcūq̄ modū.

¶ **Hic modus r̄ndendi antiquo-**
rum nō placet qd sc̄m em̄ hec esset negā-
da duo instantia p̄nt esse si ly esse v̄niat
tñ pro instanti quū de inesse sit impossi-
bills. Preterea s̄ns bene r̄ndēat ad du-
bium capiēdo hoc totū hoc albū et hoc
nigrum v̄nice non tamē bene respondēt
capiēdo non v̄nice sicut capitur. aut sup-
ponamus accipi non v̄nice: er tunc redit
difficultas de veritate illius hoc album
et hoc nigrum sunt vel fuerunt fortes in
casu posito.

¶ **Quare dimissis modis dicendi iam di-**
ctis r̄ndeo aliter p̄pter illogisimū expositi-

Foris concedo illa propositione subiecto capto non vnicē sicut de rigore capit et ad eius improprietatem nego quod debeat sic verificari foris est vel fuit hoc albi et hoc nigrum sed debet sic verificari foris hoc album et hoc nigrum est vel fuit quod pro regula tenendum est quod termini ampliati et precedenti copula non accepti vnicē in verificatione etiam debet precedere. Et quando probas falsitatem illius quod hec est falsa foris hoc albi et hoc nigrum in aliquo instanti fuit nego quod sit falsa. Et ad probationem quod hec est falsa. Sortes hoc album et hoc nigrum in hoc instanti fuit quo cunctis instanti demonstrato concedo quod illa sit falsa. Et nego quod sit sua descendens si ly hoc instanti restringat extremam: sed hec erit sua descendens foris hoc album quod est vel fuit: et hoc nigrum quod est vel fuit in hoc instanti est vel fuit vbi manet eadem ampliatio. Unde descendendo sub aliquo oportet terminos sub quibus non descendimus manere eque ample ampliatio temporum vel dicam hanc esse suam descendente foris hoc albi et hoc nigrum in hoc instanti est vel fuit supposito quod illi termini maneant eque ample. Et illa propositio reducenda est ad vnam disunctam post resolutionem terminorum precedentium copulas ablataque connotatione quemadmodum dictum est secundo articulo capituli precedentis.

¶ Tunc patet hanc propositionem ista instantia sunt vel fuerunt demonstrando instantia preteritum et presens esse falsam quia vniuersum ad quam reducitur sit falsa: hec videlicet hec instantia sunt vel hec instantia fuerunt: patet preterea hanc esse falsam. Adā et antiphras fuerit: vbi erit adā et antiphras quibus illa sit concedenda: si adā post hoc foris et materia et forma essent nisi separe.

¶ Patet preterea quod quibus hec p̄na sit bona album et aliud albi sunt hoies: ergo alba sunt hoies: ista tamen non valet album et aliud albi erunt hoies: ergo alba erunt hoies. Prima pars manifesta est et sc̄ba probat quod si fortes nunc sit albus et nunc est post hoc erit albus: p̄na post hoc erit albus et nunc non sit albus et nō sunt plures nec erunt alij hoies albi: antecedens est verum et p̄na falsum. Error est quod arguitur a nō vnica ad vnicā sed si bene vis argumētari argue sic. Aliqua albi et

aliud albi erunt hoies: ergo alba erunt hoies: posset tamen concedi sc̄dm modum nostrum hec alba erunt hoies nec sequitur aliquid contra dicta in isto nostro modo. sc̄dm hoc hec p̄na non valet erit alba erunt hoies: ergo hoies sunt vel erunt alba: consequenter dices illud terminum alba accipi non vnicē: elige quodvis dūmodo consequenter rideas: aliqui enim in syllogismo nostris vna parē sumus insequuntur: alij quando altera postquam verūsc̄dm eundem modum potest dici: quibus esset illa p̄cedenda non esset hec: ista instantia sunt vel erunt instans presens et preteritum demonstrando. sc̄dm oēs modos sequitur hanc copulatam naturaliter esse p̄cedendam ois homo est albus et tamen oēs hoies sunt nigra capiēdo ly nigra substantiue, hoc patet si cuiuslibet hoies due tertie sint albe et vna sit nigra vocādo albi cuius magis est medietas sit alba sc̄dm se et quibet. fuit. Prima pars manifesta est et sc̄ba patet quod oēs hoies sunt nigri et alij nigri et aliud nigri vel nigri. et sic de singulari.

¶ Sequitur preterea hanc consequentiam nō valere naturaliter ad hanc aliquis homo est non albus: ergo aliqui homines sunt non alba hoc patet si cuiuslibet hominis vna medietas sit alba et alia nigra. Sequitur preterea quod alba sunt nigra et tamen nullum album est nigrum.

¶ Sequitur preterea hanc conditionalem esse bonam p̄nam si alicuius pars est alba et aliqua est nigra alba sit nigra hoc patet quia non cōtingit in illa consequentia dare antecedens verū et consequens falsum si enim daret maxime esset casu quo fortes esset non sc̄dm se et quodlibet sui albus: sed ipsius vnicus digitus sit niger et alius albus et residuum eius sit non coloratum tunc veritas consequentis manifesta est quā aliqua alba sunt aliqua nigra: sunt enim nigrum et nigri et nigrum et nigrum: et sic de singularibus concedenda sunt sc̄dm quemcūq; modum: sed quia oia facile p̄nt haberi: erit hanc dicta sunt in materia copulatarum: ideo hec sufficit dixisse de hoc dubio: et erit de hoc capite.

¶ De oppositionibus propositionum de copulata copula: et disuncta.

¶ Hoc in loco de oppositiōib

ponit de copulata copula que nō valet in alijs cathegoricis cognoscit discutere p̄cedens erit. Ante oia tamē suppono primo id quod in capitis octauo principio dicuntur est videlicet. Propositionum huiusmodi ante quod ad disunctam vel copulatam rediguntur ois termini resolutibiles p̄cedentes copula resoluuntur prius factis ascensu et descensu sub illis: sed termini sequētes non mutant nisi distributio vel negatio infinitas illis addatur: exempla sunt clara in tra dicta ibi. Secundo suppono disunctiones propositionum affirmatiue negatiue primo capite syllogismorum potestas de quibus vltimo capite libri dicebat quibus haberes hanc esse affirmatiuam et similes: fortes est et non fuit aial: hanc vero negatiuam fortes est vel non fuit animal: similes. Tertio suppono duas regulas postas tertio capite secundi tractatus syllogismorum quarum prima est. que libet proposito affirmatiua infert et se vna propositionem de disuncta copula solū participante cum ea in vno extremo in qua vna pars illius copule disuncte est copula antecedētis et alia est negata dūmodo predicatū p̄cedat copula illam disunctam vt formaliter sequitur fortes est animal: ergo fortes currens est vel non fuit: et formaliter sequitur fortes fuit aial: ergo fortes asinus fuit vel non est. Sed non sequeretur si predicatum sequeretur copulam disunctam: vt non sequitur fortes est animal: ergo fortes est vel non fuit currens.

¶ Et ex hac regula patet sc̄ba ad cognoscendum quando aliqua propositio de copulata copula infert propositionem negatiuam: et hoc arguendo ex opposito consequētis ad oppositū antecedētis que talis est. ois propositio de copulata copula cuius pars affirmatiua et alia negatur et predicatum p̄cedit copula infert et se vnam propositionem negatiuam participante cum illa in vno extremo cuius copula est eadem cum copula negata: sicut enim hec consequentia est bona fortes fuit aial: ergo fortes currens non est vel fuit: etiam hec erit bona fortes aliquid currens est et non fuit: fortes non fuit animal. In qua arguitur ex opposito consequētis ad oppositū antecedētis. Iste due regulę sunt intelligēde supposito quod arguendo vna

propositione ad aliam ex parte extremi in quo ille propositiones participat non cōmittatur aliquis error videlicet quod arguatur a non distributo ad distributū vel a non amplo ad amplum cum distributione ampli et sic de alijs erroribus impediētibus consequentiā bonitatis: propter quod nō sequitur omne animal est forte: ergo omne aial brunellus est vel non fuit. casu nāq; quo fortes sit omne aial: et brunellus fuisset omne aial: antecedens est verum et consequens falsum. Etiam iste regulę intelligēde erāt dūmodo copula p̄ponis affirmatiue nō includat negationē vt nō sequitur pater cōtingēt est creas ergo pater creans p̄tingēt vel impossibilitate est. Quarto suppono quod a propositione de copulata copula in qua vna pars affirmatur: et alia negatur et aliquis terminus p̄cedit copula: et accipit vnicē ad eandem in qua sequitur ceteris partibus consequentia sit bona: vt bene sequitur fortes homo est et nō fuit: ergo fortes est: et non fuit homo.

¶ Ibis suppositis pono regulas ad cognoscendum oppositiones in istis propositionibus quarum p̄ter est. in istis propositionibus omnino eodem modo contradicendum est sicut in alijs cathegoricis: ita error qui in alijs impedit contradictionem in istis impedit atq; ad facile contradicendum partes copule affirmatas in vna nega. in alia: mutatq; ly/et in ly vel reliquos terminos facit contradictoria modo accipi: vt contradictoria huius omnis homo est: et non fuit animal: hec erit homo non est vel fuit aial negatione eadē in primam partem. vel hec homo non est et non fuit animal negatione cadentem in totum.

¶ Secunda regula omnes propositiones de copulata copula quarum altera pars copule affirmatur altera vero negatur si sic se habeant quod partes copule que in vna affirmantur in alia negentur et e contra ambobus extremis nō particulariter in vtraq; illarum supponentibus contrarie sunt vt iste sunt contrarie fortes est et non fuit animal. fortes fuit et non est aial hō est et nō fuit aial ois homo fuit et nō est aial. Similiter iste fortes homo est et nō fuit fortes. hō fuit

non est similiter iste homo est et non fuit
fortes. et homo fuit et non est fortes. Et
nis in istis maneat eadē particularitas
id tñ non obstat qz neutra illarū poterit
verificari p alio qz pro forte. inferūt etiā
ex se duas contradictorias. Optime nāqz
sequitur for. homo est et non fuit. ergo for
tes non homo fuit vt pater per tertium
suppositū. Et alia bene sequit fortis ho
mo fuit et non est. ergo fortes hō fuit que
due contradicit ptz igit illas duas inferre
contradictorias. sūt etiā bene sequit for
tes hō est et non fuit et fortes hō fuit et
non est. ergo fortes est et non fuit hō et
fortes fuit et non est homo vt ptz per quartum
suppositū et consequens manifestū est ex
dnabus contrariis componi. relinqu
tur. ergo regulam esse veram.

¶ Dicit notāter dūmodo in vtraqz illarū
ambo extrema nō particulariter suppo
nunt qz si ambo particulariter suppone
rent tales ppōnes non essent cōtrarie vt
iste non fuit et forte aliquis hō aīal est et
non fuit. et aliquis hō aīal fuit et non est.
similiter iste aliquis hō est et non fuit ani
mal et aliquis hō aīal fuit et non est. No
ta qz in his ppōnibus de copulata copu
la quarū altera pars affirmatur et altera
negatur extremū sequēs copulā non sup
ponit distributive: sed eo modo sicut in
propositione affirmativa copulatiue ad
quā reducitur: vt in hac propositione oīs hō
est et nō fuit aīal ly aīal cōfuse tñ suppo
nit: et in hac fortes est et non fuit aīal de
terminate et hoc est satis rōnabile postqz
ille posite sunt affirmatiue et etiā qz in il
lis licet descēdere et ascēdere scdm exigē
tiam suppositiōis iam dicte vt in prima
distributim et in scda distinctiue. Et hac
regula ptz has cōtrarias esse oīs homo
animal est et non fuit oīs homo aīal fuit
et non est. Et nota illas ppōnes non esse
reducendas ad copulatas quin prius
descendant tam sub subiecto qz sub predi
cato. Similr iste erūt cōtrarie: a hō oē aīal
est et nō fuit et oīs hō aīal fuit et non est. et
nescio quō quidā vult illas non esse cōtra
rias et tñ vult contradicōis illaz esse sub
cōtraria has vtz oīs homo b aīal fuit vel
nō est et hō oē aīal est vel nō fuit. Hinc pa
tet oēs has pōtrarie opponi fortes hō est
et nō fuit et fortes fuit et non est hō oīs hō
aīal est et non fuit et hō fuit et nō est aīal et

similes: que tñ a ppositiōibus iam dī
ctis differūt per hoc qz aliquod extremū
precedit copulam vt sequitur.

¶ Tertiā regulā hinc sumes iam
dicte cōtraria vtz oēs ppōnes de distīn
cta copula quarū altera affirmatur et altera
negat sic se habentes qz quelibet copula
que in vna affirmat in altera negat sunt
subcontrarie dūmodo in vtraqz ambo ex
trema non distribuunt vt iste fuit sub
contrarie fortes oīs hō est vel fuit: fortes
oīs homo fuit vel nō est. Quare dicat nū
modo non distribuāt in vtraqz vtrūqz ex
tremū ptz ex alia regula: qm iste nō fuit
subcōtrarie oīs hō est vel nō est vel non fuit aīal et
omnis homo fuit vel non est aīal deduc
tionē regule cōtradictorie modo ad aliā
facies et ppositiones illas deduces esse
subcontrarias in quibus manebat eadē
vniuersalitas per tertium suppositum.

¶ Et si cōtra hoc arguas qz iste nō essent
subcontrarie cuiuslibet hoīs bunellus
est vel non fuit aīal cuiuslibet hoīs bun
nellus fuit vel nō est aīal postqz eadē ma
net vniuersalitas ex parte vtriusqz extre
mi in vtraqz: sed hoc est falsum quia non
possunt esse simul false ergo et.

¶ Ad hanc replicā rōdeo qz quibus
maneat eadē vniuersalitas tñ qz illa est
determinatio terminū singularis in his
inmodi ppositionibus non refert illam
poni aut non poni qz formaliter sequit
bunellus est vel nō fuit aīa: ergo cuiusli
bet hoīs bunellus est vel non fuit aīal:
quo fit vt accepte ppositiones a duabz
subcōtrariis inferant atqz has esse ptra
rias: hoīs bun. ē et nō fuit aīal et hominis
bun. aīal fuit et non est. si tñ illa vniuersa
litas non adderet terminū singulari pro
positiones assumptę nō fuissent subcon
trarie nec iste vltime cōtrarie.

matina qñ predicatū sequitur copulā nō
distribuitur et in negatiuis vtz in pposi
tione de distincta copula distribuunt.
Exempluz primi. iste fortes oīs hō est et
non fuit fortes fuit vel nō est homo con
trarie opponitur: at iste fortes hō est. vel
non fuit: fortes fuit et nō est homo oppo
nuntur subcontrarie: hoc facile patet ex
quarto supposito qz affirmatiua est sub
alternans negatiue vt formaliter sequit
fortes oīs homo est et nō fuit: ergo fortes
est et nō fuit homo. similiter patet secūdū
quia vniuersali et negatiua est subalter
nata respectu cōtradictorie prime vt for
maliter sequitur fortes est et non fuit. ho
mo ergo fortes homo est vel non fuit.

¶ Atqz ex rariōe regule ptz qz quomodo
cuiqz se habeant ppositiones de quibz
iam dictum est nisi maneat in ppositiōe
affirmatiua ex parte extremi immo eadē
dem particularitas esse tales ppōnes cō
trarias vt iste sunt cōtrarie. fortes homo
est et nō fuit: et fortes est vel nō fuit hō: in
ter nāqz pōtrarie cōtradictoriā scde vt bene
sequitur for. homo est et nō fuit: ergo for.
est et nō fuit hō atqz eodē modo infero p
positiones secūdi membri regule subcon
trarias esse quomodo cuiqz se habeāt nisi
extremū immo eadē maneat vniuersa
litas. hoc additur ppter has omne aīal
homo est vel nō fuit. oē aīal fuit et non est
homo. Hinc patet has esse subcōtrarias
fortes oīs homo est vel non fuit et fortes
fuit et non est homo.

¶ Contra hanc regulam arguitur
sequeretur. istas fore cōtrarias: oīs homo
et homo oēs hoies sunt et nō fuerūt hō. et
oīs hō fuerunt vel nō sunt hoies: sed hoc
est falsum quia si soli sint: et fuerint for. et
plato vtraqz est vera. et veritas negatiue
manifesta est et veritas affirmatiue facile
pbari potest prius ascendēdo sub termi
nis distributis deinde (confusa seruata)
per reductionem ad copulatiuam.

¶ Ad hanc replicā respondeo ne
gando illas ppōnes nō esse contrarias et
ad pbationē nego qz affirmatiua sit vera
in illo casu et ad pbationē nego qz illa p
positio reducenda sit ad copulatiuā sta
tū post ascensū sub terminis distribu
tis: sed prius oportet ascerdere sub termi
nō hante cōfuse tñ iam est manet deter

minate postqz nō habet distributionem
mobile respectu cui? ipse supponat. Nec
credo verū esse illā affirmatiuā esse conce
dendā sicut nōnulli cōcedūt: nec concedē
daz etiā esse hanc oīs hō aīal est et nō fuit
esse verā rebus vt nunc et hinc nō contra
riari oīs homo aīal fuit et non est qz si hoc
esset verum sequeretur hanc pōtrā nō va
lere: oīs homo aīal est et non fuit: ergo hō
aīal est et nō fuit. Similiter negz has esse
cōtrarias: oīs hō animal est et nō fuit: nul
lus homo aīal est et nō fuit: similiter etiāz
sequitur hanc cōsequentiā nō valere: oīs
homo et hō oēs hoies sunt et nō fuerunt:
ergo aliquis homo et homo homines sunt
et non fuerunt.

¶ Secundo contra eandem regu
lam arguitur: sequeretur istas duas esse
contrarias: omnis asinus cuiuslibet ho
minis quilibet asinus fuit et non est: aī
nus est vel non fuit hominis asinus: et
hoc est falsum: ergo regulā falsa: secula
manifesta est per regulā: et probat mī
nor: ille ppōnes possunt esse vtz: facile
in simili forma capiēdo loco t ly homi
nis istam terminum hoīs al: asy quo
bunellus nunc non sit anr. hoc: tamen
fuisse possessus ab hominibus: pro tem
pore pro quo erant nigri. tamen p te
pore pro quo ipsi erant bī. Et etiam dā
tur vere de materia: et quo bunellus
non sit: sed fuisse hōminis asinus. Sor
tes tñ ante hoc fuit et qui nunc possidet
set bunellus: sed inde mortuo forte an
te hoc ex medietate superiore materie cū
forma sortis fuisse ppositus guillelmus
et inferiori forma fuisse factus cicero
guillelmus: aut et cicero copulatiu posse
dissent bunellus: et non copulatiue: et non
fuissent alij hoies: nec sint: nec sit: nec fuit
set asinus nō bunellus. Tūc veritas ne
gatiue patet per distinctiū ad quā re
ducitur et veritas affirmatiue. pbatur qz
hec est vera: bunellus cuiuslibet hoīs: q
libet asinus fuit et nō est: qz sequitur: bun
nellus istius binarij quilibet asinus fuit
et nō est et iste binarij fuit quilibet hō: er
go bunellus cuiuslibet hominis quilibz
asinus fuit et non est.

¶ Ad hanc replicā respondeo ne
gando sequelam: ille enim ppositiones
vere dātur in casu posteo prius: si loco ly
hominis capias ly hominis albi vt dictū

est: sed in casu secundo non dantur vere ille ppones: quia affirmativa falsa est cum sub...

Ad hanc replicam respondeo negando sequela: et ad probationes dico non

esse simile de hac et de alia: et ratio est: quia affirmativa istarum infertur ex se unamquamque...

Ultima regula. Omnes propositiones sic se habent quod una est de copula copulata: quarum una pars affirmatur et...

majori modo quam intellegimus in regula undecima scilicet capitulo has equivalere a. hois asinus quilibet asinus est...

Sequitur Caput Undecimum. In hoc capite de modalibus compositionibus et divisionibus propositio nemz de extrinseco tempore inesse...

Vltimo nunc agendum est de propositionibus que modales nuncupantur: de quibus non vltimo traditur: quia difficiliores existunt ab ignis: credo dicitur illud com...

differantz ab alijs per solam additionem modi ad copulam. Unde: propositio modalis diffinitur sic a petro hispano. propositio modalis est propositio que determinatur aliquo isorum sex modorum: possibile: impossibile: contingens: necesses: verum et falsum: modus autem est adiacens rei...

Propositio modalis ad omnibus dividitur in compositam et divisam: propositio modalis composita hoc differt a modali divisa quod tenetur in ipsa...

Dicitur autem duplex est: scilicet categoricum et hypotheticum: dicitur categoricum est aggregatum ex infinitivo et accusativo vel accusativo. Hypotheticum vero est aggregatum ex dicis categoricis et aliqua continuatione. Alia differentia est quod dicitur tenetur materialiter in modalibus compositis. Alia differentia est in modalibus compositis: modus non ampliat aliquos terminos: sed in modalibus divisis: in quibus ponitur quatuor modi qui proprie faciunt modalem omnes terminum ampliantur: nisi aliter de veniat impedimentum. Alia differentia est: quod in modalibus compositis modus capitur secunde intentionaliter: in divisis vero non potest capi: secunde intentionaliter. Hinc autem possunt patere diffinitiones propositio modalis compositae et divisae.

Unde ppositio modalis cōposita est ppositio cuius alterū extremorū est aliq̄s istorū: possibile: impossibile: necessario: contingēs: determinās dicitū scōm quod supponit pro ppositiōne: cuius est dicitū: vt forte incurrere est possibile. ppositio vero modalis diuisa est ppositio: cuius copula determinatur aliquo. 4. modorū dicitur: atq; hinc patet facile que ppositio capiatur in sententiā cōpositā et que in diuiso de rigore. aliqui tamen volunt illas esse distinguendas: sed id non oportet: vt parebit et dicitur. De noie est q̄stio an modalis cōposita sit modalis necne: est enim ppositio de inesse: sed ppositio de inesse duplex est: pro nō nāq; modo capitur vt distinguitur: cōtra: prereritū et futurū: et sic ppositio de inesse est ppositio. cuius copula p̄ncipalis est presentis tēporis: et hoc modo ppositio modalis est de inesse. Alio modo capitur pro vt distinguit contra modale ppositiōne: et sic dicimus ppositiōnes de futuro esse de inesse vt assignando de inesse huius. Adam possibiliter fuit hanc dūmus adam fuit p de inesse. Si queras in hac ppositiōne forte incurrere est possibile an illud dicitum supponat materialiter vel psonaliter pro ista ppositiōne fortes currit: dico q; supponit materialiter: quia illud dicitum nō supponit solum pro se materialiter: verū etiam pro quolibz sibi simili et synonymo et pro quolibz significante idem qd ipse significat. et ideo supponit pro illa ppositiōne: et hoc maxime: quia predicatur qd est secūde intentionis solum cōuenit illi pro illo significato: sed an sit cathegorematicus vel sincathegorematicus videbitur in materia actuum sincathegorematicorum.

Circa ppositiōnes modales cōpositas nōnulla sunt agitanda: et etiaz circa modales in vniuersali. p̄imum dubium erit penes qd cognoscatur veritas ppositiōnū modalū cōpositarū. Secūduz penes quid debet sumi qualitas an penes modum vel penes copulam. Tertium penes quid quātitas. Quartū vtrū a modalī cōposita ad diuisam valeat consequētia et eōtra: et hec oīa sunt cōmūnissima et trita: vltimo autē agemus de alijs p̄pōnibus que proprie non sunt

modales cōpositae deq; modo arguēdi in eis a sensu cōposito ad diuisum et eōtra.

Ad p̄imum dubium respōdeo veritatē harū concedendā esse more aliorū cathegoricarū vt dicitur supponat ppositiōe sibi correspondere et predicatū capiatur secūde intentionaliter: facillimū etiam est veritates illarū per sensum cognoscere: sensus enim huius forte currere est possibile est: aliqua talis ppositio fortes currit est possibilis: ab antiq̄s autē sophistis per ppositiōnes quas vocant officiantes cognoscitur veritas: sic enim probatur seu vt aiunt officiatr hec deū esse est necessaria: ista ppositio dens est: est necessaria: ad nerq; et apud viros doctos cōmunitur huiusmodi ppositiōnes capiuntur loco modalium diuisarum.

Ad secūdu dubium respōdeo q; penes copulā: ita q; illa ppositio est simpliciter negatiua: cuius copula verbalis negatur. Et illa vocabit modalis negatiua cuius modus negatur: quare ista ppositio fortes possibiliter nō est animal est ppositio negatiua: et modalis affirmatiua. Sed de hac fortes potest nō esse: multi dicunt illam esse affirmatiuas huic equiualentes fortes potest esse non ens: aliqui dicunt equiualere huic fortes possibiliter non esse: sed dic vt libet: nam p̄imo modo hec est negāda: chymera potest nō esse: et secundo modo illa pcedēda.

Ad tertium dubium facile etiam est respōdere in modalib; diuisis et eōtra cōpositis penes subiectū enūciationis atq; tēdendā esse et sic in p̄pōne modalī cōposita penes dicitū attendēda est quātitas. Quare ista oēm hoīez currere est possibile indefinita est: q; torale dicitū nō distinguitur. et hec est vniuersalis: omne ly oēm hoīem currere est possibile: quo fit vt iste due: oēm hoīem currere est possibile: oēm hoīem currere nō est possibile sint indefinitae: et eōtra sūt subcōtrarie: vt postmodū dicitur: posset etiam in modalibus attendi quātitas modalū in quāntuz modales sunt et sic que habēt modum particulares particulares sunt: que vero vniuersales vniuersales: modos aut vniuersales constat esse necessario et impossibiliter et illis equiualentes: modos autem particulares possibiliter et impossibiliter nō et

sibi equiualentes: modus autē tam particularis q̄ vniuersalis est ly contingēs et dicitur concludendo pro istis duob; dubijs modalib; quātitatē dico in quantum modales sunt penes modū cognoscendā esse in quārum vero ppositiōnes sicut in alijs cathegoricis.

Ad quartū quod antiquissimū est: antiqui volebant dicere quālibet modalē diuisam cōpositam habere correspondētē et eōtra: sed si hoc intelligāt de correspondētia terminorū: hoc verū est si loquantur de modalī cōposita: cui; dicitur cathegorematicū: si vero de correspondētia in illatione non est verū: q; nunq; arguēdo a ppositiōne modalī diuisa non impossibiliter ad cōpositā valet consequētia quum contingentes sint multe ppositiōnum modalium cōpositarū modalū autē diuisarū omnes fere necessarie sunt aut impossibiles. hec est forte currere est possibile falsa est si nulla ratio p̄pō fortes currit sit: tamen hec est necessaria fortes possibiliter currit. Similiter non sequitur alib; potest esse nigrum ergo possibile est alib; esse nigrū. similiter etiam non valet a cōposita ad diuisam: nō sequitur possibile est oē animal eē homo: ergo omne animal potest esse homo. Sed solet tā cōmuniter dici a ppositiōne modalī diuisa de subiecto singulari singulariter teno et predicato singularis numeri ad ppositiōnem modalem cōpositā supposita cōstātia consequētia esse bonam vt bene sequitur fortes possibiliter currit: et talis ppositio fortes currit est: ergo possibile est forte currere et eōtra: possibile est forte currere: et talis ppositio fortes currit est: ergo fortes possibiliter currit: et hoc est virtualiter idem quod dicitur Aristoteli arguēdo a sensu diuiso ad cōpositū: vbi solum sensus diuisus verificatur per huiusmodi consequētia: nec respectu diuersarū partū temporis: cuius cōpositio nō est possibilis p instanti consequētia non valet: sed respectu terminorū in quibus huiusmodi cōpositio est possibilis pro instanti: nec aliūde per aliquā rationē implicatū aliquid denotat per sensum diuisum q̄ per sensum cōpositū consequētia valet et eōtra. Sed hoc verū est in p̄pōnib; de possibili: q; vt idem

inquit sensus ppositus significat identitatem instantaneā possibile respectu cōpositiōnis sequentis modū: sed sensus diuisus significat successiōne respectu diuersorū tēporū diuersarū partū tēporis et de notatur sensu cōposito illā cōpositiōnem esse possibile: quo fit vt in ppositiōnib; de necessario ad hoc q; valeat arguēntū a sensu diuiso ad cōpositum oportet terminum pcedentem copulā absolutum esse: quia non sequitur creatus necessario est deus: ergo createm esse deū est necesse. Similiter arguēdo a sensu cōposito ad diuisū oportet arguēntari vt dicitur eē cū subiecto singulari. Quare nō inquitur aristotelice loquēdo necesse est hominē esse animal: ergo homo necessario est animal: potest addi regula q; vniuersaliter a sensu diuiso ad cōpositū supposita cōstātia et eōtra est bona consequētia supposito q; dicitur ppositiōnis modalis cōposite correspondētē modalī diuisae. i. sit de inesse modalis diuisae: et i hoc sensu vniuersaliter dices modum illum arguēdi esse bonum.

Pro quinto dubio notādū est aliqua esse signa prerer quāto: nā dicta quemadmodum sunt scio/opino;/credo dubito/assento/vere/falſe/indico/sumilia: et hec aliquē faciūt sensum cōpositū et hoc est quando determinat aliquā ppositiōne vel cōplexū ppositiōnale acceptū p ppositiōne sicut in hac ppositiōne scio hoīem esse aīal/dubito Nicolaū esse bonū logicuz: quib; faciunt sensum diuisum: et hoc quando mediant: vt forte scio currere alterū istorū dubito esse verū aliquid vero nec faciūt sensū cōpositū nec diuisum: hoc in hac dubito hanc ppositiōne/ assento illi et in similibus. Ad veritatē ppositiōnū de sensu cōposito vt in ppositio requiritur idēz et sufficit qd in alijs vt ad veritatē huius scio fortes currere requiritur q; sciam istam ppositiōnem fortes currit in ea significatiōne qua significat fortem currere. Et sub terminis positis in ppositiōnibus de sensu cōposito non valet arguēntuz descendēdo sub terminis positus in dicto vt non sequitur scio alterū istorū esse verū demonstrando duas contradictorias quarum vtramq; dubito: ergo scio istam

istam esse veram: et sic de singulis. Sz in sensu diuiso sub quocūq; termino precedere bene valeret consequentia: vt bñ seqtur hoīem scio esse aīal: ergo hunc hoīem scio esse aīmal. r sic de singulis: sed quid requirat r sufficiat ad veritatē talis ppositionis in sensu diuiso dicit quidā vir doctus q̄ requiritur r sufficit q̄ sciat aliqua ppositio cuius copule correspondet talis infinitiuis sup quē cadit ly scio r de extremo correspondēte termino qui sequitur infinitiuis r de subiecto discreto discreto tāto accepto pro eodē p quo capitur terminus talis. Exēplū ad veritatē huius: scio nicolaū esse albū sufficit q̄ sciat hanc propōnē nicolaū esse albus aut hāc hoc ens est albū demonstrato nicolaū vel aliqua similit̄: cuius subiectū supponit pro nicolaū. Ex dictis patet hanc consequentiā non valere: scio aliquē istoz esse doctū: ergo aliquē istoz scio esse doctū nec eōtra ad veritatē tamē de ly scio in qua infinitiuis negat si fuerit de subiecto discreto tāto requirit r sufficit q̄ sciat vna ppositio de predicato atq; copula cui correspondet ille infinitiuis r de subiecto singulari r a absoluto supponēte p illo p quo impōnit terminus pcedēs ly scio: quo dōdē subiectū sequat̄ ex affirmatiōe termini pcedētis ly scio/hoc dixerim ppter istam: hec entis scio non esse entia: quia ad veritatem illius nō sufficit q̄ sciatur ista: fortes non est entia: sed hec entia non sunt hec entia. Si autem terminus pcedēs ly scio fuerit terminus cōmunit̄: tūc per defectū cognosceat veritas r ascēnsū sub tali termino r postmodū modo dicto. De nomine videtur esse questio dicere q̄ ly scio ampliat terminos pcedētes aut nō: dic vt lubet dūmodo consequenter loquaris in pposito. nō capimus ly scire vt capis Aristoteles in posterioribz. Sed capis ly scire vt antiqui philosophi capis pro eo q̄ est ppositio significati ita eē sicut est assentire/intelligo hec extra referentias. **C**his suppositis pono ppositiones ad cognoscendū q̄ a sensu copposito ad diuisum valer consequentiā in huiusmodi signis sitz pta ppo a sensu diuiso ad ppositū nō valet p̄na nō addēdo ex pte subiecti instantiā p̄sideratiōis: sed q̄ nihil hoc est dico a sensu diuiso ad sensuz ppositū p̄nam valere posita cōstātia p̄sideratiōis

inferis absolutis aut de p̄dicamēto tōta stātie aut q̄ termini sint synonymi r cōnumerati hoc naturaliter: vt bene dicitur. aīal scio esse hoīem r cōfydero circa istaz: aīal est homo: ergo scio animal esse hominē: dicit notāre eiusdē numeri: quia nō sequitur hoc ens scio esse entia: r cōfydero r c. ergo scio hoc ens esse entia: p̄so casu q̄ sit corā me aliqua virga quam credidi heri esse vna r indiuisam: nūc autē videā intra aquā r credā esse diuisam medietatē: eius esse: sed separatā: de mōstroq; per ly hoc virgā/ antecedēs est verum et consequens falsum. **S**ecūda ppositio a sensu copposito ad diuisum q̄ subiectū est terminus cōis nō opz valere consequentiā: vt nō sequit̄: scio alterū istoz esse verū: ergo alterū istoz scio eē verū similiter nō sequitur: scio aīnū esse aīnū ergo aīnū scio esse aīnū. **T**ertū ppositio a sensu copposito ad diuisū vbi subiectū qd̄ determinat ly scio. est terminus singularis consequentiā valet: vt bene sequit̄: scio forte currere: ergo forte scio currere: intellige hanc quādo infinitiuis affirmatur: q̄ q̄ negatur raro vel nūq; valet consequentiā vt nō sequit̄: scio hoc albū nō eē hoc albū: ergo hoc albū scio non esse hoc albū: proportionaliter ad ea que dicta sunt de ly scio poteris de ly dubito dicere.

Chis notatis vniuersaliter circa ppositiones modales: coppositas pro oppositōne illaz dico sumendā esse in illis oppositōne omnino eodē modo sicut in ppositionibus alijs de inesse. vnde q̄ subiectū hoc ē dicitū nullibi distribuit̄ sunt subcōtrariē: vt iste fortē currere est possibile r forte currere nō est possibile: r sunt de casu quo ista ppositio fortes currit vocalis imponat ad significandū inuertibiliter cū hac homo est aīnū r nil aliud significet. Sed alie ppositiones sunt am retineant significationem: ex quo patet has etiā esse subcōtrarias: omnem denz esse est necesse omnē deū esse nō est necesse: r hinc patet affirmatiā non habere cōtrariā r cōtraria negatiue erit hec omne ly omnē deū eē oē necesse est: atq; ex hoc patet quomodo est assignāda cōtradictoria: et ex dictis difficulta: es que circa hec afferentur/ dissoluentur.

De modalibus diuisis in vniuersali.

Nunc autem dicendum est de modalibus diuisis r primū dicā de oibz modalibus in vniuersali r postmodū dicemus p̄ de possibili r impossibili: r dein de de necessario r quarto de ppositiōibz de cōtingēte r vltimo de oppositōnibz particulariter. **Q**uantū ad primū vniuersaliter sciendū est cuiusq; modalis diuisiue affirmatiue veritatē cognoscendā esse per vna de inesse vel plures. Sed vniuersimode cognoscēda est qm̄ ad veritatē ppositiōis de possibili requiritur de inesse esse possibilē ad veritatē ppositiōis de necessario q̄b̄ esse eē sit necessaria r ad veritatē ppositiōis de cōtingēti q̄ sua de inesse strigēs v̄itas p̄pōnia r impossibili cognoscēda est cōtradictorio modo ad ppositiōnē de possibili cum sit negatiua: r ideo non proprie est cognoscēda per p̄pōnē de inesse: sed potius p non eē. **A**tq; hinc patet omnē ppositiōnem modale necessariā esse vel impossibilē / si est possibilis est necessaria. Si vero falsa est impossibilis est: hec intelligo extra instantias: solent nāq; aliq̄e instantie poni/ quarū prima est in insolubilibus. dicunt nāq; hanc p̄pōnēz hec impossibile est necessaria s̄m hanc significationem esse veram r non esse necessariam: sed de his in insolubilibus dicitur. **S**ecūda instantia est quādo ponitur copula implicatio nis vt hec est contingens antichristi? possibile est homo qui est: nūc enim falsa est illa ppositio antichristo vero existēte vera est: ratio quare illa est contingēs est quia includitur in ea vna ppositio contingens. Equivalēt enim illa ppositio hinc vt postmodū dicitur: antichristus possibiliter est homo r ille est. **P**oster addi tertia instantia in relatione quando relatiuum refert terminum positum in ppositiōne contingenti: vt hec ppositio homo currit r fortes possibiliter est ipsemet: hec pars / videlicet fortes possibiliter est ipsemet / videlicet referent illum terminum homo positum in priori ppositiōne contingens est rebus enim vt nunc vera est et si nullus esset homo esset falsa: sed ista instantia potest reduci ad secundam: quia virtualiter (vt in relatiuis dicitur) includitur copula

la implicationis: illa enim secunda pars hinc equivalēt fortes possibiliter est homo qui currit.

Chis tamen in vniuersali notatis dicamus quomodo ponēde sint inesse tales ppositiones modales diuisie et etiam modales composite atq; ppositiones de preterito et futuro: quia hoc in loco de illis determinaturum promissim? hoc vno supposito. Ad veritatem ppositiōis de preterito sufficere suam de inesse vel suas de inesse fuisse veras: et ad veritatem ppositiōis de futuro fore suas de inesse veras: atq; etiam intellecto q̄ licet in ppositionibus modalibus ppositio q̄ semel est de inesse vniuersi ppositiōis semper est de inesse illius: in ppositionibus tamen de preterito et futuro hoc non contingit: quia ppositio aliqua vno tempore habebit vnam de inesse: et alio tempore habebit aliam: vt si fortes non sit nec fuisset albus de inesse istius album fuit fortes hec est album est fortes. Si vero sit albus est hec: hoc est fortes. alij dicunt tamen ppositiōnem: cuius subiectum non supponit non habere de inesse: sed nescio quare id asserant quicquid tamen sit non oportet in ppositionibus de preterito ppositiōnem de inesse vnius semper esse de inesse illius. Quod per hanc regulam patebit r multe etiam alie difficultates circa istam regulam declarabuntur.

Quelibet ppositio affirmatiua s̄m r singularis de extrinseco tempore: cuius terminus pcedens copulaz non supponit pro re partibili: et cuius nullus terminus pcedens est cōnotatiuis: et cuius terminus pcedēs non est complexus: ac cuius nullum extremum distribuitur formaliter vel virtualiter: nec ponitur aliqua negatio infinitans nec copula implicationis potest poni inesse per vnam ppositiōnem affirmatiuam de presentis compositam ex eisdem extremis: ex quibus ppositio de extrinseco tempore componebatur: vt de inesse istius gabrielis intelligens est hec: gabriel est intelligens et istius: deus necessaria rio est creans hec est: deus est creans. Quid intelligatur per ppositiōnem de extrinseco tempore cuiusq; credo notū

esse: intelligo nāq; propositionem de preterito futuro aut modalem: quare etiam dicitur affirmativa tam dictum est. **Dicitur notāter singularis:** quia si fuerit de termino cōmuni non est ponenda immediate inesse vt postea dicitur. Sed aduerte q; propōnes de terminis cōmūnibus aliq; sunt de terminis distributis: et de talib; dicitur quando declarabitur particula illa regule: cuius nullū extremum distribuitur: alie sunt de termino non distributo: et tales non sunt immediate ponende inesse. Sed oportet prius descendere et c. vt hec propositio homo necessario est animal non habet hanc homo est animal: quia sic aristotelice loquēdo illa modalis diuisa esset necessaria: quod est falsum: sed prius oportet descendere subiecto et postea ponas inesse: aut si vis ponas illā per plures de inesse incontinuum per has videlicet hic homo est aīal: hic homo est animal: et ad veritatem illi; sufficit et requiritur aliqua esse necessaria in ppositiōib; de possibili ppositiōes de terminis nō distributis possunt poni immediate per vnica; inesse: sed de his plura circa particulam regule dicam.

Dicitur notanter in regula nullus terminus precedens copulā supponit pro re paribili: quia de inesse huius nicolaus fuit entia nō est hec. Nicolaus est entia / casu: quo nicolaus nunc primo sit: materia et forma eius ante hoc fuisse separata: quia vera est propositio de preterito que facile sic potest probari expositore hic binarius fuit entia: et hic binarius est vel fuit nicolaus: ergo nicolaus fuit entia: et de inesse illa vcz nicolaus est entia nūq; fuit vera. Similiter de inesse huius sortes necessario est entia naturaliter loquēdo: nō est hec: sortes est entia: quod sic illa propositio non esset vera naturaliter loquēdo que tñ vera est: quā forma sortis necessario sit et materia necessario sit ens vel entia. Sed ad ponendū ppositiōnes hęc inesse in ppositiōibus de preterito et futuro parna est difficultas: quia non oportet nisi capere vñ terminū qui supponat in ppositiōe de presentī pro illis partibus pro quib; supponatur subiectū in ppositiōe de preterito: vt de inesse istius nicolaus fuit entia. Est

hec ista entia sunt entia materia et forma nicolai demonstratis que quidem vera fuit casu tam dicto. **Sed hoc non sufficit in ppositiōibus de necessario:** quia de inesse huius sortes necessario est entia: non est hec ista entia sunt entia demonstrata materia et forma sortis: quia illa contingens est atq; hinc equiualeat hoc ens et hoc ens sunt entia demonstrando per pūmum pponem formam sortis et per secundū materiā que contingens est naturaliter: si nāq; materia dimideretur de inesse illa esset falsa. **Quare dicunt nonnulli de inesse bandam esse per vnica; ppositiōne in qua seruatur eadē ampliatio cuius subiectum sit pluralis numeri:** vt de inesse dicte ppositiōnis ista est q; possibiliter sunt sortes sunt entia et de inesse ppositiōis dicte hec que sunt vel fuerunt sortes sunt entia. **Alij dicunt bandam esse per vnica; ppositiōnem de termino singulari cui; vna subiectū sit vñ diuisiō cōpositū ex infinita copulata sumptis cōplexione: quozū quodlibet copulātū pro partibus illius pro quoslibet cū ppositiōis modalis supponebat / supponit in quo quidē diuisiō demonstrantur omnes partes posibles rei pro qua subiectum modalis supponebat: vt de inesse hui; sortes necessario est entia erit hec: a est entia vt ly a conuertat cū hoc diuisiō hoc ens et hoc ens vt hoc ens et hoc ens: et hoc ens vel hoc ens: hoc ens et hoc ens: et hoc ens: sic de singulis in primo copulato. dōmōstro duas medietates sortis et in scdo tres tertias: et in q̄to quatuor quartas: et sic in infinitū demonstrādo sic q; nō denf aliq; pres sine aliq; sine non aliquote sortis quin ille demonstrēt in aliqua parte illius diuisiō. Et quāis hoc diuisiō naturaliter non possit dari: sufficit tamē q; sciamus quō huiusmodi ppositiōnes sunt ponende inesse quicūq; horū modozū sufficiens est: et per illud possunt bene poni inesse.**

Sed recti; dices sicut in superioribus dixim; hęc cē suā de inesse: hec entia sunt entia vbi ly hec demonstrēt illa q; pnt esse sortes in qua totū subiectū supponet pro materia et forma sortis quicūq; se hnt cū absolute illa significet. Atq; ex hoc patet dari posse aliq; diuisiō ppositiū ex teria singularib; nō synonymis nec cōuertib;

libus et tamen illud esse terminum singulari: hoc patet de diuisiō iam dicto: idēq; p̄z de hoc: sortes vel. a. et ly. a. singulariter significet cēs partes sortis. **Ex hoc patet hanc esse concedendam:** sortes sortes necessario est: sortes necessario est entia: et tamen sortes non necessario est hec entia aut illa entia. **Patet vltra has negandas si ly contingenter dicat contingentia naturalē:** sortes hō contingenter est: sortes entia cōtingēter est: sortes nō cōtingēter est homo. patet etiā in terminis absolutis nō valere cōsequētiā a termino precedere ly necessario ad terminum sequentem. **Patet preterea subiecto ad hęc existentē termino singulari absoluto nō valere consequentiam a sensu diuiso ad cōpositū:** vt nō sequitur: sortes possibiliter est entia separata: ergo possibile est sortē esse entia separata: sequitur vltra hanc esse distinguēdā: sortes possibiliter est sine anima vnita materie: quia aut predicatū ē ille terminus ens singularis numeri et sic falsa est: aut predicatū est ly ens vel entia: aut existens et sic vera est facileq; sic probatur: hic binarius possibiliter est sine anima vnita materie: et hic binarius possibiliter est sortes: ergo sortes possibiliter est sine anima vnita materie. **Et si contra hoc arguas impugnando illā in hoc sensu / bene sequitur: sortes possibiliter ē sine anima vnita materie: ergo sortes possibiliter est sine hac anima vnita materie / cuius falsitas sic probabit. sortes possibiliter est sine hac anima vnita materie et hec anima vnita materie est hec anima / ergo sortes possibiliter est sine hac anima. **Ad hoc facile est respondere negando consequentiā vltimā: nec tener expositiōne q; subimitur sub determinatione vnica. possēt etiam dici q; variatur appellatio sed quomodo ly pōt appellat et reliqui modi inferius dicet. **Ad dicitur in regula notanter dūmodo nullum extremum precedens copulā sit cōnotatiuum q; ppositiōnis huius albi pōt esse nigrū de inesse nō est hec album est nigrum: quia tunc illa ppositiō non esset vera naturaliter: vnde ad cognoscēdum quomodo huiusmodi ppositiōnes ponuntur inesse est docuētum.******

Loco termini cōnotatiui precedentiā copulā supponentiā ponendus est terminus absolutus supponendus pro illo vel illis pro quo vel quibus supponit talis terminus cōnotatiuus in ppositiōe de extrinseco tempore vt de inesse ppositiōnis assumptē: hec est hoc est nigrū demonstrādo platonē vel brunellū pro quo ille terminus albi supponebat: simili modo de inesse huius mertrix erit virgo erit ista: hec est virgo demonstrata vna parna filia que hinc ad decem annos ibit ad sortum: q; ille terminus mertrix supponit pro illa in ppositiōne illa de futuro atq; ex hoc patet hanc esse concedendam: creans necessario est deus: et hanc negandam: creans contingenter est deus.

In hoc documento dixi notanter variandū esse extremū cōnotatiuum supponens: q; si nō supponat in propria forma manebit quantūcūq; fuerit terminus cōnotatiuus / vt de inesse huius chimera potest esse / erit hec chimera ē. **Ad didi: precedens copulā: q; de termino cōnotatiuo copulā sequente et etiam cōplexo tanq; regula seruandū est q; nūq; talis varietur in banda de inesse. **S; maneat semper in propria forma / vt de inesse huius sortes potest esse albi et nigrū: est hec sortes est albi et nigrū et hui; de inesse: deus necessario est creans: deus est creans: quare patet hęc fore cōcedendas: albi et nigrū possibiliter sunt sortes hac negata sortes possibiliter est album et nigrū / sed quomodo intelligendas sint hec particule alie declarabū: probabile est dicere ex parte p̄dicatū ponēdas esse ppositiōnes eodē modo sicut ex parte subiecti in ppositiōibus de ly possibiliter nō tñ in alijs et sic hec est cōcedenda: sortes possibiliter est albi et nigrum: sed hec dubio statim sequētī discutiētur sicut diximus de terminis cōnotatiuis precedētibus copulā sic omnino de terminis cōplexis: terminus enim cōplexus cōnotatiuus aut cōnotatiuo equalis est quo fit vt loco taliū terminozū supponentiū ponendus sit absolutus supponens pro illo vel illis pro quo vel quib; talis terminus cōplexus supponebat: vt de inesse huius / hominis asinus possibi****

iter est siluester sit hec hoc est siluester
asinus demonstrando asinus. ¶ Sequit
ex his hanc fore concedenda: predesina
tus pot esse damnatus: et si arguas: quia
risc sequitur q numerus electoz potest
esse maior aut minor. ¶ Ad hoc respon
deo distinguendo q possit esse maior v
q maior nunc esse: sic concedo: vel q ma
ior possit fuit minor: hoc impossibile est:
vni q intelligenti mam de futuro ptingenti.

¶ Ex his etia patet hanc esse con
cedenda: terminus extra propositionem
potest supponere: nec de inesse illius est
hec terminus extra propositione suppo
nit: sed hec iste terminus supponit dem
strando aliquo terminu: intelligo si ly ex
tra propositione determinet ly terminus
q si tenet se ex parte predicati ita q sit
determinatio de ly supponit etia est ve
ra: q est determinatio no vnica: predica
ti et vt postea dicitur ponetur per plures
de inesse. Sed hec negada terminus po
test supponere extra propositionem nec
valet ea probare per hac supponens: ex
tra propositione possibiliter est terminus:
q de inesse illius est hec supponens extra
propositione est terminus: non enim est
deponenda connotatio cum sit reponenda:
nec etia valet ea sic probare expositio
hoc extra propositione possibiliter est ter
minus: et hoc est supponens: ergo suppo
nens extra propositione possibiliter est ter
minus: q subsumit sub determinabili de
terminationis vnice atq arguit am no re
stricto ad restrictu ex parte minoris ex
tremis: similiter nec valet hec oia sup
ponens extra hanc propositione possi
biliter est terminus: et sic de singulis: ergo
supponens extra propositione possibiliter
est terminus, nec est ascensus: q ascendi sub
determinatione vnica: arguit sic pb
do a supponere ad no supponere ex par
te totu subiecti et sicut de hac dictu e
dices de hac: fortes possibiliter est albus sine
albedine: albu sine albedine pot esse for
tes: fortes pot currere sine pedibus: cur
res sine pedib pot esse fortes: fortes pot
esse ens sine aia vnica materie: ens sine
aia vnica materie pot esse fortes: quaru
quels est impossibilis. quida tm no veret
illas concedere: et qd credit eode mo po
penda esse inesse propositione de possibi

ex parte predicati sicut ex parte subiecti
noti ppter ea ille concedere sunt cu cono
tationes sint reponendas. ¶ Patet hinc
hanc et similes de rigore esse concedenda:
fortes existens albus pot fieri niger: for
tes manens parhisi pot esse roine: sine
teneamus ad presens esse potentia: sine
oppositu: vt pz subiectu sub subiecta:
et qus ille in comuni mo loquedi nega
tur: hoc est: q capiunt in sensu copposito:
vbi illa signa existes: manens: et similia in
comuni mo loquedi faciunt compositione:
sic qns ex conuenientia rudentis cu argu
te capiunt ille ppones in sensu copposito
et sic hec capitur in sensu copposito omne
quod est quando est necesse esse: et sic
concedit: in sensu naq diuiso falsitas.

¶ Fortasse circa hec que diximus
determinis complexis dubitabis quod sit
ponenda inesse hec ista predictio: p
mul esse vera demonstratis duab ppo
sitionib predictiois ptingentibus: et volu
q loquamur in sensu predictiois et vna
sit vera. Ad vltimu solebat dici q si ly sa
mul determinet ly pnt: sic illa e vera: q
sensus e: q duo contradictoria habet simul
potestas ad esse veras: si ho determinet
infinitu: tunc diebat esse falsa. q dicit
simultate existere veritatu ambaru: vbi
per illa tuc no solum denotat q habeat
potestas ad hoc q sint vere. Sed quo p
tempore pro quo vna est vera altera possit
simul vera esse: et fm hoc diuerse sunt da
de de inesse. ¶ Sed hoc no placet cuida
et dicit in quocunq sensu illa esse falsam
reprehendit defendentes illa vera ac fm
hoc de inesse illius ista e: hec sunt simul
vera. Sed hic no respondet ad argumen
tu in quo explicat sensus illius si ly pnt
determinet a ly simul: et ideo meli dicit
quida logicus probas adhuc illa veram
in scdo sensu ly simul determinate infi
nituu q sensus illius est verus: hic vs
ista duo contradictoria habent potentias
vbi sint in eode instari vera: none in inst
ti in quo vna pot esse vera altera potest
esse vera: no enim denotatur q veritate
vnica cu veritate alterius in eode inst
ti existere sit possibile nisi faceret sensus
coppositu: quare illa in quocunq sensu con
cedit et dicit tale propositione ponenda esse
in esse p plures: et hoc p correspondenti

vnitatis ad vnitatem more suo quo co
gnoscit veritate ppositionu d copulato
complexine sumptoz: et sic p has duas pone
tur hoc e veru hoc est vera: quaru vtraq
est possibilis. Et si arguas: q tuc hec e
concedenda: isti angeli pnt esse angelus: q
cognoscenda e veritas illi? pponis p plu
res de inesse et qz est possibilis: hec vs
hic angelus est angelus/hic angelus e
angelus. Ad hoc facile diceret no esse da
da de inesse illi? illo modo: qz no debite
dat correspondenti vnitate ad vnitatem
cu subiectu totale toti predicato et vnita
tes subiecti no vnitate? p dicitur: itz toti
predicato p eode copetib: qre tuc dabit
de inesse, sic hic angelus est angelus hic
angelus est id e angelus. Aut forte dice
ret et bn qn ponit sic copulatu aliq re
duci debere ad vna de inesse aliq ad plu
res fm variatione denotationis: vñ hec
fortes possibiliter e sua ma et sua forma no
bz reduci rone copulati ad plures de in
esse sed: ppositio assumpta in dubio ad
plures de inesse opz reducat. Ex hoc mo
diebit pz hac fore concedenda oia p dicit
illa pnt esse quoscunq ca pnt signu illud
qz plures de inesse poneda est: sed hec
est negada dens pot pro ducere oia: p dicit
abilia. ¶ Pro cu? declaratione nota q
fm huc doctor e ly possibiliter potest dicere
aliq vnica possibilitate: et hoc vniver
saler accidit qn copula est singularis ni
merali quando vero dicit plures possi
bilitates et hoc accidit quado copula est
pluralis numeru: tuc dicendu est: quado
ly potest dicit vnica possibilitatem tunc
modales no habere nisi vnica de inesse:
si vero dicat plures possibilitates sicut
in hac albu et nigru possibiliter sunt for
tes tunc est ponenda p plures: ideo hec
est neganda fortes possibiliter est albus
et niger. sed si vis eam distinguere vt ma
gis comuni modo accedas concedendo p
positiones communiter concessas et negada
communiter negatas distinguas illa for
tes possibiliter est albus et niger. Secun
du tenetes p dicit connotatione no anse
renda esse qz fm alios illa, concedenda est:
q: aut ly possibiliter vnica possibilitate
dicit supra totu extremu et tuc dicas illa
falsam si vero appeller vna possibilitate
sup vna parte et alia sup altera sic qz
no accipiat vnice tuc vera est et dabit

ei plures de inesse. simili mo distinguen
de sunt hec: fortes potest esse et no esse: for
tes pot currere et quietere penes hoc q
ly potest determinat totu vel qualibet
partē vel priorē tm et fm hoc diuersimo
de indicabit de veritate illaru ppositio
nu: simillq modo tales ppositiones for
tes necessario est homo si est animal: di
stinguende etia sunt per hoc q ly neces
sario determinat totu conditionatu aut
puna parte: in primo naq sensu conce
denda est et in secudo neganda et si capia
tur in scdo sensu no est cognoscenda veri
tas per de inesse qz no est pure modalis.

¶ Ex omnibus dictis patet cum
terminos precedentes ly necessario et ly
cōtingenter complexos et connotatiuos in
absolutos et incomplexos comitari opoz
tear: sequētes ho nequaqs ppter appel
lationē illius signi necessario et cōtingē
ter (hac esse concedēda brunellus necessa
rio q brunellus possibilis: cu sua de iesse
sit necessaria et hec est negada brunellus
brunellus possibilis necessario est cuius
falsitas facile pot est expositioe probari
brunellus brunellus possibilis necessa
rio e et brunellus est brunellus possibilis:
ergo brunella brunellus necessario est ex
positioe: et sequētes falsitas manifesta
est. no minor facilitate pbabis veritate
hui: brunellus brunellus possibilis ptingē
ter est et de inesse hui? e hec: brunellus bru
nellus est q e ptingēs qus de inesse hui?
brunellus cōtingēter e brunellus possibilis
hec sit: brunellus est brunellus possibilis
quo fit vt hec pna non valeat brunellus
necessario est brunellus possibilis: ergo
brunellus brunellus possibilis necessa
rio est regulas hac comunē a termino
qui sequitur ly necessario ad terminum
precedente qnam esse bonā et a termino
precedere ly contingēter ad terminu se
quentē etia bonā esse afferentē pati in
stantiā qn terminus qui sequitur est ter
minus ampliatius ad. 4. et sic patet de
declaratione duaru particularu in regu
la postaru. ¶ Addebatr adhuc i regu
la in qua nullus terminus distribuitur
quia propositiones in qua terminus ali
quid distribuit aut no sunt ponende in
mediate inesse: sed pnt esse antecedēdu et de
cedēdu sub earu extremis aut ponende

ant per plures de inesse: vt hec propositio omne aial potest esse hō. impossibilis est: r̄ in hec est possibilis: oē aial ē homo: similiter hec vera est naturaliter loquēdo: ois hō potest esse in hac aula: r̄ tamē hec ois hō est in hac aula. Aristotelice loquendo est impossibilis. ¶ Sed veritas harū per ascensum falsitas per descensum est cognoscenda: r̄ postmodū singulares harū per de inesse cognoscende sunt r̄ hic modus cognoscendi veritatē harū propositionū omnium est securissimus r̄ facillimus. ¶ Sed si eas inmediate ponere inesse placeat: pone p plures inconiunctim sumptas: atq; si pōnas ratione termini distributi si fuerit propositio de possibili requirit ad veritatē propositionis q̄ quilibet sit possibilis: si vero propositio fuerit de necessario q̄ quely sit necessaria: r̄ si de contingenti q̄ quely sit contingens: at si ponas ratione termini supponētis determinate tūc si fuerit propositio de possibili requirit aliquam esse possibilem (quāvis in propositione de possibili rōne termini indistributi nō oportere per plures de inesse ponere: dicuntur si) si vero de necessario aliqua esse necessaria si vero de contingenti esse contingente vt hec propositio ois homo potest esse in hac aula p has hic homo est in hac aula hic hō est in hac aula: hic homo est in hac aula: r̄ sic de singulis ponēda est r̄ requiritur ad veritatē illius quālibet istarū esse possibilem r̄ nō oportet q̄ sint compossibiles. ¶ Sed ne quis decipiat ponēdo huiusmodi propositiones inesse sit facile documentū vt quis sciat eas reducere. ¶ Eodem modo est procedendū in positionibus de terminis distributis esse sicut procedit ascendendo r̄ descendēdo sub talibus terminis. ita q̄ nihil demonstrat in aliqua propositione de inesse qd nō fuisset demonstratū in aliqua singulari: r̄ iō nulla de inesse huius in quālibet sua parte quodlibet continū possibiliter est diuisus est hec in hac parte hoc continū est diuisum demonstratō p ly hanc partē aliq̄ quā que non potest esse pars continui demonstrari q̄ illa pars nō potuit demonstrari in aliqua ascendente correspondēte illi modali. ¶ Sed ponet illa inesse p plures tales in hanc partē hoc continū est diuisum in hanc partē hoc continū

est diuisum r̄ sic de quacūq; demonstratō parte continui demonstrat vt cur illa demonstrata est pars. ¶ Sed analogo modo sicut ponunt propositiones de terminis distributis precedentibus copulā inesse ponēde sint propositiones ratione terminū distributorū sequentiū copulas: dubiū est. ¶ Sed facile hoc dubiū dissoluetur mō dicamus p̄ illos q̄ tenēt terminos positos post ly possibiliter conotarios in absolutos variados etiā eodē modo esse ponēdas propositiones ex parte predicati sicut ex parte subiecti r̄ sic hec est negada. fortes potest esse ois hō r̄ iste cōcedēde: fortes potest omnē hominem videre fortes potest esse in omnē parte suam diuisus. ¶ Secūda vero alios q̄ conotationē termini sequētis copulā conotari nō demit loquēdū esse de veritate huius fortes potest esse ois hō sicut de veritate huius. Adā fuit ois hō. qui nāq; hāc defenderent veram Adā fuit ois homo: hanc cōcedēt Adā potest esse ois hō: r̄ negabunt hanc cōsequentiā. Adā potest esse ois homo r̄ fortes potest esse omnis hō: ergo fortes potest esse adā. et error est q̄ mediū distributio nō est sufficiens cū nō mobiliter supponant termini sequētes ly possibiliter. habent se em p modū determinabilitū de terminationū vnicarū respectu modorū. qui vero tenerent illā falsam dicerēt q̄ predicatū distributū sequitur q̄ copulas eodē modo sicut si prederet esse ponēdam inesse r̄ mobiliter supponere r̄ hoc esse veritas cōmuniter credit in propositionibus de possibiliter: nā in propositionibus de necessario aliqui credūt q̄ quāuis ponat distributio manere oportere inuariatos terminos sequētes ly necessario. alii vero semp inuariatos nūq; ponit distributio. Sed de his videbitur de veritate huius deus necessario est agens agitabitur. Ex his patet q̄ secunda est huius propositionis ois homo potest esse, b homo: r̄ simillū falsitates per descensum q̄ per de inesse cognoscere. si de tamen velle per de inesse cognoscere ducit ad plures ad hac videlicet hic hō est hic homo: hic homo est hic homo r̄ sic de singulis vel hic homo est hic homo r̄ sic de singulis demonstrando in positionibus a parte predicati eundem homines

fortes

fortem videlicet a parte subiecti semper diuersos in secūdis a parte predicati plationē r̄ in subiecto primo diuersos r̄ proportionatiter fac in tertis inueniesq; in quālibet diuisiōne parte vnā impossibilis: potest etiā sic poni inesse hic homo est hō hic hō est idem homo r̄ sic de singulis quārū aliqua est impossibilis.

¶ Sed circa istud occurrit dubiū quia videt hanc fore concedēdas fortes in quolibet instanti potest esse cum ponēda sit inesse per has fortes in hoc instanti est fortes in hoc instanti est quārū quelibet est possibilis. Ad hoc r̄ dicitur cōcedēdo illam esse verā vt p̄z per ascendentes sub illo termino instanti. Sed contra hoc arguitur hec est neganda fortes potest in quolibet instanti fuisse: ergo et alia: patet quia q̄ vt patebit ex dictis iste equiualent fortes in quolibet instanti potest esse r̄ fortes in quolibet instanti potest fuisse capiēdo ly potest vt dicitur possibilitatē physicam sed probat aī et suppono instantia non posse reproducti tunc dabo vnam descendēte falsam demonstratō in istas p̄uens hec em est falsa fortes in hoc instanti potest fuisse cū sua de inesse sit impossibilis hec vtz fortes in hoc instanti fuit si forte dicas de inesse illius nō fore hanc fortes in hoc instanti fuit sed hanc fortes in hoc instanti est p̄ira hoc arguit sequit̄ pari rōne de inesse huius forte nec cōpossibiliter currit esse hanc forte que quidē cū nō sit necessaria sequit̄ illā esse falsam qd tñ est falsam q̄ modus adueniens alicui cōpositioni denotat illā esse talem vel talē verbi gratia ly necessario adueniens huius fortes currit denotat q̄ necessario ira sit q̄ fortes currit: ergo ly necessario adueniens huius fortes possibiliter currit denotat q̄ necessario ita sit q̄ fortes possibiliter currit: r̄ hac rōne sufficienter probat veritas huius fortes necessario possibiliter currit quāvis cuidā logico non placeat eam concedere.

¶ Ad hoc dubiū potest r̄ dicitur cōcedēdo illā p̄ponem vtz fortes in quolibet instanti potest esse et negandū istā fortes in quolibet instanti potest fuisse vt ratio videtur illo supposito probare.

¶ Sed nego q̄ qñ ly potest dicit potentia absolutam semper propositionē in qua

ly potest cadit sup copulā de p̄nti cōuertit cū quacūq; alia propositione in qua ly potest feratur sup aliqua alia copulā vel modū q̄ ista cōcedit. Patet potest esse deus: hec negat: patet potest r̄ p̄tingeret esse deus: sed multo melius est cōcedere hanc fortes in quolibet instanti potest fuisse r̄ dico hāc esse possibilem. fortes in hoc instanti fuit instans p̄sens demonstrando licet hec sit impossibilis ex supposito. fortes fuit in hoc instanti qd nunc est. Et dico q̄ ista esset vera si deus p̄durisset hoc instans heri et hoc potest fieri a deo: quāvis em ex supposito deus non possit postq̄ p̄durit hoc instans iterū p̄ducere potuit in hoc instans in quocūq; tempore producere. ¶ Et si querat vtrū hoc instans qd demōstratur sit r̄ dicit q̄ nō r̄ si arguas hec est impossibilis fortes in hoc instanti quod nunc est potest nō fuisse: ergo hec est falsa. fortes in hoc instanti potest fuisse negro p̄nam: r̄ si dicas ergo hec est impossibilis. fortes in hoc instanti presentis potest fuisse negro cōsequentiā q̄ in de inesse illius debet tolli connotatio.

¶ Addidimus in regula nec ponatur negatio infinitas q̄ tenēdo duos terminos contradictorios non posse verificari de eodē qd veritas esse q̄ oppositum dicimus capite tertio hec est falsa ferinandus potest esse non musicus: et hec possibilis ferd. est non musicus: ideo aliqui dicūt de inesse illius forte hanc ferinandus est qd non potest esse musicus aut ferinandus est non musicus possibilis: r̄ similitudo dicerent de inesse huius fortes potest esse fortior: platonē tenēdo in tertia exponēte copulā negandā esse hanc forte fortes est fortior: q̄ possit esse plato. Sed quāvis hoc in modalibus non sit falsum r̄ bene dantur sic de inesse quātum ad correspondentiā possibiliteris r̄ impossibilitatis: tamen q̄ ille non sunt pure de inesse cū includant modū. Similiter etiam q̄ eodem modo non recte assignemus propositionibus de preritio de inesse cum hec fortes fuit non albus casu quo fortes semper fuit niger preterq̄ heri qui fuit albus est falsa: et tñ hec fortes est qd nunq; fuit albus quādoq; fuit vera puta p̄dicte. Ideo sustentādo duos terminos cōtradicētes nō posse verificari de eodem aliter ponēdas esse inesse

hmodi propositiones censeo.

C Pro cuius declaratione suppono qd hoc qd diximus tenendo: idem est terminum infinitum precedere copulam aut sequi modo eadem maneat ampliatio iste namq; equaliter fortes potest esse non albus: et fortes non albus potest esse suppono preterea terminum infinitum eodem supponere distributive hys suppositis dico qd sicut alie propositiones de terminis distributis ponuntur inesse sic et iste: qd per documentum immediate precedens per plures debet poni inesse postq; terminus infinitus distribuitur: et altero supposito per aliud documentum qd deponenda est conotatio termini infinitari si conotarivus fuerit quare de inesse illius fortes possibiliter est non albus erit iste fortes est non hoc fortes est no hoc quare aliqua est impossibilis ea vez in qua fortes demonstrat et de inesse huius fortes potest esse no albus est hec fortes est no fortes et sicut iste ponunt inesse sic etiam propositiones de preterito et futuro et propositiones in quibus implicat termini includentes negatione vt scdm tenentes hanc falsam: fortes potest differre ab albo: dabis hac pro de inesse fortes differ ab hoc fortes differ ab hoc inter quas vna reperies impossibilem eam vez in qua demonstrat fortes et hoc modo optime ponunt inesse: et hic modus verus est: primus autem facilior.

C Contra illu tm arguitur sequeretur ex illo hanc fore concedendam non albu pot esse album. Sed hoc est falsum ergo et minor manifesta est: sed probat sequela: de inesse illius iuxta dicta erunt he non hoc est albu no hoc est albu: sic de singulis quaru quelibet est possibilis. Ad hac replicam rideo negando sequela et ad probatione nego qd ille sint fue de inesse qd quu illa propositio ponat inesse ratione termini distributi: et predicatu supponat determinare opz prius sub predicato descendere anteq; illa ponat inesse aut illa simul ponere ex parte subiecti et predicati: hec em manifeste est falsa non album est hoc albu et inter de inesse illius inuenietur vna impossibilis. Si vis aut illam ponere inesse immediate et no descendere: sic eam ponas. Non hoc est album non hoc est idem album et sic de singulis

quarum aliqua est impossibilis.

Addebatur in regula dsumodo non ponat copula implicationis qd quado ponit copula implicationis no modo sunt hmodi ppones ponede inesse pro cuius declaratione notandum est copula duplx implicari extremo vno modo et relativo alio modo sine relativo. Et hanc propositionu veritates diversimode cognoscunt: na illaru in qb' relativu implicat et resolutione eoditer cognoscunt: vt hec propositio fortes possibiliter est albus qd est: sic resoluit: fortes possibiliter est albu: et illud est vt sensus sit iste illud albu qd possibiliter est est. Atq; hmodi propositioes na per vnicam tm ponunt inesse: sed per plures quare vnius requiritur possibilitas vel necessitas scdm modu deniq; que determinat: alteri vo requiritur veritas: vt hec propositio ada possibiliter est albu qd est per istas ponet inesse Ada est albu et illud est quare prioris requiritur possibilitas posterioris vo veritas. Et ista propositio deus necessaria est de? qui creat p has duas ponet de? est de? de? creat quare prioris requiritur necessitas scdm veritas. Et quoq; qd si de? no creet illa erit falsa ex quo per hanc esse negandam deus necessario est creas qd est deus quu has habear de inesse deus est creans illud est deus et prioris requiritur necessitas alterius vera requiritur veritas.

Ex his patet qd sicut hec pha no valet fortes possibiliter est albu qd est ho: ergo fortes possibiliter est ho qd est albus: ita ista no valet. Deus necessario est deus qd est creas: ergo deus necessario est creas qd est de?. Patet preterea quod ppone illu in quibus implicatur copula cum relativo sunt contingetes quum in se includant propositionem contingentem.

Et p ista poteris facile indicare de veritate huius ho qui non est nec fuit nec erit pot esse aial. Un illa propositio est necessaria supposito qd deus no posset creare oes hoies possibilis et de inesse illius est possibilis hec vez hic homo est aial demonstrato vno hoie qui non est nec fuit nec erit: sed pot esse. Aut iuxta dicta opz dare plures de inesse quaru prior possibilis est relique aut vere. Quo fit illa esse vera quu sic ponat inesse homo est

ne non est nec fuit nec erit quaru prima possibilis est et alie vere quu sensus secundari sit iste ille homo qui potest esse nec est nec fuit nec erit.

Sed contra hoc arguit illa propositio no est necessaria: ergo male dictu est. Ista probatur bene sequit homo qui non est: nec fuit: nec erit pot esse aial: posita constantia: ergo hic homo qui no est nec fuit nec erit pot esse aial et sic de singulis. pha est contingens: ergo aia. minor probat qd hec hic homo qui no est: nec fuit nec erit pot esse aial est falsa casu quo hic ho nascat. Ad hanc replicam rideo procedendo qd illa singularis sit contingens: sed ppter hoc non sequit qd sequens sit contingens: qm em quelibet descendens sit contingens totu tamen consequens quod est distinctiva disposita ex descendibus est necessarii.

Contra hoc arguit hec non est possibilis hic ho qd no est nec fuit nec erit pot esse aial: ergo male dictu est: aia probatur et suppono qd si subiectu alicuius propositionis de inesse supponit pro aliquo pro quo non supponit subiectu modalis qd illa no e de inesse illi modalis hoc supposito arguit sic impossibile est ita esse sicut per sua de inesse significat: ergo illa est impossibilis: aia probatur quia si sic maxime esset casu quo fortes nuc sit sed tunc sequit qd ista: hic ho est aial non est sua de inesse quu subiectum illius supponit pro isto homine et subiectum modalis non supponat ergo propositum.

Ad hanc replicam rideo qd bene probat qd impossibile est ita esse sicut per sua de inesse significat: sed non probat qd sicut per suam de inesse significat impossibile sit. Quare sicut ista pha non valet impossibile est ita esse sicut per hanc propositionem falsam significat: ergo hec propositio falsa est impossibile: ita hec consequentia no valet impossibile est ita esse sicut per de inesse istius modalis significatur: ergo de inesse modalis est impossibile.

Claritas tm propositionu in quibus copula implicat sine relativo aut cu relativo posito in accusativo no per plures de inesse sed per vnicam tantu bene cognoscitur in qua quidem de inesse oportet copulam saliter variari: vt idem semper te pro imposterur in propositione de inesse et

in propositione de extrinseco tempore: vt de inesse hui? fortes erit fortior qd platio est: est hec fortes est fortior qd platio hoc instanti est vel fuit: vt ly hoc instanti determinet vtraru copulam. Et ad veritatem huius fortes erit fortior qd Cicero fuit: requiritur qd hec quandoq; erit vera fortes erit fortior quam cicero est vel fuit ante hoc instans et in hac productione: si teneamus instans posse reproaudi et de inesse huius fortes erit incipiens esse in domo que erit platio est: hec fortes est incipiens esse in domo que fuit vel erit post hoc instans et hanc productionem platonis. Et his patet hanc esse impossibilem fortes potest portare quantum potest portare: nec de inesse illius esse istam fortes portat quantum potest: sed hec est fortes portat quantum potest portare.

Sequit preterea hanc esse negandam scdm illos qui tenent deum posse creare omnes animas possibilis deus potest facere quantum potest facere.

Sed nos qui tenemus deum posse creare oes aias possibilis illa concedimus.

Sequit ulterius de inesse istius fortes pot facere quantum facit esse ista: fortes facit quantum in isto tpe facit: quo fit vt istu modo de inesse istius fortes pot portare tantu quantum non portat: non esse hanc fortes portat quantum non portat sed esse ista que possibilis est fortes portat quatu in isto tempore non portat.

Et sic patet declaratio omnium partucularum positarum in regula: duo tamen non omittenda esse censeo quoru primu est quando ponuntur plures copule in aliquo propositione et modus aliquis non nisi in vnicam copulam cadit: talis propositionis veritatem non esse cognoscendam per de inesse sed per alias regulas logicales vt ista propositio fortes est fortior qd potest esse platio non est poneda in esse rone de ly pot: sicut ista: fortes possibiliter est albu si possibiliter est coloratu si primus modus in prioru tm copulam cadit non pot conuenienter dari de inesse. Secundu e ppones de edringenti: quia copula negetur securi ponunt inesse per propositione de copula affirmata et de copula negata: vt hec propositio fortes portat genter no est aial per ista ponitur inesse

fortes est animal et cetera ponit per istam equae bene fortes non est animal sed ista fortes contingenter ens non est per ista ponitur inesse fortes ens est et non per ista fortes ens non est quia tunc illa propositio fuit falsa quum hec non sit contingens fortes ens non est sed de his plura dicentur in primo de ly contingenter ager.

¶ Antequam aggrediamur reliqua equipollentiam modalium aperio brevissime que non aliter in alijs capienda est: unde supposito quod possibiliter et impossibiliter contradicuntur fit ut preposita negatione cuiuslibet equipollentia et si non possibiliter et impossibiliter atque non impossibiliter et possibiliter: similiter cum necessario et possibiliter non contradicantur fit ut preposita negatione equipollentia scilicet non possibiliter non et non necessario: cuius necessario subalternans sit respectu de ly possibiliter fit ut preposita et postposita negatione inuicem equipollentia et sic necessario et non possibiliter non et impossibiliter non idem sibi voluntur similiter non necessario non et possibiliter atque ut breviter concludam necessario negati possibiliter affirmato necessario negati possibiliter affirmato necessario impossibiliter negati possibiliter negati: dummodo eadem maneat qualitas: et sic facile sciunt equipollentie modalium et non per quosdam rotulos sive dictiones quibus plus laboris est dictiones mente tenere quam equipollentias cognoscere: auderem affirmare nec Ziri, nec quamquam alium sapientium equipollentias dictionibus illis intellexisse nec inuenisse modum per artem illam in prioribus positam que postmodo vulgo ponis a sinu vocitata est: hoc igitur effectus est quod antiqui aliqui, modales rem obsecrari esse autemarent cum non crederent se scire aliquas propositiones equipollere nisi has dictiones amabimus edictuli illi purpurea memoria caperent et per illas et non aliter videtur scire aliquas equipollentiarum nitebant scire aliquas propositiones equipollere ut in omnibus modis geram primo quid sibi volunt ille dictiones dicam in quolibet harum dictionum sunt quarum: syllabe et quilibet suo modo corripit prima possibilis scilicet contingenti tertia impossibili quarta necessario et in quolibet syllaba ponit aliqua harum litterarum: / e / i / v / denotat: quod a quod propositio est respondens syllabe sit de modo et dicitur affirmato / e / denotat quod sit negatiua de dicto et affirmatiua de modo / i / autem quod propositio correspondens syllabe in qua ponitur sit affirmatiua de dicto et negatiua de modo / u / quod propositio correspondens syllabe in qua ponitur sit negatiua de virogo ut per purpureas iste. 4. equipollentia forte non currere non est possibile forte non currere non est possibile forte non currere non est possibile forte non currere non est possibile forte non currere non est possibile hoc in modalibus compositis intra dicta superius saltem est: clarum est quod si nulla talis propositio fortes currit sit nec vilitas fortes non currit prime due sunt verum ultimis falsis: sed intelligunt ipsi illas equipollere si capiuntur in sensu diuisio iste namque quatuor quibus ille correspondet ut manifeste ostendit in panis capio equipollentia fortes non possibiliter non currit fortes non contingenter non currit fortes impossibiliter non currit fortes necessario currit. et aduerte quod ly contingens non capitur pro contingenti ad verumlibet sicut accipimus superius et post tunc: sed pro possibili quare superflue fortis ponit quod idem quod de possibilibus dices de ly contingenter.

¶ Aduerte ulterius illis dictionibus oppositiones cognoscere posse purpureas et illas contrarias: amabimus et edictuli subtrarie purpurea et edictuli illi et amabimus contradictorie illi subalternans edictuli: et purpurea amabimus ut patet in figura: sed de oppositionibus ultimis articulo agemus.

¶ De propositionibus de possibili.

¶ Nunc autem ad propositiones de possibili: diuisas veniamus quarum difficultates et si satis haberi possunt quod declarabimus quod erant ponende inesse huiusmodi propositiones in supposito quod ibidem dicitur ad veritatem esse sufficere de inesse est vel suas de inesse esse possibile vel possibile et veritatem propositionis de impossibili cognoscenda esse per propositionem de possibile sibi contradicentia vel per suam de inesse negatiua que si fuerit necessaria est vera si autem non fuerit necessaria falsa. monere aliquas dubia in quibus ab opinione cui differemus quorum primum est verum hec sit concedenda anime possunt esse omnes

antem circa quod inquirat verum deus potest creare oes animas posibles. Secundum verum est concedenda hec in quolibet sua parte quilibet continui possibilem est diuisum: et sua modalis composita hec quam oes negant in quolibet suam parte quilibet continui esse diuisum est possibile. Tertio de veritate harum et similibus hec propositio potest incipere esse vera: propter rationem quandam de futuro contingenti demonstranda.

¶ Ad primum dubium duo sunt modi communes respondendi: sed nos addeimus tertium modum qui mihi multum probabitur apperebit: communiter namque dicitur distinguendo illam propositioem quia vel ly oes capitur collectiviter: sic illa est impossibilis quod predicatur non supponit autem capitur distributive et sic respondetur sicut de ista fortes potest esse omnis homo de qua dictum est superius ex quo patet hanc etiam esse negandam oes angeli possunt esse capiendos ly oes collectiviter similiter et hec oes alias creabiles deus potest creare atque hanc angeli possunt esse oes angeli. Contra hoc arguitur de inesse cuiusque istarum est possibile: ergo quilibet illarum est possibile: antecedens probatur quia hec est possibile angeli sunt omnes angeli. Ad hanc replicam respondeo negando: antecedens et ad probationem nego quod si sua de inesse. Sed hec est angeli fuit oes angeli possibile: aut dabis per singulares melius sic hi angeli sunt isti et isti et isti et sic de singulis. Et dicitur patet quod ponendo constantiam per medium antiquum ascendendo subtermino communi imposito infinita habente supposita posito in modalibus diuisa nulla datur constantia vera hec addidi propterea quia ascendendo in hac omnis persona diuisa possibilem est persona diuisa constantia vera est etiam in ly. a. imponentur ad significandum tantum sicut isti homines vel illi in hac omnia. a. possunt esse: constantia esse vera.

¶ Sed contra hoc arguitur hec est vera omnes animas creabiles deus potest creare ergo et. Antecedens probatur: bene sequitur: istas et istas et sic de singulis deus potest creare: ergo oes alias creabiles deus potest creare: antecedens probatur primo quia istas deus potest creare: istas deus potest creare et sic de alijs:

ergo istas et istas: et sic de singulis deus potest creare. Secundo sic probo: ans illud est, vna propositio affirmatiua et subiecti et predicati supponit pro eodem: ergo est verum probatur ans quod si non supponerent pro eodem maxime est quod hec est determinatio non vnicuique illi aie et iste et sic de singulis non supponit: sed supponit hoc copulatum ergo male dicitur est minor probatur quilibet pars illius copulati supponit ergo totum.

¶ Ad primum horum respondet negando prohas non sequitur iste partes finite sunt finite: et iste partes finite sunt finite et sic de singulis ergo iste partes finite et iste et sic de singulis sunt finite. Ad secundam replicam respondetur negando ans et ad probationem nego minor et ad probationem nego prohas: scilicet aliter et melius videtur negatio quod quilibet pars illius copulati sit: ponatur pars illa que est composita ex oibus depra prima non supponit: illa est pars copulati. Contra hoc arguitur nulle aie producibiles sunt quin quilibet illarum possibilem sit: et singule producibiles aie sunt: ergo quilibet istarum possibilem est: ans est verum: ergo et prohas. Ad hanc replicam respondeo negando prohas: sed infert ex illo ante hanc singulorum producibilium quilibet possibilem est: ut illud relatiuum referat ly producibiles aie in ante distributum. contra hec arguitur bene sequitur singulas alias producibiles deus potest producere: oes alias producibiles deus potest producere: prohas patet a proponente in facta ad propositionem de signo collectivo.

¶ Ad hanc replicam respondeo negando cosequentiam nec valet modus arguendi ut dicitur est tertio capite a proponente vniuersali ad proponentem de signo collectivo semper: sed quod valet dicitur est ibi. Contra hoc arguitur prohas illa est bona: ergo solutio nulla ans probatur ans est impossibile quod dabitur vna descendens falsa ea vix in qua demonstratur oes aie creabiles. Ad hanc replicam respondet de arimino negando quod possint de monstrari oes aie creabiles quibus oes aie (quarum quilibet est creabilis) possint de monstrari et hec propositio: iste aie possunt esse in qua demonstratur oes aie quarum quilibet est creabilis negatur ab ipso: sed hoc est impossibile: nam si oes aie quarum quilibet est creabilis per illud pro nomen demonstratur cum illud pro nomen sit terminus singularis manifestum est quod oes possibilem

demonstratur. illa solutio igitur nil valet maxime considerando quod dicitur ibi vix in primo articulo. id est questione. 6. distinctione. 17. quod propter brevitate omittitur: quare aliter respondeo negando quod illud ans sit impossibile: nego quod illa in qua demonstratur oes aie creabiles sit sua descendens quod terminus sub quo descendimus non supponit pro illis oibus animis. Sed contra hec adhuc arguitur si hec essent vera sequere iur has esse contrarias oes aie pnt esse aie et nulle aie pnt esse aie capiendi in affirmativa collectine sed pns est contra dicta cap. 4. huius ergo dicta nulla sequela pbatur affirmativa est formaliter impossibilis et degativa non est formaliter necessaria: ergo per quandam regulam primo capitulo sunt contrarie. Preterea sunt false et non possunt esse vere: ergo etc. Ad hanc replicam respondeo negando sequela. nec vlla illarum pbarionu aliquid pbat: quod in simili forma iste sunt vere oes due pfone: diuine possunt esse tres pfone: nulle due pfone diuine possunt esse tres. Contra hoc arguitur sequitur ex dictis has (oes aias creabiles deus potest creare nullas aias creabiles deus potest creare capiendo in affirmativa signum collectine) esse trias cu repugnet illis tritas s forma acceptio nis terminorum ergo solutio nulla. Ad hanc replicam respondeo negando sequelam nec repugnat eis veritas: si enim supponamus fore aliqd obiectu tam paruu quod propter suam paruitate non potest videri aut propter imperfectionem in immutatio: sed quod liber manus tue si ly a conuertatur cu hoc termino due quartre istius obiecti iste sit vere oia a creabilia ho potest videre et nulla a creabilia ho potest videre demonstratio per ly istius obiectu aliqd quod sit minus quam marium obiectu quod non potest videri: sed non excedat ipsum per vna quartre illius maximi quod non potest videri: aut demonstratio obiectu quod non potest videri et nulla medietas potest videri tunc veritas negative manifestata est et veritas affirmative sic pbatur istud obiectu potest esse oia a: ergo oia a potest homo videre: et si facias difficultates in minore valeat ly a: sicut iste quartre vel iste quartre demonstratio per primu pronomen superiores et secundu inferiores. Alius est modus qui tenet illa pponere oes animas creabiles deus potest creare veram

similiter et illa angeli possunt esse oes angelis: negat esse possibile oes aias creabiles et creatas a tunc aliquos angelos et oes possibiles et tunc negat de inesse prioris esse hac oes aias creabiles deus creat sed post descensum sub illo termino in modo daki per plures de inesse ponenda est sic istas aias de creat istas de creat istas deus creat quaru quolibet est possibile: et hoc facile patet iuxta dicta superius de hac duo contradictoria possunt esse simul vera: et sic patet quomodo communitur respondetur ad illam propositionem.

Sed quia oes negant hanc oes anime creabiles possunt esse create propter hoc quod si ita esset inquit potentia dei esset exhausta sine terminata quod ad productionem aiarum quod esse nequit appareret nobis ratione illa non pcedere quare concedo quod deus potest creare oes aias possibiles immo quod possibile est quod sint create et si velis quod ponatur inesse ponatur: et quod anguis potentia dei est iam exhausta sine terminata nego et ad probationem non potest creare aliam anima: ergo est terminata quo ad creationem animalium nego consequentiam non enim dicitur potentia dei terminata quod non potest creare impossibile: sed quod potest dari possibilis aliqua creatura quod non potest ab eo produci. non enim deus dicitur omnipotens quod potest chimera facere sed quod oia potest facere oia in quibus id esse oes creaturas. Non enim potest deus producere oia entia quod non seipsum sed oem creaturas potest producere. Adodo nego quod aliqd alia aia ab istis possit esse creatura: idem enim est dicere alia aia ab istis et chimera. Quoadmodum enim quod conceditur est deus ois possibile cognoscere inuirtine nec inde sequitur potentia dei esse terminatam sicut nec ista sententia valet deus non potest cognoscere aliqd aliud obiectu quod cognoscit: ergo potentia dei est terminata: ita hec non valet deus non potest creare aiam que non sit de numero producturum: ergo potentia dei quo ad productionem animalium est terminata. Unde hinc sumo aliquas rationes ad probandum hac esse possibile deus producit oes aias creabiles: unde sic arguo. Non maine inconueniens sequitur ex concessione huius possibile est deum creare oes aias possibiles quod ex concessione huius: deus oes aias possibiles

est in esse cognoscit: ergo si seba conceditur et prior concedenda est maior: pbatur quodiam inconueniens quod dicitur sequi ex concessione prioris est sequi potentia dei esse terminata quo ad productionem animalium quia nullas aliam aiam que non sit de numero illarum potest producere: sed ex concessione posterioris sequitur idem vix dei potentia esse terminata quo ad cognitionem nempe nullum aliud obiectum possit cognoscere: sed dicit secundum sequi. ex concessione posterioris est impius: ergo dicitur sequi ex concessione prioris est etiam falsum quare ppositam. preterea vel aia ppi cognoscit oes creaturas possibiles vel non: non secundum. ergo primu: sed ex illo sequitur deum non posse producere notitia absolute et discrete representantem hoieum quoniam illa sit synonyma eius notitia aie christi quod non videtur minus inconueniens quod concedere quod deus potest creare oes notitias legitur etc. Et confirmatur secundo: pono quod sit aliquis intellectus infinite virtutis et habeat vnum copulatu huius infinitas partes per cuius primam partem demonstratur duo possibilitia et per aliam alia duo et sic consequenter aliter quod non dicitur aliqua pducibilia quin demonstratur per aliquam partem. Tunc volo quod in parte qualibet proportionali deus producat illa pducibilia que demonstratur per partem copulati que correspondet illi parti sic quod in prima parte proportionali deus producat pducibilia que demonstratur per primam partem et in secunda quod demonstratur per secundam partem et in tertia quod in tertia sic vix ad instas terminatum hore: in quo volo quod oia conserventur. Tunc in instanti terminatio sunt oia pducibilia: ergo ppositum: nec valet dicere tale copulatu habes partes infinitas eo modo ordinatu non posse dari: sed vix qui iam dicit: si sit dabile aliquod copulatu per cuius nullum pronomen demonstratur infinita: sed per totum copulatu omnia necesse est ipsum habere infinitas: in finitas partes quarum nulla sit prima nec vltima.

Contra istum arguo quia reprehendit alium dare. illa copulato in quo demonstratur omnia et per nullam partem simplicem demonstrantur nisi duo: alio quod non habeat primam nec vltimam partem. Arguitur sic illud copulatu

componitur ex duobus copulatis infinitas partes habentibus in quoru inueniuntur prima pars: tunc volo quod in hora futura sit milimodo sicut dicitur est deus producat pducibilia que demonstrantur in vno illorum copulatozum eo modo quo prius dicitur est: et in hora preterita pduxisset eas que demonstrantur in altero copulato quo facto si oia conserventur haberentur oia pducibilia. Quare igitur dico deum posse producere oia pducibilia tam in sentu copulato quod in sentu diuiso illaq infinitas deus potest creare et infinitas corrumpere neque ex illo sequitur potentiam dei esse terminata vix iam ostendimus. pxi igitur potest esse veru etiam oes isti que negat deus posse producere oes aias creabiles tenuissima quidam ratione negat hanc fore: potest esse oes sue partes quod sua de inesse est impossibilis hec vix fortes est oes sue partes possibiles quod illa non potest verificari: si enim fieret vera maxime esset si fortes sit: sed illa est falsa vix ostendit alcederes quod cu ibidem demonstratur oes partes possibiles istius hois et quantumcumque hic huius simul et partes possunt esse partes eius quod non sunt partes quod ex duabus manibus potest fieri vna pars et ex alijs duabus alia esse due non sunt partes eius huius possint esse partes eius. Sed hec quod quidam doctus logicus asseruit statim reliquas oes idem asseruit: sua ratio nulla est quod dico quod oes partes possibiles fortis sunt ita partes quod sic pbo quod si aliquid essent maxime eent ille due pres possibiles quare altera fieret et duabus manibus: aliter ex duobus pedibus: sed ille due possibiles pres sunt: partes fortis quod claru est quod sunt quatuor: partes: non enim dicimus quod fortes sit omnes due partes possibiles sed quod sit oes sue partes. Sed proba nunc hanc fore possibile fortes est omnes partes fortis possibiles quod deus potest qualibet partem cuiuslibet parti vnire: quo effecto habetur totus quod sic patet quod deus potest facere qualibet partem cuiuslibet pre alia se penetrare: quod potest illa vnire: non enim vix quare vnus possit et non alius. Preterea albedo a potest esse oes due pres eius possibiles quod et fortes: ans pbatur excedit oes phisice: idem a nobis pbat materia de intellectu et remissione si aliquiditates eiusdem speciei copales se penetrerit ille vnient si non ponat impedimentu. si deo dimittat illas fortis

ſue nature: ſic arguo deus poſſe facere quilibet partē albedinis ſe cum qualibz alia penetrare vt facit de rubedine & albedine coruoris rpi inherere in ſacramēto euchariftie: tunc dimittat illas ptes qualitatē ſue nature: ſequitur qd ſe vniēt z p pns illa albedo erit oēs ſue due partes et oēs tres z oēs. 4. poſſibiles. pterea concedunt oēs calculatores poſſe dari qualitatem infinite intenſam ſcōm ſe z qdlibz ſuit: hoc dicitur inſerui ſi oēs partes alicuius qualitatis ſcōm extenſionē ſunt partes ſcōm intenſionē: tunc patet ſi id accidat illam qualitatem eſſe oēs due partes poſſibiles eius et oēs tres zc. pterea ſi arguo poſſibile eſt aliquam qualitatem eſſe oēs ſuas duas partes poſſibiles z oēs tres z ſic in infinito: ergo z poſſibile eſt quilibet eſſe oēs ſuas duas partes poſſibiles: aſs pbatnr quēz nouitia intellectus eſt oēs ſue due partes poſſibiles: oēs tres cum quēz pars notitię exiſtentiam aia intellectua ſeu angelo cuilibet parti vitatur ſcōm intenſionē: quelibet nāq; cuilibet vnitur z nō ſecundū extenſiones ergo ſcōm intenſionē. relinquatur igitur et hęc: deum poſſe pducere omnes creaturas poſſibiles.

Ad ſecundū dubium reſpondeo pms ſm qd cōiter loquētes reſpondēt deinde ſi placebit audies modū noſtrum quo cōcedimus ppōnem in ſenſu cōpoſito: quous in andrum ſi: ſi aut aduerſitas adhibueris probabile tibi apparebit: dicunt ergo oēs cōiter loquētes ppōnem illam in quālibet ſua partē qdlibz cōtinuū poſſibilitate eſt diuiſus in ſenſu diuiſo eſſe verā quāuis impoſſibile ſit per quācūq; potentiam in quālibet ſua partē qdlibz cōtinuū eſſe diuiſum. Et negat illā modale diuiſam poni in eſſe per hanc in quālibet ſua partē qdlibet cōtinuū eſt diuiſus: ſed prius deſcendendū eſſe ſub ly cōtinuū et poſtmodo ſub illo termino ſua partē: aut pone p plures ſingulares ex parte vtriuſq; modo quo dicitur eſt circa quādā particulam regule de ponēda ppōne in eſſe. Et ſi arguas contra hoc qd hec eſt impoſſibilis in partē hoc cōtinuū eſt diuiſus: qd ſi poſſet ita eſſe ſicut p eam ſignificat maxime eſſe caſu quo illud primum nūc eſſet diuiſum in iſta partē: ſz illa eſt falſa in illo caſu

ſu qd ſcōm nō ſupponit qd caplo ly diuiſus notialiter ad hoc dico qd illa eſt vera in iſta ſententia: primo in quo eſt diuiſus: qd verba impoſſibilitatis corruptiua aut diuiſionem ampliant ad ea qd ſunt vel immediate ante hoc ſnerat. Contra hec adhuc arguitur pbando illam falſam bene ſequitur in quālibet ſua partē qdlibz cōtinuū pot eſſe diuiſum pns eſt falſum: ergo z aſs falſitas pntis pbatnr bene ſequitur. In aliquam ſuam partē qdlibz cōtinuū poſſet eſſe diuiſum: ergo in aliqua partē qdlibet cōtinuū poſſet eſſe diuiſum: et falſitas pntis patet p ſingulares ſub illo termino partes qui ſupponit determinare. Ad hęc replicā reſpondeo cōceſſa prima pncipio enim verū eſt: qd ſub illo termino ſua partem nō prius aſcendendū vel deſcendendū eſt qd ſub illo termino cōtinuū: z nego falſitatem pncipio qd cetera nō ſunt paria quia in antecedētē denotatur receptio cōtatio cuiuslibet ſuppoſiti de ly cōtinuū ad aliq; ſuppoſiti cōtinuū illius termini ſua partem. Et in conſequentē denotatur receptio cōtatio vnus dētē minari ſuppoſiti de ly partē ad qdlibet ſuppoſiti de ly cōtinuū aut ſi vis facilius dicere dicas qd arguit a cōtra ad determinatā virtualiter: iſte nāq; equiuale in a ſua partē quodlibet cōtinuū poſſet eſſe diuiſus: et in ſua partē quodlibet cōtinuū poſſet eſſe diuiſum: quare determinata de ly ſua partē equiuale conſule reſpectu de ly cōtinuū in antecedētē nō aut in conſequentē: quare illa conſequentia nō valet. Et ppter idem hec non valet iſtemet omnis homo eſt: ergo homo omnis homo eſt.

Jam ad aliam partem dubij videlicet vtrūq; illa ſit impoſſibilis in ſenſu cōpoſito reſpondetur cōiter illā eſſe impoſſibile. Et ad rationem qua pbatnr iſta eſſe poſſibilis in quālibet ſua partē qdlibz cōtinuū eſt diuiſus: itō modo quibz aſcēda eſt poſſibilis: ergo illa eſt poſſibilis: negatur illa pncipio quibz categorica que illius aſcēda eſt: cuiuslibz alteri categorice cōpoſibilis eſt: immo in aſcēdētibus inueniret qd quibz categorica infinitis categoricis ſit cōpoſibilis z infinitis non ſit cōpoſibilis. Et em in cōpoſibilis oib; dēptis duabus aut trib; eſt tñ cōpoſibilis infinitis in quibus demonſtratur

oēs poſſitionales poſſitōe dupla. Contra iſta argumētōrum argumētis aliquid magis mihi facit fidem ad concedendā illā eſſe poſſibilem. Et aguit ſe lignū in rpe inſtāntiōis in oēm ſua pte eſt diuiſum: ergo poſſitū. Probatur antecedēs quibet ps a quālibz in aliqua pte illius rpi eſt diuiſa: capio em ly diuiſum participialiter: ergo poſſitū: antecedens probatur quū ſuit vna dignitas illius ligni inſtāntiōis erit materia ei; diſcontinua a materia reſidui: qd fuerunt due in arte inſtāntiōis foris ſubſtāntia ſub vniverſis z quū ſucceſſiue ſuit facta inſtāntiō ſequit qd quelibet ps a quālibz alia ſit diſcontinua quacūq; em pre da ſa illa in aliquo inſtānti illi; tēporis ſuit a reſidua parte diſcontinua vt facile patet intelligenti. Suppono hic materiam inſtāntiā duabus foris non eſſe vnā. Ad hoc argumētū oēs fere reſpōdēt qd cōcedēdū eſt quālibet partē a quālibet alia fuiſſe diuiſam in omnēs partē materiam illius ligni eſſe diuiſam capiēdo ly diuiſum participialiter: non autem nominaliter quous hec in quocunq; ſenſu ſit cōcedēda in quālibz ſua partē hoc lignum ſit diuiſum. Contra hanc ſolutionem arguit ſequitur ex illo illā eſſe poſſibile capiēdo ly diuiſus nominaliter: ergo male ridentur antecedēs probatur cōceſſus eſt quālibet partē illius ligni fuiſſe diuiſam in hora pterita in quolibet igitur inſtānti vna pars ſeparatur ab alia. Sz poſſet deus in illo inſtānti capere illam partē z ponere in alio loco illa eadē manēre ibi: atq; ipſam cōſeruare in vtroq; illo: ſi loco rpi ſicut in vno inſtānti deus id facit: in quolibet inſtānti poterit illud facere z in quolibet ſeruari quo effectu tūc habebit i quālibz partē illud cōtinuū eſſe actualiter diuiſum: ergo poſſitū. Ad hanc replicā oēs qui de hoc ſcripſerunt negant deum in quolibet inſtānti poſſe cōſeruare quālibet partē quā ſeparatū cum qualibet alia dicunt em ad id manifeſtā contradietione ſequi z contradicō ad quā deducunt eſt hoc ſi deus hoc faceret iā actualiter cōtinuū illud eſſet in omnē partē ſuam diuiſum quod inuoluit z rradicōnē quā capta vt aunt vna parte illius contumero vel illa eſt indiuiſibilis vel indiuiſibilis: nō prius: qd nulla pars illius li

gni eſt indiuiſibilis: tūc em lignū poſſet eſt indiuiſibilis neq; illa pars eſt indiuiſibilis: quia ſequitur qd non eſt diuiſus illud lignū in omnem ſuam partē. Sed qd attribūda ē deo quōq; potētia: duris ſimūq; videtur eſſe cōcedere deū quālibz partē ſeruari eſſe poſſe cū toto z nō ſe ſolo: z etiā oēs pres ante hoc cōſeruari diuiſas: tūc nō poſſe cōſeruare: idēo inſtar contra omnium ſententias cōcedendū illā poſſitionē reſpōdēt ad argumētum. Cōcedo em deus poſſe facere hoc lignum in oēm partem ſua eſſe diuiſus nominaliter capiēdo: ſi em deus in quolibet inſtānti tēporis in quo illud corpus ſucceſſiue pducit aut corrūpitur: capiat partē que per primum ſui eſſe incompletū in illo inſtānti incipit eſſe aut deſinit eſſe ſi vis de corrūptōe loqui: z in illo inſtānti ponat illā in alio loco diuiſo: tēporis ibi illā vt gnatio continuet: dico qd in inſtānti terminare gnationē in qd illud corp⁹ totaliter erit genitū hec eſt vera in oēm ſua partem hoc cōtinuū eſt diuiſus: quū ſi non ſignetur pars in quā non ſit diuiſum z ſit gratia exēpli quarra pars contēnui z claret illam partē eſſe diuiſam: qd illa pars per ſe exiſtit in aliquo loco: qd in inſtānti in quo illa pars incipit eſſe deo ipſam accepit: z poſuit eam in vno loco per ſe: ſimili modo patebit in quācūq; partē illud corpus eſſe diuiſus. Reſtat iam rūdere ad manifeſtiſſimā illā quam dicitur rradicōnē qd oēs pbat illā poſſitionē: eſſe impoſſibile: quū igit arguit ad probandū illud cōtinuū nō eſt diuiſus in quālibet ſua partē in illo caſu z queris vel illa pars eſt adhuc diuiſibilis vel indiuiſibilis. Rūdo qd illa ps eſt diuiſibilis: nec ex hoc ſequitur illam non eſt diuiſam: qd illa eſt diuiſibilis eſt diuiſa. Illa em i toto ſuo eſt diuiſibilis z in alijs locis eſt diuiſa: in infinitis nāq; locis pars illius eſt ſeparata. Alio mō pot rūderi de ſtingēdo hęc hec ps vt adhuc eſt diuiſibilis vel indiuiſibilis: quū vel p ly adhuc ſeclūdis diuiſionē: ita qd velles dicere illā prē nodū diuiſa eſſe: ſolū eſt in potētia ad diuiſionē: ſi eſt negadū eſt illā prē adhuc eſt diuiſibilis. Sz nō id non ſeclūdas cōcedo illā prē eſſe adhuc diuiſibile z eſſe etiā diuiſam nec ſequit illa ps eſt diuiſa: ſz eſt integra. Sz ſi ſequit qd in aliquo loco

non est integras. Et hoc modo forsitan Gregorius ariminensis defendit, proponendo dicitur esse possibile: dicitur namque si id defendisse publice: non tamen quod ponit modum quo defendit et ideo quoniam dicitur doctor neotericus irridet eum dicens: quod dicitur si id defendisse publice: non tamen in bacchalarum periti abierunt: sed profecto si modo quo defendimus tutius est optare illud meo iudicio tutius esse ponit.

Ad alio dubium tertium et vicesimodecimam proponit esse falsam: si demonstrat proponendo de futuro contingenti affirmatiua: quod pro affirmatiua de futuro contingenti est mutabiliter vera: quod potest desinere esse vera: quia postquam esse non potest non fuisse. Haec est immutabiliter falsa: ideo non potest incipere esse vera et potest incipere esse falsa et negative per oppositum. Et si contra hoc arguas probando veritatem illius: bene sequitur: haec propositio potest nunc esse vera et porrit non immediate ante hoc fuisse vera: ergo potest incipere esse vera: ad hoc nego contra: quod non est exponenda illa immediate: sed statim est verba de inesse illi. **Quarta** querens de veritate huius: quilibet qualitate fortis aia potest cognoscere intuitiue supposito quod aia fortis non possit habere praesentis notitiam quod de re: videtur enim quod illa sit ista: quod decimas notitia reflexa intuitiua fortis non potest cognoscere: quod sic habet undecim notitias quoniam non possit corrumpi aliquid aliud manere decima.

Ad hanc replicam respondeo illam decimam notitiam fortis posse cognoscere intuitiue: et ad argumendum in oppositum nego quod illa decima non possit manere aliquid corruptis: quod deus potest seruare illam aliquid corruptis. Et per hoc patet quid de proponitur de possibili dicendum est: et de proponitur de impossibili sibi contra dicentibus pro affirmatiua regulari potest dicitur est: reliqua difficultates proponitur de possibili potest fuisse circa modum ponendi inesse huiusmodi propositiones.

De propositionibus de necessario.

Quantum ad tertium articulum in quo de modalibus de necessario dicendum est supposito vno quod iam dictum est vicesimodecimam habere veritates cognoscendas esse per suas de inesse sic quod requiritur sufficit quod sua de inesse sit necessaria vel sua de se esse exigentia terminorum. Si enim ex parte termini singularis ponatur inesse sufficit vni de inesse necessariam: si vero ex parte termini distri-

buit sufficit et requiritur quod omnes illi vni ex parte terminus cum vni indistincti sufficit quod aliqua suarum de inesse sit haec vel factis dicitur est. **Notandum** ly necessario dupliciter accipitur: scilicet et ly possibiliter. vno modo accipitur vt dicitur necessitate naturalis. Alio modo vt dicitur necessitate logica sine absolutam et hoc modo solus deus necessario est: communiter solet dicitur nullam propositionem falsam esse veram si aliquid quod extremum supponat per creatura: quod intelligendum est dummodo non ponatur terminus apertus ad quatuor vel ad quoslibet quod quilibet harum est concedenda bachelus necessario est bunnellus: possibilis bunnellus necessario est possibiliter currit bunnellus necessario est imaginabilis. Et in hac acceptione iste conuertuntur: fortis necessario fuit animal fortis necessario erit animal. **Dicere** necessitatem physicam ly necessario nihil aliud est quam dicere necessitatem naturalem in ordine ad differentiam temporis: puta ad futurum vel ad praesens vel ad praeteritum: et hoc modo conceditur haec anima mea necessario erit nihil enim aliud volumus dicere quam aiaz nec semper post hoc futuram esse sic quod nulla potentia naturali tempore per copulam importata annihilari potest et haec negat anima mea necessario fuit. Et hoc modo capiendum ly necessario et etiam ly possibile non inconuenit concedere modales diuisas esse contingentes sic quod vno tempore sunt vere et alio tempore false. haec enim negatur ad a potest esse si ly potest dicitur potentia naturalis que non vera fuit tpe ade. Si militer haec dicitur: aia mea necessario erit: et tamen ante creationem aime meae erat neganda. **Secundo** hic acceptiones multas: quibus in communimodo accipitur ly necessario. aliqui enim capiunt pro ueniente. aliqui capiunt vt dicitur necessitate et suppositione: et hoc modo dicimus necesse esse hominem esse risibile: id est haec est necessaria. Si homo est ipse est risibilis: isto modo dicimus conclusionem demonstratiua fore necessarias: necessarium in quo ex suppositione: sic concedimus haec est necessarias. Omnis triangulus habet tres angulos equales duobus rectis: sed haec acceptio non vni fophiste: quibus quibus videntur necessario physice capio.

Secundum quam acceptio est

lesti dubitare de veritate huius sophismatis. **Alia** antichristi necessario erit: cuius falsitas manifesta est quia sua de inesse non est necessaria naturaliter: haec enim non est necessaria haec aia erit: potest enim fieri vt non pducatur veritas tamen solet sic fuisse: dicitur bene sequitur: aia antichristi in aliquo tempore necessario erit: ergo aia antichristi necessario erit: aiaz probatur: quia aia antichristi in hoc tempore necessario erit demonstrando tempore in quod ipa pducatur. **Praeterea** bene sequitur in illo tempore non poterit corrumpi: et in illo erit necessario erit. **Praeterea** deus scilicet illas futuram: haec illa necessario erit: quod dato oppositum si possit non fore sequitur deus potest decipi quod absurdum est. **Praeterea** volo quod ly a conuertatur cum isto plero. **Tempus** in quo antichristus erit et arguitur sic a necessario erit et nullum potest esse a quoniam in illo antichristus erit: ergo antichristus necessario erit in a. **Ad hoc** respondeo negando illud sophisma: et ad primam probationem dimissa solutio ne pauca respondeo concessa contra negando aiaz et ad probationem nego ista. **Alia** antichristi in hoc tempore necessario erit: falsitas enim illius eodem modo prae-sens: aia antichristi necessario erit. **Ad secundam** probationem nego contra: aiaz enim verum est et vni falsum: nec aiaz procedendum propter aliud nisi quod illa aia potest non produci et si produceretur postmodum non potest corrumpi: non enim sequitur haec propositio non potest desinere esse falsa: et haec propositio erit falsa: si enim per ly haec demonstratur vna propositio de futuro contingenti: antecedens est verum et consequens falsum.

Ad tertiam rationem nego illam consequentiam procedendo in sensu in quo proceditur: quia solet distingui: quia ly necessario potest dicere necessitatem consequentis et necessitatem consequentiae: et secundus sensus illius esset haec consequentia est necessaria. deus scilicet antichristi fore: ergo antichristus erit: sed capimus nos ly necessario vt determinet consequentiam: et sic bene negatur consequentia: quia antecedens est contingens et consequens impossibile. Et ad probationem negatur consequentia de qua vbi de praesentia dei agitur solet dissentiri: conceditur ibi antecedens esse contingens quod

vna pars sit contingens et altera necessaria et consequens impossibile. videlicet haec deus potest decipi. Et si arguas si illa copulatiua esset vera ponatur inesse: sic habebitur quod deus scilicet illam animam esse futuram et illa anima non erit. **Ad hoc** respondeo quod illa copulatiua non potest poni inesse secundum se totam: sed secundum partem que modalis est et de inesse illius partis est possibilis: videlicet haec anima non erit. Et si dicas illa non potest verificari haec anima non erit: quia si sic stabit quod haec anima non erit: deus scilicet illa esse futuram: ad hoc concedo quod illa potest verificari: quando ponitur quod haec anima non erit: nego quod deus scilicet illam esse futuram tanquam repugnans. Sed de his multa in obligationibus et in materia de futuro contingenti.

Sed contra hoc arguitur sequetur quod deus posset facere re que erit non fore: sed hoc est falsum: ergo propositum sequela probatur: quia deus potest facere antichristum non fore: qui tamen erit minor probatur: quia de inesse illius haec deus facit re que erit non fore est impossibile.

Ad hanc replicam multi concedunt sequelam et concedunt hanc deus facit rem que non erit fore: immo quidam concedit istam: deus facit rem que fuit non fuisse et reprehendit quendam alium: quia illam negat: cuius probatio est haec deus facit instans quod fuit non fuisse: ergo deus facit rem que fuit non fuisse: antecedens probat sic continue ita est quod instans quod fuit non fuit: ergo deus facit quod instans quod fuit non fuit. consequentia est manifesta et antecedens patet: quia in hoc instanti ita est quod hoc instans quod fuit non fuit: quia hoc instans non fuit: igitur hoc instans quod fuit non fuit. Sed haec ratio nihil valet primo: quod concedit istam: instans quod fuit non fuit que neganda est a quocumque logico: negat ista consequentia valet: hoc instans quod fuit non fuit / demonstrando instans praesens: ergo instans quod fuit non fuit / ly instans solum pro instanti quod fuit supponit vel pro instanti quod est erit. **Praeterea** sua ratio non valet: quia illa non probat quod deus faciat instans quod fuit non fuisse: sed solum probat quod deus faciat

q̄ hec sit vera. hoc incertum quod fuit non fuit. Quare dicit illa esse impossibile deo facit res que fuit non fuisse. Similiter ista deo facit re que erit non fore: nec alia singularis est vera sub ly re que erit: maxime enim est illa in qua demonstrat antiripsum: sed illa est falsa: quia quero vel antiripsum erit vel non: si erit non probatur q̄ deus faciat antiripsum q̄ erit non fore. Si non erit determinatio non supponit r si illa concederet hanc habes eodem modo concederet deus facit chymera q̄ erit non fore: pro nullo enim accipit ly chymera magis q̄ ly antiripsum: rone eadem probabitur sic: q̄ deus facit q̄ chymera q̄ erit non erit. Et clarum est illa p̄nam non valere: deo facit q̄ antiripsum qui erit non erit: ergo deus facit antiripsum q̄ erit non fore: sicut etiam non sequitur: deus facit q̄ chymera q̄ erit non erit: ergo deo facit chymera q̄ erit non fore. Sensus enim antecedentis est: deo facit q̄ ita sit sicut per hanc significat: chymera que erit non erit: q̄ si velit quispiam dicere eundem esse sensum consequens saltem habeo (quibus conceda q̄ deus facit antiripsum qui erit non fore) q̄ hec est impossibile: deus facit re que fuit non fuisse: etiam hec: deus facit rem q̄ erit non fore: quia iste dicitur sint impossibiles de materia: res que erit non erit: res que fuit non fuit: quia sue contradictione sunt necessarie. Tunc ad formam replicare respondendo nego illam propositionem. et ad probationem nego illa p̄nam deo potest facere antiripsum qui erit non fore: ergo deo potest facere re que erit non fore: sicut non valet explicatio sensus sic dicendo: deus potest facere q̄ ita sit sicut per hanc significatur: antiripsum qui erit non erit: ergo deus potest facere q̄ res que erit non erit. Ad ultimam rationem qua probatur illud sophistica verum/negatur consequentia: sicut non sequitur: deus sciens hanc propositionem esse veram necessario est: et nullus deus sciens hanc propositionem esse veram potest esse deus sciens hanc propositionem esse veram quin hec propositio sit vera: ergo hec propositio vera necessario est. Multe alie replicae possent fieri: probando illud sophistica: que ex Antisipero et ex materia de futuro contingenti erunt note. Sed eas hic adducimus: quia singula suis locis videnda sunt. Solent etiam in eadem acceptio ne capiendi ly necessario inquiri de veri-

tate huius hec materia necessario est. entia: similiter huius fortes fortes necessario est: diximusque istas illas esse veras r ostendimus quomodo erant de inesse ipsarum danda. Notandum est hoc vniuersale signum esse ly necessario tum quia affirmatiuam r negationem postposita equiualeat ly impossibilitati entia: quia predicati denotatur subiecto cōpetere p̄ qualibz differētia r̄p̄is p̄ ipm̄ importati: r si dicas q̄ in hac forte necessario possibiliter currit id non denotat r̄ndeo q̄ hoc totum possibilem curres subiecto denotat cōpetere p̄ qualibz differētia r̄p̄is p̄ ipz̄ importati r si q̄ras vtrū hec sit vera respondeo q̄ sic nec de se esse illius est hec forte currit: sed forte possibilem currit: et non inconuenit eandem r̄ modales esse: de inesse esse respectu alterius propositionis. Alterius secundum est ly necessario confundere terminum sequentem: et id est apparea cum hanc multos ipsa importati per copulā distribuat quo fit vt aliu terminu sequentē confundat: similiter non valet ascensus r descensus nisi dilectus sub ipso saltem ad ipso supposita: imo aliquā ad nulla: vt non sequitur: hec materia necessario est entia supposita cōstituta: ergo hec materia necessario est hec entia vel hec materia necessario est hec entia: esse de singulis. Verū est in q̄ qn ly necessario dicitur necessitate simpliciter descendere dicitur cōter q̄ sub ipso non valet subsumptio qd falsus est cū sic non admittat error bene valet subsumptio. Sed sepe variat appellatio p̄ quo nota q̄ appellat sup terminu sequentē denotando verificans ne pro re necessaria r non supra terminu precedentem.

Occasione cuius orta est que sitio inter aristotilas virum verificatio terminu sequentis ly necessario sit facienda mediante copula de necessario aut incedente ante copula de possibili. Istas p̄nam deo originis qui tenet verificationem terminu sequentis cum eadem appellatione faciendam esse / itaqz predicatum huius deus necessario est creans non supponit communiter loquentes tenent oppositum: rationes tamen contra deo originem seu apparentie p̄nt esse iste. Sequitur ex opinioe posse dari duas r̄ contradictiones

de modo ensiendi r ff̄ predicatū vnus supponeret predicato alteri? non supponeret qd est possibile: sequela p̄bat: iste contra dicit: ois deus necessario est creans: r deus possibiliter non est creans r predicatū affirmatiue non supponit vt p̄t̄ ex opinione r p̄d̄: eorum negatiue supponit. Preterea sequeret has no equiuale: deus necessario est creans r deo non possibiliter no est creans cū predicatū vltime supponit predicato prioris no supponere: nā verificatio in priorē est faciēda cū ly necessario: in posteriorē cum ly possibiliter. Si forte dicas q̄ in posteriorē faciēda ē verificatio cū ly possibiliter. Contra hoc arguit: sequit q̄ predicatū huius fortes impossibilem est albus: no supponit cū verificatio eadē rōne in illa d̄z fieri cū ly impossibile. Tertio arguit: sequeretur in hac p̄p̄one: deus necessario est ens ly ens solum supponere p̄ ente necessario: hoc est impossibile. ergo dicta nulla: sequela p̄t̄: p̄bat minor: q̄ r̄c̄ esset p̄cedēda deo necessario est ois ens: sed hoc est falsus igit. minor: p̄bat: r suppono falsitatē istius: fortes possibiliter ois hō est sicut superius diximus. Arguit sic: sequeret q̄ iste no esset p̄rio: ois pater necessario est omne ens: r nullus pater possibiliter ē ois ens: q̄ necessario no esset signū subalternas respectu de ly possibiliter, p̄ntū probat: q̄ iste q̄ sunt filii forme: ois pater necessario est ois pater: nullus pater possibiliter ē ois pater: sunt simul vere: capio terminu positū a parte predicati pro parte in diuinis r parte in creaturis: vlt capio vnu terminu q̄ parte r creaturas significat: r terminu a parte subiecti pro persona patris. Tūc d̄tras affirmatiue p̄t̄ ex opinione: q̄ ly pater positū a parte predicati solū supponit p̄ prima p̄sona i diuinis: veritas negatiue p̄t̄ p̄ falsitatē sue p̄dicatoe q̄ est hec: p̄t̄ possibiliter ois pater: cui falsitas p̄t̄ ex supposito: quia quū ly pater positū a parte predicati supponat p̄ creatura: illa demostrata erit falsa: scdm̄ p̄t̄: q̄ ista p̄na non valet. Ois pater necessario est ois pater: ergo pater possibiliter ē omnis pater. Similiter negatiua: deus necessario est ois ens: ergo deo possibiliter ē omne ens, p̄terea arguitur ex hoc modo sequunt contradictione r̄c̄ probatur anē iste cōtradi-

cunt: deus necessario omne ens est: r ois deus possibiliter ens non est: r̄ sunt si mul vere: igitur modus est insufficientis: maior pater r minor probatur: quia negatiue veritas pater manifeste est sensu sed affirmatiue pater ex hoc modo: quia predicatum solum supponit pro deo.

Ad has rationes volentes hanc opinionem defendere facile respondēt ebit. Ad primā nāqz quidā negat illas cōtradictioe s̄m̄ modū Georgij. Sed claruz est illas no posse dari veras nec falsas: nec s̄m̄ modū Georgij: nec s̄m̄ alium: quare aliter responderi posset negādo sequela Et ad probationē nego q̄ predicatū negatiue supponat. Et ad probationē nego q̄ debeat fieri verificatio cū ly possibiliter: sed cum ly necessario: quia non eodem mō appellat ly possibiliter sicut ly necessario postq̄ contradicit. Et s̄m̄ hunc modum verificatio debet fieri manente eadem appellatione: posset etiam concedi sequela: r negari illas esse cōtradictorias de modo enunciandi: sed hec est contradictoria de modo enunciandi: deus non necessario est creans.

Ad secundā r̄ rationem simili modo est respondendū sicut ibi responsum est vlt q̄ ad replicā ad quaz nego q̄ in ista propositione: fortes impossibilem est: currens verificatio sit faciēda cum ly impossibilem: quia est modus negatiuus: r verificari ē vere r affirmatiue p̄dicari.

Ad teriam rationē que apparentio: est contra modū cōmune in vt statim de duceur respondeo concedendo sequela r negādo minorē: ad probationē concessa sequela nego iterum minorē. Et ad probationem supposito illo admisso bene probatur istas duas esse veras: ois deus necessario est omne ens: et nullus deus possibiliter est omne ens: q̄nt̄ ille sint de purpurea et illace. Et si queras errorem: dico q̄ est: quia predicatum negatiue supponit pro aliquo quod quidē no distribuit pro quo no supponit predicatū affirmatiue. Quare p̄ regulā quandā secundi capitis no s̄nt̄ contrarie: et quia eadē inane vniuersalitas ex parte modorū: non sunt sub contrarie. Conceditur etiā cōsequenter necessariū no esse subalteras de ly possibiliter q̄ cetera

non sunt paria in hac enim consequentia (deus necessarius est omne ens: ergo deus possibiliter est omne ens) arguitur ab inferiori ad superius cum distributione superioris ex pre predicati: qz in antecedente predicatu supponit p ente necessario: et in sequente pro ente possibili ad ultimam negationem antecedit: ad probationem possit negari maior: et deo ergo i illis esse: qz stat predicatu negatine suppone re pro aliquo pro quo supponit predica tu affirmative: sed contradictoria illius af firmative erit quencsqz istarum: no deus necessario oens est: aut hec: ois deus possibiliter. a. ens non est: vt ly. a. faciat illum terminum ens stare pro eodem.

Et sicut solute sunt rationes qz fiebant contra Georgij: facile etiam soluen tur argumenta que sunt contra opinionem committore que tenet verificatione pdi cati no facienda esse cu determinatioe copu le particularis sibi correspondenti. **Contra que modum sunt aliqua argu menta:** quoz primum est ratio Georgij: se queretur inquit ex hac opinioe hac esse concedenda: deus necessario est creas: sed hoc est falsum: ergo opinio nulla: sequela probat: est vna affirmatiua cuius exi rema supponit pro eode: ergo est vera. **Secundo sic arguit:** sequeret hanc esse falsam: tm deus necessario est ens: sz hoc est falsum: ergo propositu: sequela proba tur: qz ly ens supponit ibi pro quolibet ente possibili et distribuitur: ergo sufficit dare vnam singulari falsam: et multe in ueniuntur demonstratis creaturis. **Ad hoc forte respondebis sicut respo dendu est sub illo termino ens no licere descendere ad oia supposita: sed tm ad ea pro quibz denotat ppositio illa verifica ri. sed multo melius e dicere sub illo ter mi no ens non licere descendere copulati ue: qz ille terminus distribuit post signu speciale consulationis: vtz post ly necessa rio que admodu in hac propositione: tm deus semper fuit ens no licet descendere sub ly ens copulatiue. **Sed contra hac solutione arguit applicatio admodu hanc peritiu qd fiebat contra Georgij contra hac opinionem si hoc esset verum: vtz qz in hac propositione: tm deus necessario est ens non sz sub ly ens descendere nisi ad entia****

necessaria sequeretur hanc fore concedendam: tm deus necessario est oens: quia eade ronesub ly ens non licet descendere nisi ad entia necessaria: qns est falsum: qz er illo sequunt eade q contra Georgij: qz pmo est sequit hac oiam non valere: deus necessario est oens: ergo deo possi biliter est oens. Sicut has no esse contra rias: deo necessario e oens: et nullu deo possi biliter est oens. nec poteris his assignare errozes q assignabat sm modum Georgij: qz in his terminis tenetur equae ample: vtrobiz em pdicatu stat p ente possibile. **Ad primum istoz facile est m de re nega do sequela: et ad probatione negatur oia: sunt em multe in fine illi regula: et maxime regula parit: in fine cu ponit aliquis modus vniuersalis vel bi tributio in ppositione: vt pr in hia. hz aial necessario est: hz semper fuit aial. **Ad secunda replica respondet sicut res ponsum est vtz ad id qd rigit de veritate ist: deo necessario oens est: q sm huc modu dicendi et pot negari et cedi. Qui entz negaret illa diceret sub ly ens descendendu esse copulatiue: no solum ad entia necessaria: veru etiaz ad possibilia pro quibus supponit: nec ppter hoc inferas in hac: tm deus necessario est ens sub predicato descendendu esse copulati ue ad oia supposita: qz distributio pnes nias a signo vniuersali fortior est qz pro neniens a signo exclusiuo: no em in oibz propositionibus exclusiuus sub pdicato licet ascendere copulatiue: immo regula riter raro que admodu ptz in hac: tm hz aial fuit: in qua sub ly aial no licet copu latiue ascendere ad oia supposita: nec in hac: tm deo ens necessario est: et tm si ad erentur predicatis: signa vniuersalia li cerer descendere copulatiue: vt patet in his: homo omne animal fuit: ratu, deus omne ens necessario est. Et isto modo spondendo non oportet concedere ea que ibi inferuntur. **Qui vellent tamen con cedere illam: deus necessario est omne ens sm hunc modu dicendi: no admittimus est descensum sub predicato copulatiue nisi solum ad supposita: pro quibus deno tatur propositio illa verificari: vtz ad en tia necessaria idqz ponent propter app ellationem de ly necessario. Et sm hoc omnia que ibi inferuntur oportet qz******

vere sicut sm Georgij. **Et quando ibi ra tis de errore qui committitur in illis post q termini tenentur equae ample. Ad hoc non videtur aliud dicendu qz error esse qz in affirmatiua aliquid appellat supra predicatu: in negatiua vero non: ratione cuius appellationis ad veritatem affir matiu no requirit quodlibet suppositu: sed predicari competere subiecto: sed sola quodlibet suppositu p quo appellat ior: ratione cuius stabit pro aliquo veri ficari affirmatiua et pro alio diuerso negatiua. veldic qz de aliquo potest veri ficari in negatiua: de quo no in affirmati ua capiend ly verificari scdo modo. est enim verificari secudo modo vere et affir matiue predicari manente eadez appella tione ampliatione et. vt dictum est in sillogis. cap. iij. tra. ij.**

Fortasse quispiam dubitabit quomodo est explicanda ampliatio pre dicari positi post ly necessario aut ly con iungent aut modoz suoz contradictio nez. Et em huius deus necessario e cre ans sic esset explicanda ampliatio: deus necessario e quod est fuit vel erit pot esse vel necessario est creans. illa esset conce denda quod est falsum. Similiter vtrqz in his liceat reflectere copula: videtur em hanc consequentia non esse formale: fortez possibiliter no e animal: ergo fortes pos sibiliter no est quod possibiliter est aial. **Ad primum partez dubij rideo semper vere posse explicari ampliatione: modo vtrobiz feruet eade appellatio: vt am pliatio pdicati: huius deus necessario est creans: poterit sic optime explicari: deo necessario est creas qd est vel fuit vel pot esse vel necessario est creas: modo cadent in iustoz sequens: no qm recte sic explica retur: deus necessario e qd e vel fuit vel erit vel pot esse vel necessario e creas: simili modo explicabis ampliatione pre dicari sequentes ly contingenter. **Et per hoc ad secundam partē dubij re spondeo qz vniuersaliter optime valet co sequentia reflectendo in affirmatiuis cop ulas easdem: et in negatiuis contradic tias: vt bn sequit: deus non necessario e creas: ergo deus no necessario est quod necessario e creas: sed no sequit: deo pos****

sibiliter non est creans: ergo deus possi biliter no est qd possibiliter e creas aut possibiliter no e creas: sed reflecte copu lam contradictoria: ibi si vis bene refle ctere sic: deus possibiliter non est creas: ergo deus possibiliter non est quod ne cessario est creans.

Dubitatur ulterius de verita te huius tritissimi sophismatis: deus ne cessario est creas vel non creas: circa qd etia inquirendu est de veritate huius: deo necessario est non creas: veritas prioris arguit p de inesse ei: hec em deo e creas vel no creas: necessaria est: et p idē appa ret falsitas posterioris: qz hec deus e hz creans que est sua de inesse est falsa: et quo arguitur falsitas prioris: bn sequi tur: deus necessario est creans vel non creans: ergo deus necessario est creans vel deus necessario est non creans: et co sequens est falsum: vt manifeste patz: qz vtraz ps est falsa: ergo et aia: et bonitas consequente ptz: qz arguit a ppositioe de distincto ad distinctu. **Ad hoc dubie inuenio tres modos respondendi: qz mul ti iudicat diuersimode de veritate huius: deus necessario est non creas qui tenet duos terminos contradictorios de eodez termino supponere verificari posse me diare copula particulari: dicit vtz me diare copula vniuersali duos terminos contradictorios falsificari posse de eodez termino supponere: vt qz istaru: deo est et fuit creas: deo e et fuit no creas: e falsa si deo ante hoc creauisset et nuc no cret: et tuc etia dicit vtraz istaru e falsa. **De necessario e creas: deo necessario est non creas. et isti sunt bipartiti: na aliqui negat hac: deo necessario est creans: vel no creas: et aliqui cedi. **Contra illos qui illam concedit fieri argumenta: duo bona possunt: quia idem videtur esse dico re sm hos: deus necessario est creans vel non creans: et deus necessario est creas (postqz ly non creas no supponit: vt prz explicanti ampliatione) qz distinctu cuius vna pars no supponit: quertit cu parte supponente: sed scda e falsa ergo pter. **Preterea vel sensus huius: deo necessario est no creas est hic: deo necessario e no creas qd necessario e: et hoc no: qz tuc illa esset cedi: vel hic: deo necessario********

est quod impossibiliter est creas: et tunc sequit sensus huius: deus necessario est creas vel non creas fore hinc deo necessario est creas vel quod impossibile est creas quare illa de distinctione est falsa. Contra illos tñ qui illas negant non potest fieri aliud argumentū q̄ illud quod in principio factū est: vtz quod de inesse illius est necessarius: ad quod responderent non esse illa suā de inesse: sed hāc: deus est creas vel non creas q̄ potest esse: qz ratione termini infinitati illo modo sunt huiusmodi: propositiōes ponēde inesse: vt p̄ter dicitur superius: sicut negaret hāc p̄ter dicitur necessario ē ens: ergo deo necessario ē creas vel non creas: q̄ videtur a convertibilitate cum distinctum ex terminis contradictorijs est transcedēs: et diceret q̄ variatur appellatio. Qui tenent duos terminos contradictorios non posse falsificari de eodem termino non supponēte distributive de quo potest terminus transcedens verificari in diante tali copula dicerent hāc esse: etiam: deus necessario est non creas: qz hęc ē falsa deo necessario est creas. Et ex consequenti cōcederent hanc esse: etiam: deus necessario est creas vel non creas. Contra quē modū arguit: de inesse illius non est necessarius: ergo illa est falsa. Secūdo sic bñ sequitur: deus necessario est non creas: ergo deus necessario non est creas: per regnā Aristotelis cōmunē. Præterea bñ sequit: deus necessario est non creas: ergo deus necessario ē quod necessario non est creas reflexe ēdo copulā et per sensum illius. Ad ista facillimū est respondere: ad primū negādo q̄ illa sit sua de inesse: sed est hęc: deus est non necessarium creas aut non quod necessario est creas. Ad secundū nego p̄ter dicitur: nec bñ arguitur ab affirmatiua ad negatiua: quia opz p̄dicatū et copulā et modū negari in negatiua: quē admodū v̄tuali: et fit in affirmatiua: in: fert ergo ex illo antecedente quācumqz istaruz: deus non necessario est creas: aut hāc: deus necessario non est quod necessario creat. Ad tertiaz rōnē negat q̄ bene dicitur sensus illi: sed d̄z dari sic: deus necessario nō ē q̄ necessario creat. Et sicut modo dabis sensū sue equalentem hui: vtz deus non possibiliter non ē creas. Sed p̄ter hęc modū dicendi arguitur

queretur a subalternare ad subalternam tam nō valere p̄ter dicitur: duas contrarias posse esse veras: et ex p̄ter duas subcontrarias esse falsas: hoc est impossibile: ergo modus dicendi nullus: sequela quo ad priorē partē claret: qm̄ non sequit deus necessario est non creas: ergo deus possibiliter est non creas: quo ad scđam probatur: qm̄ iste due essent contrarie. Ois pater necessario ē nō creas: et nullus p̄ possibiliter est nō creas et sunt vere: ergo p̄positū: minor manifesta est ex opinione cū veritate affirmatiue: et veritas negatiue probat per falsitatem sue cōtradictorie que est hęc: deus possibiliter est non creas: cuius sensus ē: deus possibiliter est q̄ nō possibiliter est creas: vt p̄ter dicitur. Ad hāc replicā respondeo negādo sequela quo ad v̄trāqz partē: et ad pbatio nē prioris partis cōcedo illā p̄ter dicitur non valere et nego q̄ arguat a subalternare ad subalternā et error est: qz arguitur a superiori ad inferi: ex parte totius p̄dicati. ac si sic argueret: deo necessario est q̄ nō necessario creat: ergo deus possibiliter est q̄ impossibile creat. Sicut modo r̄ndebis ad scđam partē sequela negādo illā. Et ad pbationem negat maioris quā probat q̄ ille sunt vere: et si queras errorē: dico esse q̄ p̄dicatū affirmatiue potest supponere p̄ aliquo p̄ quo nō supponit p̄dicatū negatiue. P̄dicatū enim affirmatiue supponit p̄ deo: p̄dicatū negatiue nō: ex quo p̄ter necessario et impossibile nō p̄trariari nisi qm̄ cetera manēt paria. Similiter ly necessario non esse subalternans de ly possibiliter nisi qm̄ cetera sit paria: vt etiam dicitur esse superius dubio p̄ter dicitur. Pater p̄ter dicitur hās nō esse subcontrarias: deus possibiliter nō est non creas et deo possibiliter ē nō creas. Iste tñ sunt subcontrarie: deus possibiliter est creas: et deo possibiliter non est creas: quo fit vt terminus infinitus non sit eiuſdem forme cōterminis finitis. Et ex his igitur sequitur hanc esse concedendam: deus necessario est creas vel non creas. quidaz tamen inhoneste reprehendit alium: quia illam cōcedit et dicit alium sibi reponere: quia illam concessit et negantur istam: tunc possibiliter non est albus. et dicit q̄ sicut de inesse illi: fortes possibiliter est non albus: hęc: fortes est. b. nō albus.

bum supposito q̄ ly. b. sit vna determinatio faciē ipm̄ nō supponere pro alijs ab illis pro quibz nō supponebat in illa modalitate: pariure d̄z ip̄o inuito cōcedere q̄ de inesse istius: deo necessario est creas vel nō creas: deberet esse ista: deo est creas vel nō creas. b. supposito q̄ ly. b. faciat illum terminū creas supponere p̄ illis p̄ quibus in alia supponebat: deinde p̄ orationē h̄z qua rogat vt ignoscatur: qz nō oia falsa illi cōcedit p̄inde ac si magna laus illa esset et ac si illū corrigere esset Aristotelem aut platonē emendare. Et ipm̄ non bene arguit. Non enim sequit q̄ p̄terea q̄ de inesse istius: fortes possibiliter est non albus sit hęc: fortes est q̄ impossibile est albu. Ideo de inesse istius: deus necessario est creas vel nō creas si deo est creas vel q̄ impossibile est creas: qz opz q̄ in de inesse maneat eadem appellatio. Et ex illo hęc ellet de inesse illi: deus est creas vel non q̄ necessario est creas. Et hi sunt modi cōiter ponunt circa veritate hui: deus necessario est creas vel nō creas. Et scđm v̄trū sequunt multe copulatiue siles illas quas nos inuolūm: in cōfirmatione quinti argumenti capitis tertij. Et illis etiā dicēdi modis diuinitis aliter dicā.

De cuius declaratione supposito nō q̄ ibidē dictū est sensum hui: deo necessario est creas: esse hūc: deo necessario est creas q̄ est vel fuit vel erit vel p̄t eē vel necessario est creas: si vis ampliatio nem eē explicandā eo mō quo fit vt sensus istius: deo necessario est nō creas sit iste: deus necessario est nō creas quod est vel fuit vel erit vel potest esse vel necessario est creas: negatione cadente in totum sequēs et modum etiam. Et quo pater v̄trāqz illarū: vtz deo necessario est creas: deo necessario est nō creas esse negandā: quibus oppositū hui: sit dictū capite allegato. Sed hoc erat insequēdo cōmuniore opinione: nec est inconueniens duos terminos contradictorios falsificari de eodē mediante mō vniuersali: quē ad modum v̄trāqz illarū est falsa: fortes semper erit albus: fortes semper erit non albus: si in aliquo tpe fortes sit albus et in toto residuo niger. Tunc distinguo istā: deus necessario est creas vel nō creas q̄ aut ly necessario cadit sup totū distinctum aut super quālibet partē et non su-

per totum: si vltimū manifestū est q̄ est falsa: nec de inesse eius est necessaria: qz debet dari per duas has: deus est creas deus est non creas: ad cuius veritatem requirit q̄ aliqua illarū sit necessaria: si vero detur primū q̄ accipiat vnice distinctum cōcedo illam esse verā. Totū enim distinctū debet reputari vnus terminus in cōplexu cōuertibilis cum illo termino ens: vel vno termino de materia significante omne ens connotādo ipsum creare vel non creare.

Et ad rationes que contra hoc possent fieri: quarū prima iam dicta est: vtz q̄ iste cōuerterentur: deus necessario est creas vel nō creas et deus necessario est creas: qz distinctū cuius vna pars nō supponit cōuertit cū parte supponēte: respondendū est q̄ ex eo q̄ totū distinctū reputat vnus terminus nō opz respicere ad partē: sed ad totū et pbanda est ex parte termini cadētis supra totū distinctum: vtz rōnē de ly necessario reducēdo illum immediate ad de inesse. Et p̄ter illud non valet hęc p̄ter dicitur: deus necessario est creas vel nō creas: ergo deus necessario est creas vel deus necessario est non creas: qz totū distinctū accipit p̄tuse r̄m cum signo specialis cōsonsonia: quare non opz reducere ex parte illius ad distinctū nam. Et q̄ qm̄ aliq̄ signū cadit sup totū distinctū et nō sup partē diuinitis sic non oportet aspicere ad partes: hoc exēplo declaro: hęc est cōcedēda si fortes si inesse est ipm̄ languere vel nō languere si ly necessario dicat necessitate p̄ter dicitur si tñ si omnes hoies sint sani vna pars illius distinctū nō supponit: et tñ nō cōuertit totū distinctum ibidē cum parte supponēte: vt p̄ter dicitur: hęc cōcedit ad equitandū requiritur equus albus vel equus nō albus et scđa pars non supponit et tñ totū distinctum non cōuertit cum ly equus albus cum nūc prima sit vera et hęc sit falsa ad equitandū requiritur equus albus.

Ad scđam rationem que posset esse hęc si sensus huius: deus necessario est non creas sit iste: deus necessario est non creas q̄ est vel fuit vel erit vel p̄t esse vel necessario est: sequitur q̄ sensus huius deus necessario est creas vel non creas erit iste: deus necessario est creas

vel non creans qd est vel fuit vel erit vel
necessario est creans: nego dhā: r ratio
est: qz non est explicāda ampliatio ratio-
ne paritū acceptarū vñce nisi rōne toti⁹
quare si vis explicare explicabis sic: deus
necessario est creans vel non creans qd
est vel fuit vel erit vel necessario ē creās
vñ nō creās: vt ly qd referat totū pdicatu.

Ad vnam aliam rationē que est
Hieronymi pardo: bene sequit: deus ne-
cessario est creans vel non creans: ergo
actus creandi vel non creandi necessario
conuenit deo consequens est falsum vt pa-
ter descendendo sub toto subiecto.

Stud non magis pcedit cōtra nos q̄
contra alios qui tenent illā veram r tali-
ter defendunt in rigore nego dñā: qz
arguitur a cōfusa ad determinatā: sed
bene liceret inferre qz necessario actus
creandi vel non creandi conuenit deo.
Si tñ actus creandi capiāt pro deo creā-
te: consequens est concedendum.

De contingenti.

Reliquū est vt de ly contingen-
ter specialiter capto sermone prahā⁹
et breuius quo poterimus difficultates
aperiamus: r q̄uis de hoc modo in expo-
nibilitibus tractare p̄uenit est: tñ qz moda-
lem facit: r per de inesse veritas ppositio-
nis in qua ponitur cognoscēda est: si em-
sua de inesse fuerit ptingens ppositio ta-
lis vera est: r si non fuerit ptingens falsa
intelligo per de inesse nō vnicā tantum:
sed plures in tra superius dicit: ideo hic
cōseo difficultates sub breuitate tāgere.

Ly ptingenter igit non capit in ppo-
sito pro possibilib: sed sicut superius acce-
pimus pro cōtingenti ad vtrūlibet: quē-
admodū capit in exponibilitibus: per eodē
modo signū est exponibile p copulatiuā
cōpositā ex duabus categoriis: quarū
vna est affirmatiuā r altera negatiua r
vtraqz de possibilib affirmato est: vt hec p-
positio: fortes ptingēt nō est aial: sic ex-
ponitur: fortes possibilib est animal r for-
tes possibiliter non est animal: sed mul-
to rectius r securius exponit per ppōnē
de copulata copula ex eisdē signis cōpo-
sita: vt hec ppositio: ens ptingenter est
deus: sic exponit: ens possibilib r possiblir
non est deus: que quidē non est immedia-
te reducēda ad copulatiuā: sed p̄ ascē-

dendū est sub subiecto: vt superius dicitur
est. Vixi rectionē esse hunc scdm modū:
qd scdm eum quelibet ppositio p̄t in-
mediate exponi non aut scdm p̄tore: qd
si vis bene exponere r scdm p̄tore: sub ter-
mino determinare supponere p̄tore ascē-
dere r descendere q̄ exponas: nec cōfusa
additioni relatiuū idētitatis: quē admo-
dum multi faciūt recte nanqz oēs existit
mant hanc: ens ptingēt est deus: recte
sic exponi: ens possibilib est deus: r idē
ens possibilib non est deus: qd falsum est:
hec em est falsa: ens cōtingēt est pater:
r tñ iste sunt vere vqz ens possibilib est pa-
ter: r idē ens possibilib nō est pater. Simi-
liter iste quas assignat vqz ens possibilib
non est pater r idē ens possibilib est pater
tenēdo has duas veras essentia diuina
est pater essentia diuina non ē pater: de
quibus q̄uis dictū sit. 3. cap. huius pmo
relatiuū dicit: ppōnes de ly ptingēt
negato p̄tore: qd mō exponēde sunt
vqz per ppositiōnē de diiuncta copula
cōpositā ex ly impossibilib r ly necessario.
Ex his igit p̄t per ly ptingēt sine affir-
metur sine negēt ē vniuersalitatē r par-
ticularitatē vt capite tertio declaratū ē.
Pater hinc terminū sequētē ly ptingēt
imobilib supponere: qz sequit virtualitē
copulā copulata ex p̄tore: diuersarū ālitiū
cōpositā: vñ licet sub tali termino descen-
dere r ascēdere eodē ascēsu probatino q̄-
nis liceat bene descendere diiunctine si
non supponat cōfusa: vt in hac ppōnē hō
ptingenter nō est aial sub ly aial nō licet
copulatiue descendere: sed solū diiunctine
quare distributio predicati nō est pp̄te
distributio: quo fit vt cōfusa termini
precedentis ly ptingenter respectu termini
distributi a ly ptingenter equalē dēter-
minate vt iste equalent a suppositū di-
uinū ptingēt nō est suppositū diuinū r
suppositū diuinū ptingēt nō est suppo-
sitū diuinū. Nec p̄tore exponēda est per
hāc copulatiuā a suppositū diuinū possi-
bilib est suppositū diuinū r a suppositū di-
uinū possibilib non est suppositū diuinū:
sed p̄tore est ascēdendū vel descendendū
p̄tore diiunctine sub subiecto: aut expo-
nēda est per vñā ppōnē de copulata co-
pula que nō p̄tore ad copulatiuā reducē-
da est q̄ descendat sub subiecto diiuncti-
ue. Causa aut quare iste dātē equalent

est qz q̄bet illaz equalē huic a suppositū
diuinū ptingēt ē suppositū diuinū.
Pro cuius declaratione notan-
dam est ex aristotelis sententia in libris p̄tore:
qz ppōnes de ly ptingēt p̄tore vñ
in oppositā qualitatē qd nihil aliud vo-
luit Arist. significare q̄ ppōnes de p̄tore
genti specialiter capto in quib⁹ copula r
modus affirmant equalē p̄tore: ppōnibus
de ly ptingēt in quibus sola copula ne-
gatur r p̄tore illarū: vt iste equalē
lent fortes cōtingēt est currēs r fortes
p̄tore non est currēs r ex p̄tore p̄tore
cōtore illarū equalē: rō hui⁹ posset esse
qz si affirmatio est p̄tore negatio est cō-
tingens r si negatio est p̄tore affirma-
tio est p̄tore p̄tore: r si vna cō-
tingēs est alterā p̄tore ēē necessariū
est. Vñ si predicatū subiecto ptingēt cō-
uenit ptingēt etiā nō cōuenit. Quo fit
vt ppositiōnes hui⁹ easdē oino hnt ex-
ponentes r eisdē p̄tore r opponat.

Contra qd tñ videt esse hec ra-
tio qz iste non videt equalētes fortes
ptingenter ens est fortes cōtingenter
ens nō est qz p̄tore vera est r scdm falsitas
p̄tore qz de inesse illius nō est p̄tore: sed
necessaria hec enim est necessaria fortes
ens nō est. Si dicas forte istā for. p̄tore
ter ens est: nō habere illā pro cōuenire:
sed istā for. cōtingēt nullum ens est.
Contra hoc arguit primo illa ppō
hō p̄tore pro conuertente: ergo male dictū est
aīo probat illa est vera: ergo nō dat vna
vera alia falsa: aīo pbat exponētes illi⁹
sunt vere videlicet fortes possibiliter ens
est for. possibiliter ens non est.

Secundo sic arguit bene sequit illa est fal-
sa for. cōtingenter nullū ens est: ergo nō
est cōueniēs alterius aīo p̄tore bene sequit
tur for. cōtingēt nullū ens est ergo for.
ptingenter oē ens nō est: r falsitas p̄tore
p̄tore qz prima exponēs est falsa: hec vide-
licet fortes possibilib omne ens est: similir
bene sequit for. ptingenter omne ens non
est: ergo for. omne ens ptingēt nō est. a
termino appellatē ad nō appellatē: cō-
tingenter em appellat super terminū se-
quentē: non autē super terminū p̄tore
deipm ipsam.

Ad hoc argumentum r̄ideo ne-
gando illas nō equalētes fortes contin-

genter ens est for. cōtingēt ens non est
immo quelibet illi r̄ hui⁹ equalēter for-
tes cōtingēt nullū ens est: r ad p̄tore
nem nego qz ista sit falsa for. cōtingēt
ens nō est: ad p̄tore nego qz de in-
esse illius sit illa d̄bata. Sed vt notatum
est in danda ppositiōnibus de inesse:
de inesse illius erit hec fortes est ens. Un-
de per copulatiuū affirmatiuū debet da-
ri r eadem erit de inesse secunde.

Sed queres vtrū ista scdm hec for. con-
tingenter ens nō est exponat per hāc for-
tes possibilib ens est for. p̄tore ens nō est.
Ad hoc r̄ideo qz non qz tūc hec esset p̄tore
denda p̄tore ptingenter ens non est: sed
exponēda est per hanc pater possibilib nō
est ens r per possibiliter est ens.

Et si cōtra hoc arguas qz bene sequit
fortes cōtingēt es nō est: ergo for. p̄tore
genter nō est oē ens supposito qz ly omne
nō efficit pars extremū p̄tore ē falsum: er-
go r aīo falsitas p̄tore p̄tore qz vna expo-
nens illius est hec for. possibilib est omne
ens: similir illa conuertit cum hac for. cō-
tingenter omne ens est que est manifeste
falsa. Bonitas tamē consequentie patet
quia termini supponunt eodem modo.

Ad hanc replicā r̄ideo negādo
dhā: r ad probationē dico qz q̄uis ter-
mini supponant eodē modo formalitē nō
tamē virtualiter vt p̄tore aspiciēti exponē-
tes vtriusqz pbabile tñ esset hanc negare
for. cōtingēt ens nō est r dicere expo-
nentes eius fore has for. possibiliter ens
non est for. possibiliter omne ens est. Un-
de hui⁹modi ppositiōnes per duas expo-
nentes quaz p̄tore esset negatiua r in
qua termini supponerent eodē modo sicut
in ppōne de ptingēt r scdm affirmatiua
in qua termini opposito mō supponerēt
ad primā: sed ppōnes cuius copula affir-
matur prima exponens erit affirmatiua
in qua termini supponerent sicut in ip̄tore: r
secunda negatiua in qua termini oppo-
siti modo supponerēt hoc mō prima expo-
nēs hui⁹ fortes ptingēt oē ens est erit
hec for. possibilib oē ens est r prima hui⁹
for. ptingēt non oē ens est erit hec for.
possibilib non omne ens est r prima hui⁹
for. cōtingenter omne ens non est. hec est
for. possibilib omne ens non est r scdm expo-
nēs opposito modo debēt dari quo ad
suppositiōnē terminoz sequentiū possibilib:

et hoc modo nō meli⁹ ponunt inesse iste ppōnes per affirmatiuas q̄ per seip̄as.

Ad scđam replicā nego aīis : et ad pbationē p̄cessā p̄na nego q̄ p̄na sit falsum et ad primā pbationē nego q̄ prima exponens sit illa: sed hec exponit per has for. possibilt̄ oē ens nō est for. possibilt̄ ens est: aut per hanc for. possibilt̄ ter non et possibilt̄ ens est.

Ad scđam pbationē illi⁹ nego p̄nam. vñ in his non valet p̄na a termino sequēte ly p̄tingent̄ ad terminū p̄cedētem q̄ includit in se ppōnē de copulata copula ex partib⁹ diuersarū qualitātū: et sicut notauimus sup̄ius capi. decimo in ppōnib⁹ de copulata copula sic p̄posita non valere consequentiam a termino sequente ad terminum p̄cedentē sed bene eōtra: ista enim nihil valet fortes est et nō fuit albū: ergo fortes albū est et non fuit: sed bene eōtrario sic in p̄posito hec p̄na nihil valet de p̄tingēt̄ nō est creās ergo de⁹ creās p̄tingēt̄ nō est: sed bene eōtrario vt p̄z arguēri in sensib⁹ illaz vñ pono hāc regulā a termino p̄cedēte ly p̄tingēt̄ affirmatiū: ad terminū sequētem valet p̄na et nō eōtra nisi ponat̄ terminus ampliatiu⁹ ad. 4. exēpla sunt clara. Dicit̄ affirmatiū qz in negato oppositum contingit. a termino em̄ sequēte ad p̄cedentē validū est argumentū et non eōtrario. Dicitur notanter nisi ponatur terminus ampliatiuus ad. 4. qz hec consequentia est bona: for. p̄tingēt̄ est ens possibile: ergo for. ens possibile p̄tingent̄ est: et non eōtrario: et hec scđa nō est ponenda in mediare inesse nisi p̄ius resoluat̄ ex parte terminorū oim̄ p̄cedentium et sic hec est sua de inesse fortes hoc est: in h̄mōi p̄positionibus similitudo p̄cedens ponēdo inesse sicut in alijs: quo fit vt hec sit negāda si loquamur de contingentia naturali fortes hō p̄tingent̄ est: hec sit p̄cedēda for. p̄tingēt̄ est hō.

Contra illos q̄ p̄cedunt hanc dens necessario est oē ens possēt fieri argumentū hoc sequeret̄ q̄ hec esset p̄cedēda fortes p̄tingēt̄ omne a/est si ly a/ coneriat̄ cū hoc termino dens vel for. sed hoc est falsum: ergo p̄positū sequela probat̄ (supposito q̄ ly omne nō fiat in aliqua illaz pars extremi) q̄ sub ly a/ p̄cedēdo et p̄cedēdo nō licet demonstrare nisi ens contingens sicut in altera nō licet demonstrare nisi ens necessario: sed minor p̄batur qz prima exponens est falsa.

Ad hoc facile dicit possēt negādo q̄ illa esset p̄cedēda sicut nō qz in hac nō licet p̄cedere sub p̄dicato saltē solū ad entia contingentia qz sequit̄ talis terminus copulata copula ex diuersaz qualitātū p̄tib⁹ cōpositā: et quēdam modū in hac fortes est et nō fuit omne aīal non lz sub ly aīal ad ita supposita q̄ sunt et non fuere ascendere sic nec in ista fortes p̄tingēt̄ omne a/ est: nec i ista sibi equalēt̄ for. pōtr et pōtr nō omne a. est/ sed si ascendere liceat opz q̄ ad oia p̄ad modū in hac for. possibilt̄ et possibilt̄ nō est aīal. de cōuersionibus modalium ca. vlti. huius dicitur quibus iam scripti in syllogismis de illis et de equipollentibus dictum est.

De oppositionib⁹ modalib⁹ diuersaz. **Sed de oppositionibus** nūc dicamus vltimo opz: vñ in his oēs regule oino sunt seruāde q̄ in alijs ppōnib⁹: sed vt cognoscat̄ q̄ modi alijs opponantur et quō: ponā aliqua dicta. Quorū primū est necessario et possibilt̄ nō pōtr et impossibilt̄ p̄radicūt̄ modi hys equipollēt̄ hoc est dicit̄ si duaz ppōnū vna sit de necessario et altera de pōtr nō sit aliūde nō committat̄ error: tales ppōnes opponunt̄ eōtradictorie vt iste sunt eōtradictorie oīs hō necessario est aīal et hō pōtr nō est aīal et. Dico scđo modos p̄trarios esse impossibilt̄ et necessario subcōtrarios pōtr et pōtr nō: sunt etiā p̄trari p̄tingēt̄ et impossibilt̄ qz p̄tingēt̄ includit pōtr et p̄trari non et per idem non contingent̄ possibilt̄ et etiam possibilt̄ non subcōtrariū est. hec omnia ex dictis circa equipollentias satis manifeste apparuerunt.

His suppositis sit prima regula si modi duaz ppōnū fuerint p̄radictorū et ex p̄ alioz terminoz nō deficiat aliqua cōditio ad p̄radictionē tales ppōnes p̄radicūt̄. silt̄ si modi fuerit p̄tr̄ et ex p̄ alioz terminoz nō deficiat aliq̄ cōditio requisita ad p̄radictatē erūt p̄trarie. et si modi subcōtrariū et nō deficiat aliud aliq̄ p̄ditio requisita ad subcōtrarietate tales erūt subcōtrarie hec p̄positio manifesta est quo ad oēs p̄tes ex p̄ditionib⁹ cniūqz oppōnis.

Secunda regula. Si aliquarū p̄positiōnū modi sunt contrarij et aliūde non deficiat cōditio vel ad cōtrarietatez vel ad cōtradictionē tales p̄positiones erunt contrarie: si deficiat cōditio alium de contrariarū. et certam cōtradictoriarū tales ppōnes nō opponēt̄: prima pars manifesta est et quinta regula scđi capi. et scđda pars ex. h. res. ij. capi. qz in talib⁹ p̄positionibus vnus error cōmittetur op̄positus p̄ditioni cōtrariarū: et alter est op̄positus cōditioni subcōtrariarū et cōtradictoriarū: vtz ille qui cōmittitur ex parte modoz: igitur tales ppōnes per regulam allegatā nō opponēt̄ contrarie ratione prioris erroris: nec subcōtrarie nec cōtradictorie ratione posterioris: p̄ter hoc iste nō opponūt̄: hō necessario est aīal et homo im̄possibilt̄ est aīal. Jam enim sunt. false: et vere facile in simili dantur: ens impossibilt̄ est deus et c.

Tertia regula huic similis. Si aliquarū p̄positiōnū oppositae qualitatis quarum modi sunt subcōtrarij et aliūde nō deficiat cōditio ad subcōtrarietatez vel ad cōtradictionē tales ppōnes opponēt̄ subcōtrarie: at si deficiat cōditio ad vtrūqz tales nō opponentur: hec p̄ eadem regulas per quas p̄cedēs p̄babitur: de subalternis nil dico: qz ex dictis facile habetur quid sit dicendū: dicitur et necessario subalternas possibilt̄ et impossibilt̄ esse de ly possibilt̄: et in his quādo idem modus in anet sicut in p̄positiōnib⁹ de inesse sumēda est subalternatio.

Contra dicta possēt instari de his: ois pater necessario est nō creans: et nullus pater possibilt̄ est nō creans: si milit̄ de his: deus necessario est oē ens et oīs deus im̄possibilt̄ est oē ens que possit̄ sunt nō cōtrarie secundū modū cōmuniōis: sed quid de his dicum est. in p̄positionibus de necessario et ibi difficultates cōtes more sūt et solate. Et hic solam intendo dare modā quo oēs difficultates que in alia materia applicāt̄ ad hanc materiam reducuntur et nō difficultas q̄ in alia materia soluantur. pro cuius declaratione nota q̄ si habes duas p̄positiones difficiles in alia materia ad applicandū ad h̄c: et ad faciendū eas difficultates adde vtrūqz copule ly possibilt̄

ter et tales ppōnes erunt difficultiores: velut si q̄s crediderit has esse difficiles: oēs hoies oīs homo et homo sunt: et oēs homines homo et nullus hō sunt: et nō haberet argumentū modalibus p̄p̄it̄: tunc si vellet applicare addat ly possibilt̄: et querat quōd opponitur iste: oēs hoies oīs homo et homo possibilt̄ sunt: et oēs hoies homo et nullus homo possibilt̄ sunt q̄ multo difficultiores sūt q̄ deposito ly possibilt̄: difficultas maior in h̄mōi ppōnib⁹ q̄ additur ly possibilt̄ puenit: ex hoc q̄ h̄mōi ppōnes vix possunt verificari sine noua impositione: qz terminus cōmunis im̄positus supponens habet multa supposita respectu modozū ampliatiuū. Sed q̄ callet regulā penultimā istā d. ij. capi. facillime tollit omne difficultatem. Regula enī ibi posita fuit his verbis: in p̄positionibus modalibus similitudo si cut in alijs p̄cedens: sed qz nō sunt et c. sit decima regula si velis instare vtriusque p̄positionibus de possibilt̄ in quibus idē error qui in p̄positiōnibus de inesse committitur vtz q̄ maneat eadem particula ritas vel aliquis alius: in ista illis p̄positionib⁹ deponēdo ly possibilt̄ per p̄cedentes regulas: et aspice tunc in illo casu quot habent supposita termini: et post ea ad instandū in p̄positionibus de possibilt̄ capias terminos qui nō habeāt plura supposita mediante copula de possibilt̄ q̄ atq̄ habeāt mediare copula de p̄sent̄: et iuxta hanc regulā instabimus p̄positionibus iam datis. Exēpli gr̄a: ppōnib⁹ p̄positis deposito ly possibilt̄ casus quo sunt tñ fortes et plato instabis vbi vides qz ly hoies vnica tñ suppositus hz qz solū supponit p̄ forte ex platone simul tuncis: et ly hō solū duo vtz forte et plato nem: et tertius termin⁹ eadem hz supposita: im̄ponat̄ ergo ly a sic vt cōuertatur cū hoc disuncto: for. et plato vel chymera: et ly. b. cū hoc for. vel plato et ly. c. cū eodem: tunc has habebis in simili q̄ etiā sunt vere: oē. a. b. et c. possibilt̄ sunt oīs. a. b. et nulli. c. possibilt̄ sunt: et hoc pacto cōsimilibus ppōnibus instabis. Unde si q̄s cōtra te argueret segetur tunc qz iste vtrūqz hoies q̄z hō et hō possibilt̄ sunt: vtrūqz hoies hō et nullus hō possibilt̄ sunt capiendo ambo signa cōptere nō essent cōtrarie: sed hoc est falsū: ergo ppōnū se-

quela p[ro]p[ri]a q[ue] p[ro]mittitur error: manifestus minor: p[ro]bat[ur] q[uo]d n[on] p[ro]t[er] dari vere. Ad hoc facile resp[on]debis: q[uo]d scis q[uo]d p[ro]ponendo ly possibiliter sic inflatur v[er]itas facit[ur] h[oc] h[oc] m[od]o q[ue]libet medietas materię et medietas sunt et casu quo sint duo hoies: m[od]o in a materia q[ue] sit o[mn]ia materia c[on]dicat[ur]: tunc si ly a c[ui] hoc termino facit[ur] et vel platon[em]: ly b c[ui] hoc termino h[ec] medietas materię vel h[ec] ly c c[ui] hoc disunctio medietas fortis vel platonis sunt ambe vere: sic capied[ur] v[er]itas a o[mn]e b et c: possibiliter sunt et. Et si c[on]tra hoc ad huc arguas: ille n[on] p[ro]t[er] esse false: igitur opponetur subc[on]trarie. Ad hoc nego illud q[uo]d dicitur de materia n[on] possit dari false: q[uo]d negatina e[st] necessaria: si t[ame]n ly a p[ro]terat c[ui] hoc termino fortis vel chymera: tunc v[er]itas ista e[st] falsa v[er]itas hoies q[ue]libet a h[oc] possibiliter sunt et. Et ex h[is] hanc potes inferre regulam. Si aliquę p[ro]p[ri]es de inesse n[on] opponantur: si addas v[er]itas ly possibiliter m[od]o dicto n[on] opponetur aut si n[on] opponitur eti[am] addedo ly possibiliter opponitur et inibabitur h[oc]m[od]o p[ro]p[ri]etibus m[od]o iam dicto. Dicitur nota[re] inesse: q[uo]d iste p[ro]p[ri]es o[mn]ia h[oc] aial fuit: h[oc] n[on] fuit aial subc[on]trarie opponitur: et in si adderes ly possibiliter e[st] c[on]tradictorie: iste v[er]itas o[mn]ia h[oc] aial possibiliter fuit: h[oc] n[on] possibiliter fuit aial. Intellige prior[em] parit[em] regule nisi p[ro]pter abundantiam defectu[rum] suppositorum respectu ad ly possibiliter n[on] possit idē p[ro]tingere in p[ro]p[ri]etibus de inesse: et eti[am] d[icitur] n[on] eror: impediens illas opponi sit de errorib[us] p[ro]p[ri]etibus p[ro]p[ri]etibus: q[uo]d iste n[on] sunt c[on]tradictorie: sed p[ro]ter cognoscere hoiem et nullu[m] hoiem cognosco: et in iste apparent c[on]tradictorie: possis cognoscere hoiem et n[on] possis hoies cognoscere. Si q[ue] in vellet dicere q[uo]d iste sunt false: h[oc]m[od]o pot[er]it cognoscere deū et h[oc]m[od]o nullu[m] deū pot[er]it cognoscere: n[on] curabo. C[on]tra quā regulā arguitur: iste n[on] opponitur c[on]tradictorie quilibet asinus quilibet asinus: est et a asinus cuiuslibet hoies asinus n[on] est: et in iste opponitur c[on]tradictorie: quilibet asinus hoies: quilibet asinus possibiliter est: et a asinus cuiuslibet hoies asinus n[on] possibiliter est: ly hoies applicat[ur] semp[er] a p[ro]p[ri]e p[ro]dicati: ergo regula nulla minor: p[ro]bat[ur] q[uo]d n[on] p[ro]t[er] simul esse vere nec false: ergo p[ro]p[ri]etibus Ad hoc r[ati]o de c[on]cessa maiore et negando

minor: immo sicut p[ro]p[ri]es ille de inesse opponitur subc[on]trarie ita et scbe et dabitur vere: sic et simili forma supposito q[uo]d hiil possit possidere seipsum q[uo]d est veritas ma q[ue]libet a alicuius a q[ue]libet a possibiliter est: et a: cuiuslibet a a: n[on] possibiliter est: ita c[on]uerratur cū hoc disūctio fortis vel platon[em]. C[on]tra facile p[ro]p[ri]es h[oc]m[od]o equalere forma luer: asinus hoies q[ue]libet asinus est: et a asinus hoies quilibet asinus est cuius in oppositum multi dicit. Et sicut h[oc]m[od]o p[ro]p[ri]es applicat[ur] cuius: quas c[on]uerratur adducere poteris et n[on] plura adduco q[uo]d sunt impermetia.

Aduerte q[uo]d si huiusmodi p[ro]p[ri]etibus de inesse adderes ly necessario: contingit sepe q[uo]d p[ro]p[ri]es: p[ro]p[ri]es de inesse n[on] sunt oppositae factu de necessario esse oppositas et hoc defectu reruz seu supposito respectu de ly necessario. i. hoc p[ro]p[ri]es n[on] q[uo]d p[ro]p[ri]es de necessario n[on] possunt verificari nisi p[ro]ter necessaria et multa inueniuntur i alijs reb[us] necessaria: clarū est h[oc]m[od]o quilibet asinus hoies asinus est et asinus hoies nullus asinus est n[on] opponi c[on]tradictorie: et in si adderes affirmatiue ly necessario affirmatiue et eriam negatiue negatiue tunc ille essent p[ro]p[ri]es c[on]tradictorie: quia affirmatiue esset impossibilis: negatiue necessaria. Sed p[ro]p[ri]es de inesse q[uo]d p[ro]p[ri]es n[on] diminis p[ro]t[er] verificari eti[am] addedo ly necessario eti[am] poterit. id intelligi capiedo ly necessario: vt dicit necessitate abolutam q[ue] sit vt iste: oia a o[mn]e b et c necessario sunt oia a b et nullu[m] c necessario sunt facite d[icitur] vere: si n[on]q[ue] ly a: c[on]uertatur cum hoc termino binarijs et patre et filio et ly b: sicut pater vel filius: et c[on]tra sunt simul vere: pari modo h[oc]m[od]o dabis veras v[er]itas a et q[ue]libet b oia c necessario sunt v[er]itas a et q[ue]libet b nulla c necessario sunt: si eniz c[on]uertatur ly a c[ui] hoc termino p[ro]p[ri]e ly b c[ui] hoc termino binarij ex patre et filio vel pater et ly c sicut tres persone diuine v[er]itas est vera: et p[ro]p[ri]es quosdoq[ue] diuine affirmatiue esse impossibile: id videmus secundū opinionē: cui n[on] assensio: que anteq[uam] publicarem? syllogismos cōmunior erat: v[er]itas q[uo]d termini supponentes pro personis n[on] sunt eiusdem forme c[ui] alijs nisi tales termini complete accipiuntur. Similimodo sicut contrarias et c[on]tradictorias hic applicasti n[on] minor[em] las

itate inquires de equialētia harū omīs hoies vel asini possibiliter sunt aialia: et o[mn]e hoies et asini possibiliter sūt aialia si ly o[mn]e cadat in totū s[ub]m[od]o facile dices q[uo]d sicut nec de inesse equialētia eti[am] nec ille: et si inquires v[er]itas p[ro]p[ri]es d[icitur]o cōstantiā ex par ly v[er]itas p[ro]p[ri]es disūcti mutuo se inferunt formaliter: dices q[uo]d n[on] sicut nec de inesse illarū: si eni c[on]uertatur ly a c[ui] hoc termino entia includētia angelos vel angelū sic capiedo oia entia: et angelū possibiliter est vera altera existētia falsa capiedo ly o[mn]e distributine v[er]itas: si in velles ly o[mn]e capi collectiue sicut in p[ro]p[ri]etibus de presenti cū tali cōstantia vna mutuo inferat alteram: ita inter illas erit mutua illatio: multas et fere infinitas p[ro]p[ri]es posses h[oc]m[od]o adducere quas et quicūq[ue] ly ignarus qui h[oc]m[od]o legat post sectionē selet applicare. n[on] plura scribo.

De equipollentijs.
In hoc capite de Equipollentijs tractabo non quia difficilis sit materia. Sed v[er]itas tendam quomodo o[mn]es difficultates oppositionum huius materie applicentur. per equipollentiam igitur logicas p[ro]p[ri]es equialētes et negationis vel negationis additionē vel remotionē in p[ro]p[ri]o intelligit. C[on]tra cuius decias ratione petrus hispanus posuit tres regulas cum vno correlario quaruz prima est. Si alicui signo vniuersali vel particulari p[ro]ponatur negatio equipollet c[on]tradictorie: vt iste equipollet: n[on] quilibet homo currit quidā homo n[on] currit p[ro]p[ri]am regulam nihil aliud vult. p. h. q. dnas p[ro]p[ri]es c[on]tradictorias p[ro]p[ri]es negatiōis equipollentes: hoc est d[icitur] dnas bus c[on]tradictorijs si alteri earum p[ro]ponatur negatio resualis p[ro]p[ri]es et negatione addita et p[ro]p[ri]es cui p[ro]ponit negatio equipollere suo c[on]tradictorie: et adhuc sensus reliq[ui] r[ati]o sunt intelligēde.
Secūda regula. Si alicui signo vniuersali p[ro]ponatur negatio equipollet suo contrario: vt iste due equipollent: quilibet homo non currit: nullus homo currit.
Tertia regula. Si alicui signo vniuersali vel particulari p[ro]ponatur et p[ro]ponatur negatio equipollet suo sub

alterno: vt iste due equipollent: n[on] quilibet homo n[on] currit: quidam homo currit. Et dicte regule h[is] v[er]bis continetur. P[ro]p[ri]es c[on]tra: p[ro]p[ri]es subalter. Et istis inferit regula que talis est. Si duo signa vniuersalia negatiua ponantur in eadem locutione: ita q[uo]d vnum sit in sublecto: et reliquum in p[ro]dicato: p[ri]mū equipollet suo contrario per scdm r[ati]o: qm et negatio p[ro]ponitur: r[ati]o c[on]tradictorie per p[ri]mam regulam quādo et negatio p[ro]ponitur: vt nihil nihil: est equipollet h[oc]m[od]o quodlibet est aliquid quia per secundam regulam: nihil non et quodlibet equipollet sicut omnis et nullus non. Et p[ro]p[ri]am regulam n[on] nihil et aliquid equipollet sicut nonnullus et quidam. Et sic due p[ri]me sunt equialētes. Unde verus. Non omnis quidā n[on] omnis n[on] quasi nullus. Non nullus quidam: nec nullus non valet omnis. Non aliquid nullus: non quidam n[on] valet omnis. Non alter neuter: neuter n[on] p[ro]bat v[er]itas.

Prima regula n[on] aliam habet instantiam nisi illam quam habet regula illa: non est verus c[on]tradictorie. Et totū p[ro]p[ri]es p[ro]ponere vel auferre negationē de qua regula diligēter dicitur est cap. iij.

Secunda regula tertia et quarta: easdem fere instantias habent. Unde non tenet verum regula: nisi quando per p[ro]p[ri]es negationis potest fieri vt termini vnius p[ro]p[ri]es supponat eodem modo sicut termini alterius. Unde ad id faciendum aliquando oportet p[ro]p[ri]es ponere negationē tantū subiecto: aliquādo p[ro]dicato tantū. aliquid parti subiecti: aliquid parti p[ro]dicati: aliquid vero nunq[ue] p[ro]p[ri]es aliquam p[ro]p[ri]es pot[er]it equipollere. exemplum vltimi: iste due cuiuslibet hominis quilibet asinus est asinus hoies quilibet asinus n[on] est asinus: per nullam p[ro]p[ri]es possunt equipollere: nec iste omnis homo et asinus omnis homo et asinus sunt: omnis homo et omnis asinus omnis homo et nullus asinus sunt: nec iste cuiuslibet hominis quilibet asinus quilibet asinus est cuiuslibet hominis asinus nullus asinus est. exemplū primi de istis pater: quilibet h[oc] est aial q[ue]libet h[oc] n[on] est aial. exemplū secundi de istis: quilibet h[oc] est

atal est q̄z hō nullū aīal est q̄ poterūt eq̄pollere p̄ postpositionē negationis p̄dicato. exēplā tertū de his p̄z cuiusq̄ hoīs asin⁹ currit nullū hoīs asin⁹ currit. exēplū quartū: si poterūt eq̄pollere q̄libz asinus cuiuslibz hoīs asin⁹ est. q̄z asin⁹ cuiuslibz hoīs q̄z asin⁹ nō est. de vltimo datū est exēplū: sic p̄z nō esse vniuersaliter. verū p̄ p̄ones s̄rias eq̄pollere posse p̄ postpositionē negationis: sicut nec duas subalternas eq̄pollere p̄ p̄onē z postpositionem negationis: vt iste due nō p̄nt eq̄pollere p̄ p̄positionē z postpōnē oīs hō oē aīal est oīs hō aīal est nec iste cuiusq̄ hoīs q̄z asinus est hoīs q̄z asin⁹ asin⁹ est: s̄nt dant alique cōtrarie q̄ nullo pacto nec p̄ p̄positionē nec p̄ postpositionē vnius aut plurius negationū p̄nt eq̄pollere vt p̄z de his vtique hō currit q̄z hō nō currit. Similiter nec iste oēs ap̄t dei oīa duodeciz s̄nt et oēs ap̄t dei duodeciz nō sunt in negatione capiēdo signū collectiue z i affirmatiua signa sumēdo distributiue. Sed iaz dictū est regulas. p. h. intelligēdas esse dūmodo per talē postpositionē termini accipiuntur eodem modo z pro eisdem.

Circa hec dubitabis vtrum sit possibile dare duas p̄pōnes equales q̄ sunt eiusdē cōtrarie z tñ vna possit equipollere illi cōtrarie p̄ solam postpōnē negationis z altera nō q̄uis cuiuslibz possit apte addi negatio. **S**ecūdo vtrum possit dari due p̄pōnes contrarie z q̄ si vni postponat negatio illa eq̄polleret alteri et altera nō pot̄ equipollere priori q̄uis illi postponatur negatio.

Ad primum horum respondeo id in quacūq̄ fere materia posse reperiri in obliq̄s: primo id inuenit: iste nāq̄ equiualet nō. a. asinus hoīs asin⁹ est q̄z asin⁹ cuiuslibz hoīs q̄z asin⁹ nō est z cōtrariatur huic q̄z asinus est hoīs asin⁹: z tñ si posteriori addat̄ negatio p̄dicato sic q̄ postponatur subiecto equipolleret isti: iste nāq̄ eq̄polleret q̄z asinus est hoīs asin⁹: et q̄z asinus nō cuiuslibz hoīs q̄z asin⁹ nō est: z tñ si negatio postponat̄ subiecto prioris (sc̄p̄ intelligo ceteris paribus) nō equipolleret illi iste nō equipolleret nō a. asin⁹ nō hoīs asinus est z q̄z asin⁹ hoīs asin⁹ est si nullus sit asinus nō possessus ab hoīe secūda est v̄ra priorē existente falsa. hoc

idem inuenies in copulatis iste nāq̄ equiualet nō a. hō z asinus sunt aīalia z q̄libz hō z q̄z asinus nō sunt aīalia: z huic cōtrariatur q̄z hō z asinus aīalia sunt: est postponat̄ negatio priori p̄i subiecto prioris nō eq̄polleret affirmatiue d. nec: sed si postponat̄ priori parti subiecti sc̄dē equipolleret p̄pōnt d. t. **T**ercio hoc inuenitur in p̄pōnibus de simplicibz: extremis iste enim equalent nō a. hō est aīal z nō hō est aīal z quelz cōtrariatur huic q̄z libet hō est aīal z si postponatur negatio subiecto prioris huic non equipolleret est postponat̄ subiecto posterioris equipolleret. Simile etiam huius q̄d dubitatur de cōtrariis inuenietur de subalternis nam iste nō. a. hō est aīal z nō hō est aīal s̄nt equalētes z h̄nt eandē subalternitatem hanc v̄z. a. hō nō. est aīal z tñ si p̄ponas z postponas negationem priori hoc modo non nō. a. hō nō est aīal equipolleret subalterne vt patet cuz viraq̄z istarū nō non. a. homo nō est animal a. homo non est aīal eidem contradicant pura huic non. a. homo non est animal z tamen q̄uis secūda p̄ponas z postponas negationem illa non equiualet subalternare: hec nāq̄ non nō homo nō est animal non equiualet huic. a. homo non est animal quia nō contradicunt eidem.

Ad secundum dubium respondo id etiaz in qualibet materia posse inueniri: primo in simplicibus iste cōtrariatur quilibz hō est. b. aīal: z nō homo est animal: z si negationē postponas subiecto prioris illa priorē equipolleret secūda ista namq̄ quilibz hō non est. b. aīal equiualet huic nō hō est aīal z tñ si postponatur subiecto secūda illa secūda nō equiualet priori: ista nāq̄ nō homo nō est aīal nō eq̄polleret huic oīs homo est. b. animal **E**t eodem modo hoc in qualibet materia poteris inuenire. **A**q̄s sit in p̄positionibus subalternis inuenies: iste nāq̄ quilibet homo est. b. animal et homo est animal sunt subalterne et tamen prioris p̄ponas et postponas negationem illi equipolleret secūda que est ista non qui libet homo non est. b. animal et tamen si p̄ponas z postponas negationē sc̄dē nō eq̄polleret priori ista namq̄ nō homo nō est animal non equipolleret huic quilibz

homo est b. animal. Omnia hec intelligimus ceteris alijs paribz nō nisi q̄ negatio tantum addatur. **E**t dicitis parz q̄ quicūq̄ alique sunt contrarie si vna cū cōtradictoria alterius poterit equipollere per p̄positionē z postpositionē negationis tūc illa poterit alteri equipollere per postpositionē z cōtrariā: si alique sint subalternas z subalternas poterit equipollere cōtradietio subalternare per postpositionem negationis: tunc illa subalternans poterit equipollere per p̄positionem z postpositionem negationis: z si non possit equipollere cōtradietio subalternare per tertiam regulam.

His poteris scire quomodo intelligit̄ correlatiuū quo ad priorē partē q̄ p̄. h̄nter illis necq̄ dz intelligi si vniuersaliter vis q̄ teneat de p̄positione in q̄ ponit̄ postpositiō negatio taliter se habeat q̄ dicit̄ residue cū pri dēpta sc̄da negatione propter q̄d hec nō sortes non est platon⁹ equiualet alicui per sc̄das regulas. reliqua facile ex his patet. **N**ulla fere argumēta p̄nt fieri contra hanc materiam que difficultatem materie p̄p̄iam tangunt nisi applicando alia argumēta oppositionū que facillime omnia nullo demtro p̄nt applicari vt capta vltima replicatertij argumēti obliquoꝝ de q̄ dicitur in aliqua hic dicitur: z q̄ ibi nō fuit data bñ resolutio applicabis p̄positio.

Arguitur sic iste cōtradiet̄ sc̄dū dicta ibi de suppositione mixta cuiuslibet hoīs vt angeli q̄libet aīal q̄libz asinus est: z alicui hoīs nō vel a angeli q̄libet aīal q̄libet asinus est: z tñ nō eq̄polleret p̄p̄ositionē negationis: ergo reque eq̄polleret̄ sunt false. āns probat̄: que nō eq̄polleret cuiuslibet hoīs vel angeli q̄libet aīal q̄libet asinus est: z nō alicuius hoīs nō vel a angeli q̄libz aīal q̄libet asin⁹ est hoc sic p̄bat̄ capto vtrobiz ly v̄lplerue z pono q̄ q̄z hō bunellūz sandū q̄ sint oēs asini possideat̄ gabriel bunellūz tñ raphael fauellūz: sed michael vñ quū tūc illa cui addit̄ due negationes n̄ manifeste ē. h̄ q̄ aīa sit ita sic p̄bo bñ fecit̄ cuiusq̄ hoīs vel angeli q̄libz aīal q̄libz asin⁹ est: q̄z cuiuslibz hoīs vel angeli q̄libz aīal z asinus est: p̄z p̄na: q̄ arguit̄ a subalternare ad subalternare: z falsitas p̄nt̄

parz q̄ s̄m dicta in obliq̄s opz primo descendere sub determinabili et dabit vna singularis falsa de mōstrato vno equo p̄ quo ly aīal supponit. **E**t cōfirmat̄ iste cōtradiet̄ cuiuslibz hoīs z angeli q̄z asinus d̄ albu est nō cuiuslibet hoīs z angeli q̄z asin⁹ d̄ albu est: tñ nō eq̄polleret p̄ p̄positionē negatiōis: ergo p̄positū maior manifestata est: z minor p̄batur: q̄ casu loco al legato posito v̄z q̄ sint duo hoīs tñ: et duo angeli z sor. possideat̄ bui. q̄nt sit q̄z libet albu cū p̄io angelo z fauellū cū se cūdo: plaro aut̄ p̄rario fauel. cū p̄io possideat̄ z h̄m. cū sc̄do: tūc est falsa nō cuiuslibet hoīs z angeli quilibz asin⁹ d̄ albu est: z hec est v̄ra cuiuslibe: hoīs z angeli q̄z a asin⁹ d̄ albu est: q̄ sic p̄z bñ sequit̄ cū cuiuslibet hoīs z angeli quilibet asin⁹ b̄ albu est: ergo cuiuslibet hoīs z angeli quilibet asinus d̄ albus est a determinata ad cōfusam. p̄terea ista q̄ est sua subcōtraria alicui hoīs z cuiuslibet angeli asin⁹ album non est: est falsa: ergo alia est v̄ra. **H**oc argumētū dicitur in vltima replica tertij argumēti quiti cap. esse multū apparēs et ibi: nec solutiō ibi data valet: dicitur em̄ ibi p̄nam illā qua arguit̄ a determinata ad cōfusam nō valere q̄ ex pte de ty angeli arguebat̄ a cōfusa ad mixta: q̄ iste equiualet̄ cuiuslibz hoīs z angeli q̄z asinus d̄ albu est: z cuiuslibz hoīs z angeli quilibz asin⁹ d̄ albu est: h̄ hoc nō ē v̄z de forma: imo oppositū dicitur cap. sc̄do in regula decima. **I**te em̄ nō equalētes cuiuslibet hoīs z d̄ hoīs q̄z asinus d̄ asinus est: z cuiuslibet hoīs z hoīs q̄libet asinus d̄ asinus est: h̄ de materia ille equiualet̄. **S**z illa solutio vt p̄z nō valet: z ideo dicitur ibi q̄ p̄ tunc r̄debat̄ illud z q̄ loquus diceremus hic z de hoc. **E**t ideo tenēdū est soluere argumētū p̄ quo nota id q̄ dicitur est argumētō sexto obliquoꝝ q̄ alique terminū distribū p̄plere z inde p̄deter nihil aliud est q̄ p̄pōne in qua ponitur sub ipso licet ascendere copulatiue immediate aut q̄ ex p̄positione tali in q̄ ponit̄ inferat̄ v̄ta in qua licet immediate descendere copulatiue. **H**oc supposito vt ibidē declaratū est z in syllogismis p̄mo cap. tertij tractatus. **R**espondeo hanc cōsequentiā nihil valere cuiuslibet hominis et angeli quilibet asinus d̄ album est ergo cuiuslibet hominis et angeli quilibet

bet asin^o d' albu^o e^o q^o arguit a distributide incompleta r independēti ad distributionez completam r absolutam ac si sic argueretur: cuiuslibet hominis r alicuius angeli quilibet asinus b album est: ergo cuiuslibet hominis r quilibet asinus angeli d' album est: r etiā recte posse dicere q^o viriualiter arguitur a determinatione non vnica ad vnica: q^o huic equialet in qua suppositio mixta ponitur cuiuslibet hois et quilibet angeli asin^o est d' aial. Simili modo assignabis erroē huius psequētie cuiuslibet hominis et angeli quilibet asinus qd'z albu^o e^o q^o cuiuslibet hois v^o angeli qd'z asin^o d' albu^o est. Et pariformiter assignabis cām quare iste que acceptē fuerunt cuiuslibet hois r angeli quilibet asin^o d' albu^o est hominis r cuiuslibet angeli asinus albu^o nō est. Erro^r nāq^o in illis est q^o determinabile quod complete r independēter distribuitur in affirmatiua r in negatiua supponit p^oculariter suppositiōib^o confusis relati ad singularia suaz determinationū s^o si recte vis assignare subcōtrariā quācūq^o istaz assignabis hāc alicui^o hois et angeli asin^o albu^o nō ē aut hāc alicui^o hois r angeli b asin^o albu^o nō ē supposito q^o p^o r immediate descendatur sub illo termino asinus ita q^o supponat determinate r dependenter r absolutē: r hoc modo solūda est replica illa loco allegato posita.

Sed cōtra hoc arguitur sequeretur hanc consequentiam nō valere. cuiuslibet hominis quilibet asinus b albu^o est: ergo cuiuslibet hominis quilibet asinus d' album est: quūz arguatur a distributione incompleta et dependēti ad distributionem completam r independētiā.

Ad hāc respondeo negando cōsequentiam nego q^o arguatur a distributione incompleta ad completam: immo in hac cuiuslibet hominis quilibet asin^o est b asinus complete distribuitur quūz enim sub s^o asinus non licet descendere immediate copulatiue illa tamen ex se infert vnam in qua sub s^o asinus licet descendere copulatiue hanc videlicet quilibet asin^o hominis est asinus. Et proportionabiliter sicut istud argumentum applicatū est sic quicūq^o aliud applicabis.

Sequitur Caput duodecimum.

In isto capite arguitur p^o de

conuersione mutua r ponimus quatuor regulas ad quālibet p^opositionē mutua cōuertendā: r deinde de conuersione per contrapositionē agitur: disputaturq^o ibidem vtrum regule due Aristoteli de p^oparharmetas posite de modo arguendi a negatiua ad affirmatiua sint v^o.

Peter hoc in loco libet que s^o p^opositionibus in syllogismis n^ois dicitur: nā solent post oppositiones: logice de eis praecare est

cathegoricā sit passio addemtiq^o illis cōuersione per cōtrapositionem: to nāq^o modo arguendi multi philosophi videntur: nec multa addā qm̄ multo logiorem sermonē q^o intendere in p^oncipio v^o gatus ab amicis vt nullam p^omittere materiam que igit in syllogismis dicitur: hec sūt. Ad ipermetēs videbit aliquas regulas in p^oposito adducere quibus facile sciat quibus quālibet p^oponē conuersione mutua conuersione et nō mutua: qm̄ Arist. in p^oncipio p^oxiā tota de cōuersionibus tradidit: sed q^o aliqua difficultas consistit in p^ouersione mutua: r q^o sūt mutua cōuersione p^ouertere facile sciet quālibet p^opositionē nō mutuo p^ouertere ideo.

Queritur p^o vtrum quilibet p^o cathegorica possit mutuo conuerti dicitur ea q^o de conuersione simplici r p^o accedens dicitur vtrum queq^o p^opositio vniuersalis negatiua et particularis vel indefinita affirmatiua possint simplici conuerti r que p^opones per accidentē debeāt conuerti. **Et arguitur p^oxiā** ad p^otem negatiua questionis p^oxiā nō fertur Adam est mortuum: ergo mortuum est adā: r tamē arguit per cōuersionem: cōuersi non est p^oxiā formalis: r c^o p^oxiā nō potest illa p^opositio adā est mortuum conuerti mutuo. **Secūdo** sic arguetur p^opositio albu^o vidit nigrum nō potest mutuo conuerti: ergo ps negatiua vera p^oxiā est nota r a^ons probatur qm̄ si in aliquam posset conuerti maxime cōuertetur in istam nigrum vidit album aut in illa vidēs nigrū est vel fuit albu^o: s^o in nā illa vidēs nigrū est vel fuit albu^o: ergo inuertū: p^oxiā est nota

q^o maiore r m^oso: probatur: quis vt notum est non conuertiur in p^oxiā r q^o non in secundā patet: q^o casu p^oposito quod dicitur nunc sit albus r fuisse et ante hoc non vidisset aliquid nigrum: sed nūc p^oxiā non videat et nihil aliud a fore sit aut fuisse albu^o. **Secūda** est vera p^oxiā falsa. **Terzio** arguitur hec p^opositio albu^o ē et fuit fortes nō potest in aliquā p^ouerti mutuo: ergo ps negatiua v^o. p^oxiā est manifesta: q^o i nullā istarū p^ouerti mutuo fore ē r fuit albu^o for. est vel fuit albu^o: ergo in nullā: quia non viderur in quam aliam posset conuerti. **Quarto** arguitur hec in p^oxiā platonis est et fuit for. non potest in aliqua mutuo cōuerti: ergo pars negatiua vera. **Et cōfirmat de hac hois asin^o** est vel fuit brunellus q^o etiā in nullaz potest cōuerti: quia si in aliquam posset maxime in istam bru. est vel fuit hois asin^o: sed q^o in illā nō p^ouertatur sic probatur: q^o casu quo due medietates fortis ante hoc possederent bru. r fuissent nigre r p^oxiā ante albe et nihil possiderent: et illas efficitur for. q^o nūq^o ante hoc fuisset nec aliquid nūc possidet. in sūt in istaz hois albi asin^o est vel fuit bru. ergo bru. est vel fuit asin^o. **Quinto** arguitur hec p^opositio hō est r nō fuit aial nō pōt mutuo cōuerti: ergo pars negatiua vera p^oxiā ē manifesta r a^ons p^obat: q^o si in aliquam posset mutuo conuerti maxime p^ouertetur in aliquā istarū oē aial est r nō fuit hō aliqd aial est et non fuit homo: sed in nullam istarū cōuertiur mutuo: vt facile p^oxiā aduertetur: ergo in nullā. **Sexto** sic arguitur hec p^opositio a homo est et non fuit animal nō pōt p^ouerti mutuo: ergo ps negatiua est p^oxiā est nota r a^ons claret supposito q^o illa p^opositio immediate reducat ad copulatiua. **Septimo** sic arguētur nō sequitur fortes nō est vel non fuit albu^o: ergo omne albu^o nō est vel non fuit fortes: tū arguitur per p^ouersionē mutua: ergo p^ouersione mutua non est p^oxiā formalis. p^oxiā est manifesta r maior: probatur: q^o casu quo fortes nūc sit albus: r a^ons hoc non fuisse albus. a^ons est verum r cōsequens falsum. **Octauo** ad idē non sequitur homo est vel non fuit albu^o: ergo albu^o est vel non fuit homo: r tamē illa cōsequētia est conuersione mutua: ergo ps negatiua v^o. p^oxiā est nota r a^ons p^obat:

q^o casu facili a^ons est v^o r a^ons falsus: hūc nos aut sic p^obat: qm̄ illa p^o pōt mutuo in aliquā cōuerti r nō nisi in hanc albu^o est vel nō fuit hō: ergo conuerti in illā: r per p^ouersionē p^oxiā illa est p^ouersione mutua. **Nono** ad idē hec p^o pōt a hō ē v^o nō fuit aial nō pōt cōuerti mutuo: ergo ps negatiua vera bonitas p^oxiā ē nota r a^ons claret supposito q^o illa p^o pōt debeat immediate reduci ad hanc disunctiuam homo est aut mal vel a homo non fuit animal. **Decimo** sic arguitur. hec p^opositio creās necessario est deus nō potest conuerti mutuo: ergo pars negatiua vera. cōsequētia est nota r probatur a^ons: q^o maxime cōuertetur in hāc: de^o creās necessario est: nō in p^oxiā vt notū ē nec i scōdaz: q^o trāsmutando errora secūda est p^o p^opositione affirmatiua p^oxiā existere falsa. **Et cōfirmatur**: quia nō sequitur deus contingēt est creās: et ergo creās cōtingēt est de^o: r tū arguitur p^ouersione: ergo dicta nulla. **Undecimo** sic nō sequit: de^o possibiliter nō est creās ergo creās possibiliter nō est deus: r tū arguitur p^ouersione mutua: ergo p^ouersione nō est p^oxiā formalis: r illa est cū maiore nota r minor: p^obat: q^o illa p^o pōt conuerti in aliquam: et non nisi in p^opositiones: datam: ergo cōuertiur in datā. **Duodecimo** hec p^opositio creās non contingēt est: de^o nō pōt cōuerti r aliqua mutuo ergo ps negatiua v^o. p^oxiā ē nota r a^ons p^obat: q^o i nullā istaz p^o p^ouerti de^o nō p^oxiā terrest. creās: de^o creās nō p^oxiā terrest: et ois de^o creās nō p^oxiā terrest: ergo in nullā. **Tredecimo** sic arguo rāgēdo nonā difficultatem: hec p^opositio fortes possibiliter est et non est carrens non potest in aliquam conuerti mutuo: ergo pars questionis negatiua vera: consequētia est noto r a^ons probatur: q^o si in aliquam cōuertetur maxime in istam conuertetur currens possibiliter est r non est fortes. s^o in istam non conuertiur: ergo in nullaz consequētia est nota et am ecedens p^o probatur: quia si fortes non currat prima est vera r secūda falsa: r volo in omnib^o est dum tantum in p^oxiā copulam ferri. **Quartodecimo** sic arguitur: hec p^o deus necessario est vel nō est creās nō potest in aliquam mutuo conuerti: ergo ps negatiua vera. consequētia est nota: et

ans probatur: quia si in aliquam posset mutuo conuerri maxime in aliquam istarum oē creatū de^o necessario est vel non est oīe creatū qđ necessario est vel nō est creans b de^o necessario est vel nō est. Sz in nullā istarū conuertitur: ergo intentū consequentiā uiderur esse bona z ans p- batur: quia assumpta p-positio est falsa prima istarū existente uera casu quo de^o nunc creat: z si deus non creat: prima est uera secunda existēte falsa: z si caperes tē pro subiecto qđ pro predicato illum terminum chinera p-positio assumpta est uera secunda existēte falsa: uolo semper in his p-positiōibus qđ modus sojinm cadat super primam copulam. Si etiā caderet super totam p-positiōem assumpta in tredecimo argumento esset impossibilis et assumpta in ista esset necessaria. ¶ Quindecimo sic argumentor: tangēdo eandē difficultatē de istis hō contingenter est uel non est currens hō contingenter est uel non est animal homo uel impossibilitate est aial: qm̄ nulla istarū uiderur posse mutuo conuerri z ex consequenti pars negatiua est uera. ¶ Decimosexto sic arguo: nō sequitur: album immediate post hoc erit nigrum: ergo nigrum immediate post hoc erit album: z nō arguit p- conuersionē mutua: ergo ans nō potest cōuerti mutuo: cōsequentiā est notissima: sed minor p- batur: qz ans pōt uerti mutuo in aliquam: z non nisi in consequēs: ergo p- uertitur in consequēs z maior: probat si fortes nunc sit album et immediate post hoc erit nigrum et nunc qđ erit album. antea dēns est uerum z p-sequens falsum: ergo consequentiā non ualeat. ¶ Decimosextimo hec p-positio immediate post hoc album erit nigrum: nō potest i aliquā mutuo cōuerti: ergo ps negatiua nō cōsequentiā est nota z ans negat si in aliqua p- uertit potest maxime in aliqua istarū immediate post hoc nigrū erit album nigrū qđ immediate post hoc erit nigrū uel erit album: sed in nullā harū cōuertitur: ergo in nullam potest cōuerti. p-ns est in anseiba cū maiore qz non uiderur in quā aliā posset cōuerti qđ in aliquam daturam: et minor: probatur: quia p-positio assumpta uera si in qualibet parte proportionali hōre futare p-ducatur vñ hō qđ solū daret: per

illā pte in qua p-ducit z in illo erit albo et niger z non datur aliqđ hō qui in duobus partibus erit scđa existēte falsa dabitur p-positio primo assumpta uera prima existente falsa istarū daturā casu quolores qui nūc sit albus nō immediate post hoc erit albus: sed erit niger: falsitas huiusmodi: sed ueritas alteri^o probat: qz sensus illius est immediate post hoc qđ est uel erit album erit nigrum. ¶ Et cōfirmatur querēdo de cōuersione harū duarū immediate post hoc album non erit nigrū z album immediate post hoc nō erit nigrum nō erit nigrum: quib^o est bona difficultas: et maxime de scđa z arguit de p-ns: qz si i aliqua posset cōuerti maxime in istas immediate post hoc nigrum non erit album: sed hoc est falsum: qz casu quo immediate post hoc album erit album et datur immediate post hoc aliqđ album qđ nūc erit nigrū datur prima uera illa falsa: de scđa p- batur qđ nō potest in aliqua cōuerti: quā sit affirmatiua deberet uerti in hā nigrū qđ immediate post hoc nō erit nigrū: sibi est uel immediate post hoc erit: sed hoc est falsum: igit: maior: est nota z p-ns minor: qz si nihil erit album nec nigrū: hec est falsa alia uera: nec in aliqua aliā uerit ducitur postmodū igit: p-terea illa potest cōuerti z non nisi in datā: ergo in datā. ¶ Decimooctauo sic arguēdo: quā hō incipit esse aial: ergo aial incipit esse homo: z nō arguit per cōuersionē: ergo cōuersione nō est p-ns formalis: minor: patet qm̄ nihil uidet deficere ad cōuersionem z etiā utraqz illarū est cōuertibilis z non nisi ut dictum est: ergo eo modo: sed maior: p- batur: nā posito casu quo fortes incipiat esse albus: nō autē incipiat esse nigrū sequitur in simili: homo incipit esse album: ergo album incipit esse homo. ¶ Decimono sic arguēdo: non sequitur incipit esse homo: ergo homo incipit esse: z nō arguit p- uersionē: ergo ps negatiua uera: p-sequentiā ē clara cū maiore: nā casu quo hora futura dimidat p- tres p-portionales mino: ibus terminatis uersus istas p-ns: z in qualibet parte alius z al^o hō p-ducatur: ans est uerū consequēte existēte falso: minor: pars qm̄ nihil uidet deficere ad uersionē requisitū z antecēdēs pōt uerti in aliquā p-ponem z non nisi in conu-

uens: ergo in consequēs. ¶ Et cōfirmatur: nō sequit incipiens esse est desinens esse: ergo desinens esse est incipiens esse: et amen est conuersione: igitur pars negatiua uera: maior: patet: qz nihil uiderur ob stare: minor: probatur: ponendo qđ hora p-terita fuerit diuisa p- partes p-portionales mino:ibus terminatis uersus nos: in quarū qualis pari for. fuisset: immedens est uerum z consequens falsum. ¶ Cicesimo arguit: nulla istarū p-positiōnis ois hō in. b. instāti nō erit aial: ois hō in instāti nō erit aial pōt in aliquam mutuo cōuerti: ergo pars negatiua uera: ans p- batur: qm̄ hec p-positio ois homo in. b. instāti nō erit aial maxime p- uertetur in aliqua istarū: omne aial in. b. instāti nō erit hō: oē aial qđ in instāti erit aial nullus hō est uel erit: oē aial qđ in. b. instāti nō erit aial nullus hō est uel erit sed in nullā istarū conuertit: ergo in nullā cōuertit: p-ns est nota z maior: claret: z minor: facile pōt probari: qz alique illaz possunt dari uere aut false p- assumpta nō existēte tali de materia: z alique alie facite capēdo istū terminū album pro predicato. Et cōfirmatur: nō sequit ad equitādū requirit equus: ergo equus requirit ad equitādū: z nō arguit per cōuersionē: igitur. ¶ P-terea non sequit: alterum aial alter hō est: ergo alter hō alterū aial est: z nō arguitur p- conuersionē: ergo dicta nulla. Forte respōdebis negādo minor: qz arguit a cōfusa ad determinatā ex parte predicati respectu de ly homo. ¶ Contra hoc arguit: hec p-sequentiā est bona per cōuersionē: qualislibet hō quolibet aial est: ergo quolibet aial quolibet homo est: z tamē cōmittitur idē error: ergo male: dictum est.

¶ Inoppositū arguitur authoritate omnium cōmuniter loquētū: z ratione sic: quālibet p-positiōnis extrema possunt transponi manēre eadē p-rti tate. l. acceptioe terminoz ceteris p- p-teritibus logicalib^o obseruatis: ergo quolibet p-positio cathegorica pōt mutuo cōuerti. ¶ Pro explicatiōe huiusmodi notādū est qđ p- uerisio mutua est cōuersio i qđ arguēdo ab antecēdēte ad p-ns est mutua illatio: p- supponēdo etiam

z repetēdo sunt diffinitiones p-positiōnis affirmatiue z negatiue p-rio capite: qz qm̄ multi eas ignorāt: pauci notū cō uertere p-ponēs qđ aliquale ingerūt diffi cultatē sicut sunt p-positiōnes de copu lata copula: et similes. ¶ Diffinitiones autē iste sunt: p-positio affirmatiua est: p-positio cui^o totalis copula affirmat: aut que infert ex se vñ cui^o totalis copula affirmat: z p-positio negatiua est cui^o totalis copula negat: aut qđ infert ex vna cuius totalis copula negat: intelligo hec cuius diū intrinsecū. diffinitio affirmatiue ab negatiue intelligēda: est ad p-ponē negatiua: z negatiua ad affirmatiua: ita qđ in diffinitione affirmatiue addes z qđ in fert a p-ponē negatiua. Et diffinitioib^o illis sequit has fore affirmatiuas: homo est z nō fuit aial: hō est z impossibiliter est aial: z uniuersaliter quelz p-positio de copu lata copula cui^o vna pars affirmat z altera negat: qz infert vñ pure affirmatiua: z hāc esse negatiua: hō est uel nō fuit aial: qz infert qualz ralis ex vna pure negatiua. Et iste diffinitiones sunt multū rōnabiles: qz p-positio qđ infert vnam affirmatiua nō uidet p- p-rie vocāda negatiua cū ponat inesse aliquid: z infert a pure negatiua cui^o nil ponat inesse rōnabile est ipsam negatiua uocare. Sciēdū est etiaz qđ p-ponū qdā sunt de p-nti: alie sunt de p-terito aut futuro aut modales: z p-ponēs de p-terito aut futuro aut possibili aut p-ponēs in quibus ponit aliqđ ampliatio uocabunt p-ponēs de extrinsecō rpe. p-ponēs autē de p-nti in quib^o nō ponit aliqua ampliatio uocabunt z p-ponēs de inesse: nō rādū est etiā qđ p-ponēs de extrinsecō rpe qdā sunt in quib^o p- dicitur sequit copulā z modū: alie autē sunt in quib^o extrema p-cedit copulā z modū: alie nō sūt i quib^o ambo extrema sequūt. ¶ His notatiōe pono tres regulas: qbus scies uertere qđ p-ponē mundi facillime. ¶ Prima p-positio ad p- uertēdū p- p-tes de inesse nō opz aliud nisi trāsmutari extrēm z eadē suppositioe semp seruata ceteris alijs p- p-teritib^o logicalib^o seruata: ut mutuo sequit: ois hō est aial: ergo a. aial ois hō ē. Similr mutuo sequitur. panis est in furno: ergo ens i furno panis. ¶ Secūda p-positio ad cō: est adū p-positiōnes affirmatiuas de extrin-

Seco hęc in quibus extrema precedūt copulā r modū nō opz nīd trāsmutare extrema semp faciēdo q extrema maneāt ante copulā seruādo hoc ppterates logicales: vt formaliter sequit: hō aial necessario est: ergo aial hō necessario ē: sīr in mutuo sequit: eis hō aial est r fuit: ergo a. aial ois hō est r fuit: sed nō sequitur ex illo aīcedēte hec: aial est r fuit hō: ppositioes negatiue in qbus extrema precedūt copulā p dicitio: nō ad hęc habent cōneritū cū cōtradictō ipse: vt mutuo sequitur: hō nullū aial fuit: ergo oēs aial. b. hō non fuit. ¶ Similē regūā potes ponere ad cōuertendū ppōnes: in quibz ambo extrema sequunt copulā r modū in quibus nō opz aliud facere nisi trāsmutare extrema dimitteēdo ea post copulā seruādo cetera paria: vt formaliter sequit: necessario est aial hō: ergo necessario ē homo aial. Sīr mutuo sequit: fuit homo aial: ergo fuit aial hō. ¶ S queres circa hec quid dicēdū sit de ppōnibz in qbz vnum extremū scēq modū r nō copulā r aliud sequit: copulā r modū: rideo q idē est dicēdū sicut de ppōnibz in quibz ambo extrema sequunt copulā r modū: equiualeēt em: teneo nāq modū cadere in totū sequēs: vt mutuo sequit: necessario creans est deus: ergo necessario deo ē creā is aut infer hęc: necessario ē deo creās ille due em equālēt. si teneremz in aliquas tales ppōnes nō equialere: ppositionibus dicitis non opz q conuertat: vt si tenas hęc verā: possibilē albū erit non albu: hac existēte falsa: possibilē nō album erit albū: tūc nō est cōuertēda hec propō vt diximus. Idē dicēdū est de his immedieate post hoc albū erit nigrū: incipit eē hō sicut de pcedētibz: qz prima mutuo cōneritū in hęc: immedieate post hoc nigrū erit albū: in hęc: immedieate post hoc erit nigrū albū: q due equialēt: teneo enim ly post hoc restringere totū q sequitur. Et ppter hoc hec ppō incipit esse hō: cōneritū mutuo in hęc: incipit hō esse ens. Et si arguas cōtra hoc sic. In hac pna incipit esse hō: ergo incipit hō esse ens: nō fit de subiecto p dicitū: ergo nō est cōneritio: pna ē notissima p dīuisione: r aīc probat: qz antecēdētis subiectum est hōc terminus incipiēs esse ens: illud nō est p dicitū: ergo nō fit de subiecto p dicitū:

tum in illa cōsequentiā. ¶ Ad hoc argumētū pōt responderi negādo aīc: r ad probatiōē pōt vno mō dicit: q ly incipiēs esse ens nō est subiectū antecēdētis subiectū est ly ens: qz ly incipit qñ ē signū exponibile r rōne illū: ppō reddīt exponibilis immedieate nō est para extremū: tūc hō pōt sustētari ly incipit: esse quodēdam sincathegoremā sicut ly in domo rās rōne illius ppositiōē esse exponibile dīuisione p duas copulatiuas istas. Sed cōtra hoc pōt esse replica supponēdo qba adiectiua esse cōpleta: tūc incipit istū: incipit eē hō: est hoc totū incipiēs esse ens: ergo si subiectū ē hoc: totū incipiēs esse ens: illa ppō nō cōneritū in hęc: incipit hō esse ens: quū nō trāspōnātur extrema. Aīc pbat: qz hec ppō incipit esse homo: subordinat hūic: incipiēs esse ens est hō: subo subiectū huius incipit eē hō: est hoc totū incipiēs esse ens.

¶ Ad hoc argumētū pōt p dicitū q ly incipiēs pōt capi vt sit signum sincathegorematicū reddēs ppositiōē exponibile. Alio mō vt sit purū participiū r terminus cathegorematicū. Si primo mō sumat dicēdū esset qz propō nō est verbū adiectiuū: r qz nō subordinatur hūic: incipiēs esse est hō. Si vero secundo mō sumat: dicendū esset qz illa ppō non ppte est exponibilis: sed potū p p dicitū r dēscēdaz sub toto subiecto est probāda. Et sic iste equialēt in talibus: incipit esse hō r aliquod incipiēs esse est hō. Sed de his multo plura dicemus in. iij. libro qñ inquiremus exponētes huius vniuersalia. Omne incipiēs esse r etiā tāgīt aliqd i. iij. tracta. p tme partīs syllogisimoz incelarēt sapelimo r dīsamis. ¶ Aliter etiam pōt dicere illo supposito r tenēdo hęc verā: incipit esse in stās sicut cōmuniter solet teneri qz ppositiō nō pōt cōneritū sine noua ppositione: qz includit i se ppōnes diuēte dīlītatis r variā ampliatōē includētes. Sed alit r meli r poteris rīdere qz ibi fit trāsmutatio extremoz: quia subiectū in antecēdēte ē hoc totū incipiēs esse: p dicitū ē ly hō: r i hac incipit hō esse ens: qd est cōsequēs: subiectū est ly hō: r p dicitū est ly incipit esse ens r nō refert q ly incipit non sequat subiectū: qz ponit in viraq

llarum in principio vt maneat equalis appellatio: quā admodū hic fit. Requirit ad equitādū equus: q in hac cōuertitur. Requirit equus ad equitādū vt maneat semp post signūz pccitale ille terminus equus: multis nāq nō placet illā puertere in hac. a. equus requirit ad equitādū: q dicit pntas illā dēterminare equitate. ¶ Tertia regula ad uertēdū ppositiones affirmatiuas de extrāsecō tempore in quibz p dicitū sequit copulā opz variare extrema r reflectere p dicitū cū copula in cōneritū r mō etiā copulēsi modus fuerit oibus p p dicitū lo gicibus seruatis. per modos nō soluz terminatiōē modale: sed quāctūqz dēterminationē copule: vt mutuo sequit r formaliter hō fuit aial: ergo aial qd fuit aial hō est vel fuit. Similr etiā hec ppositio: deus necessario ē creās: mutuo conuertit in istā: creās qd necessario est creans possibilr est deus: formalit r mutuo sequit etiā. Adā est mortuum: ergo mortū quod est mortū adā est vel fuit: formalit r mutuo etiā sequit: ois hō est r fuit aial: ergo a. aial qd fuit aial ois hō est r fuit. Sīr etiā quēly istarū psequeniarū tenet p uersione mutua: hō est vel fuit albū: ergo albū qd est vel fuit albus: ergo aial quod est r nō fuit aial homo ē vel fuit. Notatē r his exēplis facio p dicitū pcedere copulā: vt nō solū ille cōntēntie teneant in terminis incōplexis: verū etiā in terminis cōplexis. Ad eniz ualet hec pna: in domo platonis ē r fuit fortes: ergo fortes q est r fuit fortes ē vel fuit in domo platonis: quia casu quo fortes sit vel fuisset in. b. domo q qñqz fuisset platonis: nō tñ p tpe p quo erat platonis: antecēdēs est verū r pns falsum. Si ergo bene vis illā ppositionē cōuertere: facias illū terminum in domo platonis pcedere: copulā illā dīuictā. ¶ Fortā saltergones ptra hec. Ad cōmittit aliquis error in hac pna: in domo platonis est et fuit fortes: ergo fortes q est r fuit fortes est vel fuit in domo platonis: qñ ille idē cōmittat in istā: hō est r fuit fortes: ergo fortes qui est r fuit fortes est vel fuit hō ergo si secūda consequentiā ualet prima ualet: qd est cōtra dicta. ¶ Ad hoc ar-

gumentum respondeo: q error q cōmittitur in prima pna in qua capiunt termini cōpleri est q arguit virtualr a nō accepto vnica acceptione: aut a nō restricto vnica restrictione ad terminū q nō solū restringit: s; etiā quēly parā restrigitur r accipitur virtualr vnice vnica restrictione. Declaro exēplo: iste due ppositiones equialēt. Fortes est r fuit in domo platonis ens: fortes est r fuit ens in domo platonis. Sīr iste: bunellus fuit hōis asin r bunellus fuit asinus hōis: r causa ē: qz p dicitū vnica restrictione restringit a copulā: r status est respectu copule. Sed notū est q iste nō equialēt in domo platonis aliquid ens est r fuit fortes: ens in domo platonis ē r fuit fortes. Quare i p uice pna arguitur a dēterminationē nō vnica ad vnica. Eodē mō dices si assumas copulā cōplectiue fūptū. Iste em non equialēt: aliqd albū r aliqd nigrū erit fortes. Et i aliquo instāti vel instantibus aliquid nigrū r albū erit fortes: supposito qz illa dēterminationē dēterminet totūz copularum solum. Sed iste bene equialēt: fortes est vel fuit albū r nigrū: r fortes in aliquo instāti vel instantibus est vel fuit albū r nigrū: sed hoc in terminis incomplexis non inuenitur. Sicut enim iste equialent: hō est vel fuit currens: hō currens est vel fuit: ita iste: homo fuit currens: in aliquo instanti homo fuit currens: supposito qz ly instanti dēterminet solum ly homo.

¶ Et hac regula cōuertes facile quilibet istarū: hō necessario est r non est aial: ois hō ptingēter non est r nō ē aial: intelligo in his modū tm cadere in priorē copulā. Primā enim cōuerres in hęc: aial qd necessario est r nō ē aial possibiliter est hō: r scba in hac. a. aial qd contingenter non est r nō est aial: ois hō possibiliter est. aduerte tñ qz hec propō ois hō cōtingēter nō est r nō est aial: licet videatur esse negatiua ē affirmatiua: sicut hec omnis hō contingenter non est animal est affirmatiua: r cōuertit in hęc mutuo a. aial qd contingenter nō ē aial omnis homo possibiliter est. Et etiā ex eadem regula hec ppō homo immedieate post hoc erit albū: conuertitur in hanc quod immedieate post hoc erit albū: hō ē vel im-

mediate post hoc erit. Et etiam ex hac regula hec ppō hō immediate post hoc erit albu: conuertit in hac: qd immediate post hoc erit albu: hō est vt immediate post hoc erit. Et ista hō incipit esse aial: in hac qd incipit esse aial hō est vel immediate post hoc erit: nō tñ inferat nō tñ inferat ab ea: qz si fortes hoza futura diuisa p partes pportionales minorib⁹ versus hoc instās in qualibet parte pportionali pari sit: 2 in qualz impari nō sit: 2 sit nūc et immediate ante hoc fuisset: hec ppō ē vera: incipiēs esse aial hō est: vt immediate post hoc erit ista existēte falsa: homo incipit esse aial. **¶** Querēs fortasse vtrū hec ppō hō incipit esse aial conuertat mutuo in hac: incipiēs esse aial qd incipit esse aial est vel immediate post hoc erit hō. Rñdeo q nō qm scōa est vera prima falsā: sñ forma sic dicēdo. Incipiēs esse. a. qd incipit esse a. vel immediate post hoc erit. a. 2. a. incipit esse. a. 2 hoc si ly. a. conuertat cum hoc termino binari⁹ hoim: 2 nūc nō sint nisi due forme 2 due materie separate: ex quibus in qualz parte pportionali hocz future diuisi p partes pportionales minorib⁹ versus hoc instās cōponant duo diuersi hoies: sic q nullus hō qui est in vna parte pportionali sit in alia qd facile p diuisione materiaruz poterit fieri. Sed illa ppositio conuertit pōt in hanc. Quod incipit esse aial hō est vel immediate post hoc erit. **¶** Nota q p tertiā regulā nō es hāc conuertitur hō est vel non fuit aial: qz diximus hāc esse negatiuā. In opposito modo ad ppositiones istas dicās conuertēs 2 pōnes negatiuas in quibus solū predicatū sequit̄ copulā: scilicet taliter q in conuersione illarū reflectatur predicatū cum copulā oppositā: 2 mō opposito si aliquis fuerit vt hanc ppositio nē homo est vel nō fuit aial: in hanc mutuo conuertēs: oē aial: qd nō est 2 fuit aial b. hō nō est vel fuit: vt scōm non cadat in totā copulā principalē: 2 primū nō soluz cadat i copulā iplicatiōis. Si mō pueres hāc: hō non cōtingēt nō est aial in hanc: omne aial quod cōtingēt non est animal. b. homo impossibilitē est.

¶ Uñ sit hec regula ad facile con

uertendū ppositiones negatiuas: eas piēs p r adictōiā ppositionis negatiue tibi ppositite q erit affirmatiua. Et per regulas datas dabis ei mutuo cōuertētē: 2 deinde capias p r adictōiā illi⁹ mutuo cōuertētis: 2 illa erit mutuo conuertēs p pōis negatiue tibi ppositite. **¶** Tertio gra: si petat a te mutuo conuertēs ppositionis: hō possibilt̄ nō est aial: si mas p r adictōiā illius q erit hoccolū necessario est aial: 2 hāc pōnem: ois hō necessario est aial p tertiā regulā cōuertēs in hāc mutuo. a. aial qd necessario ē aial: ois hō possibilt̄ est: tūc capias p r adictōiā illius q erit hec: oē aial qd necessario est aial. b. hō impossibilt̄ est: et hec ppō erit mutuo conuertēs hui⁹ pposititi: hō possibilt̄ ē aial. hec regula pōt facile pbari p hāc maximā. Cōtradictōie ppositiones p r adictōias habēt conuersionē aut facilius per hāc regulā. Si aliqua consequentia est bona: oppositum conuertētis infert oppositum antecedentiā: vt facile est intelligenti deducere.

¶ Contra dicta arguitur ista consequētia nihil valet: hō incipit esse albu: ergo albu qd incipit esse albu hō est vel immediate post hoc erit: ergo hanc dicta nulla: sequela pbat: et supponit vñ qd temp est verū q a determinatione vnica ad nō vnica sine distributione determinationis 2 determinabilis vniuersaliter cōsequētia sit bona: quo supposito pono casum q fortes tūc non sūt albus: sed hoza futura diuisa per partes pportionales minorib⁹ versus hoc instās in qualz parte alia 2 alia albedine habet fortes: ita q nullus alū hō incipiat esse albu. Tūc vtritas istī hō incipit esse albus manifesta est: 2 falsitas hui⁹ albu qd incipit esse albu hō est vel immediate post hoc erit: ergo ens habēs albedinē qd incipit esse albu hō est vel immediate post hoc erit: falsitas aut cōsequētis sic patz: qz bñ sequit̄ p supposito ens habēs albedinē: qd incipit esse albu hō est vel immediate post hoc erit: ergo albedinē ens habēs qd incipit esse albu hō est vel immediate post hoc erit: falsitas pñua manifesta ē: qz nulla singularis est verū

tab ly albedinē: hec est falsa est. Istā albedinē ens habēs qd incipit esse albu est vel immediate post hoc erit hō: quū subterit nō supponat: determinatio em vñ ista albedo non supponit: nec hoc est ista albedinē res hns. Et qñ nihil apponere: facile pbaret falsitatē hui⁹ ens vel immediate post hoc erit: 2 alia albedinē non supponit qz nō alia albedinē ea ea que erit in forte: olo fore: sñ nulla singularis vera est: o illa determinatiōe. **¶** Istā argumēto: reor esse verū: oñam illā nō valere: ex pñit illā bñ puerri. Sed nō valere: 2 illi⁹ erit hec quā etiā fudico q pñim⁹: qd incipit esse albu hō est perius: 2 iate post hoc erit: vt relatiuū reuel ly albu qd sequit̄ ly incipit. Et ad istū sensum opz capere conuertēs: hinc vt hec pñia nihil valet de materia: albu immediate post hoc erit hō: ergo hō q immediate post hoc erit hō est vel immediate post hoc erit albu. Sed si vis forma iter conuertēs in hac conuertēs: q immediate post hoc erit hō albu immediate post hoc erit. **¶** Et per hoc facillimū est ad formā argumētōz rñdeo. ad quoz primū respōdo negando minorē: arguit em ab analogo ad nō amplū: sed illa vt dictū est conuertitur in hāc: mortuū qd est mortuū Adā est vel fuit: qz licet ista inferat ab illa: nō tñ ista inferat illā: qz si adā resurgeret instat. **¶** Cōtra hoc arguit̄: hec ē falsa: mortuū ē vel fuit adā in illo casu: ergo dicta nulla: añs pbat: bñ sequit̄ mortuū est vel fuit adā: ergo qd vixit et nūc nō vixit est vel fuit adā pñtis falsitas p r 2 oñā tenet per diffinitionē illi⁹ terminū. Si fortasse rñdeo sicut cōter rñdet q diffinitio de ly mortuū nō est illa: sed q sic bz diffinitio ly mortuū: qd in aliquo tpe vixit in aliquo tempore post illud non vixit. **¶** Contra hoc arguitur: sequitur q hec est vera Adā est mortuū in illo casu post q adā ē aliqd qd vixit in aliquo tpe 2 in aliquo tpe post illū nō vixit. Fortasse aliqua melius respondēs diceret diffinitionem esse ly mortuū per participiū pñtis de ly viuo negatū 2 participiū pñterini affirmatū: ita q valeat tñ mortuū sicut vixit 2 nō viuēs: seu qd vixit 2 nō viuēs. **¶** Sed sic diffiniēdo tenēdo duos termi-

nos p r adictōios de eodē nō posse verificari: tunc hec esset falsa in illo casu mortuum est vel fuit adā quum sensus sit falsus qd vixit 2 nō viuēs est vel fuit adā: ille em terminus nō viuēs nō supponit p adā mediāte illa copulā: quū eius terminus p r adictōios supponat p o lo: sequeat̄ etiā hāc esse falsam tps fuit mortuus quū tps fuit viuēs. Ad saluandū ista hec 2 vt ppositiones cōter cōesse pcedatur rñdeo diffinitionē de ly mortuū mediāte quacūqz copulā esse istud copulā diuisiue sumptū vixit aliquid 2 aliquid post illud non viuēs vt illud totum in se habeat amplū modū significandi: id dixerim qz aliter hec esset negāda nō est mortuus. Et sic p r hanc esse verā in casu pposito mortuū est vel fuit adam quū sensus sit. Quod aliquid vixit 2 aliquid post illud nō viuēs est vel fuit adam.

¶ Circa diffinitionē de ly mortuū volunt inferre nonnulli cōter loquētēs nonnulla correlaria absurda: primo dicēt concedendū esse ferdinandū esse mortuū cōpluri et Nicolāū mortuū esse in stantia: qz ferdināndus vixit cōpluri 2 nunc nō vixit cōpluri. Sicut q in quocūqz loco desini esse tui mortu⁹ in illo. nō verebuntur preterea cedere ex illo qd est mortuus in hoc instāri instans preteritū de monstrando: quia deus vixit in hoc instānti et non vixit in hoc instānti. Sed credo q hoc concedunt ex defectu iudiciū volunt enim omnia eana lance mensurare: quare dico nullū illoz sequi 2 nego q ferdināndus sit mortuus in hyspa: nō em sensus eius est dat⁹: sed sensus est ferdināndus est mortu⁹ eo tpe quo fuit in hyspania: nec cōcedendū est sicut cōcedunt q scūs p r rursus est mortu⁹ in pctō: nō em sensus est q scūs p r rursus vixit in pctō 2 nō vixit in pctō: sed sensus est: scūs p r rursus est mortu⁹: 2 tūc erat in peccato. Quñ em ad hūc tales determinatiōnes opz sic explicare illas pōnes: logica em non est inuenta nisi vt pōnes vere 2 non absurde concedantur.

¶ Ad scōm rñdeo negando añs: ad p r adictōiā p r adictōiā minorē nego maiorē: 2 dico q si ille terminus albu ponat̄ in noiatino conuertit̄ in hanc videns nigrū qd fuit vidēs nigrū albu est vel fuit. Si adē

habet albu sit aceniatini casus conuertitur in hac: nigrū qd fuit nigrū albu uidit. Sed non conuertit in hac: nigrū qd fuit nigrū album videns est vel fuit: qd error est qd participiū vidēs stat in hac p illo qd est vel fuit vidēs in ista tñ albu vidit nigrū stat p illo qd fuit vidēs tñ. Quare casu quo fortes fuisse niger & videtur nūc brū bellū albu er ante hoc nihil vidisset aūs est verum: & consequens falsum.

Ad tres rationes sequentes ptz solutio per dicta in tertia regla. Sed nota q ista pna fortes est vel fuit aial: ergo aial est vel fuit fortes: est formalis & non pot instari in simili forma sicut qda vult sic dicēdo. a. v. fuit hō: ergo homo est vel fuit sic dicēdo. a. v. fuit hō: vt conuertat cū hoc termino in domo platonis: fortes: qz si ille terminus in domo platonis fortes capiat nō vnica acceptione nō sunt eiusdē forme: vt ptz p dicta caute pto: etia sic probat: qz dato opposito sequitur has duas contradicōdas posse simul esse veras in simili forma fortes est: hō fortes nō est hō qz in simili forma sic dicēdo. a. est hō. a. non est hō in casu impositionis illius lixere. a. z posito q plato habeat duas domos in quarū altera tñ sit fortes dant si vnal vere. Si vero capiat ly in domo platonis fortes vnica acceptione: ille sunt eiusdē forme & non pot instari illi psequētie sicut nec ptz. Notandū est etia z tertia: rationē qz hēc ppositio albu est et fuit fortes: pot in istam optime conuerti: fortes qui est et fuit fortes album est et fuit fortes albu ē vel fuit: sicut iste equales: dens qui necessario est dens creans possibiliter est: et dens qui necessario est dens creans necessario est: hoc regulariter ptzigit quādo signa & modi sunt pntre vta: sed iste nō equalit: creās qd ptzinger est creans dens ptzinger est.

Contra quintū argumentū notabis: qz ppositiones de copulata copula: quaz vna copula affirmat & altera negatur pueredo non pot predicatū distribui in conuertēte: sed dz supponere, sicut pdicatū supponit i ppōne affirmatiua. vñ in conuertēte huius ois hō est & nō fuit aial ly aial dz stare pntre tñ: ac in conuertēte huius hō est et non fuit aial ly aial debet supponere determinare et hēc conuertēs vt dictū est: aial qd est & nō fuit aial hō est vel fuit: & in conuertēte huius hō est & nō fuit aial hō est vel fuit: qz si est pars conuertēs eius est hēc aliqd omne: qd est & nō fuit: qd animal fortes est vt qz & non fuit: omne animal quod est & nō fuit: omne animal fortes est vel fuit: facile venies instanciam in terminis diuinis.

Contra hoc qd dz qz hēc est bonas fortes est & nō fuit aial: ergo aial qd est & nō fuit aial fortes est vel fuit: qz si illi modo sunt conuertēte ppōnes: ista copula: arguit sic ex dicis se copulata esset bona conuersio hēc essentia qz na est & nō fuit. a. ergo. a. qd est: non fuit. a. hēc essentia diuina est vel fuit: sed hoc est falsum quū si ly. a. conuertat cū isto termino filius vel pater creās & pater natus creet & ante hoc non creauisset hēc sit vna. a. a. qd est & non fuit. a. hēc essentia diuina est vel fuit falsa existēte ptoze: demāstro em per ly hēc essentia diuina.

Hoc argumētū difficillime solutio esset: qz pbat: illā ppōne nō conuerti in istam mutuo & ex pnti ppter hēc tertia regulā patijstantia nūc pnti: notauissemus argumētū vltimo tertiū cap: huius & argumētū vltimo ptra Barbara naturā hui' terrami essentia diuina qz capie incōplere talis nature esse: vt si incōplere singularitet vtz pro ista essentia diuina aut incōplere distribuat qz in affirmatiua pure talis distributio incōplere & in ppōne negatiua talis singularitatis sine particularizatio incōplere distributio: cōplere equalit qd sit vt in hac pna qd est & non fuit. a. hēc essentia ē vel fuit: ergo hēc essentia est & non fuit. a. argumētū virtuat a nō distributo ad distributio: qd est & nō fuit. a. hēc essentia ē vel fuit: qd est hēc essentia ē vel fuit & pna in cludit ppōne negatiua: vtz hēc hēc essentia nō fuit. a. & ista hēc essentia nō fuit. a. equalit huius oē qd est hēc essentia nō

est & fuit albu fortes non est vel fuit: vt ly non cadat in totū: & hēc: hō est & non fuit albu: in hā: omne albu qd non est & fuit album. b. homo non est vel fuit: & pntū nō cadat in primā copulā: & scdm in totum. Ad nonam dices similitudo si admittas suppositum sicut ad sextam. Ad decimā & eius pfirmationē facillimum est rñdere p tertia regulā per quā hēc ppositio creās necessario est dens: in hā conuertit: de? qui necessario est de? possibiliter est creās: & hēc: de? ptzinger est creās: in hanc: creans quod contingēter est creans possibiliter est dens. Ad vndecimā ptz solutio ex vltima regula posita pro pueritio pponū negatiuarum: quia illa conuertit in hanc: omne creans quod necessario est creās. b. dens impossibiliter est seu possibiliter non est. Ad duodecimā nego aūs & solutio ptz per regulā iam dictā: qz illa conuertit in hanc: ois dens qd ptzinger est dens. b. creans impossibiliter est: queres fortasse circa hoc vtrū sequat creās non ptzinger est dens: ergo qd non ptzinger est dens creās non ptzinger est: rñderit qz nō: qz in simili nō sequit. a. non ptzinger est. b. ergo qd non ptzinger est. b. a. non ptzinger est: qz si ly. a. conuertat cū hoc distictio fortes vel chymera & ly. b. cū vno termino habere tot supposita sicut iste terminus creās vel non fortes & idē connotans aūs est verū et pns falsum: & adhuc etiam hēc consequentia non est bona a non ptzinger est. b. ergo. b. qd non conuertit est. b. a. impossibiliter est: quia si ly. a. cum hoc termino parer conuertat ly. b. cum hoc distictio creatura vel filius diligens homines: vel spiritus sanctus crans diligens homines: antecedēs esset verum & consequens falsum. Ad tredecimā nego antecedens: et ad probationē nego maiorē: qz illa conuertitur in hanc per tertia regulam carrēs quod possibiliter est & non est carrēs fortes possibiliter est. et eodem modo dices de affirmatiuis que assumuntur in quindecimo argumento quas facile conuertes per tertia regulam.

Ad decimā quartā rōnem nego antecedens: & ad probationem nego maiorē: quia illa per vltimā regulā quā sit negatiua debet conuerti contradictorio modo

fit. a. Quare ptz qz capiēdo ly hēc essentia incomplete hēc consequentia: non est mala ppter regulā: quia deficiat in ea: sed qz aliqd de comittit error & illa pna nō est eiusdē forme cū ptoze si tñ ly hēc essentia caperet pplere pna esset bonas: atqz hēc na caperet pnam (hēc essentia incipit ee. a. ptz hanc pnam) hēc essentia incipit ee. a. qd incipit esse. a. est & t immediate post hoc erit hēc essentia nō esse mutua. Sicut neg hāc valere. qd ptzinger est. a. possibit est hēc essentia: ergo hēc essentia ptzinger est. singularizando ly hēc essentia incipit ee. p essentia diuina: petentes igit in q. a. conuertit illa essentia est & non fuit. Ad hoc rñdeo qz nisi reflectat non fuit. Ad hoc rñdeo qz nisi reflectat subiecti: est predicato vir poterit conuerti in q. a. modo essentia q est & nō fuit. a. est hēc essentia: nec mireris qz ista accidit: qz nō est ppter defectū regularū da essentia id euenit ex natura illi? termini essentia cuius natura diligerit fuit considerata a nobis locia allegatis. Ad septā rōnem rñdeo: supposito illo admissio vtz qz ppositio illa imediate redncatur ad vna copulatiua q non pot mutuo conuerti in vna cathegoricā sine impositione noua: sed bene in vnam hypoptheticā. dicit notanter sine noua impositione: qz posset bene in hāc mutuo conuerti ergo. g. aial homo est & nō fuit: supposito qz ly. g. denotet qz illa ppō sit imediate reducēda ad copulatiua cuius partes sunt mutuo conuertētes partū copulatiue ad quā illa ppō reducat. Sed meli' videt mihi esse dicendū qz illa ppō. a. hō est & nō fuit aial: nō pot in aliquā mutuo conuertit: causa huius est: qz illa ppō est virtualiter ppositio hypothetica: quā inferat & inferat imediate ex vna ppōne hypothetica: & si cū impositione ppōnes debet puerri nulla esset difficultas in conuersionibus: nec de rigore logice oporteret aliquā conuertere. Eodē modo dices hāc. a. hō est & fuit ois hō: supposito qz imediate reducat ad copulatiua nō posse mutuo conuerti: sed si nō admitteres suppositum idem est dicendū sicut de hac homo est & fuit omnis homo: intelligo ly omnis non esse partem extremi. Ad septimā & octauā ptz solutio ex regula posita ad puerendū ppōnes negatiua: qz hēc ppō fortes non est vel non fuit albu dz in hanc puerri: omne albu qd

ad sua affirmatiua & sic puerres mutuo
e^o erit hec: o^e creas qd possibit non est
& est creas. b. de^o impossibit e^o eodē mō
puerres p regulā sepi^o allegatā ppōnes
de disticta copulā postas i decimo quo
argumento: hāc: hō cōtingēt erit vel
nō est currēs: in hāc: o^e currēs qd nō con
tingent erit: & est currēs. b. hō impossi
bitr est: istam: o^e est vel impossibit est
aial: in istā: o^e aial qd nō est: & possibit e^o
aial: b. hō impossibit e^o & cadat negatio
que adit copulē iplicationis solū super
prima parte: & ppositiōnes huiusmodi
habēt difficultatē p^o hāc: & facile p
regulā dātas possunt conuerti: r per ista
p3 solutio ad decimū quintū argumētū.

Ad decimā sextā rationē dicitur est q
antecedēs consequētē ibi formate con
uertitur i istā. Quod immedate post hoc
erit nigrū albu est vel immedate post hoc
erit. In istam aut nigrū quod immedate
post hoc erit nigrū albu est vel immedate
post hoc erit: non cōuertet nisi capi
endo eā loco p^ouicā vel tenēdo q a de
terminatione vnicā ad nō vnicā non va
let p^oa: aut q loco diffinitū nō licet pone
re suā diffinitōnē quoz oppōita teneo.

Ad decimā septimā r^oim est tenēdo
q in hac ppōne immedate post hoc al
bum erit nigrū: ly post hoc determinet
totū sequens. Sed inuenio quendā virtū
doctū qui dicit nō debere cōverti in hāc:
immedate post hoc nigrū erit albu sicut
diximus: sed in istā immedate post hoc
nigrū qd erit albu erit: in qua seruat eā
dem ampliatio: sed hoc est falsum: q: si te
neatur ly post restringit totū predicatū:
clarū est q cōuertit in ppōnem istam im
medate post hoc nigrū erit album: & ad
huc quicquid teneat dabit hec ppositio:
immedate post hoc qd erit nigrū album
erit vera hac existēte falsa immedate post
hoc albu erit nigrū: casu quo fortes im
medate post hoc erit albu: sed immedate
post hoc nō erit nigrū: sed bene erit q
q niger. Dicendū est igit debere cōverti
in ppōnem dictā. Verū est si q cōuertit
in illam: si post hoc restringat copulā im
plicationis sicut & copulā principalem.

An confirmatiōnē r^oideo q illa
propositio immedate post hoc albu non
erit nigrū: nō cōuertit in ppōnem ibi dā

tam: q: arguit a non distributo ad disti
būtū respectu de ly album. Sed cōuertit
in hāc supposito illo qd dixim^o de ly post
hoc immedate post hoc omne nigrū qd
erit: a. albu non erit supposito qd ipa im
portat: ver ly post hoc restringat copulā
implicationis capio ly post hoc admerita
liter: qm si cōuertit ppōnaliter non esset
maior difficultas de conuersione istius
immedate post hoc albu non erit nigrū:
q: de cōuersione huius: albu non erit nigrū:
qm ille equiualeat. Si: & iste immedate
post hoc nullū album erit: nigrum & nō
q: post hoc album erit nigrū: capiēdo
ly post hoc propositiōnaliter.

Et ad illud qd rāgis de illa dōne: al
bum immedate post hoc non erit h. q: dicit
co q illa ppositio non est affirmatiua: cō
uertit appareat eē affirmatiua. Sed ipa q
negatiua: q: infert ex hac formati: o^e ab
bum non erit nigrū: q est pure negatiua
& est bona difficultas de conuersione mu
tua illi^o. Pro cui^o difficultas (que pul
chra est) declaratiōe notādū est si ly post
hoc capiat ppositiōnalit nulla penit^o est
difficultas: sed si capiam^o ly post hoc ad
verbaliter sicut in ppōnib^o pcedētib^o
assumpsimus. R^oideo q d3 puerit p^oradic
torio mō ad istā: non albu immedate post
hoc non erit nigrū: q est sua p^oradictoria
& q ista puerit in hāc a. nigrū qd nō im
medate post hoc non erit nigrū: o^e albu
est vel immedate post hoc erit. Ideo illa
albu immedate post hoc nō erit nigrū: con
uertit in hāc: o^e nigrū qd nō immedate
post hoc nō erit nigrū: b albu nō e^o vel im
edate post hoc erit. vt vltima: negatio ne
get totā copulā. Et ex his clare sequitur
ppōnē illā non puerit mutuo in hanc o^e
nigrū qd immedate post erit nigrū. b al
bum non est vel immedate post hoc erit:
negatio casente in totā copulā: q: al
ter non esse apparet. Hoc si pbat: q: si
hora futura diuidat per partes ppositio
nales: minoub^o versus hoc instans erit
qualibet parte pari fortis sit album & ni
grum: in qualibet impari nec sit album
nec nigrum & non sint nec erit plura al
ba nec nigra: hec est falsa: altera existi
te vera: nec etiam cōuertitur in hanc
omne nigrum quod immedate post hoc
non erit nigrū. b. albu non est vel imme
diate post hoc erit: facillima est instātia

Ad decimioctauū & decimionū pa
ter solutio ex dictis i corpore questionis.
Ad cōfirmatiōnē decimionū nego mino
rem: q: arguitur a nō amplo ad ampliū: &
ab amplo ad nō ampliū. Sed per tertiam
regulā debes illam propositiōnē in hanc
conuerrere desinens esse qd est desinens
esse incipiens esse est vel immedate ante
hoc fuit. Ad viceimū respondeo negā
do antecedēs: & ad p^obationē concedo q
in nullā illarum potest cōverti aliqua il
luz ppositiōnū mutuo: sed hec: ois hō in
aliquo instanti nō erit aial: cōuertitur in
hanc: nullū aial qd in quilibet instanti erit
aial homo est vel erit: q: sua p^oradictoria
que est hec hō in quolibet instanti erit ani
mal: seu. b. aial pueritur in hanc per ter
tiam regulā. Aial qd in quolibz instanti
erit aial: homo est vel erit. Et ista: ois ho
mo in. b. instān nō erit animal: scōm ali
quos non potest mutuo cōverti sicut nec
fūs cōradictoria: sed illa ppositio potest
iudicio meo in hanc mutuo pueri in ali
quo instanti omne aial qd erit aial nullus
homo est vel erit: supposito q ly instanti
restringat semper copulā implicationis:
sicut sua cōradictoria que est hec. a. ho
mo in quolibet instanti erit animal: mu
tuo conuertatur in hanc: in quolibz instā
ti aial qd erit aial homo est vel erit. Hec
intelligo istam tenendo verum. Album
in hoc instanti erit homo: demonstrando
per ly hoc instans aliquod futuruz: casu
quo nullus homo post hoc erit alb^o: sed
nūc sit albus & in instanti demonstrato ali
quis homo erit de hominibus albis qui
nunc sunt: quia si teneretur illa falsa con
tra cōmūnē modum dicendi: tunc illa p
positio cōuertetur in eandē ponendo il
lum terminū instanti esse determinatio
nem tam copulē implicationis q: p^onci
palis. Ad confirmatiōnē dicitur est illam
in hanc cōverti. a. equus ad equitandū
requiritur: aut si manū in hanc requirit
equus ad. b. equitandū: supposito q p^o
ascendatur sub illo termino, equitandū
q: reducat ad cōditionalē & nō conuer
tur in hanc: equus ad equitandū requi
ritur in simili forma sic capiēdo lumen
ad videndum requiritur & ad videndum
requiritur lumen. Hec vltima est vera. p^o
ma falsa.

Ad aliud respondeo sicut respō

sum est vsq; ad replicā ad quā respondeo
negādo q: bene sequat: quia in simili nō
sequitur. qualeslibz a. qualislibz homo est
ergo qualislibet homo qualeslibz. a. est: q:
vt dicitur est cap. 4. si ly. a. conuertat: cum
hoc termino existens in. a. loco: r fortes &
plato sunt oēs hoies & fortes in. a. loco sit
albus: r in. b. niger: plato vero in. a. niger
et in. b. albus: tunc aīns est verū r p^ons fal
sum: & etiam si album dicatur cuius me
dietas aut mino: q: medietas sit alba et
nigrū ppositiōnaliter: tunc sic instabitur
qualeslibet. a. quilibet pars est: go quā
libet pars qualeslibet. a. si ipa. cōuertat
tur cum hoc termino medietas superior
fortis vel medietas inferior: fortis: &
medietas superior: sit alba scōm se r quilibet
fuit: et sit fortis medietas platonis & me
dietas ciceronis: r ibi omnes partes sint
albe: r in platone nigrē: vt positū est ibi
dem. per dicta in hac questioe facillime
quicunq; poterit quālibet ppositiōnem
conuerrere. Multa possent hic addi sicut
de cōuersione exclusuarū in vnipersalez
et cōuersio. Sed quia materia nō est om
nino pertinēs & in exponibilib^o que ter
tio libro tradētur dicemus ad lōgū capi
einsdē. r. nō loquor de cōuersione illarū
quia soluz istam questioē mouimus: vt
per hanc regulam cōuertat quālibz pposi
tiones nō exponibiles: & vt meli^o potuis
set cognoscere veritatem regularū addi
dimus exemplorū gratia illa argumē
ta: in quibus ponuntur difficiliores pro
positiōnes q in hac materia inueniuntur.

Ad secundā questioē que facit
lima est in qua inquirebamus q: ppōnes
poterāt cōverti simpliciter que vero p ac
cidents. Respondeo Aristō. r Pet. v^o p^o dicit
cōuertit ppōnem vniuersalē affirmatiuā con
uertit per accidens: & particularē indefini
tam: & vniuersalē negatiuā conuertit sim
pliciter: sed ipsi procedebant de ppōnib^o
de modo loquēdi consueto: quarum pre
dicata si fuerint partes affirmatiuarum
nō distribuūtur. si vero fuerint negatiua
rum distribuūtur. Et eodē modo dicitur
ppositioē particularē negatiuā non
posse conuerti simpliciter neq; per acci
dens: sed quia in sequentibus pcedem^o
et processimus contradictorias assumen
do compositas: tam ex ppositiōnibus de
modo loquēdi consueto: q: ex ppositiōne

subus de modo loquendi in consuetudo. Ideo dico qd quilibet ppositio potest conuerti simpliciter. Similiter quilibet ppositio potest per accidens conuerti: capiendū illud signum quilibet distributive pro se neribus singulorū. Probatur quoniam hec ppositio omnia homo omne animal est: potest simpliciter conuerti: est vniuersalis affirmatiua: particularis affirmatiue et vniuersalis negative exēpla sunt: clara: sed de particulari negatiua probatur quoniam bene sequitur: homo animal nō est: ergo animal homo nō est. Hic nō obstantibus datur aliqua ppositio vniuersalis negatiua: que nō potest conuerti simpliciter: vt patet de hac: nullus homo est fortis. Similiter hec: omnia hō animal nō est: nō potest conuerti. Et si queras vtrum hec sit sua conuertens: nihil qd est omne animal est homo. Respondeo qd nō: ium primo quia impoꝑ: est ille modus conuertendi: etias hec est vera ois persona deus non est: hec falsa nihil qd est omnis deus est psona. Sed hie nō obstantibus qd si simpliciter conuerti nō capiatur sicut Petrus Hispanus accepit. Sed simpliciter conuerti nil aliud fit qd eadem, quāritate: id est acceptioe terminorū: eadem qualitate dico oem ppositionem posse simpliciter conuerti: vt prius defendimus. Et hec breuiter sufficit dixisse de conuersionibus.

De conuersione per contrapositionem.

De conuersione per contrapositionem. vltimo dicere oportet: ne permitamus modum arguendi hunc qui a multis ponitur. Conuersio igitur per contrapositionem diffinitur a Petro Hispano. Est cōsequētia in qua fit de subiecto predicatū et de predicato subiectū manente eades quantitate et qualitate. Sed mutatis terminis finitis i infinitos: aut mutatis infinitis i terminos finitos: intellige posita cōstantia (affirmatiue arguendo) oppositū predicatū et (negatiue) subiectū: vt sequitur formaliter: ois homo est animal: nō animal est nō animal: ergo oē nō animal est non hō. Similiter formaliter sequitur: hō nō est aial et homo est hō: ergo nō aial nō est nō homo: posuit cōstantiā hoc modo: nō animal est non animal et homo est hō: vt formaliter sit cōsequētia: si quandoq; per appōnēz de secūdo adiacēre: deinceps po-

nerimus cōstantiā capias eas loco cōstantiarū dicarum per. Hysp. nō meminit cōstantie fortassis: quia tenet terminum infinitūz verificari de termino supponente et nō supponente quo tenet non oportet ponere cōstantiā: sed id fallum est vt probatum est in annotationib; tu per libro priorum.

Ad dicit vltimus vniuersale affirmatiua conuerti per compositionē in aliam vniuersale: et particulare negatiua in se ipsam. i. in alias particulare. Jerēpla data sunt. Ex quo patet hāc: hō ptingēt nō est aial nō posse conuerti per contrapositionem: nec hāc hō est et nō fuit aial est affirmatiue: sint et nō sint vniuersales. qd anteq; huius modi arguendi sint boni deducet facile ex duabus rōis p̄p̄. h. lib. Perihyarmenias positio: quarū prima est ab affirmatiua ad negatiua predicato variato penes finitūz et infinitū est bona p̄na et scda est a negatiua ad affirmatiua predicato variato penes finitū et infinitū: et posita cōstantia subiecti est etiā bona p̄na. fundat hie modus arguendi in conuersione et ideo vbi dō fecerit conuersio etiā ibide deficit hie modus. Ex qbus rōis patet hanc p̄nam esse bonam: ois hō est aial et nō aial est: ergo oē nō aial est nō hō: qd hie sequitur: ois hō est aial: et nō aial est: ergo ois homo nō est nō aial et nō aial est: ergo oē nō aial nō est nō hō et nō aial est: tūc vltra ergo oē nō aial est nō hō: de p̄no igitur ad vltimū (cū ois p̄ne intermedie sint bone) nā prima tenet: qd prima pars aīntis infert primā p̄ntis p̄nam: et scda scdam qd est ei symnima: et scda tenet: qd scda pars aīntis est cūda aīntis: et prima aīntis infert primam p̄ntis p̄ conuersionē. Et tertia tenet p̄ scdam regulā: sequitur qd ois hō est aial et nō aial est: oē nō aial est nō homo.

Haud dissimiliter deducēs has: hō nō est aial et hō est inferre hāc nō aial nō est nō homo: qd hie sequitur ex illis duabus hec per secūdā regulā homo est non aial. Et ex hac sequitur per conuersionē qd nō aial est homo: et hac per primam regulam qd nō animal nō est nō homo. De primo igitur ad vltimū sequitur ex illis hec nō animal nō est nō hō quod probandum erat. Sed circa hec notandū est quoniam

nō eodem modo cōstantiā ponendā esse in isto modo arguendi ad hoc qd p̄na teneat si tenet ponendā est arguendo vt iube: scda regula: cum in his regulis fundamentū sūū hēat h modus conuerti (qui nō p̄p̄ie conuersio est appellandus) vnde quicunq; aliqua regularum deficit: tunc etiam hic modus arguendi deficit.

Quare quia sepe de his regulis mentionē in superioribus fecimus et syllogismus et in dicendis erit sermo et qd simul tractando has regulas declaram; modū hunc arguendi. Queritur vtrū iste regula sint verē et in omni materia teneat et arguitur qd nō: nō sequit hōis aīn? nō est aīn? et hōis aīn? est: ergo hōis aīn? est nō aīn? preterea nō sequit a. hō nō est aial et a. homo est: ergo a. hō est nō aial. Tertio sic non sequit: deus possibiliter nō est creans et deus possibiliter est: qd deus possibiliter est non creans. Quarto sic nō sequitur: aliquod instans non fuit instans et aliquod instans fuit: ergo aliquod instans fuit nō instans. Et in his arguitur a negatiua ad affirmatiua predicato variato penes finitū et infinitū: ergo p̄positum. Preterea arguitur cōtra primam regulā nō sequitur: for. ymaginarie est nō aīn? ergo for. nō ymaginarie est aīn? similiter non sequitur: for. fuit in aliquo tpe nō albus ergo fortēs nō fuit in aliquo tpe: albus. Preterea non sequitur hec essentia est nō pater: ergo hec esse nō est pater capiēdo ly p̄ incomplete.

Pro solutione harum aduertēdū est regulā primaz in hoc fundari qd duo termini cōtradictorij nō possunt de eodem termino singulari singulariter tēto verificari: secūda in hoc qd duo termini cōtradictorij nō possunt de eodem falsificari: vnde si quis dicat duos terminos cōtradictorios de eodem falsificari apparet ipsum debere sustinere regulaz secundam parti instantiā. Unde si hec falsū est: fortēs semper erit albus: et hec falsū fortēs semper erit nō albus: fit vt cōtradictoria secūda nō inferat primaz. Quare videtur qd arguendo a negatiua ad affirmatiua cōsequētia nō valeat quia nō sequitur: fortēs nō semper erit nō aial: ergo fortēs semper erit animal. Quicunq; modus tamen teneatur sine teneamus

duos terminos cōtradictorios de eodes verificari mediante copula amplatina si ne oppositū: defendi potest regulas esse vniuersaliter veras. Sed diuersimode respondendū est: ad nōnulla argumenta secundū vnum modum et scdm alium.

Vniuersaliter tamen secundūz vtrūq; modū sciendū est qd arguendū a negatiua ad affirmatiua cōstantia ponendā est taliter vt nō pro aliquo supposito subiecti aut partis verificetur cōstantia pro quo nō verificetur ppositio negatiue nec ecōtra. Atq; hinc vniuersaliter fit vt si recte velis ponere cōstantiā subiecti negatiue opz in ipsa cōstantia subiectūz distribuī quāz partē si partes haberit nō vnice acceptas aut addere relatiuum idētitatis subiecto aut partib; nō vnice acceptis. Atq; hinc fit p̄nam factā in primo argumento vt hōis aīn? nō est aīn? et hōis aīn? est: ergo hōis aīn? est nō aīn? nō valere. Cōstantia em̄ p̄ aliquo verificatur pro quo non verificatur negatiua. Sed ponēs cōstantiā sic eūdem hōis aīn? est aut cuiusq; hōis aīn? est. Similitudo hec p̄na nō valet: cū in subib; hōis quib; aīn? nō est albus et hōis aīn? est: ergo cuiusq; hōis quib; aīn? nō est nō albus. Et hinc fit qd nunq; valet p̄na a negatiua ad affirmatiua: subiecto negatiue supponēte cōfuse tantū aut subiecti parte nisi ponatur cōstantia cuius relatiuo idētitatis: aut ponatur cōstantia per vnam ppōnem cuius subiectum distribuāz et p̄dicari supponat: determinate vel distributive hoc modo a hō nō est aial et idem hō est vel ois homo est. b. hōis hōis hō ois hō est: ergo a. hō est nō animal. Si em̄ poneretur cōstantia hoc: nō ois hōis hō manifestū est affirmatiua p̄ aliquid verificari et negatiua esse verā et pro nullo tali supposito eē verā. Oportet em̄ (vt dictū est) qd si p̄na sit bona qd p̄ illū supposito p̄ qd verificat negatiua p̄stantia reddatur vera. Unde si p̄ aliquo negatiua et nō pro eode cōstantia: sed p̄ aliū alio verificetur nō opz p̄nam valere. Aduertē qd ponendo p̄stantiā scdam illa p̄na nō valet in terminis vniuersis vt statim dicitur. Quare si vis bene ponere: ponēs cōstantiaz tertiam. Atq; er dictis sequitur qd consequētia quartorū argumento facta nō valet non enim recte ponit cōstantia: sed sic

opz argumētari aliq̄ instās non fuit in stās: idē instās fuit vel omne instās fuit: ergo aliquod instās fuit nō instās. Similiter nō sequitur nullū album fuit non nigrū: album fuit: ergo omne albū fuit nigrum: sed pones sic constantiam omne album fuit. et tunc recte inferes.

Ad uertendum hoc p̄terea p̄dicatū cōsequētis in hoc mō arguēdi de bere supponere eodē mō sicut p̄dicatū cōstātie q̄ hoc si p̄dicatū cōstātie sit iste terminus ens: defecit cui nō sequit nō a hō est nō aial z ois hō est: ergo nō a hō non est aial: q̄ p̄dicatū cōstātie cōstātie tū supponit: ideo debes inferre non hō non est aial sine ois hō est aial: z non illā quā intulisti in qua p̄dicatū supponebat determinate: sed ista p̄na esset bona: non a. hō est non aial z ois hō est. b. ens: ergo nō a. hō non est aial. Dixi notā ter dūmō p̄dicatū sit iste terminus ens: q̄ si nō sit iste terminus ens non opz p̄dicatū p̄ntis supponere eodē mō sicut p̄dicatū cōstātie. Non em̄ sequit nullus hō est aial: z ois hō est: ergo ois homo oē nō aial: ois hō est. Si tamen caperes hanc constantiam: ois homo omne ens est: p̄na. esset bona. **N**otabis tū q̄ inierēdo er vna negatiua vna in qua p̄dicatū supponit determinate ponēdo cōstātiā raltit q̄ p̄dicatū cōstātie supponat determinate: z supponat distributive consequentia non valet in omnibus terminis. In diuinis enim nō sequitur nō a deus est nō persona z ois deus est b. ens: ergo ois deus est b. p̄sona. Si tū ponerēs cōstātiā sic ois deus ois deus est vel ois deus oē ens est p̄na illa esset bona: z propter hoc dictū est q̄ i hac p̄pone a: hō nō est aial: cuius erat ponere cōstātiā sic: ois hō ois hō est: q̄ sic. ois hō est b. hō: q̄ ponēdo scōdo modo datur instātia in terminis diuinis sic dicendo a. deus non est p̄sona z ois deus est b. deus: ergo a. deus est non persona. extra terminos diuinis sufficit ponere como constantiam.

Aduerte vltimus q̄ inferendo sicut cōmuniter solet inferri oportet q̄ p̄dicatū p̄positionis negatiue distribuat ad hoc q̄ ille modus arguēdi valeat. qm̄ si nō distribueretur argueretur a non distributo ad distributū vt sic dicendo: for-

tes homo nō est: ergo fortes est nō homo. Dixi notāter inferēdo sicut cōiter inferri: q̄ p̄ bene inferri ex ista for. homo non est: vna in qua ille error tollat hęc vcz for. homo non est supposita constantia: ergo for. aliq̄ nō ois hō est supposito q̄ termini nō cōtradictorius debeat sic verificari hoc ois hō est ita q̄ captat sicut dicemus tertio lib. p̄i. capi. ly ois in scōda exponēte huius tū ois homo est aial. si enim ly ois efficeretur ibi pars extreme instaret in terminis diuinis sic pater aliquid de nō est: ergo pater est non omnis deus.

Aduerte p̄terea si teneamus duos terminos cōtradictorios non posse verificari de eodē termino z c. negatiua r̄i cōstātiā ponēda esse per copulā cōtradictoria z modū cōtradictoria copulę et modo p̄positiue negatiue z copulę z modū p̄ntis futurā esse eandē euz copulę opposita copulę z modo negatiue et hoc vt termini teneantur eque ample z c. defectu cuius hęc p̄na nō valet deus possibiliter nō est creās z deus possibiliter est: ergo deus possibiliter est nō creās: sed opz sic ponere cōstātiā ois deus necessario est: z inferre hanc deus necessario est: est inferre hęc deus necessario est nō creās. Similimodo er hie fortes non semp̄ erit albus z fortes semper erit: inferes hanc for. semp̄ erit non albus: si r̄i et hac for. nō est vel nō fuit nō albus cum cōstātia vulneris inferre affirmatiuam de p̄dicato infinito oportet te assumere for. non est vel nō fuit albus z for. est er fuit: ergo fortes est z fuit non albus qui modus arguēdi bonus est. potest aut̄ pbare hunc modū arguēdi esse bonū: q̄ dato opposito q̄ nō valet er tūc ante posset esse verum p̄ntē existēte falso quo posito inesse sequitur verbi causa in vltima p̄na hęc esse falsam for. est z fuit nō albus: z quus ante sit verū sequit cōtradictoria eius esse falsā quare hęc esset falsa fortes est z fuit albus: er etiam hęc fortes est z fuit nō albus q̄ non potest esse scōm̄ hunc modū cōstātia hęc existēte vera fortes ē z fuit. **P**ostea etiam dicere sicut dictū est vlt. arguētum totū cap. canōdū esse ne arguat a particularitate ad vniuersalitatē ex parte copularis ita q̄ in hac consequentia deus possibiliter non est creās er deus possibiliter est: ergo deus possibiliter est nō

creās virtutē in p̄ntē ly possibiliter distribuit quā sensus p̄ntis sit de possibiliter est nō possibiliter ē creās. Sed si bñ vis argumētari p̄ hęc regulā opz te tollere illū errorē: z sic inferes ex illis hęc de possibiliter est q̄ nō necessario esse creās. Et sic p̄t q̄ dīcēdū est de hac regulā s̄m̄ virtutē q̄ modū: q̄ tenēres duos terminos p̄dicatos de eodē falsificari dicerēt cōstātia posita vt in notabilib⁹ dictū est semp̄ hunc modum arguēdi esse bonū nisi aliunde cōmittas errorē. hoc vltimū addit: q̄ nō sequit for. nō semp̄ erit albus z for. sep̄ erit: ergo for. semp̄ erit nō alb⁹: q̄ virtutē arguit a particularitate ad vniuersalitatē ex p̄te modī copulę: sed inferre licebit er illis hanc for. aliq̄n erit non albus aut for. nō semper non erit nō albus qm̄ idē est. Et p̄ hęc p̄t ad rōnes q̄ cōtra hęc regulam̄ s̄iebant tam s̄m̄ vnum modum s̄m̄ alterum.

De alia regula videlicet prima parua est difficultas: nec aliud dicendū est nisi q̄ vniuersalit̄ p̄na est bona nisi cōmittat error aliq̄s: z maxime aspiciēdum est ne arguat virtualiter a particularitate ad vniuersalitatē seu ab vniuersalitate ad vniuersalitatē affirmatam aut ad particularitatē negatā: q̄ non sequit fortes est z fuit non albus: ergo for. non est z non fuit albus. prima negatio hęc cadere in primā partē q̄ virtualit̄ negatur in sensu aīntis copulę copulata: s̄z infer hęc for. non est vel non fuit albus negatione cadente in primā partē. vel hęc fortes nō est z non fuit q̄ non est er fuit nō alb⁹ p̄ntē negatione cadere solum in primā partē z vltima in totū. fortasse hie inquires postq̄ concessimus hęc esse affirmatiuā for. est z non fuit albus quam negatiuam inferet vtrum inferet istam for. fuit vel non est albus.

Ad hoc r̄ideo q̄ inferet illam: sed cū p̄stātia: q̄ p̄ntis sit affirmatiua tū includit p̄pone negatiuā: ideo pone cōstātiā parit negatē sic for. fuit z tūc p̄na erit bona. **A**lterius inq̄res q̄re er hac ois hōes hō z q̄s hō sunt non sequit hęc nulli homines sunt non homo er equaliter homo. **R**ūdeo ad hoc qm̄ opz q̄ serues oppositā suppositionē vcz cōstātiā. Et ideo quancūq̄ istarū poteris optime

inferre: nulli homines non a homo z q̄s homo sunt: nulli hōes sunt nō hō z hō infinitado totū copulatū. **V**ltima em̄ sequitur ex illo aīntē: q̄ manifestū est q̄ sequit er ei⁹ subalternata hęc vcz oēs homines sunt hōz hō. Et tūc ad formā vltimoz argumētōz. **A**d p̄mū dīcēdū est p̄nam eē bonā z aīntē fallam: si teneamus duos terminos p̄radictorios nō posse verificari z c. q̄ sentis est fortes ymaginariē ē q̄ nō ymaginariē est aīntē. **A**d scōm̄ vltimū go q̄ sequat: q̄ ly vel tēpore est determinatio copulę aut pars p̄dicatū si scōm̄ nō arguit p̄ r̄ly: q̄ totū p̄dicatū nō infinitatur. si p̄mum p̄na est bona s̄m̄ dicta. **A**d tertiu dīcēdū est argumētū vltio scōi cap. z s̄m̄ vñ modū respōdēdi virtutē arguit a non distributo ad distributū vt p̄t ex ibidem dictis. **A**d quartū r̄stant est argū mēro. iij. cap. iij. q̄ virtualiter arguit a nō distributo ad distributū ex parte de ly essentia diuina: q̄ suppositio incompleta termini supponētis immediate pro essentia in affirmatiuis particularitati cōplete et in negatiuis distributiōi cōplete q̄ si complete capiat in p̄sequente cōsequētia est bona. **S**ed si teneam⁹ duos terminos p̄radictorios de eodem verificari mediante copulā ampliatā: ad p̄mū r̄ndere z ad scōm̄ p̄cedēdo q̄ nō sequit: sed hoc est: q̄ in cōclūsiōib⁹ illis argumētatur a particularitate ad vniuersalitatē ex parte modoz copularū. **S**ed q̄ hacten⁹ insequitur sum⁹ modū vcz p̄mū q̄ nulli duo termini p̄radictoria possunt de eodē verificari z c. ideo in p̄posito insequitur ipm̄ semp̄ maxime in hoc cap. q̄ hic modus arguēdi de quo in p̄posito agimus non tenet s̄m̄ eū modū. non em̄ sequitur ois hō possibiliter est albus z nō album possibiliter est: ergo oē nō albū possibiliter est nō hō: s̄m̄ nō sequit s̄m̄ eundē modū ois hō possibiliter est nō albus: omne albū possibiliter est: ergo omne albū possibiliter ē nō hō z c. p̄ntis tū ad hoc possent respōdere: nihilominus tamen procedo s̄m̄ alterū modū s̄m̄ quem pono hanc cōclūsiōem. cōuersione per contrapositiones est bona: z etiam formalis intelligo hoc ponēdo constantiam p̄ p̄positionem de tertio adiacente.

Cōtra quā cōclūsiōē p̄io solet

argumētari aliquib⁹ argumētis qb⁹ defi-
clt regula aliqua Arist. in qua fundatur
hec regula vt dicitur est: primo non sequit̄
a hō nō est aīal z hō est: ergo nō aīal non
est nō homo: igitur male dicitur est. Si for-
te dicas q̄ nō bene inferit: s; oportet hāc
inferre a non aīal nō est nō hō vel hanc:
non aīal nō homo non est. ¶ Contra hoc
arguit non sequit̄ in sibi a substantia non
est substantia z substantia est: ergo a nō sub-
stantia nō substantia nō est: q; si tñ sit vni-
cū accidēs indiuisibile cū multis substā-
tijs aīa est verū z p̄ hō falsus infinito ter-
minos singulariter tñ q; si singulariter
z pluraliter infinititer terminos facile
erit iustares. ¶ Secūdo sic arguo nō sequit̄
ois dens creās fuit z non creās fuit: ergo
omne non creās fuit nō deus: z tñ arguit̄
per p̄uersionē p̄ cōtrapositiōnē: s; zc. ma-
ior: p; z minor: pbat: q; si deus nūc creet̄
vniū angelū sic q; hoc sit primū instās esse
illius angelī aīa est verū z p̄ hō falsum.
forte dicas ad hoc q; nō recte ponit̄ con-
stātia: sed opz sic ponere oē nō creās fuit.

¶ Contra hāc solutiōnē arguit q̄
dā vt ait insolubilit̄ sequitur q; hec cō-
sequētia esset bona oē albu fuit nō nigrū
z oē nigrū qd fuit nigrū fuit: ergo oē ni-
grū quod fuit nigrū est vel fuit nō albu:
hoc est falsus ergo p̄positū: seq̄la p;: sed
minor p̄bat̄ur: positō casu q; qdlibet ens
corporeū fuisse albu: nūc qdlibet sit nigrū
z nullū ens fuisse nigrū aīa est verū z cō-
sequēs falsus. ¶ Tertio arguit̄ nō sequit̄
albu nō fuit nigrū z albu est: ergo non ni-
grū nō fuit nō albu: z tñ arguit̄ p̄ p̄traposi-
tiōnē: ergo dicta nulla / minor: p; z ma-
ior: pbat: q; si nihil fuisse albu: sed multa
fuisse nigra: z nūc p̄ilo sit aliquod albu
aīa est verū z p̄ hō falsum. Si forte dicas
q; non bene ponit̄ constātia nec bene infer-
tur: q; nō ferat̄ eadē ampliatio: sed de-
bes inferre hanc qd fuit nō nigrū nō est
vel fuit nō albu z constātia positurus est
hāc oē album fuit. Contra hanc solutiō-
nē arguit̄ quidam vel ly qd referit ly ens
z sic p̄na nō erit formalis aut referit ly nō
nigrū z tūc p̄na nō valet: nam positō casu
q; nullū fuisse nigrū: sed oīs entia corpo-
ralia sint modo nigra aīa est verū z cōse-
quens falsus. ¶ Quarto sic arguit̄ nō se-
quitur homo possibiliter nō est aīal z hoc

mo necessario est: ergo non aīal possibit̄
nō est nō hō: z tñ p; per p̄trapositiōnē: igit̄
tur: p̄na est nota z minor: pbat: q; in simi-
li nō sequit̄ creās possibiliter nō ē creatura
z creās necessario est: ergo non creatura
possibilit̄ nō est nō creās: q; aīa est verū
z p̄ hō falsum: q; modus que hīc insequi-
mur cōcedit hāc deus necessario est non
creās. Si forte dixeris q; non recte ponit̄
tur constātia: sed q; sic ponēda est creās
necessario est creās. ¶ Contra hoc arguit̄ur
ponendo adhuc sic constātia non va-
let: consequentia: igitur male dicitur est
aīa pbat: q; si ly a conuertat̄ cū hoc ter-
mino creatura vel pater sit z / tunc nō
sequit̄ a possibiliter non est b z a necessario
a: ergo non b possibiliter non est non a.
¶ Quinto arguit̄ non sequit̄ chimera est
vel non fuit de⁹ z nō de⁹ est vel fuit: ergo
nō de⁹ est vel nō fuit chimera: z tñ arguit̄
tur p̄ cōtrapositiōnem: ergo dicta nulla.
¶ Forte r̄ndebis negādo minor: ē: q; opz
ponere constātia subiecti. Contra hoc ar-
guit̄ nō sequit̄ oīs de⁹ est vel nō fuit de⁹:
z oīs deus est z fuit: ergo nō deus est vel
nō fuit deus: ergo male dicitur est. ¶ Se-
xto sic arguo non sequit̄ oēs hoies homo
qdlibet homo z hō sunt: z non homo z qd-
libet homo ē: ergo oīs non homo z quilibet
homo sunt nō hoies: z tñ arguit̄ per p̄traposi-
tiōnē: ergo male dicitur est: minor: p;
z maior: pbat: q; si simpliciter infinititer
termini si tñ sint duo hoies aīa est verū
z p̄ hō falsus: z si singulariter tñ facile in
simili instabitur. ¶ Septimo arguo nō seq̄-
tur oīs homo oē aīal est z omne nō aīal est
ergo oē non aīal oē non homo est: z tñ ar-
guit̄ur p̄ p̄trapositiōnē: ergo male dicitur.
¶ Pro solutiōne horū notandū est dupli-
cē nos posse ponere cōuersionē vñā non
mutuā z ea esset in qua ex ante cū constā-
tia sequit̄ p̄sequēs z non eōtra: z alterz
mutuā z ea esset qñ er̄ antecedere sequit̄
p̄sequēs cū aliqua constātia z cū eadē cō-
stātia vel aliqua alia sequit̄ ex p̄ntē aīa
vt formaliter z mutuo sequitur oīs homo
est animal z non animal est z hō est: ergo
oē non aīal est non homo: ad hoc q; mu-
tu⁹ sit talis modus arguēdi opz ponere
constātia subiecti z oppositi predicati
sed aduertere q; non quelibet p̄pō vniuer-
salis hoc mō pōt cōuerti mutuo: qm̄ hāc
ois homo omni aīal est cū constātia hāc

homo est z non animal est: non pōt p̄uer-
tit̄: q; aut in hanc omne non homo oē nō
aīal est: hoc non: q; neutra inferat̄ alterā:
vel in hāc omne non hō non aīal est z be-
ne inferit sed nō inferat̄ ab ea vel in ali-
quam aīam z quacunq; data facile pro-
babitur vnam non inferre alterā cū illis
plantijs. Simili modo hec p̄pō oīs hō b
aīal est non possit̄ mutuo cōuerti: maxie
em̄ in hāc oē nō aīal b non hō est: aut oē
non aīal est non homo. Sed in nullā ha-
rū quertes qd eodē modo probabis sicut
p̄pō possit̄ tamē igit̄ur poni constātia
vt p̄ntē hōi sit mutuo vt formaliter et
mutuo sequitur: omis hō oē aīal est z nō
aīal est hō: ergo oē non hō omis aīal est: s;
hoc non accidit nisi quia constātia for-
maliter repugnat maiori vniuersaliter
sic ponendo constātia / constātia in-
ferat̄ contrariā matous: quare hic modus
ponendi constātia non valet cū antec-
dens esset formaliter impossibile.

¶ Sed aduertēdū est q; constātia
potest poni recte et tali mō q; vniuersalr̄
rectus sit modus arguēdi ab vna ad aliā
z contra. vñ pone plantiā p̄ vñā copula
latiā habenti ē duas pres in quaz p̄ia
p̄dicabit̄ oppositū p̄dicati de eodē z in al-
tera subiectū de subiecto taliter tñ q; in-
illis supponat̄ rerum eodē mō sicut in
p̄pōne conuertendā: vt formalr̄ z mutuo
sequit̄: oīs homo est aīal z oē non aīal
oē non aīal est: z oīs homo oīs homo est: er-
go oē nō nō aīal oē non homo est: prima
constātia ponitur ad hoc q; aīa inferat̄
p̄na z scōa ponit̄ ad hoc q; p̄na iferat̄ aīa.
bñ em̄ sequit̄ eōtrario: oē non aīal omne
non homo est: z oīs homo oīs homo ē: er-
go oīs homo oē aīal est que p̄na est bona
z hic modus arguēdi non potest deduci
p̄ duas regulas Arist. Sed aliter deduco
hō sequitur: oē non aīal omne non hō est:
z oīs hō oīs hō: ergo oīs homo ē aīal p̄ con-
uersionē p̄ p̄trapositiōnē: z tūc vltra: ergo
aīal est. iā sic arguo ex hīs trib⁹: omne nō
aīal oē non homo est: et oīs homo oīs hō
est z aīal est: sequitur hęc oīs homo omne
animal est: igitur p̄positū. probat̄ aīa:
bene sequit̄: oē non aīal oē non homo ē:
ergo oē non homo oē non aīal est: z tunc
bñ sequit̄. oē nō hō est nō aīal z aīal est: er-
go oē aīal est homo p̄ uersionē p̄ p̄pōne:

z tūc arguo capiēdo plantiā: bene sequit̄
ois homo oīs homo est z oē aīal ē homo:
que illata est statim: ergo oē aīal oīs hō ē
in barbara. de primo: igitur ad vltimum
ex hīs: omne non animal omne non homo
est z omnis homo omnis homo est hec:
omnis homo omne animal est sequitur:
simili modo dico q; ex hac omnis homo
est b animal cum hac constātia omne nō
animal est b nō animal: sequitur hęc om-
ne non animal est b non homo: z etiam
ex hoc consequēte omne non animal est
b non homo cum hac constātia omnis
homo est b homo sequitur hęc omnis hō
mo est b animal: quia bene sequitur om-
ne non animal est b non homo: ergo om-
ne non animal est b homo: et vltra: er-
go nullus homo est non animal: et vltra
ex hac nullus homo est non animal cum
hac constātia omnis homo est b homo
sequitur omis homo est b animal: de pri-
mo igitur ad vltimum sequitur propo-
si- tū: immo hec p̄na est bona: vt patet ex de-
ductione oē non animal est non homo: z
ois homo est b homo: ergo oīs homo est
b animal: relinquitur ex hīs quilibet p̄
positiōnē q; potest non mutuo p̄uerti pos-
se etia mutuo: sed aduertere q; manere de-
bet eadē ampliatō z appellatio: et vñā
de ad hoc q; bene et sine labore affirmati-
uas huiusmodi propositiones cōuertas
ponē constātia in modo dicto et deinde
postq; vniuersalis erit deponas signum
ita q; efficias eam particularem: z demū
hanc mutuo conuertere per regulas: z tūc
illū adde negationes z fac terminos sup-
ponere vt debent vt. p̄posita hac omne al-
bum fuit nigrum: primo pone constātia
oppositi predicati sic omne non nigrum
fuit: z subiecti sic omne album fuit albu:
z deinde cape hanc: album fuit nigrum:
quā per regulas p̄cedentis cap. in hāc
mutuo conuerteris nigrum quod fuit ni-
grum est vel fuit album: etiam adde vtrū
q; extremo huius negationem et distri-
bue subiectum et habebis hāc omne non
nigrum quod est vel fuit non nigrus est
vel fuit non album.

¶ Aduertere tamen q; hic modus conuer-
tendi deficit ibi regula a negativa ad as-
firmatiuam: et quia diximus qd argu-
endo a negatiua ad affirmatiuam habe-
bat instātia quādo inferebatur p̄positiō

In qua predicatū supponebat determinate constantia supponere determinate in terminis diuina altero incōplete capto ideo hic etiā in eodē casu accidit talē modum arguendi cū cōstātia nō eēt mutua: vt sicur nō sequit: nullus est nō persona/ et ois deus est b deus: ergo ois deus est b persona/ capiendo ly persona incōplete et ly deus cōplete: sic etiā nō sequit: oēs nō persona est b nō deus et ois deus est b deus: ergo ois deus est b persona: si tñ cōstātia ponas p hāc ois deus omnis deus est: aut capias in hincōdi argumētis semp terios dicere modum arguendi est bonum et mutuum: modo dicitur ponēdo cōstantias deiceps aut d puerisōe nō mutua loquimur: qz nemo vrit puerisōe mutua i hie.

Et per hec facile est ad formam argumentoy rñdere. CAd primū qd cū illa constantia nulla sequitur: quia talis constantia oportet ponatur qualis requirit ad hoc qd cū tali negatiua sequatur vna affirmatiua de predicato opposito: et clarū est sū istos oportere constantiam esse aliquam istaruzidem homo est: aut hec quilibet homo quilibet homo est: est hec etiam sufficit extra terminos diuinos in complete captos quilibet homo est b homo. CAd secundum respondeo sicut responsum est vsq ad replicaq quam ille facit. Ad quam nego consequentiam: nec est simile de priore pna et secunda: quia in priore sufficit ponere sic constantiam: sed non in secunda: ratio autē quare in vna sufficit est quia virtualiter in secunda stat qd pro pluribus supponat terminum in constantia qd in propositione negatiua que est conuertens negatiue ex eadem affirmatiua inferibilis cuius virtutē uter ponitur constantia vt patz deducit: quia nigrū solū pro nigro qd fuit stabit virtualiter in negatiua ex hac omne albus fuit non nigrum inferibili. Sed ly creas stat pro illo quod est vel fuit in vtraq: sed in casu ibi posito non instat: qz impossibilitas est: casus: sed si id quod ponebatur de omnibus entibus ponas de entibus corporalibus instatur atqz hinc patet qd qnis hec pna nō valet omne albu fuit nō nigrū et oē nigrū fuit: qz omne nigrū qd fuit nigrum est vel fuit non album: hec tñ est bona/ omne album fuit nigrum et oē nō nigrum fuit: ergo omne non nigrū fuit nō

album: qz qnis ly nigrum tenetur negis ample et pro pluribus in constantia qd in maiore: est p paucioribus supponit totum subiectum cōstantie qd supponat ipsum in negatiua quam hec/ omne album fuit nigrum per primam regulam inferit et ad illam oportet aspicere.

Contra hoc tamen arguitur in vltima arguitur a non amplo ad amplū ex parte de ly nigrum et ex parte de ly album ab amplo ad nō amplū: ergo collectiua illa non valet. CAd hoc rñdeo qz ideo melior est pna: qz non incōuenit arguere ab amplo ad nō amplū ex parte termini infinitati alijs parib: nec a minus amplo ad magis amplū posita cōstantia termini infinitati. vñ hāc modū arguendi non valet in terminis infinitis et finitis. Cū virtualiter agnit ex parte de ly nō album ab inferiore ad superius: et ex parte de ly nō nigrū a superiore ad inferius posita constantia inferioris. Si aspicias negatiuas a quibus ille inferitur quāto em terminus finit: p plurib: et eterit fuis infimie p pauciorib: et qsto p plurib: p pauciorib: infinitus accipit: verū est qd si mutuo valet illā conuerrere incōuenit arguere a minus amplo ad magis amplū aut e contra ex parte alicuius termini. CAd tertū argumentū rñdeo qd illa in nullā talē debet conuerti: sed cum constantia hac omne album fuit in hanc poterit conuerti nō nigrum quod fuit nigrum non est vel fuit nō albu negatione priore infinitate totū hoc nigrū qd fuit nigrū: qre aut hāc non inferat nō nigrū nō fuit nō albu: satis patz ex dictis in argumentō pcedēri: arguitur em negatiue a nō amplo ad amplū ex parte termini infinitati: et sic vnaqz affirmatiue a superiore ad inferi: ex parte termini finiti.

Pro solutione quarti adnoto qd ponendo constantiam hoc modo homo possibiliter est sequentia non valet: nec etiam ponendo hoc modo homo necessario est: vt ibi probatuz est: primo nec ponēdo sic: homo necessario est homo et ror est qd maior: cum illa constantia non inferit vnaqz de predicato opposito omnis conuertens inferat consequens: non em sequitur a possibiliter nō est b et a necessario est aqz a necessario est nō b hoc patz i casu vltio posito. Sz bñ liceret hanc in

ferre a possibiliter est non b qd necessario est b: et hoc patz qd cū quacūqz harū constantia a possibiliter est: aut a necessario est in quacūqz istarū nō b qd necessario est b impossibiliter est nō a: et non b qd necessario est b possibiliter nō est non a/ conuertit p contrapositionē ppositio illa. Sed et hac constantia omne a necessario est a: aut hac oē qd necessario est a necessario est a: sequit cōclusio illata inter arguendū. C. Circa illud qd dicebat vtz qz hec pna est bona/ a possibiliter nō est b et a necessario est: ergo non b qd necessario est b possibiliter non ē non a: dnbtabis vtrū valeat illa consequētia in omnib: terminis. Rñdeo qd non: qz si ly a conuertatur cū hoc termino deus creans: et ly b cū hoc termino creatura possibilis: ahs est verū et pns falsum: sed hec sequit foranario ē nō b impossibiliter est nō a. Et aduertet qd qū reflecto terminos infinitos tūc relatiuū referit terminū infinitū: sed qū reflecto terminū finitū: relatiuū referit terminū finitū: negatio infinitatū in prima dicitur.

Dabitabis circa hec vtrum sequatur. Omne a necessario est b et non b necessario est ergo oē non b necessario ē non a. Ad hoc respondeo qd error ē manifestus: et si ly a cū hoc termino persona patris conuertat: similiter et ly b: antecedit est verū et pna falsum: qnis quidā dicat oppositū et ratio ē: qz conuertēte ppositionis negatiue inferibilis ex maiore que ē hec: omne non b qd necessario est b impossibiliter est a/ non inferitur illud consequens cū hac constantia non b necessario est illa maior: cū hac constantia: omne non b necessario ē bñ inferit illud consequens. Similiter cū hac: omne nō b qd necessario ē b necessario ē: videtur inferri consequens etiā. C. Ad quintam rñdeo qd huiusmodi ppositio cū sit negatiua et vniuersalis non pot conuerti p contrapositionem. Sed dnbtabis vtrū ponendo constantiam subiecti et oppositi predicari valeat consequētia: hoc ē vtrū sequatur: ois homo ē vel nō fuit ahs: et non albu est vel fuit et homo ē vel fuit:

ergo omne non albu est/ vel non fuit nō homo. ad hoc respondeo qd non: qz si fortes sit albus et non fuisset albus sic capiēdo: oē albu est vel nō fuit deus instat.

Sed dubita bis vtrum hec: b est vel nō fuit albus postqz negatiua est et indefinita possit conuerti per contrapositionem cū constantia subiecti: pro declaratione cuius opz prius videre vtrū sua cōtradictoria quā ponimus affirmatiua que ē hec: ois homo fuit et non est albus possit conuerti mutuo: ad qd respondeo primo qd cū hac constantia omne non album fuit et non potest hanc inferre: oē non album fuit et non est non hō: hoc facile patet: qz consequens est impossibile et ahs cōtingēs. Sed qz hanc concedim: fortes fuit et non est non albus casu quo fortes fuisset semp niger: et nūc primo sit albus: tūc hec consequētia ē bona: ois homo est et non fuit aial: et omne nō aial quod est et non fuit nō aial ē: ergo omne non aial qd fuit et non ē aial est vel fuit non hō: relatiuū referit illi terminum nō aial: et hinc facile poteris videre vtrū cū hac constantia omne non albu fuit et non est in hanc omne non albu fuit et nō est homo possit conuerti: et per hec patet hanc: homo ē vel fuit albus cū constantia hac: ois homo fuit inferre hāc non albu quod fuit et non est non albu non est vel fuit non homo. C. Ad ferrum facile ē respondere et nō bene inferre sed opz hāc omnia non a homo et quilibet homo sūt non homines. Similiter est illa maior cum hac constantia et omnis non homo et homo sunt: sequitur hec: omnia non hō et homo sunt non homines. C. Ad septimum responsum est in principio: et per ista cum his que dicta sunt de modo conuertendi in cap. p. ccc. et de modo arguēdi ab affirmatiua ad negatiuam. Reliquas difficultates absolues: quia d hoc modo arguendi in relatiuis lib. sequent. tangetur: etiam de hoc modo conuertendi in expositibilibus dicitur libro tertio: quia in quacūqz materia videbim: qz propria.

Sed quia cap. precedente dirimus de conuersione ppositionum de incipit et immediate: ideo ne iterum mentionē faciamus dubitat vtrū iste iurme

Libri primi Caput duodecimum

Etate post hoc album non erit nigrum et album immediate post hoc non erit nigrum possint hoc modo conuertri. Pro solutio- ne dubbij dico primo quod nisi constantia ponatur eodem modo quo solet poni quando termini supponunt confuse tantum non potest conuertri: imo ponendo adhuc eam illo modo videtur potest conuertri. Cui ista consequentia non valet immediate post hoc album non erit nigrum: et omne album immediate post hoc erit: ergo immediate post hoc quod erit non nigrum non est vel erit non album: si enim fortes nunc sit album: sed diuisa hora futu- ra per partes proportionales minori- bus versus hoc inhas in qualibet pari fuerit niger: et in qualibet impari albus: asis est verum et pns falsus: imo quibus po- neretur constantia cu relatio idem erit non valeret pns: sic dicendo idem album immediate post hoc erit: quia in eodem casu antecedens est verum et consequens falsus. Si forte dicas ad hoc quod si ly post capiatur proportionaliter: quia hec pro- positio immediate post hoc album non erit nigrum equitabilis: hinc post hoc album non erit nigrum: non est maior difficultas de co- nersione illius quam istius vltime. Si vero ly post hoc capiat aduerbialiter quam tem- pus includat et particulariter ster opz quod in constantia addat relatiuum idem erit: ita quod sic ponetur idem album in eodem instan- ti post hoc erit. Sed adhuc ponendo con- stantiam quod non valet pns: facit in vltimo ideo dico quod illa propositio post constantiam quam vltimo posuimus: in hanc conuer- titur immediate post hoc non nigrum quod erit post hoc non nigrum: est vel erit: non album: vnde post et copulam principalem et copulam implicationis vnica restrictione restringat: ita quod capiat loco huius im- mediate post hoc quod immediate post hoc non erit nigrum non est vel erit non album. De secunda propositioe res album immediate post hoc non erit nigrum cu hac constantia idem album immediate post hoc erit: non con- uertitur in hanc: non nigrum immediate post hoc erit non album: error est manifestus et est instantia facilior: sed conuertet in ista: non nigrum quod non immediate post hoc non erit nigrum: immediate post hoc non est vel erit non album: et non in hac non quod nigrum immediate post hoc erit nigrum non

est vel immediate post hoc erit non album: causa aut huius ex modo conuertendi ista mutuo album immediate post hoc non erit nigrum: patet. Fortasse hic dubitares quare est quod indefinite et particulares affirmatiue non possunt conuertri isto modo: ad hoc respondeo quod ideo est: quod ex propositione conuertente propositionis negative quam inferri indefinita per primam regulam Aristoteli, non potest inferri vna eo modo quo solet inferri variando predicatum penes finitum et infinitum: videtur patet quia ista homo est animal inferri hanc homo non est non animal: et si hac conuertras habebis aliquid non animal homo: non est vel hanc omne non animal homo non est: que non inferri aliquam affirmatiuam de pre- dicato finito. Dicit notat et eo modo quo solet inferri: quod ex ista non animal homo non est hanc dicimus posse inferri supposita constantia non animal aliquid non omnia homo est accipiendo ly omnis vt non sit pars: sed quemadmodum accepit in secunda exponente istius: tantum omnis homo est animal: et tunc ista consequentia esset bona: homo est animal et non animal est: ergo omne non animal non omnis homo est: vel inferri hac aliquid non animal non omnia homo est: vtraque enim sequitur ex suo antecedente indefinita non inferri: alias in definitam quibus ponatur constantia et positi vtriusque extremi: vt non sequitur homo est animal: et non animal est: et non homo est: ergo non animal est: homo quod hec non valet crea- tura est substantia et non creatura est et non substantia est ergo non substantia est non creatura: conuertram eadem da- bis: quare perrus hispanus non dicit vniuersalem negatiuam conuertit per se transpositionem.

Explicit primus Liber opposi- tionum. Ad. Ferdinandi de Enzinas Vallis oletani: in quo que ad primum tractatum philosophie pertinent disputantur. Nouiter impressus Lugd. per Batoniū du Roy. Anno dñi. M. cccc. xxvij. die. xxij. mensis Maij.

De pagella hec vacua maneat con- tra quandam regulam communem in prin- cipio postquam quartam in ordine instan- tiam que modo occurrunt ponemus: qua- rum prima est: vterque homo alter homo est quilibet homo b homo non est: in qua- rum affirmatiua subiectum facili casu supponet subiecto negative non suppo- nente: que sunt contrarie: et de predicato idem est dicendum. Altera est quarta re- gula propositionum de copulata copula. Tercias vero posui ipse in propositioni- bus de copulato extremo.

Quarta regula propositionum de co- pulata copula patitur etiam instantias

quarum prima est: quando copula post se non imponat tot temporis differen- tias sub copularide quot ante se sub dis- iunctione: vt iste non sunt contrarie: for- tes quodlibet album fuit et non erit: for- tes non fuit vel erit quodlibet album. Al- tera est vbi copula a parte anteriori non sic appellat sicut a parte posteriori. Mo- tes etiam impressores non ad fidem mei codicis tradidisse instantiam contra re- gulam superius impositam quod ly c et ly d non apte in eadem propositione locentur: dabimus tamen tibi vbi prope- diem plura alia altissimo fandre: habet em plures etiam ex mere eiusdem doctoria.

Explicitacissimo theologie professori Franci- sco de Vargas Joannes de la penna. S.

Postulauerunt sepe numero a me disci- puli: vt deprauatum calcographorum in curia primum op- positionum Enzinas librum: siue pntine restitueret in- tegratam: quem tuo equo et maturo iudicio eruditione referatissimum probasti quondam cum raro vel nunquam (quod vix ceco homero: sed multa videndi concessus est) dormitauit: nec potuit renuere cum interpretandum eiusdem assumpsissem: cui vero hoc quantum sit laboris dicarem sepe mecum excogitasti te vni- cum de me optime meritum inuenire: verebar tamen seuerioribus te li- teris et negotiis occupatum compellere: nisi in mentem venisset quanta cum huius operis ingeniosissimus auctor: vsus fuerit amicitia: qua et quondam studiorum omnium fuerit consensus: atque in eadem re et vos amicos de hac eadem re acturos descendisse compertum habuerim: immo vt in dissolubili familiaritatis iure coniuncti essetis ab eodem vos edoctos preceptore et ipso dum in viuis ageret accipi- ret quod me magis mouet vt has qualescunque lucubrationes tibi of- feram: et tuus is animus quem semper erga me beneuolulum sum ex- pertus: quibus nominibus has nugas ac trichas collector eo animo (quo quondam perpes cauis manibus oblatam aquam suscepit) di- gnaberis recipere: quas si te probare cognouero habebis propediem animi monumenta. Vale ac boni obsecro audacia hanc meam con- te ex nostro barbarico collegio septimo idus Julias.

